

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BERGENS STIFTS
BISKOPER OG PRÆSTER

EFTER REFORMATIONEN

BIOGRAFISKE EFTERRETNINGER

SAMLEDE AF

PROVST JOHAN FREDRIK LAMPE

EFTER HANS DØD UDGIVNE AF

D. THRAP,
SOGNEPRÆST

I.

KRISTIANIA
FORLAGT AF CAMMERMEYERS BOGHANDEL

I 1860 gjorde jeg ved et Besøg paa Tysnæs Bekjendtskab med Provst Johan Fredrik Lampe. Han havde dengang allerede i et Par Aar havt det Arbeide under Hænder, som det først nu har lykkedes at faa udgivet længe efter at han selv har lukket sine Øine, og endnu længere efter at han havde opgivet Tanken om selv at udgive det. Ved sin Ankomst til Tysnæs — eller maaske tidligere — havde han faaet den Tanke at levere en ny Udgave af Hattings Præstehistorie, fortsætte den efter hans Samlinger og føre den frem til Nutiden. Af disse Samlinger var der flere Afskrifter, og et Supplement til dem havde Provst N. G. A. Dahl i Evindvik — efter hvad der er mig fortalt — faaet istand. At Lampe har havt dette til Afbenyttelse er rimeligt, men det har ikke været at finde blandt hans Papirer. Han tog fat paa det vidtløftige Arbeide med de Midler der stod til Raadighed, men de var dengang ikke mange. Bisperarkivet var i de Aar en lukket Helligdom. Til Biskop Kjerschow maatte man ikke komme med unødige Forretningssager i hans høie Alderdom, og hans Efterfølger, Kaurin, tillod ingen Uvedkommende at kaste et Øie i de gamle Protokoller. Jeg ved ikke mer end en Undtagelse, han gjorde fra den strænge Regel. For den gamle Haugianer Amund Helland stod Pontoppidan som det største Lys i Kirken efter Luthers Dage. Han bad Kaurin om at maatte faa se hans Haandskrift, og Biskopen tillod ham dette. Han slog op en af Pontoppidans Kopibøger og holdt den frem for den Gamles beundrende Øine. Han fik se, men ikke læse, hvad der stod skrevet. I dette Forhold indtraadte en stor Forandring, da Birkeland fra Paaske 1861 overtog Bisper-Embedet. Han interesserede sig meget for kirkehistoriske Arbeider og gav Lampe og mig uhindret Adgang til at granske de gamle Protokoller. Foruden disse havde Lampe rige Kilder i de gamle Skifteprotokoller, der — tildels i en meget forkommen Tilstand — laa om hverandre paa Stadsporten. Her havde jeg oftere den Glæde at være hans Hjælper til at finde frem hvad han skulde have, hvilket ikke altid var saa ganske let. De trykte Bidrag til Bergens Stifts Præstehistorie — Edvardsen, Miltzow, M. Schnabel, H. B. Middelhøen og alt hvad der er leveret i Norske Samlinger og Norske Magazin, Bergens Adresseavis m. m. — har han naturligvis kjendt fra han begyndte paa sit Arbeide. Paa Tysnæs fik han Anledning til at gjennemlæse hele Pavels's Dagbog. C. P. Riis, som eiede de mange Hefter, havde allerede dengang den Tanke, at de skulde tilintetgjøres, efter at han havde draget ud af dem hvad der burde opbevares. Jeg selv holdt dette for urigtigt, men jeg mindes, at Lampe billigede det, da de indeholdt overmaade meget, der ikke burde komme til Efterverdenens Kundskab. Da Lampe kom til Bamble (1870), kunde han af og til gjøre en Reise til Kristiania og her paa Rigsarkivet supplere sine Optegnelser og finde meget nyt — navnlig i de her opbevarede geistlige Skifteprotokoller. Saaledes syslede han med en overordentlig Flid og kritisk Nøiagtighed

med det store Verk, der skulde føres frem til Nutiden. Han synes at have havt den Tanke, at alt maatte foreligge færdigt fra hans Haand, før det kunde gives i Trykken, og det har vel sagtens været længe, før han i sin Ensomhed kom paa det rene med, at dette var en Umulighed. Han synes ogsaa at have havt den Tanke, at det Udkast, der foreligger fra hans Haand, maatte renskrives. Skrivere har han ikke havt til sin Raadighed, og naar han selv tog sig for at renskrive Præsterækken for enkelte Præstegjæld (Etne, Holmedal f. Ex.), har han naturligvis snart faaet Erfaring for, at dette Arbeide var uoverkommeligt. Paa enkelte Steder i Manuskriptet — f. Ex. ved Thomas Ruus, S. 270 — har han tilføiet: «dette skrives om». Hvorvidt saadan Bemærkning blot har Hensyn til det sproglige eller til Indholdet, kan man ikke komme efter, da ingen Notater vedligger. Jeg er tilbøielig til at anlage det første. Der blev altid saa meget, der skulde rettes og udfyldes, og da han saa blev sygelig, opgav han enhver Tanke om at se sit Verk trykt. Før sin Død udtalte han Ønsket om, at jeg vilde paatage mig dets Udgivelse.

Det har naturligvis været mig en Glæde at opfylde min gamle Vens Ønske, om det end maatte vise sig, at det var et ikke ringe Arbeide, jeg herved paatog mig. Præsterækken var paa de fleste Steder ikke ført à jour i det sidste Decennium, og megen Korrespondance og Undersøgelse er herved bleven nødvendig. Jeg har dog i Almindelighed mødt Velvilje og Beredvillighed, uden hvilken jeg ingen Vei kan komme. For det 18de og den sidste Halvdal af det 17de Aarhundredes Vedkommende havde jeg selv, siden jeg kom til Kristiania, i Rigsarkivet fundet mange Data, som var Lampe ubekjendte, saa meget efter dette har kunnet rettes og udfyldes. Universitetsmatrikulen fra 1611—1740, der nu foreligger, har været en uvurderlig Kilde, ligesom ogsaa meget er kommet for Dagen i de mange Stamtavler m. m. fra de senere Aar, som Lampe ikke har kunnet kjende til. Jeg har — saavidt min Kundskab strakte — søgt at levere Lampe's Verk saa rigtigt og nøiagtigt som muligt og har derhos at takke Hr. kgl. Fuldmægtig E. Thomsen, der har overseet Korrekturen, for mange vigtige Rettelser og Oplysninger. Men den største Tak skyldes Hr. Direktør Ch. Dalgboe, der, af Interesse for Verket, fra 12te Ark af tillige har gennemgaaet Korrekturen og — ved sin store Viden og sine omfattende Samlinger paa den norske Personalhistories Omraade — har foretaget flere værdifulde Rettelser og meddelt en Række Oplysninger til Verkets Fuldstændiggjørelse.

Bogen er bleven noget vidtløftigere end fra først af beregnet, og den maa derfor udgaa i 2 Dele. Den anden Del, der vil omfatte Nordre Bergenhus Amt og Søndmøre, Rettelser og Tillæg samt Register, vil formentlig ikke blive saa stor som den 1ste. Trykningen vil foregaa saa hurtig som muligt, og jeg maa til den Ende bede mine Embedsbrødre, som jeg har besværet og vil komme til at besvære med Anmodning om de uundværlige Oplysninger, — at sende mig dem saa snart og saa fuldstændig som muligt.

At enkelte Uregelmæssigheder i Skrivemaaden er indløbne, maa beklages, men nogen synderlig Skade er forhaabentlig ikke derved forvoldt. Lampe har ikke fulgt den Regel at skrive Navnene saaledes som Vedkommende selv har skrevet dem, har derfor ofte «Nils» hvor der skulde staa «Niels», «Truls» hvor Vedkommende skrev «Troels» o. s. v. Det er i Korrekturen af den Mangfoldighed af Navne stundom overset, at Hovedstaden og den sydlige Stiftsstad er skrevet dels med Ch dels med K. I Personnavne har man — saavidt man kunde komme efter det — fulgt Vedkommendes egen Skrivemaade.

Lampe havde ikke lagt sit Manuskript i nogen Orden, men ved mit Besøg hos ham 1887 fik jeg hjulpet ham til at ordne det provstivis for alle Tilfældes Skyld. Der manglede kun lidet, mest fra den nyere Tid — de 6 sidste Biskoper, I, E, F, G, I, K; III, D; IV, F, G; V, B; VI, E; VII, B, F, H (se Indholdsfortegnelsen 1ste Bind). Jeg har opført Provstier og Præstegjæld i den Orden, som er fulgt i Statskalenderen.

Kristiania, 22. Marts 1896.

D. Thrap.

Indhold af 1ste Bind.

	Side		Side
Biskoper	1	IV. Midthordlands Provsti	257
I. Bergens Stiftsprovsti	45	A. Fuse	257
A. Domkirken	45	B. Os	259
B. Korskirken	81	C. Fane	277
C. Nykirken	107	D. Sund	291
D. De tyske Kirker	140	E. Fjeld	305
St. Halvards Kirke	140	F. Askøen	309
St. Mortens ell. Martini Kirke	141	G. Aarstad	313
St. Mariæ ell. Vor Frue Kirke	143	V. Osterøens Provsti	314
E. Sandvigens Kirke	154	A. Haus	314
F. Johanneskirken	157	B. Bruvik	330
G. Slotspræster	159	C. Hosanger	332
H. St. Jørgens Hospital	163	D. Hammer	338
I. Bergens Strafanstalter	171	VI. Nordhordlands Provsti	351
K. Præsteembedet ved Sygehusene, Fattighusene og Arbeidsanstalten	173	A. Alversund	351
II. Søndre Søndhordlands Provsti	176	B. Herlø	352
A. Skonevik	176	C. Manger	353
B. Etne	187	D. Lindaas	365
C. Sveen	198	E. Masfjorden	383
D. Finnaas	200	VII. Hardanger og Voss Provsti	385
III. Nordre Søndhordlands Provsti	212	A. Strandebarm	385
A. Kvindherred	212	B. Røldal	393
B. Fjælberg	221	C. Ullensvang	395
C. Stordø	230	D. Ulvik	400
D. Fitje	243	E. Vikør	417
E. Tysnæs	244	F. Ævanger	427
		G. Voss	428
		H. Vossestranden	450

Biskoper.¹⁾

I. Mag. Gjeble Pederssøn 1536—57.

Bergens første evangeliske Biskop er født paa Alstadhoug omtrent 1489. Faderen Peder Simonsen skal som hans Hustru Margreta have været af adelig Byrd. Han bosatte sig senere i Bergen, hvor han maa have været en anset Mand, da han blev valgt til Raadmand. Gjeble gik først i Thronhjems, siden i Bergens Skole. Herfra drog han til Holland og kom til Alkmaar, hvor han afslog et Tilbud om at blive Klostergeistlig, — saa til Løwen, hvor han studerede Theologi og Mathematik og tog Magistergraden. Opholdet i Alkmaar falder ved 1514, og før dette maa han have været i Minden. Han kom snart under Paavirkning af den hollandske Humanisme og drev sine herhen hørende Studier videre i Løwen ved Siden af de mathematiske. Omtrent 1515 kom han hjem til Bergen og blev Rektor for Skolen paa Kommunen. 31 Oktober 1518 blev han valgt til Kannik og kort efter viet til Præst ved Hovedalteret i vor Frues eller St. Mariæ Kirke. Da Biskop Andor var død 1522, sendte Kapitlet Gjeble og en anden Præst til Christian II for af ham at erholde Tilladelse til at foretage Valg, som 14. April 1523 faldt paa Olaf Torkelsen. Denne sendte Gjeble Pederssøn til Rom for at erholde pavelig Stadfæstelse, som han ogsaa fik. Efter Hjemkomsten blev han valgt til Arki-diakon, Formand i Kapitlet. Det var en bevæget Tid baade i politisk og kirkelig Henseende. 1528 begyndte en Munk, Antonius, senere Sognepræst til St. Halvards Kirke, at forkynde den lutherske Lære, og det følgende Aar fik Herman Freze og Jens Viborg Kongelig Tilladelse til at forkynde den rene Lære frit. Det kunde snart sees, i hvad Retning det gik, og man begyndte at

---

¹⁾ I Lampes Manuskript fandtes kun Slutningen af Udsigten over Gjeble Pederssøns Liv. Manuskriptet er formodentlig i sin Tid benyttet og kommet bort ved Udarbejdelsen af den udførligere Skildring i Bernhofts Kirkelige Kalender 1877. Af denne er her leveret et Sammendrag, suppleret og korrigeret ved de Oplysninger, Statsraad Dr. Bang har leveret i den senere Tid. — Af de øvrige Biskoper fandtes samtlige til og med J. N. Brun. De efterfølgende — Pavels, Neumann, Kjerschow, Kaurin, Birkeland, Hvoselef — er tilføjede af Udgiveren.

optræde temmelig frit overfor Kirken. Politiske og militære Forhold nødvendigjorde Nedrivelsen af de herlige Kirker med tilliggende Bygninger paa Kommunen, og Gjeble Pederssøn maatte 15. Februar 1531 med Biskopen og Kanikken Mogens Jensen paa Kirkens Vegne med Esge Bilde slutte den sørgelige Overenskomst, der blev nogle af vore stolteste Oldtidsminders Død. Der blev fremdeles urolige Tider. 10. April 1533 døde Kong Fredrik I., og der opstod langvarige Stridigheder baade i Danmark — Grevens Feide — og i Norge, hvor Erkebiskop Olaf Engebretsen gjorde alt for at holde Katholicismen oppe. Ud paa Sommeren 1535 var Hertug Christian bleven Herre i Danmark, og mod Slutningen af Aaret var hans Befuldmægtigede med det norske Rigsraad forsamlet i Throndhjem for at fatte en endelig Beslutning om Kongevalget og hvad dermed stod i Forbindelse. Forhandlingerne syntes paa det nærmeste at være tilendebragte, da her udbrød Oprør, hvori Vincents Lunge blev dræbt, Kongens Udsendinge og Raadets øvrige Medlemmer fængslede. Erkebiskopens Forhold til dette Oprør skal ikke her videre berøres; men sikkert er det, at han søgte at komme i Besiddelse af Landets Fæstninger, der samtlige havde danske Adelsmænd til Kommandanter. I Bergen havde man imidlertid faaet Underretning om Begivenhederne i Throndhjem, før de afsendte Krigsfolk naaede frem, og Thord Roed, der havde Befalingen, fik truffet de fornødne Foranstaltninger til Fæstningens Forsvar.

Imidlertid var den sidste katholske Biskop i Bergen, Olaf Torkelsen død 23. Mai 1535 efter mange Ydmygelsers og Fornærmelser, fremkaldte dels ved hans mindre end agtværdige Levnet, dels ved den kirkelige Strid. Opholdet i Bergen blev ham utaaleligt, og han drog først til Ask, saa til Voss, hvor han døde. Efter mange Forhandlinger blev Mag. Gjeble Pederssøn valgt til hans Efterfølger, rimeligvis i Begyndelsen af 1536 — i alle Fald før 19. Mai. Der er ingen Grund til den Antagelse, at han da var en hemmelig Lutheraner. Hans første Skridt ind paa denne Bane er hans Deltagelse i Hyldningen af Christian III. i aabent Brev af 1. Juni 1536, der vistnok forudsætter, at Kongen skal holde fast ved «gode, gamle, ærlige og kristelige Sædvaner»: opretholde den katholke Kirke, men i Hyldningen af den aabenbart lutherske Konge laa der et Frafald fra Erkebiskopen. Han maa, efter hvad der forefaldt i Kjøbenhavn i Løbet af Sommeren og Høsten, være kjendt som den, der var villig til at underkaste sig den nye Tingenes Orden, siden Christian III. 18. Novbr. 1536 overdrog ham i Forbindelse med Esge Bilde paa Kronens Vegne at overtage Bestyrelsen af Bergens Bispedømmes Gods og Indtægter. Ud paa Sommeren 1537 blev han af Kongen udnævnt til Biskop i Bergen. Om hans Ordinationsdag hersker Tvivl. Rimeligvis er han ordineret 26. August 1537 i Kjøbenhavn, hvor han gjorde Bekjendtskab med Palladius, der siden blev ham af ikke ringe Betydning. Samme Aar fik han den betydelige Forlening af Munkelif og Jons Klostergods, der i Slutningen af 15de Aarhundrede omfattede 350 Gaarde i Stiftet foruden mange udenfor samme og adskillige indbringende Grunde i Bergens By. Dette gjaldt imidlertid kun Gjeble Pederssøn personlig, ikke hans Eftermænd. Sine rige Indtægter anvendte han i kirkeligt Øiemed. Munkelif, som var brændt 1535, vilde han have opbygget, men efter nærmere Overveielse

flyttede han til Graabrødrenes forladte Kloster i Vaagsbunden, hvor Bisperesidentsen har været til ind i dette Aarhundrede, da den under Biskop Neumann blev nedreven, og en Bygning for Latinskolen opført paa dens Tomt 1840. Graabrødrenes Klosterkirke blev Domkirke og er det fremdeles. Baade Kirken og Klosteret var stærkt medtagne ved Ildebranden 1488, men Gjeble satte den istand paa egen Bekostning og forsynede Kirken baade med Taarn og Orgel.

Det gjaldt for Bergens som de øvrige Stifters nye Bisper først og fremst at skaffe Præster, der kunde bære den lutherske Lære frem til de i dyb Vankyndighed nedsunkne Menigheder. Til den Ende havde Gjeble Pederssøn strax sin Opmærksomhed henvendt paa Skolen, for hvilken han byggede det Hus paa Domkirkegaarden, der endnu staar og siden 1840 er benyttet til Fattighus. Han ansatte en Skolemester og optraadte selv som Lærer, idet han indførte den i Samtidens humanistiske Skole almindelige Methode. Fra Skolen gik mange Disciple lige ud i Præstetjenesten, da Trangen var for stor til, at der kunde blive Tid til en videre akademisk Uddannelse. Efter at det ved Riber Artiklerne 1542 var fastsat, at en Læsemester eller *lector theologiæ* skulde ansættes ved Skolerne, fik han fra 1553 til denne Stilling den bekjendte Absalon Pederssøn Beyer, der til sin Død 1574 virkede til rig Velsignelse for By og Bygd.

Gjeble Pederssøn optraadte med Kraft imod det ryggesløse Liv i Bergen — navnlig paa det tyske Kontor — hvoraf Absalon Pederssøn i sin Kapitelsbog giver saa rystende Skildringer. Hans Bestræbelser lykkedes for en Del, men der blev dog meget tilbage. Det besværlige Arbeide nedbrød omsider hans Kræfter, og Sommeren 1555 fik han et Slagtilfælde, der bragte ham paa den Tanke at nedlægge Bispestaven. Han sendte Niels Henrikssøn Hess, Sognepræst til Voss og tillige Kannik ved Domkirken, og Peder Simonsen, Rektor ved Skolen, til Kongen og bad om at maatte aftræde, mod at Bispe-Embedet blev overdraget den førstnævnte af disse. Ved Kongelig Skrivelse af 24. Decbr. 1555 blev Afskeden ham negtet, da Kongen ikke vilde ansætte nogen ny Biskop, saalænge Gjeble Pederssøn levede, men det overlodes ham at underhandle med Niels Henrikssøn eller en anden lærd og forstandig Mand om at forestaa Embedet. Niels Henrikssøn blev da hans Suffragan til hans Død 7. eller 9. Marts 1557.

Det er ovenfor bemærket, at Gjeble Pederssøn benyttede sine rige Indtægter til Fremme af kirkelige Øiemed. Noget af det, der for ham har staaet som det vigtigste, var at faa unge Mænd uddannede ved udenlandske Universiteter, og mange saadanne nød godt af hans Gavnildhed. Den betydeligste af dem alle er Absalon Pederssøn. Han var en stor Ven af Naturen og syslede med Botanik paa sine Visitatser. I Bispegaardens Have opelskede han ved sin hollandske Gartner Adrian forskjellige Slags Frugttræer, — ja han havde endog en Vinranke, der vistnok ikke bar modne Druer, men han satte dog dens Frugter paa sit Bord for at vise, at det høie Norden ogsaa kunde frembringe saadanne Herligheder. Da han var død, visnede Ranken ligesom af Sorg over hans Bortgang. Han forblev stedse ugift, først af den Grund som Edvardsen anfører, at han af Naturen var en kydisk Mand, dernæst for at han ved sit Gods og sine Penge kunde fremme Guds Ære og Menneskenes Salighed, være

sit Fædreland til Ære og Prydelse og andre til et godt Exempel. Da man engang i et Vennelag hos ham raadede ham til at gifte sig, for at erholde Børn og Arvinger, sagde han: «Hvad tale I om Børn og Arvinger? Se der sidder min Søn og Arving — og han pegede paa Absalon Pederssøn — han og hans Lige ere mine Børn og Arvinger».

Om Gjeble Pederssøn og hans Virksomhed se J. F. Lampe i Kirkelig Kalender for Norge. 3. Aarg. 1877. Kr.a. Steen. S. 33—60. Dr. A. C. Bang: Kirkehist. Smaastykker. Kr.a 1890. 204 ff. — Jørgen Hansen i Skillingmagasin, 3. Aarg. No. 23—26. — Norske Samlinger I, 7 og II, 312. — Frimanns Gavebreve, I, 25 ff. — Lange: De norske Klostres Historie. Kr.a 1856. 313—14, 43. — N. Nicolaysen: Norske Magasin, III, 262, 532—33, 611. — Rørdam: Kjøbenhavns Universitets Historie, I, 352, 434, 500—519, 632. — Norsk hist. Tidsskr. 2. R., VI, 196. — N. M. Petersens Litteraturhist. II, 63, 186. Hatting, S. 64.

2. Dr. Jens Pedersen Schjelderup 1557—82.

Dr. Jens Pedersen Schjelderup, Stamfader for den i Norge værende Familie af samme Navn, er født 1499 i Skjeldrup i Fyen af Forældrene Peder Jensen † 1564 og Maren Nilsdatter. Blev 1544 Baccalaureus i Philosophie og kort derefter Magister artium, 1551 Professor i Physiken ved Kjøbenhavns Universitet, 9. Marts 1553 Medicinæ Baccalaureus, 1554 Doctor medicinæ og 16. Juni 1557 Biskop over Bergens Stift og den Del af daværende Stavanger Stift, som strakte sig til Agdesiden. Ved kgl. Brev af 14. Juni 1557 fastsatte Kongen hans aarlige Besolding til 200 Daler, 24 Stykker Malt, 18 Stykker Mel, 4 Tønder Smør, 30 Voger Fisk, 8 Oxer og Kjør, 40 Faar og Lam, Fjerdeparten af al den Fisketiende, som gik af Toldboden i Bergen og Superintendenten tilforn havde havt. Ligeledes skulde han anvises Bolig i Graabrødrekloster og erholde af Munkelifs Eng saameget, som udkrævedes til at føde 8 Kjør og 2 Heste (cfr. Frimans Gavebreve. Forerindring 2den Del. Nicolaysen: Norske Magasin, 1. B., S. 188, Anm. 6). Dette Valg synes forøvrigt at antyde, at der maa have været stor Mangel paa Bispeemner i de Dage, thi det var vel noget uhørt, at en Professor physices, uden tilforn at have betjent noget geistligt Embede, og som efter Gangen af sine foregaaende Studier neppe syntes at have havt noget Kald til at blive Kirkens Lærer, alligevel sattes paa en af Landets fornemste Bispestole. Han syntes ogsaa selv at have været ængstelig over denne Kaldelse, thi ved aabent Brev af 28. Mai s. A. havde Universitetet givet ham ifølge Ansøgning Adgang til igjen at tiltræde sit Professorat, om han skulde finde sig foranlediget at opgive sit Biskopseembede. Han beholdt dog dette fremdeles og arbejdede paa Reformationens Fremme i det mindste udvortes, da han til stor Forargelse for Almuen lod nedtage af Kirkerne de Helgenbilleder og Voxfigurer, der stod tilbage fra den katholske Tid, og som af den uoplyste Mængde ydedes Tilbedelse. Han maa ogsaa som Biskop have lagt sig efter Theologien, thi paa en Synode i Bergen 1569, hvor mange af Stiftets

Præster var tilstede og hvor flere Bestemmelser fattedes med Hensyn til det ydre Kirkeliv, tilbød han sin Geistlighed at holde for dem fire Lectioner i Theologi og Philosophi. Han var 1559 tilstede i Kjøbenhavn som assisterende Biskop ved Fredrik II.s Kroning den 14. Juni og skal have været yndet af Kongen, der 14. Oktober 1560 skjænkede ham *St. Laurentii Præbende*. Døde 1562. Forøvrigt synes han at have været en kolerisk Mand, der i sin Hastighed stundom tilsidesatte sin biskopelige Værdighed.

Gift med Susanne Leonhardsdatter, form. fra Danmark, med hvem han havde flere

Børn:

- 1) Torbern, f. $\frac{2}{7}$ 1562, døbt $\frac{5}{7}$, † $\frac{7}{3}$ 1563.
- 2) Otto, f. $\frac{25}{2}$ 1565, døbt $\frac{2}{3}$, † $\frac{27}{10}$ 1566.
- 3) Jens, f. $\frac{28}{6}$ 1569, døbt $\frac{3}{7}$.
- 4) Adriane, gift 21. Oktober 1571 med Jørgen Eriksen, † 5. Juni 1604 i Bergen som Biskop i Stavanger, se Slotspræsterne.
- 5) Peder, f. $\frac{7}{9}$ 1571, deponerede 1593 fra Sorø Skole, reiste 1595 til Wittenberg og kom tilbage 1598, blev 1599 Capellan i Mandal, 1604 Sognepræst s. S., 1607 Sognepræst til Frederiksborg, 1608 til Frue Kirke i Kjøbenhavn; 1622 $\frac{8}{10}$ Biskop i Throndhjem; resignerede 1642, † 27. September 1646; gift 1) 1601 med Anna Nilsdatter fra Mandal, Datter af Lagmand paa Agdesiden Nils Lauritsen (fra Flensborg), hun † 1612. 2) 1622 med Gedske Hermansdatter Lange, † 1640 (jfr. Pontopp. Ann. 3, 202. Erlandsen: Throndhjems Stifts Geistlighed, S. 20).

6) Daniel.

7) Katharine.

Om Schjelderup se Rørdam: Kjøbenhavns Universitets Hist. I, 170, 99, 271, 314, 61, 615, 29—37, 49; II, 562, 755; III, 585, 736, 42. Kirkehist. Saml. 3. R. III, 314, 458. N. M. Petersen: Litteraturhist. 2, 41, 3, 57, 96. N. hist. Tidsskr. II, 266; 2 R. V, 166, 83. Nyerups Litteraturrex. Pontopp. Annaler III, 205 ff. Hatting S. 71. Hundrup: Biogr. Eft. om Doctores ved Kjøbenhavns Universitet S. 136. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskrift VII, 118.

Skrifter: *Medica themata cet. Hafn. 1554. — Propositiones variae d. præc. J. Bordingii Rost. 1556.* — Undervisning af den hellige Skrift om hvad en Christen skal holde om afgudiske Billeder. Kbh. 1572.

3. Mag. Anders Foss 1583—1607.

Han var en dansk Mand, men hans Fødested kjendes ikke. Han studerede i Rostock og Leyden og besøgte Frankrig. Han blev ved sin Hjemkomst Rektor ved Klosterskolen i Antvorskov og var i denne Stilling 1565. 1566 tog han Magistergraden i Kjøbenhavn. Senere — maaske efter at have havt anden Ansættelse — blev han (efter 1570) Sognepræst i Stege. 12. Juni 1583 blev han paa Forslag af Sjællands Biskop Dr. Povel Madsen stadfæstet af Kongen som Biskop i Bergen. 18. Decbr. 1584 fik han Brev paa *Trinitatis Præbende* i

Bergens Domkirke. 1590 blev han indviklet i en Trolddomssag, der i flere Aar stod for Retten i Bergen paa Grund af en løs Angivelse, som en Oluf Gausdal, der var anholdt for Trolddom, havde fremført mod Biskopens Hustru, Marine Rubbertsdatter som Medviderske og delagtig i hans Forbrydelse. Sagen maa have vakt megen Opsigt, saa meget mere som Slotspræsten Absalon Pedersens Hustru Enke Anna Pedersdatter samme Aar blev dømt og brændt for en lignende Forbrydelse. Biskopen mødte i Retten for sin Hustru, men da Oluf Gausdals Angivelse befandtes modsigende, og han overbevistes om at fare med Løgn, faldt Sagen for Bispindens Vedkommende bort, hvor meget end Slotsherren Peder Thott synes at have villet hende tillivs. Anders Foss var en myndig og dygtig Mand, men hans heftige Sind bragte ham ind i adskillig Strid og ovennævnte Peder Thott synes at have lagt an paa at gjøre ham Livet surt. De mange Stridigheder, han havde, nødede ham til oftere at reise til Kjøbenhavn for at tale sin Sag hos Regjeringen, men det gik ikke altid efter Ønske. Paa sine Reiser besøgte han da sin Ven Tygø Brahe paa Hveen. Han var med Landets øvrige Biskoper befalet at udarbejde Kirkeordinants for Norge. Forhandlingerne, der førtes i Bergen, begyndte 22. April 1604. Ordínantsen kom — som bekjendt — ud 1607. Samme Aar døde Anders Foss 25. Januar. Han har et betydeligt Navn som Historiker og udmærker sig ved et for hine Tider ualmindelig skarpt kritisk Blik. 1577 udgav han «*Genealogia regum Daniæ et Norvegiæ ducumque Oldenburgensium eorum, qui post sinceram religionem floruerunt*». Senere skrev han paa Foranledning «*Censura de Saxone Grammatico ejusque interpretibus, scolasticis et recapitulatoribus*, hvori han paa en skarp og uskaansom Maade reducerer de af Saxo fortalte historiske Sagn til Fabler.

Hans Hustru Marine Rubbertsdatter overlevede ham. Af Deres 9 Børn nævnes:

1) Magdalene Foss, gift 1) Mag. Hans Jørgensen (Norsk Mag. II, 628).
2) Mag. Jon Mogensen Skanke, Sognepræst til Indviken (Wille: Silgjords Beskr. S. 64. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskrift N. R. IV, 401 ff.).

2) Dorothea Foss, gift 1) Villads Adami fra Randers, der 25. Mai 1603 tog den medicinske Doktorgrad i Kjøbenhavn og derefter praktiserede som Læge i Bergen, † 15. Mai 1616 (se Hundrup: Doctorer ved Kbhvns. Univ. S. 137, 287. Suhm's Saml. II. B. 3. H. S. 7). 2) Med Jonas Sørensen, Lector theol. i Bergen (cfr. N. Mag. II, S. 624. Personalhist. Tidsskr. V, S. 231).

Om A. Foss se Rørdam i Biogr. Lex. V, 260 (hvorfra vi her har hentet en Del Tilføielser). Samme: Kjøbenhavns Univ. Hist. II, 270, 505—6; III, 54, 67—71. Samme: *Monumenta* II, 539 ff. N. M. Petersens Litteraturhist. 3, 283. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., N. R. IV, 401 ff., VII, 91, 118. Pont. Ann. III, S. 207. Hatting S. 74. Norske Saml. I, 222.

Skrifter: *Genealogia Regum Daniæ et Norvegiæ Ducumque Oldenburgensium eorum, qui post sinceram religionem floruerunt*. Hafn. 8. — 4 Tabeller eller Stamregistre om Danmarks og Norges Konger, fordanskede af Jakob Matsen 1591, Fol. (Oversættelse af foregaaende). — *Epistola ad M. Desiderium Foss contra Saxonem Grammaticum*. En Del heraf indført af Stephanus i hans *prolegomena ad Saxonem Gramm.* S. 36.

4. Mag. Anders Mikkelsen Kolding 1607—15

fra Kolding By, hvortra han antog Tilnavnet, var 1589 Sognepræst s. S., blev 10. Januar 1608 Magister og Theolog. Baccalaureus og 22. samme Maaned Biskop i Bergen. Var 1613 tilstede paa Herredagen i Skien, hvor 6 jesuitisk sindede Præster blev dømte til Afsættelse og landsforviste. Han stræbte at forøge Latinskolens Fond og overtalede Andre til at give dertil. Han paatog sig selv Undervisningen i Latinskolen 1611. Døde 5. Aug. 1615 efter at han samme Aar den 11. Juni havde holdt sin 3dje Gangs Visitats i Eid i Nordf. Hans Enke lod 1616 med andre Skolens Penge udlevere 300 Rdlr., som hendes Mand ved adskillige smaa Gaver efterhaanden havde samlet til Skolen. Fri-mann: Gavebr., S. 105.

Zvergius, der anfører ham blandt Hofpræsterne under Christian IV., ihvorvel han rimeligvis kun prædikede for Kongen under dennes Ophold paa Koldinghus, siger, at han den 24. Januar 1608 blev af Biskop Winstrup ordeneret til Biskop i Bergen, efter at han Dagen iforveien af Dr. Resen som *Decanus academ.* var bleven creeret til *Mag. philos.* og *theologiæ baccalaureus*, S. 530. (Efter Edvardsen er hans Ordinationsdag 24. Juni 1608).

Gift med Bodil Andersdatter Buch, med hvem 3 Børn, af disse

1) Anders Buch, født 9. Aug. 1589 i Kolding, Sognepræst til Vos, se Vos.

2) Jens Buch, Sognepræst til Eid.

3) Datter, gift med Peder Broch, Sognepræst til Domkirken. Jfr. Pontopp. Ann., III, S. 208. Worm's og Nyerups Lexic. Hatting: Præstehist., S. 75. Norske Samlinger, 2. B., S. 509. Wiberg: Præstehistorie, II, 100. Rørdam: Kjøbenhavns Universitets Hist., III, 230, 335, 577.

Skrifter: O. Windmüllers tvende christelige Klenodier, overs. Kbh. 1595 og 1654 (jfr. Athene 1813, 1, S. 414). — Prædikener over Christi Lidelse. Slesvig 1599. — En liden Haandbog med udkaarne Bønner. Kbh. 1607. — 14 Prædikener om den Seier, Gud gav Kong Josaphat af 2. Krøn. 20, ibjd. 1614. — Israeliternes verdslige Lov og Skikke, Kbh. 1605 og 31. 4to. — Ligprædiken over Niels Wind, ib. 1617.

5. Dr. Nils Paaske 1616—36.

Født 1568 i Løgstør i Jylland, optoges 17 Aar gammel i Huset hos sin Nærpaarørende, Mag. Kristen Foss, Rektor i Viborg, hvorfra han deponerede 1591. Reiste som Student udenlands til Tyskland, Frankrig, England og Holland, tog efter sin Hjemkomst 4. Mai 1595 Magistergraden i Kjøbenhavn. Blev 1598 Rektor i Thisted, derpaa i Aalborg og senere Sognepræst til Nordaa i Skaane, den 17. April 1616 *Doctor theologiæ* og Dagen efter ordeneret til Biskop i Bergen. Han var Medlem af Herredagen i Bergen 1622, da den thronhjemske Biskop Mag. Anders Arreboe blev for udvist Letfærdighed fradømt sit Embede. Døde 27. Mai (31. Mai) 1636. Han roses for Retsindighed og Lærdom, var hjemme i de nyere Sprog, som han for Størstedelen taledede; hældede som Student til Calvinismen, men kom siden til rigtigere Erkjendelse. Hans

Epithaphium i Marmor stod i Edwardsens Tid i Bergens Domkirke paa søndre Side, men blev formodentlig ødelagt i Branden 1702.

I Biskop Paaskes Embedstid, nemlig i Aaret 1633, var der i Throndhjems og Bergens Stifter saa stor Misvæxt, at endog flere døde af Hunger, hvorfor det ved kgl. Res. af 15. Marts 1634 blev paalagt Præsterne fra Prædikestolen at anraabe de Formuende om Hjælp.

I Gravens Hovedkirke fandtes indtil 1777 hans Portræt, hvilket senere blev bragt til Bergen. Se Schnabels Hardangers Beskr., S. 40.

Jfr. Pontopp. Annal., 3. B., S. 208. Hatting S. 76. Worms og Nyerups Lexic. Hundrup: biogr. Efterretng., S. 15, 104. Norske Mag. II, 610. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., N. R. VII, 119. Personalthist. Tidsskr. 1. R., II, 108, hvor hans Fødselsaar sættes til 1570. Rørdam: Kbhavns Univ. Hist., III, 317, 521, 77, 734. Helveg: Den danske Kirkes Hist. efter Reform. I, 266, 83. N. hist. Tidsskr., II R., 4. B., 219; 5. B. 174.

Gift 1) med Lucia Laurentii, † 22. December 1629, s. Hatting. 2) med Anna Resen, født 2. November 1598, † 3. September 1650, Enke efter Dr. jur. Erik Clemensen, kgl. Sekretær og Kannik i Lund, † 1626 og Datter af Hans Povelsen Resen, født 3. Februar 1561, † 14. September 1638 som Biskop i Sjælland.

Skrifter: *Theses philosoph. ex. . . Fabri Pybracii Mellificio philosophico bonam partem deprøptæ . . . Lugd. Bat. 1598. 4. — Disputatio philosophica altera a F. Pybracii Mellificio gallico max. partem excerpta ibid. eod. 4. — Ligprædiken over Margrethe Gabrielsdatter Ackeleje. Kbh. 1621. 4. — Over Knud Gyldenstjerne, ib. 1630. 4. — Admonitiuncula de quibusdem Zvingliomanitarum emblematis Lexico græcolatino, N. T. ibid. 1636. 8.*

6. Mag. Ludvig Hansen Munthe 1636—49.

Født 2. August 1593 i Tikjøb Præstegaard i Sjælland, hvor Faderen Hans Munthe (født 1560, † 1601) var Sognepræst. Moderen Anne Cathrine de Fine var Faster til Biskop de Fine i Throndhjem.

Han blev opdraget af Farbroderen Canonicus Ludvig Ludvigsen Munthe i Lund, af hvem han strax blev sat i Skolen sammesteds, fra hvilken han deponerede 1613 (immatr. 23. April s. A.) Efter 3 Aars Ophold ved Akademiet tog han 11. Mai 1616 Graden som *Baccalaureus philosophiæ* og blev kort efter antaget som øverste Collega ved Skolen i Lund, hvilken Post han dog efter et Par Maaneders Forløb frasagde sig, idet han allerede ved Juletider s. A. (1616) antoges som Huslærer og Hofmester af Otto Lindenov for hans tvende Sønner, med hvilke han reiste udenlands. Ved sin Hjemkomst blev han 10. Mai 1619 Magister, men kort efter drog han atter udenlands med 3 af den ovennævnte Otto Lindenovs Sønner. Efter Hjemkomsten blev han i Slutningen af 1624 Sognepræst i Nordre Borreby i Skaane, 5. Juni 1634 kgl. dansk Hofprædikant og 25. Oktober 1636 Biskop i Bergen. Ved sin Ansættelse fik han sig tillagt *Trinitatis Præbende* og ved Kongebrev af 29. Mai 1639 Gaarden Natland som Avlsgaard for sin og Hustrus Levetid. Den ved Branden i Bergen 1640 ødelagte

Latinskole lod han strax opbygge og forøge med en 5. Klasse, ligesom han bevirkede, at der hver Morgen holdtes Bøn Klokken 7 i Domkirken af Latinskolens Hørere og om Eftermiddagen Klokken 3 af Skolens Disciple. Se Norske Mag., 3. B. 597. Kongebrev af 15. Oktober 1640, hvorved Geistligheden i Bergen blev benaadet med Skattefrihed paa Grund af den Bergen overg. Brand i 5 paafølgende Aar. I Fastetiden forordnede han, at der dagligen skulde holdes Passionsprædikener i Bergens Kirker og afskaffede den papistiske Faste-lavnsløben og Spil. I 1639 indviede han hellig Trefoldigheds Kirke i Christiania, da Biskopen Mag. Nils Simonsen Glostrup just da var død, og samme Aar den 29. September blev de Søfarendes Fattighus i Bergen oprettet. Var tillige med Landets øvrige Biskopper tilstede i Kristiania ved Hyldningen af Frederik III. den 24. Aug. 1648. Døde 12. Marts 1649. Hofnagel: Han havde en særegen Evne at prædike og hans Prædikener havde Kraft og Virkning. Norske Mag., II, 214.

Jfr. Pontopp. Annaler, IV, S. 237. Hatting S. 77. Zwergius S. 564. N. Mag., II, 611. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., VII, 81; N. R. VII, 119. Wiberg II, 114. Hartvig Munthe: Efterretninger om Familien Munthe, 70 ff. Rørdam: Kbhavns Univ. Hist., III, 560. N. hist. Tidsskr., I, 36, 50, 51; II, 246, 47, 50, 80. N. M. Petersen: Litteraturhist., 3, 121, 45.

Gift 17. Sept. 1624 med Ingeborg Friis, Datter af (~~Borgermester i Kjøbenhavn, Sven Friis og Elisabeth Svane, Søster til Erkebiskop Svane.~~) Af deres 15 Børn, hvoraf de 3 døde i ung Alder, nævnes følgende 12:

1) Johannes (Hans; han kaldes Johannes), født 1625, Student 1649, var Hører i 3. Lectie ved Bergens Skole, da han Juni 1661 resignerede. Blev 23. Septbr. 1662 Byskriver, tillige Raadmand, og noget senere Vice-Borgermester 5. Marts 1670, virkelig Borgermester 1675 og 22. Januar 1701 tillige Assistentraad. † 1706. Gift 1664 med Sille Riisbrich, † 1726, begr. 19. Novbr., uden Børn, Datter af Commissær Wolqvard Wolqvardsen R., boende i Gravdal ved Bergen og Else Hansdatter Lillienskjold.

2) Frederik Munthe, født 1627, † 25. Oktober 1676 som Sognepræst til Gadstrup i Sjælland, ugift; blev Sognepræst 4. November 1657, se Wiberg, 1. D., 416.

3) Abel Munthe, født 1628, † 1676. Gift 1646 med Peder Nilsen Lem, (født 1617, † 1663), fra 16. August 1650 til sin Død Lector theol. i Bergen og Sognepræst til Fane.

4) Catharine Munthe, født c. 1628, † 1674. Gift 1) Otto Stoud, født 1620, † 1657, Sognepræst til Nykirken i Bergen. 2) 1663 Søren Jensen, Borgermester i Bergen. 3) 1671 Herman Johansen Garmann, født 1612, † 3. April 1674. Præsident i Bergen.

5) Elisabeth Munthe, født c. 1630, gift c. 1649 med Christen Hansen Paus, Raadmand i Bergen fra 1651 og senere Borgermester.

6) Birgitte Munthe, født 26. Juni 1634, † 1708 den 23. April. Gift 1655 med Christoffer Gertsen Morgenstjerne «den Ældre» til Flaahammer i Lyster, Foged i Indre-Sogn' født 3. Januar 1619, † 12. November 1679.

7) Maren Munthe, født 11. December 1635. Gift 10. Novbr. 1658 med

Anders Johansen Grytten, en dansk Mand, Sognepræst til Holmedal fra 1656, † 11. Marts 1685.

8) Anne Munthe, født 1639, † 25. April 1688. Gift 1655 med Iver Andersen, født 1630, † 23. Januar 1683, Først Foged i Yttre Sogn og fra 1659 i Romsdalen. Beboede sin Gaard Germundsnæs i Vø Præstegjæld, hvor deres Epitaph. staar i Vestnæs Kirke. Han var en meget rig Mand, og Enken, som boede her til sin Død, eiede 1687 272 Voger Jordegods. Af 6 Børn antog 5 Moderens Familienavn.

9) Helvig Munthe, født c. 1642. Gift med Herman Schultz, Kjøbmand i Bergen, † 1689.

10) Ludvig Munthe, født 9. Januar 1644, deponerede fra Bergens Skole 1665, blev 1. Lectie Hører i benævnte Skole, som han endnu var 1675, † ugift 1688, se Norske Magazin, 2. B., S. 632.

11) Søren Munthe, født 1646, † 1687 som Sognepræst til Jølster, fra 27. December 1678. Gift med Maren Pedersdatter Finde, uden Børn.

12) Ingeborg Munthe, født 1649. Gift med Mag. Anders Kristofersen Leem, født 1649, † 1723 som Provst og Sognepræst til Gryten.

Skrifter: Anvisning til Bønner for Indbyggerne i Bergens Stift. Kbh. 1640. — Sandfærdig Beretning om nogle sælsomme og underlige Fødsler i Bergens Stift, ibid. 1641. — Guds Ords første Alphabet eller den cristelige Lærdoms Hovedstykker i Spørgsmaal forfattede. ibid. 1644.

7. Mag. Jens Pedersen Schjelderup 1649—65.

Sønnesøn af den ovennævnte anden evangeliske Biskop af samme Navn, er født i Mandal 14. Februar 1604 af Forældrene Peder Jenssen Schjelderup, Biskop i Thronhjelm og Anne Nilsdatter. Ved Faderens Ansættelse som Sognepræst i Frederiksborg, blev han sat i Kjøbenhavns Skole, hvorfra han blev dimitteret 1622. Efter 4 Aars Ophold der ved Universitetet reiste han udenlands og opholdt sig for det meste ved Universitetet i Wittenberg; kom hjem 1631, blev Rektor i Lund, tog Magistergraden 28. Mai 1633 og ansattes 1636 den 30. Juni som Sognepræst ved Domkirken sammesteds. Samme Aar den 22. Oktober blev han Hofprædikant ved Christiansborgs Slots Kirke, 9. November 1639 Sognepræst ved St. Nicolai Kirke og 30. Juni 1649 Biskop i Bergen. Døde 2. Oktober 1665.

Pontopp. Annal., IV, S. 238. Gjessings Jubell., 2. D., S. 39. Nyerups og Krafts Lexic. Hatting, S. 78. Erlandsen, S. 20. Wiberg, II, S. 170.

Gift 1639 med Inger Worm, født 2. August 1621, † 4. Mai 1677, Datter af Prof. i Physik og Medic. Ole Worm den Ældre, født 13. Mai 1588, † 1654, og Dorthea Thomasdatter Finke, † 2. November 1625.

Børn, der overlevede Faderen:

1. Kristine Dorothea Schjeldernp, gift med Jens Samuelson Bugge, Sognepræst til Leganger; hun † 1729, blev trolovet med ham 13. Oktober 1671.

2. Søster : Sostrate Schjelderup, gift 1) med Cancelliraad Hieronymus Bergholtz, fra hvem hun blev skilt ved Kapitlets Dom af 15. Oktober 1683,

da han ved Høiesteretsdom af 18. Juni 1679 var erklæret fredløs. 2) med Ananias Wrangel.

3. Susanne Schjelderup, † 21. Februar 1668, gift med Mag. Gerhard Henriksøn Miltzow, Sognepræst til Vos.

4. Inger Schjelderup, gift 1) med Borgermester i Bergen Peder Trojel, † 1696. 2) Med Student Johannes Larsen Brøger, † 1729, begr. 26. Januar.

5. Anne Schjelderup, gift med Mag. Otto Schreuder, Sognepræst til Nykirken i Bergen.

6. Jens Schjelderup, tog 1690 Magistergraden i Kjøbenhavn, Sognepræst til Sorø; han skjænkede til Enkehuset i Bergen 60 Rdlr.; gift med Thale Susanne Wandal, Datter af Hans Wandal, der døde 1675 som Biskop i Sjælland og Anne Cathrine Winstrup. (Jfr. Hundrup; S. 29 og Wiberg, 3. B., S. 161).

7. Olaf Schjelderup, deltog som Officer 1676 i den svenske Krig ved Wenersborg, som blev indtagen af de Norske; var 1678 Kaptein over Gyldenløwes Livkompagnies Dragoner, senere Oberst. (Jfr. Norske Saml., 1. B., S. 36).

Foruden de anførte Børn nævnes Thomas, Jørgen og Peder, af hvilke den ene døde før Faderen. Thomas var død før 1680.

Skrifter: *Disputatio de questione, an justi possint bene operari et legem Dei implere. Wittenb. 1630.*

8. Dr. Nils Envoldsen Randulf 1665—1711

er født 20. August 1630 i Roskilde, hvor Faderen Mag. Envold Nilsen Randulf, der døde 30. April 1666, var Domprovst, Kannik og Sognepræst. Moderen Bente Rasmusdatter, † 1673. Deponerede 1648 fra Roskilde Skole; reiste fra 1651—57 udenlands, opholdt sig især ved tyske Universiteter, hvor han studerede Theologi og Philosophi; tog efter sin Hjemkomst 30. Juni 1657 Magistergraden, blev 7. Juni 1661 Sognepræst til Kjøge efter *Dr. theol. bullatus* Christen Madsen Tausan, der blev Biskop i Stavanger, 1662 Provst i Ramsø Herred, 5. Marts 1665 Sognepræst til Hellig Geistes Kirke i Kjøbenhavn og 28. Okt. samme Aar Biskop i Bergen, hvilket Embede først blev tilbudt hans Fader, der havde været Informator i Aaret 1619 for Frederik III. som Prins, men han undslog sig paa Grund af sin høie Alder til Fordel for sin Søn. Blev 10. Juni 1675 *Dr. theologiae*. Da Frederik III. i Aaret 1685 var i Bergen, var han Gjæst hos Biskopen, der prædikede for Kongen i Domkirken. Ved Reskript af 12. September s. A. blev Indre Sogns Kongetiende henlagt til Bergens Bispestol, nærmest for dermed at vedligeholde Bisperesidentsen. Ved kgl. Bevilling af 17. August 1689 blev det tilladt ham og Hustru Dorothea Katrine Wandal, om hun ham overlever og forbliver i Enkestand, forlods at nyde den, kgl. Anpart i Tienden i Nordhordland, der efter hendes Død skulde deles mellem Arvingerne mod at erlægge 8000 Rdlr. Døde 14. Mai 1711, efter at han havde været Biskop i 45 Aar, og var der ved hans Død kun en eneste Præst i Stiftet, som han ikke havde ordineret. I hans Embedstid, nemlig 1702 overgik en ødelæggende Ildebrand Bergen, hvori han mistede Størstedelen af sin Formue,

han var nemlig selv fraværende paa Visitats, men det der især smertede ham, var hans kostbare Bibliothek med mange sjeldne Haandskrifter, der blev et Rov for Luerne, deriblandt en af ham forfattet Præstehistorie for Stiftet fra Reformationen.

Ved denne sørgelige Anledning begav han sig i sin høie Alder til Kjøbenhavn hos Kongen at søge Hjælp til de afbrændte offentlige Bygningers Opførelse, blandt hvilke han saa Latinskolen opstaa 1705 af sin Aske. Han skal have været en særdeles sagtmodig, from og godgjørende Mand og i sit Embede have lagt Iver og Bestemthed for Dagen til Opretholdelse af god Orden i Menighederne, og Biskop Pontoppidan anser ham for en af de værdigste og bedste Biskoper her i Landet siden Reformationen. Efter Gjessing skal han i sine sidste Leveaar paa Grund af Svaghed i Fødderne have erholdt kgl. Tilladelse at ordinere Præster hjemme i sit Hus, noget som ikke er sandsynligt.

Gift 1) 10. November 1661 med Mette Pedersdatter, † 1679, Datter af Borgermester i Kjøbenhavn, Assessor i Høiesteret og Kannik i Roskilde, Peder Pedersen og Margrete Clausdatter.

2) 15. December 1680 med Dorothea Catrine Wandal, født i Kjøbenhavn 1660, døbt 14. Novbr., † 1708, Datter af Biskop i Sjælland Hans Hansen Wandal, født 26. Januar 1624, † 1. Mai 1675 og Anna Cathrine Pedersdatter Winstrup, født 25. September 1636, † 25. August 1678 (se Hundrup, S. 29).

Børn af 1. Ægteskab:

1. Envold Randulf, † som Student før Faderen, født 1670, indført i det kgl. ridderlige Akademi i Kjøbenhavn 9. Februar 1692, † i Udlandet. Pers. Tidsskr. 2 R., 1. B., S. 57.

2. Margrethe Randulf, gift 1) med Mag. Peder Harboe, Sognepræst til Sellø. 2) Med Mag. Peder Finde, Sognepræst til Eid.

3. Elisabeth Randulf, † 1734, gift 1) med Mag. Søren Glud, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Bergen. 2) med Mag. Lauritz Lech, Sognepræst i Kolding (cfr. Gjessing: Jubell., 2. D., S. 138; Wiberg, 2. D., S. 233).

4. Marie Randulf, † 1754 i Roskilde, gift med Mag. Søren Lintrup, der 1696 blev Rektor i Bergen og † 1731 som *Prof. theol.* i Kjøbenhavn. (Om S. Lintrup se Wiberg, 2. D., S. 104).

5. Anna Sophie Randulf, gift med Samuel Bugge, Sognepræst til Leganger.

Af 2. Ægteskab:

1. Johan Randulf, blev først Sognepræst til Vaaler i Kristiania Stift, 10. Januar 1718 til Nærø og samme Aar Provst i Namdalen, 14. Juli 1727 Consistorialraad, 4. Marts 1735 Sognepræst til Aas ved Kristiania, men døde paa Veien dertil. Gift 1) med Margrethe Smed, † 1720, Datter af Biskop Nils Smed i Bergen. 2) med Karen Borchmann, Datter af Mag. Ole Borchmann, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Throndhjem og Karen Hersleb. 3) med Karen Busch, født 1707, Datter af Kjøbmand i Bergen Mikael Busch og Sara Petersdatter Frøichen.

2. Anne Margrethe Randulf, † ugift.

3. Mette Dorothea Randulf, født 1685, † 1729, gift med Biskop i Bergen, Oluf Bornemann.

4. Bente Randulf, gift med Ditlef Luccoppidan, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Bergen.

5. Anne Cathrine Benedicte Randulf, gift 4. Juni 1716 med Mag. Foch Albertsen With, † 1729, Sognepræst i Slagelse.

Jfr. Gjessings Stamtavle over Familien Randulf, 1. D., S. 370. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr. N. R., VII, S. 93 ff. N. M. Petersens Litteraturhist., 3, 57. N. hist. Tidsskr., II, S. 256; 2. R., V, S. 165. Pontopp. Ann., IV, S. 239. Hatting, S. 79.

Skrifter: *De Jesu Chr. resurrectione. Disput.* Leipzig 1652. — Ligprædiken over Inger Olufsdatter Worm. Kbh. 1680. — Do. over Ambrosius Hardenbech. ibid. 1695. — Do. over Mag. Anders Brun. ibid. 1706.

9. Mag. Nils Pedersen Smed 1711—16

er født 14. Juli 1655 i Bergen, hvor Faderen Peder Hansen Smidt fra Kiel døde 1678 som Raadmand. Deponerede 1672 og opholdt sig i Kjøbenhavn 2 Aar, blev Candidat 19. August 1674 med *laudabilis* eller maaske *haud. ill.*, hvorefter han besøgte Wittenberg og andre tyske Universiteter, begav sig til Frankrig og Italien; kom hjem 1680 og blev den 17. Juni samme Aar Magister. Ansattes 9. December 1678 som Canonicus ved Kapitlet i Bergen og Vice-Lector med Succession; fik 4. Marts 1681 Rang med virkelig Lector theol. og 29. April 1684 som Professor i Consistoriet, efter at han s. A. ved Hans Dabergs Død var bleven virkelig Lector og Sognepræst til Fane, der var annecteret Lectoratet. I Branden 1702 led ogsaa han betydeligt Tab; hans store Bibliothek tilligemed et Naturaliekabinet blev fortæret af Luerne, og et Skrin med Juveller blev ved samme Leilighed frastjaalet ham. Reiste derpaa til Kjøbenhavn, for at erholde Expectance paa Bispestolen, hvilket ogsaa lykkedes ham ved Rescr. af 17. Marts 1703. Blev Biskop 1711. I sin korte Embedstid kom han i Uenighed med Magistraten og Bergens 16 Mænd i Anledning af nogle Hustomter, der efter Branden skulde forblive ubebyggede, hvilke han eiede. Med den af en dertil nedsat Kommission ansat Taxt, nemlig 5 Rdlr. for Kvadratalen, var Biskopen ikke fornøiet, da han mente at have Ret til at gjøre sig sin Eiendom saa nyttig, som han bedst kunde, men da han heri intet Medhold fik, skal han have paa draget sig af Ærgrelse en Sygdom, der 5. Januar 1716 voldte ham Døden. Han eiede Gaarden Ask, som blev udlagt til ham i Boet efter Baron Ludvig Rosenkrantz, og erholdt han under 21. Juli 1700 kgl. Konfirm. paa Gaarden.

Jfr. Pontopp. Ann., IV, S. 241. Hatting, S. 82. Persh. Tidsskrift, VI, S. 5, Noten. O. Camstrup: *Trifolium metricum*. H. B. Klæboe: Kristelig Folkekalender 1894, S. 99 ff.

Gift med Magdalene Fleischer, † 1732, begr. 28. Mai, en Apotheker-datter fra Kjøbenhavn, med hvem han havde 20 Børn. Af disse nævnes:

1. Margrethe Smed, gift med Mag. Johan Randulf, se ovenfor.
2. Drude Marie Smed, † 1762, gift med Johan Koren, Sognepræst til Stordø.

3. Anne Kristine Smed, født 6. August 1704, † 10. Marts 1776 i Bergen; gift 1) med Søn af daværende Kaptein senere Oberstløjtnant Peter Montagne Lillienskjold og Abel Cathrine Hjorth, Ulrik Frederik Montagne Lillienskjold, Captein, født 1693 den 12. Marts i Bergen, † 1735. 2) 1739 med Hans Leth, Captein og Eqvipagemester, født 1693, † 1742 (cfr. Lengnichs Stamtavle over Familien Lillienskjold).

Foruden disse Børn anføres i en gammel Stamtavle over Familien «Koren» følgende:

1. Werner Smed, † ung.

2. Esaias Smed, Captein.

3. Hans Henrik Smed.

4. Nils Smed, Overstyrmand paa Ostindien.

5. Gregorius Smed, † som Apothekersvend.

6. Jens Smed, † ugift som Byfoged paa St. Thomas.

7. Johan Smed, † som Foged i Nordhordland, gift med Margrethe Heiberg, døbt i Sogndal 6. Decbr. 1699, Datter af Sognepræst der, Søren Heiberg og Kirsten Margrethe Hanning.

8—10 med Navnet Peter.

14. Else Catrine Smed, gift 25. August 1728 med Søren Bergendahl, davær. person. Capellan i Haus.

Skrifter: Ligprædiken over K. Christian V. Kbhvn. 1702.

10. Mag. Clemens Schmidt 1716—23.

Født i Skanderborg i Jylland 2. Februar 1671 (Gravskriften) af Forældrene Vilhelm Schmidt, Regimentschirurg, og Christine Rafn, fulgte som ganske ung med Faderen til Pommern i Krigen mod Sverig, men erholdt efter Freden til Lund 1679 Undervisning i Aalborg Skole, i hvilken By Faderen havde bosat sig. Deponerede 1689, Attestats 1691. Var først Huslærer hos Cancelliraad Peter Bentzon til Havnø og kom efter at have taget theol. Examen i lige Stilling til Mag. Henrik Stampe, Sognepræst til Hammer i Jylland. Efter at have undervist hans Søn og fulgt ham til Universitetet, blev han Informator hos Renteskriver Nils Haberdorff i Kjøbenhavn, studerede her de orientalske Sprog og Astronomi, samt lagde sig efter de levende Sprog og blev Lærer for den polske Minister Moreau i dansk Sprog og Historie.

Ved hans Anbefaling blev han Informator for Geheimeraad Otto Krabbes Datter Charlotte Amalia, der siden blev gift med Generaladmiral Ulrik Kristian Gyldenløve, som 16. Mai 1696 befordrede ham til Sognepræst til Haarløv paa Sjælland; blev 19. s. M. Magister, 1709 Provst. Ved Anbefaling af Dronning Anna Sophie, der yndede ham, udnævntes han 26. Oktober 1716 til Biskop i Bergen. I dette Embede var han 7 Aar.

Ved Vilkaarlighed i sin Embedsførsel og Mangel paa Sindighed paadrog han sig for en Del Geistlighedens Uvilje, og hans Iver i at ville forbedre Stiftets Skolevæsen indviklede ham i saadanne Fortrædeligheder, at hans Heftighed paadrog ham en Hæmipleri, der endte hans Liv 26. December 1723.

Jfr. Pontopp. Ann., IV, S. 343. Hatting, S. 85. Wiberg, I, S. 510. Klæboe: Kristelig Folkekalender for 1894, S. 100.

Gift 1697 med Dorothea Maria Gjessing, der overlevede ham; † i Bergen 1746, med hvem han havde 2 Sønner og 4 Døtre, af hvilke nævnes:

1. Vilhelm Schmidt, født 1. April 1705. Sognepræst til Stordø.
2. Kristine Malene Schmidt, † 1776, gift med Mag. Holger Olivarius, Sognepræst til Ørslev i Sjælland, † 1753 (cfr. Gjessing: Jubell., 3. D., S. 304. Stamt.)

II. Mag. Marcus Müller 1723—31.

Født 7. Februar 1684 (Gravskriften) i Nienbrock i Holsten, hvor hans Fader Dr. Christian Rudolph Müller, født 13. November 1651, † 12. Januar 1712 som Biskop i Fyn, da var Pastor adjunctus. Moderen Cecilia Margrete Clüwer, † 1715, Enke efter hans Formand Præst Johan Birchenbusch i Nienbrock. Ved Faderens Ansættelse 26. August s. A. som tysk Hofprædikant i Kjøbenhavn nød Sønnen der privat Undervisning, indtil han 22. Juli 1701 blev Student efter privat Dimission, tog 5. September 1705 theologisk Examen med *non illaudab.* Ansattes 1710 som Præst i Pastoratet Stuhr i Grevskabet Oldenburg og blev 1716 den 27. April dansk og tysk Slotspræst i Kjøbenhavn. Til dette Embede følte han sig meget uskikket, nærmest paa Grund af sin Stilling som Hofprædikant, hvortil han manglede de væsentligste ydre Betingelser. Hans Hukommelse slog ham ofte feil, og han maatte derfor ofte læse sine Prædikener af Papiret, hvilket paa den Tid var usædvanligt og til Hove ubehageligt (Zwerg., S. 377), hvorfor han ogsaa 1721 blev forbudt at prædike for Hoffet og maatte alene prædike for Menigheden. Ihvorvel dette Forbud senere blev hævet ved hans nye Collegas Forbøn, greb han dog med Glæde Tilbudet om at blive Biskop i Bergen 1724, hvortil han blev udnævnt 15. April. Her var han 7 Aar og døde pludselig 7. December 1731. Han mente det, siger Pontoppidan om ham, vel med den kjære Gud, men besad ikke den bedste Dømmekraft. Christian VI. skrev til sin Hofpræst Bluhme ved Efterretningen om hans Død: «Ved Biskoppen der (i Bergen) er der ikke meget, hvilket vi til vor store Sorg beklager».

Jfr. Pontopp. Ann., IV, S. 244. Møller: Mnemosyne, 4. B., S. 389. Chr. Bruun: Fr. Rostgaard, I, S. 267. Klæboe: Kristelig Folkekalender for 1894, S. 104 ff. Hatting, S. 86.

Gift 1) i Oldenburg.

2) 24. Mai 1730 i Bergen med Anne Christine Nyegaard, † 1743, 32 Aar gl., der siden blev gift med Lector theol. og titulær Biskop Edvard Londemann de Rosenkrone, † 16. September 1749, Datter af Peder Nyegaard, Sognepræst til Resen i Ribe Stift og Gjertrud Elisabeth Jensen.

Børn af 1. Ægteskab: Christian Rudolph Müller, født 1713, levede ved Skiftet 1732.

2. Ægteskab: Anna Dorthea Müller, født 1731.

12. Oluf Cosmussen Bornemann 1731—47.

Født i Kjøbenhavn 28. November 1683 af Forældrene Dr. jur. Cosmus Bornemann, der døde 1622 som Assessor i Høiesteret, og Dorothea Worm, blev Student 1700, fik Aaret efter Plads paa Borchs Colleg., Attestats 1706. Opholdt sig ved Universitetet, indtil han 3. Juli 1711 blev Lector theol. ved Kathedralskolen i Bergen og Sognepræst til Fane. Ved hans Broder Etatsraad Philip Julius Bornemanns Anbefaling blev han 18. Januar 1732 udnævnt til Biskop i Bergen. Døde 2. Juni 1747.

I sit private Liv, siger Pontoppidan om ham, «var han en from og god Mand, men temmelig phlegmatisk». Hans Uenighed med Stiftamtmanden i Bergen Admiral Ulrik Kaas lagde Hindringer i Veien for hans Virksomhed.

Om ham se: Norske Mag., III, S. 299 ff., S. 418 ff., S. 593 ff. Pontopp. Ann., 4. Th., S. 245. Hatting, S. 87. Klæboe: Kristelig Folkekalender for 1894, S. 108 ff. Dansk biografisk Lexikon.

Gift 1) 1712 med Mette Dorothea Randulf, født 1685, † 1729, begr. 6. Mai, se ovenfor S. 12.

1. En Datter, † 1726, begr. 30. Sept. 2. Cosmus Bornemann, † ung.

2) 1730 den 14. September i Bergen med Ingeborg Maria Hansen, † 1753, begr. 5. Juli, Datter af Stiftamtskriver i Bergen, Assessor Vilhelm Hansen, † 1739. Med hende 6 Børn, hvoraf de 3 overlevede Faderen:

1. Vilhelm Hansen Bornemann, født 1731 den 20. September, blev 1746 Student fra Bergens Skole og tog 1748 juridisk Examen; blev 21. Februar 1753 Auditor ved Artillerikorpsæt, 23. Marts 1757 Secretær i Krigskancelliet og 3. November 1759 virkelig Krigsraad; 19. Oktober 1763 Præsident i Inkvisitions-kommissionen og fik 26. i samme Maaned Titel af Generalauditor, 8. August 1768 Viceraadmand i Kjøbenhavn, 19. September s. A. Meddirektør ved de danske Skuespil, 28. Februar 1767 virkelig Overauditor i Danmark; 6. April 1771 Politimester i Kjøbenhavn; 21. Mai 1772 Assessor i Høiesteret, 19. Mai 1774 virkelig Generalauditor. † 15. Februar 1801. (Personal. Tidsskr., 6. B. S. 293). Gift 5. September 1762 med Thalia Storm, født 25. Juli 1738, † 13. Febr. 1779, Datter af Kammerraad og Toldskriver Ancher Storm i Kjøbenhavn (Biogr. Lex., II, S. 542).

2. Mette Dorothea Bornemann, født 1733, † 1739.

3. Philip Julius Bornemann, født 1736, † 1811 ugift som Generalmajor.

4. Cosmus Bornemann, født 1743, † 1783 som Captein (cfr. Lengnichs Stamtavle over Familien Bornemann).

5. Dorothea Catharine Bornemann, † 1737.

6. Anna Karine Bornemann, † 1736.

Om ham se: Dansk biogr. Lex., II, S. 540. Pontopp. Ann., IV, S. 245. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., 1. R., VII, S. 361. Nicolaysen: N. Mag., III, S. 418 ff. Klæboe: Kristelig Folkekalender 1894, S. 108 ff. Danmarks Adels-Aarbog 1893. S. 80. Hatting, S. 87.

13. Dr. Erik Ludvigsen Pontoppidan 1747—57.

Født 24. August 1698 i Aarhus af Forældrene Mag. Ludvig Pontoppidan, Stiftsprovst og Sognepræst s. S. og Elise Sophie Spend. Ved Forældrenes Død 1706 kom han i Huset hos en Beslægtet, Justitsraad Bras, Herre til Kokkedal ved Limfjorden, med hvis Søn han privat blev undervist af Student Oluf Fastrup, men da denne mishandlede ham, sattes han det følgende Aar i Aarhus latinske Skole og blev derpaa 1709 af sin ældre Broder Henrik Pontoppidan, Sognepræst i Fredericia, anbragt i denne Bys Skole, hvorfra han deponerede 1716. Tog Aaret efter 2den Examen og 9. Mai 1718 theol. Examen med *haud illaudab.* Blev 28. Mai s. A. *Baccalaureus.* Efter et Ophold ved Hamburg hos sin Morbroder reiste han 1719 til Norge som Informator hos Generalløitnant Barthold Henrik von Lützwow til Tomb ved Moss og Aaret efter udenlands som Hovmester for Kommandør Ivar Huitfeldts Søn til Throndstad, Hofjunker Claus Huitfeldt, med hvem han besøgte Universiteterne i Leyden, Utrecht og Oxford. I Utrecht omgikkes han meget med den bekjendte reformerte Theolog Frederik Adolph Lampe. Blev 1721 Informator for den unge Hertug til Holsten-Pløen, 1723 Froprædikenpræst ved Norborgs Slot og Aftensangspræst i Byen Norborg; 1726 Sognepræst i Hachenberg ved Norborg; 19. November 1734 Slotspræst paa Frederiksborg og Sognepræst i Hillerød, 25. November 1737 dansk Hofpræst i Kjøbenhavn, 14. Juli 1738 *Prof. theol. extraordin.*, 29. Juni 1740 Medlem af Missionskollegiet og Meddirektør ved Waisenhuset, 14. Juli 1747 Biskop i Bergen, 30. Oktober 1749 ved Jubelfesten for det Oldenborgske Kongehus's 300-aarige Regjering, *Doctor theologiæ* og 2. Mai 1755 Prokansler ved Kjøbenhavns Universitet, hvilket Embede blev oprettet alene for hans Skyld og havde været nedlagt fra Nils Hemmingsens Tid, og som senere kun en Gang har været besat, nemlig fra 1784—1788, da Dr. theol. Hector Fredr. Jansen beklædte det. Døde meget pludselig i Kjøbenhavn 20. December 1764.

Som Biskop foranledigede Pontoppidan Oprettelsen af *Seminarium Fredericianum* i Bergen ved Rescript af 23. Januar 1750, en Latinskolen annecteret Stiftelse, til hvis Fond henlagdes det ved samme Rescript ophævede Lectorats Indtægter, samt 5000 Rdlr. af Latinskolens opsparede Midler, hvori 12 Seminarister skulde erholde fri Bolig og Undervisning foruden i de daværende almindelige Skolefag, i philosophisk Moral, Mathematik, Physik, Tysk, Fransk og Litteraturhistorie, thi Pontoppidan mente, at Disciplene, for at gjøre Lykke i Verden, behøvede mere end at kunne de døde Sprog. Seminariet blev af ham indviet 15. Juni 1752 ved en latinsk Tale: *de Bergensibus in Republica Literaria calamo claris.* Forøvrigt maa han ansees som en af de dygtigste Biskoper, der har siddet paa Bergens Bispestol, om ikke saameget ved Lærdom, som ved praktisk Duelighed og i det Hele ved en heldbringende Virksomhed, hvorom flere af hans Skrifter vidner og navnlig hans Hyrdebrev til Stiftets Geistlighed, som han fra 1749—52 aarligen lod udgaa, og hvori han handlede om forskjellige Forbedringer, hvortil Geistligheden og Kirkevæsenet trængte,

samt hans Anvisning for Skoleholderne. Som Theolog hørte han til den Spe-
nerske Skole eller til de saakaldte Pietister ¹⁾.

Jfr. Hattings Præstehist., S. 88. Zverg., S. 822. Gjessing, 2. D., S. 221.
J. Møller: Tidsskrift for Kirke og Theol., IV, S. 58—273. Hundrup, S. 41.
Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., VII, S. 360 ff.; N. R., V, S. 446 ff. Luth.
Ugeskr. 1877, 2. Halvaar. Kirkelig Kalender 1875, S. 30 fl. Helveg; Den
danske Kirkes Hist. efter Reformat., II, se Reg. N. M. Petersen: Den danske
Litteraturs Hist., se Reg. Kirkehist. Saml., IV. R., 1. B., S. 303, 11, 14 ff.,
22, 25, 42, 81, 857. E. Holm: Danm. Hist. under Chr. VI., S. 641, 53, 58,
60, 66, 79 o. fl. Fallesen. Mag. 7, 353.

Gift 1) 26. Oktober 1723 med Francisca Toxwerd, † 30. December
1730 uden Børn. Datter af Peter Toxwerd, Sognepræst i Lundum i Aarhus Stift.

2) 1731 med Helene Danielsen, født 1700, † i Kjøbenhavn 1. Febr. 1744.
Datter af Peter Danielsen, kgl. Husfoged paa Sønderborg (3 Sønner, 1 Datter).

¹⁾ Han forfattede selv sin Gravskrift, der er sat i et *Epitaphium* over hans Grav,
saaledes:

*Post multos Labores
Ad Requiem cælestem properans
Fessa huic Humo Membra mandavit
Ericus Pontoppidanus, Dr.,
Primum VD Minister Norburgensis Hakkenbergensis,
Fredericsborgensis et Aulæ Regiæ Hafniensis,
Dein Episcopus Bergensis,
Tandem Universit. Reg. Hafniens. Procancellarius
Ad singulos gradus
Non sua, sed Regum Clementissimorum Voluntate evectus,
Prodesse maluit, quam præesse.
Sciens injuriam fecit nemini,
Sibi facientibus facile condonavit, suæ infirmitatis
Non ignarus.
Tria sunt, quæ continuo vitavit,
Scandalum, Forum, Æs alienum.
Veritatis illius, quod ad Pietatem est, Tenacissimus,
Inutilium quæstionum egregius Contemptor.
Religionis causa
Neminem odio habuit, nisi
Vel Blasphematores, vel Hypocritas.
Ecclesiæ et Patriæ vulneribus,
Lingva et calamo mederi conatus.
Inutilem semper se Servum agnovit,
Solius Jesu Christi Meritis salvandum.
Ex triptici conjugio,
Pio, Pacifico et Jocundo
Decem non malæ Spei Liberos,
Ex otii Literariis
Scripta futuris Seculis profutura
Reliquit.*

Primam auram hausit Aarhusii Cimb. Anno 1698 d. 24. Aug.

Ultimam Hafniæ Anno (1764 d. 20. December).

3) 16. Februar 1745 med Johanna Maria de Hofmann, født 1722, † 3. Mai 1809, Datter af Justitsraad Søren Hofmann til Skjerrildsgaard i Jylland, † 1771 og Karen Elisabeth Dreyer, † 1727 (3 Sønner, 3 Døtre).

Børn:

1. Franciska Lovise Pontoppidan, født i Sønderborg 14. Marts 1735, gift med sin Fætter Ludvig Theosophus Pontoppidan, Sognepræst til Hygum i Jylland, født 1728, † 1793, Søn af Christian Pontoppidan, Dr. theol., Stiftsprovst i Aarhus, og Anna Flindt.

2. Peter Pontoppidan, født i Kjøbenhavn 12. September 1736, Sørenskriver.

3. Christian Frederik Pontoppidan, født ibd. 28. November 1739, † 20. Juni 1816, Contre-Admiral, gift 1767 med Hedvig Elisabeth Lovise Reiersen, født 1750, Datter af Justitsraad, Toldinspektør i Roskilde Peter Reiersen og Anna Elisabeth Lunde.

4. Ludvig Pontoppidan, født ibd. 5. Oktober 1742, Sognepræst til Haram paa Søndmøre, se Haram.

5. Helene Sophie Pontoppidan, født ibd. 4. November 1745, gift 25. Oktober 1782 med Mathias Christensen, født i Nyborg 24. August 1744, residr. Capellan i Fredericia, † 19. Januar 1805.

6. Severin Pontoppidan, født ibd. 25. December 1746, † 1775 som Søofficier.

7. Carl Pontoppidan, født 27. September 1748 i Bergen, reiste 1766 til Island som Voluntær ved den for kgl. Regning drevne Handel, 1769 Assistent s. S., 1781 administrerende Direktør ved den islandske og færøiske Handel, 1791 Vice-Raadmand, 1804 virkelig Raadmand i Kjøbenhavn, † 22. Aug. 1822; gift 1783 med Susanne Kraft, født 1761, † 1841.

8. Erika Pontoppidan, født ibd. 1. August 1750, † 6. Juni 1778, gift med Claus Bang, Tolder i Nyborg, † 1805.

9. Juliane Maria Pontoppidan, født i Kjøbenhavn 6. Januar 1756, † 1789, gift 1775 med Niss Hammeleff, Etatsraad, Stempelpapirforvalter, † 1801.

10. Johan Adam Pontoppidan, født ibd. 22. Januar 1758, Søofficier, † 1783 paa «Indfødsretten».

Skrifter: *Dialogus, Severi, Senicij et Simplicij* von der Religion und Reinheit der Lehre. Flensburg 1724. — Heller Glaubensspiegel. Frankf. u. Leipzig 1727. — *Memoria Hafniæ*, oder kurzgefasste Beschreibung von Kopenhagen. Schleswig 1729. — *Theatrum Daniæ veteris et modernæ*, oder Schaubühne des alten und jetzigen Dänemarks. Bremen 1740. — Kurzgefasste Reformationshistorie der dänischen Kirche. Lübeck 1734. — *Everriculum fermenti veteris, sive residuæ in Danico orbe cum paganismi tum papismi reliquiæ. Hafniæ 1736*. — Sandhed til Gudsfrøgtighed: Forklaring over Luthers Catechismus. Kjøbenhavn 1737. — *Marmora Danica. Tom. I—II. Hafn. 1739*. — Onde Ordsprog, som fordærve gode Sæder. Kjøbenhavn 1739. — Neue Untersuchung der alten Frage: ob das Tanzen Sünde sey? Halle 1739. — Den ny Psalmebog. Kjøbenhavn 1740. — *Gesta et Vestigia Danorum extra Daniam. Tom. I—III. Lips. et Hafn. 1740—41*. — *Annales ecclesiæ Daniæ* oder Kirchenhistorie des Reichs Dänemark. I—IV. T. Kopenh. 1741—52. — Menoza, en asiatick Prinds, som drog Verden om og søgte Christne. I—III. Tome. Kjøbenhavn 1742—43. — Visse og vigtige Sandheder, forestillede i nogle Prædikener. Kjøbenhavn 1746. — Zwey Predigten der teutschen Contoir-

gemeinde zu Bergen gehalten. 1749. — Det væsentlige af den Christnes Troe og Pligt i nogle Prædikener. Kjøbenhavn 1759 — *Glossarium Norvegicum*, eller Samling af rare norske Ord. Bergen 1749. — *De gradibus gloriae caelestis pro viatore appetendis. Diss. inaug. Hafn. 1749.* — Forsøg til Norges naturlige Historie. I—III Tom. Kjøbenhavn 1752—54. — Opvækkelige Hyrdebreve, aarlig fremsendte til Præsteskabet i Bergens Stift. Bergen 1753. — Kort Afhandling for Skoleholderne i Bergens Stift. — Den ældgamle og enfoldige Christendom. Kjøbenhavn 1755 — Betænkning over Aarsag til Jordskjælv. ibid. 1756. — Fornøielige Aftentimer, eller Samtale imellem Philemon, Cato og Evander, ibd. 1757. — *Collegium pastorale practicum*, paa Dansk. ibd. 1757. — Afhandling om Verdens Nyhed. ibid. 1757. — Sandheds Kraft til at overbevise den atheistiske og naturalistiske Vantro. ibd. 1758. — *Eutropii Philadelphi*, oeconomicke Ballance. ibid. 1759. — *Origines Hafnienses*, eller Kjøbenhavn i sin oprindelige Tilstand. ibd. 1759. — Patriotiske Betragtninger over danske og norske Mænds borgerlige Frihed under et arveligt Enevoldsregimente. ibid. eod. — En Patriots Tanker om den ny Prøve paa Himlens Medhold og Omhu for Danmark. Kjøbenhavn 1762. — Tractat om Sjælens Udødelighed samt dens Tilstand efter Døden. ibid. eod. — Det danske Atlas. Tom. I—VII. Kjøbenhavn 1763—81. — Nogle latinske, for endel versificerede Leilighedsskrifter, saasom: *Auspicatissimus reditus. Principii Fredericii Caroli.* Flensburg 1723. *Sol Daniæ et Norregæ occidentis in morte Frederici IVti, oriens in coronatione Christiani VIiti.* ibid. 1731. — *Augustissima domus Oldenburgica in nuce angusta.* Hafn. 1747. — *Hora visitationis potentum.* Hafn. 1757. — I Videnskabs Selskabs Skrifter er af ham: Om det danske Sprogs Skjæbne i Sønderjylland — i Tom. I. S. 55—76. — Efterretning om den ved Jægerspris fundne Jettestue. ibid. S. 307—316. — Om Peder Skram. Tom. II, S. 115—28. — Om nogle Colonier, som har sat sig ned i Danmark, især om Amagerne. Tom. III, S. 121—46, og Fortsættelse af samme Materie i Tom. VII, S. 197—234. — Om Dannegjeld i Tom. VIII, S. 85—100. — I andre periodiske Skrifter findes følgende af ham: Oversættelse paa danske Vers af *Maximes de la sagesse humaine* i den Wielandske lærde Tidende 1727, No. 29. — *Leben des Erzbischofs Absalon*, i Dsk. Bib. II, S. 1—31. — Et Brev angaaende den Dristighed, med hvilken Arild Huitfeld og andre Historieskrivere corrigeres af det danske Magaz. Forfattere, i Bangs Saml. 7de Stykke, S. 603. — Indberetning til Kongen, dat. 3, Aug. 1761, om det som i sidst-afvigte academiske Aar (1760—61) var gjort og forefaldt ved Kjøbenhavns Universitet, i Engelstofts Ann. 1813, andet Hefte, S. 161—78. — Det økonomiske Magazin, som udkom i Kjøbenhavn i Aarene 1757—64, 8 Bind, var han Udgiver af. — I Aarene 1738—39 udgav han: Prøve af aandelige og andægtige Jule-, Paaske- og Pintse-Sange, efter Invitation forfærdigede. — 1759 oversatte han R. Baxters: En Christens Omgang med Gud.

14. Dr. Ole Tidemand 1757—62.

Født i Kristiania 31. Oktober 1710 af Forældrene Kjøbmand Iver Tidemand og Elisabeth Olufsdatter Helleßen; deponerede 1728 fra Kristiania Skole og tog 6. Novbr. 1731 theol. Examen med *laudabilis*. Blev 26. Febr. 1734 pers. Capellan i Laurvig, hvormed det nuværende Hedrums Præstegjæld da var forenet, 29. Mai 1741 Sognepræst s. S.; 2. Januar 1743 øverste resider. Capellan ved Nykirken i Bergen, 5. April s. A. succederende Sognepræst, 28. Oktober 1746 Vice-Pastor ved samme Menighed paa Grund af Sognepræst Holbergs Alderdom og Sygelighed, 9. Juni 1747 Stiftsprovst over Bergens Stift, Provst over Nordhordland og Voss samt Sognepræst til Domkirken i Bergen, 2. Mai 1755 Vice-Biskop og 23. December 1757 virkelig Biskop i Bergen, dog saaledes, at han som saadan alene skulde have Domkirkens Sognekalds Indtægter, medens Bispestolens væsentligste Indtægter tilfaldt Prokansler Pontoppidan med Und-

tagelse af 100 Rdlr. af Indre-Sogns Kongetiende, hvormed den personelle Capellan Johan Plathe Bruun, som Tidemands Vikarius i Sognepræstembedet, lønedes. Blev 18. Oktober 1760 Doctor theol. og 24. Juni 1762 forflyttet til Kristiansands Bispestol, hvor han døde 9. Januar 1778. Han var meget afgjort af Kirkeinspektionskollegiet i Kjøbenhavn, der endog skal have tiltænkt ham Sognepræstembedet i Kristiania, medens han var person. Capellan i Laurvig, hvilket dog Biskop Hersleb fik forhindret.

Mere derom i Jens Møllers theol. Bibl., 5. Bind, S. 160. Norske Saml. Qv., 4. B., S. 326. Hundrup, S. 45. Kirkelig Kalender 1875, S. 30 ff. Luth. Ugeskr. 1877, 2. Halvaar. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., VII, S. 347; N. R., V, S. 456; VI, S. 128 ff. A. Faye: Christiansands Bispehistorie, S. 345 ff. Illustr. Nyhedsblad 1866. Hans Portræt hænger i Kristiansands Kirke

Gift med Charlotte Eleonora Callundan, † 20. Marts 1789, Datter af Christen Simonsen Callundan, fra 1717—1732 Sognepræst til Sande, og Antonette Amalia Grüner.

Børn:

1. Anna Hedvig Tidemand, † 1763, gift med Theodorus Bergmann Meldal, Sognepræst til Oddernæs (se Indvigens resider. Capellaner).

2. Elisabeth Tidemand, født i Laurvig 12. August 1737, gift med Mikael Stub Arentz, Sognepræst til Haus (se Sognepræster til Haus).

3. Antonetta Amalia Tidemand, født 1748, † 1749.

4. Kristian Langemach Tidemand, født 1743, var som Lieutenant gift med Margrethe Johanne Paludan (se Nykirk. Gabriel Heibergs Børn).

5. Johan Bartholomæus Tidemand, født 1744, 18. November.

6. En Datter, † 1744 3 Aar gl., født i Hedrum.

7. En Søn, † 1746, 8 Dage gl.

8. Christen Tidemand, Secretær i det danske Cancelli 2. Januar 1762, gift i Kjøbenhavn 28. November 1763 med Benedicte Christine Tarp, Datter af Justermester Tarp i Kjøbenhavn. (Erslev: Suppl., III, S. 440; se mere om hans Børn hos Faye, S. 394).

Skrifter: *Diss. inaug. de studio honoris illicito. Hafn. 1750.* — Afskedsprædiken fra Bergen. Bergen 1762. — Ligtale over Kammerherre Tillitz. 1765. — 3 Hyrdebrev fra ham i Johnson og Casp. theol. Tidsskr., N. R., IV, S. 9 ff. — Hans Visitatsberetninger, N. R., VIII, S. 293 ff.

15. Frederik Arentz 1762—74.

Født i Stadsbygden ved Trondhjem 3. December 1699*) af Forældrene Sognepræst til Stadsbygden Hans Petersen Arentz, † 1720, og Susanne Schreuder, † 1742. Efter at være privat undervist kom han 1716 i Thronhjems Skole, hvor han sluttede sig til Th. v. Westen og blev optagen i hans Seminarium. 1718 blev han dimitteret; tog 12. September 1719 theologisk Examen med *laudabilis*, som han ogsaa erholdt for Dimisprædiken. Reiste samme Aar udenlands, besøgte Lybeck, Lyneburg, Magdeburg og Leipzig, men opholdt sig

*) Saaledes efter hans eget Opgivende. Ifølge Lassens norske Stamtavler blev Fredrik Arentz døbt i Stadsbygden 22. Sept. 1702, og ifølge Erlandsen, S. 241, er han født der 5. Juni 1702.

fornemmelig i Halle, hvor han studerede Theologi og Philosophi. Paa Grund af Faderens Død 1720 maatte han reise hjem, og var i 6 Aar Informator. Blev 21. Jan. 1729 Sognepræst til Askevold, dertil ordineret i Bergen 23. Aug. s. A., og 1748 Provst i Søndfjord, 30. Marts 1760 Sognepræst til Nykirken i Bergen, og 24. Juni 1762 Biskop, dog saaledes at han vedblev at være Sognepræst til Nykirken og nød sammes Indtægter, indtil Prokansler Pontoppidans Død. Blev paa Grund af Sygelighed entlediget 27. Juli 1774 med 800 Rdlr. aarlig Pension og døde 22. November 1779. Skal have besiddet megen geistlig Veltalenhed og i sin første Embedsstilling, hvori han tilbragte 30 Aar, lagt megen Virksomhed for Dagen til Almueoplysningens Fremme, saa at han efterlod Askevolds Menigheder i en efter Omstændighederne blomstrende Tilstand. Ved sin Udnævnelse til Biskop var han allerede sygelig, saa at det ved Rescript af 18. Marts 1763 tilstodes ham Fritagelse for at holde Visitatser, forsaavidt hans Helbred og Kræfter ikke tillod det. Ved Testamente af 4. Januar 1779 skjænkede han 3000 Rdlr., hvoraf Renter aarligen skulde uddeles til 3 Fattige af Byens Hovedsogne.

Biskop Brun har anført et Træk af ham under hans Embedsstilling i Askevold. Arentz kommer en Søndag til et af Annexerne. Et Sildebjerg havde trængt sig ind i en Bugt. «Gud signe dig, Far!» sagde nogle af Almuen, «kort Prædiken idag, at vi kunne stænge med Noten, førend denne Velsignelse gaar fra Landet.» «Nei,» sagde Præsten, «flux ud med Noten, kom saa i Kirken, saa vil jeg prædike om Ham, som har Nøglen til Afgrunden.» Og det skede saa.

Gift 1) i Bergen 8. August 1730 med Cathrine Fredrike Holberg, født 1715, † i Askevold 1. December 1738, Datter af Mag. Frederik Christian Holberg, Sognepræst til Nykirken.

2) i Selø 21. Juni 1741 med Drude Frimann, født i Eid 1705, † i Askevold 1759. Datter af Claus Frimann, Provst og Sognepræst til Selje (Selø).

Dansk biogr. Lex., I, S. 325. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., N. R., VII, S. 131 ff. Luth. Ugeskr. 1877, 2. Halvaar.

Børn af 1. Ægteskab:

1. Hans Arentz, født i Askevold 27. August 1731, † i ytre Holmedal 12. April 1793 som Sorensskriver i Søndfjord efter en Embedstid af 30 Aar; gift 1765 med Ingeborg Cathrine Nagell, født i Furesund i Kinn 17. Septbr. 1742, † 6. Juli 1799, Datter af Foged i Sønd- og Nordfjord, Kammerraad Hans Thiis Nagell, † 4. September 1769 og Kristine Margrete Worm, † 1768. Sorensskriver Arentz's Hustru skjænkede til Fattigvæsenet i forskjellige Præstegjæld i Søndfjord en Sum af 11,372 Rdlr.

2. Edel Sophie Arentz, født 23. December 1733, † ugift 2. Juni 1781; hun testamenterede 500 Rdlr. til Stranges Fattighus i Bergen.

3. Susanna Arentz, født omtrent 1735, † 6. Juni 1766; gift med Johan Plathe Bruun, Sognepræst til Nykirken (se der).

4. Frederik Christian Holberg Arentz, født 28. September 1736, Rector ved Bergens Cathedralsskole.

5. Mikael Stub Arentz, født 5. November 1738, Sognepræst til Haus (se Haus).

Af 2. Ægteskub:

1. Claus Severin Arentz, født 1. April 1742, nederste Capellan ved Domkirken og Sognepræst til Strudshavn (se Capell. ved Domkirken).
2. Peter Arentz, født 1747, † 4. Oktober 1771 som Candidat i Theologi.

16. Dr. Eiler Hagerup 1774—78.

Født 11. December 1718 paa Gaarden Stensvik i det nuværende Kværnæs Præstegjæld i Romsdalen af Forældrene Handelsmand Eiler Bertelsen, † 1747 i Kristiansund og Laurentse Spydberg, † 1748, Datterdatter af den bekendte Mag. Kjeld Stub. Blev fra sit 12. Aar opdraget hos Biskop i Throndhjem Dr. Eiler Hagerup, efter hvem han optog Familienavnet Hagerup, og hvis Hustru var hans Sødskendebarn. Blev dimitteret 1736, tog 30. Marts 1738 theol. Examen med *haud illaudab.* Blev 1739 Hører i Bergens Skole, 8. Juli 1740 Magister philos. i Kjøbenhavn, 22. Februar 1743 Sognepræst i Høiland, 1753 Provst over Jæderen, 18. Decbr. 1757 Sognepræst i Arendal, 18. Oktober 1760 Doctor theol. efter indsendt Dissertats, 13. Mai 1773 Biskop i Ribe, 27. Juli 1774 efter Ansøgning Biskop i Bergen og 5. Oktober s. A. beskikket til Prof. theologiæ ved Kjøbenhavns Universitet og creerede som saadan den 1. November i Anledning af Arveprinds Frederiks Formæling og inden sin Afreise til Bergen 6 Doctores Theologiæ, blandt hvilke var Nicolay Edinger Balle, senere Biskop i Sjælland, Johan Christian Schönheyder, Biskop i Throndhjem, og Christian Bastholm, kgl. Confessionarius i Kjøbenhavn. Fra Bergen blev han 1. April 1778 forflyttet til Kristiansands Bispestol og døde 26. Marts 1789. Var i Bergen Stifter af og Patron for det philologiske Selskab, og da han første Gang 5. Mai 1776 var der nærværende, modtoges han af 4de Lectiehører Henrik Bryssel Middelthon med en latinsk Tale, som han uden Forberedelse besvarede i samme Sprog, som han skal have talt med Lethed og Sirlighed. Han var, siger Biskop Pavels, en Mand af Erudition, henrivende Veltalenhed og fin Levemaade.

Luth. Ugeskr. 1877, 2. Halvaar. A. Faye: Christiansands Bispehistorie, S. 399 ff. Cl. Pavels Autobiografi, S. 30 ff. Dansk biogr. Lex., VI, S. 478 ff. Kirkehist. Saml., 3. R., 6. B., S. 104, 239—40. N. M. Petersen: Litteraturhist., S. 4, 72, 5 a, 160, 74. Helveg: Den danske Kirkes Hist. efter Reform., II, S. 217, 26.

Gift 1) i Stavanger 12. Jan. 1752 med Johanne Margrethe Smith, født der 1730 den 23. Mai, † i Arendal 24. Juli 1773, Datter af Kjøbmand i Stavanger Laurits Andersen Smith og Johanne Margrete Leigh, født 1691.

2) 1777 med Magdalene Margrethe Christie, født 1756, † 13. Juli 1830, Datter af Edvard Christie, Sognepræst til Tysnæs (se Tysnæs).

Børn:

1. Laurits Smith Hagerup, født i Stavanger 1753 (døbt 6. Jan.), Student fra Kristiansands Skole 1770, Cancellisekretær, senere Toldbetjent i Bergen, † 18. Oktober 1800, gift i Stavanger 24. Decbr. 1781 med Kristine Sophie Kjelland, født 27. September 1764, † 25. April 1836, Datter af Kjøbmand i Stavanger Gabriel Kirsebom Kjelland og Birgitte Nyrop Petersen.

2. Eijler Hagerup, født i Stavanger 1755, døbt 17. Novbr. s. A., † 1779 som Student.

3. Johanne Margrethe Hagerup, født 29. Juli 1778, gift 17. August 1811 med Paul Knudsen, født 14. Mai 1764 i Hvideseid, hvor Faderen Johannes Knudsen, senere Prokurator i Roskilde, da boede. Deponerede 1781 fra Roskilde Skole, tog 1783 philologisk og 1789 theologisk Embedsexamen, blev 19. Februar 1790 residerende Capellan til Stod, 4. April 1800 Sognepræst til Jelse, † 25. Februar 1837 (cfr. Erlandsen: Thronhj. Geistlighed, S. 330. Hundrup: biograph. Efterret. om philol. Candid., S. 41).

4. Edvard Hagerup, født i Kristianssand 9. September 1781, Student fra Bergens Skole 1797, tog 1802 juridisk Examen med *laudab.* Blev 1802 Volontør ved Bergens Stiftskontor, 13. Februar 1807 Raadstuskriver, 28. Juli 1810 tillige surnumerær Assessor i Bergens Stiftsloverret, 13. Juli 1815 virkelig Assessor, samme Aar Ridder af Nordstjernen, 1822 Amtmand i Nordre Bergenhus Amt, 8. Marts 1829 Kommandør (Storkors) af Nordstjernen, 9. Mai 1831 Amtmand i Søndre Bergenhus, 24. September 1834 Stiftamtmand i Bergen, hvor han tillige fra 1832 var Bankadministrator, 1849 Storkors af St. Olafs Ordenen. Tog 20. Februar 1852 Afsked, † 29. Marts 1853. Var Storthingsmand fra Bergen 1814, 1824, 1827 og 1828, Præsident i Lagthinget 1827 og 1828 og som saadan Præsident i Rigsretten 1827, ligesaa Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm, for at hylde Carl XIII. og overbringe Grundloven. Gift 12. Juli 1808 med Ingeborg Benedicte Janson, født 3. Decbr. 1786, † 6. Decbr. 1849, Datter af Kjøbmand i Bergen, Hofagent Hermann D. Janson og Christiane Benedicte Krohn. (Cfr. Moe's Efterretninger om Storthingsmænd, S. 70. Biograph. Not. med Portræt i Illustr. Nyhedsblad, II, No. 23. Langes Litteratur-Lex.)

5. Eiler Hagerup, født i Kristianssand 10. Juli 1784, Student fra Bergens Skole 1801, † 1858 som Proprietær til Fruegaard paa Stordø; gift med Cecilia Sophie Segelcke, Datter af Proprietær og forhenværende Forvalter paa Rosendal Severin Wincentz Segelcke, † 1836, og Anna Christina Nyegaard Elkjær, Enke efter Major Hans de Knagenhjelm i Hardanger.

Hagerups Portræt hænger i Kristianssands Domkirke.

Skrifter: Om de Unges Confirmation i deres Daabes Naade. Kjøbenhavn 1757. — Om Catechumenerne i den første christne Kirke. ibd 1759. — Om de hellige Martyrers Lidelser. ibd. 1761. — *Diss. inaug. de communione fidelium cum Patre et Filio et inter se mutua.* ibd. 1760. — Cereemonierne og Tale ved Farsunds Kirkes Indvielse, udgiv. af S. Bugge. Christianssand 1785. — Knud Leems Beskrivelse over Lapperne, har han leveret den latinske Oversættelse til. — Orationen som han holdt som Promotor ved den theol. Doctorgrad 1774 er indført i *Acta academica Hafn. 1774.* — Fornuft- og skriftmæssige Tanker om Christi Fyldestgjørelse. Ebr. VII, S. 26, indført i T. Blochs Theologen, 1. B., 1. og 2. Hefte. — Brev til Luxdorf, i *Luxdorfiana*, S. 489—91 og til Balle, bag i dennes Levnet ved Møller, S. 146—48.

17. Søren Friedlieb 1778—79.

er født 11. August 1717 i Andsager i Ribe Stift, hvor hans Fader Philip Henrik Friedlieb, en Normand fra Nannestad, født 1676, † 11. Februar 1750, var Præst. Moderen hed Christine Elisabeth Sørensdatter Bornemann, født 1693, † 10. December 1769. Han deponerede 1733 fra Mariager, fik Attestats 1737(2), blev

13. Marts 1737 Rektor og Aftensangspræst i Hobroe, 4. August 1741 Sognepræst til Vestre Moland og 28. Marts 1760 Stiftsprovst i Kristianssand. Som Præst i Moland gjorde han sig meget fortjent af Landbruget i Bygden. Han foretog saa betydelige Rydningsarbejder paa Præstegaarden, at han paa den kunde avle 16—24 Tdr. Rug og 100—120 Tdr. Byg aarlig. Dette virkede paa hans Naboer, der fulgte Exemplet. Han fik Kaldets Kirker istandsatte, Klokkerbolig og Skolehus opbygget og fik ordnet Sognets Skole- og Fattigvæsen. I Kirken lod han op hænge en Tavle med Fortegnelse over alle Præsterne efter Reformationen. I de 18 Aar han var Stiftsprovst fungerede han i tilsammen 4 Aar som konstitueret Biskop. Som saadan fik han med Bistand af Stiftsamtmænd Adeler indrettet Skolevæsenet i Raabygdelaaget (Sætersdalen), der vel neppe har haft syndelig Trivsel, da han bemærker, at Biskop Tidemand aldrig kom did. I Mandals Provsti, der henhørte under ham, fik han Skolevæsenet ordnet i alle Præstegjæld og 20 Bygdeskoler oprettede. Der var tidligere ingen. 1777 fik han Ministerialbøger indrettet i alle Kald. Han anfører alt dette i sin Ansøgning om Kristianssands Bispestol efter Ole Tidemands Død 9. Januar 1778. Han fik den ikke, men blev 1. April 1778 udnævnt til Biskop i Bergen samme Dag som E. Hagerup forflyttedes til Kristiansand. Han var en af sin Tids dygtigste Præster i vort Land, og hans Iver for Menighedens Vel var ikke mindre end hans Nidkjerhed mod Naturalismen. Som Biskop fik han kun kort Tid at virke i, da han allerede døde 1. Marts 1779. Et temmelig betydeligt Arbejde har han som Biskop efterladt i en vidtløftig Plan til en Reorganisation af *Seminarium Fredericianum*, hvis Forbindelse med Latinskolen han vilde hæve. Sagen naaede ikke til Afgjørelse i hans Tid, og under hans Eftermand blev der intet gjort for den, saa Seminariet mer og mer sygnede hen. Han blev 1743 gift med Ellen Christine Dumetius, født i Vestre Moland 25. Sept. 1728, † 1796, Datter af hans Formand i V. Moland Søren Olsen Dumetius og hans første Hustru Maren Angell.

Af hans 14 Børn overlevede kun 1 Datter Maren, døbt i Vestre Moland 9. Decbr. 1744, sine Forældre. Hun blev gift med Sorenskriver Peder Buch Brønsdorph, hvis 2den Hustru hun var.

Se Wiberg, II, S. 377, 96. Gjessing: Jubellærere, II, S. 123. A. Faye: Christianssands Bispe- og Stiftshist., S. 372, 83, 88. Dansk biogr. Lex., IV, S. 395.

Skrifter: *Martyrologium Jesu Christi* 3: 16 Prædikener over Passionen. Kbh. 1763. — Klageprædiken over K. Fredrik V. *ibid.* 1766. — Prædiken paa Bededagen 26. Mai. Sorø 1766. — Prædiken paa Bededagen 1. December 1773. Kbh. 1774.

18. Dr. Ole Irgens 1779—1803.

Født i Surendal i Throndhjems Stift 24. Januar 1724, hvor Faderen Johannes Irgens, der døde 17. Juni 1760, var Sognepræst. Moderen Marte Mel-dahl † 1724. Blev dimitteret af Faderen 1741, tog samme Aar *exam. art.*, 1742 *exam. philos.* og 5. December 1743 *exam. theol.* med *laudab.*, som han ogsaa erholdt for Dimisprædiken. Universitetets *testimonium public.* omtaler ham med Berømmelse og tillægger ham *eximium ingenium & natam ad maxima quæcunqve indolem* og regner ham *«inter præcipua juventutis academice ornamenta»*.

Blev 15. November 1748 personel Capellan hos Faderen, 15. Marts 1756 Skibspræst paa Flaaden og paa det Skib, som overbragte kgl. Foræringer til Keiseren af Marocco; 7. Juni 1760 Sognepræst til Faaberg; 10. August 1773 Magister, 18. November s. A. Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Throndhjem; var fra 1773—80 Vice-Præses i det kongelige Videnskabernes Selskab, blev 11. April 1779 Biskop i Bergen, 11. Mai s. A. fraværende *Doctor theol.* i Anledning af Universitetets 300 Aars Jubelfest. Døde 15. Oktober 1803, efterat han i de 5 sidste Leveaar havde været blind, hvorfor Stiftsprovsten J. N. Brun var ham adjungeret som Biskop, men hans Sjælsøie var klart indtil det sidste. Han ansaaes for en af Landets lærdeste Biskoper, var fornemmelig hjemme i de orientalske Sprog, men havde ogsaa nøie studeret især Dogmatik og Historie og var, som en Samtidig udtalte ved hans Død: *in nulla, quæ ad rem literariam spectat, omnino hospes.**)

Gift 14. August 1761 med Christiane Bang, født 10. Febr. 1744 i Throndhjem, † i Bergen 1782, begr. 11. Juli, Datter af Biskop i Throndhjem Marcus Frederik Bang, † 15. Juni 1789 og første Hustru Anna Lisbeth Schjøning fra Ribe, † 1744.

Børn:

1. Marte Lovise Irgens, født i Faaberg 22. Juni 1762, † 9. Januar 1799, gift 1783 med Provst og Sognepræst til Throndenes Esten Steen, født 16. Juli 1745, † 16. Juni 1803 som sindssyg (se Erlandsen: Tromsø Geistlighed, S. 163).

2. Johannes Irgens, født i Faaberg 22. Juni 1763, Sognepræst til Vikør (se Vikør).

3. Markus Frederik Irgens, født i Faaberg 4. September 1764, Stiftsprovst og Sognepræst til Korskirken (se Sognepræster).

4. Ole Christian Irgens, født i Faaberg 14. Febr. 1766, † ung.

5. Anne Elisabeth Irgens, født i Faaberg Nat mellem 8. og 9. Juli 1767, † ugift 27. Juli 1843.

6. Ole Christian Irgens, født i Faaberg 20. April 1769, Student fra Bergens Skole 1786, † 25. August 1824 som Adjunkt ved Bergens Skole, gift 13. Decbr. 1803 i Bergen med Bergitte Margrethe Fleischer, † 7. August 1832 uden Børn, Datter af Stiftsprovst Philip Fleischer (se Sognepræster til Nykirken).

*) Hans Symbolum var: *fumum nec emo, nec amo, nec quidem vendo*, hvilket Biskop J. N. Brun saaledes udviklede i saphiske Vers:

*garrulum quemque, vana jactitantem
alte desepxit, meliora doctus;
fatuum ignem fastidivit idem
fumi non emtor.*

*Ordinis sacri studiose vindex
maluit esse, quam videri bonus:
nec male sanum tulit ipse, neque
fumum amavit.*

*Fidei tenax semper christianæ
neologiam susque deque habens
solida dixit sapiens et nunquam
vendidit fumum.*

7. Sophie Dorothea Irgens, født 1771, † 28. Juni 1854, gift med ovennævnte Stiftsprovst Philip Fleischer.

Om Biskop Irgens se Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., IX, S. 443 ff.; N. R., IV, S. 2 ff. Dansk biogr. Lex. Erlandsen: Thronhjems Geistlighed, S. 45, L. Daae: Thronhjems Stifts geistlige Historie, S. 201. D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Historie (se Registeret).

Hans Portræt eies af hans Sønnens Søn (se Brudvik).

Skrifter: Undervisning om de saliggjørende Lærdomme, hvilke Alle bør vide, troe og efterleve. Thronhjem 1764 og 1767. — Tiltrædelsestale som Vicepræs i det kgl. norske Vidensk. Selskab. ibd. 1774. — Tale til Erindring af Prinds Frederiks Formæling. ibid. 1775. — Paa Kongens Fødselsdag har han hvert Aar fra 1775 til 1780 holdt Taler i Videnskabernes Selskab, hvilke udkom i Trykken. ibid. 1775—80. — *De spiritu oris Jehovahæ creante. Nidros. 1779.* — Beretning over nogle Forsøg til Agerdyrningens Ferbedring i søndre Gudbrandsdalen; indf. i Norske Vid. Selsk. Skrifter, Tom. V, S. 493—524. — Brev til Balle, bag i dennes Levnet ved Møller, S. 141—45. — Et Hyrdebrev af Irgens er trykt i Johnson og Casp. theol. Tidsskr., N. R., IV, S. 17 ff.

19. Johan Nordahl Brun 1803—16.

Født 21. Marts 1745 paa Gaarden Høyem i Bynæssets Præstegjæld af Forældrene Sven Brun, der først var Kjøbmand i Thronhjem, men siden Gaardbruger og boede en Tid paa Gaarden Høyem og senere paa Lille-Uglen i Klæbo, og Mette Cathrine Nordahl, født i Bergen 21. Novbr. 1790, Datter af Lieutenant-Vagtmester Johan Nordahl, en Bondesøn fra Norddalen paa Søndmøre. Var først bestemt til Jordbruger, men da hans Hu stod til Krigsstanden, blev han 12 Aar gammel indskreven som Underofficer ved det Nordenfjeldske Skiløberkorps. Efter Tilskyndelse af en Slægtning besluttede hans Forældre kort efter at lade ham studere, skjønt dette stred imod hans Tilbøieligheder og Ønske, og blev han saaledes i nogle Aar undervist af sin Halvbroder Johannes Brun, der døde som Sognepræst i Fjælberg, og af denne indsattes han i Thronhjems Latinskoles øverste Klasse, hvorfra han efter 3 Aars Forløb 1763 blev dimitteret til Universitetet. Tog det følgende Aar *exam. philos.* med *haud illaudab.* og begav sig derpaa tilbage til Thronhjem, hvor han blev Huslærer hos Kammeraad Meinche indtil 1767, da han atter drog til Kjøbenhavn og tog i Oktober s. A. *exam. theol.* med *non contemnend.* til hvilken Karakter han efter de Tidens Skik havde meldt sig. Før Universitetets Fundatsen af 7. Mai 1788 bestemte enhver Kandidat paa en vis Maade selv sin Karakter, hvilken var afhængig af det større eller mindre Pensum, han angav til Embedsexamen. Han kunde aldrig erholde bedre Karakter end den, til hvilken han havde læst, men vel en ringere, naar han ikke fandtes tilstrækkelig forberedt i det Opgivne. Det var derfor ikke saa sjældent, at endog overmaade vel Begavede læste til ringeste Karakter, naar de enten formedelst svagelig Helbred eller af Mangel paa Formue ikke kunde opholde sig ved Universitetet i fornøden Tid, men derfor toges i denne Periode ikke saameget Hensyn til Karakteren ved Embedsexamen ved Embeders Bortgivelse, som til Lærdom og Embedsduelighed. Foruden Biskop Brun havde ogsaa en anden af vort Lands Biskoper, nemlig Christ. Sørensen i Kristiania, samme Karakter ved Embedsexamen.

Han vendte nu tilbage til Throndhjem, hvor han tilbragte 3 Aar med Informationer, ligesom han ogsaa øvede sig i at prædike. Blev af Biskop Gunnerus 1771 antaget som hans Amanuensis under hans Reise til Kjøbenhavn, for efter Struensees Befaling at reformere Universitetet, men han beholdt kun i kort Tid denne Post. Blev 29. Oktober 1772 residerende Capellan til Bynæsset, 14. April 1774 Sognepræst til Korskirken i Bergen, 9. August 1793 Stiftsprovst og Provst over Nordhordland og Vos, 1799 adjungeret Biskop Irgens, 16. Febr. 1803 meddelt Titel og Rang som Biskop og 6. Januar 1804 virkelig Biskop i Bergen. Blev 28. Januar 1810 Ridder af Danebrog, 28. Januar 1812 Commandør af samme Orden, 28. Januar 1813 Danebrogsmænd, 7. Januar 1815 geistligt Medlem af Nordstjernen, som det heder, formedelst hans erkjendte Værd som Religionslærer og hans Rang blandt Norges ypperligste Digtere, 27. Juli 1816 Kommandør af Nordstjernen. Døde 26. Juli 1816.

Som geistlig Taler vil Biskop Brun altid indtage en høi Plads. Omendskjønt hans Taler i formel Henseende var dannede efter sin Tids Smag, rører der sig dog et Liv og en Aand i dem, hvori man lettelig kjender Mesteren, der ikke lader sig binde af bestemte Regler, men ofte maa gjennembryde de Skranker, en fastsat Theori har opstillet. Man finder i hans Taler ikke faa Spor af den begejstrede Digter, der formaar at henrive og gribe, hvis Veltalenhed stundom viser et altfor oratorisk Præg, men som dog aander hellig Varme. Kommer dertil, at hans Foredrag var gjennemtrængt af en i de Tider sjelden kristelig Aand, og at hans ydre Begavelse og Anstand var noget særdeles udmærket, kan man let skjønne, at han vakte almindelig Opmærksomhed og Beundring, selv dernede i det danske Athenen, hvor Norskheden i Almindelighed ikke vandt synderligt Bifald. Hans Prædikener, ytrer et kjøbenhavnsk Blad just i Anledning af hans Ordinationstale som Biskop, hvilken dog ikke hører til hans bedste Arbejder, udmærker sig ved Genialitet, ved en rhetorisk Vid og en mimisk Deklamation, hvortil Personer, der dog have hørt Herder, Reinhard og Sintenis, ikke kjender Lige.

«Om hans Digterkrands,» siger Helveg og Brandt i det biographiske Anhang til dansk Psalmedigtning, «har man tvistet; men kan man maaske frakjende ham den som dramatisk Digter og tvivle, om han fortjener den i nogen anden Art af verdslig Poesi, som Psalmedigter maa man lade ham beholde den og tilstaa, han som saadan egentlig er den Eneste i Danmark og Norge mellem Brorson og Grundtvig.»

Det sidste Lustrum af hans Liv indfaldt i en for vort Land saare bevæget Tid. Som Borger udfoldede han en Iver og Kraft, der vakte fortjent Anerkjendelse. I Aaret 1812 satte han sig i Spidsen for en Forening til Udrustning af flere Kanonbaade, der ved frivillige Gaver kom istand fra Bergens Indvaanere, og 1814 fandt ham glødende med ungdommeligt Mod, da Norges nye Morgen oprandt. Han var en af de ivrigste af Selvstændighedspartiet, og holdt som saadan ud længere, end det for en roligere Eftertanke syntes nødvendigt, en Omstændighed, der paadrog ham truende Uvillie fra høiere Steder, men som senere gav Plads for venligere Følelse. Han bevarede sin Aandsfriskhed usvæk-

ket indtil det Sidste, og hans Bøn blev saaledes opfyldt, at han ikke maatte overleve sig selv.

Han var Medlem af flere lærde Selskaber; saaledes fra 1769 af Videnskaberne Selskab i Thronhjelm, 1786 af et i London oprettet nordisk Selskab og 1776 af det Gøteborgske Selskab.

Da dette Selskab 1776 indbød ham som Medlem, troede det, at han endnu var Capellan i Bynæsset og udfærdigede hans Diplom som saadan, men allerede som før anført i 1774 var han uden Ansøgning bleven Sognepræst i Bergen. Heraf tog en af Brun's Samtidige i Bergen Anledning til at sende ham følgende smigrende Linier:

Et fremmed Folk, som ædel Agt for Andres Værd betegne,
Vil søge at udfinde Dem i langt afsides Egne,
I Tambeskjellers Nabolag ved Husbyes Levninger,
De endnu tro, de finde kan et Lys, som skinner der
Til Lykke, kjække Nabofolk, som sand Fortjeneste
Høimodigen at ære veed, endog hos Fremmede.
Til Lykke De! hvis heldig Pen Udlændinge kan røre,
Men endnu mer til Lykke vi, som Deres Læber høre!

Over hans Grav lod hans Børn reise et i Italien forarbejdet Marmormonument, ligesom et lignende af støbt Jern er en Gave af Kong Carl Johan, hvilket er opstillet i Bergens Domkirke. Digtekunsten sparede ikke sine skønneste Blomster, men strøede dem paa hans Hvilested. Blandt Andre sang Digteren Rein:

Og sidste Afskedstale dit Støv modtage
Fra denne Norges gamle Klippestad!
Den saa dig blomstrende og ung og glad,
Den saa din hæderkronet Alders Dage,
Den har dit Støv; ja mer, din Aand den har
I mangt et fromt, andægtig Hjerter præget,
Som ved dit Ord blev glædet, trøstet, kvæget,
Som tænker dig og mindes hvad du var.

Gift 1773 med Ingeborg Lind, født 2. Februar 1746, † 7. August 1827, Datter af Christen Lind, Eier af Edøen i Oure Præstegjæld paa Nordmøre.

Børn:

1. Mette Brun, født 4. September 1774, † 2. Oktober 1844, gift 15. August 1793 med Kjøbmand og Forligelseskommissær i Bergen Jens Rolfsen, født i Kristiansand 24. Juli 1765, † 17. December 1819, Søn af Skibsværftseier Tønnes Rolfsen.

2. Elen Brun, født 23. September 1776, † ugift 27. Januar 1832.

3. Christen Brun, født 5. Januar 1778, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Bergen (se Sognepræster).

4. Sven Brun, født 20. Januar 1779, Skipper og Kjøbmand i Bergen, senere Undertoldbetjent i Laurvigs Tolldistrikt, afskediget 1859 med 150 Spd. i aarlig Pension; gift 12. August 1802 med Maren Dorthea Reymert, født 29. Juni 1780, holdt 12. August 1862 sit Diamantbryllup paa Gaarden Halsen, hvor han boede i Nærheden af Laurvik.

5. Cathrine Brun, født 14. April 1781, † 25. Marts 1812, gift 11. December 1798 med Kjøbmand, senere Varemægler i Bergen Hans Eriksen, født 10. Oktober 1779, † 2. Januar 1837.

6. Ingeborg Brun, født 7. Juni 1782, † 12. December 1842, gift 21. September 1801 med Kjøbmand i Bergen Mikael Blydt Wallem, født 31. August 1769, † 1. Juni 1826, Søn af Daniel Danielsen Wallem, født 22. Januar 1725 paa Gaarden Aardal i Stavanger Lehn, død som Kjøbmand i Bergen 5. April 1792 og Emerentse Blydt, født 5. December 1746, † 4. Februar 1817.

7. Aletta Brun, født 5. Februar 1785, † 10. Mai 1801, gift 10. Februar 1801 med Kjøbmand i Bergen Johan Adolph Fischer, født 3. November 1770, † 20. Februar 1826; han blev anden Gang gift med Susanne Cathrine Krohn, † 30. Januar 1816.

8. Ludvig Brun, født 16. April 1790, † 18. April 1853, Privatlærer i Bergen, gift 8. November 1815 med Karen Margrethe Brun, født 27. November 1787, † 11. April 1860.

Om Nordahl Brun se Halvorsens Forfatterlexikon, I, S. 478. Hovedkilder til hans Biografi er «Gammelt og Nyt om og af Biskop J. N. Brun» ved hans Sønnens Søn J. N. Brun. D. Thrap: Bidrag til Biskop J. N. Bruns Karakteristik (Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., IX, S. 443—516). Samme Forf.: Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19. Aarh., I, S. 1—62. Se videre: Dansk biografisk Lexikon og E. Holm: Nogle Hovedtræk til Trykkefrihedstidens Historie 1770—73, S. 145. J. A. Michelsen: Det dramatiske Selskab i Bergen 1794—1894, S. 8, 60, 66 o. fl. St. Hans Portræt findes i Lahdes Samling med Biografi af J. Zetlitz, — i Bien I med Biogr. af H. T. Winther, — i «Mærkelige Normænd» II, S. 269—74 (B. Moe). «Berømte Normænd», No. 10 (P. Botten-Hansen). «Norsk Portrætgalleri» (J. B. Halvorsen). Et oljemalet Portræt af ham fra hans Ungdom eies af Familien. Det bedste Billede af ham er Lahdes Kobberstik.

Hans Skrifter opregnes paa 4 Sider i Halvorsens Forfatterlexikon. Hvad der af dem specielt maa fremhæves, er hans «Hellige Taler» i 2 Dele, 1797, 3. Udgave, Christiania 1841—43, og hans «Evangeliske Sange», Bergen 1786, af hvilke flere er optagne i Landstads Salmebog. Enkelte af hans Leilighedstaler er meddelte i «Gammelt og Nyt om Biskop Brun» s. o. Af Prædikener ved forskellige Leiligheder har han udgivet en Mængde lige fra han kom til Bergen og til sine sidste Dage.

20. Claus Pavels 1817—22

var født 1. August 1769 paa Kjørrefjord i Vandse, hvor Faderen Claus Pavels, † 11. April 1769, var residerende Capellan. Moderen Karen Tostrup, født 1740, † i Bergen 1813, var Datter af Kammerraad og Foged over Lister og Mandal Anders Tostrup. Hun ægtede som Enke Kaptein Jakob Ulrik Hofheldt, født 1734, død som pensioneret Generalmajor i Bergen 1812. Han blev undervist i Hjemmet til 1782, da han kom i Kristiansands Skole, hvorfra han dimitteredes af den bekjendte Rektor Søren Monrad (Søren Latiner) og blev Student 19. September 1785 med Udmærkelse. *Examen philos.* tog han 1787 og *exam. theol.* 9. Oktober 1789 med *laudabilis*. Han havde allerede som Student vowed sig

ud paa Digterbanen med Heroiden «Louise til Edmund», der blev trykt i *Minnerva* og vandt Kritikernes Bifald. Som Kandidat fik han strax Ehlers Collegium og blev i Kjøbenhavn 3½ Aar væsentlig optagen af æsthetiske Interesser, idet han skaffede sig Livsophold ved private Informationer, hvorunder han høstede den Erfaring, at han hverken havde Lyst eller Kald til at være Lærer. Sine theologiske Studier udvidede han ikke, men «Religionslærerens Stand var altid hans Ønskers *non plus ultra*», medens han beskæftigede sig med de eudaimonistiske Theologers, Filosofer og Pædagogers Skrifter under Omgang med ligesindede Venner. Han kunde i senere Aar (1805) se tilbage paa disse Forhold uden Anger, da hans «Aands og Hjertes Kultur derved i høi Grad var bleven fremmet». 22 Aar gammel begyndte han at søge Kald, og før han havde naaet sit 24de Aar blev han 1. Februar 1793 udnævnt til residerende Capellan til Eidanger med Bolig i Brevik og dertil ordineret af Biskop Balle 5. April 1793. Han havde været Medlem af det homiletisk-kateketiske Selskab og var den første, som underkastede sig den nye kateketiske Prøve. I Brevik gjorde han Forsøg paa at bringe Skolevæsenet i Orden, men det mislykkedes paa Grund af den herskende Partiaand. Dette krænkede ham dybt. Han fandt sig i det hele taget ilde her, blev ikke paaskjønnet, — savnede sin kjøbenhavnske Vennekreds og længedes efter Hovedstaden. 27. Mai 1796 blev han udnævnt til Sognepræst til Hirschholm, men fik det ikke bedre her og ønskede sig snarest mulig derfra. Efter forgjæves at have søgt 2 Embeder i Kjøbenhavn fik han 26. April 1799 2det resid. Capellani ved Nikolai Menighed og blev Kristi Himmelfartsdag indsat i Hellig Geists Kirke, som Menigheden benyttede, da Nikolai Kirke var brændt 1795. 21. Mai 1802 blev han her 1ste resid. Capellan, men da Sognepræsten Peder Saxtorph var død 1803, blev der ikke Tale om at besætte hans Embede, men derimod om at nedlægge Menigheden. Dette skede 21. Decbr. 1804 ved en Resolution, der bestemte, at samtlige Kirkens Embedsmænd og Betjente skulde sættes paa Pension eller Vartpenge fra 30. Juni 1805. Sine Vartpenge nød han ikke længe, da han allerede 18. Oktober 1805 blev udnævnt til Slotspræst og Sognepræst til Aker, hvorhen han strax begav sig og holdt sin Tiltrædelsesprædiken 1. Advent 1805. Fra Digtetekunsten havde han efterhaanden vendt sig bort, men vedblev dog under sin Virksomhed som Præst i Kjøbenhavn med adskilligt Forfatterskab (Prædikener, Recensioner, Bidrag til Rahbeks danske Tilskuere, fordetmeste af satirisk Indhold m. m.). De theologiske Recensioner angrede han, da de «overalt aandede de eudaimonistiske Grundsætninger i Moralén, hvis Ugyldighed han nu (1805) saa fuldelig indsaa, og saa det end værre: at han lod sig henrive af den terroristiske Friskhed, der i Revolutionstiden var Modetone og tillod sig Ytringer, der kun slet harmonerede med de humane og liberale Principer, hans Skrifter og hans Vandel ellers stedse have baaret Præg af.» — I Kristiania blev han en meget yndet Prædikant, og man maa gaa langt frem i Tiden for at finde en saadan Kirkesøgning, som der var i Slotskirken i Pavels' Tid. I 1807 lykkedes det ham ved Biskop Bechs Hjælp at faa sat Fattig- og Skolevæsenet paa en god Fod, men det kunde under de følgende Trængselsaar ikke holde sig. 4. Juli 1807 fik Pavels Rang med de øvrige Slotspræster. Han savnede i Kristiania meget sine æstetiske og andre

Venner i Kjøbenhavn, men blev her med i den fornemme Verden, og den begivenhedsrige Tid drog ham ind i de politiske Interesser. Begivenhederne i 1814 fyldte ham med Begeistring, og han var Christian Fredriks varmeste Beundrer, men Udgangen gjorde ham nedslaaet, og det varede en Stund, før han kunde finde sig tilrette i de nye Forhold, om han end strax fik Synet for, at det kunde ikke være anderledes. Han gjorde sig under disse Forhold fortrolig med Tanken om at forlade Kristiania, og han taler et Sted i sine Dagbøger om, at han kunde have Lyst til at søge Bergens Domkirkes Sognekald, om det blev ledigt. Det skede ikke, men Bergens Bispestol blev ledig ved J. N. Bruns Død 26. Juli 1816, og der blev forhandlet længe om hans Embedes Besættelse. Stærke Indflydelser gjorde sig gjældende for at faa Jonas Rein udnævnt, men det strandede væsentlig paa Grev Wedels og Statsminister Peder Ankers Modstand, og Pavels blev udnævnt 26. April 1817 og indviet af Biskop Bech 27. Juli s. A. 10. August konfirmerede han sin ældste Datter, og 21. s M. reiste han til Bergen. Hans Virksomhed her blev ikke lang, da han allerede 16. Febr. 1822 døde pludselig af Hjerneslag, medens han sad og læste høit for sin Familie. Han behøvede denne Tid til at lære de ham fremmede Forhold at kjende, og der kunde ikke blive Tale om at faa rettet paa meget af det, der skulde og maatte blive anderledes, hvorom bl. a. hans Hyrdebreve (Theol. Tidsskr. ved Johnson og Caspari, N. R., IV, S. 19 ff.) tydelig nok udtaler sig. Det maatte overlades til hans Eftermand, der tog sig kraftig af Tingene. Pavels var en udmærket dygtig Embedsmand, der overalt optraadte med Visdom og Humanitet. Hans rationalistiske Fortid, — hans 2 Bind Prædikener, hvori Forsoningen ikke nævnes — var ham ikke altid heldig overfor de gamle orthodoxe Præster, der stundom tilkjendegav ham sine Tanker paa en uforbeholden Maade i sine Visitsprædikener, men han tog det med Rolighed og fik ikke Tid til at vise sig for dem fra en anden Side. At han i Kristiania under Omgangen med Hersleb og Stenersen har tilegnet sig mere kristelige Synsmaader, om han end altid blev væsentlig Moralprædikant, er meget rimeligt, og naar han i sit sidste Hyrdebrev advarer Præsterne mod den Opfatning af Kristendommens Sandheder, som i hans Ungdom gjorde sig gjældende, tyder dette ikke mindre end hans anbefalende Ord paa den Indflydelse, J. P. Mynster ved sine Ungdomsskrifter har øvet paa ham. Hans Veltalenhed maa efter alle Vidnesbyrd have været betydelig, uagtet en Mangel ved hans Taleorgan — efter endnu levende Tilhøreres Udsagn — ofte gjorde hans Foredrag slæbende. Det kunde over alt mærkes, at han var en Mester i Talekunsten. Vi skal ikke opholde os længere ved ham, da det kunde føre for vidt, og han selv i sine Autobiografier og Dagbøger har leveret det rigeste Materiale til Bedømmelsen af hans Person og hans Virksomhed. Hans Dagbøger tilfaldt Dattersønnen Claus Pavels Riis († 1886), der ikke vilde, at de skulde opbevares og tilintetgjorde Originalmanuskriptet, efter at have uddraget af det, hvad der kunde have almindeligere Interesse. I det, som er levnet, og som nu udgives ved Professor Dr. L. Daae, er der nok af Materiale til at bedømme baade Pavels' Styrke og hans Svaghed. Pavels blev 28. Januar 1813 Ridder af Danebrogen, 5. Januar 1815 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen, hvis Kommandørkors (Storkors) han fik 1819.

Gift 23. December 1799 med Inger Marie Fasland, født i Arendal 1777, døbt 13. Oktober, † 1. August 1865, Datter af Kjøbmand Engelbret Fasland, født 1743, † 30. September 1816, og Anna Sophia Nielsdatter. Hun ægtede 6. December 1831 Oberstløjtnant Herman Widding, født 1776, † 5. April 1860 (cfr. Personelkapellaner til Domkirken: Sven Brun), viet i Vor Frelzers Kirke, Kristiania.

Børn:

1. Karen Claudine Ulrikke Pavels, født 4. Oktober 1802, † i Kristiania 11. November 1874, gift 8. Juli 1825 med Provst J. Lyder Brun, født 14. Oktober 1802, † 24. Mai 1865 (se Personelkapellaner til Domkirken).

2. Mariane Sophie Pavels, født 13. December 1804, † 13. Marts 1831, gift med Boye Christopher Riis, Assessor, siden Justitiarius i Bergens Overret, født 16. August 1791, † 24. Juli 1851.

3. Julie Augusta Pavels, født 11. November 1806, † 12. April 1849, gift med Kaptein i Marinen Andreas Olaus Falch, født 29. September 1788, † 4. December 1855.

Pavels har leveret 2 Autobiografier 1) i Slotskirkens Kaldsbog, skreven 1805, med Tilføielser fra 1806 og 7 samt en Slutningsantegnelse 1817; 2) en udførligere skreven 1809, i Uddrag udgivet af C. P. Riis, Bergen 1864 (Claus Pavels' Biografi og Dagbøger, udgivne i Uddrag med Pavels' Portræt), tidligere trykt i Langes Tidsskrift for Videnskab og Litteratur 1849. I sin Helhed blev den af Riis udgivet 1866 i Kristiania. Foruden ovennævnte Uddrag af Pavels's Dagbøger har Riis ogsaa udgivet et lignende for 1815—16. Kristiania 1867. Hvad der er tilbage af dette Verk udgives nu i sin Helhed af Professor Dr. L. Daae. Se forøvrigt L. Koch: N. E. Balle, S. 27, 48. Zeuthen: Et Par Aar af mit Liv, Kbh. 1869, S. 36. Thaarups Nekrolog, S. 137—140. Tilskueren 1821, No. 75, S. 84, 102. Fr. Schmidts Dagbøger, udg. ved Hancke, Kbh. 1868, S. 202 ff. Krafts Forfatterlexikon, S. 490. J. Møller: N. theol. Bibl., II, S. 332; IV, S. 29; XX, S. 288. N. M. Petersens Litteraturhist., 5a, S. 162, 201, 16, 71, 75; 5b, S. 218, 327, 84. Helveg: Den danske Kirkes Hist. efter Reform., II, S. 348, 53, 75. Norsk hist. Tidsskr., II, S. 353; 2. R., III, S. 83; VI, S. 34. L. Daae: Breve fra Danske og Normænd, S. 270 ff.

Af hans Skrifter mærkes hans Prædikensamling i 2 Dele, Kbh. 1800—1803; 2. Oplag 1807. Smaaskrifter 1805. Han var 1803—5 Medudgiver af «Borgervennen». Digte og Anmeldelser har han leveret i «Minerva», Rahbeks Tilskuer og «Politivennen». Iris 1794, II, S. 237—59. En Tale i Brevig. Digte af ham findes spredte i «Minerva», «Danske Tilskuer», «Nytaarsgave for Damer», «Charis» o. fl. af den Tids æstetiske Nytaarsgaver. Han var æstetisk og tildels theologisk Recensent i «Lærde Efterretninger» i Aarene 1797—99, 1803, 1805, 1807. Enkelte Prædikener udgav han af og til lige til det sidste. I «Intelligentsessedlerne», «Nationalbladet» og «Morgenbladet» skrev han af og til. Se forøvrigt Halvorsens Forfatterlexikon.

21. Dr. Jacob Neumann 1822—48.

Født i Drammen i Juni 1772, døbt 20. Juni. Faderen Hans Neumann var Kjøbmand paa Strømsø, født 1745, † 1789 som Toldofficiant i Kjøbenhavn, Moderen Annicken Johanne Blom, født 1754, † 1773. Familien stammer fra den bekendte Kristiania-Magnat Jørgen Poulsen (A. Collett: Gamle Christiania-Billeder, S. 141). Dennes Søn Hans Jørgensen var en betydelig Handelsmand i Drammen. Dennes Børn antog Navnet Neumann, følgende Exemplet af Stamfaderens ældste Søn Johan. Af disse Børn var Jakob Hansen Neumann, Eier af Hadsel Jernværk, ved sit 1ste Ægteskab Farfader til Biskop Neumann (Saaledes oplyst i Morgenbladet 15. Marts 1894). Han kom efter Moderens Død i Huset til sin Morfader, Kjøbmand Gustav Blom i Holmsbo, siden til Indrulleringschef F. W. Krog i Kristiania, der havde ægtet Bloms Enke. Fra sit 9de—13de Aar var han Elev af *can. theol.* Kølles Institut paa Snarøen, hvorfra han blev sendt til Helsingørs Skole, hvor N. Treschow da var Rektor. Han blev Student 1787. Efter *ex. philos.* lagde han sig særlig efter levende Sprog og Æstetik, men begyndte dog snart at studere Theologi. Efter i flere Aar at have været Huslærer tog han theologisk Examen i April 1796. Efter et Besøg i Hjemmet vendte han 1797 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han vandt den udsatte Prisedalje for en Afhandling over Themaet: *Exposita librorum sacrorum de baptismo Christiano ejusdemque effectibus doctrina, enarretur ejusdem per tria priora secula historia, habita imprimis earum immitationum, quas in coetu Africano subiit, ratione*. Han blev derpaa Hovmester i den rige Handelsmand Constantin Bruuns Hus og var her en Tid Lærer i Dansk for den schweitzerske Forfatter v. Bonstøtten. I sin Fritid udarbejdede han en Afhandling for den filosofiske Doktorgrad om Erkebisperne i Lund og forsvarede den i Mai 1799. 6. December 1799 blev han udnævnt til resid. Kapellan i Asker. Her oprettede han 1802 paa Bærum en fast Skole for 60—80 Børn i 4 Klasser og uddannede Lærere for den (cfr. «Minerva» Mai 1802; «Egeria», II, S. 2). 1804 fik han oprettet en lignende Skole paa Fossum ved Bogstad for 80 Børn, og ved Peder Ankers Hjælp fik han istand et Almuebibliothek. For Skolelærernes Uddannelse gjorde han meget. I 2 Aar holdt han hver anden Søndag i sit Hus Forelæsninger for Bønderne over moralske og økonomiske Emner. Han befordrede Vaccinationen og har selv vaccineret 60 Børn. 18. Okt. 1805 blev han udnævnt til Sognepræst i Asker og 12. Juli 1819 blev han Provst i Drammens Provsti. Som han havde gjort meget for Skolevæsenet var han som dygtig Jordbruger ogsaa ivrig for at blive Bøndernes Exempel og Lærer i dette Stykke. 1814 blev han 4de Repræsentant for Akershus Amt paa det overordentlige Storting, hvor han var Medlem af Redaktionskomiteen og af den Deputation, der sendtes til Stockholm for at hylde Karl XIII. som Norges Konge. 6. Juli 1822 blev han — udenfor Regjeringens Indstilling — udnævnt til Biskop i Bergen, hvortil han blev indviet af Bech 1. September. Han tiltraadte Embedet i Oktober og bestyrede det til sin Død 25. Januar 1848. 1830—35 bestyrede han Præste-Embedet ved St. Mariae Kirke, hvor han dog lod de fleste Prædikener udføre af den tydskfødte

Adjunkt A. W. Brømel. I det politiske Liv deltog han ikke efter 1814, men han var dog valgt til 1ste Suppleant for Bergen til Stortinget 1824. At Neumann ogsaa som Biskop var ivrig for Skolevæsenet, siger sig selv, men sin største Fortjeneste har han af det geistlige Arkivvæsen, som han fik ordnet, efter at det paa mange Steder havde været i den bedrøveligste Forfatning. Som Theolog tilhørte han den rationalistiske Retning og kan med Nikolai Wergeland regnes til dennes sidste Repræsentanter i Norge. Det mærkeligste Vidnesbyrd om ham som Theolog er hans Udgave af Katekismen (1811), og de herom førte Forhandlinger giver et interessant Indblik i Brydningstiden og den begyndende Overgang til en renere evangelisk Opfatning i vor Kirke. Alle var enige i at anerkjende Neumann som en overlegen Personlighed, og Præsterne skattede ham høit, da de havde gjort sig fortrolige med den Fornemhed, hvori han holdt af at træde op. Ved Grundlæggelsen af Bergens Musæum var han Christies trofaste Medhjælper, og hans Fortjenester af denne Institution, som han aldrig glemte paa sine Visitatsreiser, er store. Han var ogsaa flittig til at optegne alt, hvad han fandt i Stiftet, der kunde have historisk Interesse. Den historiske Sands var altid levende hos Neumann, og det er at beklage, at den ikke tillod ham at lade Bergens gamle Bispegaard blive staaende. Der krævedes hertil pekuniære Oprofrelser, som han ikke kunde staa i. Den blev nedrevet, og den nye Latinskolebygning paa dens Tomt fik han 1840 indvie. Neumann blev 28. Januar 1811 Ridder af Danebrog, 7. Januar 1815 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen og 11. Mai 1826 Kommandør (Storkors) af samme.

Gift 1. Februar 1800 med Justine Marie Agnete Bruun, født 1778, døbt 24. Juni, † 16. December 1838, Datter af Wilhelm Carl August Bruun, Apotheker i Güstrow (Mecklenburg), en Broder af den bekjendte Handelsmand Constantin Bruun i Kjøbenhavn, og Catharine Caroline Christine Meese.

Børn:

1. Carl Gustav Neumann, født paa Kapellangaarden Bjerke i Asker 7. Januar 1801, † ibid. 19. Februar 1804.

2. Anne Christine Neumann, født paa Bjerke 29. November 1802, død paa Molde 17. Januar 1878 (Dagen før sin Mand). Gift 9. December 1830 i Bergen med Emanuel Grave Meyer, født paa Torderud i Aas 6. Januar 1800, † paa Molde 18. Januar 1878. Søn af Major Christian Meyer og Dorthea Neumann. Han blev Sekondløjtnant i Christiansandske Brigade 1815, Premierløjtnant 1825, fast Officer ved Kommandoen i Stockholm, Stabsadjutant og Kaptein i Armeen 1829, Ordonantsofficer hos Kongen 1830, Divisionschef ved Bratsberg Linjebataljon 1840, Krigskommissær i det Thronhjemske Distrikt 1845, tog sin Afsked 1876. 1838 fulgte han den franske videnskabelige Expedition til Finmarken og Spitsbergen. Han blev 1843 Ridder af Sværd Ordenen, 184. Ridder af Æreslegionen.

3. Caroline Augusta Neumann, født paa Bjerke 28. Juni 1804, død paa Haus Præstegaard 31. Januar 1854, gift 27. April 1830 med J. C. Hammer, Sognepræst til Haus (se denne).

4. Justine Marie Neumann, født paa Bjerke 13. Januar 1806, død i Bergen 16. August 1877. Ugift.

5. Constance Fredrikke Sofie Neumann, født paa Asker Præstegaard 27. Juni 1808, død paa sin Eiendom «Damsgaard» ved Bergen 9. Februar 1880. Gift i Bergen 27. November 1828 med Helmich Janson, født 28. Februar 1808 i Bergen, † 28. Februar 1868 *ibid.* Søn af Henrich Janson, Kjøbmand i Bergen og nordamerikansk Konsul, og Georgine Johanne Nagell. Ligesom Faderen Kjøbmand i Bergen og nordamerikansk Konsul. Hun er Moder til Kristofer Janson.

6. Henriette Wilhelmine Neumann, født paa Asker Præstegaard 17. Marts 1810, død paa Molde 5. Januar 1889. Ugift.

7. Julie Ernestine Neumann, født paa Asker Præstegaard 28. Juni 1812, død i Bergen 4. April 1881. Ugift. Hun udmærkede sig ved sin Dygtighed i finere Haandarbejder, særlig Hvidsømbroderier.

8. Adelaide (Ida) Augusta Charlotte Neumann, født paa Asker Præstegaard 7. September 1814, død i Bergen 5. April 1864. Gift i Bergen 17. April 1834 med Albert Henrik Mohn, født i Bergen 7. Juli 1811, Søn af Henrik Mohn, Kjøbmand i Bergen, og Mette Margrethe Heiberg. Blev 1830 Kjøbmand i Bergen, 1866 Overvrager og Overmaaler sammesteds, Forligelseskommissær 1876—92. Hans Søn er Professor Henrik Mohn.

9. Emilie Gustava Neumann, født paa Asker Præstegaard 29. Sept. 1816, død i Bergen 3. Oktober 1874. Gift i Bergen 9. Mai 1838 med Peter Mohn, født 22. December 1809 i Bergen, † *ibid.* 9. Marts 1889. Søn af Albert Henrik Mohn, Kjøbmand i Bergen, og Cathrine Flottmann. Kjøbmand i Bergen fra 1838.

Om Neumann se Halvorsens Forfatterlexikon, IV, S. 244 ff., hvor hans Skrifter opregnes paa 4 Sider. Videre J. Neumann, biografisk skildret af C. N. Schwach, tildels efter hans egne Optegnelser. Autobiografi i Taler ved hans Bispevielse. Chr. a 1822. Nekrolog i Rigestid No. 3, Januar 1848. Pavels's Dagbøger paa mange Steder (se Registeret). D. Thrap: Bidrag til d. norske Kirkes Historie i 19. Aarh. (se Registeret).

Neumann har skrevet meget, men noget betydeligere Arbeide fra hans Haand foreligger ikke. Da han var i Asker, skrev han meget om Skolesagen og Gjenstande henhørende under Landvæsenet. I Bergen vendte han sig væsentlig til historiske Sager, og han har Fortjenester som Medudgiver af «Urda», hvor han i alle Fald har paapeget meget, der siden kunde blive Gjenstand for Undersøgelse af kyndige Forskere. For Personalhistorien har hans Mindeskrifter om J. R. Grauer (1820), H. J. Grøgaard (1836), C. F. G. Bohr (1833), F. C. H. Arentz (1826) sit Værd. En Samling af hans Prædikener og Taler i 2 Dele udkom i Bergen 1825—26.

22. Peder Christian Hersleb Kjerschow 1848—57.

Søn af daværende resid. Capellan Rasmus Sundt Kjerschow, død som Sognepræst til Brønø 12. Februar 1806, og Benedikte Marie Hersleb, Professor S. B. Herslebs Faster, er født paa Rødø 29. Juli 1786, blev Student med Udmærkelse fra Thronhjems Skole 1804 og theologisk Kandidat (*laudabilis*) 13. Okt. 1808.

Ved Universitetet sluttede han sig nøie til Fætteren S. B. Hersleb og dennes Ven Grundtvig, der begge fik megen Indflydelse paa ham, saa han kunde vende tilbage til Norge som en «Grundtvigianer», hvilket dengang vilde sige en Forsvarer af den lutherske Retroenhed mod den endnu herskende Rationalisme. 1810 kom han hjem til Norge og fik 1. Juli s. A. Ansættelse som Lærer i Historie og Geografi ved Landkadetkorpset, i hvilken Stilling han vandt megen Agtelse hos sine Disciple. Han vedblev i denne Stilling til 1815, men var imidlertid 22. April 1814 bleven udnævnt til resid. Kapellan til Slotsmenigheden og det dermed forbundne Aker. Han havde her Pavels til Sognepræst og stod paa en meget god Fod med ham uagtet Forskjelligheden i deres Retning. I denne Stilling forblev han til 1823, da en Omregulering af Embederne i Kristiania og Aker fandt Sted. Aker blev nu skilt fra Slotsmenigheden og gjort til eget Sognekald med Oslo som Annex, og Kjerschow blev 6. Mai s. A. udnævnt til Sognepræst i Aker. Her vandt han et Navn som en dygtig og ualmindelig populær Prædikant, men det navnkundige Fattigvæsen i Aker blev ham en tung Byrde. Han besluttede sig derfor, efter at Indtægterne ved den nordlandske Bispestol var forøgede, til at søge dette Embede, hvortil han blev udnævnt 4. Oktober 1830. Han var eneste Ansøger, og Regjeringen indstillede ham efter at have overvundet den eneste Betænkelighed — hans Ungdom. Han var 44 Aar og maatte ansees for overanstrengt i sit byrdefulde Embede. I Tromsø forblev han til 12. Juli 1848, da han blev udnævnt til Neumanns Efterfølger. Han tog Afsked 28. Novbr. 1857 og døde i Bergen 14. Novbr. 1866. Det blev af Stiftsprovst Claus Daae udtalt ved hans Kiste, at hans biskopelige Gjerning bar Præg af en Humanitet og Agtelse for andres Meninger, der gjør en Biskop Ære. Han var en vel udrustet Mand, havde et meget godt Bibliothek og fulgte med i sin Theologi uden dog at kunne regnes til de lærde Biskoper. Historien og Klassikerne elskede han, og han vilde gjerne have sine Præster til at fortsætte sine klassiske Studier, — en Stræben, hvori han neppe havde megen Fremgang. Med Forkjærlighed tog han sig af Kirkesangen og drev maaske stundom sin Iver vel vidt i denne Sag. Nødig vilde han se sine Præster paa Storthinget, hvilket han sjelden undlod at fortælle dem paa Visitatserne. Han blev 29. Aug. 1832 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen. Hans Skrifter findes i Halvorsens Forfatterlexikon.

Kjerschow blev gift paa Taasen i Asker 27. Okt. 1820 med Johanne Benedicte Collett, født paa Vold i Solum 14. Jan. 1802, død i Bergen 3. Decbr. 1851, Datter af Bergraad og Sølvværksdirektør Christian Collett og Anne Karine Bie.

7 Børn, af hvilke følgende 5 bleve voxne:

1. Christian Collett Kjerschow, født 23. August 1821, † 10. April 1889 som Stiftamtmand i Tromsø, Ridder af St. Olafs Ordenen og Kommandør af Nordstjerne-Ordenen. Gift med Adelaide Esbensen.
2. Benedicte Marie Kjerschow, født 17. Marts 1823, † 1888; gift med Konsul Andreas Zacharias Aagaard paa Tromsø.
3. Mariane Kjerschow, født 1826. Ugift.
4. Karoline Sofie Erasmie Kjerschow, født 20. September 1827. Gift 1856 med Konsul Jakob Michelsen i Bergen, Ridder af St. Olafs Ordenen.

5. Erasmus Kjerschow, født 1832, Assessor i Kristiania Byret, gift 1862 med Anna Maria Elisabeth Aagaard.

Om Kjerschow se Illustr. Nyhedsblad 1866, S. 234 ff. Erlandsen: Tromsø Stifts Geistlighed, S. 4. A. Collett: En gammel Christiania Slægt, S. 347 ff. Pavels' Dagbøger (se Registret). D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19. Aarh., II, S. 36, 372, 378.

23. Jens Mathias Pram Kaurin 1858—63

er født i Laurdals Præstegaard 25. November 1804. Faderen Eiler Rosenvinge Kaurin, da Sognepræst, døde 1845 som Stiftsprovst i Throndhjem, tilhørte en gammel nordenfjeldsk Præsteslægt, Moderen Kristence Susanne Pram døde 85 Aar gammel 1855 i Throndhjem. Han blev hjemme hos sine Forældre og nød en ypperlig privat Undervisning af den senere som Rektor i Skien bekendte Knud Ramshart Ørn. Da Faderen 1819 flyttede til Throndhjem, kom han i Latinskolen og tog herfra dimitteret 1822 *examen artium* (2), 1823 *examen philolog. et philos.* (1). Han gav sig med Iver hen til det theologiske Studium og fik Embedsexamen 11. December 1826(1). Han blev i Kristiania og manudcerede Stndenter, indtil han — endnu ikke 23 Aar gammel — 5. Novbr. 1827 blev udnævnt til resid. Kapellan i Sigdal, hvor han levede 5 lykkelige Aar til 3. August 1832, da han blev udnævnt til Sognepræst til Flesberg. Paa Grund af Forholdene i Menigheden befandt han sig her mindre vel og søgte sig derfor snart bort, blev 5. Mai 1836 udnævnt til Hospitalspræst i Throndhjem, men betænkte sig og fik 14. Januar 1837 Tilladelse til at blive hvor han var. Der aabnede sig imidlertid for ham en ganske ny Udsigt. 1835 var Professor Stenersen død, og Sognepræst C. N. Keyser blev Aaret efter udnævnt til hans Eftermand. I September 1836 døde ogsaa Hersleb, og 2. Marts 1837 blev resid. Kapellan til Støren Andreas Christian Bull udnævnt til hans Eftermand, men døde 20. April s. A. uden at have tiltraadt. Nu troede Kaurin, at han burde melde sig, og han blev 25. Oktober 1837 udnævnt til Lektor i Theologien og 28. Juni 1843 til Professor. Om hans Universitetsvirksomhed skal her ikke tales meget. At han arbejdede med stor Flid, er vel bekjendt. Hans Biograf M. B. Landstad siger: «Han var vistnok ingen skarpsindig Tænkter, ingen aandrig Mand, men en Mand med grundige Kundskaber i Theologien, med levende Tro og aandelig Livserfaring, havde et godt Foredrag og dyb Ærbødighed for Guds Ord — — — Han vandt i høiere Grad maaske end tidligere nogen anden Universitetslærer Studenternes Yndest og havde sikkerlig megen Indflydelse paa deres aandelige Livs Udvikling.» Medens han var Universitetslærer, blev han ellers mest bekjendt ved sin Deltagelse med Professor Keyser og Pastor W. A. Wexels i den under 17. December 1831 nedsatte Kommission til at udarbejde nye Udgaver af Katekismen og Pontoppidans Forklaring, der blev autoriserede ved kgl. Resolution af 14. Juli 1843. Det er bekjendt, hvilken Strid der ved disse Bøger blev vakt i Menighederne, navnlig paa Vestlandet. Herom kan henvises til Olaus Nielsens «Kirkelige Tidende» og Kaurins «Nogle Ord til den

norske Kirke» o. m. Kaurin var paa denne Tid paavirket af den grundtvigske Anskuelse, der mødte ham i hans trofaste Ven, W. A. Wexels. Han kom til Frigjørelse, da han efter Keysers Afgang maatte foredrage Dogmatik — efter megen Kamp. Det vigtigste af hans Arbejder udenfor den egentlige Universitetsvirksomhed blev dog hans Deltagelse i Revisionen af det gamle Testaments Oversættelse. Paa hans og Wexel's Foranledning blev dette Verk sat i Gang 1842. Det maa vel siges, at Kaurin her har baaret den største Byrde, og han trak sig ikke ganske ganske bort derfra før 2 Aar før sin Død (se herom: Luth. Kirketid., udg. af G. Johnson, I, S. 244 ff. Morgenbladet 15. Juni 1863). Ved Siden heraf maa nævnes Kaurins betydningsfulde Virksomhed for Missionen som Medlem af den Missionskomite, der 1843 tog sig af Schreuder og hans Udsendelse. Ved de store Præstemøder, der i hans Professordage blev afholdt i Forbindelse med Missions-Generalforsamlingerne (Lillehammer 1850, Bergen 1852, Kristiania 1855) var han Dirigent og udøvede navnlig paa det bekjendte Møde i Bergen 1852, der indtager en mærkelig Plads i vor Kirkes Historie, en betydelig Indflydelse. Han var her en af dem, der blev valgt til at forfatte et Andragende om Sammenkaldelse af en kirkelig Synode for at raade Bod paa Kirkens Brøst og Mangler, — et Andragende, der som bekjendt ikke førte til noget.

Efter Neumanns Død 1848 havde Kaurin de fleste Stemmer ved Valget paa hans Eftermand, men da Biskop Kjerschow ønskede Embedet, blev der intet Hensyn taget til Valget. Snart efter blev der nyt Valg til Thronhjems Bispestol. Kaurin havde atter de fleste Stemmer, men No. 2 H. J. Darre, der i Stemmetal var ham ganske nær, blev udnævnt. Dette krænkede ham, og fra denne Tid blev det ham noget trykkende i Kristiania, og da Lier Sognekald blev ledigt, søgte han det og fik det 27. August 1853. Her fik han sin ældste Søn til Kapellan og kunde vedblive sit Arbejde med Bibeloversættelsen. Medens han var her, havde Kirken megen Uro paa Grund af Lammers' Udtræden og hvad dermed fulgte. Kaurin var en af dem, der optraadte med Modskrifter til Menighedens Veiledning, og hans Skrift «Om den skienske Frimenigheds Bekjendelse og Forkastelse af Barnedaaben o. s. v.», Kristiania 1857, var et af de bedste blandt de mange Smaaskrifter, som kom frem. Hans Tid i Lier blev imidlertid ikke lang. I Slutningen af 1857 tog Biskop Kjerschow Afsked, Kaurin fik de fleste Stemmer ved Valget paa hans Eftermand og blev udnævnt til Bergens Biskop 2. Juni 1858. Som saadan tilfaldt det ham at prædike ved Kong Karl XV.s Kroning 5. Aug. 1860, ved hvilken Leilighed han blev Ridder af St. Olaf. Palmesøndag 1861 blev han pludselig syg og laa tilsengs i længere Tid. Da Sommeren kom, søgte han Permission og laa ved Sandefjords Bad uden dog at finde synderlig Lindring. Han gjentog det 1862 og kom ud paa Sommeren tilbage til Bergen, overtog sit Embede, visiterede nogle Sogne i Søndhordland og indviede 14. November I. O. Widerøe til Præst. Hans Text var Ordspr. 23, 26: «Min Søn, giv mig dit Hjerte!» Det blev hans sidste Tale og hans sidste kirkelige Embedshandling. Fra denne Tid befattede han sig ikke mere med Embedet, og det vakte en smerteblandet Forundring, da man i Februar 1863 fik et Hyrdebrev fra ham til Stiftets Præster, Skolelærere og Menigheder. Snart

efter fik han 1 Aars Permission og drog til Kristiania, hvor han leiede en Bolig i Stadens Nærhed, og her døde han 6. Juli 1863. Paa 5-Aarsdagen efter hans Ordination i Vor Frelzers Kirke blev han i den samme Kirke indviet til Hvilen i Gravens Skjød.

Det var kun 2½ Aar Kaurin fik virke som Biskop, og man kan naturligvis ikke vente, at en saa kort Virksomhed skulde afsætte kjendelige Frugter. Forholdene var ham i mange Stykker saa aldeles nye og uvante, at der maatte en længere Tid end den, der blev ham forundt, til blot at sætte sig ind i dem. Han havde hele sit Liv været meget arbeidsom, expederede sine Sager med Hurtighed og gjorde sig megen Umage for at befri Bergens Stiftsdirektion fra det sørgelige Ord, den i mange Aar havde havt paa sig for Sendrægtighed. Det laa i hans Natur, at han havde vanskeligt ved at komme til en Beslutning, men var han først naaet dertil, saa satte han den igjennem. Han var en frygtløs Personlighed og maatte indgyde Respekt samtidig med at han vandt Hjerterne ved sin Blidhed og Venlighed. Hans Helbred blev nedbrudt ved Overmaal af Arbeide, og vel end mere ved den u hensigtsmæssige Maade, hvorpaa han benyttede Tiden. Havde han siddet paa sit Kontor og skrevet Embedsbreve den hele Dag, kunde han endnu blive siddende efter Aftensmaaltidet til Midnat med Bibeloversættelsen.

Kaurin blev gift 22. December 1827 med Petronelle Louise Hanna Thomasine Magelsen, født 17. August 1808, † 1. Juli 1867. Datter af Farvermester Christian Magelsen og Anna Marie Gulliksen.

Børn:

1. Eiler Rosenvinge Kaurin, Sognepræst til ø. Eker, født 21. September 1828, gift 1) 29. Juli 1859 med Ingeborg Marie Lassen, født 23. August 1839, † 1. Marts 1873; 2) 26. Oktober 1875 med Anna Regine Haagensen, født 28. April 1847.

2. Anne Marie Kaurin, født 17. Mai 1830, † 2. Mai 1870; gift 17. Juli 1856 med Jakob Aars, resid. Kapellan til Asker, født 19. November 1830, † 4. April 1869.

3. Christian Kaurin, Sognepræst til Sande, født 31. August 1831, gift 13. Juli 1855 med Ovidia Vilhelmine Keyser, født 10. Oktober 1832.

4. Wilhelm Andreas Wexels Kaurin, Sognepræst til Ringebo, født 30. April 1834, gift 24. August 1858 med Henriette Petersen, født 5. Juli 1837.

5. Edvard Kaurin, født 23. August 1839, Læge, gift 26. August 1869 med Bolette Margrethe Nissen.

6. Susanne Kristense Pram Kaurin, født 10. November 1844, gift 24. August 1869 med Marinelæge Cato Andreas Kristian Holmsen, født 14. Februar 1843.

Om Kaurin se Landstads Biografi af ham i Luth. Kirketid., I, S. 209—21, 241—51, 257—69. Illustr. Nyhedsblad 1863, No. 28. Erlandsen: Thronhjems Stifts Geistlighed, S. 51, 92. E. Mau: W. A. Wexel's Liv og Virken (se Registret). Bispinde Gislesens Breve, S. 73. Sommerfelt: Den norske Zulumission, S. 44, 116, 18, 74, 86. F. O. Juell: En gammel Jægers Meddelelser,

S. 26 ff. H. J. Hofgaard: Kritik af det 13de Stiftsmøde i Kristiania. Drammen 1893, S. 22.

Af hans Skrifter fremhæves: «Nogle Ord til den norske Kirke». Chr.a 1846 — Om den skienske Frimenigheds Bekjendelse og Forkastelse af Barnedaaben. Mod Lammer's Forsvar. Chr.a 1857. — I Christensen og Eckhoffs «Samling af Prædikener af norske Præster», 1856, er der 2 Prædikener af ham. — 2 Hyrdebrevne udsendte han 1859 og 1863.

24. Peter Hersleb Graah Birkeland 1864—80.

Født 14. Januar 1807 i Borgund, hvor Faderen Laurits Birkeland (se Sognepræsterne til Borgund) dengang var residerende Kapellan. Moderen Johanne Helene Baade var Datter af Provst Peter Daniel Baade i Borgund. Han kom 1821 i Bergens Skole, hvorfra han blev Student 1828 (*laud.*) og theologisk Kandidat 11. September 1832 (*laud.*). 27. December 1833 blev han udnævnt til Sognepræst til Fosnæs og ordineret af Biskop Bugge. 22. Marts 1837 blev han Provst i Namdalen og var som saadan høit skattet af den gamle Biskop. 12. Februar 1841 blev han Præst ved Tugthuset og Slaveriet i Bergen, og blev her, til han 29. November 1848 (fra 1. Januar 1849 at regne) blev den første Sognepræst til Hetland. Medens han var Fængselspræst i Bergen stiftedes det norske Missionselskab. De faa gamle Haugianere, med Amund Helland i Spidsen, var meget ivrige for Sagen, efter at de forskjellige Partier havde slaaet sig sammen i Stavanger, men med rigtig Takt forstod de, at i Bergen maatte de have Præsterne med. Helland vendte sig til sin Sognepræst, Stiftsprovst J. B. Flottmann, der strax var villig til at være med, men der kom dog ingen Fart i Tingene, før Birkeland tog sig af dem og med sin administrative Dygtighed fik Sagen i Gang. Paa Hetland fik han meget at gjøre med Opførelsen af Kirke og Præstegaard og traf derhos saadanne Dispositioner over Gaardens betydelige Udmark, at denne blev overmaade fordelagtig for Embedets Indehaver samtidig med, at mange fik Grund at dyrke og bebygge. Under sin Virksomhed paa Hetland var Birkeland i flere Aar Formand i Missionselskabets Hovedbestyrelse og kom som saadan til at tage en vigtig Del i den bekjendte Generalforsamling i Kristiania 1855.

Vi skal ikke dvæle nærmere ved denne i vor Kirke saa mærkelige Sommer, men herom henvise til Sommerfelts Bog «den norske Zulussion», hvor man vil finde fornøden Underretning. Ved denne Tid var Tromsø Bispestol ledig efter D. B. Juells Død. De 10 Provster, der var samlede i Kristiania, holdt et Prøvevalg, og ved dette fik Birkeland de fleste Stemmer til Biskop. Da Korskirken Sognekald i Bergen blev ledigt, søgte Birkeland dette og fik det 29. Sept 1858. Ved Biskop Gislesens Død 1861 var han atter blandt dem, der havde de fleste Stemmer til den nordlige Bispestol, men dristede sig ikke til at modtage den. Samme Aars Palmesøndag blev imidlertid Biskop Kaurin betagen af den Sygdom, hvoraf han ikke skulde komme sig. Da han tog Permission, maatte J. B. Flottmann tage Afsked som Stiftsprovst, og Birkeland blev konstitueret og kort efter, 28. Mai 1861, udnævnt dertil. Han førte nu Embedet som vika-

rierende Biskop med en Afbrydelse paa nogle Uger om Høsten 1862 til Kaurins Død, hvorefter han 30. Januar 1864 blev udnævnt til Biskop.

Under Birkelands Episkopat traadte Skoleloven for Landdistrikterne af 1860 i Virksomhed, og ved Ansættelse af en Skoledirektør blev Biskopens Arbejde betydelig lettet. For Bergens Vedkommende blev den gamle Lov af 1848 endnu længe i Kraft, men i Medfør af Tidens Krav tog det ogsaa her et betydeligt Opsving. Flere af de gamle Skolebygninger blev nu solgte og nye byggede. En af de gamle fik man dog reddet ved Birkelands utrættelige Arbejde, nemlig den Nykirkens Sogn tilhørende Skole «Betlehem», der ved sin Soliditet og Beliggenhed fandtes brugbar til Bygning for et Arkiv, hvad man til den Tid i Bergen havde savnet. Han havde den Glæde at se det oprettet, og hans Navn vil altid være knyttet dertil. Selv drev han aldrig paa historiske Undersøgelser, men han interesserede sig meget for dem, og dette Verks Forfatter og Udgiver vilde neppe være kommen langt med sine Arbejder uden hans velvillige Imødekommen.

Som noget Enestaaende i Birkelands og Bergens Stifts Bispehistorie kan anføres, at han 6. Juli 1866 indviede Schreuder til Biskop, — den eneste Bispevielse, der er udført i Norge udenfor Kristiania efter Reformationen. Ikke mindre enestaaende er det, at der i hans Embedstid er indviet 81 Kirker i Stiftet, — et Vidnesbyrd om, at Stiftets Menigheder i hans Tid i det hele maa have været i en god Stilling. At det stundom kostede Møie og vidtløftigt Skriveri at faa nye Kirker op der, hvor de i Lovens Medfør maatte bygges, siger sig selv. De aller fleste af disse 81 Kirker har Biskopen selv indviet. Et andet Vidnesbyrd om, at Stillingen i Stiftet var god, er, at ingen Præst i hans Tid er anklaget. I det politiske Liv har han ikke taget Del, men i Bergen blev han dog 2 Gange kaaret til Valgmand, og han var 1842 1ste Suppleant til Stortinget for nordre Thronhjems Amt og 1863 ligesaa for Bergens By. Som Forfatter traadte han frem i 1845 med en Brochure «Kirkelige Tilstande», omhandlende Kirkens og Geistlighedens Forhold paa denne Tid. Senere har han udgivet nogle Prædikener og i Morgenbladet skrevet forskjellige Artikler om kirkeretslige Spørgsmaal. Han blev 15. Februar 1865 Ridder af St. Olafs Ordenen og Kommandør af 1ste Klasse 18. Oktober 1877. Skjønt han ikke følte sig svækket troede han dog, at han, nær 74 Aar gammel, burde give Plads for yngre Kræfter, fik Afsked i Naade 11. December 1880 og frattraadte Embedet i September 1881. Han har siden boet i Kristiania og har her fra 1882 til September 1893 været Formand i Komiteen for den norske Kirkes Mission ved Schreuder.

Gift 10. September 1836 med Severine Elise Angell Gram, født 4. Juni 1816, Datter af Ritmester Einar Schavland Gram og Sara Carstine Frimann. Hun var Datter af Isaach Cold Frimann, † 1811 som Sognepræst til Overhalden, den eneste af de 4 Brødre Frimann, fra hvem Slægten er forplantet. Deres Guldbryllup feiredes 10. September 1886 (se herom Morgenbladet 12. September 1886).

Børn:

1. Sara Johanne Birkeland, født 20. September 1837, gift med Overlærer Carl Borch i Stavanger.

2. Laurits Birkeland, Høiesteretsadvokat, kst. Høiesteretsassessor, født 3. April 1839, gift med Augusta Kildal, † 18. Marts 1889.
3. Einar Gram Birkeland, født 11. Mai 1840, † 5. Marts 1851.
4. Karen Elisa Birkeland, født 16. November 1842, † 1876, gift med Kommandør i Marinen Johan Krøpelien.
5. Jakob Schavland Gram Birkeland, født 7. Jan. 1844, † 5. Aug. 1853.
6. Halfdan Birkeland, født 20. Marts 1849, Apotheker i Stavanger, gift med Agna Nannestad.
7. Helga Dorthea Lovise Birkeland, født 16. April 1851.
8. Einar Birkeland, født 12. Juni 1852, † 21. Marts 1867.
9. Sigfried Birkeland, født 21. Januar 1858.

Se Erlandsen: Thronhjems Stifts Geistlighed, S. 371. P. Fyelling: Bidrag til Borgunds ældre Historie (Aalesund 1875), S. 45 ff. Sommerfelt: Den norske Zulumission, fl. St. Storthingsforhandl. 1881, VI, S. 170. Halvorsen: Forfatterlexikon, I, S. 265. Portræt i Skillingsmagasin 1889, No. 43, med Biografi af H. J. Lampe.

Hvad han har udgivet i Trykken er ovenfor berørt.

25. Fredrik Waldemar Hvoslef,

Søn af Expeditionssekretær i Marinedepartementet, senere Sorenskriver i N. Jarlsberg Jens Hvoslef, født 22. November 1783, † 15. August 1830, og Elisabeth Christine Meylænder, født 1. Mai 1793, † 27. December 1877, er født i Kristiania 17. Marts 1825. Efter at have nydt privat Undervisning kom han i den Tordenskjoldske Borgerskole i Holmestrand, hvor Moderen boede som Enke, og gik i sit 14de Aar tilsøs. Han tog begge Styrmandsexamener og var Andenstyrmand, da han i sit 19. Aar begyndte paa Studeringerne — han havde i 12-Aars Alderen læst lidt Latin — og fik Undervisning af Studenterne C. A. Bjørset († 24. August 1880 som Overlærer i Bergen) og Alexander Brinchmann (forhv. Rektor i Molde). Efter privat Dimission blev han allerede 1845 Student (*laud.*). Efter *examen philos.* var han en Tid Lærer ved den Tordenskjoldske Borgerskole i Holmestrand og tog 5. Juni 1850 theologisk Examen (*laud.*). Han blev nu Huslærer hos Proprietær Carlsen paa Ullern, forberedte sig her til den praktiske Examen og læste Finsk med Stockfleth, der havde opfordret ham til at blive Præst i Finmarken. Efter at have taget den praktiske Examen og underkastet sig Prøven i det finske Sprog blev han 20. November 1851 udnævnt til Sognepræst i Kautokeino. Her blev han i November 1852 udsat for Mishandling ved det oprørske Udbrud af de under den svenske Præst Læstadius's Indflydelse opfanatiserede Karasuando-Lapper (se Norsk Retstidende 1854, S. 145—58, og Hvoslefs egen Udtalelse i det ældre theologiske Tidsskrift, VII, S. 1—38). Den 7. Mai 1857 blev han udnævnt til Bestyrer af Tromsø Skolelærer-seminarium, 16. Februar 1861 til Stiftsprovst og Sognepræst til Tromsø og 20. Juni 1868 til Biskop over Tromsø Stift. Tvungen af sin Helbredstilstand maatte han søge sig sydover og blev 18. Februar 1876 udnævnt til Sognepræst i Lier.

hvor han forblev, indtil han 23. April 1881 blev udnævnt til Biskop i Bergen. Under sit Ophold i Lier var han i 1879 Medlem af den kgl. Dissenterlovkommission. 3. Mai 1870 blev han Ridder og 21. Januar 1890 Kommandør af 1ste Klasse af St. Olafs Ordenen. Portræt med Biografi i Ny illustr. Tid. 1881, No. 16, jfr. Drammens Tidende 1881, No. 226. Halvorsen: Forfatterlexikon, II, S. 781. A. Johansen: Stamtavle over Familien Hvoslef, Kr.a 1890, S. 10.

Gift 19. Januar 1852 i Botne med Alette Catharine Frost, født i Bergen 25. Juni 1825, Datter af Overtoldbetjent i Bergen, Overkrigskommissær Johan Carl Frost, født 19. December 1786, † 7. Marts 1849, og Henriette Sophie Tyrholm, født 19. Oktober 1787, † 9. August 1843.

Børn:

1. Jens Hvoslef, født 13. December 1852, † 15. Januar 1853.
2. Henriette Hvoslef, født 19. Februar 1854, gift med Jørgen Kingo Thorsen, Kontorchef for Firmaet S. H. Lundh i Kristiania.
3. Elisabeth Christine Hvoslef, født 7. November 1856, † 22. Januar 1883, gift med Anton Næss, Grosserer paa Tromsø.
4. Marie Hvoslef, født 16. Januar 1858, gift med Carl Gustav Gjæver, Handelsmand i Amerika.
5. Jens Hvoslef, født 26. August 1859, Sømand, † 21. Mai 1876.
6. Fredrik Waldemar Hvoslef, født 5. Marts 1861, Sømand.
7. Jakob Lerche Hvoslef, født 27. August 1863, † 21. April 1864.
8. Jakob Hvoslef, født 26. Februar 1865, Student 1883, *can. med.*
9. Johan Georg Hvoslef, født 15. Oktober 1867, Kjøbmand i Minneapolis.

Hvad han har skrevet, findes hos Halvorsen. Her anføres hans Beretning om den religiøse Bevægelse i Kautokeino i Christianiaposten 1852, No. 1539, jfr. 1542 og 44 samt Morgenbl. 1852, No. 360. En udførligere Fremstilling i Theolog. Tidsskrift, udg. af det norske Studentsamfund, VII, S. 1—38. Prædikener af ham findes i Eckhoffs Samlerpostille 1855 og i D. Frichs og H. Halvorsens 1857, S. Skavlans og N. A. Nikolaysens Sømandspostille 1889.

I.

Bergens Stiftsprovsti.

A. Domkirken.

Domkirkens Sogn omfattede efter Reformationen tillige det nuværende Nykirkesogn. Da Nykirken var opført 1622, blev den om samme liggende Bydel et Annex til Domkirken indtil 1648, da Nykirkens Sogn blev oprettet. Fra 1741 til 1812 var Askøens Sogn forenet med Domkirkesognet, saaledes at de «nederste Kapellaner» (se disse) her var Sognepræster. Sognet beholdt ellers sine Grændser fra 1648 indtil det ved kgl. Resolution af 29. Juli 1874 blev bestemt, at den nedre Side af Strandgaden — dengang endnu et meget befolket Strøg — skulde henlægges fra Domkirkens til Korskirkens Sogn. Denne Ordning stod ved Magt indtil det ved kgl. Resolution af 30. August 1884 blev bestemt, at der af den sydvestlige Del af Domkirkens Sognekald fra 1. Januar 1885 at regne oprettes et nyt, «Johannes Sognekald», saaledes at Grændsen mellem det nye Sogn og det gjenværende Domkirkens Sogn dannes af en Linie trukken fra Kaien ved Lille Lungegaardsvandets Nordside mod Vest til Christies Gade, derpaa langs denne Gade indtil dens Kryds med Foswinckels Gade og derfra efter Nordre Foswinckels Gade (Gaden No. 6) indtil denne Gades Kryds med Sydnæskleven samt imellem Husene No. 221 og 225 i 11te Rode ud i Theatergaden, over denne og derefter gennem den sydligste Del af Nøstegaden til Søen langs Østsiden af Pakhuset i 10de Rode No. 63 d.

Sognepræster.

I. Søren Petersen,

født i Viborg, er den første Sognepræst, der findes nævnt, og han sees at have været her 1539. Han var tillige Rektor ved Skolen og bestyrede begge

Embeder til 1546. (Ramus: Norges Beskr., S. 62. Alb. Thura: Idea, histor. litterar. Ann., S. 92). Han var gift med Ingeborg Povelsdatter Hiardrup, † 1550.

2. Michel Jonsen

blev ordineret 1550, blev 1553 *pastor electus* (succederende Sognepræst?). 1558 forbedrede Lehnsherren C. Walkendorph hans tilligemed Domkirke-Prædikanten Thomas Hansens Løn. 1569 skjænkede Kapitlet ham ved Brev, dateret 27. Juli, det Præbende, som Sognepræsten til Lekanger John Røg tidligere havde havt. Brevet blev af Kongen konfirmeret 18. August 1569.

3. Christen Jonsen

fra Danmark, blev Sognepræst 1573. I hans Hus udbrød 1582 den store Ildebrand, der lagde den største Del af Bergen i Aske. Det fortælles, at Branden opkom ved at han sov fra Lyset. Hans Hustru og 3 Børn omkom i Luerne, og selv blev han saa forhadet, at han maatte bytte Kald med Truls Larsen, Sognepræst til Kvindherred. Her døde han 1609.

4. Truls Larsen

havde været Sognepræst i Kvindherred 1577—82. Han var i nogle Aar Provst i Nordhordland og døde 1600 under den i Bergen herskende Pest. (Se Edwardsen i Norske Magasin, II, S. 613).

5. Mag. Oluf Kock

var født i Bergen. Faderen hed Jens Olufsen Kock. Han blev Student omtrent 1595 og *Magister legens* ved Kjøbenhavns Universitet 1597, reiste 1598 tilbage til Bergen med Anbefaling til Kapitlet fra Professorerne i Kjøbenhavn og blev 1600 valgt til Sognepræst ved Domkirken. 1602 blev han Kannik og Præst ved Domkirken i Lund, hvor han holdt sin Afskedsprædiken 27. Februar 1607, da han i 1606 var bleven forflyttet som Sognepræst til Nikolai Kirke i Kjøbenhavn. Her blev han en ulykkelig Mand. Efter at Fredrik II. havde neget at antage *formula concordia* som symbolsk Bog, var der flere Præster, som optraadte mer eller mindre heftig mod Professor — senere Biskop — Hans Povelsen Resen for hans formentlige Holden paa denne Bog og dens Lærdomme. Det var specielt ved Talen om Ubiquitetslæren hans Modstandere brugte heftige Udtryk. Kock har maaske været den værste, og han brugte Prædikestolen til Kamplads. De voldsomme Ytringer, han lod falde, er vistnok hentede fra Modpartens Vidner, men indeholde vel altid tilstrækkeligt af Sandhed til at bringe Manden under en haard Dom. Den frygtsomme Biskop Winstrup, som han heller ikke havde sparet, gav ham Advarsler, men han agtede dem ikke, hvorpaa han 21. December 1613 blev suspenderet. Kock henvendte sig til Kongen; en overordentlig Provsteret blev nedsat, og for denne fremstod 29. Januar 1614 Resen som Klager over Kock som den, der havde overtraadt de kongelige Anordninger ved paa Prædikestolen at beskyldt ham for Vranglære

og Forfalskning af Katekismen m. m., hvorhos han beskyldte ham for Vranglære i Kapitlet om Nadveren. Dommen blev, at Kock med Rette var suspenderet fra sit Embede, men man forbigik det vanskelige Spørgsmaal om den rette Lærdom og herved kom Resens Anjer over Kocks Calvinisme ikke under Omtale. Om denne Sag var der nu ikke mere Tale, men desto stærkere fremtræder Beskyldningen mod Resen for Vranglære. Calvinismen havde faaet adskillig Magt i Landet. Professor Conrad Aslaksen brugte Kock som Redskab og forsynede ham med theologiske Vaaben. Striden maatte udkjæmpes, og i Kolding mødte begge Parter 21. Februar 1614 for Kong Christian IV. og hans Raad.

Her mærkedes det strax, at Koch var sin Modstander langt underlegen, baade i Lærdom og dialektisk Færdighed, da han ikke alene ved idelige Gjengtagelser og Usikkerhed i sin Tale trættede sine Tilhørere, men ogsaa enkelte Gange aldeles forstummede; hvorimod Resen ved sit skarpsindige og klare Forsvar ganske vandt Kongen, der iforveien yndede ham meget. Men hvad der især syntes at bidrage til det Udfald, Sagen fik, var den Omstændighed, at Kock allerede i Stridens Begyndelse, da han i Menighedens Navn fremkom med sine Klagepunkter, tabte Mod og Besindighed, idet Kongen selv blandede sig i Kampen og overfusede ham baade paa Latin og i Modersmaalet*). Dommen, der afsagdes 23. Februar 1614, blev saaledes, at Koch dømtes som Løgner og Bagvasker, som Forbryder mod Kirkeordinantsen, og skjönt han havde fortjent Døden, blev han af kongelig Naade derfor forskaanet, mod inden 14 Dage at rømme Kongens Riger og Lande.

Han reiste til Sverige med Hustru og Børn, hvor Enkedronningen Kristine, Gustav Adolfs Moder, tog sig af ham i Stockholm, og paa hendes Forbøn kaldte Kongen ham der til præstelig Virksomhed. Han døde der 1619.

Pontoppidan lader i sine Annaler Oluf Kock være gift med en Datter af Stiftsprovst og Sognepræst til Frue Kirke i Kjøbenhavn, senere Biskop i Thronhjem, Mag. Peder Jensen Schjelderup, men paa den Tid havde denne ikke nogen voxen Datter; det maa saaledes have været en anden, maaske en Beslægtet, der var opdraget i hans Hus.

Med sin Hustru Anne Jensdatter Schjelderup havde han 2 Sønner og 1 Datter, denne sidste døde efter Hatting før Faderen. Sønnerne var Samuel og Severin; førstnævnte blev immatrikuleret ved Universitetet i Leyden 21. September 1614 i en da opgiven Alder af 12 Aar, altsaa født 1602. Den anden, der ogsaa samme Dag blev immatrikuleret ved samme Universitet, nævnes Johannes og Aksel Severin og var da i en Alder af 13 Aar, altsaa født 1601. Faderen Oluf Kock drog med sin Familie til Holland, hvor han blev immatrikuleret ved Universitetet i Leyden 26. Mai 1614 i en da opgiven Alder af 37 Aar, altsaa født 1577, og reiste han formodentlig senere til Sverige.

Sønnen Samuel Olufsen Kock blev immatrikuleret ved Kjøbenhavns Universitet 1621, men blev 3 Aar derefter relegeret paa 2 Aar. Han maa imidler-

*) Kongen spurgte, hvor den Menighed var, i hvis Navn Kock klagede, hvortil denne svarede, at det var de Lærde og Kjøbenhavns Borgere. «Ja,» raabte Kongen, «Søfren Tolder haver bedre Forstand paa Smagen af en Pot tysk Øl, end at judicere i saadanne Sager».

tid atter igjen være bleven immatrikuleret der, men den 8. Mai 1626 paany relegeret; det følgende Aar findes imidlertid hans Navn igjen indført i Matrikullen med Bemærkning *de voluntate benigne*; men 1629 var det igjen galt med ham. (Personalhist. Tidsskr., 2. B., S. 112).

En Søn Georg Kock, født 1604, † 1605, er begravet i Lunds Domkirke (Cavallin, I, S. 219).

Jfr. Pontoppid. Annal., 3. Tom., S. 612 ff. Helvegs Danske Kirkes Historie, 1. Bind, S. 282 ff. S. Cawallin: Lunds Stifts Herdaminne, I, S. 218 ff. Wiberg, II, S. 169. Hatting.

6. Mag. Anders Beck

blev ifølge Bergens Borgermester og Raad samt menige Borgeres Ansøgning kaldet til Sognepræst her ved Kaldsbrev af 25. August 1602, for, som det heder i den kgl. Skrivelse, at forekomme den Uleilighed og Uenighed som var opkommen efter Hr. Truels's Død, da 2 Personer af Byraadet var kaldet i hans Sted. Den ene af disse maa have været Oluf Kock, der som anført blev den virkelige Sognepræst. Mag. Beck, der blev Magister 13. Juli 1602, var i Kaldet til 1615, da han formodentlig døde. (Hatting, S. 109).

Efter ham kom

7. Mag. Jens Jørgensen,

maaske en Søn af Biskop i Stavanger Jørgen Eriksen.

8. Peter Brock,

født i Bergen 9. Marts 1571 af fattige Forældre; kom ved andres Understøttelse ind i Byens Latinskole 1582, hvorfra han blev dimitteret 1587. Efter at have studeret i Kjøbenhavn og besøgt fremmede Universiteter, blev han 1594 Rektor i sin Fødeby, 1608 Sognepræst til Hammer i Nordhordland, dertil ordineret 3die Pintsedag; 17. Juli 1615 i samme Stilling ved Domkirken. Døde 1632 som Provst.

Gift 24. August 1614 med en Datter af Biskop Anders Mikkelsen Colding, som formodentlig var hans 2den Hustru.

Han indviede 1629 den paa Grund af Pesten i Bergen oprettede St. Jakobs Kirkegaard, oprindelig for Fattige af Byens samtlige Menigheder, men fra 1650 for Domkirkens og Korskirkens Sogne, og fra 1737 alene for Domkirken, eftersom Nykirken fra 1650 erholdt St. Pauls og Korskirken fra 1737 St. Martins Hjelpe-Kirkegaarde.

Af hans Børn nævnes 1626 Jørgen Brock, der efter at have studeret i Edinburg, blev 1622 indskrevet som Student ved Kjøbenhavns Universitet; han var formodentlig af 1ste Ægteskab.

9. Mag. Hans Samuelson Schreuder,

født omtrent 1597 i Kallundborg, hvor Faderen Samuel Hansen Schreuder var Borgermester, blev Student 1613 fra Herlufsholms Skole, blev derefter Hører

i Sorø, Magister 20. Mai 1617, Rektor i Aalborg 1616 og 1617 Sognepræst i Horsens. Ansattes 1628 som residerende Kapellan ved Domkirken i Bergen og blev 1632 kaldet til Sognepræst sammesteds og Provst over Nordhordland. Døde 17. Juli 1647. Han var, siger Hofnagel, en gudhengiven, from Mand i sin Lære og sit Levnet.

Gift 1) med Anne Jensdatter Block. 2) med Maren Hermansdatter, der 1662 blev igjen gift med Ove Jensen, Borgermester i Bergen.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Peder Schreuder, Sognepræst til Eid i Nordfjord, se der.
2. Cathrine Schreuder, gift 1) med Søren Fux; 2) med Absalon Beyer, Sognepræst til Indvik, se der.
3. Anne Schreuder, gift med Otto Jonsøn, Sognepræst til Askevold, se der.
4. Hans Schreuder, Sognepræst til Indvik, se der.

Af 2det Ægteskab:

5. Herman Schreuder, † som Student.
6. Jens Schreuder, Sognepræst til Gloppen, se der.
7. Otto Schreuder, Sognepræst til Nykirken, se der.
8. Mag. Samuel Schreuder, resider. Kapellan til Domkirken, se nedenfor.

9. Mag. Engelbrecht Jørgensen.

Født 1592 paa Hjørendfjord Præstegaard paa Søndmøre, hvor Faderen Jørgen Hansen var Vice-Pastor, Moderen Karen Engelbrechtsdatter. Blev til sit 11te Aar undervist i Hjemmet og kom 1604 i Bergens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1614, tog 1618 Baccalaurei-Graden og endte sine Studier ved Universitetet 1619. Ansattes samme Aar af Biskop Dr. Niels Paaske som Rektor ved Bergens Skole og blev 1622 tillige Sognepræst til Hammer, tog 13. Mai 1621 Magistergraden og blev 1647 Sognepræst til Domkirken. Døde 1659. Var efter Hofnagel en from, stille og gudfrygtig Mand.

Gift 1) med Dorthe Due, Enke efter Mag. Rasmus Eriksen Assens, † 1619 som *Lector theologiæ* i Bergen. 2) med Anne Wrangel, † 1676, formentlig Datter af Hans Wrangel, Lagmand paa Stegen i Salten fra 1610 til 1616.

I første Ægteskab havde han 5 Sønner og 1 Datter, der formentlig alle døde i ung Alder.

I andet Ægteskab:

1. Hans Engelbrechtsen, var Student og reiste udenlands; blev 28. Febr. 1665 indskreven som Student i Leyden, hvor han lagde sig efter Hebraisk, var da 23 Aar gammel.
2. Ananias Engelbrechtsen, der antog Moderens Familienavn Wrangel, var ogsaa Student; eiede og beboede 1616 Gaarden Molde i Os Præstegjæld; gift med Søster o: Sostrata Schjelderup, Bispedatter.
3. Dorothea Engelbrechtsdatter, født 16. Januar 1634, † 19. Febr. 1716, bekendt som Digterinde; gift med Faderens Eftermand.

10. Mag. Ambrosius Hardenbeck.

Født i Bergen 30. April 1621, hvor Faderen Lucas Hardenbeck var Organist ved St. Martins tyske Kirke. Moderen Anne Westhoff. Gik først i Bergens Skole, men nød senere privat Undervisning i Hjemmet. Deponerede 1637. Blev 1638 indskreven som Student ved Rostocks Universitet, reiste siden til Kjøbenhavn, fik Kommunitetet og blev Dekanus paa Klosteret. Blev 1642 Hovmester hos Lars Ebbesen, Befalingsmand paa Skanderborg, hvilken Bestilling han forestod i 2 Aar; fortsatte derefter sine Studier i Sorø og Kjøbenhavn, paa hvilket sidste Sted han holdt private Kollegier over Theologi. Blev Magister 10. Mai 1645 og ansattes 1646 af Biskop Munthe som Konrektor ved Bergens Latinskole, fik 23. Aug. 1648 Bevilling paa at maatte nyde 1 Rdl. af hver Hoved- og $\frac{1}{2}$ Rdl. af hver Annekskirke i Bergens Stift paa Grund af sin ringe Løn, kaldtes 30. Septbr. 1650 som residerende Kapellan til Domkirken, 1659 Sognepræst ved samme Kirke; blev endelig 1671 Provst over Nordhordland. Døde 13. Juni 1683.

Han skildres af Biskop Randulf i hans Ligprædiken over ham som en i sin præstelige Gjerning ufortrøden Mand, der under legemlige Lidelser arbeidede indtil det sidste ikke for timelig Vinding, men for Guds Ære og sin egen og Menighedens Frølse.

Han indviede 1654 som resid. Kapellan den paa St. Jakobs Kirkegaard til Ligprædikenerens Afholdelse opførte Kirke eller Kapel, der var en simpel Træbygning, hvilken senere forfaldt og blev nedreven.

Gift 1652, 19. Søndag efter Trefoldighed med den ovennævnte, sin Formands Datter Dorte Engelbrecktsdatter, Forfatterinde af Sjælens Sangoffer.

Havde 5 Sønner og 4 Døtre, hvoraf kun Engelbreckt og Lucas bleve voksne, men døde begge før Moderen. Den første havde ved Moderens Død været i Udlandet i 26 Aar, uden at man havde hørt noget fra ham. Begge have leveret Ærevers til Sjælens Sangoffer.

Jfr. Biskop Randulfs Ligprædiken over Ambrosius Hardenbeck. Kjøbenhavn 1685.

Dansk biogr. Lex., VII, S. 92.

11. Mag. Ditlef Lucoppidan.

Født 1653 i Lundby Præstegaard i Landets Sogn i Fyn, hvor Faderen Jens Mogensen var Sognepræst. Moderen Karen Mogensdatter. Han antog tilligemed sine to ældre Brødre, der begge døde som Sognepræster i Danmark, det latinske Navn Lucoppidan efter sit Fødested. Blev 1680 Sognepræst til Korskirken i Bergen, 17. Juni samme Aar Magister og 21. Juli 1683 Sognepræst til Domkirken. Døde 12. April 1692.

Paa Foranledning af ham, da han følte sig tilsidesat ved at Otto Schreuder, Sognepræst til Nykirken, blev ham foretrukken som Provst over Nordhordland, udkom kgl. Rescript af 21. December 1689, at Domkirkens Sognepræst i Bergen skal tillige være Provst, saasom paa andre Steder i Kongens Riger er brugeligt.

Ved Gavebrev af 2. April 1691 skjænkede han 2400 Rdr., af hvis Renter 12 Enker skulde erholde en lige Del, ligesom han ogsaa forærede sit Hus med

tilliggende Have, Eng og Grund til Domkirkens Nytte, paa hvilken Grund det saakaldte Seminarium Fredericianum senere blev opført.

Gift 1) med en Søster af Rektor Burenæus i Bergen. Hun døde 1685, begravet 24. September; 2) med Bente Randulf, † 1687, begravet 11. August.

I første Ægteskab Datteren Cathrine, født 1681, døbt 29. Mai, død samme Aar. Andet Ægteskab uden Børn.

12. Mag. Søren Glud

— Broder til Poul Glud, Amtmand fra 1695 i Budskeruds Amt, — er født i Høje-Taastrup ved Roskilde 1692, hvor Faderen Søren Sørensen Glud, der 1679 blev nobiliteret og døde 1693 som Biskop i Viborg, da var Sognepræst. Moderen Ida Christine Poulsdatter Moth, Søster til Sophia Amalia, Grevinde af Samsø, med hvem Christian V. havde Sønerne Christian og Ulrik Gyldenløve. Blev 17. Juni 1686 Magister, derpaa Rektor i Holbæk, 1688 Provst paa Kommunitetet og *Professor mathematic. inferiorum et Theologiæ designatus* ved Københavns Universitet, og 30 Aar gammel, 9. Mai 1692, Sognepræst til Domkirken og senere Provst over Nordhordland. Døde allerede 16. Febr. 1696. Var, siger Biskop Pontoppidan, en lærd Mand, lidet kristelig.

Gift med Biskop Randulfs Datter Elisabeth, † 1734, efter at hun havde været gjengift med Mag. Laurits Christensen Leeh, Sognepræst i Kolding fra 1699 til sin Død 10. Juni 1746.

13. Mag. Anders Bruun.

Født 16. September 1654 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Tom Bruun var Borger og Skræddermester. Moderen Anne Rasmusdatter. Deponerede 1672 fra Københavns Skole og blev 1674 theologisk Kandidat; var derefter i nogle Aar Informator og ansattes 1679 som Amanuensis hos Sjællands Biskop Hans Bagger. Blev 27. Januar 1683 residerende Kapellan ved Frelserens Kirke paa Christianshavn, 1686 Sognepræst sammesteds, 17. Juni samme Aar Magister og 12. Mai 1696 Sognepræst ved Bergens Domkirke samt Provst i Nordhordland; døde 25. November 1705. Hans Bo udgjorde i Behold 6829 Rdr.

Gift med Anne Cathrine Byssing, født 23. Febr. 1666, † 15. Nov. 1723, Datter af Mag. Rasmus Byssing og Cathrine Gertsdatter.

Børn:

1. Rasmus Bruun, født 1685, tog 2. Mai 1703 theologisk Examen med *non cont.*, † ugift 1759 som Kapellan til Oddernæs ved Christiansand.

2. Thomas Bruun, født 1686, † 1767 som Raadmand, By- og Herredsskriver samt Postmester i Slagelse; gift 1714, 1) med Dorothea Sophie von Mylius, født 1690, † 1736; 2) 1741 med Anne Maria Jakobi, født i Aalborg 1720, † 1752.

3. Hans Georg Bruun, født 1688, † ung.

4. Anne Cathrine Bruun, født 1692, † 25. Marts 1781, gift 28. Marts 1725 med Peder Jensen Juul, Sognepræst til Lyster, se der.

5. Maria Sophie Bruun, født 1695, † 1740, gift 17. September 1728 med Christen Andersen Hortulan, født 12. Juli 1691, † 18. August 1733 som Sognepræst til Storvorde i Viborg Stift.

6. Christian Bruun, født 1700, † 1779 som Toldinspektør i Nyborg, gift 1) 1734 med Anne Cathrine Weber, født 1679, † 1755 uden Børn. 2) 1756 Else Nicoline Lassen, † 1757. 3) 1758 med Frederikke Amalie Rasch, † 1813.

14. Mag. Ole Storm.

Født 1646 i Vefsens Præstegjæld i Tromsø Stift, hvor Faderen Mikkell Olsen Storm, der senere blev Foged i Salten, da boede. Moderen Sophie Bredal. Blev dimitteret fra Thronhjems Skole; var efter endte Universitets-Studier Huslærer i Kjøbenhavn og blev 21. Juli 1683 Sognepræst ved Korskirken i Bergen og 26. December 1705 i samme Stilling ved Domkirken. Magister 11. Juni 1684. Provst i Nordhordland. Døde 1721.

Gift med Anne Schreuder, † 1728, begravet 5. November, Datter af Samuel Hansen Schreuder, resid. Kapellan ved Domkirken, se nedenfor.

Børn:

1. Samuel Storm, født 1685, † ung.

2. Cecilia Sophie Storm, født 1686, døbt 13. Juni, † 1690.

3. Benedicte Storm, født 1687, † s. A.

4. Mikkell Storm, født 1688, døbt 7. Oktober, var 1724—1727 Amtmand i Bratsbergs Amt.

5. Samuel Storm, født 1690, døbt 14. Februar, † 1750 som Raadmand i Bergen.

6. Ole Rømer Storm, født 22. Oktober 1691, † 20. Mai 1697, opkaldt uden Tvivl efter den bekendte Professor astronomiæ og Politimester i Kjøbenhavn Ole Rømer, født 25. September 1644, † 19. September 1710, hvis Moder var Anne Maria Storm, formodentlig en Søster af Mag. Ole Storm (se Personalhist. Tidsskr., 1. Bind, S. 280).

7. Ove Storm, født 1694, døbt 10. Juli, † ugift 1744

8. Hans Storm, født 1696, døbt 22. Mai, † 1749 som Bedemand ved Domkirken i Bergen, gift med Kirstine Fasting.

9. Cecilia Sophie Storm, født 1697, døbt 1. Januar 1698, † ugift.

10. Ole Rømer Storm, født 1701, døbt 22. August, Prokurator, † ugift.

15. Peter Mathias Thanch.

Født i Kjøbenhavn 1681, hvor Faderen Jørgen Hansen Thanch var Inspektør over Gyldenløves Gods. Moderen Sophie Amalia Tychoff. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet og senere ved forskellige Universiteter i England, Tyskland, Frankrig og Italien. Ved sin Hjemkomst blev han Hovmester i Kjøbenhavn og 21. Juli 1714 Sognepræst til Nibe i Jylland, derefter 7. Mai 1723 Sognepræst til Domkirken i Bergen med Titel af Consistorialassessor. Ved sin meget formaaende Svigerfader Biskop Bartholomæus Deichmans anbefaling

erholdt han 18. April 1724 Exspektanse paa Bispestolen i Throndhjem, men ved Tronskiftet i 1730, da Biskop Deichman var falden i Unaade og afsat, blev den af Thanch indsendte Expektansebevilling ikke alene negtet kongelig Konfirmation, men ved Biskop Krogs Død i Throndhjem 1731 blev Dr. Hagerup udnævnt til hans Eftermand.

Under en Daabsakt i Domkirken 1746 blev Thanch rammet af et Slagtilfælde, og da dette gjentoges, kostede det ham Livet den 18. April 1747. Provst over Nordhordland 1723—47.

Han ansaaes for en embedsfør Mand, om just ikke altid ivrig i sin præstelige Gjerning, da han endog i 1741 mod sin Biskops Forbud lod et udueligt Fruentimmer læse med Konfirmanderne. Hans sidste Embedsaar formærkedes ved idelige Krænkelser og Uroligheder, især efter at Matthias Haberdorff fra 1741 var bleven residerende Kapellan til Domkirken.*) Efter dennes Angivelse til Kirkeinspektionskollegiet om, at Thanch med sine Børn havde i 1 $\frac{1}{4}$ Aar holdt sig fra Altergang, udkom et kgl. Rescript af 26. Juni 1744, der befalede ham, førend Adgang til Sakramentet kunde tilstedes, offentligen fra Prædikestolen at afbede for Menigheden sin Forseelse og store Forargelse og derhos erlægge en Mulkt af 100 Rdr. til Fattigskolen «Christi Krybbe».

At Biskop Pontoppidon, der ikke havde Anledning at kjende ham personlig, ikke fældte den mildeste Dom om ham, var rimeligt efter deres fra hinanden forskellige religiøse Standpunkt; men naar han siger, at han var «stokblind og onskabsfuld», kan Biskopen neppe frikjendes for Ensidighed og Ukjærlighed.

Gift 1) med Else Deichmann, † 1732, begravet 3. Marts, Datter af Biskop i Christiania Bartholomæus Deichman og Else Rosenmeyer. 2) 18. December 1736 med Else Maria Garmann, født 1711, døbt 9. August, † 6. Mai 1739, Datter af Generaltoldforvalter i Bergen Johan Garmann og Karen Frimann.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Jørgen Bartholomæus Thanch, død som Ingeniør i Vestindien.
2. Peter Matthias Thanch, død som Skibsfører i Udlandet, gift med Margrethe Holtzfoedt
3. Christian Thanch, født 1724, døbt 8. Juli, † ung.
4. Karl Deichman Thanch, født 1725, døbt 5. Oktober, † ugift 1772 i Rønne paa Bornholm.
5. Else Deichman Thanch, gift 6. December 1757 med Kjøbmand i Bergen Herman Danielsen, † 1765.
6. Sophie Amalia Thanch, gift 14. April 1750 med Tolder Danchert Danchertsen i Bergen, Søn af Kjøbmand sammesteds og af samme Navn og Gertrud Jokumsdatter v. d. Lippe.

Af 2det Ægteskab:

7. Karen Elisabeth Thanch, født 1737, døbt 10. December, † 26. Juni 1768 paa Barselseng, gift med Børge Rosenkilde i Stavanger, født 1734, døbt

*) Jfr. Aktmæssige Bidrag til den norske Kirkes Historie ved L. Daae, Theol. Tidsskr., 7. Bind, S. 363 ff.

24. Januar, Søn af Mønsterskriver i Stavanger Henrik Henriksen Rosenkilde og Maren Jørgensdatter Glad.

8. Johan Garmann Thanch, † ung.

Om Thanch se Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., VII, S. 363 ff. D. Thrap: Th. v. Westen og Finnemissionen, S. 114—15. Bernhoff: Kirkelig Kalender 1876, S. 194.

16. Dr. Ole Tidemand

fra 1747—1762, se Biskoperne (S. 20 ff.).

17. Jens Rennord.

Født 5. Mai 1702 i Aamots Præstegjæld i Østerdalen, hvor hans Fader var Klokker. Kom i sin Ungdom som Tjener hos Justitsraad og Lagmand i Christiania, Lachmann, og da denne erfarede hans Lyst til Bogen, sørgede han for hans Undervisning hos daværende Student Ole Werdal, der døde som Sognepræst til Eid i Nordfjord. Kom senere i Christiania Skole, hvorfra han blev dimitteret 1728. Efter at have studeret ved Kjøbenhavns Universitet, blev han 11. Juni 1733 residerende Kapellan til Rygge og Moss, 18. Oktober 1737 i lige Stilling ved Domkirken i Bergen, 6. Juli 1740 Sognepræst til Korskirken, 1758 konstitueret Stiftsprovst og 24. Juni 1762 virkelig Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken sammesteds. Døde den 2. September 1770.

Han skjænkede ved sin Tiltrædelse til Korskirkens Kald i 1740 100 Rdr. til Korskirkens Almueskole «Christi Krybbe».

Var en redelig og retsindig Herrens Tjener, men stærkt paavirket af Pietisme og Hernhutisme, saa at Biskop Pontoppidan, der forøvrigt var hans store Velynder og der ansaa ham, som han udtrykte sig, «for Kjernen af Kristi Tjenere i Bergen», engang var bange for, at han vilde drage til Hernhut, hvor han havde sendt sit 7 å 8 Aars gamle Barn til Opdragelse. Han holdt stadig Forsamlinger i sit Hus med sine Troesforvandre og udstrakte denne sin Virksomhed især i Begyndelsen af sin Embedstid i Bergen i videre Kredse endog udenfor sin egentlige Menighed. Forøvrigt var, som en af hans Samtidige bemærker, hans Sindsgaver og Studeringer maadelige, men han var i den almindelige Omgang from og føielig.

Som Provst og især som geistlig Skifteforvalter var han mindre skikket, hvorfor der under hans Konstitution som Provst endog var Tale om at vælge en af Landspræsterne i Provstiet i hans Sted, trods Rescriptet af 21. December 1689.

Gift med Anne Kristine Piper, en Glarmesterdatter fra Kristiania, † 3. September 1797, 89 Aar gammel.

Af hans Børn, hvoraf flere døde i ung Alder, nævnes:

1. Peder Rennord, født 1738, døbt 21. November, † 1739.

2. Anne Rennord, født 1741, døbt 12. Juni, † samme Aar.

3. Ludvig Rennord, født 1742, døbt 20. September, † 23. Decbr. 1805

som Sorenskriver i Søndfjord; var ved Faderens Død Kandidat i Theologien, maa formodentlig senere have taget juridisk Examen. Han var en intim Ven af J. N. Brun. Gift 1) med Anne Maria Bredahl, † 1775, Datter af Nils Thomas Rønnow Rosenkrantz Bredahl, Tobaksfabrikant i Christianssand, senere i Bergen, og Inger Rønnow. 2) med Maria Margrethe Storm, død i indre Holmedal 11. Aug. 1844, 87 Aar og 9 Maaneder. Datter af Major Frederik Storm og Margrethe Marie Nagel.

4. Maria Rennord, Tvilling, født 1745, døbt 10. Juni, † 1768, gift med Nathanael Sunde, Sognepræst til Sund, se der.

5. Marthe Rennord, Tvilling, født 1745, † 1772, gift med Jørgen Johan Ibsen, Sognepræst til Id, se Personelkapellaner i Løkanger.

6. Anne Rennord, født 7. August 1748, † 31. Okt. 1776, gift 4. Decbr. 1770 med Kjøbmand i Bergen Iver Bredahl(?), født i Christianssand 23. Febr. 1738, † 28. Oktober 1783, efterat han 2den Gang var gift med Dorothea Greve.

Om Rennord se Rørdam: Kirkehist. Saml., 1876, S. 370 ff. Bernhoft: Kirkelig Kalender, 1876, S. 179 ff. Luth. Ugeskrift, 1877, 2det Halvaar. Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan, fl. St.

18. Dr. Hans Mossin.

Født 16. April 1716 i Tversted, Aalborg Stift, hvor Faderen Peder Hanssen Mossin var Sognepræst († 1723). Moderen Anne Jensdatter Gjessing. Da han i ung Alder blev faderløs, erholdt han privat Undervisning og kom derpaa i Sæby Skole; men da Moderen ogsaa paa den Tid døde, overtog Farbroderen Hans Mossin, Sognepræst ved Nikolaikirke i Kjøbenhavn, hans Opdragelse, satte ham ind i Frederiksborgs Skole, hvorfra han blev dimitteret 1737, blev 23. Juli 1738 Baccalaureus og 6. August 1739 theologisk Kandidat med *laudabilis*. Kom samme Aar som Alumnus paa Borch's Kollegium og blev Dekanus paa Klosteret. Blev 1742 Kateket ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, 1. September 1747 Præst til Almindeligt Hospital og Abel Cathrines Boder, 2. Januar 1751 anden residerende Kapellan til Nykirken i Bergen, 13. Mai 1757 øverste Kapellan ved Domkirken, 24. Juni 1762 Sognepræst til Korskirken, 1768 Magister, 20. December 1770 Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken, 11. Mai 1779 *Doctor theologiæ*. Døde 3. April 1793.

Det var Biskop Pontoppidan, der fik Mossin ansat i Bergen, hvor han i Pietismens Tid fik ikke faa Tilhængere. Nogen særdeles begavet Taler var han aldrig. Rolig, sindig og ufortrøden i sin præstelige Gjærning vandt han Menighedens Velvilje. Var tillige en saare flittig Forfatter, der ikke alene udgav exegetiske, moralske og religiøse Skrifter, men brugte sin Pen i Landhusholdningens og Historiens Tjeneste. Stilen var tung; de læses ikke mere; de fleste af hans Skrifter udkom i Bergen, da han ved kgl. Bevilling af 1. August 1760 erholdt Tilladelse til for egen Regning at anskaffe et Bogtrykkeri, for der at lade sine egne Skrifter trykke.

Gift 1) 10. September 1749 med Anne Sophie Nygaard, † 1757, begravet 21. Oktober, Datter af Inspektør Simon Nygaard. 2) 22. Okt. 1759 med Anne Beate Fleischer, født 28. December 1737, † 17. Februar 1814

uden Børn. Søster til hans Eftermand. Hun skjænkede ved Testamente af 13. Juli 1813 efter sin Død 400 Rdr. S. V., hvoraf Renterne skulde tilfalde 4 værdige Embedsmænds Døtre enten i Byen eller Stiftet, saa længe de ere ugifte. Forevrigt efterlod han sig en Formue af 9043 Rdr.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. En unavngiven Søn, † 1751, begravet 25. September, $\frac{1}{2}$ Aar gammel.
  2. Anna Maria Mossin, født 1752, døbt 2. August, † 1800, gift 1800 med daværende Student Andreas Qvisling, senere Klokker til Korskirken, der døde 1. Januar 1846, hans første Hustru.
  3. Charlotte Amalia Mossin, født 1753, døbt 5. Oktober, † 1754.
  4. Hans Peter Mossin, født 4. Mai 1755, † 1757.
  5. Beate Charlotte Amalie Mossin, født 1757, døbt 10. Oktober, † ung.
- Om Mossin se Luth. Ugeskrift, 1877, 2det Halvaar: Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan fl. St. N. M. Petersen: Litteraturhist., IV, S. 145, 89; V a, S. 159, 210, 18.

19. Knud Geelmuyden Fleischer.

Født 14. Decbr. 1749 paa Gaarden Hesthammer i Kinservik i Hardanger, hvor Faderen Etatsraad Johan Sechmann Fleischer, Sorenskriver over Hardanger og Voss, da boede. Moderen Cathrine Geelmuyden. Blev Student 1768 fra Fredriksborgs Skole og theologisk Kandidat 177*. Ansattes 15. April 1778 som Personelkapellan hos sin Formand, blev 12. Aug. 1785 anden residerende Kapellan ved Domkirken og Sognepræst til Askøen, 9. Oktober 1793 Sognepræst til Domkirken og 1816 Stiftsprovst samt Provst over Nordhordland. Døde 19. Marts 1820.

Paa hans udvortes Foredrag var der, efter Biskop Pavels's Dom om ham, meget at udsætte. Indholdet ofte lidet, en Blanding af Gammeldags og Moderne. Som Menneske meget agtværdig.

Gift 15. Mai 1781 med Christence Jensine Nordahl, født paa Voss 1762, døbt 23. Marts s. A., † 25. December 1845, Datter af Magasinforvalter Joachim Nordahl, † 1786.

Børn:

1. Johan Sechmann Fleischer, født 22. September 1782, Student fra Bergens Skole 1799, blev Magasinforvalter i Christiansand, † 5. Juni 1850; gift 7. Mai 1814 med Abel Cathrine Nyrop, † 12. Juli 1850, 63 Aar gl.
2. Joachim Nordahl Fleischer, født 7. Sept. 1783, Student fra Bergens Skole 1799, Krigskancellisekretær; gift 1) 5. Mai 1813 med Frederikke Christiane Jakobsen, født 1. Marts 1790, † 12. August 1826. 2) 8. November 1828 med Helene Charlotte Amalia Meyer, født 8. Juni 1794.
3. Cathrine Geelmuyden Fleischer, født 10. Oktober 1784, † 5. Januar 1850, gift med Kjøbmand i Bergen Hans Maartmann, født 1775, døbt 18. Juni. † 23. Februar 1827, Søn af Skipper Hans Christensen Maartmann og Nutta Boletta Holtermann.
4. Morten Lange Fleischer, født 10. Februar 1786, Overtoldbetjent i Østerrisør, Dbm.; gift med Louise Frederikke Kjerulf, født 13. December 1790, Datter af Kjøbmand i Christiansand Andreas Kjerulf.

5. Christiane Margrethe Fleischer, født 22. April 1787, † 21. Juni 1789.
  6. Christence Canutte Fleischer, født 5. April 1788, † samme Aar.
  7. Hans Mossin Fleischer, født 2. Mai 1789, Kolonibestyrelse paa Grønland; gift 1810 med Cathrine Louise Hundt, født 13. April 1779.
  8. Christian Lorentz de Ferry Fleischer, født 29. Sept. 1791, Kjøbmand i Bergen; gift 30. November 1815 med Elisabeth Birgitte Ohmann, født 1790, † 13. Februar 1860.
  9. Frederik Diderik Sechmann Fleischer, født 31. Oktober 1798, † 30. Oktober 1842 som Militær.
- Om ham se D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19. Aarh., I, S. 243. Hans Portræt eies af Sønesønnen Kjøbmand K. G. Fleischer i Bergen.

20. Christen Brun,

Søn af Biskop Johan Nordahl Brun, født i Bergen 5. Januar 1778; blev først privat undervist af Hører ved Bergens Skole Johannes Grøgaard og kom 1792 i Byens Latinskoles 4de Klasse; blev 1796 dimitteret og erholdt samme Aar *exam. art* med *laudab.*, det følgende Aar 2det Examen og 8. Mai 1800 theologisk Examen med *haudill.*, for den homiletiske Prøve *laudab.* med Udmærkelse. Blev 1802 Lærer ved Fattigskolen «Christi Krybbe», 4. Februar 1803 Personelkapellan, 22. Marts 1811 residerende Kapellan til Korskirken, 19. Juli 1820 Sognepræst til Domkirken og 14. December 1822 Stiftsprovst. Entlediget som saadan 17. Oktober 1839. Døde 31. December 1847 efter i de sidste 14 Aar at have været blind.

Ved at høre ham prædike 1817 karakteriserer Biskop Pavels ham saaledes: Han mangler sin Faders Geni og fulde mandige Organ til at blive en udmærket Taler. Hans Tale var ikke uden Liv og Aand, men Nordahl Bruns Fyrighed og Energi fattedes ham, og fremfor alt havde hans Stemme en næsten kvindelig Blødhed, der gjorde det umulig for ham at henrive som hans ypperlige Mønster. Iøvrigt var hans Prædiken vel udarbejdet, meget praktisk og rig paa Bemærkninger, der vidnede om Eftertanke og Menneskekundskab. Hans Sprog er godt og hæver sig stundom til Skjønhed; hans Deklamation og legemlige Veltalenhed er efter mit Skjøn uforbederlig; kun begge maaske en altfor tro Kopie af hans Fader, især ved nogle Perioders abrupte Slutning, der klædte hin store Taler bedre, end hans svage Efterligner.

Gift 1801 med Anne Elisabeth Suhling, født 28. Februar 1778, † 6. December 1860, Datter af Skibsklarerere i Bergen Johan Lyder Suhling og Helene Olsen.

Børn:

1. Ingeborg Brun, født 27. August 1801, † 11. Februar 1832, gift 14. April 1826 med daværende Kjøbmand i Bergen Johan Christopher Halven, født 22. Mai 1800, † 16. Juni 1836.
2. Johan Lyder Brun, født 14. Oktober 1802, se Personelkapellaner.

3. Johan Nordahl Brun, født 15. September 1803, Skibsfører, død i Kobbervik 30. Oktober 1842; gift med Anne Salvesen, født 18. December 1798, Datter af Kjøbmand i Bergen Salve Salvesen og Dorthe Cathrine Bredahl.

4. Helene Brun, født 1. Oktober 1804, † ugift 1. August 1827.

5. Aletta Brun, født 13. Nov. 1805, † ugift i Christiania 3. Aug. 1882.

6. Jakob Bentzon Brun, født 27. Februar 1807, † 9. Febr. 1889, Bager først i Bergen, senere i Christiania, gift med Maria Brunchorst, født 18. Decbr. 1808, † 30. April 1878, Datter af Skibsbygmester i Bergen Herman Brunchorst og hans 2den Hustru Alida Georgine Heiberg.

7. Mette Cathrine Brun, født 15. Juni 1808, gift 14. Juni 1839 med Kjøbmand i Bergen Claus Krohn Fischer, født 3. April 1806, † 1871, Søn af Kjøbmand, Stadskaptein i Bergen Johan Adolph Fischer fra Neuenkirch ved Bremen og hans 2den Hustru Susanne Cathrine Krohn.

8. Janike Brun, født 12. Oktober 1809, † 2. August 1893, gift 27. Febr. 1834 med sin Fætter Kjøbmand Rasmus Rolfsen, født 24. Decbr. 1803, † Jan. 1867, Søn af Jens Rolfsen og Mette Brun.

9. Jens Rolfsen Brun, født 14. Januar 1811, † 3. April 1815.

10. Sven Brun, født 20. November 1812, se Personelkapellanerne.

11. Elen Brun, født 12. Marts 1814, † ugift i Christiania 5. Aug. 1885.

12. Christopher Brun, født 17. Mai 1817, † 16. August 1887, Kjøbmand i Bergen, gift 2. November 1860 med Johanne Benjamine Liljedahl Heiberg, født 21. April 1834, Datter af Lensmand i Sogndal Melkior Falch Heiberg og Cathrine Dorothea Liljedahl.

13. Mikael Wallem Brun, født 29. Marts 1819, † 13. Mai 1891, var først Direktør for et Skuespillerselskab i Odense, derefter i lige Stilling ved Christiania Theater, senere i Danmark; R. Db.; gift med Ida Rantzau, forhen kgl. Skuespillerinde og Sangerinde i Kjøbenhavn.

Om ham se D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19. Aarh., I, S. 5, 6, 220, 25; II, S. 308, 25, 60, 64. J. N. Brun: Gammelt og Nyt om Biskop Brun, S. 504 ff. Hans Portræt eies af Sønnen Sognepræst Sven Bruns Børn.

21. Jens Laurits Debes

er født paa Gaarden Klommesten ved Moss, 11. Mai 1795, hvor Faderen Prokurator Peder Gotzen Debes boede († 1814). Moderen Berthe Mathine Randbye, født 5. December 1773, † i Bergen 18. Oktober 1863. Kom 1810 i Christiania Latinskole, hvorfra han 1816 blev dimitteret. Erholdt samme Aar til Examen artium *haudill.*, til 2den Examen 1818 og til theologisk Examen 12. November 1823 *laudab.* Blev 24. Februar 1824 Sognepræst til Rødø i Tromsø Stift med Forpligtelse til ogsaa at overtage Bestyrelsen af Lurø Kald, der forhen havde hørt til Rødø Præstegjæld, men som fra 1822 var fraskilt samme, for at udgjøre et særskilt Kald og som lige til 1829 stod ubesat af Mangel paa Ansøgere. Ansattes 2. Marts 1829 i lige Stilling i Lesje, blev 22. Juli 1833

Sognepræst i Solum, 22. Febr. 1840 Provst i Nedre Thelemarkens og Bamble Provsti, 20. Okt. 1842 i Øiestad, men da den ved kgl. Resolution af 28. Juni 1842 bestemte Deling af dette Kald blev ved Resolution af 31. Oktober 1845 befalet iverksat, søgte og fik han 17. Mai 1848 Domkirkens Sognekald. Entlediget 3. April 1865 med Pension. † 30. April 1876 i Christiania.

Gift 1824 med Maria Sophie Stoltenberg, født 21. December 1804, † i Christiania 16. Februar 1875, Datter af Kjøbmand i Soon, Agent Gregers Stoltenberg og Marthine Piro Brandt, der siden ægtede Kjøbmand i Soon Peter Thorne. Holdt i 1874 sit Guldbryllup.

Børn:

1. Berthe Mathine Debes, født 26. Marts 1825, † 18. Mai 1876; gift med Konsul og Kjøbmand Thomas Thommessen i Kragerø, † 4. Februar 1887, 71 Aar gammel.

2. Johanne Christiane Fredrikke Fernanda Debes, født 16. August 1828, ugift.

3. Gregers Martin Emil Debes, født 24. Oktober 1835, † 8. Okt. 1866 i Texas som Skibsfører.

4. Peder Agnethon Debes, født 22. September 1838, var Sømand, bor nu i Amerika. Gift.

Om ham se Erlandsen: Tromsø Stifts Geistlighed, S. 54. A. Faye: Bidrag til Øiestad Præsters Hist., S. 58 ff. Sommerfelt: Den norske Zulussion, S. 186. Morgenbladet 1876, No. 125 A. Halvorsens Forfatterlexikon, I, S. 266; II, S. 137.

22. Claus Niels Holtzrod Daae.

Født paa Fane Præstegaard 20. Dec. 1806, Søn af Sognepræst til Fane Provst Iver Munthe Daae og hans 2den Hustru Edvardine Magdalene Margrethe Fritzner. Student fra Bergens Skole 1825(3), Cand. theol. 16. Sept. 1828(2), var i nogen Tid Alumnus ved det filologiske Seminarium og 1833—34 Notarius ved det theologiske Fakultet. 1834 indleverede han en Afhandling for den theologiske Licentiatgrad over Lignelsen om den utro Husholder, og den blev antagen af Fakultetet, men ikke trykt, og Disputatsen fandt ikke Sted, da han 5. Marts s. A. blev udnævnt til Sognepræst til Stordøen. 20. Septbr. 1838 blev han Forstander og Førstelærer ved det her oprettede Skolelærerseminarium, 6. Juli 1861 Sognepræst til Fruekirke i Throndhjem, 20. Juli 1865 Sognepræst til Bergens Domkirke og 13. September s. A. Stiftsprovst. Han mødte som 3die Repræsentant for søndre Bergenhus Amt paa Stortinget 1848 (Medlem af Kirkekomiteen No. 2), var 1839—52 Ordfører i Stordøens Formandskab og 1858—61 Forligelseskommissær sammesteds. 25. Februar 1861 Ridder af St Olafs Olafs Orden for Fortjeneste af Almueskolevæsenet, 1862 Medlem af Videnskabselskabet i Throndhjem. Hans Embedsjubilæum feiredes 5. Marts 1884. Han søgte og fik 10. Februar 1887 Afsked i Naade fra 2. Marts s. A. Pension søgte han ikke. Hans Portræt, bekostet af hans Elever, hænger i Stordøens Seminariobygning.

Gift 19. November 1835 med Adel Christie Wibye, født i Bergen

6. Januar 1813, Datter af Mønsterskriver, tit. Krigskommissær Didrik Wibye og Else Ulrikke Fritzner, hans Moders Søster. Guldbryllup 19. Nov. 1835.

Børn:

1. Edvardine Magdalene Margrethe Daae, født 30. Januar 1837, gift 1860 med Carl Johan Hvalmann, født 2. Marts 1827, Telegrafinspektør i Bergen.
2. Johan Jonas Daae, født 26. Juni 1838, død samme Aar.
3. Iver Munthe Daae, født 30. Juni 1841, † 14. April 1858.

Om ham se Halvorsens Forfatterlexikon, II, S. 82, hvor de af ham udgivne Prædikener m. m. er optegnede. J. F. Lampe: Stamtavle over Familien Daae, S. 17 ff. [J. V. Vagel]: Norske Oppositionsmænd etc., Chr.a 1848, S. 32. Bergensposten 1884, No. 56. Bergens Aftenblad, 5. og 6. Marts 1884.

23. Carl Gustav Winsnæs.

Født i Viks Præstegjæld, Ytre Sogn, 11. Oktober 1834 af Forældrene Sognepræst Hannibal Winsnæs, født 4. Novbr. 1801, † 1861, og Hustru Helene Cathrine Kyhring, født 3. November 1804, † 1894 (se Sognepræster til Lærdal). Han blev undervist i Hjemmet til Sommeren 1849; derefter i Nissens Latin- og Realskole i Christiania, og tog, dimitteret herfra, Examen art. 1853, Examen philos. 1854, Examen theol. 15. December 1858, pract. 1859. Han opholdt sig omtrent $\frac{1}{2}$ Aar i Hjemmet og bistod Faderen i hans Embedsgjerning; udnævnt 10. Mai 1860 til personel Kapellan hos ham, da Sognepræst til Lærdal, 12. September 1863 personel Kapellan hos Sognepræst H. F. Dahl, Faderens Eftermand, (ordineret i Bergen 6. Juni 1860 af Biskop Kaurin), efterat have bestyret Lærdals Præsteembede i Moderens Naadensaar og under Forhandlingerne om Kaldets Deling. 9. Mai 1868 residerende Kapellan til Førde i Søndfjord, 24. Oktober 1874 (at regne fra 1. Januar 1875) Sognepræst til Mariæ Kirke i Bergen, 15. August 1887 Sognepræst til Domkirken og Stiftsprovst i Bergen. Ridder af St. Olafs Orden 21. Januar 1889 for fortjenstlig Embedsvirksomhed.

Gift i Laurviks Kirke 25. September 1863 med Laura Amalie Fog, født 4. Mai 1838, Datter af Kjøbmand Nikolai Laurits Fog og Anna Kristine Kyhring, hans Moders Søster.

Børn:

1. Hanna Winsnæs, født 8. Juli 1864, gift 1892 med Bankfuldmægtig V. Hauge i Bergen.
2. Helene Cathrine Winsnæs, født 18. Februar 1866, gift 1891 med Overretssagfører U. Poppe-Fog i Østerdalen.
3. Anna Kristine Winsnæs, født 22. Januar 1868.
4. Nikolai Laurits Winsnæs, født 28. September 1869, Stud. med.
5. Johan Fredrik Winsnæs, født 5. September 1871, Stud. polyt.
6. Aagot Winsnæs, født 24. April 1873, † 1887.
7. Carl Gustav Winsnæs, født 20. Juli 1876, † 1877.
8. Ingolf Winsnæs, født 21. December 1877, Gymnasieelev.

Residerende Kapellaner.

Hatting anfører, at dette residerende Kapellani blev oprettet 1559. Foruden residerende Kapellan nævnes som hørende til Domkirken de saakaldte Prædikere, der ikke synes at have havt noget bestemt Embede, men benyttedes som Hjælpepræster i Byen og paa Landet; de ansattes dels af Kapitlet dels af vedkommende Biskop. Disse ville i det følgende anføres under de «Personelle Kapellaner».

1. Mag. Mathias Tjerp

skal være født 1488 i Sverige, studerede i Wittenberg og kom til Bergen i den katholske Biskop Andors Tid, i hvis Tjeneste han, ligesom i Eftermandens, var som Haandskriver. Blev omtrent 1511 Alterpræst ved St. Mariæ Kirke og senere Sognepræst sammesteds. Han sees den 1. Juli 1558 at have været vikarierende Præst i Bergen og blev rimeligvis 1559 den første residerende Kapellan. Døde 7. Januar 1571, efter at have været i præstelig Virksomhed i 60 Aar. Han var, siger Absalon Pedersøn, en fin, from, gudfrygtig Mand, havde et godt Rygte og Vidnesbyrd af hver Mand, og var glad, lystig og skjæmtefuld med Alvorlighed.

2. Mag. Erik Loss

blev af Biskop Gjeble Pedersøn ansat 1537 som den første Skolemester eller Rektor ved Bergens Latinskole, ansattes omtrent 1550 som Sognepræst i Lekaanger i Sogn, kom i lige Stilling 1564 til Eid i Nordfjord, men kan ikke være den Erik Loss, som var Sognepræst i Eid og ifølge senere fundne Oplysninger døde her, hvorpaa hans Søn Stephan Loss blev hans Eftermand som Sognepræst. Han blev endelig den 8. April 1571 af Kapitlet, Borgermester og Raad valgt til residerende Kapellan, hvorhos blev ham tillagt det lille Præbende, som hans Formand havde og to Stykker af Munkelifs Grundeleie, saalænge han formaaede at gjøre Tjeneste ved Kirken. Døde omtrent 1589*).

Var gift og efterlod Børnene:

1. Stephan Loss, Personelkapellan til Eid.
2. Samuel Loss, Sognepræst til Os, se der.
3. Lukas Loss.
4. En Datter, som blev gift med Torleif Steinarsøn, Kapellan, se Personelle Kapellaner.

*) Baade Hatting og Frimann kalder ham Erik Foss, men dette er rimeligvis en Skrivfeil. Her følges Absalon Pedersøn, der kalder ham Erik Loss.

3. Absalon Absalonsen Beyer

fra 1589—1594, se Sognepræster til Gloppen.

4. Nils Mauritsøn

fra 1594—1601.

5. Hans Kruse

fra 1601—1608, se Sognepræster til Lekanger.

6. Peder Nilssen Foss

fra 1609, se Sognepræster til Korskirken.

7. Marius Kjær eller Paludan

blev 1610 residerende Kapellan; nævnes sidste Gang som Medlem af Kapitlet 28. April 1613.

8. Jakob Andersen Mand

blev 2. September 1608 ordineret som personel Kapellan. Nævnes første Gang som Medlem af Kapitlet 11. November 1614, se Sognepræster til Lindaas.

9. Bjørn Jensen Kock

skal være født i Søndfjord. Gik i Bergens Skole, blev Student 1584, Sognepræst til Vikør 1609, dertil ordineret i Bergen 12. Juli, og residerende Kapellan 1616. Døde 1618.

Gift med Laurentia Storch, Enke efter Sognepræst til Vikør Henrik Johannessen.

10. Jakob Olsen Morsing

fra 1618—1628, se Sognepræster til Førde.

11. Mag. Hans Samuelsen Schreuder

fra 1628—1632, se Sognepræsterne S. 48.

12. Daniel Vilkenen,

født 10. Oktober 1599 i Bergen, hvor Faderen Vilken Thormodsøn fra Bindalen paa Helgeland først var Raadmand fra 1612—1617 og derpaa Borgermester til 1651. Moderen Karen Jensdatter. Blev 1618 Student fra Helsingørs Skole og ansattes 1625 som Sognepræst til Fjælberg og 1632 Kapellan her. Døde 1644.

Gift 1625 med Pernille Due*), med hvem han havde 7 Børn; af disse kjendes kun Datteren Apollone Vilkenen, † i Bergen 1710, gift med Student

*) Nævnes hverken af Edvardsen eller Hatting, men hos Frimann.

Jonas Lyster, der 1695 blev entlediget som 3die Lektiehører i Bergens Skole, i hvis Sted Henrik Frimann, der siden blev Amtmand i Finmarken, ansattes; og Danielche Vilkensen, hvilke Børn vare de eneste som opholdt sig hos Moderen i 1684.

13. Mag. Peder Nilssen Lem,

fra 1644—1650, se Lectores theologiæ og Sognepræster til Fane.

14. Mag. Ambrosius Hardenbeck,

fra 1650—1659, se Sognepræsterne S. 50.

15. Mag. Samuel Schreuder,

født i Bergen 25. Oktober 1630; Faderen var Hans S. Schreuder, Sognepræst til Domkirken. Gik først i Malmø og Sorø og endelig i Bergens Skole, blev Student 1651 og var fra 1656—1659 1ste Lektiehører i Bergens Skole, derefter samme Aar personel Kapellan hos Engelbrecht Jørgensen og Magister 1673. 20. Juli 1683 residerende Kapellan samt Notarius juratus eller geistlig Skifteforvalter i Bergens By og Stift, hvortil han erholdt kongelig Beskikkelse 29. Oktober 1669. Døde 1706.

Gift 1) med Cecilia Ovesdatter, Datter af Borgermester i Bergen Ove Jensen fra 1653—1675, og Karen Mauritsdatter. 2) med Agnete Burenæus, † 1753, Rektor Rudolf Burenæus's Søster; uden Børn i dette Ægteskab; hun legerede ved Testamente af 1. Decbr. 1733 til Strange's Fattighus 100 Rdr.

Børn:

1. Hans Christian Schreuder, † ung.
2. Hans Schreuder, blev Raadmand i Bergen 1674, 14. Marts 1696 Borgermester sammesteds, siden Toldforvalter. Gift med Beate Christine Burenæus.
3. Ove Schreuder, personel Kapellan, se disse.
4. Samuel Schreuder, † ung.
5. Maren Schreuder. Hun døde i Bergen 1745; gift med Claus Ursin, Lector theologiæ i Kristiansand, blev 1701 4de Lektiehører ved Bergens Skole og døde som Lector theologiæ og Sognepræst til Tvet 1720; var Søn af Mikel Bjørnsen, Sognepræst til Buksnæs i Lofoten. Børnene optage Familienavnet Ursin, af det latinske Navn *ursus* = Bjørn.
6. Anne Margrethe Schreuder, gift med Ole Storm, Sognepræst til Domkirken.
7. Karen Schreuder, † 1719, gift med Apotheker i Bergen Johan de Besche, † 1716.

16. Mag. Johan Widing,

fra 1706—1712, se Sognepræster til Nykirken.

17. Mag. Casper Rømer,

født 1677 i Christiania, hvor Faderen Jakob Rømer var Notarius publicus og Prokurator ved Overhofretten, deponerede fra Christiania 1698, tog 26. Januar 1702 theologisk Examen med *non contem.* Blev 1710 Feltpræst ved det bergenusiske Regiment og 1. Februar 1713 residerende Kapellan. Magister 30 Juli 1716. Døde 1737, begravet 21. August.

Gift med Marthe Pharoe, Enke efter Kaptein Tønder, i hvis Hus han var Huslærer; hun † 1741, og havde i dette Ægteskab:

Maren Elisabeth Rømer, født 12. September 1710 paa Lekum i Eidsberg, † i Bergen 15. April 1757, gift 5. November 1737 med Casper Frederik Blichfeldt, født paa Grevseng paa Hedemarken 18. April 1706, blev 1732 Fændrik ved 2det Bergenusiske Regiment, 1733 Premierløjtnant, 1742 Kaptein, 1753 Major, 1763 Premier-Major; Søn af Kaptein Christen Blichfeldt og Maren Høg.

18. Jens Rønnord.

fra 1738—1740, se Sognepræsterne S. 54.

19. Milter Andersen.

født i Ribe 22. Mai 1705 af Forældrene Anders Magnussen og Cathrine Christensdatter, var først Tjener og blev 1730 Student fra Ribe Skole og theologisk Kandidat 29. Juni 1737 med *laudab.* Ansattes 10. Juli 1739 som Sognepræst i Ringkjøbing og 5. Mai 1741 som residerende Kapellan ved Domkirken, men omkom ved Forlis paa Reisen dertil med sin Hustru.

Gift 17. Juni 1740 med Ingeborg Dorthea Terkelsdatter.

20. Mathias Albert Haberdorff,

fra 1741—1747, se Sognepræster til Nykirken.

21. Lyder Fasting,

fra 1747—1757, se Sognepræster til Fane.

22. Hans Mossin,

fra 1757—62, se Sognepræsterne S. 55.

23. Lyder Sinning,

født i Bergen 21. Oktober 1716, hvor Faderen Diderik Sinning var Brygger. Moderen Margrethe Omsen. Blev 1736 dimitteret fra Bergens Skole, tog 1738 theologisk Examen med *laudabilis.* Var først Huslærer for Provst Peder Henriksen Findes Børn i Nordfjord og blev 29. November 1743 Sognepræst til Hjørendfjord paa Søndmøre, 18. December 1750 residerende Kapellan til Korskirken i Bergen og 24. Juni 1762 i samme Stilling til Domkirken, men døde samme Aar den 17. Juli.

Pontoppidan, der visiterede i Hjørrendfjord 1750, omtaler ham med Berømmelse; hvad hans Studier angaar, har, siger han, Stiftet faa af hans Lige; efter sin Biskops Medvirken kom han til Bergen.

Gift med Magtele Margrethe Casuben, † 17. December 1779, 68 Aar gammel, Datter af Vice-Pastor til Hjørrendfjord Christian Casuben.

Børn:

1. Lydia Johanne Sinning var gift med en Officier Blichfeldt.
2. Margrethe Diderike Sinning, født i Bergen 17. Novbr. 1753, † ung.
3. Clara Margrethe Sinning, født 25. Mai 1755, gift med Christian Wilhelm Schultz, født i Schlesien omtrent 1743, uexamineret Læge, gjorde omtrent fra 1772 16 Aars Tjeneste som Kompagnichirurg i Norge og deltog i 1788 som Bataljonschirurg ved Bergenhus' nationale Grenaderbataljon i Felittoget til Sverige, blev 25. September 1789 ansat som Bataljonschirurg ved Bergenhusiske Infanteriregiment med Bopæl i Bergen, hvor han døde 31. Mai 1813.
4. Christiane Diderike Sinning, født 21. August 1756, † ung.

24. Johan Plathe Bruun,

fra 1763—1769, se Sognepræster til Nykirken.

25. Jørgen Wiggers,

født 15. Juni 1723 i Christiania, hvor Faderen af samme Navn var Told- og Tiendeskriver. Moderen Maren Marie Berg. Blev Student 1743, lagde sig først efter Lovkyndigheden, men studerede siden Theologi og tog Examen 1746 med *haud contemn.* Blev 3. December 1751 personel Kapellan hos Nils Stockfleth, Sognepræst i Faaberg i Gudbrandsdalen; reiste 1758 til Kjøbenhavn, blev Skibspræst, derefter 19. November 1762 anden residerende Kapellan til Domkirken i Bergen og Sognepræst til Askøen, og 24. November 1769 øverste residerende Kapellan. Døde Palmesøndag 1782.

Gift 12. Juni 1763 med Birgitte Margrethe Bessel, født 1721, † 18. December 1801, Enke efter Skibsfører Herman Kramer i Bergen.

Ingen Børn.

26. Thomas von Westen Angell,

født 6. Januar 1719 paa Gaarden Aakvik i Alstahoug paa Helgeland, hvor Faderen Rasmus Angell var Proprietær. Moderen Juditte Volqvartz. Blev 1742 dimitteret fra Thronhjems Skole og tog 1748 theologisk Examen, kaldtes 27. November 1750 som personel Kapellan til Lindaas, 14. November 1763 i samme Egenskab til Domkirken i Bergen, 27. Februar 1770 Præst til Hospitalet sammesteds, og 17. Juli 1782 udnævnt til residerende Kapellan her. Døde 28. Marts 1796. Var en jævn Mand, dog uden synderlig Erudition.

Gift 1) 1751 med Pauline Christine Friele, født 1728, døbt 2. Marts, † 1767, Datter af Kjøbmand og Stadsmajor i Bergen Christian Friele og Margrethe Maria Smith. 2) 13. Oktober 1768 med Karen Kristine Mørch, født 1749, † 15. Mai 1804.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Rasmus Angell, født 1752, døbt 31. Januar, døde som Sømand, var gift i Kjøbenhavn.
  2. Kristian Friele Angell, født 1753, døbt 31. Januar, død ugift som Sømand.
  3. Benjamin Angell, født 1754, † ung.
  4. Benjamin Angell, født 1755, døbt 19. August, † ung.
  5. Hans Smith Angell, født 1757, døbt 13. December, † ung.
  6. Juditte Maria Angell, født 1760, døbt 7. August, † 1772.
  7. Poul Christian Angell, født 1761, døbt 7. August, † 1763.
  8. Susanne Sophie Angell, født 1763, døbt 1. August, † 26. Mai 1796; gift 13. December 1785 med Georg Wiese, Kjøbmand i Bergen, født i det Mecklenborgske 26. November 1728, † 29. Januar 1821; hans 3die Hustru.
  9. Kristian Angell, født 1764, døbt 20. September, levede ved Faderens Død, men fraværende.
  10. Hans Henning Smith Angell, født 1766, døbt 8. Februar, † 16. Jan. 1811, Høker i Bergen, gift med Susanne Moxen.
  11. Pauline Christiane Angell, født 1767, døbt 3. Oktober, † 21. April 1820, gift med Prokurator i Bergen Jens Glad Balchen, født i Nordfjord 1759, † 26. Oktober 1810.
  12. Benjamin Angell, Tvilling, født 1767, død samme Aar.
- Af 2det Ægteskab:
13. Anne Serine Angell, født 1770, døbt 19. Januar, † 1771.
  14. Gjertrud Kathrine Angell, født 1771, døbt 14. Januar, † samme Aar.
  15. Arent Mørch Angell, født 1772, døbt 9. Marts, opholdt sig ved Faderens Død i Nordland.
  16. Anne Juditte Serine Angell, født 1773, døbt 21. Juni, † samme Aar.
  17. Abel Mørch Angell, født 20. September 1774, † 6. Januar 1806, Seil- og Kompasmager i Bergen, gift 4. December 1798 med Helchie Margrethe Dreier.
  18. Benjamin Angell, født 27. Marts 1796, levede ved Faderens Død i Bergen.
  19. Karen Suhm Angell, født 1778, † samme Aar.
  20. Ulrikka Frederikke Angell, født 1779, døbt 20. Oktober, gift med Skipper Andreas Zahl i Ranen i Nordland.

27. Markus Frederik Irgens,

fra 1796—1812, se Sognepræster til Korskirken.

28. Frederik Holberg Arentz.

Født 4. Septbr. 1774 i Bergen; hans Forældre vare Rektor ved sammes Latinskole, Professor Frederik Christian Holberg Arentz og hans 2den Hustru Ingeborg Maria Frørup. Blev 1792 dimitteret fra sin Fødebys Skole, erholdt til Examen artium *haud ill.*, og til theologisk Examen 14. Juli 1796 samme

Karakter; var som Candidat 1 Aar Lærer og Prædikant ved Nykirken i Bergen, ansattes 1. Dec. 1797 som personel Kapellan i Manger, 2. Nov. 1804 Sognepræst i Bjelland, 4. Juni 1813 residerende Kapellan ved Domkirken i Bergen og 8. December 1821 Sognepræst i Tønsberg, hvor han døde 11. Februar 1833.

Gift i Manger 15. Mai 1798 med Pauline Adamine Bernér, født paa Fredensborg i Sjælland 8. November 1777, † paa sit Fødested 28. Decbr. 1855, Datter af Kongens Løber François Edvard Bernér og Sophie Elisabeth Gabell.

Børn:

1. Ingeborg Maria Frørup Arentz, født 11. December 1799, gift 1818 med Joachim Henrik Jordan Reinertsen, Kjøbmand i Bergen, født 1793, † 2. April 1830, Søn af Kirkeskriver Jakob Reinertsen og Christine Margrethe Jordan.

2. Frederik Christian Holberg Arentz, født 1. Juli 1802, † i Christiania 7. Marts 1884, var bosat som Handelsmand dels i Christiania, dels i Tønsberg, hvor han 1834 blev anerkjendt som dansk Vice-Konsul; senere bosat i Kjøbenhavn; gift 1834 i Tønsberg med Annette Olava Thorsen, Enke efter sin Farbroder Skibsreder Knud Thorsen; hun er født i Tønsberg 18. Juli 1813, Datter af Skibsfører Christopher Fog og Elen Føyn.

3. Frants Edvard Bernér Arentz, født 22. Oktober 1803, Student fra Bergens Skole 1823; † i Christiania ugift 1838.

4. Sophie Elisabeth Arentz, født 3. September 1806, ugift.

5. Bolette Rebekka Meldal Arentz, født 23. December 1807, † s. A.

6. Jørgen Meldal Arentz, født 5. Februar 1810, blev Student 1834, 22. Juni 1841 juridisk Kandidat med *haud ill.*, 1849 Underretssagfører i Nordlands Amt, 1859 Overretssagfører; gift 1849 i Bergen med Alida Cathrine Krohn, født sammesteds 4. Januar 1824, Datter af Kjøbmand, Konsul Wollert Krohn og Henrikke Gran.

7. Hans Severin Arentz, født 11. November 1811; blev Officier 1833, tog 1837 Høiskoleexamen, blev surnummerær Sekondløjtnant ved Artilleriet 10. Februar 1834, virkelig Sekondløjtnant 25. Oktbr. 1837, forsattes 1841 i samme Egenskab til Ingeniørbrigaden, Premierløjtnant 29. Januar 1849, Kaptein 28. Oktober 1853, Major 12. April 1862, Ridder af St. Olavs Ordenen; gift 27. Decbr. 1844 med Cathrine Elisabeth Bull Føyn, født i Tønsberg 16. Marts 1822, Datter af Konsul Samuel Føyn og Karen Bull.

8. Frederikke Pauline Holberg Arentz, født 8. Juli 1815, gift i Kjøbenhavn med Sproglærer sammesteds August Severin Frederik Rønne, født 13. September 1819.

9. Betty Elise Cathrine Daae Arentz, født 14. Juni 1817, † i Christiania 26. Februar 1860, ugift.

10. Boletta Rebekka Meldal Arentz, født 15. August 1818, forestod i 1867 en Pigeskole paa Kongsberg.

29. Ulrik Frederik Bøyesen.

Født 1773, døbt 26. Januar, i Christiania hvor Faderen Peter Otto Bøyesen var Kjøbmand. Moderen Dorteia von Cappeln. Blev Student fra Kristiania

Skole 1791, theologisk Kandidat 15. Juli 1800 med *haud illaud.* Var i flere Aar Lærer ved Borgerdydsskolen og Christianis Institut i Kjøbenhavn, blev 2. December 1804 residerende Kapellan i Vaage i Gudbrandsdalen, 22. April 1812 Sognepræst i Lærdal, 23. Marts 1822 residerende Kapellan til Domkirken i Bergen og 10. Januar 1825 Sognepræst i Ullensaker; fik 1822 Medaljen for Borgerdaad. Døde 18. Oktober 1841.

Gift med Anna Møsting Teilmann, født paa Modum 28. September 1777, død i Christiania 18. Mai 1849, Datter af Sognepræst Christian Teilmann og Anne Elisabeth Finckenhoff.

Børn:

1. August Frederik Bøyesen, født 1. November 1804, blev Student 1826 og theologisk Kandidat 23. Septbr. 1837 med *haud ill.*, 1838 personel Kapellan hos Faderen i Ullensaker, derefter forrettende Præst flere Steder bl. a. ved Garnisonsmenigheden i Christiania, hvilket Embede han erholdt 1. Marts 1849; † 26. Nov. 1863; gift 1838 med Ingeborg Sophie Moltzau, født i Ullensaker 23. Juni 1800, † i Christiania 1870, Datter af Sognepræst Hans Christian Moltzau og Salome Christiania Maar.

2. Aletta Petronella Elisabeth Bøyesen, født 1. Juni 1808, gift med Wilhelm Frimann Koren, Sognepræst til Sellø, se der.

3. Dorothea Bøyesen, † ung.

4. Petra Ottilia Annetta Bøyesen, født 9. Marts 1810, ugift, † 16. Febr. 1888.

30. Johan Peter Balchen.

Født i Bergen 26. December 1783 af Forældre Vagtmester sammesteds Hans Glad Balchen og Maria Frederikke Jakobsdatter, Enke efter Kjøbmand Knud Christian Ringkjøb. Deponerede 1801 fra Bergens Skole, erholdt samme Aar Examen artium og 10. Oktober 1809 theologisk Examen med *haud ill.* Blev 29. Juni 1810 personel Kapellan til Domkirken i Bergen, 5. Febr. 1821 Sognepræst til Indre Holmedal og 28. Juni 1825 residerende Kapellan her. † 11. Mai 1827.

Gift 1) med Christiane Vilhelmine Gudbrandsen fra Kjøbenhavn, født 1789, † 16. Marts 1819. 2) 1820 med Gjertrud Helene Brunchorst, født i Bergen 15. Juli 1801, † i Christiania 4. Januar 1858, Datter af Skibsbygmester Herman Brunchorst og hans 2den Hustru Alida Georgine Heiberg.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Hans Glad Balchen, † ung.

2. Gudbrand Balchen, født 6. Decbr. 1813, deponerede 1832 fra Bergens Skole, juridisk Kandidat 1837 med *haud ill.*, † som Procurator i Vesteraalen, 8. Mai 1848, ugift.

3. Frederik Balchen, født 6. April 1815, Student 1836, Bestyrer af Døvsstummeinstitutet i Christiania, R. St. O. O.; gift med Valgerda Heiberg (se H. K. Heiberg: Stamtavle over Familien Heiberg, S. 60).

4. Maria Frederikke Balchen, født 20. Februar 1817, gift med forhenværende Kjøbmand i Bergen Jakob Blaauw Kooter, født 12. Marts 1818, Søn af Kjøbmand Cornelius Kooter og Jakoba Johanne Blaauw.

5. Vilhelmine Balchen, født 7. Febr. 1819, gift med Kjøbmand i Bergen

Nicolai Johan Martens, født 12. November 1806, † 21. April 1857, Søn af Kjøbmand Johan Martens og hans 2den Hustru Bente Cathrine Hagelsteen.

Af 2det Ægteskab:

6. Herman Brunchorst Balchen, født 14. Januar 1821, † 1864.

Rebslager i Bergen; gift med Henriette Grøtschier.

7. Else Margrethe Balchen, født 2. Juni 1823, ugift.

8. Albert Henrik Krohn Balchen, født 8. Okt. 1825, Student fra Bergens Skole 1844, theologisk Kandidat med *laudab.* 12. December 1848, Første-Lærer ved Levanger Borgerskole 1851, Lærer ved Christiania Borgerskole 1855, Sognepræst til Tryssil 1858 og til Sarpsborg 1867; gift med Johanne Karoline Jespersen, født 2. September 1834, Datter af residerende Kapellan i Drammen Hans Jespersen og Karoline Charlotte Pihl.

31. Johan Ernst Welhaven.

Født i Bergen 30. Oktober 1775 af Forældrene Johan Andreas Welhaven fra Ribnitz ved Rostock, først Lærer ved den i Aaret 1777 oprettede tyske Skole ved St. Mariæ Kirke i Bergen, senere Klokker ved Kirken, og Elisabeth Margrethe Woltmann. Blev først undervist af Hører Johannes Grøgaard og kom 1794 i Latinskolens øverste Klasse, hvorfra han dimitteredes 1796. Erholdt til examen artium, som dette Aar foregik i Skolen, *laudab.*, tog Aaret efter den philosophiske Del af 2den Examen med *haud ill.* og den philologiske med *laudab.* Blev 8. Mai 1800 theologisk Kandidat med *haud ill.*; erholdt for Dimisprædiken over Gal. 5, 25. *laud.* Ansattes 24. April 1801 som personel Kapellan ved Hospitalskirken i Bergen, dertil ordineret 5. Juni derefter, 23. Sept. 1808 Sognepræst sammesteds og 10. Sept. 1827 residerende Kapellan til Domkirken, hvilket Embede han dog ikke tiltraadte, da han døde 10. Marts 1828. Blev 7. Okt. 1817 geistligt Medlem af Vasa-Ordenen. Hans Portræt eies af Sønnen Johan Andreas Welhavens Familie.

Han har efterladt sig et fortjent Minde for sin utrættelige Omsorg for Lemmerne i St. Jørgens Hospital, hvis aandelige Vel var betroet ham. Ufortrøden og deltagende sparede han ingen Møie hverken Dag eller Nat; men stod kaldet og ukaldet som en trofast Sjælesørger ved deres Leie. Som Præst samlede han altid omkring sig en stor Skare af Byens forskjellige Menigheder, og om der i hans Foredrag ofte savnedes den ønskelige Orden, erstattedes dog dette ved det Liv og den Hjertelighed, hvormed han talte, og den kristelige Aand, der gik gennem det Hele. Biskop Pavels siger om ham, at han var en meget heldig Folketaler. Disse *argumenta ad hominem*, disse Details, som Mange ville finde smaalige, gjør just Effekt i hans Mund. Sit ellers smukke Organ vanholder han stundom med en grædende Tone og en vis affekteret Fortrolighed.

Gift 15. April 1806 med Else Margrethe Cammermeyer, født 4. September 1785, † i Christiania 1853, Datter af Johan Sebastian Cammermeyer, residerende Kapellan til Korskirken.

Børn:

1. Johan Andreas Welhaven, født 18. Januar 1807, † samme Aar.

2. Johan Sebastian Cammermeyer Welhaven, født 22. December 1807, Student 1825 fra Bergens Skole. Studerede først Theologi, men opgav dette Studium, for at lægge sig efter Philosophi, Æstetik og Literaturhistorie. Foretog i den Anledning 1835 en Reise til Danmark og 1836 til Frankrig og Tyskland, opholdt sig 1847 og 1848 et Aar i Kjøbenhavn, for at fremme sine literaturhistoriske Studier. Blev 1840 konstitueret og fra 1842 virkelig Lektor i Philosophie ved Christiania Universitet, 11. August 1846 Professor. Ridder af St. Olafs Ordenen, af Nordstjernen og Dannebrog. Entlediget 24. Septbr. 1868. ved hvilken Anledning han blev Kommandør af St. Olafs Ordenen, † 21. Okt. 1873; gift 1845 med Josephine Angelica Bidoulac, født i Flensborg 5. Novbr. 1812, † 1867, Datter af en fransk Emigrant.

3. Johan Andreas Welhaven, født 2. Januar 1810, † 10. Novbr. 1811.

4. Maren Cathrine Welhaven, født 17. August 1811, gift med Mikael Sars, Sognepræst til Manger, se der.

5. Georg Frederik Welhaven, født 18. Oktober 1813, † ung.

6. Johan Ernst Welhaven, født 10. August 1818, blev theologisk Kandidat 13. Juni 1845 med *haud ill.*; personel Kapellan i Tromsø 1848, Sognepræst i Maalselven 1853 og residerende Kapellan til St. Petri Menighed i Stavanger 1860, Sognepræst til Sigdal 1879, † 1883; gift med Antone Johanne Holmboe, født 22. Marts 1827, Datter af Mikael Holmboe, Kjøbmand i Tromsø.

7. Elisabeth Cathrine Welhaven, født 1816, ugift.

8. Cathrine Elisabeth Welhaven, født 26. Juni 1823, gift 1856 med Peter Emanuel Winge, født i Kristiania 15. August 1818, Student 1835, medicinsk Kandidat 25. November 1842. Var fra 1846—51 Læge ved Kristiania Fattigvæsen, blev 31. August 1850 Eskadronschirurg, entlediget 7. December 1855, og 1. September 1856 Overlæge ved Christiania Sindsygeasyl, Søn af Mægler Paul Clausen Winge og Anne Jakobine Gandil.

9. Johan Andreas Welhaven, født 20. August 1825, Student fra Bergens Skole 1846, theologisk Kandidat 6. Juni 1851 med *laudab.*, 1857 Lærer ved Christiania Borgerskole og fra 1858 Søndagsskolelærer ved Christiania Tugthus, 1865 Lærer ved Akerhus Slaveri, samme Aar 7. Septbr. Siftskapellan i Christiania Stift og 8. November 1870 Sognepræst til Næsodden, 1876 residerende Kapellan i Fredrikshald, 31. August 1882 Sognepræst til Grønlands Menighed i Christiania, † 17. August 1893; gift 1) 15. September 1856 med Louise Frederikke Brandt, født 17. August 1836, † i Christiania 16. Novbr. 1875, Datter af Foged i Rakkestad Johan Rasmus Brandt og Maria Elisabeth Hagemann. 2) 28. Januar 1880 med Gerda Kathinka Elisabeth Hansen, født 19. November 1857, Datter af Grosserer Carl Gerhard Hansen og Catharine Brun.

10. Joachim Heiberg Welhaven, i Australien.

11. Carl Frederik Welhaven, født 1828, var Toldbetjent paa Tromsø, blev, efter at have været Overtoldbetjent i Drammen, den 13. Marts 1882 i samme Egenskab forflyttet til Christiania.

32. Arnt Wittendorff Greve.

Født 10. April 1798 paa Gaarden Aastvet i Hammers Præstegjæld i Nærheden af Bergen, hvor Faderen, Student, Proprietær Jan Arntsen Greve, boede. Moderen Magdalena Margrethe Koren Fritzner. Modtog i Hjemmet sin første Undervisning af Faderen, kom 1810 i Bergens Latinskole, hvorfra han 1816 blev dimitteret. Erholdt samme Aar til Examen artium, til 2den Examen og til theologisk Examen 13. Mai 1821 *haud ill.* Blev 19. Oktober 1821 personel Kapellan hos Sognepræst Frederik Carl Lange i Aas, 23. Marts 1822 Aften-sangspræst i Tønsberg og Første-Lærer ved Byens Borgerskole, 20. Sept. 1828 residerende Kapellan til Domkirken.

Var indtil Begyndelsen af 1870 tillige Præst ved Byens Sindssygeasy, ligesom han i sin lange Embedstid i en Aarrække var Medlem af Byens Repræsentantskab. I Foreningen til forsømte og forvildede Børns Redning har han været Medlem som dette Selskabs Ordfører fra sammes Oprettelse.

Som Afsending fra Tønsberg By i Anledning af daværende Kronprinds Oscars Ankomst til Christiania efter Høistsammes Formæling var han Ordfører for den afsendte Deputation, ligesom han ogsaa var Ordfører for den af Bergens Kommune valgte Deputation til Kong Karl Johan i Anledning af hans Ophold i Christiania Aaret 1838—39. Entlediget 27. November 1875 med 900 Spdlr. aarlig Pension, efter i 1871 at have holdt sit Embedsjubilæum og Guldbryllup. Døde 25. April 1880. Hans Portræt eies af Familien.

Gift 27. September 1822 med Ulrikke Eleonora Sigwardt, født 4. Marts 1799, † 1. Marts 1889, Datter af Biskop i Christiansand Mathias Sigwardt og Lovise Cathrine Juliane Hopstock.

Børn:

1. Jan Philip Mathias Greve, født 7. Novbr. 1823, † 10. Novbr. 1824.
2. Lovise Cathrine Juliane Greve, født 14. Nov. 1825, † 15. Juni 1829.
3. Magdalena Margretha Koren Greve, født 12. Novbr. 1827, † i Christiania 10. September 1891; gift med Timandus Jonas Løberg, født paa Kongsberg 29. Januar 1819, Student 1838, medicinsk Kandidat 20. November 1845 med *laudab.*, ansattes først 1849 som Reservelæge ved Lungegaards Hospital i Bergen og døde i Christiania 3. April 1882, efter i Marts samme Aar at have taget Afsked som Direktør ved Rigshospitalet
4. Matthias Sigwardt Greve, født 17. September 1832, Direktør for Righospitalet; gift 9. Mai 1858 med Blanca Olivia Juell, født 7. April 1837. (Se Norges Læger, I, S. 362).
5. Jan Arntsen Greve, født 23. Marts 1835, Foged paa Søndmøre, Ridder af St. Olavs Ordenen, gift 20. April 1866 med Caroline Birgitte Schumann, født 12. November 1844.
6. Arnt Wittendorff Greve, Kjøbmand i Bergen, født 29. Oktober 1837, gift 5. April 1859 med Birgitte Wiingaard, født 21. Oktober 1840.

33. Carl Daniels,

født i Bergen 20. December 1819. Faderen Mathias Christophersen Daniels var indvandret fra Egnen om Lübeck, havde nedsat sig som Kjøbmand og senere som Mægler i Bergen. Han døde allerede 1823, og Moderen Christiane Marie Ellefsen fra Christiania tilbragte de 10 første Aar som Enke paa Sygeleiet. Under disse sørgelige Forhold blev han med 2 ældre Søstre opdragen af sin Tante Gesethe Ellefsen, der med moderlig Æmhed og Kjærlighed værnede om hans Barndom og med sjelden Opofrelse og Selvfornegtelse beredede Børnene et venligt og dyrebart Hjem. Til sit 14de Aar nød han sin Undervisning i en af Byens Borgerskoler og kom 1834 ind i Bergens Latinskole ved Understøttelse af flere af Faderens Venner, blandt hvilke maa nævnes Kjøbmand Wilhelm Børs. 1841 blev han privat dimitteret, fik Artium med *haud illaud.* og 1842 examen philosophicum med *laud.* Fra nu af maatte han for største Delen sørge for sig selv dels som privat Lærer, dels som Huslærer. 30. Mai 1848 tog han theologisk Examen (*haud illaud.*) og var derpaa i 6 Aar Lærer ved Tanks Skole i Bergen. Den 19. Mai 1856 blev han udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst J. H. Ellerhusen ved St. Mariæ Kirke, og ved dennes Død fik han 7. April 1858 kgl. Konstitution som Sognepræst til Kirken. Da han i denne Stilling ansaa det vigtigt at erholde en videre Uddannelse i det tyske Sprog, foretog han en Udenlandsreise paa $\frac{1}{2}$ Aar og opholdt sig især ved Erlangens Universitet, men besøgte ogsaa Leipzig og Tübingen og benyttede i det Hele den givne Anledning til at høre theologiske Forelæsninger. Paa Hjemreisen over Strasburg og Paris gjorde han sig bekjendt med den lutherske Kirkes Stilling i Frankrig. Efter Hjemkomsten udgav han en Samling Epistelprædikener, hovedsagelig Omarbejdelser af ældre, fornemlig tyske Prædikener og holdt jævnlig Bibelforedrag over forskjellige af de hellige Bøger. 24. September 1864 ansattes han som residerende Kapellan til Nykirken og udfoldede her megen Virksomhed med Bibellæsning, Fattigpleie m. m. 20. April 1876 blev han udnævnt til residerende Kapellan ved Domkirken, hvorfra han 16. Juni 1882 forflyttedes til Borre Sognekald. Han er ugift.

34. Ernst Frederik Eckhoff

fra 1882—84, se Sognepræsterne til Johanneskirken.

35. August Gottlieb Flood.

Født i Grongs Præstegjæld 10. Januar 1835 af Forældrene Sognepræst Nikolai Benjamin Flood, født 24. Mai 1798, † 29. December 1869, og Hustru Elise Christiane Marie Bugge, født 8. Nov. 1802, † 14. Jan. 1879. Var 1843—48 i Christiansfeld, 1848—50 undervist af Huslærer, 1850—54 i Thronhjems Kathedralskole, Examen art. 1854, Examen philos. 1856, Examen theol. 9. Decbr. 1862, prakt. Examen 1864, var som Kandidat 1865 Tredie-Lærer, 1866 Anden-Lærer, 1869 konstitueret Førstelærer ved Dahlske Skole i Grimstad, udnævnt til Katheket i Farsund 31. Juli 1869, Sognepræst til Gransherred 17. Juni 1872,

Sognepræst til Gjerdrum 6. Juni 1878, residerende Kapellan til Bergens Domkirke 22. April 1885.

Gift i Grimstad Kirke 4. Juni 1868 med Alvilde Larsen, født 25. Juni 1843, † 16. December 1882, Datter af Skibskaptein Johannes Larsen og Lydine Helene Holm.

Nederste Kapellaner.

Ved Rescript af 5. Mai 1741 blev det bestemt, at der foruden den residerende Kapellan ved Domkirken, der blev kaldet «den øverste Kapellan», skulde være en anden eller nederste Kapellan, som tillige skulde være Sognepræst ved det ved Rescript af 13. Januar 1741 oprettede Askøens Kald, hvis Almue før sogneede til Domkirken, og som samme Aar erholdt sin egen Kirke. Foruden Betjeningen af Askøens Sognekald skulde denne Kapellan komme den residerende ved Domkirken til Hjælp ved hveranden Onsdagsprædiken, samt bistaa ham og Sognepræsten ved andre ministerielle Forretninger, naar saadant forlangtes. Herfor erholdt han, foruden Indtægt af Askøen, en Trediedel af de til den residerende Kapellan faldne Accidenser samt Offer i Bergen ved de 3 Høitider. Hermed forblev det indtil Rescriptet af 9. September 1803 bestemte, at dette Kapellani skulde nedlægges ved indtrædende Ledighed, hvilket først skede 1812. Onsdagsprædikerne skulde ophøre og Askøen i Forening med Fjelds Sogn af Sunds Præstegjeld udgjøre et eget Kald.

---

1. Lyder Fasting

fra 1741—1747, se Sognepræster til Fane.

2. Christen Mathiassen Selmer

fra 1747—1762, se residerende Kapellaner til Korskirken.

3. Johan Plathe Brun

1762, se Sognepræster til Nykirken.

4. Jørgen Wiggers

fra 1763—1769, se øverste Kapellaner.

5. Claus Severin Arentz.

Søn af Biskop Frederik Arentz, er født paa Askevold den 1. April 1742, blev Student 1756 og theologisk Kandidat 1759 med *haud ill.* Blev derefter

Huslærer hos sin Farbroder Hans Arentz, Sognepræst i Stavanger og var fra 1764—1769 Famulus hos sin Fader i Bergen, hvorefter han sidstnævnte Aar den 24. November blev ansat her. Døde 23. Mai 1785. Ved Testamente af 19. Mai 1785 legerede han 300 Rdlr. til de Fattige i Askøens Menighed.

Gift 9. August 1770 i Vikedal med Alida Charlotte Augusta von Krogh, født 14. December 1734, † i Bergen 4. Juni 1780, Datter af Oberst Christopher v. Krogh og Maria de Fine. 1 Søn: Fredrik, døbt i Bergen 12. Okt. 1771, begravet der 14. Marts 1772.

6. Knud Geelmuyden Fleischer

fra 1785—1793, se Sognepræsterne.

7. Bastian Roth.

Født 9. September 1751 paa Bragernæs, hvor Faderen Peter Roth var Kjøbmand. Moderen Anne Lohrmann. Blev 1768 Student og 1774 theologisk Kandidat. Ansattes 1775 som Lærer ved en ved Vallø Saltverk oprettet Skole, blev 17. December 1781 Skibspræst paa China, i hvilken Station han forblev 1½ Aar. Ved Ankomsten til Kjøbenhavn forrettede han som Hjelpepræst hos Provst, Sognepræst til Frederiksborg Andreas Jensen Reiersen, indtil han 19. Mai 1784 blev residerende Kapellan til Støren; ansattes 20. December 1793 som nederste Kapellan her, hvorfra han 2. Oktober 1801 blev forflyttet til Skibtvæt Sognekald i Smaalenene. Døde 7. December 1812.

Biskop Brun anfører om ham, at han var en ret evangelisk, opbyggelig Lærer, men kunde med al sin Flid ikke fyldestgjøre Menigheden, da han paa Grund af sin svage Stemme ikke godt kunde høres.

Gift 1786 med Edle Christine Bruun, født 1757, Datter af Bogbinder Jørgen Bruun i Christiania og Susanne Leerhuus. Havde 1 Søn og 2 Døtre, hvoraf Datteren overlevede Faderen.

8. Hans Augustinus Hysing

fra 1802—1812, se Sognepræster til Korskirken.

Prædikanter og personelle Kapellaner.

1. Thomas Hansen.

Blev indsat 1551 som Prædikant; døde 1559.

2. Mathias Schytte

fra 1560—1563, se personelle Kapellaner til Lærdal.

3. Jørgen Jensen

var Præst nogle Maaneder.

4. Niels Jørgensen

fra Fyen, gik i Bergens Skole, blev derfra udtaget og ordineret den 21. Marts 1562 til Kapellan hos Jens Hansen, Sognepræst til Korskirken. Aaret efter blev han den 27. April ansat som Prædikant ved Domkirken af Kapitlet med en aarlig Aflønning af 45 Rdlr. Blev 1564 Skibspræst paa Flaaden, der drog til Throndhjem. Kom samme Aar tilbage.

Gift 6. December 1562, men hans Hustrus Navn ubekjendt.

5. Jens Jakobsen Riber, 1565.

6. Jens Jensen Bonde.

Biskop Jens Schjeldrups Søstersøn blev 1565 af Kapitlet ansat som sammes Kapellan eller Prædikant. Døde 17. November 1566 i Pesten. Var, siger Ab-salon Pederssøn, en from Mand, god i Omgjængelse og flittig i sit Embede.

7. Torleiff Gregoriussen.

Blev Kapellan 1568, dertil ordineret 4. April. Erholdt den 11. December 1571 en alvorlig Paamindelse af Kapitlet om at afholde sig i sine Prædikener fra Calvinisme, idet han i Nadverlæren sagde, at de udvortes Elementer vare ikkun Tegn paa Christi Legeme og Blod, som ei var tilstede. Døde 1572.

Gift 7. Oktober 1571 med en Datter af Erik Loss, residerende Kapellan ved Domkirken.

8. Ove Schreuder,

Søn af den residerende Kapellan Samuel Schreuder, blev personel Kapellan omtrent 1688, erholdt 21. Januar samme Aar kongelig Beskikkelse at betjene Notariatet i Kapitlet, men døde allerede efter 1½ Aars Tjeneste.

Gift med Janike Hansdatter Middelstorph, † 1695.

Børn:

1. Johan Schreuder, født i Bergen 11. Februar 1689, Kandidat i Theologi med *laudab.* 6. Mai 1709, † 11. December 1712.

2. Zitzele Schreuder.

9. Peder Ananiassen (Beyer)

fra Søndmøre, blev 1646 personel Kapellan i Sellø hos Sognepræst Isak Jørgensen, ligesom han var i samme Stilling hos Eftermanden Mag. Jakob Stoud indtil dennes Død 1657, ansattes derpaa 1661 som Kapellan hos den residerende Mag. Samuel Hansen Schreuder og blev tillige 1669 hans Vikarius i de geistlige Arveskifter. Døde 1675.

Gift med Maren Sørensdatter, † 1. Mai 1677.

Børn:

1. Ananias Pedersen Beyer, deponerede 1677 fra Bergens Skole, blev

først Præst i Ostindien og 1. August 1696 Sognepræst til Dragstrup i Jylland; † 1702, skal have været en forgjældet Mand, hvis Indkomster blev sequesterede (jfr. Bircherods Dagb.). Gift med Maren Pedersdatter, † 1734.

2. Karen Margrethe Beyer.

10. Dominicus Nagel.

Født i Bergen 11. Marts 1700, døbt 14. Marts; hans Forældre Kjøbmand Bernt Dominicussen Nagel og Karen Pedersdatter Hefritz. Blev theol. Kandidat 7. Sept. 1722 med *haud ill.* og ansattes 16. Mai 1724 som residerende Kapellan i Brønø Præstegjæld, blev 16. Marts 1724 personel Kapellan her, ordineret 30. Juni s. A., 4. Juli 1729 Sognepræst til Birid og ved Mageskifte med Casper Stenholt 23. Juli 1733 Sognepræst til Skjold. 1740 Provst i Ryfylke Provsti.

Gift med Margrethe Elisabeth Grønbech, † 1790 paa Smedsvig i Ryfylke, Datter af Christen Grønbech, Sognepræst til Askevold. 8 Børn.

11. Johan Plathe Brun

fra 1755—1762, se Sognepræster til Nykirken.

12. Hans Henrik Rafnsberg.

Født 29. August 1707 i Bergen, hvor Faderen Niels Rafnsberg var Kjøbmand, Moderen Fröiche Meyer. Blev 9. Juli 1736 personel Kapellan hos den residerende Casper Rømer, og efter dennes Død Hjelpepræst sammesteds. Døde ugift 18. Mai 1740.

13. Albert Hatting

fra 1770—1776, se residerende Kapellaner til Nykirken.

14. Knud Geelmuyden Fleischer

fra 1778—1785, se Sognepræsterne.

15. Thorstein Hoel Schjerenbech.

Født 5. Januar 1757 i Nordalens Præstegjæld paa Søndmøre, hvor Faderen Otto Schjerenbech var Klokker. Moderen Gunhild Lind. Deponerede 1777 fra Bergens Skole, erholdt samme Aar til Examen artium *laudab.*, til 2den Examen det følgende Aar *haud ill.* Var Huslærer i Bergen hos Kammerraad Ahlert Hysing, derpaa i 4 Aar hos Ulrik Hetting i Kristiansands Stift; blev 22. April 1784 theologisk Kandidat med *non contemn.*, og 21. November 1785 personel Kapellan hos Sognepræst Hans Mossin. Døde ugift 15. Marts 1788.

16. Frants Henrik Blichfeldt

fra 1788—1798, se Sognepræster til Volden.

17. Johan Peter Balchen

fra 1810—1821, se residerende Kapellaner.

18. Johan Lyder Brun.

Søn af Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken Christen Brun, er født i Bergen 14. Oktober 1802. Kom 9 Aar gammel i Byens Latinskole, hvorfra han blev dimitteret 1821. Erholdt samme Aar til examen artium *non contemn.*, til 2den Examen *laudab.* og 29. Septbr. 1824 til theologisk Examen *haud ill.* Blev 5. Marts 1825 personel Kapellan hos Faderen, 12. Januar 1832 Sognepræst til Augvaldsnæs, 16. Februar 1835 Provst i Karmsunds Provsti, 15. Okt. 1848 Sognepræst til Norderhov og 11. Januar 1862 til Modum. Døde paa Rigshospitalet i Kristiania 24. Mai 1865.

Om ham se D. Thrap: Bidrag til d. n. Kirkes Hist. i 19. Aarh., II, S. 317. Halvorsens Forfatterlex., I, S. 475. Morgenbladet 1865, No. 146. Sommerfelt: Den norske Zulumission, fl. Steder (se Reg.). Skillingsmagasin 1882, No. 44.

Gift 1825 med Biskop Claus Pavels Datter, Karen Claudine Ulrikke, født 1802, † 11. November 1874. Hans Portræt hænger hos Sønnen J. N. Brun.

Børn:

1. Marie Brun, født 2. December 1826, † 25. Februar 1827.
2. Christen Brun, født 30. Mai 1828, Kunstmaler.
3. Claudine Marie Pavels Brun, født 26. April 1839, † ung.
4. Claus Herman Brun, født 28. April 1833, † som Musiker.
5. Anna Elisabeth Brun, født 3. April 1834, død.
6. Mariane Sophie Brun, født 14. Mai 1835, gift 14. April 1860 med Overlærer ved Lillehammer Skole K. T. W. Lunde.
7. Ingeborg Brun, født 14. December 1836, død.
8. Julie Augusta Brun, født 31. Januar 1838.
9. Johan Nordal Brun, født 27. Marts 1839, Sognepræst til Sagenes Menighed i Christiania, gift 1863 med Bolette Georgine Dorothea Brock, født 4. Januar 1842. (Se Halvorsens Forfatterlex., I, S. 484).
10. Engel Marie Brun, født 20. Juli 1840.
11. Ingeborg Helene Brun, født 21. November 1842, død.

19. Claus Severin Frimann Reimers

fra 1832—1841, se Sognepræster til Korskirken.

20. Sven Brun,

Broder til den ovenfor anførte Johan Lyder Brun, født i Bergen 20. November 1812. Kom 1828 i Bergens Latinskoles 3die Klasse og blev fra samme Skole dimitteret 1832. Erholdt til examen art. samme Aar *laudab.*, til 2det Examen *haud ill.* og til theologisk Examen den 18. Oktober 1836 *laudab.* Var i flere Aar Privatlærer i Bergen, indtil han 8. Mai 1841 blev personel Kapellan hos sin Fader, 28. Juli 1849 residerende Kapellan til Næs paa Romerike, 19. Febr. 1851 Tredie-Præst ved Vor Frelsers Kirke i Christiania og 22. Marts 1858 Sognepræst ved den nyopførte Trefoldigheds Kirke sammesteds. Blev 22. Aug.

1864 Ridder af St. Olafs Ordenen og samme Aar af Nordstjernen; 21. Jan. 1890 Kommandør af St. Olafs Ordenens 1. Kl. Han har siden 1853 været Medlem af Christiania Repræsentantskab. Ved Bispevalget 1863 (Bergen) var han No. 2 og 1864 (Hamar) No. 2, men ønskede ikke da at blive Biskop. Ved Valget 1875 (Kristiansand) var han No. 4 og erklærede sig paa Forespørgsel villig til at modtage Valget, men Jørgen Moe (No. 1) blev udnævnt. Hans Portræt, bekostet af Menighedslemmer, hænger i Trefoldigheds Kirkes Sakristi. Han døde 2. Mai 1894.

Portræt med Biografi af D. Thrap i Skillingsmagasin 1882, No. 46. Do. med Karakteristik af A. M. Hansen i Ny illustreret Tidende 1882, No. 47. Morgenbladet 1882, No. 320 A; 1883, No. 122 A og 125 A. Aftenposten 1882, No. 271 A. E. Mau: Det nordiske Kirkemøde i Christiania. Odense 1861, S. 34 ff., 60 ff., 72—75. Heggtsveits Samling af Afholdstaler, S. 41 (Biografi ved G. Reksten). I Halvorsens Forfatterlex., I, S. 486—87 opregnes de Leilighedstaler og Foredrag, han har ladet trykke. Her findes Taler ved W. A. Wexel's, P. A. Jensen's, Schweigaard's, J. S. Welhaven's, Statsraad A. F. Munthes, Halfdan Kjerulf's o. fl.s Jordefærd. Det af hans Foredrag, der i sin Tid vakte den største Opmærksomhed, tør være det, han holdt ved det kirkelige Møde i Drammen 1860 (se Forhandlingerne S. 29—36 og 56—63). Hans Virksomhed for Missionen er omtalt paa mangfoldige Steder og vel kjendt i alle 3 skandinaviske Riger. Ved samtlige Generalforsamlinger i det norske Missionselskab fra 1855 til 1892 har han været Dirigent. Efter hans Død udgav Søstersønnen J. N. Rolfsen: Sven Brun, Mindeblade, hvori de ovenfor nævnte og flere af hans Leilighedstaler er samlede.

Gift 1. Novbr. 1838 med Johanna Maria Widing, født 5. Juni 1811, † 13. Decbr. 1887, Datter af Oberstløjtnant Herman Widing (se Biskop Pavels).

Børn:

1. Elisa Brun, født i Bergen 11. December 1839, gift 31. Januar 1868 med Arkitekt Ole Falch Ebbell, født 13. September 1839.

2. Martha Christine Brun, født i Bergen 25. Mai 1842.

3. Marie Brun, født i Bergen 23. Mai 1844.

4. Christen Brun, født i Bergen 6. September 1846, se Sognepræster til Marielirken.

5. Herman Brun, født i Bergen 9. Marts 1849, † ung.

6. Johanne Marie Brun, født i Christiania 18. Juni 1851.

7. Johan Lyder Brun, født i Christiania 6. September 1853, Bankchef i Christiania. Gift i Trefoldighedskirken 23. Oktober 1885 med Marie Lasson, født 13. Mai 1864, Datter af Regjeringsadvokat Christian Lasson, Ridder af St. Olafs Orden og Nordstjerne Orden, og Hustru Alexandra f. Morgenstjerne.

21. Johan Roggen

fra 1855—1858, se Sognepræster til Haus.

22. Daniel Smith Thrap

er født i Lakkegaarden, dengang i Aker, nu i Grønlands Sogn, Christiania, 18. September 1832 af Forældrene Niels Andreas Thrap, Byfoged, Ridder af St.

Olafs Orden og Nordstjerne Orden, født 2. Oktober 1793, † 9. November 1856, og Maren Kirstine Bonnevie, født 8. November 1801, † 27. Oktober 1838. Han kom 1841 ind i Christiania Borgerskole, 1843 i Latinskolen, som han gennemgik til 1851, da han blev privat dimitteret og fik examen art. (3), Juni 1852 examen philos. (3), 6. Juni 1856 examen theol. (2) og i Februar 1857 practicum (2). Han drog om Sommeren til Bergen, hvor han havde modtaget Ansettelse som Lærer ved en privat Pigeskole, hvor han forblev, efter at han 17. April 1858 af Biskop Kjerschow var beskikket til Klokker og Lærer ved Bergens Strafanstalter. 20. Dec. 1860 blev han udnævnt til personel Kapellan hos Provst Debes, og da denne i 1865 havde taget Afsked, vedblev han i samme Stilling hos hans Eftermand Stiftsprovst Claus Daae og fik hertil kongelig Udnævnelse 6. Juni 1868. Han fik ved Biskop Birkelands Godhed Anledning til at gennemgaa det biskopelige Arkiv, saavidt dette var tilgængeligt, og kunde saaledes her paabegynde en Række kirkehistoriske Arbejder, der efterhaanden er trykte i Johnson og Casparis theologiske Tidsskrift og Luthersk Ugeskrift eller som særskilte Bøger. Efter i 15 Aar at have været personel Kapellan fandt han, at han burde indtræde i et fast Embede og blev 22. Januar 1876 udnævnt til residerende Kapellan paa Modum, hvori han forblev til 11. Sept. 1880, da han blev udnævnt til Sognepræst for den nyoprettede Petri Menighed i Christiania. Han blev 17. Marts 1892 Medlem af Videnskabsselskabet i Christiania.

Gift 17. September 1858 i Korskirken med Gjertrudine Thrap Hagelsteen, født 14. Juli 1836, † 27. April 1892, Datter af Mølleeier Johan Hagelsteen, født 13. Juli 1806, † 14. Juni 1891, og Laura Cathrine Thrap, født 14. Marts 1814, † 17. Marts 1889.

Barn: Laura Cathrine Thrap, født 12. August 1859.

Se Sundt: Studenterne fra 1851, S. 40. Familien Bonnevie, S. 12.

Af hans Arbejder kan her nævnes: I Danske Samlinger, 2. R., V., S. 188; VI, S. 385: Til Oplysning om den virkelige Niels Klim. I Luth. Ugeskrift 1877, 2. Halvaar: Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan. 1879: Bispevisitats i Bergens Stift i 17de Aarhundrede. 1881: Thomas v. Westens Ungdom. 1882: Et Trosbillede fra Orthodoxismens Tidsalder (Leonora Kristina). 1890: Gunnerus. 1891: Efterretninger om nordenfjeldske Præster i 17de Aarhundrede. I Parmanns kristelige Kalender for 1892: Den første Wergeland. 1893: Hr. Alf Pedersen paa Ringsaker. 1894: Pontoppidans nærmeste Forgængere paa Bergens Bispestol. — I Johnson og Casparis theol. Tidsskrift, 1. R., IX, S. 443 ff.: Bidrag til Biskop Joh. N. Bruns Karakteristik. 2. R., IV, S. 1 ff.: Hyrdebreve fra bergenske Biskoper. S. 385: Tidsbilleder fra 17de Aarhundrede, V, S. 446 ff.: Aktmæssige Bidrag til den n. Kirkes Hist. i 18de Aarh., I, VI, S. 128 ff.: Do. II, III, IV. VII, S. 74 ff.: Bergenske Kirkeforhold i 17de Aarh. (Udkom ogsaa særskilt hos Malling). VIII, S. 293: Af Biskop O. Tidemands Visitatsberetninger. S. 372 ff.: Thomas v. Westen og Finnemissionen (udkom ogsaa særskilt hos Malling). — Biskop H. P. S. Schreuders Liv og Virksomhed (skrevet paa Opfordring og udkom paa Biskop Schreuders 60de Fødselsdag 1877 hos N. Lund i Christiania. — Oversigt over det nyttige Selskabs Virksomhed 18. Okt. 1774 til 18. Okt. 1874 (ikke i Boghandelen). — Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19de Aarhundrede, 1. Samling 1884; 2. Samling 1890. — Fra Biskop Bugges Haand, Breve og Taler, 1886. — I «Vidnesbyrd af Kirkefædrene», IX: *Aurelii Augustini Enchiridion*, oversat fra Latin, 1884. — I Dansk illustr. Tid. 1879, 30. Marts: Fader og Søn, Fortælling. 14. Sept.: Fra Ber-

gens gamle Latinskole, 1880 4. Juli: Af en gammel Præsts Optegnelser. Fortælling. — I Skillingsmagasinet har han leveret Biografier af J. Tandberg (1884), Sven Brun (1882), A. Grimelund (1883), A. M. Hille (1888), S. B. H. Walnum, J. Aall Bonnevie (1889), E. F. B. Horn, L. W. Schönheyder, F. W. K. Bugge, N. Hertzberg, Julius Bruun, John Lie (1890). — I «Folkebladet» af C. L. P. Wulff (1891), Biskop Böckmann (1893), Biskop Essendrop (1894). — I Norsk historisk Tidsskrift. 2. R., II, S. 186: Fra Holbergs Skoletid, III. S. 132: Appendix til Bodøssagen. En Soldat fra 1814 (Arne Vikne). IV, S. 1—20: Politiske Forhold ved Finuemissionen i 18de Aarh. S. 387 ff.: Fra Krigstiden 1716—18. V, S. 268: Fra Bergens Skole. S. 218: Anna Colbjørnsdatters Testamente. 3. R., I, S. 378: Professor Ole Pihl. III, S. 147: Hans Hauges Fængsling. — Fra 1888 til 1893 var han norsk Redaktør af Kirkelig Litteraturtidende, fra 1885 af Missionsblad, udg. af Komiteen for den norske Kirkes Mission ved Schreuder. — I Halvorsens Forfatterlex., III, S. 86, har han leveret et Brev med Oplysninger til Henrik Ibsens Ungdomshistorie. — Han var med blandt Indbyderne til Stiftelsen af den norske historiske Forening 1869 og det genealogisk-personalhistoriske Samfund 1878. — I det af C. F. Bricka udgivne Biografiske Lexikon er han Medarbejder og har her til 1894 leveret 94 Artikler. — Af genealogiske Arbejder har han udgivet 2, Familien Bonnevie 1886 og Familien Røyem i Personalhist. Tidsskrift, 1. R., IV, S. 24—32. — Siden 1880 har han stadig leveret Anmeldelser i Morgenbladet af theologiske og tildels kulturhistoriske og æstetiske Skrifter. — Af hans Prædikener er 2 trykte i «For Fattig og Rig» 1892 og 1893, 1 i Nikolajens og Skavlans Søndagspostille.

En Gravsalm, der hyppig bruges i Bergen:

«Nu bærer Menigheden frem
den Gamles Støv til Gravens Hjem»

har han skrevet til Mdm. Karen v. Tangen f. Amelns Begravelse 1863.

23. Daniel Georg Bull.

Født i Bergen 13. Oktober 1844 af Forældrene Daniel Moldenhauer Bull, Overlæge, født 28. Mai 1802, † 2. Juli 1863, og Hustru Birgitte Lucie Sigholt, født 13. November 1805, † 16. Januar 1872. Gik i Bergens Skole og tog examen art. 1862 (2), examen philos. 1863 (2), examen theol. 16. December 1867 (2), prakt. Examen 1868 (2). Blev 8. Oktober 1868 udnævnt til personel Kapellan i Tune hos Sognepræst H. F. Sinding, 13. April 1871 i samme Stilling i Eker hos Provst J. A. C. Dons, 29. Juli 1872 Stiftskapellan i Bergens Stift, 3. Februar 1874 Sognepræst paa Bremanger, 2. Marts 1876 personel Kapellan hos Stiftsprovst C. Daae, 17. Juli 1886 Sognepræst til Nedre Eker.

Se Aftenposten 8. Oktober 1893. Halvorsens Forfatterlex., I, S. 536. Stamtavle over den Trønderske Slægt Bull, udg. af N. R. Bull, Chr. a 1886, S. 37.

Gift i Bergens Korskirke 23. April 1874 med Laura Benedikte Döscher, født 4. Mai 1855, † 4. Oktober 1888, Datter af Lyder Döscher, Kjøbmand i Bergen, født 17. August 1820, † 11. September 1855, og Hustru Anna Marte Waage, født 22. Marts 1826.

Børn:

1. Christian Lyder Bull, født 14. Marts 1875.
2. Daniel Rosing Bull, født 15. November 1877.
3. Lyder Döscher Bull, født 15. Marts 1881.

Skrifter: 2 Prædikener af ham er trykte i E. F. Eckhoffs «Vidnesbyrd fra den norske Kirke», 1. Samling, Christiania 1880, S. 596; 2. Samling, S. 545. — I Luth.

Kirketidende har han leveret enkelte Boganmeldelser og i Bergens Aftenblad nogle mindre Opsatser og Referater af kirkelige Møder. — Et Par af Funckes Bøger har han oversat.

24. Fredrik Klaveness.

Født i Tjødling 9. Juli 1865 af Forældrene Skibsfører Fr. Kr. Thv. Klaveness, født 19. November 1824, † 5. Mai 1883, og Hustru Kristofine Petrea Müller, født 12. Juli 1828. Gik i Laurviks Middel- og Realskole, Afgangsexamen 1880, Christiania Kathedralskole Høsten 1880, havde senere Privatundervisning i Laurvik. Fik examen art. 1882 (*laud.*), examen philos. 1883 (*laud.*), examen theol. 28. Mai 1889 (*laud.*), prakt. Examen Februar 1890 (*laud.*). Var Udsending for «Lutherstiftelsen» paa Vestlandet og Oplandet 1890, nogle Maaneder i «Fredrikstad Indremission», fra Juni 1891 til September 1892 ansat i «Bergens Indremission», 27. Juni 1892 udnævnt til personel Kapellan hos Stiftsprovst C. G. Winsnæs.

Gift i Bergens Domkirke 26. April 1893 med Thora Andrea Odland, født 4. Mai 1861, Datter af Kjøbmand Gabriel Tobias Odland, født 4. Marts 1818, † 30. August 1893, og Elen Alette Helland, født 24. August 1825, død 6. April 1888.

Har udgivet i Trykken: «Befrielsen fra den første Ungdomsusædelighed», Alb. Cammermeyer, 1888 (Christiania), 58 Sider. — «Hvorfor længere skjule det for de Unge», Edv. B. Gjertsen, Bergen 1892, 12 Sider.

B. Korskirken.

Sognets Grændser blev uforandrede efter Reguleringen 1648, indtil ved Resolution af 29. Juli 1874 Sandvigens og Mariækirkens Sogne blev oprettede. Den nedre Side af Strandgaden fra Muren til Domkirkegaden blev ved samme Resolution fra 1ste Januar 1875 tillagt Korskirkesognet. Denne Ordning blev staaende indtil kongelig Resolution af 30. August 1884, hvorved det blev bestemt, at Strøget mellem Wesenbergsmuget, Øvregaden, Nikolai-Alminding og Stenkjældergaden fra 1. Januar 1885 blev tillagt Mariækirkens Sogn, medens fra samme Tid en Del af Domkirkesognet — Strøget mellem Strandgaden, Torvet, Store Markvei og Muralmindingen henlagdes til Korskirken.

Sognepræster.

1. Jon Haraldsøn.

Nævnes som Sognepræst 1547.

2. Jens Viborg.

Formodentlig fra Viborg, hvorfra han efter de Tiders Skik tog sit Tilnavn, var en af de Første, der i Katholicismens sidste Tider prædikede den rene Lære

i Bergen. I et Brev fra Fredrik I. af 18. August 1529 til Lensmanden paa Bergenhus, Esge Bilde, havde Jens Viborg og Hr. Herman Fresze faaet Kongens Tilladelse til at prædike og lære Guds Ord i Bergen, uden at Esge Bilde skulde gjøre dem Forfang. Blev 1549 Sognepræst og døde 1552 i Pesten.

Saml. Hatting, S. 142. Norske Samlinger, 2. B., S. 312. Norske Magasin, S. 185.

3. Jens Hanssøn.

Blev Sognepræst 1552 og døde 29. December 1564.

«Var,» siger Absalon Pedersøn, «en from og sagtmodig Mand, der forestod sit Embede vel og mente det godt.»

Gift 1) med Magdalena fra Bergen, med hvem han havde Sønnen Thomas, der efterfulgte Faderen som Sognepræst.

2) med Maren fra Fyen, der var en arrig Kvinde, der endog lagde Haand paa denne sin Mand, og da hans Kapellan Nils Jørgensen vilde hjælpe sin Husbond, fik, siger Absalon Pedersøn i sin Kapitelsbog, han noget med, saa det syntes mer end otte Dage paa hans Næse. Hun blev 2den Gang gift 27. Febr. 1669 med en ung dansk Karl.

Jfr. Norske Magasin, 1. B., S. 216, 276.

4. Thomas Jenssøn.

Fornævntes Søn, var først Kapellan hos sin Fader i 8 Aar og blev hans Eftermand i Embedet 1565; døde 12. Februar 1582.

Gift 1) med Birte Povelstdatter, der døde 30. Oktober 1565.

2) 30. Juni 1566 med en unavngiven Pige.

5. Truls Pederssøn

var kun i 2 Aar Sognepræst, da han døde 1586.

6. Nils Simonssøn

fra Skaane, kom 1549 med sine Forældre til Bergen, i hvis Skole han blev undervist; studerede siden i Wittenberg og blev Sognepræst 1586, men døde allerede 1588.

7. Mag. Hans Jørgensen.

Blev Sognepræst 1588, men suspenderet 1590. Anledning dertil gav en Trolddomssag, der maa have vakt mere end almindelig Opmærksomhed, da den Anklagede ikke som i Almindelighed var en simpel og ringe Kvinde, men af en høiere Stilling. Det var nemlig Enken efter den bekjendte Slotspræst og Læsemester Absalon Pederssøn Beyer, der blev anklaget for Trolddom og dømt

af Borgermester og Raad til at brændes, hvilken Dom blev fuldbyrdet den 7. April 1590. Den Domfældte paastod sin Uskyldighed, indtil Flammerne, der slog over hendes Hoved, kvalte hendes Røst. Magister Hans, der betjente hende lige til det sidste, bevidnede hendes Uskyldighed, som han ogsaa offentlig udtalte, og deraf, i Forening med et Klageskrift, der indsendtes til Kongen fra den Afdødes Datter og Svigersøn over Dommerne, opstod en alvorlig Strid mellem Sognepræsten og den civile Øvrighed, der vakte megen Uro. Ihvorvel Statholderen Axel Gyldenstjerne, der af Regjeringsraadet under Christian IV.s Mindreaarighed var anmodet om paa Stedet om mulig at bilægge Striden, synes ved sin Nærværelse i Bergen at have bragt Enighed tilveie mellem de stridende Parter, udbrod Striden paany, idet Mag. Hans fra Prædikestolen brugte fornærmelige Ord mod Øvrigheden. Følgen heraf blev, at han ifølge Skrivelse fra Regjeringsraadet af 30. November 1590 blev suspenderet og befalet at indfinde sig i Kjøbenhavn, for at forsvare sig, eftersom der tillige var indkommet Klage fra nogle af Menigheden over, at han havde forvansket Daabssakramentet. Udfaldet er ubekendt, men han blev sandsynligvis afsat eller maaske døde han i den Tid; maa være død før 1595, da hans Enke da var gift med Jon Mogensens Schancke.

Jfr. Norske Samlinger, 1. B., S. 532 ff.

Gift med Biskop Anders Foss' Datter Magdalene, som siden blev gift med Rektor og derefter Sognepræst til Indviken Jon Mogensens Schancke.

8. Peder Pedersen Kolding.

Født 1550, studerede i Wittenberg og ansattes her 1591, men døde allerede samme Aar den 23. December.

9. Hans Baltzersen Friberg.

Blev, efter før at have været Præst i Vardøhus Lehn, Sognepræst her 10. Januar 1592 og døde som saadan 1609. Før sin Død skjænkede han sit Liberi, det er Bogsamling, til Kapitlet, men da der blandt disse Bøger fandtes adskillige tyske Skrifter og andre, hvis Indhold ikke til slig Brug syntes nyttige at være, gav Enken og Børnene i dets Sted 100 Rdr. til den latinske Skole. Erholdt ved Kongebrev af 5. Juni 1596 Præbende St. Andreæ og Tienden af Birkelands Sogn, hvilke Præbender skulde forblive ved Sognepræstembedet.

Gift med Kirstine Pedersdatter, der overlevede ham.

10. Peder Nilssen Foss.

Født 1538, studerede nogen Tid i Wittenberg og blev 1599 personel Kapellan i Vikør i Hardanger, fik Sognepræstembedet sammesteds 1601, var derefter nogle Aar Provst i Provstiet, kom derpaa 1608 til Bergen som residerende Kapellan ved Domkirken og blev det følgende Aar den 3. Oktober kaldet til Sognepræst til Korskirken. Døde 1615.

Han blev i Aaret 1610 indkaldt for Kapitlet, fordi han i en Skjærtorsdags-Prædiken ikke utydeligen havde lagt for Dagen, at han stod paa det reformerte Lærebegrebs Standpunkt om Nadveren. Det følgende Aar, nemlig den 6. September, mødte han ligeledes for Kapitlet i en ganske anden Anledning. Ved Indtagelsen af Kalmar By og Fæstning i den saakaldte Kalmarkrig (1611—13) havde den danske Regjering i den Anledning befalet afholdt 3 Bededage. Paa den sidste af disse, den 30. August, prædikede Peder Nilssen i Korskirken og gav blandt Andet til Bedste og ivrede imod, hvad han havde hørt, at der i Byen af Menigmand skulde være sagt: «Man siger, at Kongen har indtaget Kalmar Slot og dræbt flere Tusende -- ja Lus.» Præsten blev i den Anledning alvorligen tilrettevist og advaret om aldrig fra Prædikestolen at behandle løse og ubevislige Rygter, men kun hvad der kunde tjene til Opbyggelse.

Gift med Dorothea Nilsdatter, der døde 1618, 50 Aar gammel; hun forærede Kirken en Sølvkande, vægtig 102 Lod.

De havde en unavngiven Datter.

Om ham se D. Thrap: Bergenske Kirkeforhold i det 17de Aarh., S. 54 ff.

II. Mag. Anders Andersen Buck

fra 1615—1618, se Sognepræsterne til Voss.

12. Jonas Pedersen.

Født den 23. Januar 1592 paa Throndenens Præstegaard i Senjen, hvor Faderen Peder Pedersen da var Vice-Pastor, men døde 1639 som Sognepræst til Alstahaug paa Helgeland. Moderen Kirstine Hansdatter. Gik først i Throndhjems, men senere i Kjøbenhavns og Helsingørs Skole og blev Student 1613. Efter at have studeret ved Kjøbenhavns Universitet, blev han 1615 indskrevet som Student i Rostock, laa senere i Wittenberg og besøgte Leipzig, Tübingen og Giesen. Efter sin Hjemkomst ansattes han 1618 som personel Kapellan hos Faderen i Alstahoug, men blev Aaret efter, den 19. April, kaldet til Sognepræst til Korskirken, hvor han døde som Jubellærer 19. Oktober 1671, efter at han fra 3. December 1647 havde været Provst over Nordhordland.

I hans Embedstid blev ifølge kongelig Skrivelse af 28. Februar 1632 bestemt, at da Præstens Indtægter vare ringe, skulde Anordning om disses Forøgelse afgives til Bekræftelse af Kongen.

Jfr. Brev af 18. Juli 1638 og 22. November 1638, ifølge hvilke han erholdt Natland som Avlsgaard.

Gift 1619 med Anne Jensdatter Mechelborg, † 1694, begravet 6. April, Datter af Foged over Helgeland Jens Mechelborg og Appollone Madsdatter.

Børn:

1. Otto Jonassen, Sognepræst til Askevold, se der.
2. Jens Jonassen, residerende Kapellan til Korskirken, se nedenfor.
3. og 4. 2 Døttre. En af disse Døttre, Margrethe, † før 22. Marts 1657, var gift med Hans Hansen Smidt, adlet Lillienskjold (se pers. Tidsskr., 2. B., Stamtavle over Lillienskjold. Maaske den anden er Adelus).

13. Mag. Jens Søfrensen Hoffmann.

Født 22. Mai 1642 i Bergen, hvor Faderen Søfren Jenssen var Borgermester fra 1644—1665 (se Person. Tidsskr., 6. Bind, S. 6). Moderen Gertrud Hansdatter. Deponerede fra Bergens Skole 1661 og besøgte, efter at have studeret i Kjøbenhavn, England og Holland i 2 Aar. Blev 8. September 1666 adjungeret Jonas Pedersen med Løfte om Succession som Sognepræst; maatte 1670 begive sig til Kjøbenhavn, eftersom Peder Møller, som var Gyldenløves Slotspræst, ogsaa havde faaet Ventebrev paa Kaldet den 23. Juni 1670 paa Grund af «hans flittige og skikkelige Opvartning ved seneste i England aflagde Ambassade», hvilket Ventebrev han nu havde frasagt sig. Peder Møller var født paa Kongsberg, var Legationspræst i England 1669 og døde 1697 som Sognepræst ved St. Mikkelkirke i Slagelse. Hoffmann erholdt 14. Marts 1671 Konfirmation som Sognepræst til Korskirken, blev Magister 1673 og døde 28. Marts 1680.

Gift (trolovet 10. Januar 1672) med Else Pedersdatter, Biskop Smeds Søster; hun overlevede Manden og levede endnu 1711.

Børn:

1. Severin Hoffmann.
2. Peder Hoffmann, født 1675, † samme Aar.
3. Niels Hoffmann, maaske den samme, der tog Borgerskab 16. Marts 1702 som Kjøbmand i Bergen.
4. Hans Hoffmann, født 1677.
5. Margrethe Hoffmann, født 1676.
6. Nikolaus Hoffmann.
7. August Hoffmann, født 1678.
8. Henning Hoffmann, født 1680.

No. 6, 7 og 8 nævnes ikke i Skattemandtallet af 1693, formodentlig er de da døde.

14. Mag. Ditlef Lucoppidan

fra 1680—83, se Sognepræster til Domkirken.

15. Mag. Ole Storm

fra 1683—1705, se Sognepræster til Domkirken.

16. Mag. Jens Søfrensen Bergendahl.

Født 1. Januar 1650 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Søren Lauritsen Bergendahl var øverste residerende Kapellan ved Fruekirke. Moderen Inger Jensdatter. Blev Student fra Kjøbenhavn 1670, ansattes Aaret efter som Hører sammesteds, blev 11. Juni 1678 Sognepræst til Bergby i Sjælland, 29. Juni 1682 Magister og 16. Jan. 1706 Sognepræst her, hvor han døde 1. Januar 1720.

Gift med Anne Kathrine Jensdatter Splid, † i Bergen 1767.

Børn:

1. Hans Bergendahl, Kjøbmand i Bergen, født 1680, † 1747, begravet 4. December; gift 1) 29. Januar 1711 med Maria Heinichen, Enke efter Benjamin Jansen; 2) 13. April 1712 med Agnete Holtermann, † 17. Mai 1775, Datter af Henrik Holtermann fra Rotenburg i Bremens Stift, der 9. Okt. 1676 tog Borgerskab i Bergen, hvorfra den nuværende Familie af dette Navn nedstammer, og Hustru Anne Carstensdatter Bagge.

2. Mag. Jens Bergendahl, født 1684, Student fra Sorø 1704, theologisk Kandidat 15. Juli 1709 med *laudab.*, Magister 1712, Sognepræst til Fredericia 14. Februar 1718, † 23. Januar 1750; gift 9. Mai 1719 med Kristine Lauritsdatter Hylling, Datter af Laurits Hansen Hylling, øverste residerende Kapellan ved Fruekirke i København og Karen Sørensdatter Bergendahl.

3. Søren Bergendahl, født 1695, personel Kapellan i Haus, se der.

4. Anne Helene Bergendahl, † ung.

5. Anne Cathrine Bergendahl, † ung.

6. Barbara Bergendahl, gift 1. Mai 1710 med Kjøbmand i Bergen Dithmar Kahrs, † 1727.

17. Mag. Anders Bing.

Født 1666 i Thronhjelm, hvor Faderen Jens Bing var Raadmand. Moderen Clara Andersdatter Bruse. Tog theologisk Examen 19. Juli 1690 med *haud contemn.*, blev 31. Mai 1695 ordineret til residerende Pastor til Bratvær, en Del af det nuværende Edø Præstegjæld, 24. Februar 1720 Sognepræst her og 12. Februar 1724 til Onse, hvor han døde i Juli 1737.

Gift med Aarsilla Krabbe, † 1708, Datter af Lars Pedersen Krabbe, Sognepræst til Aure.

Børn:

1. Lars Bing.

2. Jens Bing.

3. Clara Bing, født 1693, † 1733, gift med Just Munch, Sognepræst til Kværnæs og siden til Fet; blev siden gift med Kaptein Bech i Skibtvæt.

18. Jens Jonsen Mariager

fra Danmark, var først Skibspræst og blev 12. Februar 1724 Sognepræst til Korskirken, i hvilken Stilling han døde 12. Mai 1740. Han gav tillige med sin Medbroder, den residerende Kapellan Christen Jensen Thunboe, Anledning til Oprettelsen af Fattigskolen Christi Krybbe i Aaret 1737 ved frivillige Gaver. Stiftelsen blev opført paa samme Sted som den i 1702 nedbrændte St. Martins tyske Kirke stod, hvis Mure blev benyttede til Skolens Bygning og blev den kongelige Fundats konfirmeret 29. August 1738.

Gift 1) med Maren Jensdatter Stub, † 1726. 2) 23. Oktober 1727 med Margrethe Garmann, født i Bergen 1709, døbt 28. November, † 1740, begravet 17. Marts; Datter af General-Toldforvalter Johan Garmann og Karen Frimann.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Jon Mariager, født 1725, døbt 30. Marts
2. Maren Mariager, født 1726, døbt 13. Novbr. Begge død i ung Alder.

Af 2det Ægteskab:

3. Johan Mariager, født 1728, døbt 28. September, † ung.
4. Johan Garmann Mariager, født 23. Oktober 1729, Sognepræst til Fane, se der.
5. Jon Mariager, født 1731, døbt 10. Marts, Kjøbmand i Bergen, † 1797, begravet 25. Oktober; gift med Mette Cathrine v. d. Ohe, født 5. Dec. 1730.
6. Jens Mariager, født 1732, døbt 21. Mai, † 1768 som Klokker til Nykirken; gift med Anne Stoud Danielsen, født 1732, døbt 12. Oktober, † 18. Juni 1774.
7. Henrik Mariager, født 1733, døbt 22. August.
8. Maren Mariager, født 1735, døbt 16. December, † ung.
9. Karen Mariager, født 1737, døbt 13. Mai, † 1740.

19. Jens Rennord

fra 1740—1762, se Sognepræster til Domkirken.

20. Dr. Hans Mossin

fra 1762—1770, se Sognepræster til Domkirken.

21. Nikolai Christian Friis.

Født 1. Februar 1714 af Forældre Christian Friis, Tolder ved Nordmers Toldsted Lille-Fosen, det nuværende Christiansund, og Susanne Kaasbøll. Blev 20. September 1737 residerende Kapellan til Alstahoug paa Helgeland, 6. Marts 1744 Sognepræst til Bodø samt tillige Vikarius for det kongelige Missionskollegium i Henseende til det nordlandske og finmarkske Missionsvæsen og Missionskasserer. Fik 22. Januar 1745 Titel af Consistorialassessor og 17. Mai 1754 ligesaa Titel af Biskop, imod derfor at erlægge 8000 Rdr., hvoraf de 2000 skulde anvendes til den nedbrændte Nykirkes Opbyggelse i Bergen. Da han som Missionskasserer misbrugte sin Stilling til egen Fordel ved Forpagtning af Kirkernes Fisketiende, som eiedes af Missionen, udkom, foranlediget ved daværende Provst i Salten og Vice-Pastor til Skjærstad, senere Sognepræst til Nykirken i Bergen, Christian Frederik Hagerup, Rescript af 8. December 1769, der paabød en Besigtigelse af alle Missionens Kirker i Nordlandene. For at undgaa denne Undersøgelse af hans Embedsfærd, begav Biskopen sig til Kjøbenhavn, hvor han omsider efter mange Underhandlinger bragte det dertil, at en Konvention blev under 29. Novbr. 1770 sluttet med Missionskollegiet, hvilken blev stadfæstet ved kongeligt Rescript af 25. Marts 1771, ifølge hvilken den begyndte Undersøgelse blev indstillet, mod at han erlagde 16,000 Rdr. til Missionsfondet. Han blev samme Aar 27. April — efter Ordre af Struensee — Sognepræst til Korskirken, men befattede sig ikke med Embedet, søgte og fik Afsked 6. Januar 1774. Døde i Bergen 22. Mai 1777.

Han skjænkede 20. April 1772 til Kirken en Oblatæske af Sølv, vægtig 15³/₄ Lod. Ligesaa ved Testamente af 26. Oktober 1745 400 Rdr. til Fattige og Husarme paa Bodø.

Ved Enkens Død blev ved reciprok. Testamente skjænket 19 900 Rdr. for det meste til begges Arvinger. Executores Testam. var daværende Sognepræst til Korskirken J. N. Brun og afskediget Foged Ahlert Hysing, som hver erholdt 600 Rdr.

Gift 1745 med Sophia a Møinichen Kolderup, født 27. Novbr. 1693, † i Bergen 22. Januar 1779, uden Børn; Enke efter Foged i Salten Søren Rاندulf («Sølvfuten»), der efterlod hende 1/2 Tønde Guld.

Om ham se J. F. Lampe i Morgenbladet No. 184 for 1845. D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19. Aarh., II, S. 215—25. Omtrent det eneste, man har fra Friis' Haand, er en liden Brochure: Illustration til Bispevisitatserne, Kbh. 1771, hvori han udlæder sin Harme mod Biskop Gunnerus i lavt liggende Beskyldninger.

22. Johan Nordahl Brun

fra 1774—1804, se Biskoperne, S. 27.

23. Carl Hjorth-Stuwitz.

Født 9. September 1770 i Bergen, hvor Faderen Jens Hjorth-Stuwitz var Kjøbmand. Moderen Caroline von der Fehr. Ti Aar gammel mistede han sin Fader, men erholdt i Overvrager Carsten Holtermann, med hvem Moderen blev igjengift, en omhyggelig Forsørger. Gik først i Byens Skole, men nød siden privat Undervisning af Student Frederik August Tønder Schrep, der i sin Tid var bekjendt for en dygtig Skolemand og havde oprettet en Privatskole i Bergen. Af denne blev han dimitteret 1788 og erholdt til Examen art. *haud. ill.*, til den filosofiske Prøve 3. August 1789 *laudab.* og til den philologiske samme Aar *haud illaud.* Efter i Vintersemesteret at have hørt Professor Rahbeks æstetiske Forelæsninger, forlod han 1790 for sin Helbreds Skyld Universitetet og tilbragte 1 Aar i Bergen, hvorfra han det følgende Aar begav sig igjen til Kjøbenhavn. Tog 24. Januar 1793 theologisk Examen med *haud ill.* og erholdt for Dimisprædiken over Rom. 1, 16 *laudab.* med Udmærkelse, som han ogsaa fik for den kateketiske Prøve. Blev 2. Mai 1794 personel Kapellan til Korskirken i Bergen, 27. Juni 1800 øverste Kapellan ved St. Olai Kirke i Helsingør, samt Hospitalspræst og 13. April 1804 Sognepræst til Korskirken. Døde 14. Mai 1812.

Besad særlige Gaver for Prædikestolen og udmærkede sig som geistlig Taler.

Gift med Cathrine Helene Hoë, født 4. Marts 1770, † 12. Januar 1859, Datter af Borgermester i Bergen Herman Hoë fra Throndhjem og Magdalena Christine Schjelderup fra Kjøbenhavn.

Børn:

1. Magdalena Hermanna Hjorth-Stuwitz, født 6. Juli 1795.
2. Carsten Holtermann Hjorth-Stuwitz, født 14. April 1797, † 29. Mai 1851 som Handelsmand paa St. Croix.

3. Caroline Dorthæa Hjorth-Stuwitz, født 10. November 1799, † ugift i Christiania 10. November 1879.

4. Emma Christiane Andrea Bartholine Hjorth-Stuwitz, født 20. Novbr. 1803, † 1. September 1838; gift 25. Juni 1837 med Andreas Lind Brock, født i Hafslo i Sogn 10. December 1802; deponerede 1826 fra Bergens Skole, blev 14. Febr. 1837 Adjunkt ved Christiania Skole, entlediget med Pension 2. Marts 1874, † 18. September 1891; Søn af Distriktslæge i Romsdalen Mathias Albert Haberdorff Brock og Anne Marthe Lind, Præstedatter fra Hafslo.

24. Marcus Frederik Irgens,

Broder til Johannes Irgens, Sognepræst i Vikør, er født den 4. September 1764 i Faabergs Præstegjæld, hvor Faderen Dr. Ole Irgens da var Sognepræst. Gik først i Thronhjems Skole, men ved Faderens Ansættelse som Biskop i Bergen kom han i denne Bys Skole, hvorfra han dimitteredes 1781. Erholdt 5. Okt. samme Aar til Examen art. *haud ill.* og 1782 til philosophisk Examen *laudab.* Forlod derpaa Kjøbenhavn og opholdt sig som Famulus hos sin Fader til 1786. Begav sig derpaa til Universitetet og tog theologisk Examen 9. Oktober 1789 med *non contemn.*; for Dimisprædiken over Rom. 8, 1. 2. *laudab.* Blev uden Ansøgning 15. Juni 1792 residerende Kapellan til Indviken i Nordfjord, 15. Juli 1796 øverste residerende Kapellan til Domkirken i Bergen, 16. Oktober 1812 Sognepræst til Korskirken og 19. Juli 1820 Stiftsprovst, ved hvilken Anledning Nordhordland blev fraskilt Stiftsprovstiet, for at udgjøre et særskilt Provsti. Døde 8. September 1822.

Han var anseet, især i tidligere Dage, som heldig geistlig Taler, navnlig som den, der i Rationalismens Tid prædikede bibelsk Christendom lige til sin Død, eller som Biskop Brun ved en given Anledning udtrykte sig: «han havde ikke den forfængelige Troløshed at neologisere»; dette, i Forening med hans videnskabelige Interesse og praktiske Blik bragte hans Biskop til i 1810 at nævne ham for Regjeringen til med 2de andre Geistlige at holde Ridderkorset, hvilket dog for Irgens' Vedkommende ikke lykkedes.

Gift 1792 med Sophia de Chezaulx, født 8. August 1763, † 21. Sept. 1830, Datter af fransk Generalkonsul i Bergen Jean Etienne de Chezaulx og Wenche Jakobine von der Lippe.

Børn:

1. Olava Christiane Irgens, født 5. December 1793, † ugift 1. Mai 1852.
2. Wenche Jakobine Irgens, født 8. Februar 1795, † ugift 7. Mai 1852.
3. Susanne Cathrine Irgens, født 4. Februar 1797, † ugift 10. April 1867.
4. Sophie Frederike Irgens, født 26. Juni 1798, † 11. Juli samme Aar.
5. Ole Irgens, født 23. Juni 1799, blev 1818 Student fra Bergens Skole med *non contemn.*; var i flere Aar Lærer ved Modums Verkskole, blev siden Maltkontrollør i Bergen og udvandrede omsider til Nordamerika, hvor han døde i Minnesota 13. December 1871; gift med Henriette Calmeyer, † i Amerika 15. Juni 1875, 71 Aar gammel, Datter af Kjøbmand i Christiania Henrik Calmeyer og Elisabeth Broch.

6. Anne Dorothea Irgens, født 15. August 1801, † 27. Decbr. 1878.
7. Sophie de Chezaulx Irgens, født 19. December 1802.
8. Frederikke Irgens, født 4. Juni 1804, † ugift 22. August 1828.
9. Johannes Stephanus Irgens, født 3. April 1806, blev 1825 Student med *non contemn.*, i en Aarrække Almueskolelærer i Bergen; ansattes 1846 som Klokker ved Korskirken i Bergen, hvor han døde 16. Oktober 1865; gift med Petra Mathea Flora Hallager, født 9. Januar 1814 paa Moss, † 13. Mai 1841, Datter af Klokker til Nykirken i Bergen Thorstein Olsgaard Hallager og Frederikke Brandt.

25. Hans Augustinus Hysing.

Født paa Gaarden Løb i Bodø Præstegjæld i søndre Salten den 1. Oktbr. 1764 af Forældrene Foged i Salten, Kammerraad Ahlert Hysing, † 1787, og Inger Elisabeth Augustinusen, en Fogeddatter, efter hvis Fader Hans Augustinusen han blev opkaldt. Blev 1782 privat dimitteret og tog samme Aar examen art. med *haud ill.*, 1784 anden Examen med *laudab.* og 1787 theologisk Examen med *non contemn.* Ansattes 1794 som Skibspræst, dertil ordineret i Kjøbenhavn 4. Mai samme Aar; blev 2. Oktober 1801 anden residerende Kapellan til Domkirken i Bergen og Sognepræst til Askøen, 18. September 1812 residerende Kapellan til Nykirken, 16. November 1822 Sognepræst til Korskirken og 17. Oktober 1839 Stiftsprovst. Døde 30. Marts 1843.

Gift 22. Mai 1792 med Else Elisabeth Koren, født 14. Marts 1761, † 26. Mai 1808, Datter af Kjøbmand i Bergen Nils Koren og Christiane Teting.

Børn:

1. Ahlert Hysing, født i Kjøbenhavn 5. Septbr. 1793; deponerede 1814 fra Bergens Skole, examen art. *haud ill.*, theologisk Examen 27. Januar 1819 *laudab.*; blev kort derefter konstitueret Adjunkt ved Bergens Skole, 1824 Bestyrer og Overlærer for den da oprettede Borgerskole i Laurvig, ved hvis Omdannelse til Middell- og Realskole han 15. September 1851 blev Rektor ved samme; entlediget 9. Marts 1863, ved hvilken Leilighed han blev Ridder af St. Olafs Orden; var 1830 Storthingsmand for Laurvig og Sandefjord. † 9. November 1879. Gift 1) 1825 med Caroline Mathilde Koren, født 23. August 1801, † 17. Juni 1840, Datter af Assessor i Christiania Stiftsoverret Johan Koren og Christiane Dietrichson (den i sin Tid bekendte Digterinde «Mor Koren»); 2) 2. September 1842 med Elisabeth Frechland, født 7. Juli 1810, Datter af Sognepræst i Søllerød i Sjælland Jens Hansen Frechland og Anne Christine Nissen.
2. Christiane Elisabeth Hysing, født i Kjøbenhavn 7. November 1795, † ugift i Bergen 12. Januar 1833.
3. Inger Elisabeth Hysing, født i Kjøbenhavn 3. November 1797, død 6. August 1875, gift 19. Marts 1827 med Poul Nicolai Olsen, født 25. Januar 1790, † 24. Marts 1852 som Kompagnichef i Bergenske Brigade, se Stordø.
4. Nils Hysing, født i Kjøbenhavn 30. August 1799, † i Bergen ugift 28. April 1856 som Skibsfører.

5. Wilhelm Frimann Hysing, født i Kjøbenhavn 26. August 1801, død i Bergen 2. August 1810.

6. Peter Jakob Fasting Hysing, født i Bergen 1. November 1804, blev privat dimitteret 1828, samme Aar Student med *non contemn.*; studerede Medicin, men forlod dette Studium og blev anden Konservator ved Musæet i Bergen, † paa Voss 16. Januar 1892.

26. Hans Conrad Thoresen.

Født i Tønsberg 28. Juli 1802 af Forældrene Bødker Herman Thoresen og Anne Sophie Albertine Walther. Efter at være undervist i Byens Borger-skole, blev han 1816 indsat i Kristiania Latinskole, hvor han forblev i 2 Aar, vendte derpaa tilbage til sin Fødeby og nød privat Undervisning af forskellige Lærere, blandt hvilke Provst Münster, senere Sognepræst til Voss, tog sig faderlig af ham, og 1821 dimitterede ham til Universitetet. Tog samme Aar examen art., 1822 examen philos. og 13. December 1825 examen theol., alt med *haud. illaud.* Blev 10. Juni 1826 Sognepræst til Stranden paa nordre Søndmøre, 24. Juni 1828 til Herø paa søndre Søndmøre, 18. Oktober samme Aar Provst i Provstiet og 14. Juli 1843 Sognepræst til Korskirken. Døde 11. Juni 1858.

Gift 1) 30. December 1826 med Marie Dorothea Sophie Münster, døbt i Drøbak 2. August 1803, † paa Barselseng i Stranden 18. Decbr. 1827, Datter af den fornævnte Provst Morten W. Münster, se Voss. 2) 3. Juni 1830 med Sara Margrethe Daae, født 6. April 1806, † 10. Mai 1841, Datter af Sognepræst til Ves Johan C. H. Daae, se Norddalen. 3) September 1843 med Anna Magdalene Kragh, født 3. Juni 1819, Datter af Tømmermester Thomas Nielsen Kragh i Fredericia og Hustru Anne Kirstine Pedersen. Hun har efter hans Død gjort sig bekendt som Digterinde. Portræt med Biografi af G. Brandes i Dansk illustr. Tid. No. 343, 22. April 1866.

Børn af 2det Ægteskab:

1. Johan Herman Thoresen, født 14. Juli 1832, Høiesteretsassessor, Ridder af St. Olafs Orden; gift 9. September 1875 med Marie Antoinette Olsen.

2. Marie Sophie Thoresen, født 10. Juni 1834.

3. Susanne Daae Thoresen, født 26. Juni 1836, gift 18. Juni 1858 med Digteren Henrik Ibsen, født 20. Marts 1828, Søn af Kjøbmand i Skien Knud Ibsen og Maria Cornelia Altenborg.

4. Hans Conrad Thoresen, født 16. Oktober 1837, Student 1857, Candidat jur. 1864, Overretssagfører, bor paa Herø; gift med Kristine Thorsen, † 1889.

5. Anne Sophie Thoresen, født 27. August 1839, gift med Sognepræst til Skoger P. O. Megrund.

Af 3die Ægteskab:

6. Sara Thoresen, født i Bergen 13. September 1844, gift med Fabrikherre Waldemar Ludvigsen.

7. Thomas Kragh Thoresen, født 1847, Student, † 9. April 1876.

8. Dorothea Thoresen, født 9. Januar 1849, gift 1869 med Generalkonsul i Arkangel Conrad Falsen.

9. Axel Thoresen, født 1852, Ingeniør, † i Mentone 25. Februar 1881.

27. Peter Hersleb Graah Birkeland

fra 1858—1864, se Biskoperne, S. 41.

28. Claus Severin Frimann Reimers.

Født i Bergen 24. April 1808 af Forældrene Kateket ved Domkirken Hieronymus Reimers og Cathrine Frederikke Holberg Arentz. Kom 10 Aar gammel i Bergens Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1825. Erholdt samme Aar til examen art., 1826 til examen philos. og 11. December 1829 til examen theol. *haud illaud.* Blev 27. Juli 1830 personel Kapellan i Kingservik, kom 13. April 1832 i samme Stilling til Domkirken i Bergen, blev 12. Januar 1841 Præst ved Hospitalet og Sognepræst til Aarstad, 11. April 1842 Sognepræst til Fjeld og Askøen, 14. Juni 1851 residerende Kapellan til Korskirken i Bergen og 8. Juni 1864 Sognepræst sammesteds. Døde 17. April 1870.

Gift 22. Februar 1843 med Severine Cathrine Lem, født 29. August 1814, Datter af Regimentskvartermester, Overtoldbetjent i Bergen Arnoldus Lem og Anne Cathrine Larsen.

Børn:

1. Hieronymus Arnoldus Reimers, født 10. August 1844, Student, Skuespiller i Christiania.
2. Lydia Cathrine Reimers, født 18. November 1845, † 17. April 1846.
3. Cathrine Frederikke Reimers, født 28. Novbr. 1846, † 10. Juli 1847.
4. Anne Cathrine Reimers, født 12. Januar 1848, gift 1872 med Christian Scharffenberg, Toldfuldmægtig i Stavanger.
5. Christiane Bolette Reimers, født 20. Januar 1850.
6. Margrethe Sophie Amalia Reimers, født 28. November 1851.
7. Petra Sophie Christine Aletta Reimers, født 19. April 1853, Skuespillerinde i Christiania.
8. Emilie Sophie Reimers, født 28. August 1854, gift med Fattigforstander i Christiania Elias Reksteen.
9. Claus Severin Reimers, født 12. Februar 1856, Dampskibsfører.

29. Christian Severin Flinthoug Houge.

Søn af Lodsoldermand Nils Holbye Houge og Margrethe Schlytter; er født i Risør 1. Mai 1812. Blev 1829 Student fra Drammens Skole, erholdt samme Aar til examen art. *laudabilis*, hvilken Karakter han ogsaa fik til 2den Examen 1832 og til theologisk Examen 29. Januar 1835. Var Privatlærer i sin Fødeby, indtil han 28. August 1838 blev Sognepræst til Bjørnør, ansattes 13. Febr. 1845 som Sognepræst i Vik, 29. Jan. 1849 Provst i Yttre Sogns Provsti, 22. Sept. 1856 Sognepræst i Homedal, 12. Decbr. 1865 Provst i Vestre Nedenæs og 19. September 1870 Sognepræst til Korskirken, hvor han døde 22. Novbr. 1874.

Han tog sig i Bjørnør og Vik meget af Omstreifer-Folket, der altid havde hans Interesse. Et og andet herhen hørende har han ogsaa skrevet i Morgenbladet. I Bjørnør var han Ordfører og baade her og i Vik Forligelseskommisær. I Vik var han flere Gange Valgmand.

Gift 9. Februar 1836 med Susanna Maria Therese Bruun, født 3. December 1814 i Risør, Datter af Lodsolderland Mathias Bruun og Ingeborg Carstensen.

Børn:

1. Inga Margrethe Houge, født 8. November 1838, † i Bergen 1855.
2. Hanna Cassandra Houge, født 7. September 1839, † ung.
3. Hanna Cassandra Houge, født 26. September 1840, gift 9. Oktober 1865 med Sognepræst til Snaasen Peter Olivarius Bugge, se Sognepræster til Bremanger.
4. Thora Nikoline Mathilde Houge, født 16. Septbr. 1842, gift 21. Juli 1868 med Dithmar Meidell, født i Bergen 24. Januar 1826, Bibliothekar ved det Deichmannske Bibliothek, Søn af Oberstløjtnant, siden Toldinspektør i Christiansand Christopher Pritzler Meidell og Laura Fogh.
5. Hans Gynther Magelssen Houge, født og død 1845.
6. Hans Gynther Magelssen Houge, født i November 1846, † 1865 som Sømand.
7. Nils Holbye Houge, født 28. December 1850, Skibsfører i Bergen, gift 1878 med Cathrine Elisabeth Tresselt, født i Bergen 12. Juli 1857, Datter af Kjøbmand Carl Ludvig Wilhelm Tresselt og Elisabeth Schnelle.
8. Christian Severin Houge, født 1852, † 1872 som Styrmand.
9. Mathias Vogin Bruun Houge, født 17. Juli 1854, ansat som Polytekniker ved Jernbanevæsenet i Sverige.
10. Inga Margrethe Houge, født 3. Mai 1856, gift med Skuespiller Nikolai Halvorsen.
11. Harald Ulrik Sverdrup Houge, født 9. April 1860, Sømand, † 17. November 1884.

30. Andreas Hansen.

Søn af Kjøbmand i Stavanger Engel Hansen og Birte Vig, er født sammesteds 2. Mai 1816, deponerede fra Byens Skole 1833 og erholdt til examen art. *laudab.*, hvilken Karakter han ogsaa fik til examen philos. og 3. Juni 1840 til theologisk Examen. Var fra 1841 til 1844 Lærer ved en Privatskole i Stavanger og fra sidstnævnte Aar Forstander for og Lærer ved Missionsselskabets Skole sammesteds, hvorefter han 1846 blev Lærer ved den faste Skole i Kopervik. Ansattes 28. Oktober 1853 som Sognepræst til Haa paa Jæderen, blev 11. Januar 1862 Provst i Jæderens Provsti, 12. April 1862 Sognepræst til Levanger, 19. April 1873 Provst i søndre Indherreds Provsti og 22. Mai 1875 Sognepræst til Korskirken i Bergen, hvor han døde 18. Oktober 1877.

Gift 22. September 1842 med Marthe Caroline Gabrielsen, født i Stavanger 30. Juni 1816, † i Levanger 6. April 1870, Datter af Kjøbmand Gabriel Gabrielsen og Anne Maria Lassen.

Børn:

1. Engvald Bertram Hansen, født i Stavanger 19. November 1843, blev Student 1862 med *laudabilis* og Juni 1868 Kandidat i Medicinen med *haud*

illaud.; nedsatte sig 1869 som praktiserende Læge i Stavanger, hvor han samme Aar blev gift med Thomassine Lassen, født i Svelvik 13. April 1847, Datter af Sygehuslæge, senere Distriktslæge Henrik Andreas Zetlitz Lassen og Caroline Lehmann.

2. Gabriel Helmich Gabrielsen Hansen, født i Stavanger 19. Febr. 1846, blev Student 1864 og bosatte sig 1874 som Kjøbmand i Rouen, † i Christiania 1. August 1880.

3. Anne Maria Laurentse Hansen, født i Kopervik 13. Decbr. 1847.

4. Hans Peter Hansen, født i Kopervik 1850, † sammesteds 1854.

5. Birte Hansen, født i Kopervik 1852, † paa Haa 1854.

6. Birte Hansine Petrea Hansen, født paa Haa 28. Oktober 1855.

7. Andreas Martin Hansen, født paa Haa 19. Oktober 1857, blev Student fra Thronhjems Skole 1875, Amanuensis ved Universitetsbibliotheket, tog 1893 den philosophiske Doktorgrad.

8. Hans Engel Hansen, født paa Haa 29. Mai 1859, † paa Levanger 1863.

31. David Christofer Frich.

Født i Christiania 23. Mai 1833 af Forældrene personel Kapellan, senere Sognepræst Gert Jansen Frich (se Sognepræsterne til Hjørendefjord, Søndmøre), født 1803, † 1863, og Hustru Ambrosia Frich, født v. Krogh, født 1807, død 1865. Gik i Bergens Kathedralskole fra 1845 til 1850. examen art. 1850. examen philos. 1851, examen theol. 12. December 1854, prakt. Examen 1855, Tilbragte Aarene 1855—57 hjemme hos Forældrene i Øvre Stjørdalen og læste med sine Sødskende. 1857—58 laa han i Christiania, underholdt sig ved Informationer, udvidede sine theologiske Studier og vandt Kronprindsens Guldmedalje for en Afhandling om Donatismen. Var 1858—1864 Bestyrer af Borger-skolen i Levanger; konstitueredes af Thronhjems Biskop som Sognepræst til Eid, Romsdalen, i August 1864 (vgl. Resolution af 6. Aug. 1864 om Ordination). Blev 24. September 1868 udnævnt til Sognepræst til Bynæsset ved Thronhjem, 6. Mai 1876 til residerende Kapellan og 28. Januar 1878 til Sognepræst til Korskirken samt 5. August 1889 til Sognepræst til Vang og Stiftsprovst i Hamar. Blev 21. Juni 1894 Ridder af St. Olafs Orden for fortjenstlig Embedsvirksomhed.

Gift i Nedre Stjørdalens Kirke 20. Juli 1859 med Emilie Christine Richter, født 4. Oktober 1834, Datter af Proprietær Ole Øvre Richter, Eier af Gaarden Hæle, Nedre Stjørdalen.

Børn:

1. Birgitte Ambrosia Frich, født paa Levanger 28. Mai 1860, † sammesteds 27. Mai 1862.

2. Gert Olaf Frich, født 8. Sept. 1861, † 25. Juni 1862.

3. Olaf Henrik Berg Frich, født paa Levanger 30. August 1863, Cand. med. 1888, nu Verks- og Kommunelæge i Bamble. Gift. 2 Børn.

4. Gerda Helene Frich, født paa Eid 2. Oktober 1864. Gift i 1893 med Kondenserer E. Kinck.

5. Olga Marie Ambrosia Frich, født paa Eid 30. Juni 1866.

6. Dagny Lucie Frich, født paa Eid 1. Juli 1868.
7. Agnes Birgitte Frich, født paa Bynæsset 26. Februar 1870.
8. Gert Øvre Richter Frich, født paa Bynæsset 24. Marts 1872.

I Halvorsens Forfatterlexikon findes hans Skrifter. Senere har han 1887 og 1888 sammen med Hartv. Halvorsen udgivet Prædikener af Præster i den norske Kirke over Kirkeaarets nye Evangelietexter, begge Rækker. Udk. hos Gjertsen, Bergen, og bærer Titelen: «Hvad skal jeg gjøre, at jeg kan blive salig?» I 1888 besørgede han i Oversættelse den svenske Biskop Strømbergs Verk: «Den hellige Strid». Skrevet nogle Artikler i Hamar Stiftstidende, saaledes i 1893: «Om vor Høimessegudstjenestes Betydning og Sammenhæng efter den nye Liturgi».

32. Jakob Liv Rosted Sverdrup.

Født i Christiania 27. Marts 1845 af Forældrene Sognepræst H. U. Sverdrup og Hustru Caroline M. Suur (se Sognepræsterne til Balestrand). Frekventerede i 2 Aar Nissens Latinskole og dimitteredes derfra i 1864. examen art. 1864, examen philos. 1865, examen theol. Vaaren 1869, prakt. Examen 1870. Han var som Kandidat, efter i 1 Aar at have været Lærer ved Nissens Skole i Christiania, Bestyrer af en Folkehøiskole i Sogndal, indtil han 11. April 1878 blev udnævnt til Sognepræst i Lekanger. Udnævntes 26. Juni 1884 til Statsraad, men tog som saadan Afsked 12. Juli 1889. Blev udnævnt til Sognepræst til Korskirken 9. Januar 1890.

Han valgtes 1876 til Storthingsmand for Nordre Bergenhus Amt, som han siden har repræsenteret med Undtagelse af de Aar, han var Statsraad. Han blev 21. Januar 1885 Ridder af St. Olafs Orden og senere Kommandør af Nordstjerne Orden. 4. November 1893 blev han Kommandør af St. O. 1ste Kl. Den ved kongelig Resolution af 14. Februar 1889 indførte Alterbog skyldes hans Foranstaltning.

Oplysninger om ham findes i Dagbladene i 1880-Aarene.

Gift i Trefoldighedskirken i Christiania 4. August 1871 med Marie Bernhardine Suur, født 28. December 1845, Datter af Kjøbmand Bernhard Suur, hans Morbroder, og Hustru Cathrine f. Paschen.

Bern:

1. Harald Ulrik Sverdrup, født i Sogndal 19. Oktober 1872.
2. Sigurd Bernhard Sverdrup, født i Sogndal 10. Januar 1874.
3. Inger Sverdrup, født i Sogndal 1. September 1875.
4. Helga Sverdrup, født i Sogndal 6. Juli 1877.
5. Ragnhild Sverdrup, født i Lekanger 15. Mai 1879.
6. Jakob Sverdrup, født i Lekanger 14. April 1881.
7. Georg Sverdrup, født i Stockholm.
8. Erling Sverdrup, født i Christiania.
9. Aslaug Sverdrup, født i Bergen.

Han udgav med O. Vollan «Ny luthersk Kirketidende». Bergen 1877—81, 4 Aar-gange. I flere Smaaskrifter har han udtalt sig om kirkelige Forhold i vort Land og om derhen hørende Reformer. Han udgav 1873 under Titel: «Kristendommen i de tre første Aarhundreder», Foredrag af d'Aubigné, Bungener, de Gasparin og Vignet (udk. i Bergen), 1879. — Friedrich Mallet: Bethanien (oversat), Bergen, C. Floor. — 4 af O. Funckes

Bøger har han oversat, nemlig: «Forvandlingerne», Bergen, Beyer 1877. «Glæde, Lidelse, Arbeide i Evighedens Lys», Ibid, eod. 1879, 2. Opl. 1882. «Guds Skole», Ibid., C. Floor 1876. «Guds Visdom i Barnekammeret», Ibid. 1877. Floor og siden Beyer.

Residerende Kapellaner.

1. Theophilus Theophili,

fra 1614—1621, se residerende Kapellaner til Fane.

2. Mathias Berntsen,

fra 1621—1624, se residerende Kapellaner til Nykirken.

3. Mogens Jonsen Schanche,

fra 1624—1646, se Sognepræster til Lyster.

4. Otto Rasmussen Stoud,

fra 1646—1647, se Sognepræster til Nykirken.

5. Otto Jonasøn,

fra 1648—1653, se Sognepræster til Askevold.

6. Christen Nielsen Kjøbenhavn,

fra 1653—1669, i hvilket Aar han døde.

7. Jens Jonæsøn.

Søn af Jonas Pedersen, Sognepræst til Korskirken, er født i Bergen 15. August 1630, deponerede 12. December 1650 og erholdt theologisk Examen 25. September 1652, ansattes som Anden-Lektiehører ved Bergens Skole 23. Mai 1654, blev derefter Tredie-Lektiehører, ordineret 14. December 1666 som personel Kapellan hos sin Fader, kom derefter i samme Stilling til Indviken, hvorfra han 1670 den 21. Januar blev residerende Kapellan her, hvor han døde i April 1687.

Gift 30. September 1674 med Anne Sakariasdatter, med hvem han havde følgende Børn:

1. Anne, født 1675, døbt 25. Juli.
2. Jonas, født 1676, døbt 10. November, † ung.
3. Beate, født 1677, døbt 29. November, gift 9. Juni 1700 med Falch Jensen Gjedding.
4. Jonas, født 1679, døbt 24. Juni, var Kapellan i Hammer, se der.

8. Mag. Jokum Jakobsen Kaae.

Født i Bergen 1654, gik i Byens Skole, blev Student 1674 og 1680 personel Kapellan hos Formanden samt residerende Kapellan 2. April 1687, overtog det residerende Kapellani der 2. April 1687. Døde 20. Juli 1722.

Gift 1) 16. Januar 1669 med Formandens Enke Anne Sakariasdatter, med hvem han ingen Børn havde. 2) 24. Novbr. 1706 med Gidske Johanne Ehlers, med hvem han havde følgende Børn:

1. Anne Kaae, født 1707, døbt 23. Oktober, † 5. Januar 1737; gift 9. September 1723 med Gert Geelmuyden, Sognepræst til Os, se der.

2. Barbara Kaae, født 1708, døbt 28. Sept., † 1776, gift 11. Juli 1726 med Kjøbmand i Bergen Frederik Ehlers, født 1695, † 1761, begravet 17. April.

3. Johan Ehlers Kaae, født 1711, døbt 26. Februar, Kjøbmand i Bergen, gift med Helkje — — —

4. Gidske Johanne Kaae, født 1716, døbt 3. Juli, † ung.

5. Gidske Johanne Kaae, født 1718, † 1765, gift 23. August 1740 med Peter Severin Garboe, fra 1745—51 Vice-Borgermester i Bergen; blev skilt fra hende (cfr. Rescript af 14. Marts 1760); han reiste siden udenlands, blev Hofraad hos Fyrsten af Anhalt-Bernburg, tog 1762 medicinsk Doktorgrad i Halle, kom derpaa til Kjøbenhavn, hvor han praktiserede som Læge; blev 2den Gang gift med Maren, Cancelliraad og Politimester i Bergen Henrik Mathiesen's Datter, døbt i Bergen 27. Juni 1723; han døde 1771 (se Biogr. Lex., V, S. 565. Gjæssing: Jubellærere, II, 1, 310. Wivet: Mærkværdige Sager udførte i Høieste Ret. Bernhoft: Kirkelig Kalender 1876, S. 217 ff.

6. Susanne Kaae, født 1713, døbt 3. December.

7. Margrethe Kaae.

9. Vilhelm Aagaard.

Født i Ribe 20. Juli 1682, hvor Faderen Mag. Laurits Christensen Aagaard, der døde som Sognepræst til St. Olai Kirke i Helsingør, da var residerende Kapellan. Moderen Anne Dorthea Vilhelmsdatter Brochmann. Tog theologisk Examen 29. Juli 1706 med *non contemn.*, blev 1708 Hører i Helsingørs Skole, derefter Skibspræst og 25. September 1722 residerende Kapellan her, hvor han døde 24. September 1725.

Gift med Anne Sophie Schwitzer, der 1. Juni 1738 i Bergen blev gift med Hr. Claus Pedersen Møller.

Børn:

1. Lars Aagaard, født 1722, blev Student 1744 fra Bergens Skole, tog theologisk Examen 23. Februar 1747 med *non contemn.*, ansattes 17. Mai 1756 som Sognepræst til Veggervlev i Aarhus Stift, efterat han først havde været personel Kapellan i Skeberg og derefter Feltpræst; døde i Mai 1770; gift med Maren Dreyer.

2. Vilhelmine Dorthea Aagaard, født 1725, døbt 25. Oktober, † 30. Okt. 1784; gift med Abraham Meyer, Sognepræst til Bolsø, født i Helsingør 20. Marts 1720, † 20. Februar 1786.

10. Christen Jensen Thunboe.

Født 7. September 1697 (Kjøbenhavns Matrikul har 30. September 1697) i Assens i Fyen, hvor Faderen Jens Christensen Thunboe da boede. Moderen Berithe Andersdatter. Gik i Sorø Skole, hvorfra han blev dimitteret 1717. Under hans Ophold ved Universitetet, hvor han tog theologisk Examen 11. September 1719 med *laudab.*, var Faderen imidlertid ansat som Kontrollør ved Bergens Toldsted, hvorfor Sønnen kom herop og blev Amanuensis hos Biskop Müller, derpaa personel Kapellan hos Mag. Kaae og 1. Oktober 1725 residerende Kapellan her ved Kirken, 17. April 1750 Compastor. † 1. November 1750.

Gift 9. Decbr. 1723 med Enken efter Joakim Kaae, fornævnte Gidske Johanne Ehlers, † 1751, begravet 18. Februar.

Biskop Pontoppidan siger om ham: «at han blandt meriterede Præstemænd er en af de allerbedst meriterede, som jeg har fundet her i Staden og Stiftet.»

11. Lyder Sinning.

fra 1750—1762, se residerende Kapellaner til Domkirken.

12. Christen Mathiassen Selmer.

Født 28. Marts 1718 i østre Snede i Jylland, hvor Faderen Mathias Hansen Selmer var Sognepræst. Moderen Ceciliane Funch. Kom som Kandidat til Christiania, hvor han 6. Juni 1740 blev Kateket ved Vor Frelzers Kirke, blev 9. Juni 1747 anden residerende Kapellan til Domkirken i Bergen samt Sognepræst til Askøen og 24. Juni 1762 residerende Kapellan til Korskirken, men døde allerede 28. Marts 1763.

Var som Kapellan til Domkirken en meget søgt Taler — moderat Pietist —, samvittighedsfuld i al sin Gjerning, men led meget under det Tryk, som Stiftsprovsten Ole Tidemand øvede paa dem af sine Underordnede, som vovede at have en selvstændig Mening ligeover for ham.

Gift 1) med . . . . . Piper. 2) med Adelus Maria Heiberg, født 1732, † 3. Juni 1768, Datter af Kjøbmand, senere Foged i Søndhordland Andreas Heiberg og hans 2den Hustru Anne Harriersdatter Siemers; uden Børn i begge Ægteskaber.

Sidstnævnte, hans Hustru, skjænkede ved Testamente af 1. Juni 1765 en Del af sin Formue til «en fattig og trængende kgl. Betjents Enke».

13. Johan White.

Født 19. Marts 1717 paa Mangers Præstegaard, hvor Faderen Mag. Hans White var Sognepræst, se Manger. Blev efter Forældrenes Død forsørgt af Bedstefaderen Henning Frimann, Amtmand i Smaalenene, og kom 1734 i Bergens Skole, hvorfra han 1736 blev dimitteret, tog 1739 theologisk Examen, var derefter Huslærer hos sin Morbroder Mathias Hagerup Madsen, Kapellan i Drammen

og senere i Gildeskaal i Salten. Blev 15. Marts 1748 Missionær til Lyngen, men forlod Aaret efter denne Stilling, blev 1750 Hjælpepræst i Bergen og 1751 personel Kapellan ved Korskirken, 24. Juni 1762 nederste residerende Kapellan sammesteds, hvilket Embede blev oprettet ved Biskop O. Tidemands Forestilling til Regeringen, men igjen nedlagt 1763 ved White's Udnævnelse som øverste Kapellan. Paa Grund af utilberlig Skrivemaade mod denne sin Biskop blev han ved kongeligt Rescript af 27. November 1762 offentlig tilrettevist og ilagt en Mulkt af 20 Rdr. til fattige Præsteenker i Stiftet (se Stampe's Erklæringer 3, S. 655). Under 8. November 1771 udgik et kongeligt Rescript, der satte ham under Tiltale for at have ægteviet dels Trolovede, dels Utrolovede i Byens forskellige Sogne hjemme i Huset. For denne ulovlige Adfærd blev han baade af Provste- og Consistorialretten fradømt sit Embede; men da han efter at Sagen var under Behandling for Overhofretten vedblev denne sin Fremgangsmaade, blev han ved Rescript af 11. November 1773 suspenderet. Han døde imidlertid den 5. Juni 1775, førend Overhofrettens Dom var falden.

Udførligere Fremstilling af hans Forhold de sidste Aar af hans Embedstid i D. Thraps Afhandling: «Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan» (Luth. Ugeskrift 1877, 2det Halvaar). Han har udgivet en Samling Prædikener over Epistlerne af fuldkommen orthodox Karakter. Den er en stor Sjældenhed; findes i Universitetsbibliotheket.

Gift med Johanna Margrethe Norenberg, † 20. Marts 1788 i sit 72de Aar, Enke efter Vice-Pastor til Lindaas Jens Schreuder. Ingen Børn.

14. Johan Sebastian Cammermeyer.

Født i Kjøbenhavn 11. April 1730 af Forældrene Hof-Brokadeskrædder Sigfried Cammermeyer og Anne Margrethe Tanch. Blev Student 1750 og theol. Kandidat 1754. Reiste samme Aar til Bergen, hvor hans forrige Lærer Mag. Jacob Høyer, Skolens Rektor, tog sig af ham og anbefalede ham som Privatlærer. Blev 12. Okt. 1759 personel Kapellan i Fane baade hos Lyder Fasting og hans Eftermand Mariager. Ved dennes Død 1765 reiste han til Kjøbenhavn, for at sollicitere; blev her antaget som Hjælpepræst af Fredrik Qvist, Confessionarius og Slotspræst paa Christiansborg, hvor han enkelte Gange lod sig høre for det kongelige Herskab. Blev 8. August 1766 residerende Kapellan til Sund ved Bergen og 20. September 1775 i lige Stilling ved Korskirken. Paa Grund af Øiensvaghed, der gik over til fuldkommen Blindhed, erholdt han i 1811 Afsked med Pension og døde 7. Februar 1819.

Han var den sidste af Præsterne i Bergen der hørte til den saakaldte pietistiske Skole, men i bedste Betydning. Biskop Arentz udtalte sig om ham allerede 1763 saaledes: «Han er mægtig at opvække de Sovende, trøste de Bekymrede, veilede de Vildfarende og styrke de Svage».

Paa hans Afskedsansøgning omtalte Biskop Brun hans store Fortjenester, hans langvarige og hæderlige Embedsbane og feier til, «at dersom der var nogen af den geistlige Orden, der fortjente særskilt kongelig Naade, maatte

det være denne Mand, der altid sig selv lig har arbeidet med Iver og Troskab og prydet sit hellige Kald med Lærdom og en retsindig Vandel.» Biografi af D. Thrap i Bidrag til d. norske Kirkes Hist. i 19. Aarh., II, S. 303—13. Biogr. Lex., III, S. 349. J. N. Brun: Gammelt og Nyt om Biskop Brun, S. 504 ff. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., IX, S. 473 ff.

Gift 1) 26. August 1756 med Anne Christine Gude, døbt i Nykirken i Bergen 24. November 1730, † i Juli 1778, Datter af Kirurg Christian Gude og Eva Bøcher. 2) med Maren Heiberg, født 13. Marts 1742, † 29. Juli 1812, Datter af Anders Heiberg, Sognepræst til Grytten og Maren Christine Munthe.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Johan Siegfrid Cammermeyer, født 13. August 1757, Sognepræst til Indviklen, se der.

2. Eva Margrethe Cammermeyer, født 1759, døbt 31. Januar, † ugift 22. Februar 1845.

3. Lydia Maria Cammermeyer, født 1760, døbt 9. Dec., † i Marts 1777.

4. Johan Sebastian Cammermeyer, født 1762, døbt 14. Oktober, død i Marts 1777.

5. Christian Martin Cammermeyer, † i Fane, begravet 16. Sept. 1764.

6. Christian Martin Cammermeyer, født 1764, † sindssyg 27. April 1802.

7. Anne Margrethe Cammermeyer, født 1768, † i April 1777.

8. Susanne Charlotte Luise Cammermeyer, født 1772, døbt 22. Novbr., † i Juni 1779.

9. Frederikke Gerhardine Cammermeyer, født 1768, døbt 19. August, † 1861, gift med John Evje, † i Mai 1853.

10. Maria Cammermeyer, † ugift.

11. Caroline Cammermeyer, † 1857 i Manger's Præstegjeld, gift med Kaptein Nils Tausan Møllerup, † 3. April 1840.

Børn af 2det Ægteskab:

12. Cathrine Elisabeth Cammermeyer, født 26. Januar 1781, † ugift 26. Januar 1811.

13. Else Margrethe Cammermeyer, født 4. Septbr. 1785, † i Christiania 1853, gift med Johan Ernst Welhaven, resid. Kapellan til Domkirken, se der,

15. Christen Brun,

fra 1811—1820, se Sognepræster til Domkirken.

16. Frederik Mikael Arentz.

Født 24. Januar 1771 paa Haus Præstegaard, hvor Faderen Mikael Stub Arentz var Sognepræst. Moderen Elisabeth Tidemand. Kom 1784 i Bergens Skole, som han paa Grund af Sygelighed maatte forlade 1789; blev privat dimitteret 1791. Erholdt til examen art. og 1792 til examen philos. *haud ill.*, og 14. Juli 1797 til examen theol. *non contemn.* Ansattes samme Aar 1. Dec. som personel Kapellan hos Faderen i Haus, efter hvis Død 1799 han var Hjælpepræst paa forskjellige Steder i Stiftet, indtil han 3. Oktbr. 1806 blev Sognepræst i det daværende Midtfjord Kald i Senjen, 30. Marts 1810 i Hosanger og

13. Oktober 1820 residerende Kapellan til Korskirken. Mindre skikket til Bypræst erholdt han efter Ansøgning Afsked 30. Marts 1831 med 300 Spdr. i aarlig Pension af Eftermanden. Døde 7. August 1837. Om ham se Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr. IX, S. 455 ff. Pavel's Dagb. 3. Mai 1818 o. fl. St.

Gift 1) 10. Marts 1807 med Maria Margrethe Frørup Arentz, hans Kusine, født 1773, † paa Barselseng 30. Januar 1808, Datter af Rektor ved Bergens Skole, Frederik Christian Holberg Arentz og hans 2den Hustru Ingeborg Maria Frørup. 2) 18. April 1811 med Clara Magdalene Bing Ursin¹⁾, født paa Tranø i Senjen 19. Mai 1763, † uden Børn 12. Oktober 1831, Enke efter Jagteskipper Martinus Maursund.

17. Peter Arentz,

fra 1831—1836, se residerende Kapellaner til Nykirken.

18. Hans Daae.

Født i Lekanger 14. November 1808, Søn af Sognepræst Anders Daae og hans 2den Hustru. Student fra Christiania Skole 1825, Cand. theol. 3. Juni 1828 (2), 18. Februar 1831 personel Kapellan hos Sognepræst Stibolt til Hammer, forflyttedes 31. December s. A. i samme Egenskab til Korskirken, hvor han 19. Decbr. 1837 blev residerende Kapellan. Den 12. Novbr. 1850 blev han udnævnt til Sognepræst i Kragerø, hvor han døde 17. September 1865.

Gift 17. Juni 1834 med Anne Johanne Christie, født 22. Mai 1812, † i Christiania 8. Marts 1893, Datter af Kjøbmand i Christiansund Eilert Christian Christie og Anna Eilertine Brodtkorb.

Børn:

1. Anne Sophie Daae, født 22. Juni 1835, † ugift.
2. Eilertine Christiane Daae, født 4. Marts 1837, ugift.
3. Anders Daae, f. 21. Apr. 1838, Direktør ved Bodsfængslet (se Norges Læger).
4. Anne Johanne Daae, født 18. December 1839, † 3. December 1876,

Gift 17. Juli 1863 med Adjunkt, senere Statsraad J. A. Bonnevie (se D. Thrap: Familien Bonnevie, S. 8. — Skillingmagasin 1889, No. 39).

5. Hansine Daae, født 6. September 1841, gift med Thomas Wiborg, Kjøbmand i Kragerø.

6. Ludvig Johan Daae, født 21. August 1843, † 21. November 1850.

7. Iver Munthe Daae, født 23. Sept. 1845, Student 1864, drog til Kina og blev der Tolddirektør, gift 15. Sept. 1875 med Sophie Augusta Segelcke (se Thrap: Familien Bonnevie, S. 7). Han vendte 1890 tilbage til Norge, er bosat i Christiania.

8. Hans Daae, født 17. Mai 1848, Sømand.

9. Eilert Christian Christie Daae, født 12. Marts 1850.

10. Louise Daae, født 2. Februar 1855, ugift.

Nekrolog i Kragerø Adresse 1865. J. F. Lampe: Stamtavle over Familien Daae, S. 13.

¹⁾ 25. Mai 1810 søgte han om kgl. Tilladelse til at ægte Jomfru Christiane Margrethe Maria Schanche Olden, f. 1768. Han fik den ved kgl. Resol. af 21. Sept. 1810, da hun efter Biskopens Vidnesbyrd var et agtværdigt Menneske trods et 1795 begaaet Feiltrin. Hvis Lampe's Meddelelse er rigtig, kan han ikke have benyttet denne Tilladelse, eller ogsaa er den af L. anførte hans 3die Hustru. Udg.

19. Claus Severin Frimann Reimers,

fra 1851—1864. se Sognepræsterne.

20. John Grieg.

Søn af Kjøbmand i Bergen James Grieg og Maria Lexau, er født 12. Aug. 1808; gik først i Byens Realskole, derefter i sammes Latinskole og blev privat dimitteret 1830, erholdt samme Aar til examen art. *haud illaud* og til theologisk Examen 11. December 1840 samme Karakter. Var i flere Aar Privatlærer i sin Fødeby og blev 1853 Klokker ved Byens Tugthus, 1855 Præst ved sammes Strafanstalter og 24. September 1864 residerende Kapellan til Korskirken; døde 13. Marts 1872.

Gift med Johanne Margrethe Vagelohn, født i Bergen 26. Januar 1828, Datter af Parykmager Conrad Vagelohn og Anne Ibsen.

Børn:

1. Johanne Margrethe Grieg, født 4. September 1848.
2. Maria Grieg, født 24. Oktober 1850, † 20. April 1873; gift 30. Nov. 1871 med sin Fætter, Rebslagermester i Bergen Peter Lexau Grieg, født 22. December 1848, † 16. April 1875, Søn af Rebslagermester Peter Lexau Grieg og Vilhelmine Cathrine Fleischer.
3. Anne Elisabeth Grieg, født 28. Febr. 1853.
4. John Grieg, født 10. Februar 1856, Student 1875; studerede Æstetik i Kjøbenhavn og blev ansat 1880 som Instruktør ved Theatret i Bergen, † ugift 18. Juni 1882.
5. Anne Margrethe Elisabeth Grieg, født 2. April 1858.
6. Rebekka Christine Grieg, født 24. Januar 1861.

21. Henrik Greve.

Søn af Sognepræst til Sund Johan Fritzner Greve, er født i Hosanger 7. Februar 1830; blev Student 1848 fra Bergens Skole og theologisk Kandidat 15. December 1852 med *laudab.* Ansattes 1854 som Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania og var fra 1853 Lærer ved Søndagsskolen i Tugt- huset sammesteds. Blev 23. Januar 1858 Stiftskapellan i Bergens Stift, 6. Aug. 1864 Kateket i Christiansund og tillige Adjunkt ved sammes Latinskole og 14. Sept. 1872 residerende Kapellan her, hvor han døde 27. Januar 1876. Portræt med Biografi af H. J. Lampe i Skillingsmagasin 1890, No. 5.

Gift 27. Oktober 1864 med Elisabeth Christine Paasche, født i Bergen 15. April 1840, † i Christiania 26. Oktober 1887, Datter af Kjøbmand sammesteds Ments Paasche og Cathrine Wallem.

Børn:

1. Johan Fritzner Greve, født i Christiansund 9. Septbr. 1865, Student 1883 (2), examen philos. 1884 (2), examen philol. 1891 (2); gift 7. Juli 1893 med Birgit Heiberg, Datter af Advokat Fridthjof Heiberg og Susanna Knudsen. Han er Lærer ved Oslo Latin- og Realskole.

2. Ments Greve, født sammesteds 20. December 1866, † 7. Januar 1867.

3. Ments Greve, født sammesteds 14. Januar 1870, Student — har siden gennemgaaet Aas Landbrugsskole og uddanner sig fremdeles som Landmand.

22. David Christopher Frich,

fra 1876—1877, se Sognepræsterne.

23. Christian Ludvig Emil Meyer,

fra 1878—1889, se Sognepræster til Nykirken.

24. Kristen Nikolai Kristensen.

Søn af Murmester Niels Kristensen, † 1842, og Anne Marie Nielsen, er født i Tønsberg 13. Marts 1838. Han gik i Tønsbergs Almueskole til sit 13de Aar, blev saa af Velyndere hjulpet til at gaa i Borgerskolen til sit 16de Aar og forberedtes saa i Heltbergs Latinskole i Christiania, til han 1856 fik exam. art. (3). Efter exam. philos. 1858 (3) maatte han søge sit Underhold som Lærer. I Juni 1862 fik han exam. theol. (3) og 1863 practicum (2); blev 29. August 1863 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst P. Bjørnson i Søgne og 9. Juni 1866 hos Stiftsprovst P. B. Lassen i Christiansand, hvor han forblev til 1879 og var i disse Aar tillige Amanuensis hos Biskoperne J. v. d. Lippe og Jørgen Moe. 5. April 1879 blev han udnævnt til Sognepræst i Holme (Mandals Provsti) og 8. Mai 1889 til residerende Kapellan til Korskirken. Herfra blev han 2. April 1892 forflyttet til Petri Menighed i Stavanger som Sognepræst. Han var i Christiansand valgt til 1ste Suppleant til Stortinget for Valgperioden 1877—79.

Gift 24. Mai 1864 med Caroline Bjørnson, født 18. December 1841, Datter af Sognepræst til Søgne Peder Bjørnson, født i Okt. 1797, † 25. Aug. 1871, og Inger Elise Nordraak, født 22. September 1808.

Børn:

1. Ingvar Kristensen, født 8. Marts 1865.
2. William Brede Kristensen, født 21. Juni 1867.
3. Bjørn Kristensen, født 4. Oktober 1869.
4. Ragna Kristensen, født 18. Oktober 1871.
5. Karl Kristensen, født 1. Februar 1874, † 29. Marts 1876.
6. Dagny Kristensen, født 20. Juni 1876.

Hans Skrifter findes opregnede i Halvorsens Forfatterlexikon. Blandt dem kan fremhæves: Om Daaben og Daabspagten. Chr.sand 1876. — I Johnson og Casparis theol. Tidsskrift, N. R., X, S. 368—69: I hvilken Betydning er Kirken Gjenstand for Tro? — I Luth. Kirketidende, V (1865), S. 309 ff.: Nikodemus. — X (1868), S. 353 ff.: I Anledning af Pastor Horns Lære. — XII (1869), S. 333: Om Dr. Horns Tro og Viden. — N. R., I (1869), S. 275: Om Aandsvirkelighed. — IV (1871): Til Forsvar for den kirkelige Anskuelse af Troesartiklerne om Daaben. — S. 241: Om Math. 28, 19. — S. 321: Et Par Ord om «Lutherskhed» i Daabslæren. — I Luth. Ugeskrift 1879, II, No. 28: Om Nadverens Indstiftelsesord. — I Kirkeligt Folkeblad 1870, No. 41: Om Math. 28, 19 og Troesbekjendelsen ved Daaben (gav Anledning til den Forhandling i Luth. Kirketid. 1871, hvori Præsterne Chr. Dons og J. W. Erichsen deltog).

25. Vilhelm Frimann Koren Holdt.

Født i Stavanger 13. Juni 1845 af Forældrene Bagermester, senere Hotel-eier i Bergen Hans Christian Weibye Holdt, født i Thronhjelm 3. Juni 1817, og Margarethe Christine Campbell Høyer, født i Bergen 8. Mai 1810, † sammesteds 9. April 1891. Han kom 1855 ind i Stavanger Skole, som han forlod 1861 for at tage Ansættelse ved en Manufakturforretning i Christiania, hvor han forblev til Høsten 1863, da han begyndte at læse til ex. artium. Studierne maatte han paa Grund af Sygelighed afbryde 1865, da han gjorde en Søreise til England og Italien. Efter Hjemkomsten vedblev han at studere dels i Hjemmet, dels i Christiania og fik ex. art. 1868 (4), Decbr. 1869 ex. philos. (3), 29. Mai 1873 ex. theol. (3), Februar 1874 practicum (3). Han vendte nu tilbage til Fædrehjemmet, der siden 1866 var i Bergen, hvor han siden har opholdt sig. 5. September 1874 blev han udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst C. A. Grønvold i Hospitalet. Fra 1. Januar til 15. Juli 1876 og fra 20. April til 20. Oktober 1877 var han konstitueret som residerende Kapellan til Domkirken. 13. Oktober 1877 blev han ansat som Præst ved Bergens Arbejdsanstalt, Sygehuset, Fattighuse og Sindssygeasyl, hvorfra han 5. November 1892 befordredes til Korskirken residerende Kapellani. Han var i flere Aar Religionslærer ved private Skoler i Bergen, fra 1876 Formand i Bergens Kredsbestyrelse for Søndagsmissionen, af hvis Hovedbestyrelse han blev Medlem 1887. Fra December 1877 er han Formand i Bestyrelsen for «Foreningen for forsømte og forvildede Børns Redning». 1880 stiftede han en Komité til Oprettelse af et Magdalenehjem i Bergen, der stiftedes 1882. Han er her Formand i Bestyrelsen. Fra 1881 har han været Medlem af Bestyrelsen for Bergens offentlige Bibliothek. Han gav 1882 Stødet til Stiftelsen af Foreningen mod den offentlige Usædelighed, hvis Formand han siden har været. Samme Aar var han Medindbyder til Stiftelsen af Selskabet for Kaffehuses Oprettelse, og 1885 gav han Stødet til Stiftelsen af Foreningen til Værn for enlig stillede Kvinder. 1888 blev han af Kommunen valgt til Medlem af Forstanderskabet for Tanks Skole, 1890 Medlem af en Komité for Oprettelse af vestlandske Kysthospital. Han deltog 1880 i den skandinaviske Fængselskongres i Kjøbenhavn, i 1887 og 88 i de nordiske Møder i Anledning af Sædelighedssagen sammesteds. 1889 og 92 foretog han Reiser til England og Skotland for som Hovedbestyrelsens Medlem at inspicere Søndagsmissionens Stationer i disse Lande. Fra 22. Februar til 22. August 1892 foretog han efter Opfordring af Christiania Sædelighedsforening en Rundreise gennem Landets Byer for at vække Interesse for Sædelighedssagen. Ved Søndagsmissionens Generalforsamlinger i Arendal (1878), Thronhjelm (1881), Bergen (1884), Kragerø (1890) var han Deputeret. Han er fra 1892 Medlem af Bergens Fattigkommission og fra Februar 1894 af den Komité, der af Magistrat og Formandskab er nedsat for at udarbejde detailleret Forslag til Fattigvæsenets Ordning og Administration efter Elberfeld-Systemet.

Gift i Petri Kirke i Stavanger 22. Okt. 1874 med Maria Georgine Larsen, født i Stavanger 17. August 1845, Datter af Skibsfører Thormod Larsen,

født 19. Oktober 1818, † 28. Juli 1875, og Johanne Monsen, født i Klep 11. Juni 1820, † i Stavanger 1. April 1890. Ingen Børn.

Portræt med Biografi af D. Bull (se Domkirken's personelle Kapellaner) i «Til Moralens Fremme», 1891, No. 5 og 6. Thomle: Studenterne fra 1868, S. 129 ff. Her opregnes de talrige Smaaskrifter fra hans Haand, hvori han har arbejdet for de vigtige Samfundsopgaver, for hvilke han har ofret sig med saa megen Varme. Af disse kan nævnes: Magdalenesagen. Foredrag 24. Februar 1880. Magdalenehjemmet i Bergen. Aarsberetninger fra 1883—91. Flere af de her meddelte Foredrag er udkomne særskilt. Et Samfundsonde. Bergen 1882, 42 S. 8vo. Streifyls over Sædelighedsspørgsmaalet. To Foredrag. Bergen 1887, 72 S. 8vo. Det første er oversat paa Svensk. — Hvad kan der gøres for vore unge, enligt stillede Kvinder? Foredrag 11. December 1885. Bergen 1885, 15 S. 8vo. — En betydningsfuld Sag. Foredrag i samme Retning 5. Marts 1888. 19 S. 8vo. — I Bibelselskabets 69de Beretning, S. 3—17: Prædiken ved Aarsfesten 31. Oktober 1884. — I Søndagspostille: Prædiken paa 16de Trin. — I Bud og Hilsen 1889: Fra et Besøg ved de britiske Stationer. — I Maanedstidning, udg. af Foreningen mod Lovbeskyttelse for Usædelighed. Kbh. 1887: Indledningsforedrag om Magdalenesagen ved det skand. Sædelighedsmøde i Kjøbenhavn, Juli 1887. — I «Til Sædelighedens Fremme», Kbh. 1889: Indledningsforedrag ved det skand. Sædelighedsmøde 1888. — I «Til Moralens Fremme» 1892: Til Eilert Sundts Billede. — I do. 1891: Meddelelser om hans Rundreiser. — I Bergens Aftenblad 1887: Nekrolog over Alexander Lombard (oversat i «Vårt land», Stockholm, og i «La famille», Lausanne). — I Bergens Tidende 1892, No. 44: Foredrag ved Værnehjemmets Indvielse 21. April 1892.

Personelle Kapellaner.

1. Nils Jørgensen,

se Kapellaner til Domkirken.

2. Absalon Absalonsen Beyer,

1588, se Sognepræster til Gloppen.

3. Hans Schanche.

Søn af Mag. Jon Mogensen Schanche, Sognepræst til Indviken. Student 9. December 1616 fra Bergens Skole, blev 1619 Fjerde-Lektiehører i Bergens Skole og Aaret efter personel Kapellan hos Jonas Pedersen, men døde strax derefter.

4. Otto Jonæson,

fra 1648—1653, se Sognepræster til Askevold.

5. Jens Jonæson,

1666, se residerende Kapellaner, S. 96.

6. Mag. Jens Søfrensen Hoffmann,

fra 1666—1671, se Sognepræsterne S. 85.

7. Mag. Jokum Jakobsen Kaae,

fra 1680—1688, se residerende Kapellaner S. 97.

8. Christen Jensen Thunboe,

fra 1722—1725, se residerende Kapellaner S. 98.

9. Frederik Fasting,

fra 1743—1748, se Sognepræster til Nykirken S. 114.

10. Dithmar Kahrs,

fra 1748—1751, se Sognepræster til Fjælberg.

11. Johan White,

fra 1751—1754, se residerende Kapellaner S. 98.

12. Christian Ludvig Mossin,

fra 1764—1775, se residerende Kapellaner til Sund.

13. Johan Sigfried Cammermeyer,

fra 1784—1794, se Sognepræster til Indviken.

14. Carl Hjorth-Stuwitz,

fra 1794—1800, se Sognepræsterne S. 88.

15. Christen Brun,

fra 1803—1811, se Sognepræster til Domkirken S. 57.

16. Claus Ernst Lampe,

fra 1836—1843, se Sognepræster til Strandebarm.

17. Hans Joakim Lampe.

Født i Bergen 21. Juni 1841. Søn af Hans Joakim Lampe, Farvermester, født 23. December 1806, † 4. Oktober 1878, og Hustru Beate Christine Berg-

mann, født 21. Juli 1802. Han gennemgik Tanks Skole, var 1857—58 paa et Handelskontor i Tromsø, begyndte saa at læse til artium under Veiledning af Broderen Rasmus Lampe (se Hospitalet), blev Student 1860 (3), fik ex. phil. 1861 (4), ex. theol. 11. Juni 1867 (3), practicum 1868 (3). Han vikarierede som Kandidat ved Bergens Latinskole som Lærer i Tysk og Norsk fra Marts 1868 til Skoleaarets Slutning, var derpaa Lærer ved Tanks Skole, blev 9. Juli 1869 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst C. A. Grønvold ved Hospitalet, 15. Novbr. 1872 i samme Stilling ved Korskirken hos C. S. F. Houge, efter hvis Død han 7. Januar 1875 blev konstitueret som Sognepræst til Fredriksværn. Han var her under sin hele Funktionstid Ordfører i Formandskabet, Forligelseskommisær og flere Gange Valgmand. Fra denne Stilling blev han entlediget 3. Mai 1883 og har siden opholdt sig i Christiania.

Gift 30. Oktober 1872 med Divert Henrikke Friele, født 26. Juli 1847, Datter af Berent Friele, Grosserer i Bergen og hans 1ste Hustru Albertine Henrikke Vedeler.

Børn:

1. Beate Christine Friele Lampe, født 7. September 1874.
2. Albertine Divert Henrikke Friele Lampe, født 12. Febr. 1877.
3. Axel Friele Lampe, født 14. Juni 1878.
4. Berent Friele Lampe, født 29. Januar 1881.

Han har ladet trykke 1) i Aarsberetning for Bergens Forening mod Mishandling af Dyr: 1870 — Tale ved Generalforsamlingen. 2) I Skillingsmagasin 1889, No. 43: Biografi af Biskop P. H. G. Birkeland. 3) I do. 1890, No. 5: Do. af Henrik Greve. 4) I Folkebladet 1892, No. 4: Biografi af G. Kent. 5) I Luth. Ugeskrift 1893, No. 3: Nekrolog over G. Kent. 6) I do. 1892, No. 13: Om Bispevalget i Throndhjem. 7) I Folkebladet 1894, No. 5: Biografi af Oscar Tybring. Han har i Aarenes Løb skrevet en Del Boganmeldelser, navnlig i Aftenposten.

C. Nykirken.

Efter at Strandsidens yderste Del var bleven mere bebygget, fandt sammes Beboere sig besværede ved at søge Domkirken, hvortil de oprindeligt sognede, da Afstanden endog forhindrede dem fra at høre Klokken slaa eller ringe, naar Gudstjenesten skulde begynde; hvorfor de indgav Ansøgning om Tilladelse til paa egen Bekostning at bygge en Kirke paa et for dem beleiligt Sted, hvilket tilstodes dem ved kongelig Rescript af 4. Juni 1608. Kirken blev indviet af Biskop Niels Paasche 18. September 1622 og var et Annex under Domkirken, indtil den 1647 blev Sognekirke. Ved de mange Ildebrande, der i Tidens Løb er overgaaet den, er Bygningen undergaaet mange Forandringer og Udvidelser. Den afbrændte sidste Gang 14. Februar 1800. Ved Kirken er nu ansat en Sognepræst og residerende Kapellan, tilforn 2 residerende Kapellaner. Sognets

Grændser blev uforandrede, indtil det ved kongelig Resolution af 30. Aug. 1884 blev bestemt, at Grændsen mellem Nykirkens og Domkirkens Sogne reguleres saaledes, at den fra Vaagen følger Muralmindingen til Skottegaden, derfra denne Gade til Frimannsgade og Frimannssmuget til Puddefjorden.

Sognepræster.

I. Otto Stoud,

Broder til Mag. Jacob Stoud, Sognepræst i Selje i Nordfjord, er født i Bergen 17. Mai 1620 af Forældrene Rasmus Larssen Stoud fra Fyn, der døde som Borgermester i Bergen 1650, og Anne Sørensdatter. Efter tillige med Broderen at være undervist af den lærde Læge Hans Olsson (Olsonius, † 1684), blev han Student 25. November 1636, reiste udenlands og studerede i 2 Aar ved Universiteterne i Cambridge og Oxford, opholdt sig dernæst 4 Aar i Kjøbenhavn, siden i Grønningen og Leyden i Holland samt ved tyske og franske Universiteter. Han blev med Broderen Jacob, siden Sognepræst i Selje, immatrikuleret ved Leydens Universitet 2. Januar 1642 i en opgiven Alder af 22 Aar, altsaa født 1620; hans Udenlandsreise maa være foretagen 1640 eller 1641. Efter 10 Aars Fravær kom han tilbage til Bergen, og blev 30. Januar 1646 kaldet til residerende Kapellan til Korskirken og i December 1647 Sognepræst til Nykirken. Som saadan indviede han 1650 St. Poul's Kirkegaard paa Nordnæs. Døde 1657 og havde han efter Konrektor Edvardssens Beretning forvaltet sit Embede «med synderlig Applaus til Guds Ære». Se Familien Munthes Stam-tavle S. 95.

Gift med Biskop Ludvig Munthe's Datter Cathrine, født 1628, død 1674; hun blev 1663 anden Gang gift med Borgermester i Bergen Søren Jenssen, † 1665, og tredie Gang 29. August 1671 med Herman Garmann, Generaltoldforvalter sammesteds, † 1674.

Børn:

1. Ludvig Stoud, født 25. April 1649, deponerede 1667 fra Bergens Skole, blev theologisk Kandidat 1669 med *illum (accipimus*)*, indskreven som Student i Leyden 7. August 1669 (se Wiberg, 2. D., S. 512). 1673 Vicepastor i Holbæk paa Sjælland, samme Aar Magister, 16. Jan. 1676 Sognepræst ved St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst, 25. April 1699 Biskop i Christianssand, † 28. August 1705. Gift 1) med Maren May, † 1677, Datter af Søren

*) Omtrent fra Midten af det 17de Aarhundrede (siden 1666) fandtes et Karaktersystem ved den theologiske Examen indtil 1707, i hvilket følgende Trinfølge gjaldt: *laudabilis, haud illaud., non illaudab., haud contemnend., non contemn., mediocris, illum (scil. accipimus)*, hvilken sidste Karakter synes ikke at have været stort bedre end *immaturus*, da vedkommende Kandidater som oftest søgte at faa den forbedret. Cfr. den theologiske Embedsprøve siden Reformationen af H. F. Rørdam i Ny kirkehistoriske Samlinger, 2. Bind, S. 634.

May, Provst og Sognepræst i Holbæk. 2) 1678 med Sophie von Angel, født 1646, † 1716, Datter af Raadmand Peter Otto von Angel og Sophie Jørgensdatter Aldewöldt.

2. Lars Stoud, † ung.

2. Mag. Otto Schreuder.

Født i Bergen 23. Decbr. 1628 af Forældrene Hans Samuelsen Schreuder, Sognepræst til Domkirken, og Anne Jensdatter Block. Blev Student fra Bergens Skole 25. Mai 1646, var indtil Sommeren 1648 2den Lektiehører ved Bergens Skole, blev samme Aar 16. Novbr. personel Kapellan paa Voss og 30. Oktbr. 1657 Sognepræst til Nykirken, Magister 1673, 1683 Provst over Bergen og Nordbordland. Døde 1696, begravet 4. Mai. Hans Dødsaar er af Hatting urigtig anført med 1694, hvilket herved rettes.

Gift 1) med Margrethe Miltzow, Datter af Henrik Gertsen Miltzow, Sognepræst til Voss. 2) med Anne Schjelderup, Datter af Biskop Jens Schjelderup i Bergen S. 4.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Christence Schreuder, † 1684, gift 27. April 1669 med Konrektor ved Bergens Skole Edvard Edvardssen, † 1695.

2. Karen Schreuder, † 1736, gift med Sognepræst til Voss Christen Nilssen Weinwich, † 1708.

3. Anne Schreuder, † ugift 1736.

4. Hans Schreuder, Student og Hører ved Bergens Skole, † 19. Mai 1718; gift 13. Februar 1695 med Anne Povelsdatter.

5. Jonas Schreuder, † 1686 som personel Kapellan i Askevold.

Af 2det Ægteskab:

6. Mag. Jens Schreuder, Sognepræst til Skjold, gift med Karen Ovesdatter; han blev Sognepræst til Skjold 23. April 1689, Magister 1708.

7. Inger Margrethe Schreuder, født 1669, døbt 5. Oktober, gift med Thomas Ruus, residerende Kapellan til Os.

8. Dorothea Schreuder, født 1672, døbt 21. Mai, † 1731, gift 1) med Kjøbmand i Bergen, Kommerceraad Diderik Dauch, † 1707; 2) 30. Jan. 1708 med Henrik van Rechen.

9. Susanne Schreuder, født 1675, døbt 30. Mai, † 1742; gift med Hans Arentz, se personelle Kapellaner.

10. Peder Schreuder, Sognepræst til Gloppen.

3. Mag. Jens Mortenssen Møinichen.

Søn af Chirurk i Kjøbenhavn Morten Sixtus Møinichen og Margrethe Dobbstein; var født i Kjøbenhavn 9. Mai 1642, deponerede fra Kjøbenhavn 18. Oktober 1661, tog theologisk Examen 30. April 1664. Samme Aar ansattes han som Hører i Throndhjems Skole; men da han paa Veien dertil formedelst Uveir maatte gjøre Vendereise, hvorved hans Ankomst til Throndhjem blev forsinket, og en anden Hører i hans Sted var ansat, kom han i Biskop Erik Bredals

Hus, blev forlovet med hans Datter og blev 27. Januar 1666 udnævnt til Sognepræst til Brønø og Provst over Helgeland. 28. Decbr. 1676 Sognepræst til Bodø og 12. Mai 1696 til Nykirken. Døde 15. September 1712.

Gift 1666 med Magdalena Bredal, † 1. November 1723, Datter af Biskop i Thronhjøm Erik Andersen Bredal og Johanne Rogert.

Børn:

1. Henrik Møinichen, født 1676, blev 1705 Sognepræst i Graven, 1729 til Sund, † 1740; gift med Johanna Alida Bredal, † 1746.

2. Erik Møinichen, født paa Bodø 1672, blev 1702 Konrektor i Bergen, 1708 Rektor og Sognepræst i Hammer, † 1729, begravet 25. Sept. paa Hammer; gift 24. Juli 1704 med Abel Lem, født 1679, † 1769, Datter af Vice-Byskriver i Bergen Ludvig Pedersen Lem og Bispedatteren Gertrud de Fine.

3. Martinus Møinichen, † i Bergen 1718, begravet 20. Juli.

4. Jacob Møinichen, † ugift som Amtmand i Finmarken.

5. Johanne Margrethe Møinichen, gift med Anders Anderssen Normand, † 1723 som Sognepræst til Bodø.

6. Margrethe Møinichen, gift med Niels Weinwich, Sognepræst til Voss.

7. Helene Cathrine Møinichen, gift med Jesper Jacobssen Sadolin, Sognepræst i Jylland.

8. Magdalena Møinichen, gift med Arnoldus de Fine, Sorenskriver i Nordhordland, Søn af den ovenfor nævnte Vice-Byskriver Ludvig P. Lem, men havde antaget sin Moders Familienavn.

9. Johanne Møinichen, gift med Mathias Ståbel, Sognepræst til Nærstrand.

10. Anne Margrethe Møinichen, † 29. November 1708, gift med Sixtus Adamssen Aspach, Sognepræst til Frue Kirke i Aalborg, † 3. Februar 1739 som titulær Biskop.

11. Ingeborg Møinichen, gift med Mag. Niels Juel, † 1713 som residerende Kapellan ved Frue Kirke i Thronhjøm.

12. Sophie Møinichen, drukkede paa Stathavet paa en Reise til Nordland.

4. Mag. Johan Widing.

Født omtrent 1669 i Bergen, hvor Faderen Jakob Anderssen, † 1700, var Kjøbmand, Eier af Lysekloster samt Participant i den finmarkske Handel, Moderen Cathrine Jonsdatter Middelstorph. Deponerede 24. Juli 1691 og tog theologisk Examen 19. Mai 1693 med *haud illaud.*, for *homileticum laudab.*, reiste derefter udenlands og blev 1695 personel Kapellan hos den residerende Kapellan til Domkirken Samuel Hanssen Schreuder, blev 1706 dennes Eftermand og 28. Oktober 1712 Sognepræst til Nykirken, Magister 30. Juli 1716; † 1736, begravet 13. December.

Han indviede 1718 den paa St. Poul's Kirkegaard, Nordnæs, opførte Kirke, der alene benyttedes til Ligprædikeneres Afholdelse, brændte den 23. Juli 1756 og blev ikke senere opbygget.

Gift 1) med Cecilia Cathrine Brøgger, † 1711, uden Børn; Datter af Borgermester i Bergen Lars Sørensen Brøgger fra Jylland, † 1696, og

Kirsten Jonsdatter. 2) med Karen Schwartzkopf, † 1747, Datter af Sognepræst til Manger Mikkel Schwartzkopf.

Børn:

Søn af 1ste Ægteskab var maaske den Lars Widing, der var født i Bergen i September 1695, tog theologisk Examen 11. Oktober 1718 og blev 26. November 1728 Sognepræst til Nannestad; gift med Anne Margrethe Friemann, se Selje.

Børn af 2det Ægteskab:

1. Cecilia Cathrine Widing, født 1713, døbt 25. Marts; gift med Gabriel Heiberg, Sognepræst til Nykirken, se nedenfor.
2. Elisabeth Widing, født 1715, døbt 17. Februar, † 1718.
3. Jacob Widing, Sognepræst til Daviken.

5. Mag. Frederik Christian Holberg,

Broder til Ludvig Holberg, født i Bergen 24. Marts 1683 af Forældrene Oberstlejtant og Kommandant paa Bergenhus Christen Nilssen, † 1686, og Karen Pedersdatter Lem. Under sin Skolegang i Byens Latinskole oppebar han ifølge kongelig Resolution af 23. September 1684 «en Underofficers Traktament under det Bergenhusiske Regimente», hvilket udgjorde 40 Rdr. aarlig, som han vedblev at hæve til 1694. Deponerede 22. Juli 1701 og tog theologisk Examen 29. Nov. 1703 med *non contemn.*, for Homiletic. 1704 *haud ill.* Var 1708 Hører ved Bergens Skole, blev 6. September 1709 residerende Kapellan til Eid i Nordfjord, 26. Juni 1716 residerende Kapellan til Nykirken i Bergen og 15. Februar 1737 Sognepræst sammesteds, Magister 19. Juli 1726; † 1748, begravet 19. Februar.

Gift med Karen Krog, † 1744, Datter af Mag. Truls Christian Krog, Provst og Sognepræst til Ørskoug, og Maren Tøgersdatter Hofmand.

Børn:

1. Cathrine Frederikke Holberg, † 1738, gift med Biskop i Bergen Frederik Arentz S. 21.
2. Edel Sophie Holberg, født 1716, døbt 15. Juli, † ugift 1731.
3. Abel Marie Holberg, født 17. Februar 1718, † 5. Januar 1800; gift 12. August 1738 med Kjøbmand i Bergen Hans Sem, † 1759, Søn af Helmik Sem og Ida Hooff.
4. Christian Holberg, født 1721, døbt 12. Marts, † samme Aar.

6. Mathias Albert Haberdorff.

Født i Kjøbenhavn 1699, blev dimitteret fra Frederiksborgs Skole 1717, fik Plads paa Regentens og blev 17. Marts 1730 Konrektor i Bergen, hjulpen dertil af Biskopen Marcus Müller, med hvis Broderdatter han var gift¹⁾. Som Konrektor blev han 17. Marts 1733 tillige Præst ved St. Jørgens Hospital, 8. December 1741 øverste residerende Kapellan ved Domkirken, 9. Juni 1747 Vice-Pastor med Succession og 1748 Sognepræst til Nykirken.

Erholdt 1749 Titel af Consistorialraad og 1755 af Professor theologiae.

¹⁾ Neppe rigtigt. Hans Ansøgning paa Vers gjorde Lykke og blev anbefalet af Cancelliet. Den findes i Rigsarkivet. Udg.

Blev 2. Februar 1759 Stiftsprovst og Sognepræst ved Vor Frelzers Kirke i Christiania, hvor han pludselig døde 22. Juli 1762.

Han hørte til de saakaldte Pietister, der i Christian VI.s Regjeringstid og under det af ham oprettede Kirkeinspektionskollegium, ofte blev Indehavere af de øverste geistlige Embeder, uden at der ved Besættelsen altid toges Hensyn til Karakterens Hæderlighed og Duelighed. Omendskjønt man ikke kan frakjende ham Duelighed, ja endog til en vis Grad Nidkjærhed i sit Embede, fordunkledes disse Egenskaber af naturlige Tilbøieligheder, som han, istedetfor at undertrykke, endog nærrede. Han var nemlig hierarkisk, trættekjær og umedgjørlig; laa ikke alene i stadig Uenighed med en Del af sine Menighedslemmer og Embedsbrødre, men ogsaa med sine Foresatte. Baade Biskopperne Borne-mann og Pontoppidan maatte oftere paakalde Kirkekollegiets Hjælp, for at holde ham i Tømme, og ihvorvel han flere Gange modtog Advarsler og Formaninger derfra, syntes disse ikke at frugte. Det allerværste var, at han ikke sjelden brugte Prædikestolen som en Kampplads, hvorfra han udsendte sine hvasse Pile mod dem af sine Uvenner i Menigheden, som han ikke paa anden Maade kunde angribe. Dette vakte baade Forargelse og endog Paatale, men uden Nytte, da han, naar det gjaldt, altid fandt Beskyttelse af Pluraliteten i Kirkekollegiet, hvor han nød en vis Anseelse. Ogsaa i Christiania fortsatte han Kampen, saa at hans Biskop Nannestad sagde om ham: «denne Mand beskjemmer vor Orden» (cfr. Histor. Tidsskr., 2. B., S. 134), men her endte Døden snart hans Stridslyst.

Gift med Maria Laurentia Müller, † 1766.

Børn:

1. Johanne Cathrine Haberdorff, født 1731, døbt 30. Marts, † 1762, gift 1751 med Skipper, senere Kjøbmand Poul Meyer.

2. Ditlef Haberdorff, født 1. September 1739, deponerede fra Bergens Skole 1758, † i Christiania 14. Februar 1771 som Krigsraad.

3. Johanne Gansager Haberdorff, født 1742, døbt 17. Januar, gift 21. Juni 1767 med Hans Henrik Brock, født i Vefsens Præstegjæld 1711, † 1780 som Kaptein ved det 2det Oplandske Infanteriregiment. Dennes Sønner var Ludvig Frederik Brock, der i 1814 var Adjutant hos Christian Frederik og den S. 89 nævnte Distriktslæge M. A. H. Brock.

4. Johannes Haberdorff, født 7. August 1743, deponerede 1758 fra Bergens Skole, blev Sorensskriver i Nordhordland og 1797 ved Oprettelsen af Stifts-overretterne Justitiarius i Bergens Stiftsret, † 1. Januar 1807; gift 1772 med Anne Sophie Hassing, † i Bergen 18. April 1824.

5. Regine Margrethe Haberdorff, født 1745, døbt 5. Septbr., † i Christiania 31. Marts 1761.

6. Mathias Albert Haberdorff, født 1751, døbt 1. Juni, † samme Aar.

7. Maria Haberdorff, † 1755.

Om ham se Dansk biogr. Lexikon, VI, S. 440. N. Mag., III, S. 307. Luth. Ugeskr., 2det Halvaar: Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan. Norsk hist. Tidsskr., II. R., 2. B., S. 113—57. Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., VII, S. 371, 396 ff. Bernhoft: Kirkelig Kalender, 1876, S. 192 ff. Parmanns kristelige Kalender for 1894: Pontoppidans nærmeste Formænd paa Bergens Bispestol.

7. Frederik Arentz,

fra 1759—1764, se Biskoperne, S. 21.

8. Gabriel Heiberg.

Født i Sogndal 13. Juni 1708*). Faderen Søren Heiberg var der Sognepræst, Moderen Birgitte Margrethe Linde. Kom 1719 til Bergen, hvor han erholdt Undervisning i Literaten Ole Kamstrup's private Latinskole, hvorfra han 1726 blev dimitteret. Var som Student Huslærer hos Christoph. Munthe, Sognepræst til Hafslo 1726—30 og siden hos sin Fætter Christen Heiberg, Sognepræst til Sogndal. Blev 1732 Amanuensis hos Biskop Bornemann i Bergen, tog samme Aar exam. philos. med *haud illaud.*; var dernæst fra Februar 1733 til September det følgende Aar Tredie-Lektiehører ved Bergens Latinskole og Chordegner ved Nykirken, tog 13. Juni 1735 theologisk Embedsexamen med *non contemn.* Blev samme Aar 25. Juni personel Kapellan hos Joh. Widing ved Nykirken i Bergen, 21. Marts 1738 Sognepræst til Gloppen i Nordfjord, Viceprovst 6. August 1742, Provst 1747 og 15. Marts 1765 Sognepræst til Nykirken mod at svare 100 Rdr. til Kateketen ved Domkirken og 150 Rdr. til Seminarium Fredericianum. Døde 15. Nov. 1768. Han var, siger Pontoppidan om ham, «en erudit og i Guds Sag vel intentioneret Mand». Som Præst i Nordfjord udrettede han meget til Oplysnings og god Ordens Fremme, ikke uden stor Modstand. Som Sognepræst i Bergen virkede han altfor kort, til at han med sin ringe Helbred og i sin fremskredne Alder der kunde udrette meget.

Gift 11. September 1736 med Cecilia Cathrine Widing, se ovenfor; hun † 7. December 1780 paa Gaarden Erebo i Gloppen.

Børn:

1. Johan Widing Heiberg, født i Bergen 17. Juli 1737, blev 1762 personel Kapellan hos Faderen i Gloppen og 1765 hans Eftermand sammesteds. † 13. Oktober 1800; gift 1) med Anne Marie Stub, født 29. August 1742, død 18. November 1784, Datter af Sorenskriver i Nordfjord Lars Stub og Gjertrud Skonevig; 2) 1788 med Anne Christine Paludan, født 1744, † 6. April 1829, Søster til Hans Paludan, Sognepræst til Stordø.

2. Søren Heiberg, født i Bergen 11. September 1738, † 14. Marts 1739.

3. Arve Christian Linde Heiberg, født i Gloppen 2. November 1739, deponerede 1755, var som Student Amanuensis hos Biskop Tidemand i Bergen, tog 9. Juli 1767 theologisk Examen med *non contemn.*, blev 1768 personel Kapellan samt succederende Sognepræst til Strand i Ryfylke, 1769 virkelig Sognepræst; 30. Januar 1789 til Rennesø; Afsked 1809, † 26. Juni 1823. Gift 24. Januar 1769 med Margrethe Maria Hjelm, † 1. Februar 1827, 81 Aar 4 Maaneder gammel, Datter af Sognepræst Peter Hjelm.

4. Oluf Bornemann Heiberg, født i Gloppen 14. August 1741, var fra 1781—1790 Sorenskriver i Senjen, derefter i Hardanger og Voss til 20. Marts 1799, da han tog Afsked. † 20. September 1803; gift med Johanne Margrethe

*) Maaske 1707, da han ved Depositionen 20. Juli 1726 anføres som 19 Aar gammel.

Paludan, født 1744, † 7. September 1797, Enke efter Bispesønnen Løitnant Christian Langemach Tidemand og Datter af Biskop i Christianssand Rasmus Paludan.

5. Gabriel Severin Heiberg, født i Gloppen 19. August 1742, var Officer fra 1762 til 1784, da han blev Foged i Lister med Titel af Kammerraad; tog Afsked 1810 og † 27. Juli 1831; gift 1) 1785 med Martine Balle, † 1786, 2) 1788 med dennes Søster Vivike Cathrine Balle, født 1759, † 27. Juli 1838. Begge Døttre af Cancelliraad, Sorenskriver i Lister Lehn Christian Severin Balle, † 1808, og Johanne Tobiesen.

6. Karen Elisabeth Heiberg, født i Gloppen 13. August 1743, † 1791; gift 1765 med Claus Bager, født i Bergen 25. April 1718, † 5. Juli 1783, blev 1. December 1742 Vice-Lagmand i Bergen, 10. Januar 1744 virkelig Lagmand, 27. Marts 1775 Stiftsbefalingsmand i Bergen. Søn af Lagmand Johan Bager og Gertrud Clausdatter Fasting.

7. Birgitte Margrethe Heiberg, født i Gloppen 14. November 1744, død 8. April 1798; gift med Mag. Jens Andreas Krogh, Sognepræst til Nykirken, se nedenfor.

8. Jakob Widing Heiberg, født i Gloppen 6. Januar 1746, † ugift 1828, var Cancellisekretær, senere Cancelliraad, Raadmand, By- og Raadstuskriver i Horsens.

9. Mikael Andreas Heiberg, født 27. Januar 1747, † samme Aar.

10. Mikael Andreas Heiberg, født 8. April 1748, † 7. Mai 1749.

11. Ingeborg Marie Heiberg, født 30. Juni 1749, † 11. Juli 1750.

12. Christiane Margrethe Heiberg, født 24. Juli 1751, † 5. Mai 1809; gift 1) 2. Juli 1777 med Jens Worm Nagel, født 11. Januar 1739, † 2. Dec. 1788, Foged over Nord- og Søndfjord, Søn af Foged sammesteds Hans Thiis Nagel og Christine Margrethe Worm. 2) 1791 med Kjøbmand, Hofagent i Bergen Herman Didrik Jansson, født i Bergen 1757, † 13. Marts 1822, Søn af Helmich Jansson og Justine Judite Dwerhagen.

9. Frederik Fasting.

Født i Bergen 19. Juli 1718 af Forældre Politi- og Borgermester Claus Fasting, † 1739, og Anne Tormøhlen, hos hvis Fader, Commerceraad Jørgen Tormøhlen Kong Frederik IV. boede under sit Ophold i Bergen 1704. Depo-nerede privat 1736. Var som Student Fuldmægtig hos Faderen indtil dennes Død. Efter at have absolveret theologisk Embedsexamen overtog han en Huslærerpost hos Mag. Caspar Wildhagen, Pastor paa Kongsberg. Blev 19. Juli 1743 personel Kapellan ved Bergens Korskirke, 30. August 1748 Tredie-Præst, eller som det kaldtes nederste residerende Kapellan ved Nykirken, 2. Oktober 1750 øverste Kapellan sammesteds og endelig 5. Mai 1768 Sognepræst ved samme Kirke, men døde allerede førend hans Bestalling ankom den 1. Juni samme Aar. Han hørte ogsaa til Pietisterne, men i god Betydning; sagtmødig og blid, men derhos alvorlig i sin Kristendom, vidnede han om den Aand, der raadede i ham, ved et fromt Levnet. Skjønt næsten altid af svagelig Helbred,

skaanede han aldrig sig selv, men var utrættelig i sin Sjælesorg. Han havde Begavelse som geistlig Taler.

Gift i Bergen 10. December 1743 med Gerhardine von Gülich, født i Bergen 1715, † der 16. November 1770, Datter af Kjøbmand Johan von Gülich, † 1746, og Henrikke von Lübeck.

Børn:

1. Claus Fasting, født i Bergen 29. Oktbr. 1746, døbt 2. Novbr., deponerede 1761 og tog theologisk Examen 1766; var i nogle Aar Sekretær ved Talloetteriet i Kjøbenhavn, blev 1783 Raadmand i Bergen, men døde allerede 1791. Var en smagfuld, men satirisk Skribent og en af Grundlæggerne af det norske Selskab i Kjøbenhavn (Biogr. Lex., V, S. 84).

2. Johan von Gülich Fasting, født 1748 i Bergen, døbt 23. Februar, † der samme Aar, begravet 13. Juni.

10. Johan Plate Bruun.

Født 19. Oktober 1728 i Bergen, hvor Faderen Hans Bruun var Student og Kunstmaler, Moderen Cathrine Elisabeth Plate var en Præstedatter fra Enebak. Blev først undervist af daværende personel Kapellan Hans Rafnsberg og indsattes efter dennes Død 1739 i Latinskolen, hvorfra han dimitteredes 1747. Blev samme Aar Huslærer hos Frederik Arentz, daværende Sognepræst til Askevold, hvis Søn F. C. H. Arentz, senere Rektor ved Bergens Latinskoole, han underviste. Reiste med denne 1751 til Kjøbenhavn, tog anden Examen og blev 15. Mai 1752 theologisk Kandidat. Samme Aar overtog han en Huslærerpost hos Sognepræst Vilhelm Frimann til Manger. Blev 12. September 1755 personel Kapellan ved Domkirken i Bergen, 14. Juni 1762 nederste Kapellan ved samme Kirke og Sognepræst til Askøen, 19. Novbr. samme Aar øverste Kapellan og 1. September 1769 Sognepræst til Nykirken, i hvilken Stilling han døde 27. Juni 1772.

Han var en sagsmodig og fredelskende Mand, der med Inderlighed prædikede Guds Ord purt og rent og var afgjort af sine Menigheder.

Gift 1) paa Askevold 7. Oktbr. 1757 med Susanne Arentz, † 5. Juni 1766, Datter af Sognepræst til Askevold, senere Biskop i Bergen Frederik Arentz. 2) 16. Juni 1768 med Wenche Cecilia de Besche, født i Bergen 1741, døbt 22. September, † 23. November 1805, Datter af Apotheker Johan Peter de Besche og Rebekka von der Lippe. Begge Ægteskaber uden Børn. Enken blev 16. November 1786 gift med Kjøbmand i Bergen Wollert Claussen Krohn, † 5. Juni 1789 som Etatsraad.

11. Josva Schaffner.

Født i Slagelse 12. Mai 1716, blev Student 1738 og theologisk Kandidat 1743. Kom op til Bergen 1751 som Huslærer, blev 1. August 1755 residerende Kapellan til Haus i Nordhordland og 12. November 1772 Sognepræst til Nykirken; døde pludselig under et Ligfølge paa Kirkegaarden 15. Okt. 1773.

Var som Kandidat Repræsentant for den ogsaa i Bergen i den Tid udbredte hernhutiske Retning, der i Christian VI.s Regjeringstid især efter Grev Zinzendorffs Besøg i Danmark havde mange Tilhængere baade der og i Norge, hvilke for en Del sluttede sig til Pietismen. Han synes ogsaa at have fulgt den samme Retning som Præst. Var en alvorlig Mand og heldig Taler.

Gift 1) i Bergen 16. Marts 1756 med Christiane Augusta Lyhme, † 12. December 1766, Datter af Præsident i Bergen, Conferentsraad Jonas Lyhme og Engel Maria Storm. 2) 18. August 1768 med Anne Sophie Bager, født i Bergen 1721, døbt 25. Juni, opdragen tildels i Hernhut, † uden Børn. Datter af Lagmand, Cancelliraad Johan Bager og Gertrud Claudatter Fasting.

Børn af 1ste Ægteskab, der døde i ung Alder:

1. Jonas Beatus Schaffner, født i Haus 1757, døbt 8. Januar.
- 2 som ikke kjendes.

12. Dr. Christian Frederik Hagerup.

Født i Throndhjem 31. Juli 1731 af Forældre Biskop Dr. Eiler Hagerup og Anne Cathrine Barhow. Efter Faderens Død 1743 opdrages han af sin Slægtning, Borgermester i Throndhjem, Hans Hagerup, og efter at være undervist af sin Broder, daværende Konrektor Hans Hagerup, senere Stiftamtmand og adlet med Navnet Gyldenpalm, kom han 1746 i Throndhjems Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1749. Erholdt til exam. artium og det følgende Aar til exam. philos. *laudabilis* og til theologisk Examen 15. Mai 1752 *haud ill.* Vendte derpaa tilbage til Throndhjem, hvor han opholdt sig, indtil han 29. December 1758 blev ordineret Missionær for Lapperne i Skjærstad og Saltdalen. Blev 13. Marts 1761 residerende eller Vice-Pastor til Skjærstad, 1768 Provst i Salten og 7. Marts samme Aar Medlem af det kongelige norske Videnskabernes Selskab; 1. Sept. 1769 Sognepræst til Vor Frue Kirke i Throndhjem, 22. Juli Notarius capituli, 10. August 1773 Magister i Kjøbenhavn, 27. Januar 1774 Sognepræst til Nykirken i Bergen; 11. Mai 1779 fraværende Doctor theologiæ, 3. Febr. 1780 Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Throndhjem; var fra 11. Mai 1780 til 26. Juli 1791 Vice-Præsæs i det Norske Videnskabernes Selskab, 1785 Medlem af Naturforsker-Selskabet i Danzig; døde 30. Juni 1797.

Under sit Missionariat i Nordlandene lagde han sig efter Botanik efter Opfordring af Biskop Gunnerus, af hvem han var meget afgjort, for at forøge dennes Samlinger. Som Provst i Salten kom han i alvorlige Konflikter med den titulære Biskop, Missionens Vicarius N. C. Friis, og var Aarsag til hans Afskedigelse fra den nordlandske og finmarkske Missions Tjeneste. Som Præst i Bergen døbte han den 4. September 1777 en Negerinde, kaldet Juliane Maria, da Daabsakten foregik paa Dronningens Fødselsdag. Denne Negerinde var af en Madame Dissington kjøbt og af hende ført fra Vestindien. Hagerup var en praktisk og kundskabsrig Mand og som Menneske saare agtværdig.

Gift 20. Sept. 1764 med Anne Margrethe Cathrine Westermann, født 1736, † 15. Juli 1819, Datter af Overveier og Maaler i Throndhjem, Kammerraad Bernt Westermann og Esther Høyer, † i Bergen 1776.

Børn:

1. Eiler Hagerup, født 27. Juli 1766; deponerede 1784 fra Throndhjems Skole, theol. Kandidat 1787, 1789 Kateket ved Holmens Kirke, 1792 Prædikant ved det Harboeske Fruekloster, 10. Mai 1793 residerende Kapellan i Værdalen, 27. Mai 1808 Sognepræst til Aure i Romsdalen. Dømt ved Høiesteretsdom af 30. Oktober 1821 at have sit Embede forbrudt; † 1. Januar 1826 paa Solbu Gaard i Ørkedal. Gift med Michelle Ottilie Andresen, født 1769 i Rønne Sogn, fra hvem han blev separeret 17. Mai 1809, Datter af Generalauditør Christian Andresen, Regimentskvartermester, Amtsforvalter og Ridefoged paa Bornholm og Michelle Schrøder.

2. Anne Margrethe Hagerup, født 1768, † 8. Februar 1840, gift med Politimester i Throndhjem Mons Lie, † 2. August 1827.

3. Bernt Westermann Hagerup, født 1772, Student fra Throndhjems Skole 1791, † 1807 som Lærer ved Holbæks Borgerskole; gift med Mette Sophie Unger, † 22. Juli 1858, Datter af Steen Unger, Præst paa Kysten Guinea og Frederikke Sophie Torne.

4. Anne Cathrine Barhow Hagerup, født 1775, † ugift.

Om ham se Dansk biogr. Lex., VI, S. 473. Fallesens Magasin, VII, S. 391. D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19de Aarh., flere Steder, se Registeret. L. Daae: Af J. v. Bülow's Papirer, S. 149, 52, 91. Samme: Throndhjems Stifts geistlige Hist., S. 196, 201 ff.

13. Mag. Jens Andreas Krogh.

Født i Bergen 1740, døbt 7. November, af Forældre Thomas Georg Krogh, paa den Tid Hjælpepræst i Bergen, senere Sognepræst til Vik, og Mette Marie Hoff. Deponerede privat 17.., blev 15. Oktober 1766 personel Kapellan til Volden hos den bekjendte Lærde Hans Strøm, 1769 adjungeret og succederende Sognepræst til Daviken, Magister 1773, 1774 virkelig Sognepræst samt Provst i Nordfjord og 14. Juni 1780 Sognepræst til Nykirken. Død 6. April 1783. Han hjalp meget til Vaccinationens Indførelse i Nordfjord og syslede med Naturvidenskaberne, hvormed han var bleven fortrolig, da han var Kapellan hos Professor Strøm. J. C. Berg bemærker om ham, at han var bekjendt som Selskabsmand. Efter hans Død tog flere af Bergens Borgere sig med stor Kjærlighed af hans Børn. (Se Biogr. Lex.).

Gift 2. Mai 1769 med Birgitte Margrethe Heiberg, se ovenfor No. 8, † 8. April 1798.

Børn:

1. Gabriel Krogh, født 1770, † 1857 i Bergen, Skibsfører; gift 1) med Else Olssen, † 14. Februar 1810, 38 Aar gammel, Søster til Sognepræst Olssen paa Stordø. 2) med Jenny Smith fra England. 3) med Natalia Dyrzsky fra Rusland.

2. Thomas Georg Krogh, født 22. Oktober 1771, deponerede 1794 fra Bergens Skole, † ugift som Handelsassistent paa Grønland.

3. Knud Carl Krogh, født 1773, døbt 24. November, blev 10. Oktober 1818 Sorenskriver over Søndre Søndmøre, senere ansat i lige Stilling i Bamble; † 22. Januar 1841. Gift 1) med Karen Thaulow fra Ullensaker, 2) med Maren Horster, Datter af Kjøbmand Søren Horster i Christiania.

4. Peder Krop Krogh, født 1772, Sekretær i Admiralitetet i Kjøbenhavn.

5. Hans Strøm Krogh, Prokurator i Bergen, druknede 30. Oktober 1814 i Evangerelven paa en Thingreise; gift med Elise Helene Gjerken, † 4. Novbr. 1874, 88 Aar gammel.

6. Johan Caspar Krogh, født 23. September 1776, † i Bergen 18. Sept. 1831 som entlediget Amtmand i Finmarken; gift i Kjøbenhavn 26. Juli 1811 med Anne Cathriné Møller.

7. Cecilia Cathrine Krogh, født 1777, † 4. April 1821; gift 1800 med Kjøbmand i Bergen, Konsul Wollert Konow, Bankadministrator, født i Bergen 7. November 1779, † 3. Oktober 1839 i Venedig, hvor han opholdt sig paa en Reise for sin Helbred; var Storthingsmand fra Bergen 1815, 1827 og 1828. Ridder af Nordstjerne Orden. Søn af Kjøbmand Frederik Ludvig Konow og Anne Hedevig Rieck.

8. Karen Elisabeth Krogh, født 1781, † ugift i Bergen 4. Januar 1844.

9. Mette Maria Krogh, født i Bergen 15. Sept. 1782, † 20. Nov. 1783.

10. Jens Andreas Krogh, født efter Faderens Død 29. Oktober 1783, † 30. December 1785.

14. Hugo Frederik Hjorthøy.

Født 9. Mai 1741 paa Kleps Præstegaard paa Jæderen, hvor hans Fader af samme Navn var Sognepræst. Moderen Inger Beate Schreuder. Deponerede privat 1760 fra Bergen; blev 1. November 1765 personel Kapellan i Flesberg, 1769 Skibspræst, 1770 Vice-Provst paa Flaaden, som gik til Algier, 16. Sept. 1771 Sognepræst i Skien, 24. November 1774 til Froen, Aaret efter Provst i Gudbrandsdalen, 30. Juli 1783 Sognepræst til Nykirken i Bergen og 30. Dec. 1791 til Sund ved Mageskifte med Philip Fleischer. Døde 29. August 1812.

Var som Præst i Gudbrandsdalen meget anset baade som Skribent og praktisk Embedsmand. Især gjorde han sig bemærket som den første, der oprettede Kornmagasiner i Præstegjældet, hvilket vakte Regeringens Opmærksomhed paa ham, og modtog han i den Anledning en meget smigrende Skrivelse gennem Cancelliet fra Kongen. Som Præst i Bergen og end mere paa Sund sløvedes han af økonomisk Tryk, der efterhaanden gjorde ham uskikket til at varetage sine Embedspligter.

Gift 1) 1771 med Bolette Marie Braag, † 1776. 2) 1776 med Maren Braag, født 1750, † paa Tysnæs Præstegaard 3. April 1826. Begge Døtre af Jernverkseier Laurentius Braag og Marthe Mehlo.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Inger Mathea Hjorthøy, født i Skien 1772, † i Bergen 23. Mai 1788.

Børn af 2det Ægteskab:

2. Hugo Laurentius Hjorthøy, født i Froen 25. September 1778, Sognepræst til Lindaas, senere til Arendal, hvor han døde som entlediget 1849; gift med Severine Petronelle Tonning.

3. Bolette Maria Hjorthøy, født i Froen 1780, † 15. Mai 1856; gift med Ole Tidemand Arentz, Sognepræst i Tysnæs.

4. Morten Hjorthøy, født i Froen 1783, † paa St. Thomas i Februar 1807 som Kargadør fra Bergen.

5. Margrethe Petronelle Hjorthøy, født i Bergen 23. Juni 1785, død ugift 185*.

6. Vilhelm Smith Hjorthøy, født i Bergen 16. December 1789, † 1793.

Hans Skrifter hos Nyerup. Hans Dagbog paa Togtet til Algier er meddelt af D. Thrap i Tidsskriftet «Musæum», Kbh. 1893. Se Dansk biogr. Lex. VII, S. 484.

15. Philip Fleischer.

Født 17. November 1745 paa Gaarden Hesthammer i Kingserviks Præstegjæld af Forældre Sorenskriver over Hardanger og Voss, Etatsraad Johan Sechmann Fleischer, † 1789, og Cathrine Geelmuyden, † 1774. Blev Student 1760 og theologisk Kandidat 1767 med *haud contemn.* Ansattes 29. Mai 1772 som residerende Kapellan i Indviken, 17. Januar 1779 som Sognepræst til Klep paa Jæderen, 2. Juli 1786 til Sund og kom ved Mageskifte med sin Formand til Nykirken 1791. Døde som Stiftsprovst 5. September 1807.

Var lidet begavet og mindre skikket til Bypræst.

Var 3 Gange gift. 1) 8. Juni 1774 med Birgitte Margrethe Schreuder, født 1746, døbt 2. August, † 1775, Datter af Toldkontrollør og Skibsmaaler i Bergen Henrik Schreuder, † 1763, og hans første Hustru Mette Maria Sørensdatter Heiberg. 2) 22. August 1776 med Anne Hegelund Christie, født paa Tysnæs 1748, døbt 14. August, † 1794, begravet 3. Oktober. Datter af Provst og Sognepræst til Tysnæs Edvard Christie og hans 2den Hustru Magdalena Margrethe Koren. 3) 25. Aug. 1795 med Sophie Dorothea Irgens, født 1771, † 28. Juni 1854 uden Børn. Datter af Biskop Ole Irgens.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Birgitte Margrethe Fleischer, født i Indviken 23. Marts 1775, død 7. August 1832 uden Børn. Gift 13. Decbr. 1803 med Ole Christian Irgens, se S. 26.

Børn af 2det Ægteskab:

2. Edvard Christie Fleischer, født 17. Juni 1780, deponerede 1799 fra Bergens Skole, blev 1806 Lærer ved Aarhus lærde Skole, 10. Marts 1818 Overlærer sammesteds; entlediget 28. Oktober 1846, † 12. August 1854; gift med Rachel Magdalene Margrethe Ache, født 20. Juli 1782.

3. Eiler Hagerup Fleischer, født 9. September 1781, var Kjøbmand i Livorno og senere Konsul i Neapel.

4. Frederik Diderik Sechmann Fleischer, født 23. Februar 1783, var først Assistent ved Handelen i Grønland, bosatte sig senere i Aarhus, hvor han døde 1849 som titulær Kammerraad; gift med Christine Klitgaard.

5. Johan Sechmann Fleischer, født 16. Januar 1791, Generalkonsul i Neapel.

6. Magdalene Margrethe Christie Fleischer, født 24. Septbr. 1784, død ugift 27. Januar 1852.

7. Hans Mossin Fleischer, † ung.

8. Cathrine Geelmuyden Fleischer, født 16. December 1786. .

9. Anne Beate Mossin Fleischer, født 14. Aug. 1793, † 10. Aug. 1794.

16. Jonas Rein.

Født 18. Januar 1760 i Sundalens Præstegjeld paa Nordmøre, hvor Faderen Ole Rein, der 1792 døde som Sognepræst til Jevnager, da var residerende Kapellan. Moderen Margrethe Hansdatter Ross. Blev privat dimitteret 1777; erholdt til exam. art. samme Aar *haud ill.*, til exam. philos. det følgende Aar *laudab.* og til exam. theol. 18. April 1780 *haud ill.* Studerede derpaa Philologi, hvori han underkastede sig den ved Universitetsfundatsen af 1788 oprettede Skoleembedsexamen den 20. Juni 1789 med *laudab.* Det var dengang hans Forsæt at ofre sig til Skolefaget ved at erholde Ansættelse som Konrektor eller Rektor, men dette vilde ikke lykkes. Imidlertid forblev han i Kjøbenhavn, fortsatte sine Studier i Theologi og Philologi, samt beskjæftigede sig med Æstetik og lagde sig efter de levende Sprog, især det franske, som han en Tid skrev og talte med Lethed. Fra 1786 gjorde han sig bekjendt som Digter især i lyrisk Poesi, der vakte fortjent Anerkjendelse. Man kunde have ventet, at en Mand med hans Kundskaber og Talenter ikke vilde have staaet tilbage paa Befordringsbanen, naar han dertil fremstillede sig, men skjønt han stadigen var Ansøger til forskjellige Embeder, blev han dog upaaagtet. Grunden dertil har man villet mene var, at han ikke ydmyg nok bøiede sig for Cancellideputeret Chr. Brandt, hvem han endog skal have snertet med sine Sarkasmer. Træt og kjed af at vente, søgte han det ensomme og besværlige Kautokeino Sognekald i Vestfinmarken, som han ogsaa fik under 7. Oktober 1791, men til Held baade for ham selv og Fædrelandet kom han ikke at tiltræde dette Embede, thi paa Overreisen dertil fra Kjøbenhavn stødte han tilfældigvis i et Selskab i Norge paa Generalauditor Ole Christopher Wessel — Broder af Digteren Johan H. Wessel —, der som Eier af Herregaarden Hafslund havde Kaldsret til Skjeberg, hvis residerende Kapellani just da var ledigt. Han tilbød Rein dette Embede, som denne gjerne modtog, hvorefter han under 23. Marts 1792 erholdt Udnævnelse dertil. Blev 28. Februar 1800 Sognepræst til Eidanger og 1. April 1808 til Bergens Nykirke. Døde 21. November 1821.

Samtiden har sat Rein høit paa Erindringens Tavle, og det kan ikke negtes, at han i flere Henseender fortjente den Anseelse, hvori han stod. Som Digter vakte hans første Arbejder store Forventninger, da de, som en Smagsdommer

har sagt, «udmærkede sig ved dyb Følelse, mandig Alvor og megen Elegantse i Formen.» Saa meget beklageligere var det, at han senere ikke indfrie disse Løfter, men allerede tidlig hængte sin Harpe op, uden næsten mere at røre dens Strænge.

Som geistlig Taler skal han have fængslet de mere Dannedes Opmærksomhed ved det dybe Alvor, den høie Kraft og imponerende Værdighed, hvormed han taledede; men han var neppe istand at løfte Menigmand op til sig. Senere, da hans Helbred svækkedes, og Tidens Pinagtighed indvirkede forstyrrende ogsaa paa hans økonomiske Velvære, efterlod dette kjendelige Spor paa hans indvortes Menneske. Hans medfødte Pirrelighed og Bitterhed blev endnu skarpere og mere hvas, og han følte sig misfornøiet baade med sig selv og andre. Denne hans aandelige Habitus synes ogsaa at have haft Indflydelse paa hans geistlige Foredrag. I hans sidste Leveaar sporer man derfor i hans Prædikener en overveiende Tørhed og Kulde, hvorved det opbyggelige Element traadte mere i Baggrunden. Han var i 1814 virksomt Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og hørte til det nationale Parti, der ivrede mod Foreningen med Sverige. Her paadrog han sig den daværende svenske Konprinds Karl Johans Uvilje og Fortørnelse ved den Bitterhed og Hensynsløshed, hvormed han angreb ham, da § 15 (nu 4) i Grundloven af 17. Mai toges under Behandling, om at Kongen stedse skulde have bekjendt og bekjende sig til den evangelisk-lutherske Religion, og ytrede Rein ved denne Leilighed, at naar en Konge ikke tog i Betænkning at afsvære sin Religion, hvori han som Barn og Mand var opdragen, og antager en anden, alene for derved at vinde en Krone, da maatte en saadan Adfærd vække berettiget Tvivl om Oprigtigheden og Ærligheden af hans Sindelag, og det kunde ikke være noget Folk ligegyldigt at se en Konge paa Thronen, der spottede saavel med sine Fædres som med sin antagne Tro. Da der derfor blev Tale om at besætte den ved Johan N. Bruns dødelige Afgang ledige Bispestol i Bergen, hvortil det norske Statsraad havde indstillet Rein som No. 1, fordi han ansaaes som en begavet Taler, ypperlig Digter, der med sin Kundskabsrigdom og Dannelse baade som Theolog og Philolog forbandt en alvorlig og fast Karakter, hvilket alt gjorde ham fortrinlig skikket til at udfylde den ledige Bispestol, — henstod Sagen uafgjort i længere Tid, fordi der førtes Forhandlinger med Rein, for at bevæge ham til at afgive en Erklæring, som kunde afværge de Betæneligheder, Karl Johan nærrede om hans Loyalitet. Man fordrede kun af ham, at han skulde afgive en Erklæring, «om hans Tænkemaade som Statsborger og i Anledning af Foreningen var overensstemmende med den forrige bergenske Biskops», der som bekjendt tilsidst forandrede Mening og blev unionsvenlig. Men det kom ikke til nogen Enighed; Rein betragtede Biskop Bruns Adfærd efter Foreningen som Svaghed, ja Feighed, og derfor kunde han ikke bekvemme sig til at give Erklæringen en saadan Form, hvormed Carl Johan blev tilfredsstillet. Han blev derfor forbigaaet og Pavels, der var nævnt som den 2den paa Indstillingslisten, blev Biskop i Bergen. Det synes ogsaa at have været mere end tvivlsomt, om Rein havde været skikket til Biskop, unanseet hans allerede svækkede Helbred. Han manglede den Sindighed, Klogskab og Omgængelighed, der ikke uden Skade for Embedet kan undværes hos en Biskop;

ligesom hans hele Aandsretning syntes mere at passe sig for det stille og enlige Studerekammer end for en mere udadgaaende praktisk Virksomhed.

Gift 1) med Anne Cathrine Arbo, † i Skjeborg 1794 uden Børn, Datter af Sognepræst til Ramnæs Christian Arbo og Anne Livia Wølner.

2) 1796 med Anne Frederikke Bergersen, født 14. Mai 1776, † i Bergen 22. Februar 1856.

Børn:

1. Anne Cathrine Rein, født 31. December 1800, gift med Skibsfører i Bergen Andreas Thomessen, † paa Søen 1853.

2. Ole Rein, født 1802, † som Søfarende 1821. paa St. Thomas i Vestindien.

3. Inger Margrethe Rein, født 30. Marts 1805, ugift.

4. Lucie Rein, født 14. Marts 1806, † i Laurvik 28. Februar 1886, gift med Rebslager i Bergen Sørvig, Søn af Materialsriver Knud Findsen Sørvig.

5. Elisabeth Laurentia Rein, født 26. Juli 1809 i Bergen, gift 1885 i Bergen med Johan Daniel Stub Landmark, født 14. Mai 1820, Sognepræst til Selje. Se der.

6. Mette Dorothea Rein, født 13. Oktober 1813, † 9. Mai 1849, gift med Rebslager i Laxevaag Simon Simonssen.

Foruden disse 6 Børn havde de 5, der døde i spæd Alder.

Hans Biografi udførlig i D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19de Aarh., I, S. 222 ff. L. Daae: Breve fra Danske og Normænd, Kbh. 1876, S. 257 ff. J. Gran: Skizzer af bergenske Forholde, II, S. 17, 148, 54.

17. Hans Jacob Grøgaard.

Født 5. April 1764 i Hofs Præstegjæld i Solør, hvor Faderen Student Johannes Grøgaard, barnefødt i Christiansand, boede som Underofficier. Moderen Anne Olsdatter Sønsterud, † 1811. Undervist først af Faderen, der var en stræng, men duelig Lærer, kom han siden, ved dennes Ansættelse som Klokker ved St. Jørgens Hospital og Første-Lektiehører ved Latinskolen i Bergen, ind i sammes Skole, hvor han allerede som Discipel vakte Biskop Hagerups Opmærksomhed som en flink latinsk Stilist; derhos lagde han sig som Alumn i det i Biskop Pontoppidans Tid stiftede Seminarium Fredericianum efter Fransk og Tysk. Blev dimitteret fra Bergens Skole 1781 og erholdt til exam. art. og det følgende Aar til exam. philos. *laudab.* Efter et kort Ophold i Hjemmet 1782 begav han sig atter igjen til Kjøbenhavn, for at studere Theologi, men af Mangel paa Udkomme maatte han stadig give Timeundervisning for sit Ophold, hvorfor han ansaa det mest tjenligt snarest muligt at underkaste sig Embedsexamen, hvilket skede 1784 med *non contemn.*, til hvilken Karakter han havde meldt sig. Strax efter reiste han op til Norge, blev først Huslærer og 1785 personel Kapellan hos Sognepræst Gerhard Heiberg til Skjold, i hvilken Stilling han mistede, hvad han eiede ved en paa Præstegaarden op-

kommen Ildebrand, som nær havde kostet ham Livet. I Aaret 1789 ansattes han i samme Stilling hos Provst Troels Christian Krog, Sognepræst til Skudenes. For at opnaa en bedre Embedsstilling reiste han 1796 til Kjøbenhavn, men da ingen saadan strax tilbød sig, forrettede han som Hjælpepræst i Ousted Kald i Sjælland, hvor han stiftede Bekjendtskab med Grev Holstein, hvis Yndest og Bevaagenhed han vandt, og ved hvis formaaende Anbefaling han lettelig vilde kunne have erholdt Ansættelse i Danmark; men hans Hu stod til Fædrelandet. 31. Marts 1797 ansattes han som residerende Kapellan i Øiestad. Her udfoldede han megen Virksomhed. Det var just paa den Tid, at Dr. Peder Hansen besteg Christiansands Bispestol, en Mand, der uden just at være den sindige og alvorlige Reformator i Kirke og Skole, hvortil han som Biskop følte sig kaldet, dog besad en glødende og utrættelig Iver for at fremme borgerlig Oplysning, hvilken i Medfør af Tidens Aand skulde gaa under Navn af kristelig, uden dog i Virkeligheden at være det. Til et vist Punkt fulgte Grøgaard sin Biskop i hans Bestræbelser for Almenoplysning, men han havde altfor megen kirkelig og kristelig Sands til, at han i andre og i de væsentligste Retninger skulde villet slutte sig til ham. Vel kan det ikke nægtes, at Grøgaard med megen Iver, ja endog med en vis Heftighed kjæmpede for Indførelsen og Brugen i Menighederne af den saakaldte evangelisk-kristelige Salmebog og til Fortrængelse af den almindelig brugelige af Kingo, men denne Forkjærlighed for disse Salmer, hvis væsentligste Fortrin bestaa i en vakker Form, havde han fælles med mange af sine Embedsbrødre og flere af Landets Biskoper. I Øiestad finde vi ham ivrig sysselsat med at udbrede Vaccinationen, danne Skolelærere og oprette Læseselskaber. Anbefalet paa det varmeste af sine Foresatte blev han 3. Mai 1811 Sognepræst til Vestre-Moland og 23. Marts 1822 Sognepræst ved denne Kirke i Bergen. Han døde her efter nogen Tids Sygelighed 22. Marts 1836, efter at have været konstitueret Stiftsprovst.

Han blev 29. August 1832 geistligt Medlem af Vasa-Ordenen. Grøgaard var ogsaa i 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold som første Repræsentant fra Nedenæs Amt og fulgte i politisk Henseende en anden Retning end sin nærmeste Formand, idet han sluttede sig til Grev Wedels Parti, der ønskede Foreningen med Sverige. Som geistlig Taler udmærkede han sig ved Inderlighed og Varme, ligesom hans Frømræden i Kirken var værdig og tiltalende. Som Medlem af Bergens Skolekommission udrettede han meget til Oplysningens Fremme. Han var saare behagelig i Omgang, vittig og skarpsindig og besad mange Kundskaber udenfor sit egentlige Fag. Til Minde om ham blev et Legat stiftet under 8. Oktober 1837 af det bergenske Præsteskab, hvoraf Renten skulde tildeles et fattigt og skikkeligt Barn i Nykirkens Sogn.

Gift 1792 med Anne Maria Krog, født 6. Juni 1772, † 13. August 1851, Datter af den ovennævnte Provst Troels C. Krog og Helene Sophie Meyer.

Børn:

1. Anne Johanne Grøgaard, født 1793, † 1804.
2. Helene Sophie Grøgaard, født 6. Juli 1795, gift med Kjøbmand Lars Hammer i Lillesand.
3. Johannes Grøgaard, født 19. Februar 1798, Konsul og Kjøbmand i

Lillesand, † 2. April 1878, gift med Jakobine Petrea Parnemann, † i Lillesand 22. Marts 1868, Datter af Toldbetjent i Langesund Conrad Parnemann.

4. Truls Christian Krog Grøgaard, født 2. April 1800, † som Handelsmand i Texas, gift med Thomine Ellertsen.

5. Anne Maria Grøgaard, født 6. April 1802, gift med Malermester i Bergen Hans G. Müller. Hun erholdt ved Storthingsbeslutning af 7. December 1859 i aarlig Pension 40 Spdr. som Eidsvoldsmandsdatter.

6. Christian Edvard Grøgaard, født 1804, † 1816.

7. Anne Johanne Grøgaard, født 1. Juni 1807, gift med Sognepræst i Frederiksstad Provst Laurentius Koren, se Fjælberg.

8. Antonette Margrethe Helene Grøgaard, født 25. Oktober 1809, † ugift 26. August 1884 i Lillesand.

9. Vilhelmine Frederikke Grøgaard, født 6. Aug. 1812, † 17. Marts 1849.

10. Charlotte Louise Amalia Grøgaard, født 27. Februar 1814, gift med Kjøbmand Johan Krog i Flekkefjord.

11. Frederik Christian Holberg Grøgaard, født 25. December 1817, død som Kjøbmand 28. Februar 1846.

Udførlig Biografi af D. Thrap i Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19de Aarh., I, S. 178 ff. Dansk biogr. Lex., VI, S. 261. J. Neumann: H. J. Grøgaard. Bergen 1836. Yngv. Nielsen: Bidrag til Norges Hist. 1814, I, S. 349 ff.

18. Johan Baltazar Flottmann.

Født 14. November 1786 i Bergen, hvor Faderen Baltazar Johan Flottmann var 3die Lektieholder; Moderen Anne Henriksdatter Formann. Privat undervist af Faderen optoges han 1798 i Latinskolens 4de Klasse og blev dimitteret derfra 1802. Erholdt til exam. art. *laudab.* og til exam. philos. det følgende Aar samme Karakter, samt endelig til exam. theol. 20. April 1807 *laudab.*, for den homiletiske og kateketiske Prøve, hvilke begge han underkastede sig i Bergen 1811, samme Karakter. Var fra 1808—1816 Lærer ved Bergens Realskole i Religion, Historie, Geografi og Norsk. Blev 15. Oktober 1815 residerende Kapellan til Voss, hvilket Embede han tiltraadte det følgende Aar, 15. Februar 1823 residerende Kapellan til Nykirken og 26. August 1836 Sognepræst sammesteds, samt 12. Oktober 1843 Stiftsprovst.

Som en i sin Tid kraftig og duelig Embedsmand gjorde den Kommune, hvori han tilbragte sine fleste Embedsaar, ogsaa særlig Fordring paa hans Virksomhed. Saaledes var han fra 1824—1831 Timelærer i Bergens Latinskele i Religion og Geografi; var Medlem tilligemed sin Medbroder Sognepræst Grøgaard og Overlærer Bohr af en Komité til Almueskolevæsenets bedre Indretning, samt af Komitéen til Fordeling af de ikke ubetydelige Pengebidrag, der ydedes de i Aaret 1830 trængende Brandlidte, samt den i Anledning af Kolerasygdommen oprettede Sundhedskommission. Endelig var han fra 1833—1840 speciel Inspektør for Vexelundervisnings- og Haandgjerningsskolerne, og midlertidigt

Medlem af Bergens Stiftskomit  for Bibelselskabet. Under disse forskjelligartede Hverv lagde han Flid og Duelighed for Dagen, ligesom han i sin præstelige Virksomhed viste stræng Orden og Nidkjerhed. Da Alderdommen ytrede sin Indflydelse paa denne forøvrigt legemsst rke Mand, aftraadte han i 1861 som Stiftsprovst, men vedblev endnu nogen Tid at bestyre Sognepræstembedet. Ogsaa dette nedlagde han efter erholdt Afsked i Naade og med Pension 16. Januar 1864; og i hvorvel man maa billige dette Skridt, at han i en Alder af 78 Aar og efter en præstelig Virksomhed af 49 Aar, hvoraf de 41 tilbragtes i Bergen, søgte den Hvile, Alderdommen med Rette krævede, maa man paa den anden Side beklage den krænkende Adfærd, der vistest ham af Biskop Kaurin under de Forhandlinger, der foranledigede hans Entledigelse. Han døde 10. Juli 1869. Efter sin Entledigelse dikterede han sine Livserindringer.

Gift 16. April 1816 med Hermiche Morritz Linde, født i Bergen 10. December 1791, † 6. August 1875, Datter af Skibsfører Nikolai Linde og Agnete Buchhoft.

Børn:

1. Anne Henrikke Agnete Flottmann, født paa Voss, 21. Febr. 1817, ugift.

2. Nikoline Albertine Mohn Flottmann, født paa Voss 11. Januar 1819, gift 21. Juli 1843 med Kjøbmand i Bergen Knud Geelmuyden Fleischer, født sammesteds 27. Juni 1816, Søn af Kjøbmand Christian Lorentz de Ferry Fleischer og Elisabeth Birgitte Ohmann. Se S. 57.

3. Cathrine Mohn Flottmann, født paa Voss 1. Marts 1822, ugift, død 2. Mai 1881.

4. Johanna Flottmann, født i Bergen 6. Mai 1824, gift 18. Mai 1854 med Kjøbmand i Bergen Hans Arnt Bordrud, født paa Skudesnæs 6. Septbr. 1828, Søn af Leitnant, senere Overtoldbetjent i Bergen Hans Plade Bordrud, fra Kongsvinger og Anne Gise Petersen.

5. Helene Birgitte Flottmann, født 18. Oktober 1826, † 24. Juni 1883, gift 28. November 1847 med Rebslager Hans Joakim Jordan, født i Bergen 2. Mai 1825, Søn af Bagermester Wollert Danchertsen Jordan og Johanna Lydia von Tangen.

6. Hermiche Vilhelmine Flottmann, født 1828, † som Barn.

19. Svend Borchmann Hersleb Walnum.

Født 18. Februar 1816 paa Gaarden Nordher  paa Helgeland i Tromsø Stift af Forældrene Proprietær Jonas Greger Walnum og Else Marie Meier Hersleb. Blev først undervist af sin  ldre Broder Jørgen Sverdrup Hersleb Walnum, daværende res. Kap., senere Sognepræst til Her , men kom derefter til sin Morbroder Professor theol. S. B. Hersleb, der tog sig faderligen af ham og fortsatte med hans Uddannelse til exam. artium, som han underkastede sig 1836 med *haud illaud.* Det følgende Aar tog han 2den Examen og 14. December 1841 theologisk Examen, begge med *laudab.*, hvilken Karakter han ogsaa erholdt for den praktiske Prøve. Efter at han i nogen Tid havde været Lærer

ved Borgerskolen i Tønsberg, blev han 4. Oktober 1844 personel Kapellan i Vanse og 5. April 1848 i samme Stilling i Homedal. Udnævntes 14. Febr. 1851 til Præst ved Bergens Strafanstalter, 8. Juni 1855 til residerende Kapellan til Nykirken, til hvilken Ansættelse en stor Del af Menigheden havde indgivet Ansøgning og blev endelig 8. Juni 1864 Sognepræst sammesteds. Skjønt af svagelig Helbred, har han aldrig skaanet sig, hvor det gjaldt Udvikling af det kristelige Liv i Menigheden, men med Iver og Nidkjærhed virket dertil, dels ved Sjælepleie, dels ved Bibellæsning over udvalgte Stykker af det gamle og nye Testamente, som han ugentlig har foredraget for en talrig Skare af Tilhørere, ligesom han i Forening med sin Medbroder residerende Kapellan Daniels har givet Stødet til Indførelse af de saakaldte Menighedsmøder i Byen, hvilke ikke havde lang Varighed. 21. Januar 1880 blev han Ridder af St. Olafs Orden for fortjenstlig Embedsvirksomhed. Paa Grund af vedvarende Svagelighed søgte han Afsked og fik den 29. Oktober 1888 fra 1. Mai 1889. Det var saa vidt, at hans Kræfter strakte til et kort Afskedsord til Menigheden 1ste Paaskedag 1889. 5. Juli samme Aar døde han og blev begravet under stor Deltagelse af Menigheden.

Gift 17. Juni 1846 med Anne Elisabeth Lovise Suur, født 1. Juni 1817, Datter af Sognepræst Jakob Rosted Suur og Margrethe Elisabeth Boyesen.

Børn:

1. Marie Margrethe Walnum, født 10. Juli 1847, gift med Sognepræst til Hevne Georg Schjelderup.

2. Svend Borchmann Hersleb Walnum, født 15. Marts 1849, Student fra Bergens Skole 1869 med *laudab.* Se Viks Sognepræster.

3. Jakob Rosted Suur Walnum, født 19. Marts 1851. Se Lekangers Sognepræster.

4. Anne Lydia Lovise Walnum, født 2. Juni 1853, gift med Præsten O. Riis. Se Sunelven.

5. Jørgen Sverdrup Hersleb Walnum, født 23. April 1855.

Biografi i D. Thrap: Bidrag til d. norske Kirkes Historie i 19de Aarh., II, S. 371 ff. Kraft-Langes Forfatterlex., S. 663.

Han har udgivet adskillige Prædikener og Foredrag enkeltvis. Heraf kan mærkes: Foredrag i Anledning af vore Dages Strid om Daaben og Kirken. Bergen 1858. — Bemærkninger i Anledning af Dr. M. F. Schmaltz' Prædiken i St. Mariæ Kirken i Bergen 7. S. eft. Trfhd. 1854. — Om Mormonerne. Bergen 1852. — En liden Samling af Psalmer til Brug ved huslig Andagt. Chr.a 1847. (Her findes den Salme: «I Jesu Navn Farvel du Kjære», der i Bergen saa hyppig bruges ved Begravelser). — Prædikener over Kirkeaarets Evangelier, med Forf. Portræt. Bergen 1880. — Hvad bør mig at gjøre, at jeg kan werde salig. Foredrag. Bergen 1876. 105 S. — Om Nadveren. Bergen 1876. 23 S. — Med J. B. Lund og Christen Nygaard udgav han fra 1852 et «Søndagsblad for lutherske Christne», der havde stor Udbredelse. Walnum maatte paa Grund af Sygelighed fratræde Redaktionen i December 1856.

20. Christian Ludvig Emil Meyer.

Født i Christiania 25. Mai 1833 af Forældrene Snedkermester Johannes Christian Meyer, født 1803, † 1875, og Hustru Johanne Marie Tønnesen, født

1798, † 1880. Gik i Christiania Kathedralskole, fik exam. art. 1852, exam. philos. 1854, exam. theol. 10. Juni 1858, praktisk Examen 1859 (August). Var som Kandidat Religionslærer ved to Pigeskoler og en kort Tid Lærer ved Borgerskolen i Christiania. Udnævntes 22. December 1860 til personel Kapellan til Rennesø, 14. Marts 1864 til personel Kapellan hos Sognepræst Aabel i Land, 30. December 1865 til personel Kapellan hos Sognepræst Lund i Vaale (Jarls-berg), 24. September 1868 (fra 1. Januar 1869) til residerende Kapellan i det delte Haus Præstegjeld, 6. August 1873 Sognepræst til Vik i Ytre Sogns Provsti og 22. November samme Aar Provst i Provstiet, 25. Mai 1878 residerende Kapellan til Korskirken Menighed i Bergen og 28. Jan. 1889 Sognepræst til Nykirkens Menighed sammesteds.

Gift i Vestre Molands Kirke 8. Juni 1864 med Christiane Sophie Uchermann, født 25. April 1845, Datter af praktiserende Læge Wilhelm Hansen Heiberg Uchermann, født 28. Septbr. 1817, † i Lillesand 29. Decbr. 1874, og hans 1ste Hustru Emilie Leganger, født 7. Sept. 1820, † 3. Jan. 1862.

Børn:

1. Johannes Meyer, født 28. August 1865, Overretssagfører i Christiania.
2. Wilhelm Meyer, født 8. August 1871, † 22. April 1872.
3. Ragnar Meyer, født 29. September 1876. Student.

Har udgivet i Trykken: 1) Udkast til en Religions-Lærebog, udgivet 1884 efter Foranstaltning af Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. 2) Forklaring til Luthers Katekismus, autoriseret til Brug i Folkeskolen. 3) Har i 7 Aar redigeret Bladet «Tidende for Indre Sømandsmission». 4) Prædikener, optagne i forskellige Samlinger.

Residerende Kapellaner.

1. Jens Jenssen Thisted,

formodentlig fra Danmark, var indtil 1626 residerende Kapellan, i hvilket Aar han blev Sognepræst til Hafslo i Sogn, hvilket Kald han formodentlig byttede med sin Eftermand.

2. Mathias Berentsen.

Født i Kampen i Nederlandene 13. December 1594, blev Student 1615 fra Stavanger Skole. Var først personel Kapellan til Korskirken og derefter Sognepræst til Hafslo, hvor han forblev ganske kort og ansattes 1626 som residerende Kapellan ved Nykirken, hvor han døde 1653. Han var efter Magister Edvardssens Beretning «en from og gudelig Mand, der forestod sit Embede med allerstørste Flittighed.»

Gift i 31 Aar med Johanne Christensdatter, med hvem han havde 2 Sønner og 2 Døtre, hvis Navne er ubekjendte.

3. Johan Carstønsen Wildenradt.

Født i Bergen, hvor Faderen Carsten Johansen Wildenradt var Vinhandler. Moderen Maria Semsdatter. Gik i Bergens Skole og studerede derpaa ved Kjøbenhavns Universitet. Blev 1651 kaldet til personel Kapellan i Lekanger og 9. Mai 1653 ved Magistratens og Menighedens Begjæring valgt til reside-rende Kapellan ved Nykirken, hvor han døde 1687.

Erholdt ved Kongebrev af 19. Februar 1677 ifølge Ansøgning Tilladelse at have Sæde i Kapitlet i Lighed med Byens øvrige Præster.

Gift med Anne Richardsdatter.

Børn:

1. Carsten Wildenradt, født 1666, † i Sogndal 29. November 1733, gift med Karen Madsdatter.

2. Richard Wildenradt, levede i Bergen i ubekjendt Stilling, gift 1) med Ingeborg Cælius, formodentlig Datter af Foged i Søndfjord Hans David Cælius. 2) med Cathrine Hansdatter Stewener, se nedenfor.

3. Seth Wildenradt, født 1669, døbt 30. November.

4. Christian Wildenradt, født 1671, døbt 28. November.

5. Tvilling til No. 4 Frederik Wildenradt.

6. Aschi Wildenradt.

7. Anne Elisabeth Wildenradt.

8. Maren, død 1683, gift 24. August 1671 med Kjøbmand Mikael Coch i Bergen.

4. Hans Lydersen Stewener.

Født i Bergen, hvor Faderen Lyder Mikkelsen Stewener var Skipper. Blev 1664 dimitteret fra Bergens Skole og 1673 kaldet til Kapellan ved Hospitalet, Børne- og Pesthuset i Kjøbenhavn; blev 15. Juni 1676 Hr. Johan Wildenradt adjungeret, hvem han efterfulgte som residerende Kapellan. Døde 1692, begravet 19. December.

Gift med Sidsele Andersdatter Hjøring, † 1719, begravet 3. Mai, Datter af Anders Mathiassen, Præst til Vartov Hospital og Børnehuset i Kjøbenhavn, og Sidsele Pedersdatter.

Børn:

1. Lyder Stewener, Skipper i Bergen, † 1716, gift med Adelus von Bøhmen.

2. Alexander Stewener, var 1717 i Udlandet.

3. Clara Stewener, gift med Christian Casuben, Sognepræst til Hjør-rendfjord; se der.

4. Cathrine Stewener, gift med Richard Janssen Wildenrath, se ovenfor.

5. Anders Stewener, † 1700.

5. Mag. Jens Jersin.

Født omtrent 1665 i Kallundborg, hvor Faderen Dr. theol. Jacob Jersin, senere Biskop i Christiansand, da var Sognepræst. Moderen Alida Burchardsen. Deponerede 1685 fra Stavanger Skole og blev 28. Februar 1693 residerende Kapellan til Nykirken, Magister 16. Mai 1694. 6. September 1697 forflyttedes han til Christiansand som Stiftsprovst og Sognepræst. Døde allerede 1704. Han var gift, men hans Hustrus Navn vides ikke. Hun døde i Bergen 1696, begravet 15. Oktober. Han skal have efterladt sig 2 Døtre. Naar Provst Faye i sin Christiansands Stifts Bispe- og geistlige Historie S. 271 anfører, at Mag. Jersin efterlod Sønnen Georg Burchard Jersin, da er dette urigtigt; denne var hans Brodersøn, nemlig Søn af Albert Jersin, Sognepræst i Beitstaden. Forøvrigt rettes ogsaa Faye's urigtige Anførsel, at Mag. Jersin var Sognepræst til Herø paa Søndmøre. Der var han aldrig ansat.

6. Mag. Johan Bæver.

Søn af Løitnant, senere Kaptein ved Fortifikationen i Throndhjem, Christian Bæver. Blev dimitteret fra Kjøbenhavns Skole; drog efter endte Universitetsstudier udenlands, blev Magister 30. April 1704 og holdt som saadan efter Hjemkomsten offentlige Forelæsringer. Blev residerende Kapellan her 13. Sept. 1697 og døde 24. Juli 1707.

Gift med Marthe Svendsdatter Saxe, † 1702, begravet 27. Januar.
Børn:

1. Anne Bæver, født 1700, døbt 30. April.
2. Amalia Margrethe Bæver, født 1702, døbt 6. Januar, gift 27. Novbr. 1726 med Kjøbmand i Bergen Cornelius Reutzer.

7. Mag. Mikkel Snog.

Født 13. Marts (April?) 1675(6?) paa Vegøen paa Helgeland i Tromsø Stift, hvor Faderen Jens Snog var residerende Pastor. Moderen Gjertrud Stefansdatter Sophius. Blev dimitteret fra Bergens Skole 1695 og tog theologisk Examen 27. April 1697 med *laudab.*, hvilken Karakter han ogsaa erholdt for den homiletiske Prøve. Ansattes 7. Oktober 1707 som residerende Kapellan ved Nykirken, i hvilken Stilling han døde 1715, begravet 13. Marts.

Gift med Christine Blix, † 1743, begravet 5. Juli, formentlig Datter af Hans Blix, Sognepræst paa Manger.

Børn:

1. Jens Snog, født 1711, døbt 23. April.
2. Gjertrud Christine Snog, født 1710, døbt 30. April, † 1717, begr. 19. Juli.
3. Sara Dorothea Snog, født 1714, døbt 13. August; gift 21. Jan. 1740 med Kjøbmand i Bergen Jens Holm, Søn af Ove Holm, † 1730, og Maria Wilde, † 1738.

8. Mikael Nielssen Røg.

Blev 10. August 1715 residerende Kapellan, men blev strax derefter sindsygt og maatte derfor tage Afsked; erholdt 115 Rdr. i aarlig Pension af Eftermanden. Ansattes efter sin Helbredelse som Sognepræst i Danmark*).

9. Mag. Frederik Christian Holberg,

fra 1716—1737, se Sognepræsterne, S. 112.

10. Nils Rømer.

Født i Christiania Stift, dep. 22. Juli 1701 fra Ribe og tog theol. Examen 26. Dec. 1705 med *illum*, for den homiletiske Prøve samme Aar *non illaudabilis*. Var først ansat som personel Kapellan i Christiania Stift, og kom hertil 15. Febr. 1737, anbefalet dertil af Peder Hersleb, der som Biskop i Norge havde lært ham at kjende som en from og begavet Præstemand, der hældede til Pietismen, men i god Betydning. I denne Stilling virkede han med Iver og Nidkjærhed og gav Anledning til Oprettelsen af Fattigskolen «Bethlehem», der kom istand ved frivillige Bidrag af Byens Indvaanere, idet ogsaa en af Sognets Beboere, Kjøbmand Mads Formann gav Bygning dertil. Skolens Fundats erholdt kongelig Konfirmation 14. September 1742. Rømer oplevede ikke den Glæde, at se Skolen i Virksomhed, da han allerede døde 1742, begravet 13. Juli.

Gift 4. Juni 1738 med Karen Garmann, født 1721, † i Februar 1773, Datter af General-Toldforvalter i Bergen Johan Garmann og Karen Frimann.

Børn:

1. Anne Maria Rømer, født 1739, døbt 25. Marts, † ugift 8. Juni 1765.
2. Karen Rømer, født 1740, døbt 5. Mai, † samme Aar.
3. Johan Garmann Rømer, født 1741, døbt 23. November, gik fra 1757 til 1760 i Bergens Latinskole, men gav sig siden til Handelen.

11. Albert Topp.

Født 9. Marts 1697 i Lekangers Præstegjeld i Sogn, hvor Faderen Nils Albertssen var Klokker. Undervist først af denne kom han i Bergens Skole og blev Student 1717. Var Huslærer hos Sognepræst Nils Weinwich paa Voss, blev 16. April 1723 ordineret Missionær i Grønland og bistod Hans Egede; derfra vendte han tilbage 1727 paa Grund af svækket Helbred med fortrinligt Vidnesbyrd fra Egede om med Iver at have fremmet Missionens Gjerning. Efter i Christiania at have gjort Rede for sin Virksomhed som Missionær for den Kommission, der var nedsat under Præsidium af Statholder Wibe og Biskop Deichmann, reiste han til Kjøbenhavn, for at sollicitere og blev 1728 Sognepræst til Aafjorden i Throndhjems Stift, hvorfra han 6. Oktober 1742 blev ansat som residerende Kapellan til Nykirken, men døde allerede 31. Okt. s. A.

*) Da Wiberg ikke har nogen Mikkil Nielsen i Danmark paa denne Tid, er her rimeligvis ment den Christoffer Nielsen Røg, som deponerede fra Throndhjems Skole 1694. Han er efter Wiberg født i Throndhjem 7. Juli 1677, blev Kandidat 19. April 1698 (*illum*), blev 23. Jan. 1733 Sognepræst til Kjøge og Ølsemagle og døde 26. Juni 1757.

Gift i Bergen 17. Juni 1728 med Anne Christine Ruus, født i Januar 1698, † 1762, Datter af residerende Kapellan i Os Thomas Ruus og hans første Hustru Inger Margrethe Schreuder. Af 8 Børn levede 1775 alene Datteren Maren Topp.

Cfr. Erlandsen: Thronhjems Stifts Geistlighed. S. 210. Han efterlod i Manuskript en «Relation om Grønlandernes brugelige Sprog», 1724. 4. Ligprædiken over ham af L. Barhow.

12. Ole Tidemand,

fra 1743—1747, se Biskoperne, S. 20.

13. Henrik Steuner.

Født i Faaborg paa Fyn 16. Decbr. 1700, blev 1722 Student fra Odense Skole og tog theologisk Examen 27. August 1727 med *haud ill.*, blev 1. Febr. 1732 residerende Kapellan til Viborgs Domkirke, 15. Mai 1741 Sognepræst til Sund og 30. August 1748 øverste residerende Kapellan til Nykirken (se Wiberg, III. 548), men døde allerede 1750, begravet 22. Mai. I sin korte Embedstid laa han i heftig Strid med Sognepræsten, Consistorialraad A. Haberdorff, saa at der endog udkom et kongeligt Rescript i den Anledning, hvilket befalede dem at hæve den allerede paabegyndte Retssag og formanede dem til Fredsommelighed.

Gift 1) med Elisabeth Hansdatter Fyhn, † 27. Juni 1733. 2) 9. Juli 1734 med Maria Gramm, † 1762.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Edvard Steuner, født 10. Februar 1731 i Kjøbenhavn, deponerede fra Bergens Skole 1750, blev 22. April 1754 theol. Kandidat, 23. Mai 1766 Sognepræst i Elmelunde i Sjællands Stift, † 1770, begravet 8. Sept. Gift 1) 12. Nov. 1766 med Maria Christine Fjeldsted; 2) med F. C. Reenberg (cfr. Wiberg I., S. 312).

Børn af 2det Ægteskab:

2. Elisabeth Steuner, født 1735, gift 24. Januar 1763 med Krigsraad Frederik Urdahl.

3. Susanne Steuner, født 1742.

14. Frederik Fasting,

fra 1750—1769, se Sognepræsterne. S. 114.

15. Laurits Wittrup.

Født i Bergen 24. April 1719 af Forældrene Skomager af samme Navn og Kirsten Nilsdatter Ross. Blev 1743 dimitteret fra samme Bys Skole; efter tilendebragte Studier ved Universitetet blev han 1748 Huslærer for Biskop Dr. E. Pontoppidans Børn og derpaa Lærer ved Domkirkens Fattigskole; 12. Okt. 1759 residerende Kapellan i Indviken, 10. September 1762 personel Kapellan ved Nykirken i Bergen hos Biskop F. Arentz, der som saadan tillige var Sognepræst til Nykirken, 5. Mai 1769 residerende Kapellan sammesteds. Døde 20. Juli 1786.

Gift med Cathrine Frederikke Sem, født i Bergen 1742, døbt 23. Decbr., † uden Børn 9. Mai 1809, Datterdatter af Mag. Frederik Christian Holberg og Datter af Kjøbmand Hans Sem og Abel Holberg.

16. Albert Hatting.

Født i Bergen 14. Mai 1742 af Forældrene Jørgen Hatting, Hospitalspræst og Sognepræst til Aarstad, og Cathrine Hedevig Pindsfeldt. Blev først undervist af Faderen og derefter af Hører Mag. O. Omsen og kom endelig i Byens Latinskole. Blev privat dimitteret 1762, tog det følgende Aar examen philos. med *laudab.* og 1765 theologisk Examen med *haud illaud.* Blev 23. Oktober 1767 personel Kapellan hos sin Fader, og efter dennes Død i lige Stilling 8. Juni 1770 ved Domkirken, 30. Oktober 1776 residerende Kapellan til Lindaas, 17. November 1786 i lige Stilling ved Nykirken, hvor han døde 13. Februar 1812.

Foruden Bergens Byes Præstehistorie, som han udgav, efterlod han sig i Manuskript et lignende Forsøg over det øvrige Stift, som gik til 1770 og som her er benyttet.

Gift 31. Januar 1772 med Maria Wirthmann Brühmann, født 1746, døbt 18. Juni paa Alstahoug, † 3. December 1789, Datter af Steen Wirthmann Brühmann, Guldsmed i Bergen, født 1718, † 1785.

Børn:

1. Jørgen Hatting, født 25. Juli 1773.
2. Steen Wirthmann Brühmann Hatting, født 3. Juli 1775.
3. Henrik Frederik Hatting, født paa Lindaas 1776, døbt 16. Juni.
4. Cathrine Hatting, født 1779, døbt 5. Sønd. eft. Tref., † 12. Februar 1842; gift med Johan Andreas Røsler, † 22. Mai 1826, 36 Aar.
5. Karen Hedevig Hatting, født 1782, døbt 25. November.
6. Henrik Hatting, født 1783, døbt 18. September.

Se Dansk biogr. Lex., VII, S. 132. (Hans Hustrus Daabsattest er tilveiebragt efter at den paagjældende Artikel var trykt).

17. Hans Augustinus Hysing,

fra 1812—1822, se Sognepræster til Korskirken. S. 90.

18. Johan Baltazar Flottmann,

fra 1823—1836, se Sognepræster til Nykirken. S. 124.

19. Peter Arentz.

Født i Bergen 28. Februar 1784 af Forældrene Rektor ved Byens Latinskole, Professor Frederik Christian Holberg Arentz og hans 3die Hustru Bolette Rebekka Meldal. Gjennemgik sin Fødebys Latinskole og dimitteredes derfra 1800, erholdt til exam. art. *laudab.*; det følgende Aar tilendebrogte han 2den Examens filosofiske Del med samme Karakter og 1803 den philologiske med *non contemn.* Forberedt af Faderen til theologisk Examen, underkastede han sig samme 18. Juli 1805 med *haud ill.* Blev 1808 Lærer ved Fattigskolen «Christi Krybbe» og Chordegner ved Bergens Korskirke, 30. September 1823 ordineret Kateket ved samme Kirke, 2. Juli 1831 residerende Kapellan samme-steds og 6. Mai 1837 i samme Stilling til Nykirken. Døde 15. Februar 1855.

Efter Biskop Neumann's Erklæring kunde han ikke ansees skikket til at være Sognepræst.

Gift 1807 med Margrethe Friele, født i Bergen 3. November 1789, † 1. Februar 1871, Datter af Kjøbmand Herman Friele og Birgitte Morup.

Børn:

1. Bolette Rebekka Meldal Arentz, født 14. Juni 1809, † 6. Jan. 1847; gift med sin Fætter Frederik Christian Holberg Arentz, residerende Kapellan i Haus. Se der.

2. Birgitte Arentz, født 28. August 1810, gift 1836 med Kjøbmand i Bergen Adolph Prante, † 1867, Søn af Kjøbmand Philip Prante og Sophie Høegh.

3. Frederik Christian Holberg Arentz, født 15. Mai 1812, Student 1832, juridisk Kandidat 1837 med *haud ill.*; var i nogle Aar Forvalter paa Lysekloster Gods, blev derefter Overretssagfører og 26. Mai 1855 Justitssekretær ved Bergens Stiftsøverret og 1863 Skattefoged i Drammen; gift 1) med Maria Møller fra Nykjøbing, født 8. April 1818, † 25. Febr. 1866, Datter af Skibsfører i Nykjøbing Christian Møller og Christine Buchholm. 2) 1857 med Emma Eleonora Charlotte Constance Juel, født paa Bornholm 21. Sept. 1832, Datter af Justitsraad, By- og Herredsskriver i Ringkjøbing Søren Juel og Frederikke Bolette Peterssen.

4. Cathrine Frederikke Wittrup Arentz, født 9. Marts 1814, † ugift 12. August 1842.

5. Henrik Johan Arentz, født 3. August 1815, Handelsmand i Bergen, siden bosat i Kjøbenhavn, gift med sin Kusine Henriette Krøepelien, født 1. Jan. 1826, Datter af Kjøbmand Henrik Krøepelien og Severine Friele.

6. Peter Arentz, født 29. Juni 1817, forhenværende Bager i Bergen; gift med Elise Sophie Halch Brown, født 6. Mai 1817, Datter af Løitnant Philip Leopold Wachenitz Brown og Dorothea Helene Falch.

7. Ingeborg Sophie Arentz, født 12. Novbr. 1818, gift med Skibsfører i Bergen Poul Henrik Bjørn Rogge, † 22. Januar 1849, Søn af Notarius publicus i Bergen Christopher Rogge og Benedicte Johanne Bjørn.

8. Mikael Stub Arentz, født 6. Okt. 1821, † som Handelsmand i Bergen 10. November 1855, gift 1844 med Georgine Christine Munthe, født i Bergen 23. Juni 1823, Datter af Kjøbmand og Translatør Georg Daniel Munthe og Ingeborg Christine Holt Breder.

9. Divert Bang Arentz, født 12. Oktober 1823, † 24. Juli 1849, gift 1848 med Apotheker i Bergen Johan Olai Lothe.

10. Charlotte Eleonora Tidemann Arentz, født 12. December 1827, gift 1847 med Proprietær til Rotvold ved Throndhjem Carl Stephansen, født 22. April 1799, † 1872, Søn af Bøgetrykker, Overinspektør ved Tugthuset i Throndhjem Vilhelm Stephansen og Sophie Holm.

20. Svend Borchmann Hersleb Walnum,

fra 1855—1864, se Sognepræsterne. S. 125.

21. Carl Daniels,

fra 1864—1876, se residerende Kapellaner til Domkirken. S. 72.

22. Ernst Frederik Eckhoff,

fra 1876—1883, se Sognepræster til Johanneskirken, S. 157.

23. Søren Vilhelm August Koch.

Født i Løkanger Præstegjeld (Balestrand) 14. Septbr. 1837 af Forældrene residerende Kapellan Truls Krogh Koch, født 18. Juli 1808, † 13. Januar 1884, og Hustru Cathrine Cecilie Holm, født 4. Marts 1810, † 17. Mai 1869. Gik i Nissens Skole i Christiania, hvorfra dimitteret til Universitetet. Exam. art. 1856, exam. philos. 1857, exam. theol. 14. Juni 1862, praktisk Examen 1863, blev 19. December 1863 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræsten i Frostén, 2. Jan. 1871 til Sognepræst til Borge i Lofoten, 22. Marts 1877 til Sognepræst til Surendal og 26. Juli 1883 til residerende Kapellan ved Nykirken i Bergen.

Gift 1) i Tønsbergs Kirke 10. Oktober 1865 med Amunda Elise Hovbrenner, født 9. November 1845, † 3. December 1870 paa Barselseng. 2) i Stiklestad Kirke i Værdalen 3. Sept. 1872 med Sophie Alette Schnitler, født 15. April 1844.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Ragna Koch, født 24. Jan. 1867. — 2. Truls Krogh Koch, 26. Jan. 1868, † 1869. — 3. Alf Koch, født 18. Sept. 1869, † 1870. — 4. Theodor Koch, født 23. November 1870.

Børn af 2det Ægteskab:

5. Signe Koch, født 4. Aug. 1873. — 6. Eivind Koch, født 7. Nov. 1874. — 7. Helge Koch, født 5. Marts 1876. — 8. Sigvald Koch, 12. Dec. 1877, † 1878. — 9. Gudrun Koch, født 14. November 1878. — 10. Reidar Koch, født 20. December 1881, † 1882.

Har udgivet i Trykken: 1 Traktat og 2 Prædikener.

Nederste residerende Kapellaner.

I et Reskript af 15. Nov. 1748 omtales 2 resid. Kapellaner ved Nykirken, men det kan ikke sees, at der har været mere end én før i Midten af 18de Aarhundrede. Hatting siger ogsaa (1774), at det er i den senere Tid der har været 2. De, som Hatting opfører, er:

1. Dr. Hans Mossin,

der 2. Jan. 1751 blev beskikket til 2den eller nederste Kapellan ved Nykirken efter speciel Anmodning af Pontoppidan i Skrivelse til Grev Holstein af 21. Mai 1750. Han maatte bede om at faa denne Mand, da han ikke kunde anbefale nogen af de bergenske Præster. Se Sognepræsterne til Domkirken, S. 55.

2. Cort Lydersen,

var efter Hatting født 17. Okt. 1720 i Kjøbenhavn, gik i Frue Skole, hvor han siden blev Hører. Efter Mossins Forflyttelse blev han 2den resid. Kapellan til Nykirken 1758 og døde i dette Embede 22. November 1759. Efter hans Død

fik Fr. Fasting udvirket, at der for hans Levetid kun skulde være én residerende Kapellan, og at han med Sognepræsts Ret skulde kalde en personel Kapellan. Som saadan blev beskikket

3. Hans Mathias Whitte,

Broder til Korskirkens resid. Kapellan Johan Whitte (S. 98). Han var født paa Manger 12. Oktober 1722, blev efter Faderens Død opdragen først hos Jens Garmann, Kapellan i Vik, siden hos Sognepræsten sammesteds Anders Daae. 1739 blev han Student og fuldendte sit akademiske Løb 1744; var Hører i Bergens Skole til 1751, reiste saa til Kjøbenhavn og blev efter sin Hjemkomst til Bergen 1756 konstitueret som Lector Seminarii Fredericiani, indtil han 1760 af Fr. Fasting blev kaldet til hans personelle Kapellan. Snart efter blev han imidlertid sindsyg, men kom sig og blev 1769 udnævnt til 2den resid. Kapellan ved Nykirken. Det varede imidlertid ikke længe, før han atter blev sindsyg. Han døde 14. Juli 1790. Gift med Alida Johanna Bredal, Datter af Henrik Møinichen, Sognepræst til Sund. Se der og S. 110.

Personelle Kapellaner.

1. Jonas Ellufsen,

til 1643, se Sognepræster til Manger.

2. Gjert Jüger.

Født i Bergen, blev 1668 personel Kapellan hos den residerende Kapellan Wildenradt, tog 1673 Afsked fra Menigheden i den Tanke at blive Sognepræst i Skonevik. Da dette ikke lykkedes, tog han sin Død af Ærgrelse.

3. Hans Arentz.

Født 24. Mai 1670 i Kvindherred, hvor Faderen Peter Henrikssen Arentz, født 1. Marts 1633, † 1710, var Sognepræst. Moderen Maren Hansdatter, Præstedatter sammesteds. Blev Student 1686 og theologisk Kandidat 1688. Ansattes 1694 som personel Kapellan til Nykirken hos sin Svigerfader Mag. Otto Hanssen Schreuder og blev efter dennes Død 4. Juli 1696 udnævnt til Sognepræst i Stadsbygden, blev Provst i Fosens Provsti 1718 og døde paa sin Eiendomsgaard Rein 23. Mai 1720.

Han anvendte megen Iver og Flid for Menighedens Oplysning, forsynede Almuen med Bøger og indrettede, en Sjeldenhed i de Tider, et ordentligt Skolevæsen, samt skjænkede en meget god Gaard til Skoleholderbolig.

Hans Portræt hænger i Stadsbygdens Hovedkirke.

Gift med Susanne Schreuder, født 1675, † 1742, se foran under Sognepræst Mag. Otto Schreuder, S. 109; 2den Gang blev hun gift med Mikael Stub, Sognepræst i Stadsbygden.

Børn:

1. Sara Arentz, gift med Johannes Klingenberg, født 6. December 1686, † 1763, Overauditor og Regimentskvartermester i Throndhjem.

2. Frederik Arentz, født 5. Juni 1702, † 22. November 1779 som entlediget Biskop; se Biskoperne. S. 21.

3. Otto Arentz, døbt i Stadsbygden 12. Februar 1707, Overvisiter ved Toldvæsenet i Throndhjem, † i Børsen 27. Januar 1782, gift 11. Sept. 1736 med Margrethe Maria Gottsdiesen.

4. Inger Marie Arentz, døbt i Stadsbygden 26. Juli 1705; † ung.

5. Willum Worm Arentz, døbt i Stadsbygden 10. April 1707, Cancelliraad og Regimentskvartermester, † 9. September 1777; gift 1) med Gunhild Jensdatter; 2) med Antonette Augusta Brodtkorb, 2 Børn.

6. Anna Schjelderup Arentz, født i Stadsbygden, gift 1) med Mag. Peter Lund, † 25. Mai 1735 som residerende Kapellan ved Frue Kirke i Throndhjem; 2) med Herman Treschow, født 1707, 7. Oktober 1735 personel Kapellan ved Frue Kirke i Throndhjem, 6. Sept. 1737 Sognepræst til Vaage i Gudbrandsdalen, 26. Febr. 1744 til Karise paa Sjælland, † 19. Juni 1774.

7. Hans Arentz, født 31. Juli 1713, deponerede fra Throndhjems Skole 1732, blev 15. November 1737 personel Kapellan i Stadsbygden, 11. Mai 1743 Sognepræst i Jælse, 2. August 1749 Provst i Ryfylke, 20. Februar 1767 Sognepræst i Stavanger og Provst i Stavanger Provsti, 18. September 1782 Sognepræst i Øiestad; † 26. August 1790 som Jubellærer. Gift 1) med Anne Maria Krog, † 24. Marts 1758, Datter af personel Kapellan i Lindaas Christen Trulsen Krog og Abel Margrethe Madsen. 2) med Abel Cathrine von Krogh, født 31. Juli 1713, † 26. August 1790, Datter af Oberst og Chef for 2det vesterlenske Infanteri-Regiment Christopher von Krogh paa Haagenvik i Vikedal (cfr. Øiestads Præsters Historie af Provst A. Faye).

8. Peter Arentz, † ung.

4. Gabriel Heiberg,

fra 1735—1738, se Sognepræsterne, S. 113.

5. Jens Bergendahl,

fra 1741—1749, se Sognepræsterne til Hammer.

6. Hans Mathias White,

fra 1750—1762, se nederste residerende Kapellaner.

7. Jakob von der Lippe.

Født 1732, døbt 6. April i Bergen, hvor Faderen Paulus Henrikssen von der Lippe var Kjøbmand, senere Konsumptionsforpagter i Stavanger. Moderen Elisabeth Hansdatter Sehuus. Deponerede 1750 fra Christiansands Skole. Blev 6. August 1762 personel Kapellan ved Nykirken hos den Residerende F. Fasting, 5. Oktober 1771 Sognepræst til Solum, blev Provst 1790 og 1793 entlediget som saadan med Titel af Præpositus honorarius; døde 1804.

Han var, siger Biskop Pavels, en lærd og veltalende Mand, men hans Hjerte laa paa hans Læber og hans Oprigtighed udartede undertiden til fremfusende Uhfølighed.

Cfr. Pavels' Autobiografi. Stamtavle over Familien v. d. Lippe.

Gift 1) med Magdalena Christine Petersen von Fyhren, født 1719, døbt 30. Marts, † 1765, Datter af Fyrforvalter i Stavanger Morten Henrik Petersen von Fyhren og Christine Sofie Smit. 2) 9. Okt. 1766 med Wenche Elisabeth Danchertsen, født 1741, døbt 13. Juli, † 21. August 1768, Datter af Kjøbmand i Bergen Wollert Danchertsen og Cathrine Elisabeth Meyerhoff. 3) med Wenche Dissingthon, født 1738, døbt 18. November, † 20. Juli 1780, Enke efter Skipper Henrik Ibsen og Datter af Gert Dissingthon og Margrethe Jansdatter Formann.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Magdalene Christine von der Lippe, født 1765, døbt 11. Marts, † 1766.

Børn af 2det Ægteskab:

2. Magdalene Christine von der Lippe, født i Bergen 1767, døbt 2. Aug., † 1768.

3. Wenche Elisabeth von der Lippe, født sammesteds 1768, † 28. December samme Aar.

Børn af 3die Ægteskab:

4. Wenche Elisabeth von der Lippe, født sammesteds 1771, døbt 29. August, † 24. Oktober 1832; gift med Grosserer i Christiania, Kammerraad Thomas Holter Glückstadt, født 24. Juni 1771, † 1. Juni 1818, Søn af Borgermester Christian Frederik Glückstadt og Elisabeth Magdalena Gamborg.

5. Paulus von der Lippe, født 1775, døbt 1. Februar, † 20. Okt. 1836 i Moltch i Schlesien, Kjøbmand; gift 1) i Pommern med Elisabeth 2) 21. September 1822 med Bertha Reichhelm, født 29. Decbr. 1800 i Fæstningen Glogau, † 2. Juli 1849.

6. Gerhard von der Lippe, født i Solum 27. Marts 1776, † 4. Mai 1830, som Kjøbmand i Bergen; gift 1) 23. Januar 1797 med Antonette Ulrikka Dietrichson, født i Bergen 1770, døbt 5. November, † 27. April 1801, Datter af daværende Major, senere General og Kommandant i Christiansand Frederik Dietrichson og hans 2den Hustru Elisabeth Frøchen. 2) 22. November 1808 med Anne Elisabeth Bødtker, født 15. Januar 1788, † 18. Febr. 1869, Datter af Sognepræst til Inderøen Job Dischington Bødtker, † 1829, og Anne Christine Thulesius.

7. Magdalene Christine von der Lippe, født 1775, † i Bergen 3. Januar 1826, gift med Kjøbmand i Bergen Hans Hansen, født i Flensborg 18. Septbr. 1749, † 12. August 1825.

8. Laurentius Braag.

Født 16. December 1758 af Forældrene Jernverkseier af samme Navn og Marthe Mehlo. Se S. 118. Deponerede 1775 fra Christiansands Skole, tog Aaret efter 2den Examen med *haud. ill.* og var i 4 Aar Huslærer for Kjøbmand Mikael von Cappelens Børn i Drammen. Tog 5. Okt. 1784 theologisk Examen med *haud illaud.*, som han ogsaa erholdt for Dimisprædiken. Blev 26. Januar 1787 personel Kapellan ved Nykirken hos sin Svoger Sognepræst Provst Hjort-

høy, dertil indviet i Bergen 18. April samme Aar. Endte sit Liv i Svartediget ved Bergen 1796 under Sindsyge. Han var ugift. Han besad efter Biskop Irgens' Vidnesbyrd videnskabelig Interesse og en ualmindelig Sprogkyndighed.

9. Claus Frimann Dahl.

Født 12. December 1774 paa Gaarden Hinneraa i Nærstrands Præstegjæld, hvor Faderen Christian Lerche Dahl, der senere døde som entlediget Stiftamtsskriver i Bergen, da boede som Foged. Moderen Wenche Garmann. Efter først at være undervist af Sognepræst Nils Friis i Nærstrand, kom han ind paa Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes 1794 og erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.*, tog det følgende Aar 2det Examen med *laudab.*, hvilken Karakter han ogsaa erholdt til theologisk Examen 10. Juli 1798; for begge de praktiske Prøver *laudab.* Blev 20. December 1799 personel Kapellan til Nykirken, dertil indviet 22. Januar 1800, og døde i samme Stilling 7. Marts 1809.

Gift 8. Marts 1802 med Anne Maria Saabye fra Danmark, født 24. Juni 1770, † i Bergen 26. Juni 1818, Enke efter Proprietær, Kommerceraad Johan Lausen Koren.

Foruden 1 Søn og 1 Datter, der døde strax efter Fødselen, havde de Børnene:

1. Johan Lausen Koren Dahl, født i Bergen 25. Januar 1803; deponerede 1822 fra sammes Skole, erholdt samme Aar til exam. art. *haud illaud.*, hvilken Karakter han ogsaa fik baade til 2den Examen 1825 og til theologisk Examen i December 1827. Blev 24. Marts 1828 personel Kapellan til Vaage i Gudbrandsdalen, 27. December 1834 Sognepræst til Valle, 23. April 1842 Provst i Raabygdelagets Provsti og 12. Oktober 1843 Sognepræst til Bynæsset. Døde 21. December 1850. Gift med Johanne Edvardine Sægaard, født i Vaage Præstegjæld 16. Novbr. 1809, Datter af Sorenkskriver i Valders Rasmus Gjæde Sægaard.

2. Anne Sophie Nikoline Dahl, født 3. Oktober 1807.

10. Christian Lottrup Schydtz.

Født 5. Februar 1798 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Jørgen Lottrup Schydtz, der døde 1832 som Justitiarius i Bergens Stiftsloverret, da var Assessor ved Hof- og Stadsretten. Moderen Anne Margrethe Ursin, † 1814. Blev 1815 dimitteret fra Bergens Skole og erholdt til exam. art. samme Aar *laudab.*, til 2den Examen det følgende Aar *laudab. præ cæteris* og til theologisk Examen 7. Marts 1820 *laudab. et quidem egregie*. For Dimisprædiken *haud illaud.*, og for den kateketiske Prøve *laudab.* Blev 14. August 1820 personel Kapellan til Nykirken, dertil indviet i Bergen 6. September s. A., og 30. November 1823 Garnisons- og Tugthuspræst i Christiania samt 1825 Hofprædikant. Død 25. Juni 1837.

Gift 2. November 1827 med Jakobine Frederikke Aars, født i Christiania 30. August 1806, † sammesteds 18. Mai 1853, Datter af Kasserer

ved Enkekassen, Overkrigskommissær Jonathan Julius Aars, † 1850, og hans 1ste Hustru Karen Cudrio Munch, † 1820.

Børn:

1. Jørgen Julius Schydtz, født 10. August 1828, Sognepræst til Urskog. Se Sognepræster i Aardal i Sogn.

2. Karen Margrethe Frederikke Schydtz, født 25. August 1831, gift 11. November 1852 med Carl Frimann Schanche, født 1813, Sorensskriver i Tromsø og senere Byfoged i Sandefjord, Søn af Kjøbmand i Bergen Herman Garmann Schanche og hans 2den Hustru Cecilia Cathrine Garmann.

3. Frederik Christian Schydtz, født 2. April 1833, † 25. Juni s. A.

4. Jakobine Frederikke Schydtz, født 29. Mai 1834, † ugift 17. Novbr. 1884 i Sandefjord.

5. Jens Axel August Schydtz, født 22. Januar 1837, † 11. Febr. s. A.

6. Jens Christian Schydtz, født 22. Januar 1838, cand. jur., Sekretær i Christiania Ligningskommission.

11. Claus Ernst Lampe,

fra 1835—1836, se Sognepræsterne til Strandebarm.

12. Albert Henrik Mowinckel,

fra 1860—1864, se Sognepræster til Sandvigen, S. 155.

13. Svend Borchmann Hersleb Walnum,

fra 1875—1880, se Sognepræster til Vik.

14. Jakob Rosted Suur Walnum,

fra 1880—1884, se Sognepræster til Lekanger.

15. Wilhelm Andreas Wexels Madsen.

Født i Øvrebø Præstegjeld 24. Mai 1855 af Forældrene Sognepræst til Øvrebø (senere Ulfsten) Carl Anton Madsen (se denne) og Hustru Karen Christine Nerdrum, født 5. Marts 1817, † 13. Januar 1892. Var Elev af Aalesunds Latinskole til 1871, af Gjertsens Skole i Christiania 1871—72, dimitteredes fra sidstnævnte Skole til Universitetet. Exam. art. 1872, exam. philos. 1873, ex. theol. 12. Juni 1876, praktisk Examen 1878. Som Kandidat 1876—77 vikarierende Bestyrer af Voldens høiere Almue- og Lærerskole, 1878—80 Lærer ved Svendsgaards Pigeskole i Christiansund. Udnævntes 22. December 1880 til personel Kapellan paa Selje, 6. Marts 1885 i samme Stilling ved Nykirken og 23. November 1889 til Sognepræst til Kvikne.

Gift i Johannes Kirke i Christiania 14. Februar 1890 med Johanne Marie Seeberg, født 8. Marts 1858, Datter af Kjøbmand i Drammen, senere Skibsmægler sammesteds Carl Frederik Seeberg og Hustru Maren Mørch.

Børn:

1. Kirsten Madsen, født 19. November 1890.
2. Helga Madsen, født samme Dag som Forannævnte.
3. Karl Madsen, født følgende Dag.
4. Betty Madsen, født 22. Marts 1893.

Har udgivet i Trykken: 1) I Herrens Forgaarde. Salmer. Christiansund 1880. 2) Den Kristnes Barndoms- og Ungdomsliv. Et lidet Omrids. Volden 1885. 3) Til Belysning af den nye Høimesseliturgi for den norske Kirke. Bergen 1888.

D. De tyske Kirker.

St. Halvards Kirke.

Denne Kirke, der omtales allerede 1274, var beliggende paa den nuværende Lille Øvregade, mellem Korskirkens og Veterlifs Almending. Skomagerne eller de tyske fem Amter, hvis Distrikt var i Nærheden, fik af Biskop Olaf ved Brev af 25. Febr. 1440 Tilladelse at benytte denne sammen med dens Menighed. Senere betragtede de den som sin Eiendom, indtil Lensherren Christopher Valchendorf gjorde Indsigelse herimod, og ved Dom af 1558 blev Kirken fratagen de tyske Amter og underlagt Byens Jurisdiktion som de øvrige norske Sognekirker. Siden forfaldt den aldeles, blev nedbrudt, og dens Stene benyttedes til Opførelsen af Korskirkens nordre Kors i 1632.

Sognepræster.

1. Antonius,

en Munk i Bergen, forkyndte som den første den evangeliske Lære 1528 og blev siden, nemlig 1537, Sognepræst her. I denne sin Stilling levede han kun nogle Aar.

Gift med Anne Dinklou, som 16. Februar 1567 femte Gang blev gift med Peter Kannegyder. Hendes øvrige 3 Mænd var Gert Skinkebrinch, Skomager; Henrik Dinklau; Abraham, hendes Tjener; alle 5 Tyskere.

2. Sigismund. Døde 1552.

3. Melkior Pillegrim

fra Brandenburg, hvor han havde haft geistlig Ansættelse, men forlod sit Embede paa Grund af Leiermaal med sin Tjenestepige; blev 1552 kaldet som Præst her. Da St. Halvards Kirke i Aaret 1558 ved Dom blev gjengivet Byen og

sammes Præst ikke vilde underkaste sig Landets Lov og Ret, blev han 10. November 1559 afsat fra sit Embede og reiste tilligemed en Del af de 5 Amter til Tyskland, hvor han fik Ansættelse hos Greven af Embden. Kirken blev derefter nedlagt. Hans Datter Birte, der døde i Bergen 27. December 1563, var gift med Adrian, Organist ved St. Mariæ og Martini Kirker.

St. Mortens eller Martini Kirke.

Denne Kirke, der laa ved den nordre Ende af Veterlifsalmending, hvor nu Fattigskolen «Christi Krybbe» er, omtales 1274. De Kontorske tilegnede sig den 1528, og den blev benyttet af dem som Sognekirke, indtil Branden i 1702 ødelagde den. De tilbagestaaende Levninger bleve 1739 benyttede til Opførelse af den ovenfor nævnte Fattigskole. Det før saakaldte Smedesmug, eller nu Nikolai Almending dannede Grændsen mellem St. Mariæ og denne Kirkes Sogne. Det lybeckske Societet ansatte begge disse Sognes Præster.

Sognepræster.

I. Christopher Mitz

fra Flandern, var den første Sognepræst, ansat 1559. Da han ligesaa lidt som sin Medbroder ved St. Mariæ i sit Embede vilde staa under den bergenske Biskop, ligesom han nægtede at underkaste sig Landets kirkelige Ordinants, idet han paastod, at den almægtige Gud var deres Superintendent eller Biskop og Bibelen deres Ordinants, blev der af Lensherren Christopher Walkendorff forelagt ham Valget, enten at opgive sit Embede, eller underkaste sig, hvilket sidste han og hans Medbroder Johan Nyehoff ved St. Mariæ forpligtede sig til ifølge Revers af 23. Juli 1559. Døde 15. September 1566 i Pesten.

Gift 1) med Cathrine fra Bremen, der døde paa Barselseng. 2) med Marite, † 3. Oktober 1571, Datter af Borger i Bergen Jørgen Skotte. Havde flere Børn, der alle døde i ung Alder, med Undtagelse af en Datter, som 29. Januar 1570 blev gift med en Badsker ved Navn Marcus.

2. Antonius.

Havde først været Præst i Nærheden af Rostock, kom hertil om Sommeren 1566, men døde allerede 8. Oktober samme Aar.

3. Herman Münther,

fra 1566—1585, i hvilket Aar han døde. Han lod sig veie 1570 og var han da 23½ BØ.

Gift med Urbani Datter i Hamburg.

4. Mag. Christen Cummerow,

fra 1585. Blev paa Grund af Opsætsighed baade mod sin geistlige og verdslige Øvrighed som ogsaa formedelst sin Uforligelighed med sin Medbroder Wolfgang Siegfrid ved St. Mariæ Kirke afskediget den 8. August 1590.

5. Garlew.

Forrettede under Formandens Suspension og blev 1590 Sognepræst, men døde allerede 6. Juli 1591.

6. Laurentius Brüning

blev kaldet 17. September 1591 og var i samme Stilling til 1599.

7. Barthold Lüthmann

fra Lübeck var her til 1605, da han i samme Aar blev Sognepræst i Lübeck.

8. Ambrosius Hennings.

Født 1567 i Lübeck, hvor Faderen Wendel Hennings var Sekretær i Byens Raad. Blev 1605 Sognepræst her. Han levede i Strid med sin Kollega Christopher Gypner, som 1623 gav Anledning til Proces, ligesaa blev han af Kjøbmandsraadet 1632 suspenderet, fordi han negtede at underkaste sig sammes Bestemmelser i geistlige Sager, men idet han henskjød sig under Byens rette Øvrighed, blev ved Biskopens Mægling Suspensionen hævet, og Kirkens Nøgler, som vare ham fratagne, igjen ham overgivne. Nedlagde 1638 sit Embede, flyttede til sin Søn i Kjøbenhavn, hvor han døde 15. Mai 1642.

Gift med Wendel Eggers, en Bryggerdatter fra Rostock og havde mindst 2 Sønner, Simon og Poul, der begge 1624 blev indskrevne som Studenter ved Universitetet i Rostock. Simon, der var født i Bergen 19. April 1608, tog 1631 Magistergraden i Rostock, blev 2. Febr. 1633 Kapellan ved St. Petri tyske Kirke i Kjøbenhavn. Som saadan var han Skriftefader for Corfitz Ulfeld. Ved dennes Fald maatte Magister Simon nedlægge sit Embede 1651; blev senere Ulfelds Husprædikant i Stralsund og ansattes 1654 som Sognepræst ved Domkirken i Bremen, hvor han døde 1661. Gift med Margrethe Limsing, en Handelsmandsdatter fra Rostock.

9. Mag. Henrik Lemmiche.

Født 31. December 1601 i Lübeck, hvor Faderen Hieronymus Lemmiche var Kjøbmand. Moderen Else Hübing. Undervist først i sin Fødebys Skole, reiste han 1623 til Universitetet i Rostock, hvor han studerede til 1629, besøgte derefter Wittenberg og Jena. Blev 1622 Magister i Rostock og 1638 ansat som Sognepræst her ved Kirken, hvor han døde 7. Marts 1674.

Ifølge Mag. Edvard Edvardssens Vidnesbyrd var han en from og retsindig Mand, samt flittig i sit Embede, ligesom han ogsaa udgav flere Skrifter.

Gift 3 Gange, 1) med Elisabeth Humborg, 2) med Anne Spieckers, 3) med Margrethe Kirchning, som overlevede ham.

10. Mag. Jørgen Lammers.

Født 1637 i Bergen, hvor Faderen af samme Navn var Sognepræst ved St. Mariæ Kirke. Undervist i Fædrenehjemmet, drog han til Tyskland og studerede der ved forskellige Universiteter. Magister i Kjøbenhavn 1673. Blev 1674 Sognepræst her, dertil ordineret den 2. September af Stiftets Biskop N. Randulf ifølge et kongeligt Reskript, der forpligtede de bergenske Biskoper til herefter at vie de af Tyskerne kaldte Præster, forsaavidt de ikke tilforn havde betjent geistligt Embede. Ved St. Martini Kirkes Brand 1702 blev Sognepræstembedet nedlagt, og han ansat som Compastor ved St. Mariæ Kirke, hvortil St. Martini Sogn nu blev henlagt. Fra denne Tid og indtil 1800 havde St. Mariæ Kirke tvende Præster. Han døde 1712.

Gift med Anne Lochmann, der døde 1690.

Af hans Børn kjendes alene Sønnen Jørgen, der døde som Kjøbmand i Bergen 1739; gift 1) 16. Februar 1708 med Anne Jensdatter, 2) med Cathrine Elsebe Brynning.

Adjunker eller personelle Kapellaner.

I. Joachim Bang.

Ansæt som Adjunctus hos Mag. Henrik Lemmiche i hans sidste Leveaar, men blev paa Grund af Mangler baade i Lærdom og Levnet sendt tilbage til Lübeck.

St. Mariæ eller Vor Frue Kirke.

Denne Kirke er den ældste af Byens nuværende Kirker og omtales allerede 1188. Den afbrændte Aaret 1200, da Baglerne satte Ild paa Byen og efter igjen at være opbygget, blev den 1294 atter et Rov for Luerne. Efter sin Istandsættelse har den staaet uskadt af de mange Ildsvaader, der har herjet Bergen, og er saaledes i sin nuværende Skikkelse over 600 Aar gammel. Den er opført af huggede Kvaderstene og prydet med 2 Taarne; nogle Tilbygninger ere fra 1776. Under de Kontorskes Regimente blev Kirken med Vold frataget Normændene og fik i 1548 sin egen tyske Præst, som stedse blev kaldet af Handelssocietetet i Lübeck. Ved Reskript af 23. September 1663 blev det dem

tilstaaet af den dansk-norske Regjering at benytte Kirken. Da de Kontorskes Vælde var forbi, og Tyskernes Antal formindsket, overdrog Lübeckerne ifølge Deklaration af 18. Februar 1766 Kirken og dens Eiendomme til Kongen, hvorved *jus patronatus* og *vocandi* faldt tilbage til denne. Den havde indtil 1702 kun een Præst, men erholdt senere 2, der benævntes Compastores, indtil 1800, fra hvilken Tid den kun har havt 1 Pastor. Ved Lov af 9. August 1839 blev Kirkens Stilling yderligere bestemt. 1857 blev det tilladt, at der hver anden Søndag prædikedes paa Norsk i Kirken. Fra 1865 blev Sognepræst-Embedet besat ved Konstitution, og efter at den konstituerede Sognepræst J. Storjohann 1868 var bleven opsagt, da en Sognedeling og Kirkens Overgang til Sognekirke ansaaes for en Nødvendighed, blev der ikke mere holdt tysk Gudstjeneste. Embedet bestyredes af A. H. Mowinckel (se Sognepræsterne til Sandviken S. 155) indtil ved kongelig Resolution af 29. Juli 1874 St Mariæ Sogn blev oprettet fra 1. Januar 1875. Ved kongelig Resolution af 30. August 1884 blev det bestemt, at fra 1. Januar 1885 henlægges fra Korskirkens Sogn det mellem Wesenburgs- smuget, Øvregade, Nikolaialmending og Stenkjældergaden liggende Strøg til Mariækirkens Sogn.

Sognepræster.

1. Dr. Johan Nyehoff.

Ansattes 1548 og kom til Bergen fra Lübeck 3. Juni s. A. Hans Aflønning blev 1554 og 1559 forøget. Han vilde i Begyndelsen ikke underkaste sig den bergenske Biskop, men maatte det dog tilsidst. Døde den 10. Jan. 1573.

Hans Portræt findes endnu i Kirken paa den venstre Side af Alteret med følgende Inscription:

*Nehavii faciem effinxit manus æmula quondam,
Qvi pius hac sacra, Pastor in œde fuit,
Sed mentem ac lingvam, sed sedula verba docentis
Ingeniique decus, fingere non potuit.*

2. Wolfgang Siegfried.

Blev formentlig ansat her 1573. Han laa i Aarene 1583 og 1586 i stadig Uenighed med sin Medbroder Christen Cummerow, og blev de begge indkaldte for Kapitlet, hvor de lovede ifølge indgaaet Forpligtelse at leve i Fred med hinanden, hvilket Løfte Siegfried senere maa have brudt; thi af en Skrivelse fra Frederik II. af 12. Februar 1587 til Hansestæderne sees det, at Kongen paa deres Forslag bifalder, at denne deres Præst afsættes paa Grund af slet Levnet med Æden, Drikken, Skjænden og anden Letfærdighed, og at en anden Mand præsenteres Kongen, som Lensherren og Biskopen kan antage, naar han forøvrigt vil underkaste sig Landets Love og Kirkeordinants. Edvardsen og efter ham Hatting lader Siegfried forblive i sit Embede, men urigtigt.

Feil i Iste Hefte.

- S. 27. Artikelen J. N. Brun: Biskopens Navn skrives Nordal, ikke Nordahl.
-- I 4de Linje opgives hans Moder at være født i Bergen 21. November 1790 — skal være død.
- S. 34. Biskop Neumann er døbt 20. Juli, ikke Juni 1772.
-

I 2det Hefte.

- S. 77. J. L. Bruns 3die Barn Claudine er født 1829, ikke 1839.
- S. 79. midt paa Siden: Møllejer Johan Hagelsteen var født 31. Juli 1806, ikke 13. Juli.

3. Mag. Lambert Northan.

Kom hertil 1588. Da han ligesom flere af de tyske Præster ikke vilde erkjende Lensherren og Biskopen for sin rette verdslige og geistlige Øvrighed, blev der ifølge Skrivelse af 19. Marts 1589 fra Regeringsraadet under Christian IV.s Mindreaarighed tilkjendegivet daværende Biskop Foss, at han skulde tilkjendegive Præsten enten at aftræde eller underkaste sig. Dette sidste maa han nok have gjort.

4. Johan Øerling.

Ankom til Bergen 13. August 1592. Blev afsat ved Kapitlets Dom af 18. April 1597, fordi han i en Prædiken 1596 over Evangeliet om den utro Husfoged havde udskjældt alle dem for mensvorne Skjelme, som forlode Kontorets Tjeneste paa Bryggen, for paa egen Regning at oprette Handel i Byen, thi det var mod de Tyskes Interesse, at de hos dem uddannede norske Handelsbetjente nedsatte sig som Kjøbmænd. Kapitlet søgte først af Frygt for det mægtige Kontor at vælte Sagen fra sig og overlade det til Kongens egen Afgjørelse, men da Lensherren, som ogsaa var Medlem af Kapitlet, fik en alvorlig Irettesættelse af Kongen, og denne inden 14 Dage forlangte Sagens Afgjørelse, medens Præsten idtill videre blev suspenderet, faldt Dommen som ovenfor anført, fordi Øerling havde handlet mod Kirkeordinantsen og den odenseske Reces. Bryggens Oldermænd klagede herover til sine tyske Foresatte, men uden Nytte.

5. Peter Westhoff.

Kom fra Lübeck hertil 3. August 1598 og døde 4. Juli 1609.

6. Christopher Gypner

fra Thüringen, havde tilforn havt geistligt Embede i Sachsen. Ansattes her 1609. Førind Overtagelsen af dette sit Embede gjorde han som flere af Formændene Vanskeligheder med Hensyn til den ham affordrede Troskabsed, da han vægrede sig for at underskrive den ham af Kapitlet forelagte Formular i alle dens Punkter. Han maatte endelig bekvemme sig dertil, ligesom ogsaa skille sig med *Formula concordia*, hvilket Skrift han eiede, og som hørte til de forbudne Bøger. Hans Stridigheder med sin Medbroder Ambrosius Hennings havde tilfølge at han nedlagde sit Embede 1624 og drog med sin stridbare Hustru Margrethe til Tyskland.

7. Mag. Henrik Janiche.

Født 7. December 1595 i Lüneborg af Forældrene Christopher Janiche og Margrethe Stophseus. Blev undervist i denne Bys Skole og siden i Schwerin.

Studerede i Wittenberg, hvor han tog Magistergraden, og erholdt 10. Februar 1625 Beskikkelse som Præst her, hvor han forblev til 1630, da han modtog Ansættelse som Præst ved St. Catharinæ Kirke i Hamborg, og døde der 1655 den 21. December.

Gift 1) med Cathrine Dobblin, der døde 1628; 2) med Maria Gesner.

8. Jørgen Lammers.

Født 20. Oktober 1601 i Lübeck. Blev Sognepræst 11. August 1630 og døde 4. Marts 1647. I Kirkens Chor findes hans Epitaphium, hvor han med Hustru, 4 Sønner og 2 Døttre er afbildet.

Gift 21. September 1630 med Dorthea Samsons.

Af hans Børn kjendes kun hans yngste Søn Jørgen, ovenfor anført som Præst ved St. Mortens Kirke.

9. Cornelius Hackmann

fra Bremen, født 1592, var allerede tilaars da han den 24. Oktober 1647 ankom hertil; resignerede 1660 paa Grund af Alderdomssvaghed og døde i Bergen 8. Juli 1667.

10. Mag. Henrik Oldenburg.

Født i Lübeck 23. December 1627. Blev 1660 Sognepræst og aflagde sin Ed den 13. Mai s. A. paa Slottet for Lensherren og Biskopen. Tog Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet 1673*). Døde 11. April 1703.

Gift 1660 med Margrethe Müller.

Børn:

1. Nikolai Oldenburg, Kjøbmand, † 1732; gift 6. Januar 1695 med Anne Maria Jalles, † 1737, Datter af Jan Jalles og Barbra Rydtz.

2. Jakob Oldenburg, Faderens Eftermand.

11. Mag. Jakob Oldenburg.

Søn af Fornævnte, født i Bergen 4. Marts 1667. Efter privat Information og Skolegang i Bergens Skole blev han 1687 Student ved Kjøbenhavns Universitet, blev det følgende Aar i December indskreven som Student ved Rostocks Universitet, besøgte derefter Leipzig, Halle, Jena og Wittenberg. Kom til Lübeck 1696 og blev af Raadet samme Aar beskikket til adjungeret og succederende Præst ved denne Kirke. Tog Magistergraden i Kjøbenhavn 19. Mai 1700 og tiltraadte Pastoratet 1703; døde 1713.

Gift med Anne Dorthea Widdesich fra Lübeck, der døde 11. December 1750.

*) Muligt, nagtet han ikke anføres i Matrikulen, der imidlertid ved denne Tid sees at have Huller. Udg.

Børn:

1. Johan Henrik Oldenburg.
2. Jakob Oldenburg, Kjøbmand i Bergen, gift 28. Februar 1747 med Anne Lammers, † 1769.
3. Margrethe Oldenburg, gift med Eftermanden.
4. Dorthea Elisabeth Oldenburg.
5. Ida Johanne Oldenburg.

12. Frants Henrik Smit.

Fra 1713—1722, i hvilket Aar han døde.

Gift med sin Formands Datter Margrethe Oldenburg, † 1755, der efter sin første Mands Død blev gift med Albert Schriper.

Børn:

1. Jakob Henrik Smit.
2. Frants Henrik Smit, født 22. Oktober 1719, blev 1739 dimitteret fra Bergens Skole, blev 1747 theologisk Kandidat med *non contemn.*; ansattes 4. Juli 1755 som personel Kapellan til Skjærstad i Salten, 24. Juli 1761 residende Kapellan til Vardø, hvor han døde 8. Februar 1763; gift med Johanne Adelncia Celius, født 1724, † i Bergen 18. Februar 1786, Datter af Hans David Celius, Vice-Pastor til Skjærstad.
3. Dorthea Margrethe Smit, født 1722, † 1787; gift 11. Februar 1765 med Kandestøber i Bergen Hans Kristian Byssing, † 1768.

13. Joachim Riesmann.

Fra 1714—1716, i hvilket Aar han døde 1. Marts.

Gift med Maria Eleonora Grenin.

14. Johan Frederik Spiesmacker.

Fra 1717—1751, da han døde den 18. Mai 69 Aar og 3 Maaneder gammel.

Gift 1) med Formandens Enke Maria Eleonora Grenin. 2) med Maria Sybilla Renata Berenfeldt, født 16. Juni 1716, † 24. Febr. 1799, der 15. December 1755 blev gift med Kjøbmand Johan Diderik Sinning; var Datter af Oberstløjtnant og Chef for det bergenusiske Artillerikompani Nikolai Christian Warnau de Berenfeldt, † 1738, og Mægtele Jørgensdatter Thormøhlen.

Af hans mange Børn nævnes:

1. Rebekka Christine Spiesmacker, født 9. Oktober 1732, gift 20. Sept. 1753 med Klokker til St. Mariæ Kirke Johan David Behrens. Han døde 1. Aug. 1787; hun var hans 2den Hustru.
2. Margrethe Maria Spiesmacker, født 1738, † 19. December 1771; gift 1) 4. Oktober 1768 med Kjøbmand Frederik Lindgaard, † 17. December 1769. 2) 10. December 1770 med Branddirektør Johan Bøschén; deres Søn var Frederik Christian Bøschén, død som Cantor og Organist ved Domkirken. (S. J. Aalls Erindr. S. 320. J. A. Michelsen: Det dramatiske Selskab i Bergen 1794—1894. S. 25).

3. Eleonora Sophie Spiesmacker, † 29. November 1741.
4. Nikolai Christian Spiesmacker, født 8. Oktober 1740, † 13. Oktober 1800 som Prokurator; gift med Johanne Elisabeth Müller, Admiral J. N. Müllers Søster, † 23. Oktober 1849. Er formentlig identisk med den Nikolai Christian Spiesmacker, som 1776 paa Grund af Kasse-mangel blev removeret som Slotsfoged ved Akershus Slot.
5. Anton Ludolph Spiesmacker, født 1741.
6. Anne Christiane Spiesmacker.
7. Margrethe Maria Spiesmacker.

15. Joachim Ludolph Bünemann.

Født 14. August 1693 i Calbe i Alt-Brandenburg. Studerede i Halle, kom 1720 til Hamburg som Informator og blev 12. November 1723 Præst her, dertil ordineret 7. Mai 1725. Døde 31. Oktober 1747.

Han stod i nær Forbindelse med Herrnhuterne, hvilke med Præsten Jens Rennord som Leder, vakte megen Røre i Bergen omtrent fra Aaret 1738 og senere. Da han mærkede, at de i flere Punkter afvege fra den evangelisk-lutherske Lære, afsøndrede han sig fra dem, ja talte endog offentlig imod dem og indgav en Relation om deres afvigende Læresætninger til Kirkeinspektionskollegiet. Han ansaaes for en lærd og duelig Theolog, en særdeles begavet Prædikant og var i Liv og Levnet en hæderlig Mand (se Nicolaysen: Norske Magasin, III, S. 308, 34, 87, 89; 414, 17, 19).

Gift med Maria Elisabeth Jüger, der døde 24. December 1758.

Af hans Børn nævnes:

1. Margrethe Dorothea Bünemann, født 17. Februar 1725, † 6. Januar 1799; gift 23. April 1743 med Kjøbmand, senere Mægler i Bergen Georg Meyer, født 1704, † 31. Januar 1774.
2. Maria Christiane Bünemann, født 28. Februar 1726; gift med Eftermanden i Embedet, se nedenfor.
3. Frederikke Bünemann, født 1735, † i December 1772; gift 13. Okt. 1768 med Svend Johannes Heintze, født i Hammers Præstegjeld 16. Decbr. 1736, deponerede fra Bergens Skole 1758, theologisk Kandidat 16. September 1766, blev 1769 Første- og 1776 Anden-Lektiehører ved Bergens Skole, † 13. August 1786, Søn af Sergeant Johan Christopher Heintze og Maria Hammer.
4. Anne Sophie Bünemann, født 1736, † 6. Oktober 1774; gift 20. Marts 1766 med Peter Heisch, † 7. August 1783.
5. Morits Georg Bünemann, født 19. August 1741.
6. Anton Ulrik Bünemann, født 9. December 1743.
7. Elisabeth Margrethe Bünemann, født 22. Januar 1745, † s. A.

16. Johan August Büttner.

Født i Halle 22. December 1718, blev 1748 Præst til St. Mariæ Kirke og døde 24. Juni 1781.

Gift med Formandens Datter Maria Christiane Bünemann, født 28. Februar 1726, † 12. Januar 1765.

Børn:

1. Ludolph August Büttner, født 28. Januar 1750, † 17. Januar 1771.
2. Antonette Maria Frederikke Büttner, født 15. Marts 1751.
3. Justinus Anton Büttner, født 14. April 1752.
4. Henriette Eleonora Sophie Büttner, født 29. Juli 1753, † ugift 14.

Februar 1790.

5. Augusta Dorothea Concordia Büttner, født 3. Juni 1756, † 1758.
6. Augusta Maria Concordia Büttner, født 9. Mai 1759, † 1761.
7. Johan August Büttner, født 22. Mai 1761, † 1765.

17. David Nikolai Schønfeldt.

Født i Rostock 23. Marts 1715. Blev Student 1732 og derefter Informator paa forskjellige Steder dels i Rostock, dels i det Mecklenburgske, indtil han 1751 blev Pastor her, dertil ordineret af Biskop E. Pontoppidan i St. Mariæ Kirke, den 20. Januar 1752. Døde 20. Mai 1781, ugift.

Han testamenterede sin Bogsamling, som var værdsat til 1200 Rdr., til Kirken og havde allerede 1777 og 1781 skænket 300 Rdr. til det tyske Bibliotheks Vedligeholdelse. Denne Bogsamling, der indeholder mange værdifulde Sager, er nu indlemmet i Bergens offentlige Bibliothek.

18. Jakob Albertus Ørsted.

Farbroder til Brødrene Conferentsraad Hans Christian Ørsted og Geheimestatsminister Anders Sandø Ørsted. Født 25. Juli 1748 i Slagelse, hvor Faderen Mag. Christian Ørsted var Sognepræst ved St. Peters Kirke og Slotspræst paa Antvorskov. Moderen Barbara Albertine With. Kom 1760 i bemeldte Bys Skole, hvorfra han 1767 blev dimitteret. Tog Aaret efter 2den Examen med *laudabilis* og 16. Juni 1773 theologisk Examen med *haud illaud.* Reiste samme Aar til Göttingen, hvor han studerede i 2 Aar; besøgte 1775 Universitetet i Kiel. Var fra 1776 Informator i Kjøbenhavn for en Adelsmands Børn og blev 1. August 1781 Pastor her ved Kirken, men forflyttedes allerede 28. August 1782 til Helsingør paa Sjælland, hvor han døde 16. August 1787.

Gift 12. September 1781 med Esther Maria Thygesen, født 1755, † 1803, Datter af Kjøbmand i Nyborg Nikolai Thygesen. 1 Datter døde som Barn.

19. Frederik Herman Schwings.

Født 19. September 1740 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Gert Dideriksen Schwings var kongelig Kammertjener. Moderen Frederikke Christiane Waltenbach. Blev Student 1760 fra Kjøbenhavns Skole og theologisk Kandidat 24. November 1762 med *haud illaud.* Ansattes 20. September 1765 som Kateket ved Holmens Kirke sammesteds, 5. Juni 1767 Kapellan til St. Laurentii Kirke paa Før i Ribe Stift, dertil ordineret 6. August, og blev 20. Marts 1782 Præst ved St. Mariæ Kirke, hvor han døde 12. Juni 1810.

Biskop Bloch i Ribe roser ham (14. August 1781) for Troskab og Duelighed, men Biskop Brun skildrer ham som en enfoldig, lidet begavet, men forøvrigt skikkelig Mand, der ikke kunde vedligeholde, end mindre udvide Menigheden.

Gift med Helene Cathrine Lorentsen, født i Stedesand i Slesvig 22. April 1748, † 18. August 1828.

Børn:

1. Mariane Hedvig Schwings, født 22. Juli 1782, † samme Aar.
2. Peter Lorents Schwings, † 1786.
3. Helene Cathrine Schwings, † 2. Januar 1794.
4. Frederik Herman Schwings, Kjøbmand i Bergen, † 31. Decbr. 1857 paa Handelsstedet Færesund i Stordø; gift 1816 med Røgene Winding, død 24. Mai 1837.
5. Gerhardine Maria Hedvig Schwings, født 1784, † 20. November 1837, gift 16. Sept. 1805 med Johan Henrik Ellerhusen, født i Sultz i det Mecklenburgske 12. August 1788, død som Kjøbmand i Bergen 21. November 1811.
6. Frederikke Christiane Schwings, født 1779, † 17. Januar 1852, gift med Daniel Gørlitz.
7. Peter Gerhard Dietrich Schwings, † 3. December 1790.

20. Urban Gottlieb Feiermann.

Født 1754 i det Slesvigske, hvor Faderen Johannes Urbanus Feiermann var Præst. Moderen Anne Maria Thomsen. Efter at have nydt Undervisning i Tønningens Skole, kom han 1775 til Kiels Universitet, hvor han i 3 Aar studerede Theologi. Han skal — efter B. Svendsen — have været Rektor i Krepe. Tog 1783 den 9. April theologisk Examen i Kjøbenhavn med *non contemn.*; blev 28. Mai samme Aar Pastor ved St. Mariæ Kirke, 23. Oktober 1789 Sognepræst til Fredrikstad, 30. Mai 1800 ved Mageskifte til Tune, 6. Juli 1804 ligeledes ved Mageskifte til Hedensted i Aarhus Stift og 1811 til Øsby i Slesvig, hvor han døde 12. Januar 1823. Om ham se A. C. Bang: H. N. Hauge og hans Samtid, S. 135 ff.

21. Peder Christiansen.

Født 21. November 1773 i Amtet Tøndern i Slesvig, blev 13. Novbr. 1793 privat inskriberet ved Kjøbenhavns Universitet, tog theologisk Examen 30. Januar 1801 med *haud ill.* Var fra 1809 Alumn ved Pastoralseminariet og blev 11. Januar 1811 ansat her ved Kirken, hvor han døde 5. April 1830. Han var en Polyhistor og forøvrigt med sine mange Underligheder en virksom og retsindig Mand. Han holdt i 1812 Forelæsninger over Teknologi og Naturlære, nærmest for Byens Haandverkere. Var fra 1821 i flere Aar Timelærer ved Byens Latinskole, og forberedte i flere Aar unge Mennesker til ex. art.

Gift med Anna Rebekka Gørbitz, født i Bergen 15. August 1784, † 8. Februar 1875, Søster til den bekendte Portrætmaler J. Gørbitz, Enke efter Kjøbmand Christian Mohn, der døde 1811.

Børn:

1. David Nikolai Schønfeldt Christiansen, født 7. Marts 1817, død i Paris 26. August 1840 som Kunstmaler.
2. Ulrik Anton Petersen Christiansen, født 28. Juli 1818, † 10. Jan. 1893, blev 1837 dimitteret fra Bergens Skole, Kopist i Revisionsdepartementet, senere Stenograf, gift m. Mathilde Wilhelmine Tyrholm, f. paa Moss 20. Febr. 1819.
3. Mette Clara Sophie Christiansen, født 2. November 1822.
4. Petronelle Hermandine Caroline Elisabeth Christiansen, født 4. Marts 1820; † 25. Marts 1859, gift 3. Mai 1848 med Hans Christian Knudsen, født i Bergen 1816, forlod 1834 Norge og gik til Tyskland for at uddannes for Missionsvæsenet og blev 1842 Missionær i Syd-Afrika; kom senere tilbage til Norge, hvor han døde i Hatfjeldalen 1863. Søn af Frederik Tobias Knudsen fra Vanse i Lister, der i Christiania virkede for Missionen og Afholdssagen. (Se Halvorsens Forfatterlex. III, 303).
5. Et dødfødt Pigebarn 24. November 1821.
6. Anne Charlotte Rebekka Christiansen, født 18. Juli 1824, † s. A.
7. Anne Charlotte Rebekka Christiansen, født 31. Juli 1826, † 10. Jan. 1868; gift 6. Marts 1853 med Bagermester i Bergen Gerhard Joachim Brandis, Søn af Kjøbmand Johan Julius Brandis og Elisabeth Schnelle.

22. Joachim Henrik Ellerhusen.

Dattersøn af den ovenfor nævnte Pastor F. H. Schwings, født i Bergen 26. August 1806. Havde først uddannet sig til Handelen, men begyndte fra 1827 at studere. Blev Student 1829 og theologisk Kandidat 30. Januar 1833 med *haud illaudab.*, og udnævntes 13. April 1835 til Sognepræst ved St. Mariæ Kirke*), hvor han døde 12. Januar 1857, efter i den sidste Tid at have været sindssyg.

Gift med Jonetta Jonsen fra Thronhjem, født 1801, døbt 12. Juli, † i Bergen 1864, uden Børn.

23. Carl Daniels,

fra 1857—1864, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 72.

24. Johan Cordt Harmens Storjohann.

Født 15. August 1832 i Bergen af Forældrene Kjøbmand Ferdinand Storjohann, der 1814 indvandrede hertil fra Hamburg, født 10. Juni 1797, † i Bergen 1887, og Maria Elisabeth Harmens, født 29. Juli 1802, † 5. Jan. 1843. Han blev til sit 17de Aar opdragen til Handelen, men begyndte saa at studere med det bestemte Formaal at blive Præst. 1853 tog han efter privat Dimission exam. art. (*laud.*), 1855 exam. philos. (*laud.*). Han begyndte saa paa

*) Fra Pastor Christiansens Død i 1830 blev Embedet bestyret af Biskop Neumann som konstitueret Sognepræst med Hjælp af Adjunkt ved Bergens Skole, tysk Kandidat August Theodor Brömel, der som oftest prædikede.

det theologiske Studium og tog 14. Juni 1860 exam. theol. med *laud.* Som Student havde han opholdt sig 1½ Aar i Erlangen. 1861 tog han den praktiske Examen (*laud.*). Han kom saa til Bergen og bestyrede i henvend 3 Aar en privat Skole, hvorhos han holdt Bibellæsninger i Arnevaagen. Han opgav denne Virksomhed for at foretage en Reise til England og Skotland, hvor han studerede Kirke- og Skoleliv og leilighedsvis prædikede for Sømændene. Efter sin Hjemkomst udstedte han en Opfordring til Dannelse af en Forening for Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Sømænd i fremmede Havne, der grundlagdes 31. August 1864. For sin Fortjeneste af denne modtog han 12. August 1871 St. Olavs Ordenens Ridderkors, og den vil med sin velsignelsesrige Virksomhed bære hans Navn til Efterslægten. Efter C. Daniels' Forflyttelse blev der ventileret meget om at faa ophævet den tyske Menighed, der nu egentlig kun bestod af Navn, medens Præsten havde sin Underholdning væsentlig ved Afgiften paa Tydskebyggens Kjøbmænd. Sagen blev imidlertid henskudt, og 14. Februar 1865 blev Storjohann konstitueret som Sognepræst til St. Mariæ Kirke, hvor han er den sidste Præst, der har holdt Prædikener i det tyske Sprog. Hertil blev han indviet af Biskop Birkeland 26. April 1865. Han blev kun 3 Aar i dette Embede, da den almindelige Mening i Bergen mer og mer krævede dets Ophævelse og Kirkens Benyttelse til Sognekirke. 1868 drog han til London som Sømandspræst og blev her til 1872, da han traadte i den indre Missions Tjeneste i Christiania. Han blev i denne Stilling, til han i Aaret 1882 blev konstitueret som Præst ved Christiania Strafanstalt for Kvinder, fra hvilket Embede han 1890 søgte sig permitteret for at foretage en Reise til Santhalistan. Paa Hjemveien virkede han meget for Santhalmissionen i Amerika og har siden været beskæftiget med Udgivelsen af sine Reiseerindringer og med Skrifter af bibelsk Indhold. 1873 var han Skibspræst paa «Nornen» under dens Togt til Middelhavet. Oktober 1881 til Juli 1882 opholdt han sig i Nordamerika for at undersøge den paaklagde Mangel paa Præster for vore Emigranter. Efter sin Hjemkomst oprettede han et Seminarium til Uddannelse af unge Mænd til saadan Tjeneste. Det bestod i nogle Aar. I det ved hans Foranstaltning opførte Hus «Hauges Minde» havde han 1880 oprettet en Latinskole, der endnu bestaar. 10. Juli 1894 blev han udnævnt til Sognepræst til Aas.

Gift 5. Juni 1862 med Nanna Holmboe, født 28. August 1838, Datter af Rektor i Bergen Hans Holmboe, født 8. Oktober 1798, † 23. Mai 1868, og Velgjerd Endriette Løberg, født 14. Juli 1805, † 4. Juni 1889 i Kristiania.

Børn:

1. Velgjerd Endriette Storjohann, født 21. Mai 1863, † 15. Januar 1864.
2. Marie Elisabeth Storjohann, født 10. Marts 1866, gift med Dr. theol. Simon Michelet.
3. Hans Holmboe Storjohann, født 15. Decbr. 1867, Ingeniør, opholder sig i Chili; gift med Emily Claire, Enke efter en fransk Fabrikherre Dahl i Chili.
4. Hellen Storjohann, født i London 21. Marts 1869, gift i Trondenes Kirke 4. Sept. 1893 med Kommunelæge Kristian Igelsrud, født paa Eidsvold 1867.
5. Karen Johanne Storjohann, født 22. Januar 1872 i Christiania.
6. Anna Storjohann, født 8. Juni 1876 i Christiania, † 1. Februar 1877.

Portræt med Biografi i «Menneskevennen» 1881, No. 23 (1. Decbr. 1891). «Foreningen til Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Sømænd i fremmede Havne» i dens første 25 Aar. Bergen 1889. S. 2, 77, 81 o. fl. — Lære og Liv. Dokumenterne i Sagen Pastor Storjohann contra Klokker Jørgensen. Christiania 1890.

Om sin meget udbredte Skribent- og Udgivervirksomhed har han selv meddelt følgende:

Han begyndte i 1876 Udgivelsen af et Ugeblad «Søndagslæsning», af hvilket han udgav 3 Aargange (32 Sider pr. Uge) og som siden overtoges af Lutherstiftelsen. — Allerede tidligere havde han udsendt en hel Række Oversættelser, saaledes aabnede han Rækken af Hesba Strettons Bøger. — Et større illustreret Verk: Luther ude og hjemme, udkom i 1875. — Før sin Afreise til Indien November 1891 havde han ikke mindre end 4 Bøger under Arbeide: 1) Slebne Diamanter. 2) Fra det praktiske Liv. 3) Psalmerne i deres oprindelige strofiske Form. 4) Retfærdiggjørelse og Forsoning. — Noget tidligere var udkommet: «Nyeangelismen praktisk belyst». — Underveis til Indien sendte han Manuskript til Berlin af; «Die grosse Gebetsérhörung Davids und die davon handelnden Psalmen», og paa Havet og under Reisen udarbejdede han: «Psalmernes Bog historisk belyst», der udkom i Chikago, men ikke har været at faa i Boghandelen herhjemme, for at den ikke skulde kollidere med hans større Arbeide: «Kong David, hans Liv og hans Psalmer», af hvilket 1ste Del udkom i 1889 i to forskjellige Udgaver med og uden Anmærkninger, og som 1894 udgives i sin Helhed hos Cammermeyer. (Anm. i kirkelig Litteraturlid. af D. Thrap, i Luth. Kirketid. af A. M. Hansen, i «Fra Bethesda» af Fr. Buhl, med hvem Storjohann i Aftenposten 1893 polemiserede i den Anledning.)

25. Carl Gustav Winsnæs,

fra 1874—1887, se Sognepræster til Domkirken, S. 60.

26. Christen Brun.

Født i Bergen 6. September 1846 af Forældrene, da personel Kapellan til Domkirken i Bergen, senere Sognepræst til Trefoldighedskirken i Christiania Sven Brun, født 20. November 1812, † 2. Mai 1894 (se Domkirkens personelle Kapellaner), og Hustru Johanne Marie Widing, født 5. Juni 1810, † 13. December 1887. Gjennemgik Nissens Latin- og Realskole i Christiania, fik exam. art. 1864 (2), exam. philos. 1865 (1), exam. theol. 8. Juni 1870 (2), praktisk Examen 1872 (2). Tilbragte saa 1 Aar uden fast Beskjæftigelse, sysselsat med theologiske Studier. 1871—1873 bestyrede han — i Forening med nuværende Pastor Gustav Jensen — en Folkehøjskole i Skouger ved Drammen, og var i 1873—1877 Bestyrer af Balestrands Lærerskole. Udnævntes 16. Juni 1877 til Sognepræst til Vaaler, Solør, Søndre Østerdalens Provsti, og forflyttedes 10. Decbr. 1887 som Sognepræst til Mariækirken i Bergen.

Gift i Hamar Kirke 3. Juli 1874 med Marie Margarethe Rogstad, født 7. Januar 1845, Datter af Foged i Hedemarkens Fogderi Nils Wisløff Rogstad, † 11. September 1880, og Hustru Marie Birgitte Bessesen.

Børn:

1. Marie Brun, født 3. November 1875.
2. Sven Brun, født 29. Marts 1877.

3. Johanne Brun, født 8. August 1878.
4. Nils Rogstad Brun, født 27. April 1880.
5. Einar Brun, født 20. August 1883.

Har udgivet i Trykken: 1) «Pietismens Begreb og Væsen», i Theologisk Tidsskrift for den evangelisk-lutherske Kirke i Norge for 1872. Udkommen som særskilt Aftryk i 1876 paa P. T. Mallings Forlag. Oversat paa svensk i 1873, C. W. K. Gleevups Förlag i Lund. — 2) Nogle Bemærkninger i Anledning af Christi Opstandelses historiske Virkelighed, af A. Chr. Bang i Ny Luthersk Kirketidende for 1877. — 3) Bibellæsning over Ezechiel 37, 1—14 i Vidnesbyrd fra den norske Kirke i Bibellæsninger af norske Theologer, udgivet af E. F. Echhoff. 1885. — 4) Oplysningens Tidsalder, dens religiøse Ideer i deres historiske Oprindelse og Karakter. Th. Steens Forlag. Christiania 1886. — 5) Prædiken paa Søndag LXX i Prædikener over Kirkeaarets nye Evangelietexter, Anden Række, af Præster i den norske Kirke. Udgivet ved D. Chr. Frich og H. Halvorsen. Bergen 1888. — Prædiken paa tyvende Søndag efter Trefoldighed i Søndagspostille, udgivet af Hovedbestyrelsen for Foreningen til Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Sømænd i fremmede Havne, ved Sigv. Skavlan og N. Aars Nicolaysen. Bergen 1889. — 7) Prædiken paa første Juledag i 2den Række, Huspostil «Synd og Naade». Fuldstændig Prædikensamling over de to nye Evangelietexter af Præster i den norsk evangelisk-lutherske Kirke. A. Mortensens Forlag. Bergen 1890. — 8) K. P. Arnoldsons religionshistoriske Foredrag. En Kritik. (Et Foredrag, holdt i Arbejderforeningens Sal). C. Floors Forlag. Bergen 1890. — 9) De Dødes og de Levendes Tog. Prædiken paa 16de Søndag efter Trefoldighed. C. Floors Forlag. Bergen 1890. — 10) Rationalismen i dens historiske Sammenhæng med det attende Aarhundredes Oplysning. H. Aschehoug & Co.s Forlag. Christiania 1891. — 11) Prædiken paa første Søndag i Advent i «Veien til Himmelen». En Samling Prædikener af norske Præster over den første Række af vor Kirkes nye Høimessetexter, udgivet af A. F. W. J. Prytz og Birger Hall. — 12) Socialdemokratiets Stilling til Christendommen. Foredrag, holdt i Bergens Turnhal Søndag den 10. December 1893. Bergen 1893. — Han er for Øieblikket beskæftiget med et kirkehistorisk Arbejde over «Methodismens historiske Oprindelse og Væsen», der antages at blive færdigt til Høsten 1894. — I en Samling Skrifttaler af skandinaviske Geistlige, der nu udgives af residerende Kapellan A. C. Meyer i Stavanger og vist nok snart vil udkomme, har han leveret en Skrifttale over Judæ Brev, Vers 21.

Personelle Kapellaner.

I. Carl Daniels,

fra 1856—1857, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 72.

E. Sandvigens Kirke.

Sognet er oprettet ved kongelig Resolution af 29. Juli 1874 fra 1. Jan. 1875. Efter at Lille Sandvigens Mølle med tilliggende Jordeiendom 1876 var indkjøbt af Bergens Kommune, blev Kirken opført paa denne Eiendoms Grund og indviet af Biskop Hvoslef 30. Decbr. 1881.

Sognepræster.

I. Albert Henrik Mowinckel.

Født i Bergen 23. December 1830 af Forældrene Kjøbmand Johan Ludvig Mowinckel, født 1788, † 7. Oktober 1862, og Hustru Augusta Mohr, født 1802, † 6. August 1868. Han var bestemt for Handelen og gennemgik Bergens Realskole, men da han tidlig følte Lyst til Studeringer, tog han privat Undervisning og fik exam. art. 1852 (4), exam. philos. 1853 (2), exam. theol. 11. December 1857 (3). Han blev 3. Januar 1860 ansat som personel Kapellan hos Sognepræsten til Nykirken, Stiftsprovst J. B. Flottmann. Da denne 1864 havde taget Afsked, foretog han 1864—65 en Udenlandsreise, opholdt sig en Tid i Leipzig og studerede praktisk Theologi. 1866 antog Sognepræst C. A. Grønvold ham til Hjelpepræst ved Hospitalet, og fra 1868 overtog han tillige Konstitutionen som Præst ved St. Mariæ Kirke. Ved Oprettelsen af Sandvigens Menighed blev han 24. Oktober 1874 udnævnt til dens Sognepræst fra 1. Jan. 1875. I denne Stilling døde han 4. September 1892.

Gift 28. Juli 1870 med Johanne Jakobine Meyer, Datter af Arnold Meyer, Sognepræst til Os (se denne), og Hustru Mathilde Kruse.

Barn: Augusta Mohr Mowinckel, født 7. Juli 1871, gift 30. Decbr. 1890 med Thorvald Christian Wetlesen, Bestyrer af Nitroglycerinfabrikken i Hurum.

2. Ole Christian Grimnæs (Grimenes).

Han skriver sig fra 1894 «Grimnes». Født paa Gaarden Grimenes i Vestre Moland ved Lillesand 24. December 1849 af Forældrene Gaardbruger Øven Aanensen Grimenes, født 10. Februar 1805, † 2. Januar 1892, og Hustru Trine Andersdatter Udjus, født 20. April 1816, † 4. Mai 1882. Han gennemgik Almueskolen paa Hjemstedet, kom fra Nytaar 1866 ind i Gjertsens Latinskole, hvorfra han i 1868 dimitteredes til Universitetet, aflagde exam. art. 1868 (2), exam. philos. 1869 (2), exam. theol. 28. Mai 1874 (3), praktisk Examen 1875 (2). Blev i Februar 1875 Lærer ved Skiens private Pigeskole, indtil han 12. April 1874 beskikkedes til Inspektør og Førstelærer ved Breviks Borgerskole. Udnævntes 26. Oktober 1878 til residerende Kapellan til Aalesund, blev her Medlem af Formandskabet, 1. Juli 1893 Sognepræst til Sandvigen i Bergen.

Gift i Breviks Kirke 22. December 1878 med Karen Berg, født 28. Januar 1858, Datter af Overtoldbetjent Christian Frøderik Berg, født 10. April 1815, og Kirsten Ludvikke Marie Hall, født 13. Januar 1826.

Børn:

1. Tordis Grimnes, født 28. September 1879.
2. Helga Berg Grimnes, født 29. September 1879.
3. Gudrun Berg Grimnes, født 8. Oktober 1882.
4. Ragna Berg Grimnes, født 6. Marts 1884, † 1. Juni 1890.
5. Astri Berg Grimnes, født 19. Juli 1885.
6. Øyvin Berg Grimnes, født 20. Mai 1887.
7. Ellen Berg Grimnes, født 9. Juni 1890.
8. Marie Berg Grimnes, født 30. Oktober 1891.

Se Biografiske Efterretninger om Studenterne fra 1868 af E. A. Thomle, Christiania 1893.

Har udgivet Beretninger om Aalesunds Almueskolevæsen 1880—1888. — 2 Prædikener paa Langfredag og 6. Søndag efter Paaske 1883, udkomne i Aalesund, — Forskjellige Artikler i Lillesandsposten (1874), Aalesunds Blad (1885), Molde Blad (1885), Søndmørsposten (1885, 1887), Totalafholdsbudet (1885—1886), Vestlandsposten (1887, No. 135: Den nye Alterbog). — I «Vægter-Røst paa Zions Mure», Ny Huspostil, Bergen 1888: Prædiken paa 5. Søndag efter Trefoldighed. — I «Stille Stunder», «eit religiøst Maalblad» var han Medarbejder. — I Mortensen og B. Halls «Sømands Søndagsbog»: Prædiken paa Midfaste-Søndag. — I Traasdahls og P. G. Sands Blad «Fredsbudet» 1891: «Et Ord til oprigtige Tvilere».

Kaldskapellaner.

Ved kongelig Resolution af 30. Juli 1893 blev bestemt, at der fra 1. Oktober 1893 skulde ansættes en Kaldskapellan i Sandvigens Menighed i Bergen, der skulde overtage de Sognepræstembedet vedkommende Forretninger, som bliver ham overdragne af Sognepræsten, samt forrette Høimesse- eller Aftensangsgudstjeneste hver Søn- og Helligdag. Der tillagdes ham Ret til Offer af Menigheden samt Kr. 1000,00 i aarlig Løn af Sognepræstembedet. Fra den Tid Kaldskapellanen er ansat afholdes Høimesse- og Aftensangsgudstjeneste i Sandvigens Kirke hver Søn- og Helligdag afvekslende af Sognepræsten og Kaldskapellanen, dog saaledes, at Sognepræsten altid forretter Høimessegudstjenesten paa de store Høitiders første Dag.

I. Carl Konow.

Født i Bergen 20. August 1863 af Forældrene Konsul og Kjøbmand Francis Konow, født 1838, † 19. Oktober 1875, og Hustru Cathrine Marie Smit, født 21. Oktober 1841. Hun blev 3. April 1877 gift med Skoledirektør, Ridder af St. Olavs Orden Peter Coucheron. Gik i Bergens og siden i Christiania Katedralskole. Exam. art. 1881, exam. philos. 1882, exam. theol. 13. Decbr. 1886, praktisk Examen 1887. Foretog som Kandidat en Udenlandsreise og studerede ved tyske Universiteter. Efter sin Hjemkomst gav han Manuduktion i theologiske Fag, blev 23. Februar 1889 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst A. Mowinckel i Sandvigen i Bergen og 8. November 1893 til Kaldskapellan sammesteds.

Gift i Trefoldighedskirke i Christiania 7. Febr. 1890 med Elisabeth Falsen, født 21. Juni 1865, Datter af Kabinets-Kammerherre, Oberstløjtnant Georg Benjamin Falsen, født 19. Mai 1814, † 18. Juli 1879, og Julie, født Falsen, født 22. Juni 1829.

Børn:

1. Francis Konow, født 11. Januar 1891.
2. Julie Konow, født 26. September 1893.

Personelle Kapellaner.

I. Carl Konow.

Se Kaldskapellanerne.

F. Johanneskirken.

Ved kongelig Resolution af 30. August 1884 blev det bestemt, at af den sydvestre Del af Domkirkens Sogn fra 1. Januar 1885 oprettes et nyt Johannes Sogne kald saaledes, at Grændsen mellem det nye Sogn og det gjenværende Domkirkens Sogn dannes af en Linie trukken fra Kaien ved Lille Lungegaardsvandets Nordside mod Vest til Christies Gade, derpaa langs denne Gade indtil dens Kryds med Foswinckels Gade og derfra efter Nordre-Foswinckels Gade (Gade No. 6) indtil denne Gades Kryds med Sydnæskleven samt imellem Husene No. 221 og 225 i 11te Rode ud i Theatergaden, over denne og derefter gennem den sydligste Del af Nøstegaden til Søen langs Østsiden af Pakhuset i 10de Rode No. 63 — — — —. Der tillægges Sognepræsten i Johannes Menighed samt lige til Domkirkens residerende Kapellani for Tiden tilliggende uindløste Jordafgifter af solgt beneficeret Gods med Undtagelse af 12 Hektoliter 27,8 Liter Byg, der svares af Gaarde i Hammers Præstegjæld, og som fremdeles skal tilligge det nævnte Kapellani. Den ansættendes Sognepræst blev ved samme Resolution forpligtet til at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne angaaende Ansættelse af en residerende Kapellan i Kaldet med en aarlig Løn af indtil 800 Kroner af Sognepræsten. Johanneskirken blev indviet af Biskop Hvosleff 15. Marts 1894.

Sognepræster.

I. Ernst Frederik Eckhoff.

Født paa Nærø 2. August 1823 af Forældrene Christian Martin Eckhoff, født 2. November 1792, † som Provst og Sognepræst til Nordrehov 11. Mai 1846, og Nikoline Johanne Luytkis, født 1796, † paa Nordrehov 13. Marts 1886. Han gik i Møllers Institut og blev herfra Student 1841 (3), var 1844—1846 Lærer ved en privat Latin- og Realskole paa Ringerike og tog filologisk Examen 14 December 1847 (3). 1848 blev han Bestyrer af den Tordenskjoldske Borger-skole i Holmestrand, Juli 1850 konstitueret og 23. Marts 1852 udnævnt til Adjunkt i Christiansand. Som saadan tog han 5 September 1856 theologisk Examen (2) og fik efter Ansøgning Afsked fra sit Embede 10. November 1858, da han ansattes som Lærer ved Missionskolen i Stavanger, hvor han 1865 blev

Forstander. Januar 1866 tog han practicum (2) og blev 28. Oktober 1871 udnævnt til Sognepræst i Indre Holmedal, 20. April 1876 Provst i Søndfjords Provsti. 7. August s. A. blev han residerende Kapellan til Nykirken, 28. Marts 1883 ligesaa til Domkirken og 6. December 1884 til Sognepræst til Johanneskirken.

Gift 1848 med Hedvig Susanne Christiane Eckhoff, født i Christiania 4. April 1830, Datter af Oberstløjtnant, Ridder af St. Olavs Orden Mathias Wilhelm Eckhoff, født 1791, † 27. Januar 1871, og Nilsine Ellen Johanne Omsted.

Børn:

1. Christian Martin Eckhoff, Fængselspræst i Christiania, født 16. Juni 1850.
2. Mathias Wilhelm Eckhoff, Sognepræst til Sund ved Bergen, født 27. Januar 1852. Se Sund.
3. Johanne Eckhoff, født 16. Januar 1854.
4. Hartvig Sverdrup Eckhoff, Arkitekt og Lærer i Stavanger, født 30. December 1855.
5. Susanne Elisabeth Eckhoff, født 27. Januar 1858.
6. Fredrik Mathias Henrik Eckhoff, Bestyrer af en Industriskole ved Ekbove, Natal, født 8. April 1860.
7. Ernst Eckhoff, Gartner i Ulvik, født 17. Mai 1862.
8. Nikoline Margrethe Eckhoff, født 1864, † ung.
9. Christian Eckhoff, født 1866, † ung.
10. Hans Paludan Smith Schreuder Eckhoff, født 1868, † ung.
11. Nikolai Christian Schreuder Eckhoff, Cand. jur., født 2. Juni 1870.
12. Peter Johan Eckhoff, Student, født 30. Oktober 1872.

Se Sommerfelt: Den norske Zulumission, S. 298, 337. Halvorsens Forfatterlexikon, II, S. 201, hvor hans Skrifter opregnes paa 2 Sider.

Han udgav 1856 med T. A. Christensen den første norske Samlerpostille og alene 1880 en lignende med Titel: Vidnesbyrd fra den norske Kirke i Prædikener over Evangelierne. — 1881 do. i Prædikener over Epistler og Lektier. — 1885 do. i Bibellæsninger over udvalgte Steder i det gamle og det nye Testamente med et Anhang af Fasteprædikener og Missionsforedrag af norske Theologer (hvori af Eckhoff S. 619—34 Bibellæsning over Johannes Aabenbaring 8, 7—13). — Populære Fortolkninger har han leveret til Mosebøgerne (Bergen 1882), Job, Salmerne og de salomoniske Skrifter (Bergen 1886), Mathæi Evangelium (Bergen 1885), Johannes Evangelium (ibid. 1886). — Flere Prædikener af ham er udgivne særskilt og Taler ved Missionsfester i Missionstidenden 1851, 63, 66, 69. — Fire Foredrag om det tusindaarige Rige (Bergen 1886). — Dächsels Bibelverk har han besørget oversat, ligesaa Salmernes Bog og Esaias med forklarende Anmærkninger af Dr. P. Fjellstedt.

Personelle Kapellaner.

I. Bernt Andreas Støylen,

fra 1887—1890, se Søndfjordspræsterne.

2. Ole Christiansen Iversen.

Født i Larvik 19. Juni 1864 af Forældrene Bankkasserer Lars Iversen, født 8. December 1827, † 26. November 1892, og Hustru Anne Cathrine Christiansen, født 13. Mai 1824, † 9. Oktober 1893. Gik i Larviks Middelsskole, hvor Afgangsexamen toges; derefter 1½ Aar paa Kontor og efter 1½ Aars privat Undervisning exam. art. 1882, exam. philos. 1883, exam. theol. 4. Juni 1889, practicum 1890. Var som Kandidat Indremissionær i Throndhjem, foretog en Reise i Lutherstiftelsens og en i det norske Søndagsskole-Forbunds Tjeneste. Udnævntes 31. Mai 1890 til personel Kapellan hos Sognepræst E. F. Eckhoff.

Gift i Throndhjems Domkirke 14. Juli 1892 med Gunhild Raaen, født 30. Juli 1868, Datter af Handelsfuldmægtig Johan Christian Raaen og Hustru Martha Ørum.

G. Slotspræster.

Slotspræsterne var — efter Hatting — lønede af Kongen og havde Bolig paa Bergenhus. Naar Embedet blev oprettet, kjender man ikke. Hatting antager, at det var omtrent 1560. Det sees, at det er ældre.

1. Jakob Prestø

er den første Slotspræst som findes nævnt. Han omtales i Kongebrev af 19. Juli 1552 som Slotsskriver og Kapellan paa Bergenhus og fik ved dette Brev Mandals Præstegjæld og det Kannikedom, som tillaa samme. Han skulde lade det bestyre ved en Kapellan saa længe han var Slotsskriver og Kapellan. Naar han fratraadte denne Stilling, skulde han «residere og bo hos Stavanger Domkirke og derhos gjøre slig Tyng og Tjeneste baade inden Kirken og uden, som andre Kanniker sammesteds» (Norske Rigsregistrarer, I. S. 153. Norske Magasin, I, S. 412).

2. Jørgen Eriksen.

Født i Hadørslev 1535. Om hans Barndom og Ungdom er — efter A. Faye — intet sikkert kjendt. Efter Hatting har han studeret i Wittenberg, hvor man tilbød ham Magistergraden, som han frabad sig. Han blev Rektor i Bergen, men skal blot have fungeret som saadan i 1 Aar, da Lensherren Christófer Walkendorff kaldte ham til Prædikant paa Bergenhus (1560) og skaffede ham Vor Frue Præbende. 15. Mai 1563 reiste han til Danmark og fik 31. Mai 1565 Bekræftelse herpaa. Her maa han have besluttet sig til at udvide sine Studier

ved et (udenlandsk?) Universitet, thi 8. August 1564 forundte Fredrik II. ham baade Vor Frue Præbende og Hammer Sogn, medens han studerede ved et Universitet (Johnson og Caspari: Theol. Tidsskr., II, S. 239). De 2 følgende Aar opholdt han sig i Bergen, som det sees af Absalon Pedersøns Kapitelsbog. 1566 drog han til Kjøbenhavn og blev Magister. 17. Aug. s. A. fik han Kongebrev paa Skattefrihed i 2 Aar, medens han studerede i Kjøbenhavn, og 13. April 1568 blev denne Frihed endvidere forlænget paa 2 Aar mod at han skulde begive sig til Wittenberg og der fortsætte sine Studier. Ved Pintætid 1570 er han atter i Kjøbenhavn, hvorfra han begav sig til Bergen, hvor han 20. Oktober 1571 ægtede Adriane Schjelderup, Biskop Dr. Jens Schjelderups Datter. 4. November 1570 blev han udkaaret til Kannik i Bergen og 29. Juli 1571 til Biskop i Stavanger. Om hans berømmelige Virksomhed som dette Stifts Reformator henvises til A. Faye: Christiansands Stifts Bispe- og Stifts-historie. Chr. a 1867. S. 149 ff. og samme i Johnson og Casparis theol. Tidsskrift, II. Efter Kongebrev af 2. Januar 1604 mødte han til Udarbeidelse af en Kirkeordinants for Norge i Bergen, hvor han døde 5. Juni 1604. Han blev begravet i Stavanger Domkirke, hvor hans Portræt hænger.

Han var 2 Gange gift. Hans første Hustrus Navn kjendes ikke. Det sees af Absalon Pedersøns Kapitelsbog, at hans Datter Helvig døde i Bergen 23. Juni 1563. Med sin anden Hustru Adriane Schjelderup havde han en Datter, Susanne, og 3 Sønner:

1. Daniel Jørgensen, født 22. August 1583, † 19. April 1635 som Sognepræst til Hjelmeland, en af sin Tids dygtigste Præster.

2. Samuel Jørgensen, blev 1608 Sognepræst i Mandal, var 1613 stevnet for Herredagen, fordi han med andre Præster i Mandalen havde undladt at hverve Folk og Besoldning i Kalmarkrigen. Han var gift med Ahlet Hansdatter og skal være død 1650 eller 1651.

3. Er muligens den Johannes Georgii Stafvangrius, som i Juli 1599 blev immatrikuleret ved Rostocks Universitet.

3. Absalon Pedersøn Beyer.

Født i Skirdal (Aurland) sandsynligvis 1528. Han holdtes i Bergens Skole fra sit 6te til sit 15de Aar, da Gjeble Pedersøn tog ham i Søns Sted. 1544 reiste han til Kjøbenhavn, hvor han studerede til 1549, da han efter Anbefaling af Palladius, i hvis Hus han havde været, paa Gjeble Pedersøns Bekostning drog til Wittenberg. Herfra kom han tilbage 1. Februar 1552 og havde Fastelavnssøndag derefter Bryllup med Anna Pedersdatter, Søster til Søfren Pedersøn, Lagmand i Throndhjem, der ogsaa havde været i Palladii Hus. 1553 blev han ansat som Læsemester ved Bergens Skole og 17. Juni 1560 tillige udvalgt til Notarius ved Bergens Domkapitel. Efter at han 21. April 1564 tredje Gang havde opsagt Skolen, blev han 16. Juni 1566 ordineret til Prædikant paa Bergenhus Slot, hvor han 28. s. M. begyndte at prædike over Katekismen. Samme Aar modtog han Kaldsbrev af 11. Septbr. 1566 fra Kapitlet i Throndhjem som Erkedegn og Læsemester sammesteds, hvilket Embede han ikke kan

have modtaget, da han stadig forblev i Bergen, hvor han maa være død imellem Slutningen af 1573 og Mai 1575. Han har skrevet en «Norges Beskrivelse», et for sin Tid mærkeligt Skrift, der findes trykt i N. Magasin, I, S. 67—150. Endnu mere berømt er han bleven ved sin «*Liber capituli Bergensis*», en Dagbog, der begynder 1552 og gaar til 14. April 1572. Den er et af de vigtigste Kildeskrifter til den norske Kirke- og Kulturhistorie og findes trykt i Norske Magasin I, S. 183 til 512. Hans Hustru Anna Pedersdatter døde — brændt for Trolddom — 7. April 1590 (se ovenfor ved Biskop Anders Foss, S. 6).

Sine Børn opregner han i Kapitelsbogen:

1. Cecilia Beyer, gift med Werner Schellenberger.
2. Christina Beyer, født 22. December 1560.
3. Helvig Beyer, født 16. Mai 1563, † 1. Oktober s. A.
4. Susanna Beyer.
5. Peder Beyer.
6. Hans Beyer.
7. Absalon Beyer, se Sognepræsterne til Gloppen.
8. Gjeble Beyer, født 10. November 1567, † 2. Marts 1568.

4. Bertel.

Betjente Slotsmenigheden en Tid, medens Jørgen Eriksen var i Kjøbenhavn. Videre findes ikke om ham (Hatting). Siden var Embedet ubesat, indtil Johan Caspar v. Cicignon 1666 antog en ordineret Præst til at holde Gudstjeneste paa Slottets store Sal.

5. Knud Rasmussen Falster.

Skal være født i Danmark og have havt sin Skolegang der, blev 1656 antaget til Præst paa Flaaden, men kunde ikke taale Søen og blev derfor Feltpræst isteden; kom siden til Bergen og blev Slotspræst, men 1673 dømt fra Embedet. Hans videre Skjæbne kjendes ikke (Hatting).

6. Johan Bechmann

kom i hans Sted som Slotspræst. Han havde i nogle Aar været Huskapellan hos Sognepræsten til Findaas Christen Jensen Selje, hvem han 1653 efterfulgte i Embedet. I lang Tid maa han her have levet i Rolighed, da man intet hører til ham før 2. Marts 1667, da Sorenskriveren Povel Troelsen klagede over «at han i 5 Aar har havt Sager hvert Aar og bar sig ad som forrykt.» Der høres ikke mere til denne Anklage, og der tør saaledes være Tvivl om dens Paalidelighed. Aaret efter kom der imidlertid ny Klage fra Kirke-Ombudsmanden i Bømmel Albrecht Carstensen over Kirkeforsømmelse. Det kom nu til Sag, der trak i Langdrag, saa den først blev paakjendt 13. December 1669. Imidlertid havde Kandidat Hans Mentz været ude om sig og i Kjøbenhavn forskaffet sig et Kongebrev af 15. Juni 1669 paa Findaas Kald, saafremt Johan Bechmann

maatte blive samme fradømt. Der kunde under Sagen intet væsentligt lægges Bechmann til Last og Albrecht Carstensen, hans Avindsmand, blev afsat fra sit Ombud. Imidlertid har Kapitlet uden Tvivl følt sig trykket ved Hans Mentz's Kongebrev, og Dommen ser besynderlig ud: «Efterdi Hr. Johan udi adskillige Maader sig mod sit præstelig Kalds Pligt og Skikkelighed haver forset endog udi de Poster, hvorom han tilforn haver været paamindet og dog ikke rettet det, besynderlig og efterdi kongelig Majestæts Brev naadigst er givet Hans Mentz paa Findaas Kald, dersom Hr. Johan hvis [hvad] haarde Beskyldninger hannem tillagt ikke tilbørligen kan fra sig lægge og ved Lov og Ret vorde befriet: bør Hr. Johan herved fra sit Kald og den præstelige Tjeneste, som hannem hertildags udi Findaas Præstegjæld haver været betroet, at være afkjendt og entlediget, dog efter Naadensaars Forløb eragter vi det kristeligt og medlideligt, at Hr. Johan paa kongelig Majestæts naadigste Behag nyder det bedste Annex og det selv betjener al den Stund han sig skikkeligen og ærbar forholder — — —.» Den stakkels Mand, som aldrig har været beskyldt for Drukkenskab, blev saaledes væsentlig paa Grund af, at hans Kald paa Forhaand var givet til en anden, afsat i de 3 af sine Sogne, men kjendt skikkelig til at betjene det 4de. Mellem Bechmann og hans Efterfølger blev naturligvis Forholdet alt andet end godt. Med gjensidige Beskyldninger mødte de for Kapitlet efter et Aars Forløb, men her blev Bechmann aldeles frifunden. Stillingen i Annexet blev ham imidlertid snart uudholdelig, og han frasagde sig Embedet — efter Hatting 1672 eller 73 — begav sig til Bergen og blev af Stiftsbevalingsmanden ansat som Slotspræst med en Løn af 34 Rdr., fri Bolig og Brænde. Som rimeligt kunde være led han Nød og bukkede under for Fristelsen til at «falde Byens Sognepræster i deres Embede» ved at vie Brudepar af deres Menigheder. 1. Oktober 1689 blev han i denne Anledning advaret, og da det ikke hjalp, stævnet for Kapitlet 2. Marts 1691. Han søgte Udflugter, men bad tillige om Naade, som han fik. 1699 blev han anklaget for samme Forseelse af Sognepræsten til Sund, og denne Gang blev han — 11. Januar 1700 — dømt fra Embedet. Han døde i Juli s. A.

Om ham se D. Thrap: Bergenske Kirkeforhold i 17de Aarhundrede. Chr.a 1879, S. 94—99.

Embedet blev nu ikke besat; man indstillede til Kongen, at Garnisonen og Slottets Betjente maatte henlægges til et af Byens Hovedsogne, og nævnte Korskirken. Det blev nu bestemt at Korskirken skulde være Garnisonens Kirke. Senere har den dels sognet til Nykirken, dels til Mariækirken, men kom dog senere tilbage til Korskirken, der fremdeles er Garnisonskirke.

H. St. Jørgens Hospital.

Kirken er opført efter Branden 1702. 1749 forenedes Aarstad Sogn med Hospitalet. Ved Reskript af 9. September 1803 blev det bestemt, at det 2det residerende Kapellani ved Domkirken, hvortil Askøens Sogn var henlagt, ligesom det residerende Kapellani paa Sund skulde nedlægges, hvorefter Fjelds og Askøens Sogne skulde forenes til et Præstegjæld. 1812 blev det 2det residerende Kapellani ved Domkirken nedlagt, men med Oprettelsen af det nye Præstekald gik det langsomt, og det blev da ved Resolution af 18. Januar 1819 bestemt, at Strudshavn (Askøen) indtil videre skulde henlægges til Hospitalet, hvis Præst hver anden Søndag skulde holde Gudstjeneste i Strudshavns Kirke. Den endelige Fuldbyrdelse af den ved Reskript af 9. September 1803 fastsatte Ordning skede først 1841, da der ved kongelig Resolution af 29. December blev bestemt, at Strudshavn og Fjeld skulde forenes til et Præstegjæld. Aarstad Sogn vedblev at være et Sognekald for Hospitalspræsten, indtil det ved kongelig Resolution af 31. Juli 1886 blev bestemt, at det fra 1. Novbr. 1886 skulde være et eget Sognekald under Midhordlands Provsti. Den Hospitalsembedet tillagte Fisketiende-Erstatning, Kr. 20,00 blev lagt til det nye Sognekald. Til Hospitalsembedet henhører nu de i Bergens By liggende Hospitaler og milde Stiftelser: St. Jørgens Hospital, D. D. Krohns og Frues Stiftelse, Zander Kaaes Stiftelse, de Søfarendes Fattighus, Enkefattighuset, Pleiestiftelsen No. 1 for Spedalske og Lungegaardshospitalet (saavel Lemmerne som de inden Anstalterne boende Funktionærer). Hospitalspræsten er derhos forpligtet til at have geistligt Tilsyn med Bergens Distriktsfængsel.

Præster ved St. Jørgens Hospital.

I. Gæste eller Gustav Olufsen.

Født i Stavanger, var 1565 Kapellan i Vaagen i Lofoten. I denne sin Embedsstilling blev han af Lagmanden Jens Persøn paa Steig i Salten anklaget for Hor og Tyveri, samt for at have anmodet nogle Finner om at «forgjøre» Lagmanden. Herfor havde denne dømt ham til en Pengebod og berøvet ham alt hans Gods, samt endelig afsat ham fra Embedet, hvilket han dog senere fik beholde, dog med den Forpligtelse, at han ikke skulde fremkomme med Anke over den faldne Dom. Da imidlertid Hr. Gustav Olufsen androg Sagen for Kongen til nærmere Undersøgelse, blev denne paa ny behandlet, og ved en Herredags Dom i Bergen, hvor begge Parter vare tilstede, af 13. August 1572 blev Lagmanden afsat og desuden tilpligtet at yde Præsten Erstatning for de ham tilføjede Fornærmelser, eftersom ingen Bevisligheder fremførtes, der kunde begrunde de af Lagmanden fremførte Beskyldninger og den derpaa afsagte Dom. Blev ved Kongebrev af 26. Oktober 1572 Præst til Hospitalet, hvor han døde 1589 eller maaske noget tidligere. Se N. Rigsregistranter, III, S. 189.*)

*) Niels Foss nævnes som Hospitalspræst 1591 og Hr. Mads som saadan 1594. N. Rigsreg., I, S. 234 og III, S. 189.

2. Christen Pedersen.

Var baade Hører ved Latinskolen og Præst fra omtrent 1589 til 1609 eller maaske senere. I hans Embedstid blev ved aabent Brev, udstedt i Bergen 9. Februar 1589 af den civile og geistlige Øvrighed, hans og Eftermands aarlige Underholdning saaledes bestemt af Stiftelsens Forstander at erlægge: Til Klæder 15 Daler, til Kost 8 Voger Fisk, 4 Løber Smør, 4 Voger Lax, 4 Tønder Malt, 4 Tønder Rugmel, 4 Faar og 2 Slagtenød.

3. Anders Jensen. Døde 1623.

4. Søren Sørensen Torup,

fra 1623, døde samme Aar eller Aaret efter, var tillige Hører.

5 Samuel Helgesen

fra Finnaas. Gik i Bergens Skole og deponerede 12. Decbr. 1615, blev 1616 Sognepræst til Vikør, hvor han paa Grund af en grov Forseelse blev suspenderet, men ved kongelig Skrivelse af 4. September 1623 erholdt Opreisning, saa at han ikke skulde dømmes fra sit præstelige Embede, om han blev kaldet andetsteds; blev ansat her 1623 og forblev her til 1629, da han den 6. Juli endnu levede.

6. Mads Baltzersen Hoff.

Født i Bergen 1. Januar 1596, blev Student 28. Mai 1618 og 1620 personel Kapellan i Holmedal, hvorfra han 12. Marts 1628 kom som Præst her. Døde 11. Oktober 1648.

Gift med Mette Dorothea Sperling, med hvem han havde Sønnen Baltzer, Brygger i Bergen.

7. Casper Hansen Lerche.

Født 1603 i Lundforlund paa Sjælland, hvor Faderen Hans Pedersen Lerche var Sognepræst. Moderen Anne Rasmusdatter. Blev Student fra Slagelse Skole 1626, var senere Huslærer paa Antvorskov, derpaa 2den og senere 3die Lektiehører i Slagelse. Blev 1643 kaldet til Bergen af Sognepræst til Domkirken Mag. Hans Samuelsen Schreuder og Borgermester Ove Jensen, med hvem han havde tjent i Brød paa Antvorskov, og ansattes samme Aar som personel Kapellan paa Voss, hvor han forblev til December 1648, da han af Lensherren og Biskopen blev kaldet til Præst her. Døde 29. August 1654.

Var gift og efterlod Datteren Anne, der blev gift med Hans Daberg, Lector theologiæ og Sognepræst til Fane; efter dennes Død blev hun gift igjen omtrent 1686, men med hvem, vides ikke. (Personalhist. Tidsskrift, 6. Bind, S. 5, Anmærkn.).

8. Thomas Gilbertsen Thamson.

Født i Bergen 18. Septbr. 1619. Hans Forældre vare Gilbert Jørgensen Thamson og Margrethe Berntsdatter Engesæter. Deponerede 1639 fra Bergens Skole, reiste 1643 til Rostock, hvor han lod sig indskrive som Student, studerede fra 1644 i 3 Aar i Kjøbenhavn. Blev 1652 kaldet til Sognepræst i Graven, men da Valget ikke blev stadfæstet, ansattes han 1653 som Vice-Pastor i Fane, men overtog ikke dette Embede, da han samme Aar blev Præst til Hospitalet. Døde 13. December 1672.

Havde 1667 erholdt Kongebrev paa Henlæggelsen af Aarstad Sogn under Hospitalet, men da Lector Arnoldus de Fine som Sognepræst til Fane gjorde grundede Indsigelser derimod, frafaldt han sin Fordring.

Han skjænkede 1662 en Kalk og Disk af Sølv, vægtig 24 Lod, til St. Jørgens Hospital.

Blev ved Kapitlets Dom af 19. Marts 1669 mulkteret med 20 Rdr. til fattige Præsteenker for hos Vinhandler Hellebrand van Düwen paa en Lørdag at have beruset sig, geraadet i Klammeri og Slagsmaal samt endelig paa samme Sted sovet Rusen ud.

Gift med Elisabeth Christophersdatter Balcker. Uden Børn.

9. Robert Robertsen Pheiff.

Født i Stavanger 21. Juni 1642 af Forældrene Robbert Pheiff og Gynethe Villumsdatter Kay. Gik i Stavanger Skole, hvorfra han blev dimitteret 1664; tog 3. Mai 1672 theologisk Examen med *mediocriter*, blev samme Aar personel Kapellan og 11. December 1672 Præst ved Hospitalet. Døde 1725. Hans Portræt hænger i Hospitalskirken.

Gift med Anne Margrethe Møller, trolovet 1. Novbr. 1673. Skjænkede tilligemed sin Hustru en Kalk og Disk af Sølv til St. Jørgens Hospital, vægtig 35 $\frac{1}{2}$ Lod.

Børn:

1. Diderik Pheiff, var gift, men død før 1742.

2. Herman Henrik Pheiff, † ugift 1754, begravet 25. April. Skjænkede ved Testament af 10. April 1754 500 Rdr. Courant samt nogle Huse og Grunde i Strængeshagen; hvoraf Renterne skulde tilfalde Husarme, Sengeliggende og Nødlidende i Domkirkens Sogn.

3. Johanne Elisabeth Pheiff, † 1754 ugift.

4. Maria Pheiff, † 1739, gift 1) med Christen Corneliusen Gjæver eller Gevert; 2) 20. Januar 1735 med Skipper Claus Hoffman, † 1751.

10. Svend Hansen Hjorteberg.

Født 1661 i Danmark, blev 1683*) Student fra Nykjøbing Skole paa Falster, var fra 1701—1703 Skibspræst paa Ostindien, blev 26. April 1704 personel Kapellan hos sin Formand, hvem han efterfulgte i Embedet 1725, og ansattes 10. Febr. 1732 som Sognepræst i Vandet i Jylland, hvor han døde 19. Juli 1736.

*) Kun en Sven Hansen sees at have deponeret i Aarene 1678—84, som kaldes Sveno Joannis Schevius og deponerede fra Viborg 1681. Det er rimeligvis ham. Udg.

Gift 1) 1706 med Christine Madsdatter*), Datter af Mads Søfrensen i Bergen. 2) 1. Oktober 1732 med Augusta Magdalena Funch, † 1742 uden Børn.

Af 1ste Ægteskab Datteren Abelone Christine Hjorteberg, født i Bergen 1707, † 1745, gift 18. Januar 1735 med Peder Knudsen Riber, født i Thisted 1. September 1707, † 12. November 1765 som Sognepræst i Vandet i Jylland.

11. Mathias Albert Haberdorff,

fra 1733—1741, se Sognepræster til Nykirken, S. 111.

12. Jørgen Hatting.

Født 13. Marts 1697 i Karise paa Sjælland, hvor Faderen Mag. Henrik Jørgensen Hatting var Sognepræst fra 1695 til sin Død 1729. Moderen Susanne Kjeldsdatter Schytte. Gik i Kjøge Skole og blev Student 18. Juli 1718**), theol. Kandidat 1721. Ansattes senere til uordineret Kateket ved Garnisonskirken i København og Lærer ved Krigshospitalets Skole, indtil han 9. Februar 1742 blev Hospitalspræst og ved Lector theologiæ og Sognepræst til Fane Edvard Londemanns Død 1749 tillige Sognepræst til Aarstad, og indviede han den til Aarstad Menighed af Hospitalsengen udlagte Kirkegaard den 29. April 1751. Døde 15. Januar 1770.

Gift 1) med Cathrine Hedeveg Pinsfeldt, † 1760, Datter af Frederik Pinsfeldt, Amtmand over Odense Amt. 2) 1769 med Cathrine Schilling, † 1786, 65 Aar gammel, uden Børn.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Henrik Hatting, † ung.
2. Frederik Hatting, † ung.
3. Albert Hatting, født 14. Mai 1742, resid. Kapellan til Nykirken, se S. 132.

13. Thomas von Westen Angell,

fra 1770—1782, se residerende Kapellaner til Dómkirken, S. 65.

14. Jørgen Prahll.

Født i Stavanger 6. August 1738, hvor Faderen Niels Brostrup Prahll, der døde som Sognepræst til Soggedal, da var personel Kapellan. Moderen Dorthea Judite Bendixdatter Dyrhuus. Ved Faderens Død 1750 blev han opdraget hos sin Morbroder Mikael Dyrhuus, Sognepræst i Haabøl; kom 1758 i Københavns Skole, hvorfra han dimitteredes; blev 1. December 1762 theologisk Kandidat. Efter i nogle Aar at have været Huslærer, blev han 1768 personel Kapellan hos Christen Tobiesen, Sognepræst til Hjertdal; forlod 1770 denne Stilling paa Grund af Sygelighed og reiste til København, blev Hjælpepræst hos Mag. Laurits Pedersen Terpager, Sognepræst til Mern paa Sjælland, og efter

*) Wiberg, III, S. 408 kalder hende Christine Sørensdatter.

**) Efter Matrikullen var han da 22 Aar gammel, altsaa født 1696.

dennes Død 1772 i lige Stilling hos Jens Jakobsen Høgelund, Sognepræst ved Frue Kirke i Kjøbenhavn. Blev 22. April 1773 residerende Kapellan til Haus i Nordhordland og 17. Juli 1782 Præst her, hvor han døde 9. Septbr. 1788.

Gift med Alhed eller Alida Sadolin Westlye, født i Stavanger 1737, døbt 12. Mai, † 1809, Datter af Kjøbmand Iver Gjøde Westlye og Aseline Corneliusdatter Megeland.

Børn:

1. Iver Cornelius Westlye Prahll, født 4. August 1775, † paa Falster 6. Februar 1822, Student, Klokker i Idestrup paa Falster; gift 1) 1798 med Maria Cathrine Wamberg, født i Kragerø 28. Juli 1773, fra hvem han blev skilt; Datter af Byfoged, senere Sorenskriver Nils Wamberg og Susanne Sofie Pedersdatter Saxe. 2) 1817 med Elisabeth Anne Rosen.

2. Nikoline Dorothea Prahll, født 1776, † ugift i Bergen 23. Mai 1855.

3. Nils Brostrup Prahll, født 24. Januar 1779, Kjøbmand og hannoveransk Konsul i Bergen, † 23. August 1837, gift med Aletta Fischer, født 22. Marts 1803, † 27. Juli 1840, efter 2den Gang at have været gift med Generalmajor Knud Kraft Holck; hun var Datter af Kjøbmand Johan Adolph Fischer og Susanne Cathrine Krohn. (Se S. 30).

3. Mikael Dyrhuus Prahll, født 26. Januar 1781, † 22. Mai 1851 som Kjøbmand og Nederlandsk Generalkonsul i Bergen; gift med Wenche Christine Rose, født ved Arendal 9. Januar 1795, † 23. Januar 1879, Datter af Toldbetjent, senere Oplagsskriver i Bergen Hans Lerdal Rose og Anne Helvig Thorup.

15. Mikael Sundt Tuchsén.

Født 8. Juli 1743 af Forældrene Frederik Vilhelm Tuchsén, Major ved 1ste Bergenhusiske Regiment, og Karen Cathrine Daae. Ved Faderens Død kom han til Opdragelse hos sin Morfader Provst Anders Daae, Sognepræst til Vik. Blev Student 1759 og theologisk Kandidat 1763. Var Huslærer hos Morbroderen Mag. Ludvig Daae, Sognepræst til Lindaas, hos hvem han 18. Okt. 1775 blev personel Kapellan. Blev 15. April 1785 residerende Kapellan til Vik og 8. April 1789 Præst ved Hospitalet, fra hvilket Embede han efter Ansøgning blev entlediget 1808. Tilbragte sine øvrige Levedage paa sin Eiendomsgaard Maaren i Sogn, hvor han døde 11. Marts 1817.

Gift 1786 med Anne Harboe Frimann, født 12. November 1743, † uden Børn 19. November 1831, Datter af Kjøbmand i Bergen Christopher Frimann og Karen Siemers.

16. Johan Ernst Welhaven,

fra 1808—1827, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 69.

17. Claus Winther Kamstrup.

Født 15. Oktober 1800 i Haaland i Christiansands Stift, hvor Faderen af samme Navn, der døde 1841 som entlediget Sognepræst til Faaberg, da var

Sognepræst. Moderen Anne Margrethe Rosenkilde. Kom 1817 i Bergens Skole, hvorfra han 1821 dimitteredes. Erholdt samme Aar til exam. art., 1822 til exam. philos. og 2. September 1825 til exam. theol. *laudabilis*. Blev 8. Oktbr. 1825 residerende Kapellan til Voss og 4. Juni 1828 Hospitalspræst. Døde 5. Juni 1839.

Gift 30. Mai 1826 med Mariane Caroline Houge, født i Bergen 12. September 1802, † i Thronhjøm 5. Mai 1871, Datter af Klokker til Hospitalet, Student Gunnar Houge og Maren Maria Myhre.

Børn:

1. Anna Maria Kamstrup, født 7. November 1827, gift med Cand. jur. T. Hegge, fra hvem hun blev separeret. Hun var derpaa i mange Aar Lærerinde ved Sagenes Skole i Christiania.

2. Johanna Augusta Kamstrup, født 18. August 1829, gift 23. April 1851 med Handelsmand Henrik Krohn, født 10. Mai 1825, † 14. Juni 1879, Søn af Kjøbmand Wollert Krohn og Henrikka Gran. (Se Halvorsen).

3. Claudine Kamstrup, født 31. Mai 1831, † ugift 1853.

4. Frants Georg Kamstrup, født 16. Oktober 1832, † som Student i Christiania 21. December 1851.

5. Gustav Emil Kamstrup, født 20. August 1834, Kjøbmand, ugift.

6. Laura Constance Kamstrup, født 15. Marts 1836, † ugift i Bergen 29. Marts 1852.

7. Claus Winther Kamstrup, født 19. Januar 1838, Kjøbmand i Thronhjøm, gift med Julia Hansen.

18. Claus Severin Frimann Reimers

i 1841, se Sognepræster til Korskirken, S. 92.

19. Christian August Grønvold.

Søn af Kaptein Nikolai Reichwein Grønvold og Rise Prebensen, er født ved Frederiksværn 18. August 1810, blev Student 1830 og theologisk Kandidat 28. Oktober 1836 med *laudab.*, ansat 26. Juni 1837 som Sognepræst til Værø i Lofoten og blev 30. August 1842 Præst til St. Jørgens Hospital og øvrige milde Stiftelser i Bergen samt Sognepræst til Aarstad. Han blev herfra i Naade og med Pension entlediget fra 14. Januar 1885 og døde 10. April 1889. Se Erlandsen: Tromsø, S. 98. Halvorsen, II, S. 437.

Gift med Marcilie Andrea Frederikke Steen, født paa Karlsø 6. September 1820, Datter af Sognepræst til Bodø Markus Frederik Steen, født 1787, † i Bergen 1866, og Hanna Andrea Schjelderup, født 26. Mai 1792, † 23. December 1853.

Børn:

1. Hanna Andrea Grønvold, født 22. Februar 1843 paa Værø Præstegaard, gift med Sognepræst Rasmus Lampe (S. 170).

2. Markus Frederik Steen Grønvold, født i Bergen 5. Juli 1845, Student 1864, Kunstmaler, bosat i München, gift med Hedevig Hermann fra München.

3. Rise Christine Grønvold, født i Bergen 2. Jan. 1847, † 10. Febr. s. A.

4. Augusta Marcilie Grønvold, født paa Nykronborg i Aarstad Sogn
3. August 1848.

5. Nikolai Fredrik Reichwein Grønvold, født 18. August 1849 paa Nykronborg, Cand. med., † 6. Januar 1880 som Læge i Hof i Soler.

6. Christian August Grønvold, født i Bergen 28. Januar 1854, Handelsfuldmægtig.

7. Didrik Hegermann Grønvold, født i Bergen 16. December 1855, Cand. mag., Lærer, gift med Anna Thorlacius, Præstedatter, født paa Island.

8. Bernt Borchgrewinck Grønvold, født i Bergen 18. September 1859, Kunstmaler, gift med Hermine Hermann fra München.

20. Andreas Nikolai Hesselberg Müller.

Født i Bergen 5. Februar 1833 af Forældrene Brigadelæge Jakob Worm Skjelderup Müller, født 27. April 1793, † 9. Marts 1863, og Hustru Birgitte Ulrikke Augusta Stenersen, født 22. September 1799, † 8. Juni 1860. Dimitteredes fra Bergens Latinskole (Rektor H. Holmboe) og fik exam. art. 1851 (2), exam. philos. 1852 (2), exam. theol. 9. Juni 1857 (2), practicum 1858 (2). Var Lærer ved det Ankerske Waisenhus fra Oktober 1857 til Februar 1858 og opholdt sig ved Stordøens Seminarium 3 Maaneder fra April 1858. Udnævntes 17. September 1858 til personel Kapellan hos Sognepræst B. A. Leigh til Overhalden, 27. Mai 1865 til residerende Kapellan til Værdalen, 29. Juli 1872 til Sognepræst til Ladvik, 17. Juni 1880 til Sognepræst til Brevik og 30. Oktober 1886 til Hospitalspræst i Bergen.

Gift i Nannestad Kirke 22. August 1861 med Constance Mathilde Poppe, født 6. Juni 1837, Datter af Lensmand i Nannestad Peter Andreas Poppe og Hustru Augusta Christiane Bjørnsen.

Børn: Ulrikke Stenersen Müller, født 8. Juli 1862.

Se Sundt: Studenterne fra 1851.

Personelle Kapellaner.

1. Robert Robertsen Pheiff,

fra 1672—1673, se Sognepræsterne, S. 165.

2. Nils Baltzersen, 1702.

3. Svend Hansen Hjorteberg,

fra 1704—1725, se Sognepræsterne, S. 165.

4. Albert Hatting,

fra 1767—1770, se residerende Kapellaner til Nykirken, S. 132.

5. Johan Ernst Welhaven,

fra 1801—1808, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 69.

6. Rasmus Lampe.

Født i Bergen 22. Aug. 1834 af Forældrene Hans Joakim Lampe, Farvermester, født 23. December 1806, † 4. Oktober 1878, Broder til Provst J. F. Lampe, og Beate Christine Bergmann, født 21. Juli 1802. Han blev Student fra Bergens Kathedralskole 1852 (2), tog exam. philos. 1853 (3), exam. theol. 7. December 1857 (2), practicum 1855 (2). Efter sin Examen tilbragte han Tiden hjemme hos sine Forældre, idet han med Ihærdighed fortsatte sine theologiske Studier og forberedte sin yngre Broder Hans Joakim (se personelle Kapellaner til Korskirken) til exam. art. Den 11. Juli 1860 blev han udnævnt til personel Kapellan hos C. A. Grønvold og 3. November 1864 til Sognepræst i Hammerfest, hvor han døde 28. Januar 1867.

Gift 3. Mai 1865 med Hanna Andrea Grønvold, født 1842, Datter af Sognepræst C. A. Grønvold (se denne).

Børn;

1. Marcilia Lampe, født 28. Marts 1866, † 1. April s. A.

2. Rasmus Lampe, født 14. April 1867, † i Bergen 14. Sept. s. A.

Nekrolog af D. Thrap i G. Johnsons Luth. Kirketid., VIII, No. 12. Halvorsens Forfatterlex., III, S. 417.

Han har udgivet en Prædiken paa S. LX. Bergen 1859. — I Bergensposten førte han 1861 under Mærket L. en Feide angaaende de romerske Katholikers Bibellæsning m. v Hans Indlæg findes: No. 6, 8, 12, 49. — 9 Prædikener af ham blev efter hans Død udgivne af Broderen H. J. Lampe og D. Thrap. Bergen C. Floor 1868.

7. Hans Joakim Lampe,

fra 1869—1872, se personelle Kapellaner til Korskirken, S. 106.

8. Wilhelm Frimann Koren Holdt,

fra 1874—1877, se residerende Kapellaner til Korskirken, S. 104.

9. Aanen Aanensen.

Født 12. Februar 1852 i Stavanger af Forældrene Malermester Salve Aanensen og Hustru Oline Rønneberg. Han gennemgik sin Fødebys Latin-skole, tog exam. art. 1871 (3), exam. philos. 1872 (3), exam. theol. 28. Mai 1877 (3), practicum 1878 (3). Efter sin Examen var han Lærer ved en Pige-skole i Bergen, indtil han 23. November 1878 blev udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst C. A. Grønvold og dertil indviet af Biskop Birkeland 5. Februar 1879. 29. Mai 1880 blev han udnævnt til Kaldskapellan i Hetland.

Gift 11. Juli 1879 med Malene Marie Larsen, født 20. Mai 1856, Datter af Skibskaptein Thormod Larsen og Hustru Johanne Vig.

Børn:

1. Einar Urdal Aanensen, født 10. Mai 1880, † 26. December s. A.
2. Thormod Urdal Aanensen, født 15. Juni 1882, † 1. September 1886.
3. Sigurd Urdal Aanensen, født 24. Januar 1884.
4. Ole Rønneberg Urdal Aanensen, født 26. Februar 1885.
5. Vilhelm Holdt Urdal Aanensen, født 23. Oktober 1886.
6. Ruth Urdal Aanensen, født 9. December 1887.

10. Olaf Andersen Sandaker.

Født paa Næs (Romerike) 13. Juni 1853 af Forældrene Gaardbruger Anders Larsen Sandaker og Hustru Inga Gurun Folberg. Efter privat Undervisning fik han exam. art. 1872 (4), exam. philos. 1873 (4), exam. theol. 9. Juni 1879 (3), practicum 1880 (3). Som Student havde han holdt Bibellæsninger paa forskjellige Steder og vedblev hermed som Kandidat bl. a. paa Modum og i Stavanger, indtil han 12. August 1880 blev udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst C. A. Grønvold og hertil indviet 4. November s. A. af Biskop Birkeland. Efter at være bleven ledig, fik han 18. April 1891 Afsked med Vartpenge som sindsyg.

I. Bergens Strafanstalter.

Præsteembedet ved Bergens Tugthus og Bergenhus Fæstnings Slaveri blev oprettet ved kongelig Resolution af 19. Oktober 1840 med en Gage af 600 Spdr. aarlig. Ved kongelig Resolution af 3. December 1877 blev Bergenhus Fæstnings Slaveri nedlagt og Fangerne overførte til Tugthuset. Ved Resolution af 6. Juni 1885 blev ogsaa Tugthuset nedlagt og Fangerne overflyttede dels til Throndhjem, dels til Christiania.

Præster.

1. Peter Hersleb Graah Birkeland,

fra 1841—1848, se Biskoperne, S. 41.

2. Johan Dürendahl.

Søn af Sognepræst til Bamble Paul Dürendahl og Cathrine Gjellebøl, er født 4. August 1813, blev Student 1834 fra Skiens Skole med *laudab.*, som

han ogsaa erholdt til theologisk Examen 8. Juni 1839. Ansattes 11. Marts 1842 som personel Kapellan i Risør hos Sognepræsten Provst Jens Schanche og blev 18. Oktober 1849 Fængselspræst i Bergen, hvor han døde 8. November 1850.

Gift med Louise Vilhelmine Smith, født 13. August 1817, Datter af Herman Smith i Tvedestrand og Vilhelmine Christine Høegh; hun blev 1854 igjen gift med Kjøbmand i Christiansand Hans Benneche.

3. Svend Borchmann Hørsleb Walnum,

fra 1851—1855, se Sognepræster til Nykirken, S. 125.

4. John Grieg,

fra 1855—1864, se residerende Kapellaner ved Korskirken, S. 102.

5. Arnoldus Marius Hille.

Født paa Fresvik i Lekanger 14. Marts 1829. Faderen Wollert Krohn Hille var Landhandler og døde tidlig; Moderen Elisabeth Marie Løm, født 1798, † i Bergen 21. Februar 1888. Han gik i Bergens Skole og blev Student 1848 (3), theologisk Kandidat 15. December 1852 (2). Efter sin Examen forblev han i Christiania, hvor han blev Lærer ved Akershus Strafanstalt. Han underviste derhos privat, bl. a. som Huslærer hos Statsraad Riddervold. Den stærke Bevægelse, der foraarsagedes ved S. Kierkegaard i disse Aar, havde sin store Indvirkning paa Hille, og det syntes en Tid, som han ikke turde overtage præsteligt Embede, hvorfor han heller ikke tog den praktiske Examen før 1861. 17. Juni 1865 blev han udnævnt til Fængselspræst i Bergen, hvorfra han 29. Juli 1872 blev forflyttet som residerende Kapellan til Stange, 26. August 1879 Stiftsprovst og Sognepræst til Vang. 1. Juli 1887 blev han udnævnt til Biskop over Hamar Stift, hvortil han indviedes af Biskop Essendrop 18. Septbr. s. A. Han blev 6. Juni 1882 Ridder af St. Olafs Orden for fortjenstfuld Embedsvirksomhed.

Gift 1) 1861 med Charlotte Sofie Sandberg, Datter af Sognepræst til Fredriksstad Christian Juell Sandberg, født 16. Juni 1805, † 17. Marts 1843, og Marie Catharine Rosenkilde, født 12. Marts 1802, † 25. Septbr. 1886 paa Vang. 2) 1877 med Georgine Sandberg, Søster til hans første Hustru.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Wollert Hille, født 24. April 1863, Cand. med. 1881, prakt. Læge paa Vang (Hedemarken), Eier af Gaarden Aker, gift med Ingeborg Sæhlie.

2. Christian Juell Sandberg Hille, født 4. September 1867, Student 1888, Boghandler i Christiania (Firma Haffner & Hille).

3. Elisabeth Marie Catharine Hille, født 23. Mai 1874.

Foruden de her nævnte er 4 Børn af dette Ægteskab døde i spæd Alder.

Børn af 2det Ægteskab:

4. Charlotte Sofie Hille, født 11. Juli 1879.

5. Henrik Greve Hille, født 1. Oktober 1881.

Prædiken ved hans Bispevielse i «For Fattig og Rig», 3. Række, VI, No. 49. — Portræt med Biografi af D. Thrap i Skillingsmagasin 1888, No. 2. — Samme: Bidrag til den norske Kirkes Historie i det 19de Aarh., II, S. 366.

6. Konrad Neumann Hjelm Dahl.

Født i Melhus Præstegjæld paa Kapellangaarden Varmbo 24. Juni 1843 af Forældrene daværende residerende Kapellan til Melhus Niels Nielsen Dahl, født 1806, † 1854 (se Sognepræsterne til Eid), og Hustru Christoph Christina Rønneberg, født 1812, † 1890. Efter at være undervist af Huslærer, kom han i Sept. 1855 i Christiania Kathedralskoles 2den Klasse og gennemgik denne Skole, fik exam. art. 1861 (2), exam. philos. 1862 (2), exam. theol. 5. Juni 1866 (2), practicum 1868 (2). Var som Kandidat Lærer ved Autenrieths og Nickelsens Pigeskoler, blev 22. Febr. 1868 udnævnt til Kateket i Hammerfest, 3. Mai 1873 kst. som Præst ved Strafanstalterne i Bergen og 19. August 1885 som Præst ved Akershus Strafanstalt.

Gift i Hølands Kirke 15. April 1868 med Petra Jeannette Louise Lossius, født 7. December 1849, Datter af daværende Distriktslæge Laurits Finckenhagen Lossius, født 24. April 1819, og Hustru Oline Louise Bostad, født 29. Mai 1822, † i Høland 5. Juni 1886.

Børn:

1. Laurits Lossius Dahl, født 2. April 1869, Cand. jur., Sagførerfuldmægtig i Holmestrand.
2. Dagny Dahl, født 30. December 1870.
3. Dagfinne Dahl, født 28. Januar 1887.
4. Jeannette Christine Louise Dahl, født 13. Mai 1889.

Har udgivet i Trykken foruden et længere episk Digt «Einar» (trykt første Gang i «Norsk Folkeblads» Nummer for 1ste Januar 1870) og forskjellige Leilighedsdigte samt kortere Avisopsatser (Anmeldelser, Oversættelser, Reiseskitser) følgende Bøger (Fortællinger: «Løven», Fortælling fra en Finmarksfjord, 1874, «Eda Mansika» 1875, «Glimt», to Fortællinger, 1882, «Et Slør» 1883, «Ly» 1884, «Tor Lysne» 1886, «Ensomme Folk», to Fortællinger, 1889, «Fra Tid til anden», Smaafortællinger, 1892, «Venner» 1892. — En større Fortælling med Stof fra Forbryderverdenen er 1894 under Udgivelse. — De fleste af de under Titelen «Fra Tid til anden» samlede Fortællinger har tidligere været trykte, dels i Aviser og andre Tidsskrifter, dels tillige som selvstændige Bøger («Ishavsskipperen», «Finnegutten»). Nogle af de ovenfor opregnede Fortællinger har været oversatte i udenlandske Tidsskrifter (væsentlig tyske). «Venner» oversættes for Tiden af en tysk Forfatter som Bog.

K. Præsteembedet ved Sygehusene, Fattighusene og Arbeidsanstalten.

Ved kongelig Resolution af 3. Februar 1874 blev det naadigst bestemt, at der for Bergens Bys Arbeidsanstalt, Fattighuse, Sygehus og Sindsygeasyl bliver af Bergens Biskop med Approbation af Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet at ansætte en Geistlig, der forsaavidt han ikke allerede

er ordineret Præst, tillades meddelt Kirkens Ordination. At han som Løn oppebærer tilsammen 600 Spdr. (Kr. 2 400,00) aarlig af de nævnte Anstalter og Bergens Fattigkasse, dog med Forpligtelse til, hvis han ikke er geistlig Embedsmand, at sikre sin mulige Enke en Livrente af 100 Spdr. (cfr. Bergens Kommunebestyrelses Beslutning af 28. November 1873, som herved approberes).

Præster.

I. Hans Peter Schnitler.

Født i Røken 4. Dec. 1836 af Forældrene Hans Rasmus Krag Schnitler, født 14. Mai 1795, † 7. August 1855 som Sognepræst til Ringsaker, og Catharine Lyng, født 19. Oktober 1796, † i Christiania 17. Juni 1874. Han blev Student 1857 (3), fik exam. philos. 1858 (3), exam. theol. 13. Dec. 1864 (3), blev 30. Decbr. 1865 personel Kapellan hos Sognepræst A. W. Fangen i vestre Aker, 4. Febr. 1871 ansat som Stiftskapellan i Christiania, 5. Sept. 1874 entlediget og ansat som Præst ved Sygehusene og Arbeidsanstalten i Bergen, 16. Juni 1877 Sognepræst til Brandvold i Hamar Stift, hvorfra han 9. Juli 1894 entledigedes i Naade med Pension og døde 25. Aug. s. A. (se D. Thrap: Familien Bonnevie, S. 38).

Gift 16. September 1874 med Marine Sofie Petrea Wille, født 21. April 1848, Datter af Carl Christian Otto Wille, Sognepræst til Fredrikshald, født 11. August 1816, † 12. Januar 1884, og Laurine Thomasine Wille, født 31. Juli 1815, † paa Brandvold 9. Juli 1892, begravet i Christiania.

Børn:

1. Carl Wille Schnitler, født paa Brandvold 24. Juni 1879.
2. Hans Rasmus Krag Schnitler, født sammesteds 1. September 1882.

2. Wilhelm Frimann Koren Holdt,

fra 1877—1892, se residerende Kapellaner til Korskirken, S. 104.

3. Anton Frederik Winter Jakhelln Prytz.

Født i Alstahaug Præstegjæld i Nordland 6. Oktober 1853 af Forældrene Foged Eiler Hagerup Krogh Prytz, født 1812, og Hustru Anne Margrethe Thomsen, født 1820. Nød til sin Konfirmation seminaristisk dannede Huslæreres Undervisning, læste efter sit Komme til Christiania 1870 dels privat, dels paa Skoler (Heltbergs, Gjertsens), fik ex. art. 1873 (3), ex. philos. 1874 (4), ex. theol. 9. Juni 1882 (3), practicum 1883 (2). Var fra 1876—83 Kopist i Kirkedepartementet, fra 1883—86 Lærer og Klokker ved Strafanstalten i Christiania for Kvinder, derhos beskjæftiget med Lærervirksomhed ved Privatskoler og litterært Arbeide m. m. Udnævntes 30. Januar 1886 til personel Kapellan hos Sognepræst Wisløff i Nordre Aurdal; 26. Januar 1887 kaldet af «Foreningen til Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Sømænd i fremmede Havne» til Foreningens Udsending i Leith. Virkede som saadan, til han den 11. April 1893

af Bergens Biskop blev — med Kirkedepartementets Approbation af 7. s. M. — beskikket til Præst ved Bergens Bys Arbeidsanstalt, Fattighuse, Sygehus og Sindsygeasyl i Bergen.

Gift i Trefoldighedskirke i Christiania 24. April 1877 med Milda Dorothea Olsen, født 18. November 1846, Datter af Gaardbruger Ole Pedersen Bjeldaanes, Mo Præstegjæld, Nordland.

Børn:

1. Anton Frederik Winter Jakhelln Prytz, født 14. Februar 1878.
2. Ole Arvid Bistock Prytz, født 2. Oktober 1879.
3. Anne Margrethe Marie Prytz, født 1. August 1881.
4. Eiler Hagerup Krogh Prytz, født 11. Marts 1883.
5. Leonhard Christian Prytz, født 29. Juli 1885.
6. Johan Cordt Harmens Storjohann Prytz, født 24. Juni 1887, † 18. August 1888.
7. Milda Dorothea Prytz, født 24. Juni 1887, † 26. November 1887.
8. Johan Cordt Harmens Storjohann Prytz, født 5. Oktober 1889.
9. Milda Dorothea Prytz, født 22. April 1891.

Har udgivet 1880: Livsbilleder fra Christi Kirkes Historie. — 1881: Søndagens Betydning for et lykkeligt Folkeliv, et af «Foreningen til Fremme af Søndagens rette Brug belønnet Prisskrift.» 2det Oplag 1884. — 1883: Oversættelse af Meurers «Katharina von Bora». Livsbilleder fra den nyere Kirkehistorie. — 1884: Et Trekløver fra Norges Kirke; Livsbilleder. Det kristelige Husliv; et Foredrag. — 1885: Dit Barn lever; en liden Trøstebog for Forældre, tildels efter en tysk Original. Nogle Vidner i Christi Kirke; Livsbilleder. — 1886: Søndagens Betydning for Folkets Sundhed og Velvære; frit efter det tyske. Hvorledes bør Søndagen bruges? — Han har derhos i nogle Aar forestaaet Redaktionen af et Par Ugeblade af væsentlig religiøs Indhold, — leveret et stort Antal Prædikener og opbyggelige Betragtninger til religiøse Blade, Prædikensamlinger o. lignende, — sammen med Pastor B. Hall i 1893 udgivet Samlingspostillen «Veien til Himlen», — skrevet i «Luthersk Kirketidende» Breve fra Skotland m. m., — leveret til «Folkevennen» endel Livsbilleder m. m. — foruden endel Opsatser i forskjellige Blade og Tidsskrifter.

II.

Søndre Søndhordlands Provsti.

A. Skonevik.

Sognepræster.

I. Peder.

Var maaske den første evangeliske Sognepræst her; han nævnes som tilstedeværende paa den i Bergen afholdte Synode den 22. Juni 1569.

2. Nils Ottesen Kruse

skal være død omtrent 1590.

3. Anders Jonssøn,

fra 1590 eller 1595—1630, var tillige Provst i Søndhordland fra 1610. Han levede endnu 25. April 1633, da det ifølge kongelig Skrivelse af samme Dato til Jens Bjelke blev denne tilkjendegivet at udbetale 50 Lod Sølv med Rente, som han Kronen havde laant 1628.

Var gift og havde følgende Børn:

1. Anne Andersdatter, der blev gift 1) med Steindur Thoraldssøn, personel Kapellan i Skonevik, og efter dennes Død 2) med Peder Rasmussen Løget, Sognepræst til Kingservik.

2. Elias Anderssøn, Faderens Eftermand.

3. Jonas Anderssøn, der 1628 af Almuen i Finnaas blev valgt til sammes Sognepræst, men Valget blev ikke stadfæstet af Lehnsmændene, paa Grund af flere Mangler ved Kaldelsen.

4. En Datter — gift med Christen Schaaning i Avaldsnæs (se Personalhistorisk Tidsskr., 6. B., S. 133).

5. Maaske ogsaa Sønnen Jens eller Johannes Anderssøn, blev Student 1626 fra Bergens Skole (se Rektor Eriksen), blev Feltpræst (se Kraft og Nyerups Lexik.)

4. Elias Andersson,

Foregaaendes Søn, født ca. 1615, blev Student fra Roeskilde Skole 4. Mai 1635, og døde 1690, var tillige Provst i Provstiet. Hans beholdne Formue var 3403 Rdr.

Gift 1) med Cathrine Buck, † 9. April 1643, Datter af Anders Anderssen Buck, Sognepræst til Voss og Christine Madsdatter. 2) med Elisabeth Galtung, † 1690, en Datter af Laurits Johannesen Galtung og Lisbeth Ottesdatter Orning (cfr. Budstikken for 1825, S. 676).

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Bodil, var gift med Erik Jørgensen.

Af 2det Ægteskab:

2. Elias Eliassen, Faderens Eftermand.

3. Anders Eliassen, Sognepræst til Fjæberg, se der.

4. Erik Eliassen Skonevig, Student fra Stavanger Skole 1664, † 1702 som Vicepastor til Strand ved Stavanger, gift med Lisbeth Scavenia, Datter af Claus Lauritssen Scavenius, Læsemester i Stavanger (cfr. Faye: Christiansands Biske- og Stifts Hist., S. 222).

5. Johannes Eliassen, blev Student fra Bergens Skole 1676, levede 1690.

6. Karen Eliasdtr., gift med Bent Christensen, der blev Sognepræst til Avaldsnæs 11. Juli 1671, Søn af Christen Schoning til Avaldsnæs.

7. Elisabeth Eliasdtr., gift med Jakob Andersen Hase, Sognepræst til Suldal.

8. Anne Eliasdtr., gift med Hr. Lucas Rasmussen Friis.

9. Margrethe Eliasdtr., gift med Peder Rasmussen Galtung, Student, Søn af Rasmus Pedersen, Sognepræst i Strandebarm (skilt 1702).

10. Maren Eliasdtr., ugift, begr. 5. Juli 1702.

5. Elias Eliassen,

Foregaaendes Søn, Student fra Bergens Skole 1676, blev 20. Febr. 1683 personel Kapellan hos Faderen og derefter 26. April 1690 Sognepræst; † 6. Juli 1716.

Gift med Margrethe Heltberg, † 1733, Datter af Provst Peder Heltberg, Sognepræst til Fjæberg, og havde følgende Børn, der tog Moderens Navn:

1. Sønnen Elias Eliassen Heltberg, født 26. Oktober 1686, se personelle Kapellaner i Skonevik.

2. Peder Heltberg, † 1751, gift 1) med Maren Bjørnsdatter Lund; 2) med Johanne Alida Jensdatter; han boede paa Gaarden Milje i Skonevik. I 1. Ægteskab 7 Børn, 2. Ægteskab 1 Søn Jens, født 1751.

3. Margrethe Heltberg, † 1746, gift, efterlod sig 3 Sønner og 3 Døtre; boede paa Gaarden Gjelmervik i Skonevik.

6. Johannes Veile.

Født 1. Okt. 1681 i Tryggelev paa Langeland, hvor Faderen Axel Pedersen Veile var Sognepræst, Moderen Anne Gertrud Fischer. Deponerede fra Odense Skole 16. Juli 1700 og tog theol. Examen 1703 med *haud contemn*, blev 26. Okt. 1716 Sognepræst her, men ansattes 10. Nov. 1747 som Sognepræst til Kongsted paa Sjælland, hvor han døde 1759 som Pastor emeritus og Jubellærer. Biskop

Pontoppidan, der visiterede her 1749, siger om ham, at han i sin Embedstid endog forsætlig havde hindret Skolevæsenets og Christendommens Opkomst. (Theol. Tidsskr., 7. Bind, S. 383). Hans Hustru var fra Gulland. Ingen Børn.

7. Arnt Bøckmann.

Født 1704, Søn af Kontrollør Marcus Arntsen og Cathrine Bøckmann, blev Student (priv. dim.) 1722, Baccal. 1723, den 14. Febr. 1731 personel Kapellan i Rollag og ansattes her som Sognepræst 15. Marts 1748. Han døde 1754 i fattige Omstændigheder.

Pontoppidan siger om hans Prædiken ved Visitatsen 1749, at det var «urimeligt Galimathias, han foredrog og ubekvem til at oplyse eller omvende noget Menneske». Derhos var han, som han udtrykker sig, «bebyrdet med stærkt Rygte om herskende Drukkenskabslast» (cfr. Daae i Theol. Tidsskr., 7. Bind, S. 383).

Gift 2 Gange. 1) 11. Novbr. 1731 med Karen Flor, født 8. August 1699, † 30. September 1732, Datter af Augustinus Ambrosiussen Flor, Sognepræst til Rollag, og Ingeborg Pedersdatter Opdal. 2) 5. September 1735 med Maren Green.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Cathrine Bøckmann, født 1732.

Af 2det Ægteskab:

2. Iver Bøckmann, født 3. August 1736, var først Underofficer og tog som saadan Afsked 1763, derefter i 24 Aar Gjæstgiver paa Ørn i Skonevik, bosatte sig som Arrestforvarer i Bergen, hvor han døde 13. Decbr. 1809; gift 9. Marts 1761 i Flensborg med Mette Maria Jørgensen.

3. Else Alette Dorothea Bøckmann, født 1741.

4. Marthe Sophie Bøckmann, født 1744, 2 Gange gift.

5. Regine Marie Bøckmann, født 1751, døbt 18. Marts, begr. 15. Febr. 1752.

6. Severine Bøckmann, født 1753, døbt 10. Januar, begr. 26. Aug. s. A.

8. Henrik Opdal Celius.

Født 1718 i Øxnæs, hvor Faderen Hans David Celius, der døde som Sognepræst i Skjærstad, da var Præst; Moderen Johanne Henriksdatter Opdal. Immatriculeret fra Bergens Skole 1738. Blev 22. Marts 1742 residerende Kapellan i Sundal i Thronhjems Stift, 21. Marts 1755 Sognepræst til Skonevik og 27. August 1777 til Jælse i Ryfylke, hvor han døde 6. Sept. 1778.

Han skildres som en ligefrem og retsindig Mand, uden fremragende Talenter og Dannelse, hvorfor ogsaa den Prædiken, han holdt over 1. Kong. 7, 21 ved Visitatsen 1757 om «den bestandige Guds Kirkes Foranderlighed og den foranderlige Guds Kirkes Bestandighed», der var fuld af lærde Observationer og i en Stil, der passede sig for et lærd Auditorium, vakte Biskop Tidemands Opmærksomhed og Forundring, da han ikke kunde rime den med denne Mands simple Kundskaber, hvorfor han ogsaa betragtede Talen som et fremmed Produkt og ved omhandlede Anledning mindre end passende, hvilket alt Biskopen foreholdt ham.

Gift 2 Gange. 1) med Bergitte Brønlund, født 1713, † 20. August 1772, Datter af Niels Anderssen Brønlund, Sognepræst til Hadsel i Vesteraalen og Margrethe Width (White). 2) 27. Sept. 1773 med Drude Marie Koren, født 18. Okt. 1727, † 10. Februar 1806, uden Børn; Datter af Johan Koren, Sognepræst til Stordø, og Drude Marie Smed.

Børn:

1. Nils Herman Brønlund Celius, var 1772 Student.
2. Hans David Celius, født 1750.
3. Johanne Opdal Celius, gift med Cand. theol. og Lærer ved Fattigskolen «Christi Krybbe» i Bergen Peder Willadsen Doth, † 23. Oktober 1790.

9. Poul Schonevig Stub.

Født 1744 i Eid i Nordfjord (døbt 5. Mai s. A.), hvor Faderen Lars Stub var Sorenskriver; Moderen Gertrud Poulsdatter Schonevig. Blev 11. Okt. 1766 personel Kapellan til Vikedal hos Hans Hanssen Abel og ved Abel's Forflyttelse som Sognepræst til Jælse blev han 16. Oktober 1767 fremdeles hans Kapellan; ansattes 27. Aug. 1777 som Sognepræst i Skonevik, hvorpaa han 1744 havde faaet Løfte. Han døde her 30. Oktober 1788.

Gift 1768 (efter kongelig Bev. af 10. Juni) med hans Sødskendebarn Alida Elisabeth Abel, født i Vikedal 1747, døbt 19. Sept. s. A., † i Egersund 24. Oktbr. 1804, Datter af ovennævnte Hans Hanssen Abel til Vikedal og Maren Poulsdatter Schonevig.

Børn:

1. Maren Lorentse Stub, f. i Mai 1773, † 30. Okt. 1804, gift 17. Marts 1790 med Ulrik Wilhelm Koren, født i Bergen 27. Marts 1747 af Forældre Niels Johansen Koren, Præstesøn fra Stordø, og Christine Theting; var fra 1763—1769 Kontorbetjent hos Sorenskriver Abraham Hesselberg i Søndhordland, fra 1769—1776 edsvoren Fuldmægtig hos samme, 29. Mai 1777 Foged i Søndhordland, 9. Januar 1795 Justitsraad, 8. Mai 1799 Amtmand over Stavanger Amt, erholdt 1814 Afsked, var Ridder af Danebrog og døde i Bergen 9. Februar 1826. Hun var hans 2den Hustru.
2. Johan Jakob Fasting Stub, født 16. Oktober 1774, deponerede 1793 fra Bergens Skole, † som Student 1. Jan. 1805 paa Ogne Gaard paa Jæderen.
3. Lars Stub, født 1775, † som Student.
4. Hans Gerhard Stub, født 6. Aug. 1776, Sognepræst til Tysnæs, se der.
5. Anne Maria Linde Stub, † 17. Marts 1798, gift 17. Mai 1797 med Søkrigskommissær i Christianssand Frants Diderik Grung, f. 1774, † 1834; hun var hans første Hustru.

10. Mathias Abel,

fra 1789—1794, se Sognepræster til Etne.

II. Diderik Hegermann Schnitler.

Født 2. Juni 1761 i Sundalens Præstegjæld, hvor Faderen Balthazar Meitzner Schnitler, der døde som Sognepræst til Norderhov, da var Præst.

Moderen Anne Elisabeth Hegermann. Deponerede 1781 fra Christiania Skole, tog samme Aar exam. art. og 1782 exam. philos., begge med *haud ill.*, samt 1784 theologisk Examen med *non contemn.* Blev 11. April 1788 residerende Kapellan til Kingservik, 3. Oktober 1794 Sognepræst til Skonevik og 13. Dec. 1807 til Fron, hvor han døde 17. September 1830, efter at han i Februar samme Aar var rørt af Slag.

Ansaæs her i Stiftet for en virksom og duelig Mand og oprettede i Skonevik en Almuebogsamling.

Gift 1789 med Sophie Maria Krag, døbt i Surendal 6. August 1761, † 25. Mai 1835, Datter af Major Hans Hagerup Krag og Dorothea Schnitler.

Børn:

1. Anne Dorthea Schnitler, f. i Kingservik 1790, † i Froen 11. Mai 1855, ugift.
2. Balthazar Schnitler, født i Kingservik 2. Sept. 1791, † 9. Aug. 1840 som Kaptein i 2den Akershusiske Inf.-Brig.; gift med Andrea Bolette Rognebye, Datter af Major Thomas Rognebye paa Ringerike og Andrea Bolette Schnitler.
3. Abel Margrethe Schnitler, født sammesteds 3. Mai 1793, † paa Bakken i Gudbrandsdalen 25. Marts 1885, ugift.
4. Hans Rasmus Krag Schnitler, født i Skonevik 1795, døbt 14. Mai, var fra 1814—1821 Løitnant, Student 1820, tog 29. Januar 1824 theologisk Examen med *laudab.*, blev 1824 personel Kapellan og samme Aar residerende Kapellan til Fron, 1831 Sognepræst til Røken, 1840 til Kragerø og 1850 til Ringsaker, hvor han døde 7. August 1855; gift 21. Febr. 1826 med Cathrine Lyng. (Familien Bonnevie S. 38).
5. Diderik Sophonias Schnitler, født i Skonevik 1797, døbt 4. Oktober, † 9. December 1815 i Christiania som Præliminarist.
6. Peter Schnitler, født 8. April 1805, Student 1824, tog 18. Dec. 1827 theologisk Examen med *haud ill.*, blev 1828 personel Kapellan og 1831 residerende Kapellan i Fron, 1838 Sognepræst til Vang i Valders, † 25. Sept. 1844; gift med Christine Margrethe Lyng. (Familien Bonnevie S. 38).
7. Johan Christian Schönheyder Schnitler, født 2. April 1809, tog 2. Febr. 1838 theologisk Examen med *non contemn.*, † 9. Sept. 1844; gift med Wilhelmine Georgine Rognebye, Søster af sin ovennævnte Broderkone.
8. Sophie Maria Schnitler, født 1800, døbt 13. Oktober, † 8 Dage gl.

12. Johan Schjønning Middelthon.

Født 9. Jan. 1772 i Bergen, hvor Faderen David Middelthon var Glasmester, Moderen Karen Marie Schjønning. Deponerede 1791 fra Bergens Skole, erholdt samme Aar exam. art., 1792 exam. philos. og 8. Mai 1794 exam. theol., alt med *haud ill.*; for Dimisprædiken over Math. 22, 37 *laudab.* Blev 20. Febr. 1795 personel Kapellan i Indre Holmedal, 25. Jan. 1805 resid. Kapellan i Indviken, 14. Marts 1808 Sognepræst til Skonevik og 13. Okt. 1820 til Høland, fra hvilket Embede han blev entlediget 29. Aug. 1844. Døde i Kjøbenhavn 1. Jan. 1845.

Gift med Gertrud Hanne Lange, født 18. August 1780 i Molde, † 15. Mai 1844, Datter af Landphysikus Gottlieb Frederik Lange og Margrethe Hansdatter Wiingaard.

Børn:

1. David Middelthon, født 1798, † 25. April 1844 som Kaptein i den bergenshusiske Brigade; gift med Elisabeth Maria Cathrine Möller, født i Molde 30. Juni 1814, Datter af Laurits Bie Möller og Johanne Wedege.
2. Gottlieb Frederik Middelthon, Guldsmed i Bergen, født 11. April 1800, † ca. 1890, gift 5. Dec. 1824 med Henriette Gottfredine Wulff, født 12. Febr. 1806, Datter af Guldsmedmester i Bergen Gottfried Wulff.
3. Karen Maria Middelthon, født 1801, † 23. December 1814.
4. Margrethe Wiingaard Middelthon, født 26. Januar 1804, † 28. Novbr. 1870, gift 26. Januar 1820 med Raadmand og Auktionsdirektør i Bergen Peder Christensen, født i Jylland 7. Marts 1789, † 7. Juni 1840.
5. Jakob Middelthon, født 1808, døbt 30. Mai, blev Student 1827 med *non contemn.*, til 2den Examen 1832 *haud ill.* og theologisk Examen 10. Sept. 1833 *non contemn.*; blev 23. December 1833 personel Kapellan hos Faderen i Høland, og ved Provsteretsdom af 28. Januar 1842 fradømt sit Embede; død i Nordamerika 1844; gift med Boletta Margrethe Brock, Bestyrerinde af Grønlands Aayl i Christiania, † i Christiania 8. April 1859. Datter af Henrik Andreas Brock, Sognepræst til Askim, og Georgine Smith.
6. Kirsten Cornelia Middelthon, f. 1809, † i Christiania 9. Marts 1884, gift 9. Nov. 1825 med Kjøbmand i Christiania Thales Schou, † 20. Sept. 1836.

13. Jacob von der Lippe.

Født 27. September 1797 i Bergen, hvor Faderen Gerhard von der Lippe var Kjøbmand; Moderen Antonette Ulrikke Dietrichson. Kom 1810 i Byens Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1815, tog samme Aar exam. art. og Aaret efter exam. philos. samt 27. Januar 1819 theologisk Examen, alt med *laudab.*; for Dimisprædiken, som han underkastede sig i Bergen, *laudab. et quidem egregie*. Blev 23. Juni 1819 residerende Kapellan i Haus, 23. August 1821 Sognepræst til Skonevik, 24. Sept. 1825 til Avaldsnæs, 9. Febr. 1829 Provst i Karsumds Provsti, 18. Juni 1831 Stiftsprovst og Sognepræst i Christianssand og 5. Marts 1841 Biskop i Christiansands Stift, hvortil han blev indviet 4. Juli s. A.

Var Storthingsmand i 1830, 1836, 1839, 1842, 1848, 1854 og 1860. I 1845 og 1857 undslog han sig for at vælges; har som oftest ledet Lagthingets Forhandlinger som dets Præsident. Som geistlig Embedsmand har han stedse lagt Virkelyst for Dagen og vundet Anerkjendelse som geistlig Taler, hvortil han havde mer end almindelig Begavelse. Blev 6. Febr. 1843 geistligt Medlem af N. O., 21. August 1847 Ridder samt 6. Aug. 1860 Kommandør af St. Olafs Orden, af hvilken han 11. Sept. 1872 blev Storkors. Erholdt 24. Nov. 1874 Afsked, † i Christianssand 2. Oktober 1878.

Om hans fortjenstfulde Virken se Faye: Christianssands Bispehistorie, S. 481 ff. Stamtavlen over Familien v. d. Lippe, S. 27.

Gift i Bergen 5. Juli 1820 med Ingeborg Erichsen, født i Bergen 22. April 1800, † i Christianssand 20. Mai 1880, Datter af Kjøbmand senere Mægler i Bergen Hans Erichsen og Bispedatteren Cathrine Brun (se S. 30).

Børn:

1. Antonette Ulrikke von der Lippe, født i Haus 19. Marts 1821, † Skonevik 6. Nov. s. A.
2. Hans Erichsen von der Lippe, f. i Skonevik 19. Marts 1822, † 5. April s. A.
3. Gerhard von der Lippe, f. i Skonevik 28. Febr. 1823, Student 1841, Cand. jur. 1845, † 9. Juli 1866 som Overretssagfører i Christianssand; gift 1850 med Anne Cathrine Lassen, født 13. Marts 1824, Datter af Stiftsprovst i Christianssand Poul Brodahl Lassen og Elisabeth Arbo.
4. Cathrine von der Lippe, født 16. Mai 1824, † paa Falkensten 25. Okt. 1890, gift 5. Oktober 1844 med Morten Smith Petersen, født 15. Sept. 1817, † 14. Januar 1872, Skibsreder i Grimstad, Ridder af St. Olafs Orden og Nordstjerne Orden; Søn af Frederik Anton Petersen, Kjøbmand i Grimstad, og Inger Cathrine Pharo.
5. Ingeborg Lucie Marie von der Lippe, født 29. Oktober 1825, ugift.
6. Jakob von der Lippe, født i Avaldsnes 29. Jan. 1828, Student 1845, Bestyrer af Assurance-Selskabet Agder i Grimstad; gift 19. Mai 1865 med Gyda Falch, født 7. Nov. 1840, Datter af Justitarius ved Bergens Stiftsøverret Jakob Andreas Falch og Christine Bøckmann.
7. Hans von der Lippe, født 8. Nov. 1829, Skibsfører; gift 12. Marts 1861 med Mathilde Bessesen, født 7. December 1835, † 10. November 1862, Datter af Skibsfører Ole Bessesen og Johanne Elisabeth Bjørnholdt.
8. Antonette Ulrikke von der Lippe, født 6. August 1831, † i Bilbao 9. Jan. 1859; gift 22. April 1856 med sin Fætter Gerhard Mowinckel, Kjøbmand i Bilbao, senere i Christiania, f. 1. Febr. 1822, † i Christiania 9. Mai 1887.
9. Conrad Frederik von der Lippe, født i Christianssand 8. Okt. 1833, Arkitekt og Bygningsinspektør i Stavanger, senere Stadskonduktør i Bergen; gift 5. Juli 1859 med Johanne Louise Caroline Voigt fra Darmstadt, født 11. Februar 1837, Datter af Kaptein Ludvig Voigt og Johanne Marie Gräbe.
10. Johan Nordahl Brun von der Lippe, født 16. September 1838, se Sognepræsterne til Fjeld.

14. Christopher Ellerhusen.

Født i Bergen 18. December 1802. Faderen Kjøbmand Christopher Ellerhusen, der er født 1757 i Sultz i Mecklenburg-Schwerin, kom til Bergen 1772 og bosatte sig der. Moderen Gertrud Helene Pütter. Blev, 10 Aar gammel, sat i Byens Latinskole, hvorfra han blev dimitteret 1821. Erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.*, til exam. philos. det følgende Aar og til exam. theol. 1. September 1825 *laudab.* Blev 27. Februar 1826 Sognepræst til Skonevik og døde ugift 18. Mai 1858.

15. Carsten Henrik Schanche,

fra 1858—1867, se Sognepræster til Fjælberg.

16. Ulrik Frederik Neumann.

Født i Drammen 21. Jan 1831 af Forældrene Skibsreder Andreas Neuman, født 28. Juni 1802, † 31. Aug. 1892, og Hustru Sophie Amalie Arveschoug,

født 26. Oktober 1804, † 22. Nov. 1873. Dmitteredes fra Drammens Latin-skole i 1848, exam. art. 1848 (2), exam. philos. 1849 (2), exam. theol. 15. Dec. 1853 (2), praktisk Examen 1856 (2). Var som Kandidat Timelærer ved Stavanger Latinskole fra 27. Mai 1856 til 1860, udnævntes 13. Juni 1860 til Kateket i Haugesund, blev 8. Februar 1868 Sognepræst i Skonevik, 21. August 1869 Provst i Søndre Søndhordland, 3. Mai 1873 Sognepræst i Skjærstad, 2. Oktober 1874 Provst i Salten, 20. Juni 1882 Sognepræst i Melhus og 12. Mai 1888 Provst i N. Dalerne.

Gift i Strømsø Kirke 18. Aug. 1856 med Anne Elisabeth Begtrup, født 12. December 1834, Datter af Sognepræst til Røraas Julius Begtrup, født i Kjøbenhavn 9. November 1795, † 8. Februar 1854, og Nikoline Frederikke Begtrup, † i Kjøbenhavn 5. Aug. 1869.

Børn:

1. Julius Begtrup Neumann, f. i Juli 1857, † 30. Apr. 1858.
2. Julius Begtrup Neumann, født 24. Juli 1859, Fuldmægtig i Assuranceselskabet Norge i Drammen, ugift.
3. Sophie Amalie Neumann, født 27. April 1861, ugift.
4. Andreas Neumann, født 28. Marts 1865, ugift, i Melbourne.
5. Albrecht Neumann, født 17. April 1870, ugift, Ingeniør i Amerika.
6. Thomas Neumann, f. 10. Juli 1871, medic. Student. (Artium 1890).
7. Ulrik Neumann, født 18. Marts 1873, uddanner sig til Tekniker.
8. Wilhelm Neumann, f. 20. Juni 1875, er paa Apotheket i Ørkedalsøren som Lærling.

17. Olmar Ambrosio Nikolai Brager.

Født i Lenvik 27. Juni 1834, Søn af Peter Munch Brager, f. 6. Juni 1806, † 26. Marts 1869 som Sognepræst til Øiestad, og Abrahamine Cathrine Hammer, født 15. Juni 1813 (se pers. Kapellaner til Firnaas). Gik i August Holths Skole i Christiania og blev herfra dmitteret 1853 (2), fik exam. philos. 1854 (3), exam. theol. 11. Dec. 1860 (3), practicum 1861 (3). Blev samme Aar Lærer ved den Dahl'ske Skole i Grimstad, blev 8. Februar 1868 udnævnt til personel Kapellan hos sin Fader i Øiestad, 3. Jan. 1870 Sognepræst til Aaseral, 29. Sept. 1873 til Skonevik, 16. Febr. 1878 til Froland, 30. Juni 1883 til Kvinesdal. Paa en Reise døde han i Larvik 1. December 1891.

Gift 1) med Olivia Marie Petra Abrahamine Nissen, født 23. Juni 1837, † 29. Juni 1877, Datter af Landhandler Georg William Nissen og Elise Ovidia Hammer, med hvem han havde nedenstaaende Børn. 2) med Gundine Emilie Sunddal, født 17. Febr. 1855, Datter af Lensmand Knud Olsen Sunddal, født 2. Nov. 1818, † 16. Marts 1874, og Ingeborg Torkelsen, født 27. Dec. 1823, † 6. Mai 1884.

1. Peter William Brager, født 22. Mai 1861, † i Februar 1863.
2. Maria Brager, født 16. November 1863.
3. Peter Munch Brager, f. 10. Okt. 1865, Student 1886, Cand. jur. 1894.
4. Karen Elise Abrahamine Brager, født 23. November 1867.
5. Georg William Nissen Brager, født 8. Februar 1869, opholder sig i

Amerika, gaar om Vinteren paa et Collège, er om Sommeren dels Lærer dels Markarbeider.

6. Minna Ambrosia Brager, født 16. April 1870.
7. Elise Ovidia Brager, født 23. Juli 1871, gift med Styrmand Arnt Peruano Larsen, født 10. Februar 1869.
8. Johannes Laurits Severin Brager, født 17. Aug. 1873, † 16. Juli 1876.
9. Carl Martin Brager, født 11. Marts 1875, † 21. Marts 1877.
10. Fanny Helene Thomasine Brager, født 15. Mai 1876.

Efter hans Død legerede hans Enke 100 Kr. til fattige Husmænd under Skoneviks Præstegaard. Det bestyres af Sognepræsten og Medhjælperne.

Om ham se Halvorsens Forfatterlex., I, S. 427.

Han har oversat Speners Fortolkning af Romerbrevet, udgiven af Dr. H. Scott, Christiania 1862 (se Norsk Kirketid. 1863, S. 266).

18. Peter Bugge.

Født i Thingvolds Præstegaard 22. Januar 1844 af Forældrene Sognepræst Jochum Bugge, født 20. November 1800, † i Christiania 7. August 1872, og hans anden Hustru Olive Nanstad, født 11. Febr. 1810, † i Christiania 1. Sept. 1886. Han var Sønneson af Biskop Dr. P. O. Bugge, blev privat dimitteret af sin Farbroder Provst S. B. Bugge 1861 (2), fik exam. philos. 1862 (3), ex. theol. 13. December 1867 (3), practicum 1868 (3). Han var derpaa i 2 Aar Lærer ved den Dahl'ske Skole i Grimstad, blev 23. Decbr. 1872 Kateket, Bestyrer og Førstelærer ved Borgerskolen paa Vadsø og 6. Juni 1878 Sognepræst i Skonevik, hvortil han ankom i Juli samme Aar. I Finmarken havde han paadraget sig en Brystsygdom, for hvilken han haabede Bedring i et mildere Klima. Dette Haab opfyldtes ikke. Han maatte strax gaa tilsengs og døde 19. Oktober 1878 uden at have tiltraadt sit Embede (se Bondesen: Slægten Bugge, S. 159).

Gift i Gøtheborg 23. Juli 1875 med Sophie Andrea Benedikte Jensen, 5. Nov. 1851, Datter af Skibskaptein Jens Emil Jensen og Nikoline Andrea Riegels.

Børn:

1. Emil Joachim Bugge, f. i Vadsø 23. April 1876, † i Christiania s. A.
2. Peter Ole Nikolai Bugge, født i Drammen 1. April 1877.
3. Bendix Marius Bugge, født i Christiania 14. Januar 1879.

19. Peter Wilhelm Kreydahl Bøckmann.

Født paa Haaland 6. Aug. 1851, Søn af Provst og Sognepræst til Volden Nils Christopher Bøckmann (se denne), og Wenche Elisabeth Dietrichson. Han blev Student fra Molde Skole 1868 (2), fik ex. philos. 1869 (1), ex. theol. 23. Mai 1873 (2), pract. 1874 (2), blev samme Aar Bestyrer af Voldens Lærerskole, reiste et Aar udenlands og blev 26. Juni 1877 udnævnt til Stiftskapellan i Bergen. Som saadan bestyrede han Skonevik under Bugges Sygdom og blev 11. Jan. 1879 udnævnt til hans Eftermand. Var fra 1. Aug. 1882 kst. og blev 19. Mai 1883 udnævnt til Provst i Søndre Søndhordland. I Skonevik oprettede han en Mittel-

skole, som han selv bestyrede. 8. Marts 1890 blev han udnævnt til Stiftsprovst i Tromsø og 25. Febr. 1893 til Biskop over Tromsø Stift, hvortil han indviedes 14. Mai 1893 af Biskop Essendrop, hvis sidste Bispevielse det var. Han blev 21. Jan. 1894 Ridder af St. Olavs Orden. (Cfr. Stamtavle over Slægten Dietrichson, S. 13. Portræt med Biografi af D. Thrap i Folkebladet 1893, No. 19; Morgenbladet 15. Mai 1893. Hvad han har skrevet — polemiske Artikler mod Christopher Bruun i Morgenbladet 1881—1882, mod H. Lunde i Bergens Aftenblad 1884 m. m. — findes hos Halvorsen og Thomle: Studenterne fra 1868).

Gift 9. Mai 1878 i Haus med Beata Jerwell, født paa Molde 3. Dec. 1853, Datter af Kjøbmand, senere Skibsreder Claus Steffensen Jerwell, † 10. Juli 1867, og Johanne Margrethe Hoffmann, der efter hans Død ægtede Sognepræst Johan Roggen (se Haus).

Børn:

1. Claus Jerwell Bøckmann, født 20. November 1879.
2. Johan Roggen Bøckmann, født 8. December 1880.
3. Elisa Dietrichson Bøckmann, født 29. Marts 1882.
4. Nils Christoffer Bøckmann, født 25. Februar 1884.
5. Caspar Tornøe Bøckmann, født 25. Mai 1885.
6. Christian Lerche Bøckmann, født 11. Marts 1887.
7. Peter Wilhelm Kreydahl Bøckmann, født 6. August 1888.
8. Anton Jerwell Bøckmann, født 28. August 1891.

20. Aage Skavlan Meling.

Født i Haalands Præstegjæld 2. April 1847 af Forældrene Gaardbruger, Lensmand Enok Meling, født 7. Juni 1800, † 10. April 1877, og Hustru Elen Røg Skavlan, født 7. April 1811, † 10. Juni 1870. Undervistes til 9-Aars Alderen af Huslærer, senere til Konfirmationen i Stavanger Latinskole, gik efter Konfirmationen tilsøs, fortsatte derpaa Skolegangen i Christiania, først i Qvams Skole, senere i Gjertsens, hvorfra han dimitteredes til Universitetet i 1867. Fik exam. art. 1867 (4), exam. philos. 1868 (2), exam. theol. 16. Dec. 1872 (3), practicum 1874 (3). Efter Examen philos. tog han en Sætur med et Stavangerfartøi, ført af en ældre Broder, til Sortehavet; paa Hjemturen, Februar 1869, blev Fartøiet i Nordsøen overfaldt af en orkanagtig Storm, der væltede det fuldstændig rundt. En Del af Mandskabet druknede, den øvrige Del, der ved Kantringen ogsaa skylledes bort fra Fartøiet, fik, da det med afbrukne Master kom paa ret Kjel igjen, svømme hen til Siden og kravle ombord. I 3 Dage drev de saa paa Vraget, indtil det strandede ca. 4 Mile Nord for Bergen.

I 1874 blev han ordineret i Thronhjems Domkirke og overtog samme Aars Høst Betjeningen af «Coon-Valley og Fish-Creek» Menigheder i den norske Synode, Amerika. Tog Afsked fra samme Juli 1882, konstitueredes i August samme Aar til Siredalens Sognekald i Christiansands Stift, blev 22. Febr. 1883 udnævnt til Sognepræst til Bakke Præstegjæld i Flekkefjords Provsti, Christiansands Stift, og 21. Juni 1890 til Sognepræst i Skonevik. Ugift.

Personelle Kapellaner.

1. Steindur Tharaldssøn,

en Islænder af Fødsel, blev omtr. 1620 Kapellan hos Anders Jonssøn, hvor han døde.

Gift med Anne Andersdatter, Datter af nævnte Anders Jonssøn, som senere blev gift med Peder Rasmussen Løget i Kinservik.

2. Elias Eliassen,

fra 1683—1690, se Sognepræsterne, S. 177.

3. Peder Hooft.

Født i Bergen 13. August 1668 af Forældrene Crijn Pedersen Hooft og Helle Pedersdatter Heltberg. Deponerede 1682 under Navnet Petrus «Christiani Heltbargerus», tog 1683 Baccalaureusgraden, samt 9. Juli 1684 theologisk Examen og blev 17. Mai 1704 personel Kapellan hos Elias Eliassen i Skonevik, derefter 1713 i samme Stilling i Fjælberg og 14. August 1722 Sognepræst til Sparboen i Indherred; døde allerede 13. Mai 1723.

Gift 20. Sept. 1713 (efter Bevilling af 15. Febr. s. A., unseet de vare hinanden beslægtede i 2. og 3. Led) med Elisabeth Andersdatter, Datter af Anders Eliassen, Sognepræst til Fjælberg, se der.

Børn:

1. Helchie Hooft, f. 1717, † 25. Marts 1776, gift 18. Okt. 1735 med Kjøbmand i Bergen Lars Christensen.
2. Ida Hooft, begr. 17. Dec. 1739, gift med Christian Dreyer i Bergen, f. 1715, † 1772.
3. Peder Hooft, f. 1722, døbt 11. Nov., begr. 22. Marts 1723.

4. Elias Eliassen Heltberg.

Født 26. Okt. 1686 paa Gaarden Thveit i Skonevik, hvor Faderen Elias Eliassen var Sognepræst. Erholdt sin første Undervisning af den ovenfor nævnte Peder Hooft og kom 1708 i Bergens Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1710. Tog 1711 Baccalaureusgraden. Blev 7. Nov. 1714 ordineret i Bergen til personel Kapellan i Skonevik hos Faderen og antoges derefter 1. Dec. 1717 som Missionær og Kateket i Varanger i Finmarken, hvorhen han af Lektor v. Westen blev afsendt 1718. Blev 17. Mai 1721 Sognepræst til Beitstaden, resignerede 1762 og † 6. Aug. 1766. Han roses for sin Nidkjærhed som Missionær. (Erlandsen: Thronhjems, S. 263).

Gift 1722 med Sophie Heiberg, † 12. September 1754, Datter af Sorenskriver i Søndhordland Peder Anderssen Heiberg og Anne Rasch.

Børn:

1. Elias Heltberg, født 2. Juli 1728, deponerede 1746 fra Thronhjems Skole, tog theologisk Examen 14. Decbr. 1748 med *non contemn.*, blev 2. Jan. 1756 personel Kapellan i Beitstaden, 29. September 1758 residerende Kapellan til Overhalden, 17. Juni 1766 Sognepræst til Næset og 1. Marts 1775 til Edø, døde 4. April 1777; gift 1) 25. Juli 1757 med Helene Thode, † 17. Juni 1760

paa første Barselseng. 2) med Anne Elisabeth Sommerschild, † 17. April 1776, 37 Aar gl., Datter af Major Frederik Hartwig Sommerschild og Kirstine Dorothea Schultz.

2. Peder Heiberg Heltberg, † 14. Decbr. 1804 i Kolvereid, 75 Aar gl.; gift 1771 med Gisken H. Friis.

3. Margrethe Heltberg, † 12. Oktober 1770; gift med Christen Weinwich, født i Bergen 18. Okt. 1719, Søn af Kommissarius Nils Sanderssøn Weinwich og hans første Hustru Elisabeth Jakobsdatter Niemeyer; deponerede fra Bergens Skole 1741, tog 28. September 1743 theologisk Examen med *non contemn.*, blev 1748 personel Kapellan i Beitstaden, 27. November 1762 Sognepræst sammesteds, afsat 1776 med 60 Rdr. i aarlig Pension, døde 28. Juli 1792 (Erlandsen: Thronhjems, S. 264).

4. Elisabeth Margrethe Heltberg, gift med Løitnant Ole Lund i Overhalden.

5. Ida Sophie Heltberg, gift 1) 30. Marts 1756 med Ole Oudensen Thulesius, født 25. Marts 1725, Søn af Sognepræst til Fosnæs Nils Anderssen Thulesius; deponerede fra Thronhjems Skole 1743, tog theologisk Examen 1747 med *non contemn.*, og blev 12. Juli 1754 residerende Kapellan i Sparboen, † 1764; 2) 1770 med Peder Rosted, Sorenskriver i Numedalen.

6. Anna Heltberg, † i Septbr. 1769; gift med Jørgen Anderssen Darre, Provst og Sognepræst til Overhalden.

5. Peder Wandborg Faber.

Født 1721 i Lemvig i Jylland, hvor Faderen Jakob Lemvig boede; var nok opkaldt efter en «Petrus Laurentii Vanborg», der blev Student fra Viborg 1681, formentlig hans Morfader; gik i Aalborg Skole, blev Student 1741 og 12. Febr. 1745 kaldet til pers. Kapellan hos Johannes Veile, i hvilken Stilling han forblev til 1750, i hvilket Aar han erholdt Ansættelse som Præst paa et til Kina bestemt Skib, «Dokken» kaldet, ført af Kaptein Due, hvilket Skib med sin hele Besætning gik under.

Gift 3. Oktober 1747 med Anne Farnou, født i Bergen 8. Jan. 1718, † 25. November 1797, efter at hun 8. Januar 1759 var bleven gift igjen med Kjøbmand i Bergen Herman Fæster, født 18. Oktober 1727, † 14. April 1798. Datter af Kjøbmand Henrich Farnou og Else Christophersdatter Fuding.

6. Michael Schwartzkopf,

fra 1751—1756, se Sognepræster til indre Holmedal.

B. Etne.

Sognepræster.

1. Jørgen,

nævnes som Sognepræst 1569, som tilstede ved Synoden i Bergen 22. Juni samme Aar; han var i Embedet 17. September 1570; var gift.

2. Nils Hanssøn Bugge,

fra Randers. Født ca. 1545 og formentlig identisk med den af samme Navn, der 22. Okt. 1570 blev ordineret i Bergen som Kapellan i Fane. 1603 var han Sognepræst til Etne. Skjænkede ved Gavebrev af 13. Aug. 1606 200 Rdr. til den latinske Skole i Bergen til Bedste for fattige Disciple. Eiede Sædegaarden Bjelland i Etne, der som brugeligt Pant blev overgivet ham af den forrige Eier, Foged over Lister, Hans Theiste (cfr. Kraft. Friman). Døde 1613.

Var gift med Birgitte Nielsdatter. Som hans Børn nævnes:

1. Hans Bugge, Faderens Eftermand i Embedet.
2. Sara Bugge, gift med Anders Jenssøn Brose, Sognepræst til Fjælberg, se der.
3. Bergitte Bugge, gift med Thorleif Bjørnsøn.

Flere vides ikke med Vished.

3. Hans Bugge.

Fornævntes Søn, blev ordineret i Bergen af Biskop Anders Foss som Kapellan hos sin Fader og blev 1613 Sognepræst ifølge Biskop Anders Mikkelsen Koldings Optegnelser, efter hvilke han efter sin Fader var kaldet til Sognepræst her. Han nævnes af Kraft som Eier af Gaarden Milje i Skonevik 1624. Hans Dødsaar er ubekjendt.

Gift med Anne Bjørnsdatter, der blev igjen gift med Eftermanden i Kaldet. Børn*):

1. Samuel Bugge, født 25. Sept. 1605, Student fra Bergen 1622, Sognepræst til Eid i Nordfjord.
2. Nils Bugge, Student 1627, Sognepræst til Sælje i Nordfjord.
3. Elias Bugge, Student fra Stavanger 1639, boede 1669 paa Eid i Nordfjord som Gaardbruger, † 24. Januar 1684.
4. Esaias Bugge. Student (privat) 1647, Sognepræst til Valle.
5. Hans Bugge, se Sognepræsterne nedenfor Nr. 5.
6. Daniel Bugge, født 1626, Student fra Bergen 1649, Sognepræst til Jølster i Søndfjord
7. Annanias Hansen Bugge, blev Student fra Stavanger Skole 1652 og Proprietær i Sogn.
8. Mathias Bugge, dep. ogsaa fra Stavanger 1652, blev Raadmand i Stavanger.
9. Salomon Bugge, Student fra Stavanger 1656.

4. Samuel Jakobsen Bonde.

Var formentlig en Søn af Hr. Jacob Hansen (Agricola) til Haaland, og blev 1630 Student fra Stavanger Skole. Var Sognepræst her omtrent 1648; havde i de 20 sidste Aar af sin Embedstid været sygelig, og da Bispevisitats afholdtes 1668 fandtes Ungdommens Kundskab meget maadelig, hvorfor det blev paalagt Kapellanen at paase, at ingen blev trolovet, førend de kunde idetmindste de 5 Parter af Katekismen; han døde 1674.

Gift 1) med sin Formands Enke Anne Bjørnsdatter; 2) med Beate

*) I Bondesen: Slægten Bugge, S. 51, siges at der var 11 Børn. Der er i det hele flere Afvigelsér fra Lampes Meddelelsér i denne Stamtavle, der saaledes maa sammenlignes for denne vidt forgrenede Slægts Vedkommende.

Kristensdatter, der blev gift med Peder Finde, Sognepræst til Førde. Havde i sit 2det Ægteskab Datteren Maren Bonde, der blev gift med Henrik Pedersen Finde, Sognepræst til Førde.

5. Hans Bugge.

Søn af ovennævnte Hans Nilsen Bugge, deponerede 3. Dec. 1649, blev 23. April 1655 Kapellan hos Samuel Bonde og fulgte ham i Embedet som Sognepræst 1674; døde 1680.

Gift med Barbara Finde, f. 1652, † 1716, begr. 2. Sept., Skifte 1717.

Børn:

1. Hans Bugge, Sømand. Gik først i Bergens Skole, men slog sig siden til Søen og var ved Moderens Død i Ostindien.
2. Riborg Bugge, Enke efter Knud Knudsen, Borger i Stavanger. Hun blev begr. 27. Sept. 1765, 91 Aar gammel.
3. Anne Bugge, gift med Kaptein, senere Oberst Hans Otto Steen i Etne. Hun døde 27. Nov. 1747 (begr. 22. Nov., siger P. B. Bondesen).

6. Abel Gertsen (eller Jersin) Winberg*)

fra Danmark, døde strax efter sin Ankomst 1682.

Gift med Karen Krag, der overlevede ham og boede paa Matskaar i Gjerde Sogn.

7. Hans Camstrup.

Født 17. Juni 1648 i Bohuslen, hvor Faderen Ole Camstrup var Gaardbruger, Moderen Martha Ingebregtsdatter; da han her ikke fik tilfredsstillende Lyst til Studeringer, forlod han Fædrenehjemmet uden Forældrenes Vidende og drog til Helsingborg og derfra til Helsingør, hvor det lykkedes ham at komme i Byens Skole. Herfra blev han Student 1671 og efter endte Universitetsstudier blev han først Skibspræst og 1681 Hospitalspræst i Ribe samt 10. Juni 1682 Sognepræst her, hvor han døde 1712.

Gift 1) med Kirstine Rosenberg, med hvem han havde 1 Barn, der døde med Moderen. 2) med Cecilia Mønsdatter. 3) med Hedevig Elisabeth Steen, født 1680, † 14. April 1759.

Børn i 2det Ægteskab:

1. Dorothea Maria Camstrup, † ung.
2. Else Camstrup, født 1683, gift med Student Christen Krog, Lærer ved Frue Fattigskole i København.
3. Martha Camstrup, født 1684, gift med Kaptein Andreas Pedersen Bredal.
4. Ole Camstrup, født 2. Nov. 1785, deponerede fra Bergens Skole 1702; nedsatte sig i Bergen, hvor han oprettede en latinsk Skole. Bekjendt som Leilighedsdigter og Forfatter af *Trifolium metricum*; † i Bergen 1762, begr. 5. Febr. (se Biogr. Lex., III, S. 351); gift med Anne Christine Linde, født 1690, † 7. Marts 1777, Datter af Gabriel Linde i Nordfjord, Major ved 1ste Bergenhusiske Regimente, og Anne Nielsdatter Bugge.

*) NB. Efterlod sig mindst en Datter: Dorthe, der blev gift med Lensmand i Skonevig, senest i Kvindherred Iver Andersen [Mouatt]. Fra disse nedstammer bl. A. fhv. Statsraad Baard Haugland.

5. Magnus Camstrup, f. 1687, blev 1702 Student fra Bergens Skole, svagelig.
6. Maria Camstrup, født 1690.
7. Anne Camstrup, født 1691.
8. Barbra Camstrup, født 1693, gift 18. Mai 1729 med Løitnant Bentzen.
Af 3die Ægteskab:
9. Margrethe Hedvig Camstrup, født 1702, † ugift i Bergen i Zander
Kaaes Stiftelse 25. Marts 1770.
10. Peder Camstrup, født 1704, † ung.
11. Sophie Dorothea Camstrup, f. 1705, † ugift i samme Stiftelse, begr.
21. Okt. 1782.
12. Hans Camstrup, født 1710, † ung.
- 13 (?). Abel Cathrine Camstrup.

8. Johan Koren,

fra 1713—1725, se Sognepræsterne til Stordø.

9. Jochum Jørgensen Althand.

Født 1677, angivelig paa Ilsvaag i Ryfylke, depon. fra Throndhjems Skole 22. Okt. 1697, blev ved Reskript af 16. Aug. 1709 fritaget for paany at tage theol. Examen, skjønt han kun havde faaet Karakteren «*mediocriter*» og ifølge Forordningen af 1. Aug. 1707 ansaaes som umoden. Men da han senere flittig havde øvet sig paa Prædikestolen, blev han 16. Aug. 1709 ansat som Kapellan *pro loco* paa Vadsø i Finmarken, kom derpaa som Sognepræst til Værø, men paa Grund af de haarde Søreiser og de smaa Indtægter forlod han 1721 dette Kald og opholdt sig i Throndhjem som Hjælpepræst, indtil han 2. Sept. 1724 blev Sognepræst her, hvor han døde 31. Jan. 1754*).

Som Præst i Etne blev han ifølge et løst og urimeligt Rygte sat under Tiltale. Da han var en dygtig Jordbruger og udbragte meget af den store og tildels gode Præstegaard, og var en god Husholder, samlede han sig efterhaanden en liden Formue. Denne Omstændighed vakte Almuens Forundring og Mistanke, da man ikke kunde forstaa, hvorledes han i dette ubetydelige Kald med sine mange Børn kunde lægge sig noget til bedste. Deraf kom efterhaanden det Rygte ud i Bygden, at Præsten var en Falskmyntner, hvorimod Andre mente, at han stod i Forbindelse med Satan. Førstnævnte Rygte ansaaes imidlertid mere troværdigt, hvorfor der blev anlagt Sag mod ham. Som man kunde vente kom der intet ud af Sagen, skjønt mange Vidner afhørtes, men alligevel maatte han ifølge Dommen aflægge Benegtelsesed, som han ogsaa frimodig gjorde. Boets beholdne Formue udgjorde ved hans Død 291 Rdr. 4 Mk. 12 β.

Gift med Elen Hansdatter Jæger, † 1757, 73 Aar gammel.

Børn:

1. Hans Jørgen Althand, født 1713, † 21. Oktober 1767, Klokker i Etne; gift 1) 1742 med Anne Thorsdatter; 2) 25. Aug. 1756 med Brita Olsdatter Fatland, som 1769 blev gift med Sergeant Jakob Frederik Weltzin.

2. Anne Dorothea Althand, født 1718, † 10. Juni 1798; gift 8. Jan. 1743 med Gaardbruger Jon Larssen Sjensvold.

*) Skal imidlertid have holdt sin Afskedsprædiken den 26. Juli 1755.

3. Jochum Frederik Althand, født 6. September 1725, † 30. April 1807 som Gaardbruger paa Wae; gift 1) 10. Marts 1751 med Siri Johansdatter, † 1755; 2) 1756 med Modela Eriksdatter Sjeldal.

4. Otto Henrik Althand, født 1721, † 1739 ved Vaadeskud.

5. Peter Christian Althand, døbt 17. Mai 1729, † 26. Mai 1807; var Korporal og boede paa Gaarden Støle; gift med Brynilde Osmundsdatter, trolovet 4. Jan. 1753, † 1783.

6. Ellen Cathrine Althand, født 15. Januar 1727, † 6. Februar 1803; gift 24. Juni 1755 med Gaardbruger Gottskalk Gundersen Matskaar, † 1790.

7. Birgitte Margrethe Althand, † 1749; gift 19. Juli 1740 med Løitnant ved 2det Vesterlenske Inf.-Regiment Wilhelm Orning.

10. Japhet (=: Jeppe) Hegelund.

Søn af Skibspræst, senere Sognepræst til Vang i Valdres Peder Jeppesen Hegelund og Anne Thuresdatter, er født 1714 (døbt 20. Aug.) ombord paa det Skib, hvor Faderen var Præst. Blev undervist i Hjemmet under Student Meulengrachts Veiledning; kom derefter i Christiania og senere i Bergens Skole, hvorfra han 1737 blev dimitteret; tog 1739 theologisk Examen med *non contemn.* Blev 1. April 1741 personel Kapellan hos Sognepræst Gert Geelmuyden i Haus, 2. Mai 1747 residerende Kapellan sammesteds og 18. April 1755 Sognepræst her; døde 10. Juni 1794.

Gift 1) 27. Juli 1742 med Mette Magdalene Rødberg fra Bergen, Datter af Kjøbmand Hans Rødberg og Elsebe Margrethe Reutz. 2) 20. Marts 1749 med Else Koren, f. 1727, † 7. Aug. 1756, Datter af Sognepræst Johan Koren i Stordø og Drude Marie Smed. 3) i Kvindherred 4. Okt. 1758 med Wilhelmine Maria Dahl, født 13. Dec. 1729, † 1828, 98 Aar 11 Maaneder gammel, Datter af Forvalter paa Baroniet Rosendal Mathias Dahl og Maria Frimann.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Elsebe Reutz Hegelund, f. 1744, døbt 28. Marts, † ugift 1763, begr. 3. Juni. Af 2det Ægteskab:

2. Johan Peter Hegelund, født 20. Dec. 1750, døbt 25. Dec.; deponerede 1770 fra Bergens Skole, † som Student.

3. Mette Magdalene Hegelund, født 1752, døbt 3. Marts, † ung.

4. Hans Rødberg Hegelund, født 1753, døbt 5. Juni, conf. 1767.

5. Drude Maria Hegelund, født 1755, † ung.

6. Peter Hegelund, født 1756, † samme Aar.

Af 3die Ægteskab:

7. Anna Maria Hegelund, født 1758, døbt 12. December, † ung.

8. Else Koren Hegelund, født 1762, døbt 1. Juli, † samme Aar.

9. Anna Maria Hegelund, født 1768, døbt 1. Juli, † 29. Decbr. 1819; gift 28. November 1787 med Løitnant, senere Major, Caspar Henrik Voigt, † 26. Februar 1819.

10. Mathias Dahl Hegelund, født 1766, døbt 13. Juli, † 1829 som afskediget Kaptein; var gift med Abigael Marie Olsen, f. 1773, † 1839.

11. Else Ulrikke (Koren) Hegelund, f. 1771, døbt 20. Mai, † ugift 1791.

12. Edvard Christie Hegelund, født 1774, døbt 26. August, † 3. Marts 1817 som afskediget Kaptein; gift 1. Decbr. 1797 med Christense Sem, Datter af Kjøbmand i Bergen Henrik Sem og Wilmiche Cathrine Nagel.

11. Mathias Abel.

Født 9. Dec. 1754, døbt 13. Dec., i Vikedal, hvor Faderen Hans Hanssen Abel var Sognepræst. Moderen Maren Povelstdatter Skonevik. Deponerede 1774 fra Bergens Skole, tog 9. Jan. 1784 theol. Examen med *non contemn.* Blev 18. Marts 1785 Kapellan hos Sognepræst Richard Berg i Hosanger, der ved Reskript af 28. August samme Aar paa Grund af Sygelighed og andre Omstændigheder paa en vis Maade aftraadte som Sognepræst; blev samme Aar 8. Decbr. dennes Efterfølger som Sognepræst, 13. Februar 1789 i samme Stilling i Skonevik og 3. Oktober 1794 til Etne, hvor han døde 7. Juni 1796.

Gift med Christine Karine Geelmuyden, døbt i Stavanger 12. Jan. 1762, † 15. Juli 1827, Datter af Lagmand i Stavanger Gert Pedersen Geelmuyden og Catharina Johanna Smith.

Børn:

1. Hans Gerhard Abel, f. 1791, døbt 5. Nov., † i Bergen 27. Nov. 1826 som Bagermester; gift 9. Nov. 1818 med Susanne Margrethe Zahrendt, f. 30. Dec. 1794, Datter af Kjøbmand i Bergen Joachim Zahrendt og Anne Stalbohm.

2. Jean Etienne de Chezaulx Abel, f. 8. Okt. 1792, † 20. Juni 1859, Skibsfører, senere Kjøbmand i Bergen; gift 21. Nov. 1826 med Cecilia Margrethe Krohn, f. 30. Aug. 1801, † 22. Juni 1842, Datter af Kjøbmand sammesteds Wollert Danchertsen Krohn og hans 2den Hustru Alida Cathrine Geelmuyden.

12. Jørgen Brochmann.

Født 1766, døbt 11. August s. A. i Christiania, hvor Faderen af samme Navn var Kjøbmand og titulær Krigsassessor; Moderen Margrethe Bahning. Deponerede 1783 fra Christiania Skole, beholdt s. A. til exam. art. *haud ill.* og 1787 til theologisk Examen *non contemn.* Blev 25. Januar 1788 Kapellan hos Sognepræst til Næs i Hallingdal Wilhelm Cornisch Lassen og forrettede samme Aar som Feltpræst ved Troppernes Indmarsch i Sverige; kom ved Juletider tilbage og overtog sin forrige Post. Ansattes 9. Oktober 1789 som residerende Kapellan i Gran, blev 9. September 1796 Sognepræst til Etne, hvorfra han 18. Decbr. 1807 blev befordret til Sandsvær, hvor han døde 26. Februar 1829.

Gift 1789 med Else Christine Pihl, født i Gausdal 1765, døbt 13. April s. A., † i Drammen 2. Jan. 1841, uden Børn; Datter af Sognepræst til Gausdal Andreas Pihl og Marthe Christine Flinthoug.

13. Bernt Børretzen.

Født 4. September 1762 i Kors Kirkens Sogn i Bergen. Faderen Børge Anderssen, indflyttet fra Nordfjord, var Arbeidsmand og lod Sønnen erholde Undervisning i en af Byens Fattigskoler, hvor daværende Sognepræst til Korskirken J. N. Brun blev opmærksom paa Guttens gode Evner, og ved hans Bistand kom han ind i Latinskolen og fik senere Plads paa det med Skolen forbundne Seminarium Fredericianum. Deponerede 1783 og beholdt samme Aar

til exam. art. *haud ill.* og til theologisk Examen 25. April 1787 *non contemn.* Blev derefter Lærer ved Fattigskolen «Christi Krybbe» og virkede her med udmærket Dygtighed, til han 27. Nov. 1801 blev resid. Kapellan til Vik i Sogn og 27. Mai 1808 Sognepræst til Etne, hvor han døde 1. August 1817. Var i Bergen Leilighedsdigter og udgav sammesteds i Aarene 1794—95 et Ugeblad, «den snaksomme Bergenser» af lidet Værd. Det maatte gaa ind, da Udgiveren for et uheldigt Forsøg paa at være Bondepatron blev mulkteret. Biskop Brun satte ham høit navnlig som Kateket. (Se Biogr. Lex., III, S. 329).

Gift med Barbara Ehlers, født i Bergen 1761, † 20. Marts 1819, Datter af Kjøbmand Jan Ehlers og Anne Kramer.

Børn:

1. Andreas Børretzen, født 9. Juli 1782, † 20. Februar 1844, gift med Wilhelmine Christine Dreyer.

2. Jan Børretzen, født 22. November 1783, Søfarende; gift 1819 med Wilhelmine Maria Hegelund, født paa Tysnæs 1797, døbt 23. Januar, Datter af den ovenfor nævnte Kaptein Edvard Christie Hegelund.

3. Anne Cathrine Børretzen, født 10. Februar 1788, † 23. Nov. 1866, gift 9. Dec. 1812 med Løitnant Johan Jørgen Ludvig Weltzin, født 24. Marts 1790, Søn af den ovenfor nævnte Sergeant Jakob Frederik Weltzin (men af et senere Ægteskab med en Undahl).

4. Margrethe Børretzen, født 8. November 1789, † ung.

5. Frederikke Børretzen, født 12. Oktober 1792, † ung.

14. Peter Johan Normann,

fra 1818—1823, se Sognepræster til Lekanger.

15. Bernt Henrik Wilhelm Reinertsen,

fra 1823—1825, se Sognepræster til Strandebarm.

16. Nicolai Friis Abel.

Født i Aurland i Sogn 11. Decbr. 1801, hvor Faderen Ole Friis Abel var Sognepræst; kom 1814 som Discipel i Bergens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1820; erholdt til exam. art. *haud ill.* og til theologisk Examen 1. Sept. 1825 *laudab.* Blev 4. Juli 1826 Sognepræst her og 10. Januar 1832 Provst i Søndhordland. Døde i Etne 21. August 1838. Var en blid, sagtmodig og retsindig Mand, meget afholdt af Menigheden.

Gift 25. Juni 1837 i Skonevik med Johanne Frederikke Hansen, født i Skonevik 8. Januar 1814, Datter af Sorenskriver i Søndhordland Johan Frederik Hansen og Abel Margrethe Krogh, men havde ingen Børn med hende; Aabel's Enke blev 24. Juni 1847 gift med forhenværende Kjøbmand i Stavanger, senere Gaardeier i Skonevik Laurits Olaus Sundt, f. 19. Febr. 1814.

17. Brostrup Müller.

Født 21. April 1806 paa Røraas, Søn af Kaptein og Overbergkasserer Johannes Müller og Maren Andrea Kjerulf. Han gik i Drammens Skole og blev

privat dimitteret 1827 (3), tog ex. philos. 1829 (2), ex. theol. 8. Juni 1830 (4), og senere den hom. og kat. Prøve (3). Han blev 13. Sept. 1830 Sognepræst til Loppen, 18. Mai 1836 Provst i Vestfinmarken, 13. Marts 1839 Sognepræst til Etne, 19. Juni 1846 til Tønsæt, 16. Mai 1854 Provst i Østerdalens Provsti og 7. Nov. 1863 ved Kaldets Deling Sognepræst til Grue. † 22. Marts 1870.

Gift 1829 med Marie Dorothea Calmeyer, f. 26. Juli 1803, † 10. Aug. 1878, Datter af Foged i Nummedal og Sandsvær Johan Mathias Calmeyer og Alette Gerhardine Martensen.

Børn:

1. Andrea Poulina Aletta Müller, f. 1829, ugift, † i Hamar 1880 som Lærerinde.
2. Johannes Mathias Müller, f. 1831, Gaardbruger i Lille Elvedalen, gift.
3. Johan Gerhard Müller, født 1832, † samme Aar.
4. Christian Høy Müller, f. i Loppen 24. Jan. 1834, tog 11. Dec. 1857 theol. Examen med *haud ill.*, blev 1859 personel Kapellan i Stokke og 6. Febr. 1869 Sognepræst til Sundalen i Romsdalen, † 22. Sept. 1882; gift 1) 19. April 1866 med Clara Johanne Landstad, † 16. Marts 1867, Datter af Provst M. B. Landstad og Wilhelmine Lassen. 2) 10. April 1872 med Mathea Herlofine Herlofsen, f. 1847, Datter af Kjøbmand i Christianssund Oluf Herlofsen og Oline Margrethe Helsing.
5. Elisabeth Sophie Müller, født 1836, † 1½ Aar gammel.
6. Brostrupine Dorothea Müller, født 1837, † 4 Aar gammel.
7. Poulina Franciska Müller, født 1839, ugift.
8. Brostrup Marius Müller, født 26. Nov. 1841, blev 1859 Student med *haud ill.*, med. Kandidat 11. Dec. 1865 med *laudab.*, blev 28. Mai 1872 Distriktslæge i Indre Nordfjord og 16. Febr. 1878 i Røraas samt Amtslæge. Ugift.
9. Johan Frederik Müller, født 1843, † 12. Juli 1868 som Civilingeniør paa Hjemreisen fra Amerika.
10. Inger Maria Müller, født 1846, ugift, † 1878.

18. Peder Mandrup Tuxen Abel.

Født 12. November 1807 i Gjerrestad, hvor Faderen Søren Georg Abel var Sognepræst, † 5. Mai 1820; blev 1827 privat dimitteret, erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.*, til 2den Examen 1828 *laudab.* og til theologisk Examen 5. Sept. 1833 *haud illaud.* Blev 27. Nov. 1834 personel Kapellan i Botne hos Sognepræst Isak Wilhelm Castberg Fleischer, hos hvem han var Huslærer, og 21. Nov. 1846 Sognepræst i Etne. Erholdt Afsked 24. Nov. 1858 med 400 Spdr. i aarlig Pension, men var allerede død 22. November samme Aar.

Gift 1836 med Wilhelmine Maria Magdalena Fleischer, f. 10. Sept. 1803, † 6. April 1882, Datter af fornævnte Sognepræst Wilhelm Fleischer.

Børn:

1. Christine Marie Abel, født 12. Oktober 1836, † 12. Februar 1859.
2. Søren Georg Abel, f. 16. Nov. 1837, Assistent ved Ferskvandsfiskerierne.
3. Isak Wilhelm Castberg Abel, født 24. Marts 1839, † spød.
4. Isakine Wilhelmine Caspara Abel, f. 4. Aug. 1840, gift med Kaptein Christen Edvard Prydz.

5. Nils Henrik Abel, født 7. Februar 1842, blev privat dimitteret 1860, 30. Mai 1870 Kandidat i Medicin med *laudabilis*; gift 4. April 1873 med sin Kusine Christine Marie Kjelstrup, f. 13. Sept. 1851, Datter af Frederik Kjelstrup, Sognepræst til Aal, og Maren Magdalene Elisabeth Fleischer. Han døde 18. Juni 1893 som Kompagnikirurg.

19. Christian Sommerfelt.

Født 27. Februar 1819 i Saltdalens Præstegaard i Nordlandene, hvor Faderen Søren Christian Sommerfeldt, der døde 1838 som Sognepræst til Ringebu, da var Præst. Moderen Jørgine Marie Krohn. Undervistes i Hjemmet i Ringebu af Faderens personelle Kapellaner C. E. Nørregaard og Hans Wølner, indtil han efter sin Konfirmation i 1834 reiste til Christiania, hvor han noget over 1 Aar nød privat Undervisning og kom derpaa ind i Møller's Institut, hvorfra han i 1837 blev dimitteret og erholdt samme Aar til exam. art. *hæd ill.*, tog Aaret efter 2den Examen med *laudab.* og theologisk Examen 10. Juni 1842 med *laudab.*, som han ogsaa fik for den praktiske Prøve. Var derefter 2 $\frac{1}{2}$ Aar Huslærer hos Provst Lange i Asker, fra 1845 Lærer ved en af Løitnant Platou oprettet Skole paa Lillehammer og fra 1847—1849 i lignende Stilling ved en i Ringebu oprettet høiere Almueskole. I denne Tid begyndte han at læse Finsk (Lappisk) og i Høsten 1849 opholdt han sig ved Universitetet for at fortsætte dette Studium under Sognepræst Stockfleths Veiledning og tog 1850 Examen heri med *laudab.* Blev 5. Marts 1850 Sognepræst til Næsseby og Tanen i Østfinmarken og 1857 Provst i Provstiet, 6. April 1859 Sognepræst til Etne og ved Søndhordlands Provstis Deling 10. Okt. 1863 Provst i Søndre Søndhordlands Provsti, samt endelig 16. Sept. 1867 Sognepræst til Søndre Aurdal og 6. Juni 1868 Provst i Valders Provsti. 6. Juni 1874 blev han Sognepræst i Trygstad og 30. Juni 1883 Provst i Mellem Borgesyssels Provsti. Var Storthingsmand 1854 og 1865.

Gift 25. Marts 1850 med Ida Thomine Rønnaugine Fougner, født 12. September 1822, Datter af Lensmand i Ringebu Hans Wang Fougner og Anne Eriksen Qvigstad.

Børn:

1. Søren Kristian Sommerfelt, født 23. Mai 1851, Kaldskapellan til Oslo.
2. Hans Gotfred Olaf Schmidt Sommerfelt, født 22. Nov. 1853, Bylæge i Christiania.
3. Axel Einar Grjotgard Sommerfelt, f. 20. Okt. 1855, Faderens Kapellan.
4. Thoralf Sigurd Friis Sommerfelt, født 12. Marts 1858.
5. Helga Jørgine Bothilde Sommerfelt, f. 9. Dec. 1859, gift med Fætterren Grosserer Christian Hiorth i Christiania.

20. Eiler Hagerup Holtermann.

Søn af Proprietær og titulær Krigsassessor Ove Bjelke Holtermann til Østraat og Elisabeth Plathe Throne; født paa Østraat 7. December 1811, blev Student 1834 og theologisk Kandidat 8. December 1840 med *laudab.* Ansattes 10. Januar 1845 som personel Kapellan hos Sognepræst Christen Daae i Lindaas, 29. November 1848 som residerende Kapellan sammesteds og 8. Februar 1868 som Sognepræst i Etne, hvor han døde 10. September 1872.

Gift 18. Dec. 1849 med Anne Andrine Ruud, f. i Bergen 2. Marts 1815, † i Christiania 12. Februar 1879, Datter af Kjøbmand Svend Ruud og Karen Olsdatter, der var indflyttede fra Hallingdal ved H. N. Hauges Foranstaltning.

Børn:

1. Anna Elisabeth Holtermann, født i Lindaas 11. Febr. 1851; gift i Christiania 22. Marts 1877 med Johan Waldemar Haug, født 18. Sept. 1852, Kjøbmand i Kragerø.

2. Ove Bjelke Holtermann, født 19. December 1852, Arkitekt og Lærer ved Kragerø Borgerskole; gift 10. Oktober 1882 med Else Munch, født 20. August 1856, Datter af forhenværende Sognepræst Johan Storm Munch og Kaja Michaeline Falch.

3. Svein Ruud Holtermann, født 29. April 1854, Student fra Bergens Skole 1873, medicinsk Kandidat 1881, praktiserende Læge i Flekkefjord, gift med Adelaide Lehmann.

4. Wilhelm Andreas Wexels Holtermann, født 3. August 1857, Sømand.

21. Andreas Michael Hansen.

Født 4. April 1834 i Bergen af Forældrene Claus Hansen, Bankkasserer, f. 27. Sept. 1800, † 25. Okt. 1885, og Hustru Elisabeth Concordia Schram; blev Student fra Bergens Skole 1851 (2), exam. philos. 1852 (1), exam. theol. 11. Dec. 1856 (2). Han blev derpaa Huslærer hos Jernværkseier N. Aall paa Næs til 1859, da han vendte tilbage til Christiania og fik en Lærerpost samt praktisk Examen 1860 (2). Samme Aar blev han Lærer i Religion, Nordens Sprog, Litteratur, Historie og Statistik ved Krigsskolen. Denne Stilling fra- traadte han i Mai 1865, da han blev antagen som den første Udsending — i Leith — fra Foreningen for Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Sømænd i fremmede Havne og ordineret af Biskop Birkeland 7. Juli 1865. Han blev her til Mai 1873 efter 28. Januar s. A. at være udnævnt til Sognepræst til Etne. Den 6. Juni 1874 blev han Provst i Søndre Søndhordlands Provsti, 17. April 1880 Trediepræst ved Trefoldighedskirken i Christiania og 23. Jan. 1888 resid. Kapellan ved samme. Som saadan blev han Skolekommissionens Formand og har siden den nye Skolelov traadte i Kraft været Formand i Skolestyret i Christiania. Han blev 21. Januar 1891 Ridder af St. Olafs Ordenen for fortjenstlig Embeds- virksomhed. Han har været Medlem af Sømands- og Hedningemissionens Kreds- bestyrelser, taget Del i Ynglinge- og Sædelighedssagen og fra 1884 med Gustav Jensen og J. G. Blom redigeret Luthersk Kirketidende. Biografi med Portræt i Norsk Sømandsblad 15. Januar 1887. Se Sundt: Studenterne fra 1851.

Gift 23. September 1862 med Simonine Mariane Stephansen, født 18. Juni 1840, Datter af Skibsrheder Christian Lauritz Stephansen, f. 8. Sept. 1801, † 7. Aug. 1863, og Mariane Jørgensen, f. 19. Okt. 1802, † 6. Aug. 1886.

Børn:

1. Sigurd Scott Hansen, født 24. Juli 1868, Premierløjtnant i Marinen, Deltager i Dr. Fr. Nansen's Nordpolsexpedition.

2. Alf Scott Hansen, født 10. Novbr. 1870, Student fra 1888, Ingeniør, ansat ved Statens Havnevæsen.

Hans Skrifter opregnes i Halvorsens Forfatterlex., II, S. 500. Her nævnes: «Hvorfor jeg er Høiremand». Chr.a 1883, 8vo, 33 S. (Skrevet i Anledning Christofer Bruun's «Venstrepolitiken og Theologerne», cfr. «For frisindet Christendom», 1884, No. 7). — I Bernhoft's «Kirkelig Kalender», 1877, S. 66—108: Lutheranerne i Skotland. — I Johnson og Caspari's theol. Tidsskr., N. R., III (1871) og IV: De nyeste Undersøgelser i og omkring Palæstina. V: Om Menneskets Oprindelse; et Kapitel af Charles Hodges «Systematic Theology». — I Luth. Ugeskrift, 1877, I: Om Reorganisationen af den evang. Kirke i Preussen. — Prædikener af ham findes i E. F. Eckhoff's Vidnesbyrd fra den norske Kirke (Chr.a 1880), Bibelselskabets Aarsberetning 1882, Nicolaysen og Skavlans Søndspøstille. — Digte af ham findes spredte i mange Blade og Tidsskrifter

22. Christian Frithjof Gottlieb Heltberg.

Født paa Vang (Hedemarken) 1. Mai 1845 af Forældrene Sognepræst Christian Bastholm Heltberg, f. 26. Juli 1809, og Hustru Sophie Sabine Herre, † 15. Februar 1880 paa Hamar. Indtil 17de Aar undervist i Hjemmet med 5 Sødskende, gik derpaa i Molde Latinskole, fik ex. art. 1866 (4), ex. philos. 1867 (3), ex. theol. 22. Dec. 1873 (2), ex. pract. 1874 (2). Udnævntes 7. Nov. 1874 til personel Kapellan hos Sognepræst Bull i Stange, 30. April 1877 Stiftskapellan i Hamar Stift, 12. Aug. 1880 Sognepræst til Etne og 11. Febr 1889 Sognepræst til Aasnæs.

Gift 9. September 1876 med Kirsten Marie Heyerdahl, født 21. November 1858, Datter af Foged og Sørenskriver Nils Roth Heyerdahl og Hustru Laura Bull.

Børn:

1. Torleiv Heltberg, født 13. August 1877. — 2. Alv Herre Heltberg, født 31. Oktober 1878. — 3. Margit Sophie Heltberg, født 6. April 1883.
- 3 Børn døde i spæd Alder.

23. Ingerius Cato Wicklund.

Født paa Tromsø 20. Dec. 1852 af Forældrene Zacharias Chr. Wicklund, født 1811, † 1880, og Hustru Else Anna Olsen, født 1812. Gik først i Tromsø Almueskole, fra 9de Aar i Tromsø Latinskole, hvorfra dimitteret. Fik ex. art. 1871 (2), ex. philos. 1872 (1), ex. theol. 14. Mai 1877 (2), pract. 1878 (2). Var som Kandidat Klasselærer ved Molde Skole, blev 17. Mai 1879 Kateket paa Vadsø, 10. Aug. 1882 Sognepræst til Lurø, 22. Juni 1889 Sognepræst til Etne.

Gift i Grønlands Kirke, Christiania, 26. Juni 1879 med Cathrine Margrethe Tambs, født 12. April 1856, Datter af Kjøbmand Theodor Christian Tambs i Christiania og Maren Regine Haslund.

Børn:

1. Dagny Wicklund, født 1880. — 2. Aksel Christian Wicklund. — 3. Borghild Wicklund. — 4. Trygve Wicklund. — 5. Ingrid Wicklund. — 6. Gunnvald Reginar Wicklund. — 7. Sverre Wicklund.

Har skrevet smaa Avisopsatser nu og da samt en liden Bog paa kvænsk til Hjælp ved Brugen af den kvænske Salmebog.

C. Sveen.

Ved kongelig Resolution af 6. Juni 1861 blev bestemt, at fra 1. Oktober samme Aar skulde Sveen Sogn skilles fra Findaas og udgjøre et eget Sogneskald (se Departementstidenden 1861, S. 427) i Forening med Vikebygd Sogn af Fjælberg. Ved Resol. af 26. Febr. 1870 blev ogsaa Valestrands Sogn af Stordøen med Øklandsgrænden af Moster tillagt Kaldet.

Sognepræster.

1. Johan Frederik Schwabe Heyerdahl.

Født 17. Januar 1817 af Forældrene Hans Olai Fremming Heyerdahl, da residerende Kapellan til Fron i Gudbrandsdalen, senere Provst og Sognepræst til Stange, født 27. September 1789, † 22. Februar 1866, og Marie Margrethe Schwabe, født 14. December 1792, † 25. Marts 1880. Han blev undervist af Faderen og dennes Kapellaner, til han 1836 kom ind i Møller's Institut, hvorfra han dimitteredes 1838 og fik exam. art. (3), blev saa i længere Tid hjemme hos Faderen som Lærer for sine yngre Sødskende, fik derfor først 1840 exam. philos. (3) og 12. Dec. 1845 exam. theol. (3), pract. 1846 (2). Blev 14. Marts 1846 udnævnt til personel Kapellan hos Faderen, blev 30. August 1861 Sognepræst til Sveen, 8. Februar 1868 til Laurdal i Thelemarken, 8. Januar 1876 til Søgne, 30. September samme Aar Provst i Torrisdals Provsti. Han blev 9. August 1883 entlediget fra Provsteembedet og 10. Oktober 1891 fra Sogneskaldet. 22. August 1892 døde han i Christiania.

Gift 10. Oktober 1853 1) med Helene Thode Heltberg, † 1859, Datter af Provst Elias Heltberg i Stange, f. 2. Mai 1769, † 5. Febr. 1840, og Clara Margrethe Oxholm, født 23. Nov. 1777, † 22. Decbr. 1855. 2) 16. Mai 1865 med Agnes Bernhardmine Møllerup, født 19. Mai 1832, Datter af Kaptein Ulrik Frederik Møllerup i Christiansand, og Hustru Barbara Christine Rolfsen. Ingen Børn.

2. Erik Andersen Thormodsæter,

fra 1868—1873, se Sognepræsterne til Finnaas, S. 208.

3. Ulrik Frederik Wilhelm Bøyesen Koren.

Født paa Selje 3. Decbr. 1831, Søn af Provst Wilhelm Frimann Koren (se Selje) og Alette Petronelle Elisabeth Bøyesen. Fik privat dimitteret exam. art. 1851 (2), exam. philos. 1852 (3), exam. theol. 4. Juli 1857 (2), pract. (2); blev personel Kapellan hos Faderen paa Selje 23. Marts 1859, Sognepræst til Bremanger 13. Februar 1864, til Sveen 25. Oktober 1873, Provst i Søndre Søndhordland 25. Juli 1881, Sognepræst til Vanse 29. April 1882 og Provst i Lister Provsti 13. Februar 1886 (cfr. Halvorsen's Forfatterlex., III, S. 347. Sundt: Studenterne fra 1851. A. E. Eriksen: Kongshaug-Ætten, S. 11).

Gift i Selje 25. Juli 1860 med Bertha Elise Gerckens, født i Bahia 12. Marts 1836, Datter af Grosserer i Hamburg Johannes Gerckens og Mary Ann Angeline Heinsen.

Børn:

1. Aletta Angeline Koren, født 24. November 1862, gift med Sognepræst H. Seip, Torvestad.
2. Wilhelm Johannes Koren, født 26. Oktober 1865, blev 1891 personel Kapellan i Haugesund; gift 26. Mai 1893 med Ingegerd Beylegaard.
3. Audun Koren, født 3. Juli 1867, død som Stud. med. 12. Okt. 1887.
4. Laura Sofie Koren, født 23. Juli 1868.
5. Signe Koren, født 13. November 1869.
6. Ulrik Frederik Koren, født 2. Februar 1872, Tekniker.
7. Adolf Heinsen Koren, født 3. Januar 1874, Sømand.
8. Bertha Elise Koren, født 11. Marts 1879.

4. Niels Anton Aall.

Født i Sandefjord 6. Nov. 1833, Søn af Provst og Sognepræst til Brunlaug-næs Hans Cato Aall, f. 13. April 1807, † 7. April 1862, og Karen Nicoline Harris, f. 8. April 1807, † 28. Mai 1856, fik dimitteret fra Nissens Skole ex. art. 1851 (2), ex. philos. 1852 (3), ex. theol. 9. Dec. 1858 (3), pract. (3), Ex. i Lappisk 1860 (2). Han blev Stiftskapellan i Tromsø Stift 1. Febr. 1862, Sognepræst til Næsseby 2. Juli 1864, residerende Kapellan til Førde 22. Marts 1875, Sognepræst til Øxnæs 15. Febr. 1877, Sognepræst til Sveen 21. Aug. 1882. Fra dette Kald fik han Afsked i Naade 9. Dec. 1893, fra Nytaar 1894 at regne, med Kr. 2200 i Pension. (Se Sundt: Studenterne fra 1851).

Gift paa Vadsø 20. Juni 1864 med Mathilde Susanne Dahl, født paa Tromsø 12. Mai 1842, Datter af Sygehus-Økonom, Kjøbmand Baard Nikolai Dahl og Maren Anna Klæboe.

Børn:

1. Cato Aall, født 1865, Kontorist.
2. Anathon August Fredrik Aall, født 15. August 1867, Student 1886, Cand. theol. 1892, har Stipendium og fortsætter sine Studier i Udlandet.
3. Alf Immanuel Gustav Aall, født 1868, Telegrafist.
4. Ester Aal, født 1870, ugift.
5. Herman Johan Regnor Harris Aall, f. 22. Sept. 1871, Student 1891 og ansat paa et Sagførerkontor.
6. Anna Aall, født 1873, ugift.

5. Otto Hilmar Selmer.

Født 13. Okt. 1852 i Throndhjem, Søn af Overretsassessor Johan Jørgen Selmer, f. 18. Nov. 1815, † 29. April 1886, og Hilmara Krohng. Han blev Student 1870 (2), fik ex. philos. 1872 (2), ex. theol. 12. Dec. 1876 (3), pract. 1877 (2). Han var i 2 Aar Lærer ved Throndhjems Realskole og udtjente sin Værnepligt som Officer, blev 13. Dec. 1879 pers. Kapellan hos Sognepræst Schübeler paa Inderøen,

19. Mai 1883 Stiftskapellan i Bergens Stift, 27. Febr. 1886 resid. Kapellan til Ørkedalen, hvorfra han 21. Mai 1894 forflyttedes til Sveen som Sognepræst.

Gift 23. August 1883 med Laura Schübeler, f. 13. Dec. 1855, Datter af Sognepræst til Inderøen Gabriel Frederik Ludvig Schübeler, født 7. Sept. 1813, † 4. Juni 1885, og Laura Hedvig Dorothea Louise Roosen, født 21. Nov. 1815, † 21. Januar 1894.

Børn:

1. Johan Jørgen Selmer, født 21. Juni 1884. — 2. Ludvig Selmer, født 17. Mai 1886. — 3. Johannes Selmer, født 23. Mai 1888, † 1892.

D. Finnaas.

Ved kongelig Resolution af 6. Juni 1861 blev Sveens Sogn fraskilt Finnaas Præstegjæld, for i Forening med Vikebygds Sogn af Fjælbergs Præstegjæld at udgjøre et Sognekald med Sveens Sogn som Hovedsogn under Navn af Sveens Sognekald. Finnaas Præstegjæld bestaar nu af de 3 Sogne Moster, Bremnæs og Bømmel. Ved kongelig Resolution af 26. Februar 1870 blev den saakaldte Øklandsgrænd af Moster Sogn fraskilt samme og henlagt til Valestrands Sogn, der ved samme Resolution for Eftertiden blev at betragte som Annexsogn under Sveens Præstegjæld.

Sognepræster.

1. Peder,

nævnes 1569 som Sognepræst til Finnaas og tilstedeværende ved den samme Aar den 22. Juni i Bergen holdte Synode.

2. Daniel Pederssøn,

maaske Forriges Søn, var Sognepræst her fra 1598, døde 1628. Efter hans Død opstod Valgstridigheder i Anledning af Kaldets Besættelse, hvilke havde til Følge, at Bergens Kapitel maatte afgjøre Sagen. Flere af de af Almuen udkaarede Valgmænd ønskede Præsten ved St. Jørgens Hospital i Bergen Samuel Helgesen (Heliæsøn), der synes at have været fra Finnaas (Vikør), til sin Sognepræst, og han fik ogsaa de fleste Stemmer dertil, men da dette Valg ikke fandt vedkommende Provsts Bifald, der gjerne vilde have sin Søn dertil, negtede han at underskrive Kaldsbrevet. Senere indkom Indsigelse fra en stor Del af Almuen mod Samuel Helgesen's Kaldelse, og da saaledes Besættelsen af Kaldet ikke var skeet inden de i Ordinantsen bestemte 6 Uger efter den forrige Sognepræsts Afgang, tilfaldt Valgretten Lensherren, der ansatte

3. Christen Jenssøn Seljå,

der døde i Kaldet 1653. Var gift.

4. Johan Carstensen Bechmann,

fra 1653—1672, se Slotspræsterne i Bergen, S. 161.

5. Hans Engelbrechtssen Meintz.*)

Fik under 15. Januar 1669 Ventebrev paa Finnaas, hvor han tiltraadte Embedet samme Aar ved Formandens Afsættelse. Under opkomne Tvistigheder med denne om Naadensaaret, indviklede han sig i Strid med Almuen, hvorunder han 15. Nov. 1670 blev indkaldt for Kapitlet, hvor det blev bevist, at han flere Gange havde forsømt Gudstjenesten for sin Tilbøielighed til at gaa paa Jagt. Imidlertid udgik der ifølge Biskop Randulfs Indstilling en kongelig Skrivelse af 29. Marts 1671 om, at Sagen skulde hæves mod, at han erlagde en Mulkt til fattige Præsteenker. Endelig blev han nogle Aar senere anklaget for Usædelighed i Liv og Levnet, og efter at være suspenderet den 12. Juni 1697, døde han 20. Okt. s. A.

Var først trolovet med Anne Abrahamsdatter, hvilken Trolovelse blev hævet ved Kapitlets Dom af 11. Okt. 1671, da denne var flygtet til Holland med sin Fætter Ananias Engelbrechtssøn. Blev senere den 16. Juni 1675 gift med Anne Finde, † 9. Juli 1703, Datter af Sognepræst til Førde Peder Jørgensen Finde og Anna Rasmusdatter Stoud, og havde med hende følgende Børn:

1. Anne Stoud Meintz, som 24. Juni 1702 blev gift med Snedker i Bergen Johannes Jørgensen Barger (Borger 21. April 1704), † 1716; hun † 1710 og efterlod Datteren Anne Dorothea, der blev gift med Handskemager i Bergen Johan Samuel Bucher, hvis Børn var Johannes Michael Bucher og Frants Henrik Bucher, Præster i Tromsø Stift.
2. Ingebrigt Meintz, født 1683.
3. Johanne Cathrine Meintz, født 1683.
4. Pernille Meintz, født 1685.

6. Hans Hansen Rafnsberg,

der maa være Søn af Hans Ibsen Rafnsberg og Sara Finde, der efter hans Død ægtede Henrik Henriksen Urdal, Kjøbmand i Bergen. Han deponerede 12. Juli 1680, blev 22. Aug. 1683 Kapellan hos Hans Meintz, 1. Febr. 1698 Sognepræst og døde her 1706. Han skjænkede 1699 en Kalk og Disk til Bømmel Kirke.

Gift med Marie Johansdatter Cronmann, der overlevede ham.

Børn:

1. Mette Rafnsberg, født 1700, levede 1738 i Kjøbenhavn.

*) Hans Navn skrives i Kapitelsprotokollen snart »Meintz«, snart »Mentz«. Den sidste Bogstavering er fulgt S. 161, men den første er den hyppigste. Udg.

En ældre Opgave om at denne Mand var en Urtekræmmers Søn fra Kjøbenhavn og deponerede fra Skolen sammesteds, maa ansees som ugrundet, og opkommet derved at der dengang virkelig fandtes en borgerlig Slægt med dette Navn i den danske Hovedstad. En Kjøbenhavnner af dette Navn findes hellerikke i Matriklen omkring de Tider, kun finder man i 1660 under 19. Juni Johannes Engelberti Hummelvig og 5. Nov. Johannes Engelberti Bergensis, maaske forøvrigt en og samme Person. Heraf turde man maaske slutte at han var fra Bergen og isaafald er han neppe nogen anden end den S. 49 omtalte Søn af Mag. Engelbrecht, som jo var Student. Isaafald var han født 1642, Student fra 1660, tog Baccalaureusgraden 23. Juni 1663 (o: 1664) under Navnet Wrangel, under hvilket han ogsaa blev indskrevet ved Leydens Universitet, hvor han studerede Theologi, og maa ved Hjemkomsten have byttet Navn og søgt Finnaas. Tiden passer godt. Ch. D.

2. Anne Marie Rafnsberg, født 1701, † ung.
3. Hans Rafnsberg, født 1703, † 1738, Kjøbmand i Bergen; gift 15. Mai 1733 med Thale Christine Urdal, Præstedatter fra Hammer (se der). Hun blev som Enke gift 6. Februar 1742 med Styrmand Michael Steen.
4. Falk Henrik Rafnsberg, født 1706, † ung.

7. Hans Christian Berthelsen Wadbech,

Deponerede fra Kjøbenhavns Skole 19. Juli 1673 (Johannes Bartoli W.), blev 17. Aug. 1688 Præst ved Oslo Hospital og aflagte Ed som saadan 19. Dec. samme Aar, blev 9. Aug. 1706 Sognepræst i Finnaas, døde 25. Mai 1713.

Gift 1) med Elisabeth Sophie Abrahamsdatter; 2) med Maria Helene Grot, der overlevede ham.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Caspar Wadbech, Handelsmand, gift med Anne Birgitte Larsdatter Volen.
- 2. Bertel Wadbech, f. 1687, Gaardbruger. — 3. Anne Sophie Wadbech, gift med Raadstutjener i Bergen Nils Jacobsen Paust, † 1769 (talrig Efterslægt).

Af 2det Ægteskab:

4. Isabella Margrethe Wadbech, f. 1697. — 5. Christine Wadbech, f. 1698. — 6. Hans Wadbech, f. 1699. — 7. Anne Cathrine Wadbech, f. 1701. — 8. Frederik Wadbech, f. 1703. — 9. Karen Wadbech, f. 1705. — 10. Lisbeth Sophie Wadbech, f. 1706; havde først været gift med Lods Hans Johannes Larsen, † paa Stordø 1747, begr. 10. Juni; 2) 22. Okt. 1749 med Jørgen Hansen Hoff. — 11. Anne Maria Wadbech, f. 1707. — 12. Helene Maria Wadbech, f. 1710. — 13. Hans Jochum Wadbech, f. 1711, blev Gjæstgiver, gift med Ane Cathrine Bergendahl fra Haus, f. 1718, † 1809. — 14. Hans Christian Wadbech, f. 1713.

8. Jesper Omsen.

Født i Bergen 1690, døbt 16. Februar, af Forældrene Kjøbmand Johan Omsen og Gjertrud Jespersdatter, Søster til Normanden, Dr. theol., kongelig Confessionarius Peder Jespersen. Deponerede fra Bergens Skole 19. Juli 1707, blev Baccalaureus 14. Mai 1708 og 30. September 1713 Sognepræst her, dertil ordineret i Bergen af Biskop Niels Smed den 7. Marts 1714. Døde i en smitsom Sot 1735. Han eiede Præstegjældets 4 Kirker og skjænkede Brønnæs Kirke en Altertavle og en Sølvvæske til Kirkebrød.

Gift 28. November 1714 med Sara Koren, født 12. August 1694, † i Bergen 1749, begr. 27. Sept., Datter af Claus Koren, personel Kapellan i Kvindherred og Maren Arentz.

Børn:

1. Johan Omsen, f. 1715, Kandidat i Theologien, Hører ved Bergens Skole, blev Mag. philos. og † 1773 som Klokker ved Nykirken i Bergen, begr. 20. April.
2. Maren Omsen, født 1717.
3. Peter Omsen, født 1719, Skibsfører; gift med Anne Elisabeth Eckhorn.
4. Gjertrud Margrethe Omsen, født 16. Januar 1721, † 12. Nov. 1791, gift med en Warnich.
5. Alida Cathrine Omsen, født 17. Aug. 1724, † ugift i Bergen 11. Dec. 1801.
6. Claus Wilhelm Omsen, født 26. November 1727.

7. Sara Wilhelmine Omsen, f. 16. Mai 1729, maaske begr. 17. Sept. 1742.
8. Willum Frimann Omsen, f. 30. Juli 1733, Student 1756, † i Kbhn. 1761.

9. Johan Christopher Haar,

fra 1735—1744, se Sognepræster til Voss.

10. Nils Jensen Hertzberg.

Født 7. Febr. 1693 i Vraa Sogn, Aalborgs Stift, maaske Søn af Degnen Jens Gjertsen Hertzberg*), blev 1711 Student fra Hjørring Skole og tog 2. Marts 1716 theol. Examen med *haud ill.* (se Wiberg, III, S. 575 og siges der, at han havde 3 Sønner og 4 Døtre). Blev 14. Mai 1719 personel Kapellan i Eids Præstegjæld i Nordfjord, 9. Jan. 1733**) Sognepræst til Graabrødre Menighed i Viborg, hvor en ødelæggende Ildebrand, der overgik næsten hele Sognet, gjorde ham aldeles fattig og forringede hans aarlige Indtægter; ansattes 7. Febr. 1744 som Sognepræst til Voss, men byttede dette Kald samme Aar med Finnaas, hvis Sognepræst Johan Christopher Haar kom til Voss. † i Bergen 17. Okt. 1764. Han roses af Pontoppidan som en god Prædikant; forblev fattig og forgjældet. Var kyndig i Lægevidenskaben til stor Hjælp for Syge i og udenfor Præstegjældet, der stadig tyede til ham.

Gift med Dorothea Cathrine Harboe, † 1. Jan. 1743, begr. 29. Jan. i Viborg, Datter af Sognepræst Peder Harboe i Selje og Margrethe Randulf. (Se Søren Hertzberg: Stamtavle over Slægten Hertzberg, 1882).

Børn:

1. Mette Cathrine Hertzberg, gift 4. Febr. 1752 med Klokker i Finnaas Povel Christian Hansen, der optog Navnet Cormontan; blev siden ansat i samme Stilling ved Bergens Nykirke, † 20. Jan. 1769, 44 Aar gl.
2. Margrethe Susanne Hertzberg, f. 20. Aug. 1720 i Daviken, † 24. Juli 1763, gift 1751 med Forvalter Pierre la Cour paa Ørslev Kloster.
3. Marie Elisabeth Hertzberg, gift 1753 med Mølleseier Jacob Bregendahl i Jylland.
4. Peder Harboe Hertzberg, f. 4. Juli 1728, Faderens Eftermand i Finnaas.
5. Jens Hertzberg, født 1729, Handelsmand i Bethlehem paa Spidsø i Finnaas, † i December 1775; gift med Sophie Kuur, Datter af Sognepræst til Skjold Christian Jensen Kuur og Hylleborg Godtzen.

11. Peder Harboe Hertzberg.

Fornævntes Søn, født i Daviken 4. Juli 1728. Fulgte i sit 5te Aar med Faderen til Jylland, hvor denne, som vi have seet, var ansat i Viborg og nød der først privat Undervisning, kom derpaa i 1742 i samme Bys Latinskoles næstøverste Klasse, hvor han forblev i 2 Aar, hvorefter han ved Faderens Ansættelse i Finnaas blev indsat i Bergens Skoles øverste Klasse, hvorfra han blev dimitteret 1746. Reiste efter 3 Aars Ophold ved Universitetet, hvor han havde

*) Navnene Hertzberg og Cormontan skriver sig fra Hjertebjerg paa Møen, som er Præstesæde for Elmelunde Sogn; der er liden Tvil om at begge Slægter skriver sig derfra. Ch. D.

***) Bestallingsprotokollen har 30. Juli 1728.

taget 2den Examen, tilbage til Norge og ansattes 1749 som Klokker i Finnaas. Med en opsparet Sum af 90 Rdr. begav han sig 1751 igjen til Kjøbenhavn for at fortsætte det theologiske Studium og underkastede sig 1752 theologisk Examen. Klokkerbestillingen i Finnaas, der i Mellemtiden havde staaet ham aaben, overtog han igjen og forblev i denne Stilling indtil 14. Juni 1754, da han af Faderen blev kaldet til personel Kapellan, hvorefter han 17. Aug. 1759 blev beskikket til adjungeret og succederende Sognepræst i Finnaas, hvilket Embede han overtog ved Faderens Død 1764. Blev 1785 Provst i Søndhordland, døde 1. Jan. 1802.

Han skal have været en flink Latiner og en god Græker, havde derhos lært sig selv Tysk, Fransk og Engelsk, ligesom han syslede med Mineralogi, Chemi, Medicin og Botanik, i hvilke to sidstnævnte Fag han havde erholdt Undervisning af Faderen, der var en god Praktiker. I det hele synes han at have besiddet mere end almindelig videnskabelig Interesse, forsømte ikke sin Theologi, ja gjorde sig endog i sin høie Alder bekjendt med den Kant'ske Philosophi. Han har gjort sig fortjent ei alene af sit eget Præstegjæld, men ogsaa af de omkringliggende Bygder som den, der først indførte Potetesavl en i Søndhordland. Han fik 1758 nogle faa Poteter af daværende Sognepræst Atche i Kingservik og gjorde dermed selv Begyndelsen til Udsæd, og ved Opmuntring, ja ved Bønner og Befalinger bragte han omsider den til alt Nyt uvillige Almue til at gjøre Forsøg. For at fremme denne Bedrift udgav han 1763 en Afhandling om Potetesdyrkning, som blev oplagt igjen 1773 og 1774. I Aarene 1770—73 optog han i Forening med Cancelliraad Werner H. Christie paany det nedlagte Marmorbrud paa Mosterøen, leverede Bordplader, Trappe- og Ligstene samt Marmorortere, ligesom han senere leverede flere videnskabelige Afhandlinger i Mineralogien til Videnskabernes Selskab i Throndhjem, hvoraf han var Medlem, og som findes trykte i sammes Skrifter. Regjeringen blev ogsaa opmærksom paa hans fortjenstfulde Virksomhed, og han modtog under 4. Novbr. 1796 følgende kongelige Skrivelse:

«Vores danske Cancelli haver at tilkjendegive Provst Hertzberg Vores særdeles Velbehag over det meget Gode, der ved hans Bestræbelser er tilveiebragt, og ville Vi, for at belønne ham og opmuntre Andre til ligesaa hældig Virksomhed, herved meddele hans Søn Christian Hertzberg, udtjent Capellan i Kaldet, den Forsikring ved sin Faders Afgang fra samme, at komme i fortrinlig Betragtning at remplacere ham.»

Denne kundskabsrige og virksomme Præst var endelig en Fader for sin Menighed og har ved sine private Dyder og Fortjenester efterladt sig et hæderligt Minde hos Efterslægten. »En jovial, men stø Gubbe« (J. N. Brun).

Gift 1758 med Christiane Winding, født 1737, † 22. Juni 1801, Datter af Provst Niels Winding, Sognepræst til Kingservik.

Børn:

1. Niels Hertzberg, født 13. Aug. 1759, Sognepræst til Kingservik, se der.
2. Johan Hertzberg, født 10. Januar 1762, † 1764.
3. Jens Hertzberg, f. 20. April 1763, † 1770. (Stamtavlen har: f. 20. Sept.)
4. Jens Hertzberg, født 27. Juli 1764, † spæd.
5. Dorothea Cathrine Hertzberg, f. 18. Okt. 1765, † 15. Sept. 1842 (Stam-

tavlen har: † 17. Okt.); gift 3. Sept. 1796 med Jens Paludan, født paa Stordø 15. Marts 1769, blev 1796 resid. Kapellan til Rakkestad, 1806 Sognepræst til Høland, 1816 Provst i Nedre Romerike, 19. Juli 1820 Sognepræst til Eker, † 29. Sept. 1830, Søn af Sognepræst til Stordø Hans Paludan og Christine Lønborg.

6. Christian Hertzberg, født 28. Januar 1767, Faderens Eftermand.

7. Johanne Christine Hertzberg, født 29. Oktober 1768, † paa Eker 24. Februar 1840; gift 1799 med Kaptein i Sætaten Hans Lemming, født 24. Sept. 1759 i Kjøbenhavn, † 26. Juli 1829.

8. Margrethe Susanne Randulf Hertzberg, født 2. Marts 1770, † ugift paa Tysnæs 8. Januar 1843.

9. Mariane Hertzberg, født 25. April 1771, † 1772.

10. Mariane Hertzberg, født 22. Mai 1773, † 18. Jan. 1804; gift 1. Aug. 1796 med Adam Jalles, Sognepræst til Hjørrendfjord, se der.

11. Peder Harboe Hertzberg, født 1. Mai 1775, Sognepræst til Kvindherred, se der.

12. Johan Hertzberg, født 19. April 1778, † samme Aar.

13. Johan Hertzberg, født 4. Februar 1780, blev Student (»med to Examinere«), siden Sømand og døde ved et Skibbrud paa Madeira Rhed 1815.

Cfr. Provst P. H. Hertzberg's Biografi af hans ældste Søn Niels Hertzberg, i Fallesens Maanedsskr. 1803, II, S. 266 ff. Søren Hertzberg: Stamtavle over Slægten Hertzberg. Bergen 1882, S. 5. Biogr. Lex., VII, S. 426. J. C. Hauch's Erindringer.

12. Christian Hertzberg.

Foregaaendes Søn, f. i Finnaas 28. Jan. 1767 (Stamtavlen har: 21. Jan.). Blev fra sit 12te Aar undervist af Hans Paludan, Sognepræst til Stordø, kom derpaa i Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes 1785; erholdt s. A. til ex. art. *laudab.*, det følgende Aar til ex. philos. *haud ill.* og til ex. theol. 9. April 1788 *non contemn.*, for Dimisprædiken over 1. Thessal. 4, 4 *haud ill.* Blev 12. Juni 1789 personel Kapellan hos Faderen i Finnaas og ifølge kgl. Løfte Sognepræst sammesteds 19. Febr. 1802 og 7. Febr. 1804 Provst i Søndhordland. Døde 8. Marts 1830. Var som Kontormand overmaade nøiagtig baade som Provst og Præst, men som Sjælesørger og geistlig Taler under det almindelige. Det var, siger Biskop Pavels, der visiterede 1818 i Finnaas, sunde, gode, men meget almindelige Ting, han foredrog om Kjærlighed til Gud og Næsten. I hans udvortes Foredrag var der intet uædelt, men heller ingen Kraft. Det var, kort sagt, af disse Prædikener, man i de sidsthenløbne Decennier hørte snesevis af unge Præster og Kandidater, hvor man vel intet ligefrem kunde dadle, men derimod følte en uimodstaaelig Sovelyst. Det følte ogsaa jeg, men modstod den.»

Gift 1797 med Anne Margrethe Schjelderup, født 12. Febr. 1777, † 2. Marts 1826, uden Børn; Datter af Sørenskriver i Hardanger og Voss Søren Schjelderup og hans 2den Hustru Cathrine Knagenhjelm. Havde ingen Børn, men adopterede Marie de Fine von Krogh.

13. Nils Nilssen Vogt.

Født 10. Februar 1798 paa Kongsberg af Forældrene Postmester, senere Sorenskriver i Nordfjord Nils Vogt og Abigael Monrad. Var den næststygste af 15 Sødskende, kom ved Faderens Død 1809 i Huset hos Provst P. Pavels i Gloppen, af hvem han i 1 Aar nød Undervisning, men da Moderen det følgende Aar flyttede til Christiania Stift, blev han sat i Drammens Borger-skole og derefter 1811 i Kongsberg Middelskole, hvor han forblev til denne Skoles Nedlæggelse i 1812. Ved Moderens Død samme Aar reiste han til Kjøbenhavn, hvor han understøttet af sine ældre Brødre, som der opholdt sig, modtog Undervisning som Discipel i det Schouboeske Institut, og efter dettes Ophævelse i Borgerdydsskolen. Paa Grund af Rigernes Adskillelse vendte han tilbage til Norge og blev om Vaaren 1816 Discipel i Christiania lærde Skole, hvorfra han 1817 blev dimitteret. Erholdt samme Aar til ex. art. *laudab.* Ansattes 1818 som 2den Lærer ved Christiania Borgerskole og tog samme Aar 2den Examen med samme Karakter. Det følgende Aar blev han Førstelærer og Inspektør ved bemeldte Skole, i hvilken Stilling han forblev, indtil han betraadte den geistlige Bane. Tog theol. Ex. 10. Nov. 1823 med *laudab.* og begge de praktiske Prøver med samme Karakter. Blev 9. Mai 1825 resid. Kapellan til Eker, 4. Okt. 1830 Sognepræst til Finnaas, 23. Nov. 1839 Provst i Søndhordland, 14. Juli 1842 Sognepræst til Mandal, 20. Okt. 1843 Provst i Mandals Provsti og 7. Jan 1856 Sognepræst til Eidsvold. Døde 6. Marts 1869. Var 1839 Storthingsmand fra Søndre Bergenhus Amt og Medlem af den kgl. Kommission til Regulering af Geistlighedens Fisketiendegodtgjørelse.

Gift 13. Okt. 1825 med Petronelle Andrea Petersen, født 15. Nov. 1805, † i Mandal 20. Aug. 1843, Datter af Kjøbmand i Christiania Morten Petersen og Eleonora Selmer (cfr. L. J. Vogt: Slægten Vogt i gamle Dage. Christiania 1881, S. 168).

Børn:

1. Abigael Maria Eleonora Vogt, født 22. Jan. 1827; gift 2. Marts 1852 med Skibsfører Einar Frederik Heltberg Oxholm.

2. Nils Martin Vogt, født 14. Marts 1828, tog ex. art. 1847 (2) og anden Examen (1), † som theol. Stud. 12. Dec. 1853.

3. Peter Herman Vogt, født 30. Marts 1829, blev Student fra Christiansands Skole med *laudab.*, tog 31. Marts 1855 medic. Examen med samme Karakter, blev 1. Okt. 1870 Overlæge ved Fødselsstiftelsen og Bestyrer af Jorde-moderskolen i Bergen; gift 22. April 1866 i Arendal med Anne Louise Nicola Eliza Rørdam, født 22. April 1839, Datter af Toldinspektør i Arendal Anton Christian Nikolai Rørdam og Annette Eliza Knutzen.

4. Jens Theodor Paludan Vogt, født 23. Sept. 1830, Ingeniør, Driftsbestyrer for Christiania Sporveisselskab, † 25. Okt. 1892; gift 12. Dec. 1863 med Johanne Collett, født 4. Mai 1833.

5. Haakon Vogt, født 21. Nov. 1831, † 1. Marts 1832.

6. Johanne Cathrine Vogt, født 25. Jan. 1833, Lærerinde ved Christiania Folkeskole. Ugift.

7. Christiane Vogt, født 19. Okt. 1834, † 14. Okt. 1845.

8. Eleonora Vogt, født 29. Okt. 1835; gift med Civilingeniør Gustav Blom Kielland, født 9. Dec. 1832 paa Findø, Søn af Sognepræst til Lyngdal Gabriel Kirsebom Kielland og Susanne Sophie Karoline Gustava Blom.

9. Clara Vogt, født 20. Sept. 1838, † i Christiania 10. Juni 1876, ugift.

14. Johan Frederik Holst.

Født 3. Juni 1802 i Thronhjøm, hvor Faderen Mag. Johan Frederik Holst var Konrektor († 1813), Moderen Mette Elisabeth Lassen. Kom 1814 i Byens Latinskole og blev derfra dimitteret 1821. Erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.*, til ex. philos. 1822 og ex. theol. 11. Sept. 1827 *laudab.*, samt *haud* til Practicum. Assisterede i nogen Tid Stiftsprovst Angell i Thronhjøm ved at prædike i Domkirken, og blev 22. Nov. 1828 Sognepræst til Vadsø, 23. Dec. 1835 Provst i Øst-Finmarken, 20. Febr. 1838 Sognepræst til Thronenæs, hvilket Embede han ikke tiltraadte, da han 13. Marts 1839 blev Præst til Christiania Tugthus og Akershus Fæstnings Slaveri, 16. Febr. 1843 Sognepræst til Finnaas, 12. Nov. 1856 Provst i Søndhordland og 17. Aug. 1859 Sognepræst til Eidsberg, hvorfra han entledigedes med Pension 18. Nov. 1876. Han mødte som 2den Repræsentant for Finmarkens Amt paa Stortinget 1836—37. Han døde i Christiania 29. Juli 1885.

Gift 28. Jan. 1837 med Susanne Mariane Antonette Arbo, født 24. Juli 1811, † paa Vadsø i Barselseng 22. Jan. 1838; Datter af forhenvær. Kjøbmand i Drammen, senere Forvalter paa Borregaard Peter Wølner Arbo og Louise Irgens. Hun efterlod Datteren Mariane, født 22. Jan. 1838; gift med Sorenskriver Just Johan Bing, født i Fredrikstad 9. Sept. 1793; blev 1809 Officer, tog 1822 norsk jur. Examen, blev 1826 Byfoged i Fredrikstad, derefter Sorenskriver i Tune Sorenskriveri og 1853 i samme Stilling i Rakkestad; var Storthingsmand i 1836, 1839 og 1845. Ved sit 50-aarige Embedsjubilæum i 1859 blev han Ridder af St. Olafs Ordenen; døde 7. Jan. 1877.

15. Ole Christian Hjersing.

Født 2. Dec. 1819 i Tune Præstegjæld i Smaalenene af Forældrene Kirkesanger Ougen Hjersing og Maren Olsdatter. Efter fra 1827—1835 at have gaaet i Frederiksstads borgerlige Realskole og senere dersteds og i Christiania at have nydt privat Undervisning, blev han, dimitteret af Overlærer Volrath Vogt, Student 1837, tog 1838 2den Examen og 10. Dec. 1841 theol. Examen, alt med *laudab.*, som han ogsaa erholdt for de praktiske Prøver. Efter paa forskjellige Steder at have været Huslærer blev han 26. Sept. 1846 personel Kapellan hos Sognepræst i Tune J. N. Vogt, 25. Aug. 1856 Sognepræst til Saltdalen og 31. Aug. 1860 til Finnaas, hvor han ankom i Juni det følgende Aar, men skal allerede da have baaret paa den Sygdom, der efter ikke lang Tid endte hans Liv. I Sommeren 1863 forsøgte han ved en Badereise i Tyskland at gjenvinde sin Helbred, men døde ikke længe efter Hjemkomsten den 29. Okt. s. A.

Gift 13. Juni 1850 med Maren Kristine Mathiesen, født 13. Sept. 1828, Datter af Kjøbmand i Sarpsborg Christen Mathiesen.

Børn:

1. Otto Christian Hjersing, født 12. Juni 1851.
2. Olaf Arnfin Hjersing, f. 2. Juli 1853, blev 1872 Student, er Eier af Gaarden Dikkemark i Asker, gift med Thora Nicoline Johanne Berner (se næste Side).
3. Martin Hjersing, født 29. Okt. 1854, † i Christiania 9. Okt. 1872.
4. Einar Christopher Hjersing, født 16. Nov. 1856.
5. Marthe Margrethe Hjersing, født 7. Nov. 1858.
6. Arne Hjersing, født 13. Juli 1860.
7. Sigurd Hjersing, født 10. Aug. 1861, † 12. Juni 1862.

16. Nicolai Castus Berner.

Født i Christiania 22. Mai 1812 af Forældrene Garver Morten Berner og Marthe Ritter Bruun. Blev Student 1833 og erholdt samme Aar til ex. art. *laudab.* og til 2den Examen det følgende Aar *haud ill.*; var fra 1836—1838 Huslærer hos Løitnant Knagenhjelm i Sogn, og tog derpaa 4. Dec. 1839 theol. Examen med *haud ill.*, til de praktiske Prøver *laud.* Antog fra Sommeren 1840 en Huslærerpost hos Handelsmand Søren Norman i Rørvik i Foldens Præstegjæld i Søndre Salten, hvorefter han i 1844 blev ansat som Lærer ved Christiansunds Borgerskole. Blev 16. Juli 1845 personel Kapellan hos Sognepræst Christian Qvale i Vefsen og i samme Stilling 3. Febr. 1847 hos Sognepræst Carl Georg Lange i Hadsel; efter sin Sognepræssts Død forrettede han i Naadensaaret og indtil Kaldets Deling i 1852, fra hvilken Tid han var forrettende Præst i Alten Talvig, Tranø, Mo paa Helgeland og Tromsø, indtil han 25. Febr. 1857 blev Sognepræst i Kvædfjorden; blev endelig Sognepræst til Finnaas 2. Mai 1864, derfra entlediget med Pension 17. April 1880. Han døde i Christiania 12. Nov. 1887.

Gift 7. Juli 1846 med Johanne Sophie Norman, født 21. Aug. 1818, Datter af Handelsmand i Rørvik Søren Norman og Karen Margrethe Ellingsen.

Børn:

1. Morten Haakon Berner, født 24. Juni 1847, dimitteredes 1865 fra Tromsø Skole, ex. art. *laudab.*, tog jur. Examen 1869 med *laudab.*, kst. Kvæstor ved Universitetet; gift 18. Aug. 1872 med Johanne Marie Cathrine Berner.
2. Karen Margrethe Azora Berner, født 2. Dec. 1848, † ugift i Christiania 15. Mai 1884.
3. Søren Hjalmar Norman Berner, født 1. Dec. 1850, Student fra Gjertsens Skole i Christiania 1868 med *laudab.*, tog medic. Examen 1875 med *laudab.* (se om ham Halvorsen's Forfatterlex.; Thomle: Studenterne fra 1868, S. 22; Norges Læger, I, S. 66), gift 15. Juli 1880 med Susanne Charlotte Petersen.
4. Ragna Marthe Maria Berner, født 24. Marts 1853; gift 15. Aug. 1878 med Kjøbmand i Stavanger Jens Johannes Lindtner, født 11. Septbr. 1846, † 28. Jan. 1884.
5. Thora Nicoline Johanne Berner, født 3. Mai 1854, † 14. Okt. 1855.
6. Thora Nicoline Johanne Berner, født 23. Marts 1859; gift 15. Juni 1891 med Olaf Hjersing, Cand. philos., Gaardbruger i Asker (S. 207).
7. Halfdan Amalius Berner, født 29. Juli 1861, † 20. Okt. 1862.

17. Erik Andersen Thormodsæter.

Født paa Finnaas 27. Decbr. 1819 af Forældrene Gaardbruger Anders Eriksen Thormodsæter, født 1790, † 1867, og Hustru Brynhilda Jonsdatter Saxeide, født 1796, † 1887. Gjennemgik Stordøens Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1842. Var Lærer ved Børneasylet i Bergen, indtil han besluttede sig til at studere og kom ind i Heltberg's Skole, fik ex. art. 1850 (*haud*), blev samtidig ansat som Bestyrer af det Anker'ske Waisenhus, fik ex. philos. 1853, ex. theol. 13. Juni 1861, begge med *haud*, pract. 1862 (*laud*). Bestyrede Waisenhuset, til han 10. Sept. 1862 blev Sognepræst i Øxnæs, 15. Okt. 1868 i Sveen, 12. Juni 1873 i Aure, 12. Aug. 1880 i Finnaas, Provst i Søndre Søndhordland 3. Jan. 1893.

Gift 1) i Moster gamle Hovedkirke 26. Juli 1851 med Margrete Sophie Langberg, født 17. Sept. 1818, † 25. Jan. 1856, Datter af Reberbaneier i Sandviken (Bergen) Joachim Heinrich Langberg*), født 30. Marts 1773, † 20. Aug. 1833, og Hustru Alida Wilhelmine Kiørberg**), født 8. Okt. 1779, † 11. Febr. 1874. 2) i Vor Frue Kirke i Throndhjem 23. Juli 1857 med Elisabeth Cathrine Wedege, født 18. Marts 1837, Datter af Kaptein-Vagtmester i Throndhjem og Kommandant over Munkholmens Fæstning Niels Wedege, født 28. Okt. 1796, † 30. Juni 1870, og Hustru Mette Cathrine Holst, født 3. Dec. 1800, † 28. Juli 1860.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Alida Wilhelmine Thormodsæter, født 25. Juni 1852; gift 28. Nov. 1891 med Journalist Ole Rude, bosat i Chicago; 1 Datter.

2. Sophus Andreas Langberg Thormodsæter, født 16. Jan. 1856, Student 1876, Cand. theol. 1884, Sekretær ved Christiania theol. Forening og Generalsekretær i Sædelighedsforeningen; gift 27. Aug. 1892 med Ingeborg Steen, født 20. Febr. 1870, Datter af Bogtrykker Th. Steen, født 21. Okt. 1825, og Hustru Gerhardine Brock, født 28. Aug. 1835.

Af 2det Ægteskab:

3. Petra Cathinka Brynhilda Thormodsæter, født 9. Febr. 1860 i Christiania; gift 12. Juli 1878 med Kjøbmand Peter Thams Buschmann, født 31. Juli 1849, bosat i Fairhaven, Terr. Washington. 8 Børn.

4. Hanna Frederikke Thormodsæter, født 4. Nov. 1861 i Christiania.

5. Sophie Elisabeth Thormodsæter, født 4. Marts 1863 i Christiania; gift 9. Jan. 1886 med Grosserer Ulrik Fredrik Christian Arneberg, født 20. Juni 1858, bosat i Christiania. 3 Børn.

6. Lydia Thormodsæter, født 20. Juni 1864 paa Øxnæs.

7. Johannes Wedege Thormodsæter, f. 27. Nov. 1865 paa Øxnæs, bosat i Fairhaven, Nord-Amerika.

*) Hans Fader Johan Tobias Langberg indvandrede i forrige Aarh. fra Rostock til Bergen, var Bogholder hos Kjøbmand Hans Krohn (Lungegaarden) og døde i Mai 1800, 75 Aar gl.

***) Hendes Moder Anne Marie, f. de Fine, nedstammede fra Biskop i Throndhjem Arnoldus de Fine, † 1672. Se Sognepræsterne til Fane. (Fam. Olivarius og de Fine, Kbh. 1894, S. 68).

8. Margrethe Thormodsæter, født 7. Februar 1869 paa Øxnæs.
9. Andreas Thormodsæter, født 21. Januar 1871 i Sveen, Maskinist.
10. Ludvig Thormodsæter, født 8. Mai 1873 i Sveen, Sømand.
11. Arne Thormodsæter, født 19. Okt. 1876 paa Aure, Sømand.

Personelle Kapellaner.

1. Johan Bechmann,

fra 1642—1653, se Slotspræsterne i Bergen, S. 161.

2. Hans Hansen,

nævnes som Huskapellan 22. August 1683.

3. Peder Harboe Hertzberg,

fra 1754—1765, se Sognepræsterne.

4. Nils Hertzberg,

fra 1784—1785, se Sognepræster til Kingservik.

5. Christian Hertzberg,

fra 1789—1802, se Sognepræsterne, S. 205.

6. Peter Munch Brager.

Født 6. Januar 1806 i Lands Præstegjæld, hvor Faderen Niels Brager var Landhandler. Moderen Severine Munch. Blev 1825 dimitteret fra Drammens Skole; erholdt samme Aar til ex. art. *laudab.*, til ex. philos. 1826 og til theol. Examen 12. Juni 1829 *haud. ill.* Blev 8. Decbr. 1829 personel Kapellan hos Sognepræst Christian Hertzberg i Finnaas, som allerede var død, da han i Sommeren 1830 overtog Kaldets Bestyrelse. Efterat have forrettet i Naadensaaret blev han 3. August 1832 Sognepræst til Lenvik, 27. Mai 1837 til Ibbestad, 20. April 1839 Provst i Senjen og 7. Mai 1849 Sognepræst til Øiestad, hvor han døde 26. Marts 1869. Var 1845 Storthingsmand fra Finmarkens Amt. (Se Faye: Øiestads Præster, S. 59).

Gift 1833 med Abrahamine Cathrine Hammer, født 15. Juni 1813, Datter af Landhandler i Østre Thoten Abraham Hammer og Cathrine Maria Nimb.

Børn:

1. Olmar Ambrosio Nicolai Brager, se Sognepræster til Skonevik, S. 183.
2. Severin Martin Brager, f. 1. Mai 1836, Student 1855, fhv. Skibsfører, gift med . . . . Herlofsen.
3. Laura Elise Brager, f. i Christiania 15. Juni 1845.

7. Thor Henrik Kolstad,

fra 1840—1851, se Sognepræster til Norddalen.

8. Ulrik Wilhelm Koren Tornøe.

Født i Bergen 7. Sept. 1820 af Forældrene Kjøbmand David Cold Tornøe og Alida Christine Koren. Gik i 8 Aar i Byens Latinscole og blev privat dimitteret 1841; erholdt til ex. art. og til ex. philos. 1842 *haud ill.* Var derefter i 3 Aar Huslærer i Fjælberg hos sin Morbroder Sognepræst L. S. Koren og tog 7. Juni 1848 theol. Examen med *haud ill.*; antog derefter en Huslærerpost paa Kongsberg, hvor han forblev 3 Aar, blev 13. Febr. 1856 personel Kapellan i Finnaas, 8. Decbr. 1858 Sognepræst til Sand i Ryfylke, 2. Mai 1875 til Haaland paa Jæderen, hvor han døde 30. Juli 1884.

Gift 9. Sept. 1861 med Marthine Eitzen, født 17. Jan. 1842, Datter af Postmester Johan Eitzen, født 28. Sept. 1814, † 6. Nov. 1893, og Hustru Cecilia Catharina Cappelen, født 26. Febr. 1815, † 27. Sept. 1855.

Børn:

1. Alida Cecilia Tornøe, født 11. August 1863; gift 8. April 1884 med Dampskibsfører Olaf A. Berg.

2. Cecilia Cathrine Tornøe, f. 26. Marts 1865, † 30. Sept. 1865.

3. Johan Lauritz Eitzen Tornøe, født 21. Juni 1867, ansat paa et Kontor i Yokohama.

4. Kaspar Christian Tornøe, født 12. Marts 1873, Sømand.

5. Paul Koren Tornøe, født 12. Juni 1875, ansat i en Trælastforretning i Pensacola.

6. Cecilie Catharine Tornøe, født 20. Jan. 1878.

7. Ulrik Wilhelm Tornøe, født 12. Marts 1880, adopteret af sin Morbroder Eitzen i Pensacola.

8. Didrik Cappelen Tornøe, født 26. April 1882.

IIL.

Nordre Søndhordlands Provsti.

A. Kvindherred.

Sognepræster.

1. Anders Pederssøn Hammer

er formodentlig den første evangeliske Præst, som er ansat her, da han kom til Kaldet 1535 og forblev her til sin Død 1577. Den 11. Jan. 1570 sees han at have paa Bergens Bispegaard sluttet Forlig med sin Svoger Hans, Sognepræst til Lindaas, i Anledning af en Arvesvig, hvori han havde gjort sig skyldig, og hvori var falden Dom saaledes, at han skulde aflægge Benegtelsesed og erholde 5 Præsters Vidnesbyrd for sig; men Sagen var altfor grov til, at nogen af hans Medbrødre vilde vidne for ham. Ifølge Forliget erlagde han til sin Svoger 30 Daler i Godtgjørelse og noget Løssøre.

Gift med Gjertrud, Enke efter Hans Henriksen, Sognepræst til Hammer, samt Herr Hans til Lindaas' Søster.

Cfr. Norske Magasin, I., S. 366.

2. Truls Larsen (Krog),

fra 1577—1582, se Sognepræster til Domkirken, S. 46.

3. Christen Jensen (Warder)

fra Jylland, blev 1573 Sognepræst til Domkirken i Bergen, i hvilken Stilling han under 4. Aug. 1580 fik Brev paa et Kannikedomme dersteds, kaldet *præbenda Jacobi*. Han byttede 1582 dette sit Embede med sin Formand i Kvindherred, da han havde paadraget sig Byfolkenes Uvillie ved den Ildebrand, han ved Uforsigtighed havde givet Anledning til*), hvorved en Del af Strandsiden,

*) Forfatteren af den «Norske So» siger, at han kom beruset hjem fra et Barselgilde og kastede Lys og Lysestage efter sin Pige i sit Studerekammer, hvorved en Tønde med Stry blev antændt, og Branden opkom. (N. Mag., II, 47).

Strækningen om Raadhuset, i hvis Nærhed han boede, samt Skostrædet blev lagt i Aske. Døde som Provst i Søndhordland 1610 i Christiania som nærværende der i Anledning af Prinds Christians Hylding; begravet 6. Juni (se norsk Hist. Tidsskr., 2. B., S. 111). Hans Hustru med 3 Børn omkom i Ildebranden. Efterlod en Søn Laurits Kristensen, der boede paa Gaarden Ohm (Om) i Kvindherred.

4. Povel Madssøn Alstrup.

Født 1580 i Hornum i Viborg Stift; var først Huslærer hos Lensherren paa Bergenhus Niels Vind og kalder Biskopen ham *honestus et doctus juvenis*. Blev Sognepræst 1610, dertil ordineret 7. Nov. s. A. I hans Embedstid 1625 ødelagde et Fjeldskred Husene paa Malmanger Præstegaard, hvorfor han flyttede til sin Eiendomsgaard Indre-Fedt. Istedendfor Malmanger blev Nabogaarden Ohm, der hørte til Præsteboet, men nu udgjør en Del af Rosendals Hovedgaard, udlagt til Præstegaard, men blev aldrig benyttet som saadan. I 1640 ønskede Norges Kantsler Jens Bjelke, der eiede flere Gaarde i Kvindherred, og hvis Svoger Bertel Lauritssen Hørbye boede paa Gaarden Hatteberg, at mageskifte Ohm med en Del af Skaale, der laa under Lagmandsstolen i Bergen, men om der blev noget deraf, vides ikke. † 16. April 1639.

Gift med Else Eriksdatter.

Børn:

1. Mads Povelsen Alstrup, Sognepræst til Norddalen, se der. —
2. Hans Alstrup, Sognepræst til Hafslo, se der. —
3. Maren Alstrup, født 1616, gift med Hans Tharaldssen, Sognepræst til Kvindherred. —
4. Anne Alstrup, gift med Samson Lauritssen Kjærland, der mod Forældrenes Villie bortførte hende fra Kirken under Gudstjenesten og ægtede hende. —
5. Jens Povelsen Alstrup, personel Kapellan i Ørskog.

5. Hans Tharaldssen (»Tharelius«).

Deponerede fra Bergens Skole 1635, var først Andenlektiehører ved Bergens Skole og blev derefter personel Kapellan hos Fornævnte, hvem han succederede som Sognepræst 1639. Døde 1668, hvor Skiftet holdtes 4. Mai 1669 paa Malmanger. Boets Formue 1687 Rdr. 3 M $\mathcal{K}$ 6 β .

Gift med sin Formands Datter Maren Alstrup, † 21. Juli 1660, 44 Aar gl., altsaa født 1616.

Børn:

1. Sara Tharaldssen, f. 3. Marts 1644; gift med Eftermanden i Kaldet. —
2. Margrethe Tharaldssen, overlevede Faderen som ugift. —
3. Povel Tharaldssen (»Paulus Johannis Tarelius«), Student 19. Juni 1660, † ugift 1669 (før Skiftet).

6. Peter Henrikssen Arentz*).

Født i Bergen 1. Marts 1633. Var nok en Søn af den Henrich Arendtzøn som 3. Marts 1627 blev Borger i Bergen, blev 1. Marts 1661 ordineret i Bergen

*) I en geistlig Skifteprotokol af 1690 i Rigsarkivet skrives han Peder Henriksen Arentt. Han maa rimeligvis være den Petrus Henrici, som depon. 6. Mai 1664.

som personel Kapellan til Askeveld, og ansattes 1664 i samme Stilling i Kvindherred, hvor han blev Sognepræst ifølge Kongebrev af 7. Febr. 1668, konf. 6. Okt. 1670. Døde 25. Sept. 1710 paa sin Eiendomsgaard Indre Fedt.

Hadde en Broder Jan «Hindrechsen» Arentz, der ogsaa var født i Bergen og tog Borgerskab 13. Aug. 1675, og en Søster Margrethe Henriksdatter, der døde i Kvindherred 1723, jordf. 27. April, 83 Aar gl., Enke efter Gjert Pedersen.

Gift 10. Juni (W. Lassen har 11. Juni) 1664 med sin Formands Datter Sara Hansdatter, død 1720, begravet 17. Juli.

Børn:

1. Maren Arentz, født 27. Juni 1665, † 8. Juni 1728; gift 1) med Claus Koren, personel Kapellan i Kvindherred, se nedenfor S. 219; 2) med Willum Frimann, Sognepræst til Kvindherred, se nedenfor. — 2. Engel Arentz, f. 2. Aug. 1666, † 1724; gift i Stavanger 11. Febr. 1691 med Søren Godtzen, Sognepræst til Klep paa Jæderen fra 1690—1734, født i Stavanger 1665, † 1734, Søn af Rektor, senere Provst og Sognepræst i Stavanger Mag. Jens Sørensen Godtzen og hans 1ste Hustru Christine Sørensdatter Brunsteen. — 3. Berite Arentz, født 20. Dec. 1668, † 1. Jan. 1669. — 4. Hans Arentz, født 24. Mai 1670, se personelle Kapellaner til Nykirken i Bergen, S. 135. — 5. Riborg Arentz, f. 28. Dec. 1671; gift 1) med Jens Hanssen Smith, Forvalter over Halsnø Gods; 2) med Løitnant Orning.

Cfr. W. Lassen: Norske Stamtavler, 1. Bind.

7. Willum Frimann.

Født 27. Aug. 1668 paa Halsnø Klostergaard i Fjælberg af Forældrene Dronningens Forvalter over Halsnø Kloster gods Johan Clausson Frimann og Maria Fuiren. Blev 21. Juli 1685 Student fra Bergens Skole, tog Aaret efter Baccalaurgraden samt 15. Juni 1687 theologisk Examen. Ansattes 24. Juni 1691 som Amanuensis hos Biskop Randulf i Bergen, blev 23. Sept. 1696 personel Kapellan hos Peter Arentz i Kvindherred, hvor han 26. Sept. 1699 af Baron Axel Rosenkrantz til Rosendal tillige blev kaldet til Vice-Pastor med Succession, tiltraadte Sognekaldet 1710 og blev 1721 Provst i Søndhordland, hvilket Valg erholdt kgl. Konfirmation — noget ualmindeligt i de Tider — paa Grund af den Strid, som Mag. Thomas Scheen paa Stordø vakte i Anledning af Frimanns Kaldelse til Provst. Døde 30. Dec. 1749 paa Malmanger som Jubellærer.

Pontoppidan siger om ham 1749: «at han i sin Velmagt har været mere en Statist end Præst» (cfr. L. Daæ i theol. Tidsskr., 7. B., S. 383).

Povel Falch fik Konfirmation som Successor 1. Nov. 1728, men har ikke tiltraadt Embedet. Matriklen udviser at denne Mand den 6. Aug. 1722, 17 Aar gammel, var bleven immatrikuleret fra Christiania Skole.*)

Gift 14. Juli 1697 med ovennævnte Kapellanenke Maren Arentz, † 8. Juni 1728, begravet 6. Juli.

*) Mon ikke en Broder til Thomas Scheens Svigersøn Johan Falch, som blev Præst til Alten. — Men denne kom fra Thronhjems Skole. Ch. D.

Børn:

1. Claus Frimann, født 17. Mai 1698, † 9. Aug. 1700. — 2. Maria Frimann, født 22. Aug. 1700, † 1778; gift 24. Jan. 1727 med Mathias Nilssen Dahl, Forvalter over Baroniet Rosendal og titulær Krigskommissær, † 1764 paa sin Eiendomsgaard Indre Fedt i Kvindherred. — 3. Johan Christofer Frimann, født 12. Okt. 1702, † ung. — 4. Johanne Maria Frimann, født 19. Febr. 1709; gift med Wilhelm Schmidt, Sognepræst til Stordø, se der.

8. Jakob Jersin Nyegaard.

Født 1707 i Ribe Stift, hvor Faderen Peter Nyegaard var Sognepræst til Resen og Humlum, Moderen Gjertrud Elisabeth Jersin, Biskopsdatter fra Christianssand. Blev 17. Juli 1723 Student (priv. dim.), 16. Okt. 1733 personel Kapellan hos Henrik Møinichen, Sognepræst til Sund, 14. Marts 1747 residerende Kapellan sammesteds og 9. Sept. 1749 meddelt Succession og Kaldsbrev som Sognepræst til Kvindherred af sin Svoger Biskop Edvard Londemann de Rosenkrone, hvilket erholdt kgl. Konfirmation 16. Jan. 1750 og blev 25. Jan. 1758 Provst i Søndhordland. † 25. Febr. 1770.

Ved Visitatsen 1764, ved hvilken Leilighed han prædikede over Ephes. 2, 10, ytrede Biskop Arentz, at denne hans Prædiken var baade med Hensyn til Indhold og Udførelse mangelfuld, og siger han: «Manden er ellers i sig selv en god Mand, ei ustuderet, men fattes Gaver for Prædikestolen og har en meget uforstaaelig Udtale, dog er han til at katekisere mere bekvem».

Gift med Marthe Elisabeth Købke, f. 1698, † 19. Mai 1770, Enke efter Nikolai Hess, personel Kapellan i Sund og Datter af Stempler ved Toldboden i Bergen Jakob Købke og Margrethe Johansdatter Garmann. Havde Datteren Gjertrud Elisabeth Nyegaard, † 1795, gift 5. Juli 1776 med Lensmand i Os Præstegjæld Hans Engelssen Gjøen.

9. Thomas Riese.

Født 3. Marts 1726 i Vigerslev i Aarhus Stift, hvor Faderen Thomas Madsen Reutze var resid. Kapellan, Moderen Maren Hansdatter Lindschou. Efter at være undervist af Faderen, kom han 1740 i Horsens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1744 og tog 1746 theol. Examen. Tilbragte som Informator flere Aar hos forskellige Herskaber og erholdt derefter Plads paa Ehlersen's Colleg., hvor han forblev i 2 Aar. Efter daværende Kammerherre Markus Gerhard Londemann de Rosenkrones Forslag blev han 27. Juni 1760 kaldet til personel Kapellan i Kvindherred med Løfte om Succession. I denne Stilling forblev han til 1768, i hvilket Aar han opsagde sin Tjeneste som Kapellan, drog til Danmark og blev Hjælpepræst i Tikjøb i 2 Aar. Ved Nyegaard's Død blev han af Baron Rosenkrone kaldet til Sognepræst og erholdt 18. Mai 1770 kgl. Konfirmation. Resignerede 1786 mod en aarlig Pension af Eftermanden af 230 Rdr. og reiste til Sjælland, hvor han døde 25. Mai 1810. Havde Titel af Consistorialraad og Professor theologiæ.

Gift 4. Aug. 1762 med Jane Johanne Selstrup fra Danmark, † uden Børn 1812, 74 Aar gl.

10. Nils Hertzberg.

fra 1786—1803, se Sognepræster til Kingservik.

11. Peder Harboe Hertzberg.

Født 1. Mai 1775 i Finnaas, hvor Faderen af samme Navn var Sognepræst. Blev først undervist af sin ældre Broder Niels Hertzberg, der i 1792 bragte ham i Bergens latinske Skoles øverste Klasse, hvorfra han 1794 blev dimitteret; tog samme Aar exam. art. og det følgende Aar exam. philos., begge med *laudab.* og theol. Examen 1. Nov. 1799 med *haud ill.* Blev 13. Jan. (cf. 30. Jan.) 1801 personel Kapellan hos Sognepræst til Rakkestad, Consistorialraad Thorkil Aschehoug, og under 13. Aug. 1803 kaldet af Grev Rosencrone som Sognepræst til Kvindherred. Døde 27. Sept. 1830.

Biskop Pavels, der visiterede 1818 i Kvindherred, siger om ham: «Han har et stærkt, fuldt, velklingende Organ, der baade fra Alteret, Prædikestolen og paa Kirkegulvet tog sig overmaade godt ud. Derimod kan jeg ikke sige, at jeg opbyggedes ved hans Prædiken. Der var intet egentligt at udsætte paa hvad han sagde. Det var kristelig Moral, han forkyndte. Talen var ret ordnet og han førte et korrekt Sprog; men der var intet Liv, ingen Kraft udbredt over det Hele. Alt blev taget fra Overfladen, det gik fra Læben til Øret, men ikke fra Hjertet til Hjertet. Ungdommens Kundskab befandtes at være saare ringe.

Gift 1) 20. April 1804 med Else Maria Knagenhjelm, født paa Helland i Kingservik 22. Mai 1781, † 20. Marts 1821, Datter af Major Hans Knagenhjelm og Anne Christine Elkjer. 2) 3. Jan. 1823 med Henninge Dorothea Dahl, født 1. Mai 1789, † 15. Nov. 1874, Datter af titulær Krigskommissær, Eier og Bruger af Gaarden Onarheim i Tysnæs Henning Frimann Dahl og Inger Dorothea Alstrup.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Anne Nicoline Christine Hertzberg, født 13. Dec. 1804, † 1869; gift med sit Sødskendebarn Frederik Høegh Paludan, Skovinspektør, f. 1805, † 1864, Søn af Jens Paludan, Sognepræst til Eker og Dorothea Cathrina Hertzberg. —
2. Søren Elkjer Hertzberg, født 26. Sept. 1806, Sognepræst til Bruvik, se der. —
3. Peder Harboe Hertzberg, født 15. Dec. 1807, † 30. Marts 1820 som Discipel i Bergens Skole. —
4. Hans Knagenhjelm Hertzberg, f. 24. Nov. 1809, † 18. Dec. 1860 som Ritmester; gift med Jacobine Louis, der efter hans Død ægtede Sørenskriver Hans Christopher Ingier Fabritius. —
5. Mariane Hertzberg, f. 18. Nov. 1811, † 3. Jan. 1892; gift med Proprietær Michael Langballe, f. 1796 i Nærstrand, † i Kvindherred 25. April 1873. —
- Gerhard Christian Rosencrone Hertzberg, f. 20. Sept. 1813, † 26. Marts 1819. —
7. Else Marie Hertzberg, f. 26. Mai 1815, † 28. Juni 1866; gift med Lensmand i Tysnæs Brynild Amundsen Utne, født paa Utne i Hardanger 25. Nov. 1808, † 7. Juli 1887. —
8. Dorothea Elisabeth Hertzberg, f. 16. Marts 1817, † 23. Nov. 1876; gift med Christofer Juel Olsen, † 8. Nov. 1853, Gaardbruger paa Sæverhagen paa Stordø. —
9. Christian Cornelius Hertzberg, f. 22. Nov. 1819, † 26. Okt.

1881 i Stryn, Officer fra 1839, Kaptein i bergenske Brigade; gift med Karen Bertine Raben fra Aalesund, f. 19. Juli 1834.

Af 2det Ægteskab:

10. Peder Harboe Hertzberg, født 15. Juli 1824, Oberst i Ingeniørbrigaden; gift 1852 med Anne Severine Lund fra Farsund, født 7. Mai 1827, Datter af Skibsfører Jens Gabriel Jonassen Lund og Anne Margrethe Eilertsdatter Lund. — 11. Inger Margrethe Hertzberg, f. 17. Marts 1826, bor i Christiania. — 12. Johan Hertzberg, f. 28. November 1828, Officer fra 1848, Oberst i Artilleriet; gift 1) 1859 med Margrethe Nielsen fra Thronhjelm, † 3 Måneder efter Ægteskabet; 2) 7. Aug. 1866 med Agnes Johanne v. Krogh, f. 1847, Datter af Kaptein Johan Christian Vibe v. Krogh og Emma Wilhelmine Louise Riis.

12. Elias Børge Unger.

Født 10. Marts 1795 i Christiania, hvor Faderen Johan Unger var Magasinforvalter paa Akershus, Moderen Karen Gløersen. Blev Løitnant 1813, Student 1823 med *non contemn.*, cand. philog. (*laud*), studerede derefter Theologi og tog theol. Examen 14. Juni 1828 med *haud*, pract. med *laud*, ansattes 18. Okt. s. A. som residerende Kapellan til Voss og blev 15. Febr. 1831 Sognepræst her, hvor han døde 6. Nov. 1854.

Gift med Karen Sophie Gaarder, f. paa Fredrikshald 15. Nov. 1799, Datter af Oberst Ole Gaarder og Else Sophie Meldal.

Børn:

1. Pauline Johanne Unger, f. 28. Dec. 1829. — 2. Johan Einar Unger, f. 4. Septbr. 1831, Sognepræst til Kvindherred, se nedenfor. — 3. Bolette Unger, f. 3. Juni 1833. — 4. Karen Katinka Unger, f. 25. Dec. 1835, † 3. Febr. 1853. — 5. Nanna Margrethe Marie Sophie Unger, f. 4. Dec. 1841.

13. Bernt Tobias Bessesen.

Født i Christiansand 6. Okt. 1802 af Forældrene Skipper Besse Bessesen og Hustru Maren Olsdatter Foss. Student fra Christiansands Skole 1819 (*haud*), tog anden Examen med *haud*, var derpaa Huslærer paa Fossum hos den senere Statholder Severin Løvenskjold, tog 1824 exam. theol. og pract. med *laud*, blev 1825 kst. Bestyrer af Kongsberg Skole, 12. Juni 1826 Sognepræst til Rennesø, 14. Okt. 1836 Provst i Stavanger Provsti, 11. Sept. 1839 Sognepræst til Birid, 8. Marts 1848 ligesaa til Næs (Romerike), 6. Dec. 1854 fra 1. Jan. 1885 Provst paa Øvre Romerike, 6. Aug. 1855 Sognepræst til Kvindherred og 26. Sept. 1863 Provst i Nordre Søndhordland. Han tog Afsked 13. Sept. 1876 (fra 1. April 1877 at regne) og døde 18. Okt. 1887. Han repræsenterede Stavanger Amt paa Stortinget 1836—37. Blev 17. Juni 1876 R. St. O. O. for fortjenstlig geistlig Virksomhed.

Gift 1. Okt. 1826 med Andrea Frederikke Borup, f. 27. Mai 1799, † 25. Marts 1866, Datter af Bagermester Andreas Borup i Kjøbenhavn.

Børn:

1. Maren Catharine Sophie Bessesen, f. 13. Okt. 1827, † 26. Juni 1855; gift med Distriktslæge W. Christie, † 21. Juni 1886. — 2. Berntine Frederikke Bessesen,

f. 2. Sept. 1828, død ugift. — 3. Olava Karoline Bessesen, f. 9. Aug. 1831, † ugift. — 4. Immanuel Bessesen, f. 5. Sept. 1834. — 5. Johanne Bessesen, f. 9. Mai 1836, Distriktslæge W. Christie's 2den Hustru, Enke. — 6. Andrea Henriette Marie Jorane Bessesen, f. 20. Marts 1839; gift med Konsul F. Reinhardt. — 7. Nikoline Bessesen, f. 28. Mai 1840; gift med Byfoged Emil Bernhard Lie, Enke. — 8. Bernt Bessesen, f. 19. April 1842, Telegrafstationsbestyrer i Christiania. — 9. Peter Edvard Bessesen, f. 30. April 1846, Sørenskriver i Søndhordland. — Hertil kommer 4 Sønner, der døde ganske smaa.

Om Bessesen se B. Moe: Om Storthingsmænd, S. 28. Storthingsforhandlinger 1877, VI, S. 133. Halvorsens Forfatterlex., I, S. 249.

14. Johan Einar Unger.

Født i Christiania 4. Sept. 1831, Søn af Nr. 12. Han gik i Bergens Skole og blev — privat dimitteret — Student 1851 (2), fik ex. philos. 1852 (3), ex. theol. 14. Dec. 1858 (2), pract. (2), var Lærer i Bergen, indtil han 17. Dec. 1864 blev udnævnt til personel Kapellan i Vikør, blev 13. Juli 1871 residerende Kapellan til Hammer og 5. Jan. 1878 Sognepræst til Kvindherred. Han har været Ordfører i Fattigkommissionen og Forligelseskommissionen. (Se Sundt: Studenterne fra 1851, S. 41). Ugift.

Han har oversat Heinrich Müllers: Naade og Sandhed eller kristelig Skatkiste. XVI og 344 S. Udk. hos Beyer i Bergen 1880. — I det i Bergen 1865—67 udkomne Blad »Ferdamannen» skrev han under Mærket *).

Residerende Kapellaner.

Ved kgl. Resol. af 19. Okt. 1877 blev bestemt, at der i Kvindherred ansattes en residerende Kapellan, der tillægges i aarlig Løn af Sognepræsten Kr. 800,00 og derhos, indtil Embedsgaard udlægges, en Husleiegodtgjørelse af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond stor Kr. 400,00.

1. Jakob Kullmann,

fra 1878—1886, se Sognepræsterne til Stordøen.

2. Ragnvald Gjerløw.

Født i Aurland i Indre Sogn 17. Juni 1853 af Forældrene Kirkesanger Jens Larsen Gjerløw, f. 1804, † 1870, og Hustru Anna Maria Olsdatter Ohnstad, f. 1814, lever endnu. Gik til Konfirmationen i Almueskolen og havde ved Siden deraf lidt Privatundervisning. Var Sømand med bergenske Skibe fra 1872—1874, tog Styrmandsexamen i Christiania i Januar 1875. Privat undervist af to ældre Brødre fra Marts 1875 til Juli 1876, tog han ex. art. 1876 (3), ex. philos. 1877 (1), ex. theol. 15. Dec. 1881 (2), pract. i Sept. 1882 (2). Var som Kandidat Lærer i Religion ved Frk. Sylows Pigeskole et halvt Aar, fra 1883 tillige ved Latinskolen paa Hauges Minde i Christiania og tillige Medbestyrer af Lutherseminariet sammesteds til Uddannelse af Præster for Landsmænd i Amerika, se

S. 132. Udnævntes til residerende Kapellan til Kvindherred 25. Sept. 1886, tiltraadte Embedet 24. Juli 1887.

Gift i Gamle Akers Kirke i Christiania 12. Sept. 1885 med Inger Laurine (»Laura«) Flood, f. 12. Sept. 1862, Datter af Sognepræst til Hedrum Bøye Joachim Flood, f. 10. Aug. 1806, † 24. Dec. 1873, og hans 2den Hustru Inger Laurine Wright, f. 8. Jan. 1819. Ingen Børn.

Har oversat et bibelhistorisk Verk paa 7 smaa Bind af Dr. theol. og phil. Pastor Alfred Edersheim. Udkommet paa Th. Steens Forlag fra 1887—1892.

Personelle Kapellaner.

1. David Petræus,

fra 1581—1608, se Sognepræster til Ulvik.

2. Hans Tharaldssen,

fra 1620—1639, se Sognepræsterne, S. 213.

3. Peter Henriksen Arentz,

fra 1664—1668, se Sognepræsterne, S. 213.

4. Claus Koren.

Født omtr. 1657 i Bergen, hvor Faderen Johan Koren var Kjøbmand, Moderen Trenche Clausdatter v. Rechen, deponerede fra Bergens Skole (»Claudius Kornerus«) 19. Juli 1675, blev 9. April 1687 personel Kapellan og succederende Sognepræst, † 25. Mai 1696.

Gift med Maren Petersdatter Arentz, se ovenfor S. 214.

Børn:

1. Johan Koren, f. 4. Mai 1690, Sognepræst til Stordø, se der. — 2. Peter Koren, f. 21. Okt. 1691, † ung. — 3. Peter Koren, f. 7. Juni 1693, Kjøbmand i Bergen, † 1743, begr. 11. Jan.; gift 23. Okt. 1721 med Gjertrud Joni (Jørgensen), døbt 17. Aug. 1702, begr. 21. Juli 1763, Datter af Joni Jørgensen (Egelstorph) og Stine Thomasdatter Gad. — 4. Sara Koren, f. 12. Aug. 1694; gift med Jesper Omsen, Sognepræst til Finnaas, se S. 202. 5. Claus Koren, f. 25. Mai 1696, † ung.

5. Willum (Wilhelm) Frimann,

fra 1696—1710, se Sognepræsterne, S. 214.

6. Willum (Wilhelm) Schmidt,

fra 1727—1742, se Sognepræster til Stordø.

7. Jacob Wendelboe,

fra 1748—1751, se Sognepræster til Stordø.

8. Thomas Riese,

fra 1762—1768, se Sognepræsterne, S. 215.

9. Jochum Krüger,

fra 1768—1778, se residerende Kapellaner til Os.

10. Johan Formann.

Født i Bergen 29. Okt. 1747, Søn af Kjøbmand sammesteds Henrik Jansen Formann og Cathrine Abrahamsdatter Formann. Deponerede fra Bergens Skole 1767 og tog theol. Examen 1. Juni 1769 med *non contemn.* Blev 18. Nov. 1778 personel Kapellan i Kvindherred, 5. Sept. 1781 i samme Stilling hos Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Throndhjem Dr. theol. Christian Frederik Hagerup; var 1788 Feltpræst ved den paa Øiegaard i Melhus forsamlede Lystleir og blev 17. Febr. 1792 Sognepræst i Vaaelse paa Falster, † 31. Jan. 1817.

Var en dygtig Præst og en god Taler, men heftig og opfarende, hvilket paa Grund af ulykkelige Familieforhold tiltog med Aarene.

Gift 7. Juni 1792 med Sophie Henriette v. Deurs, † 2. Aug. 1832, Datter af Justitsraad, Grosserer Jacob Christian v. Deurs og Henriette Johanne Dorothea de Ployart. Ved kgl. Bevilling af 18. Febr. 1803 blev hun separeret fra Formann og ægtede siden Kammerraad Peter Dahlstrøm, Birkedommer paa Falster, † 10. April 1829.

Børn:

1. Henrik Formann, f. 31. Mai 1793, var først Landmand, men levede siden som Hestehandler i Roskilde, † 6. Nov. 1846; gift 1824 med Mariane Dorothea Fold. — 2. En dødfødt Søn, Forriges Tvillingbroder. — 3. Niels Ryberg Formann, f. 14. Febr. 1795, † i Febr. 1835, Examinat. jur., Godsforvalter paa Skjærringe, tilsidst Materialforvalter under det Classenske Fideikommis; gift 1832 med Elise Christine Drewes. — 4. Cathrine Formann, f. 29. Aug. 1796, † 1797, begr. 10. Febr. — 5. Abraham Formann, f. 16. Aug. 1797, Exam. jur., Godsforvalter paa Gedsergaard, derefter paa Lyngbygaard ved Aarhus, tilsidst Eier af Dronninglund, † 3. April 1844; gift 1830 med Anne Henrikke Volqvartz. — 6. Jakob Christian Formann, f. 18. Juli 1798, Sognepræst til Kundby paa Sjælland, † 9. Febr. 1879; gift 12. Aug. 1830 med Frederikke v. Deurs. — 7. Jørgen Formann, f. 7. Aug. 1800, blev Militær og var 1854 Major; gift 21. Okt. 1838 med Emilie Karoline Bentzen.

Cfr. I. Barfod: Den falsterske Geistligheds Personalhistorie, 2. D.

11. Johan Henrik Wolff,

fra 1782—1787, se Sognepræster til Manger.

12. Gabriel Andreas Heiberg,

fra 1845—1853, se Sognepræster til Stryn.

B. Fjælberg.

Fjælbergs Præstegjæld udgjorde indtil 1861 fire Sogne, nemlig Fjælberg som Hovedsogn, Aalund, Eid og Vikebygd, men ved kgl. Resolution af 6. Juni samme Aar blev Vikebygd Sogn fraskilt Præstegjældet og henlagt til det ved samme Resolution oprettede nye Sognekald Sveen.

Sognepræster.

1. Peder Anderssøn

nævnes som Sognepræst 1560. Han skjænkede 29. Juli 1608 ved Gavebrev 50 gamle Daler til Bergens Latinskole. Døde 12. Dec. 1614 som Jubellærer.

2. Gabriel Anderssøn Bang.

Var først personel Kapellan i Fjælberg, blev ved Fornævntes Død Sognepræst 1614 og døde 1621.

Gift med Oldrid —, der efter Mandens Død blev besvangret af hans personelle Kapellan, se nedenfor.

3. Hans Mikkelsen Pintzback,

Han er maaske den Hans Michaelsen, som 1617 deponerede fra Ribe Skole. Var 1620 Fjerdelektiehører i Bergens Latinskole og blev samme Aar personel Kapellan hos Fornævnte, hvem han 1621 fulgte i Embedet som Sognepræst. Blev af sin Almue anklaget for Drukkenskab og voldsom Adfærd med Kniv og Slag mod nogle Menighedslemmer, hvorfor han, for at undgaa Afsættelse, resignerede frivillig ved at overgive sit Kaldsbrev til Bergens Kapitel den 14. Januar 1625. Da han i Danmark forgjæves søgte Ansættelse, kom han 1630 tilbage til Norge og blev samme Aar af Almuen valgt til Sognepræst til Hafslo, men da Provsten Peder Schytte vægrede sig ved at underskrive Kaldsbrevet, blev samme ikke konfirmeret af Lensmanden. Paa Grund heraf lod Pintzback Provsten indstævne for Kapitlet, men denne lod tilføre Protokollen, at han ikke vilde gaa i Rette med en Mand, der ifølge Lagrettes Dom af 25. Jan. 1625 var dømt paa sine 4 Mark. Kapitlets Dom var hermed overensstemmende, thi da Klageren var fældet paa sin Ære, uden at Dommen var svækket, kunde intet Kald gives ham. (Se D. Thrap: Berg. Kirkeforhold i 17de Aarh. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., N. R., VII, S. 147 ff.).

4. Daniel Vilkensen (Daniel Willichius Bergensis).

fra 1625—1632, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 62.

5. Johannes Sjurssen,*)

en Bondesøn fra Hardanger, gik i Bergens Skole og blev derfra dimitteret. Blev Decanus paa Kommunitetet og siden Huslærer hos et fornemt Herskab,

*) En Johannes Severinus Nowagus deponerede 2. April 1630 fra Malmø Skole.

ved hvis Anbefaling han 1632 blev Sognepræst her. Han ansaaes for en lærd Mand og besad ogsaa Kundskab i Physik, og bragte ved sine Experimenter heri Almuen til den Tro, at han forstod den sorte Kunst. Døde 12. Dec. 1637.

6. Peder Rasmussen Løget,

fra 1638—1641, se Sognepræster til Kingservik.

7. Anders Jenssen Colding eller Brose.

Født i Kolding, depon. 1616 fra Bergens Skole, blev 1619 Sognepræst til Kingservik og 1624 Provst i Hardanger, samt ved Mageskifte med Formanden Sognepræst i Fjælberg. Under sin Ansættelse i Kingservik blev han ved Lagthingsdom af 16. Febr. 1635 idømt 100 Rdr. for antagen Forsømmelse af Kirketjenesten i Odde Annex og for af private Affekter at have forholdt enkelte af Menigheden Alterens Sakramente. Den 24. Nov. 1647 blev han stævnet for Kapitlet for Drukkenskab under Embedsforretninger. Provsten Abraham Jørgensen paa Tysnæs, der just ved den Anledning visiterede i Fjælberg, erklærede, at Præsten havde et temmeligt Rus, dog blev alting vel forrettet. Døde 1662.

Gift med Sara Bugge, Datter af Nils Bugge, Sognepræst til Etne, S. 188.

Børn:

1. Jens Brose, Gaardbruger paa Fatland i Fjælberg; gift med Maren Larsdatter. — 2. Anders Brose, Gaardbruger paa Valvatn paa Stordø. — 3. Otto Brose, boede i Lervik paa Stordø. — 4. Erik Brose, Gaardbruger paa Egeland i Finnaas, † 1709; gift 1) med Cathrine Larsdatter Faaberg; 2) med Utilia Frauenknecht. — 5. Hans Brose, Gaardbruger i Aarvik i Fjælberg; gift med Guri Olsdatter. — 6. Karen Brose, † 1712 paa Sør-Huglerø i Fjælberg, gift med Foged i Søndhordland og Hardanger Iver Knudssøn.

8. Peder Dideriksen Heldtberg.

Født 15. August 1636 formodentlig i Bergen (se Aarsberetningen 1875 af Foreningen til norske Fortidsminders Bevaring, S. 239). Rimeligvis Søn af den Diderik Henriksen Heldtberg fra Oldenburg, der tog Borgerskab i Bergen 1616. Deponerede 1656 fra Bergens Skole (»Petrus Theodorici«). Var først personel Kapellan til Fjælberg, hvor han 1662 blev Sognepræst, samt 1689 Provst i Søndhordland. Døde 18. Okt. 1702. Har efterladt sig et hæderligt Eftermæle ved sin usædvanlige Nidkjerhed og Orden i sin Embedsførelse, hvorved han i ualmindelig Grad vandt Almuens Yndest og Kjærlighed.

Gift 1) med Johanne Pedersdatter Ruus, formentlig Enke efter Byfoged Knud Stoud og isaafald Datter af Byfoged og Raadmand Peder Pedersen (Montagne) og Karen Thomasdatter (Ruus). 2) med Margrethe Clausdatter Hønichen, f. 25. Sept. 1642, † 15. Jan. 1697, Datter af Bremeren Claus »Hönken«, som 11. Marts 1640 blev Borger i Bergen. I dette Ægteskab 3 Døtre.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Diderik Heldtberg, født 1663, personel Kapellan hos Faderen, se personelle Kapellaner. — 2. Ingeborg Cathrine Heldtberg, † spæd. — 3. Josine Heldtberg, gift med en Kjøbmand i Stavanger.

Af 2det Ægteskab:

4. Wibecke Heldtberg, † 1705, begr. 17. April; gift 1) med Jørgen Dass og 2) 9. Sept. 1674 med Raadmand i Bergen Hans Nilssen Weinwich. — 5. Ida Heldtberg, gift med Eftermanden. — 6. Margrethe Heldtberg, gift med Elias Eliassen Schonevig, Præst til Skonevig.

9. Anders Eliassen Schonevig.

Søn af Sognepræst til Skonevik Elias Anderssen; blev 1672 dimitteret fra Bergens Skole og tog theol. Examen 19. Sept. 1674 med *non contemn.* Blev 20. Febr. 1683 personel Kapellan til Etne og samme Aar designeret Sognepræst til Fjælberg og ansattes som saadan 23. Dec. 1702. Døde 1721.

Gift 1683 med Ida Heldtberg, Datter af hans Formand, † i Bergen 15. Okt. 1737.

Børn:

1. Elias Andersen Nordhuus, hvilket Navn han optog efter Gaarden Nordhuus, Nabogaard til Fjælberg Præstegaard; Sognepræst til Ulfstien paa Søndmøre, se der. — 2. Elisabeth Andersdatter, † 1764 (Skifte 10. Febr.); gift først med personel Kapellan til Skonevik Peder Hooft (S. 186), og senere 10. Juli 1727 med Kommissær i Bergen Nils Sandersen Weinwich, † 1732. — 3. Margrethe Heldtberg, gift med Søren Nilssen Sandborg i Stavanger. — 4. Claus Heltberg, f. 1695, boende i Bergen, hvor han 18. Mai 1722 tog Borgerskab som Skipper.

10 Erland Michelssen.

Født 1680; blev 20. Juli 1702 immatrikuleret fra Viborg Skole, var 1704 Fjerdelektieholder i Christiania Skole, blev derefter Feltpræst og 15. Nov. 1721 Sognepræst her, indsat 10de Søndag efter Tref. Døde 1738.

Var en formuende Mand, eiede foruden Præstegjældets 4 Kirker, som han lod sig tilslaa ved det almindelige Kirkesalg under Frederik IV., for derved at kunne liqvidere 120 Rdr., som Staten skyldte ham — ogsaa Sagbrug i Vikebygden, som han drev for egen Regning.

Gift med Anne Maria Robsahm, † paa Stordø 1776, 83 Aar gl., hun har vel været en Datter af Kurlænderen Lars Robsahm, Eier af Hakedals Jernværk, og Hustru Zidsel.

Børn:

1. Anne Michelssen, f. 1721; gift 1) 10. Aug. 1738 med Lars Pedersen Werløes, personel Kapellan til Vikedal, senere til Fjælberg, og endelig til Hammer, se der; 2) 20. Okt. 1745 med Søløitnant Christian Nicolai Aboe, f. paa Molde 18. Marts 1688, † i Stavanger 20. Juli 1789 som Indrulleringschef. — 2. Michael Erlandsen Fjælberg, Konsumptionskasserer i Skien, f. 1731, † 1783. Ugift.

11. Morten Ruus,

fra 1738—1751, se Sognepræster til Voss.

12. Dithmar Kahrs.

Født i Bergen 29. Sept. 1713 af Forældrene Kjøbmand Dithmar Kahrs fra Bremen og Barbara Jensdatter Bergendahl. Blev Student 1735 og *baccalaureus philosophiæ* det følgende Aar; var derpaa Huslærer hos Cancelliraad Hans Knagenhjelm paa Kaupanger og tog 12. Juli 1740 theol. Examen med *haud illaud.* Blev 28. Oktbr. samme Aar personel Kapellan hos Christen Heiberg, Sognepræst til Sogndal, hvor han forblev til 1748, hvorefter han 22. Nov. s. A. kom i samme Stilling hos Sognepræst til Korskirken i Bergen Jens Rennord. Ansattes 18. Juni 1751 som Sognepræst i Fjælberg og blev Provst i Søndhordland 1771. Døde 12. Jan. 1785 (eller 17. Jan. — ifølge den Heibergske Stamt.).

Biskop F. Arentz, der visiterede i Fjælberg 5. Søndag efter Tref. 1764 udtaler sig saaledes: «Hans Prædiken over Dagens Evangelium, hvori han betragtede Folkets rette Forhold ved Jesu Prædiken som et Exempel paa Tilhørernes Forhold ved Guds Ords Behandling, var ganske vel afpasset efter Tilhørerne. Enfoldige Bønder maa især have enfoldige Prædikener. Jeg mener enfoldige Ord, enfoldig Stil, enfoldigt Foredrag, naar de tillige ere opbyggelige. Prædiken var vel ganske kort, dog var det vigtigste, som burde siges, ei forglemt. Denne Mand har temmelig gode Gaver i Prædikestolen, som gjør, at han kan høres med Behag, hvortil og kommer dette, at hans Vandel er i Enfoldighed og Retsindighed. Hvad hans Katekisation angaar, har jeg derom intet andet at sige, end at han bandt sig selv og sin Ungdom altfor meget til Ordene i Katekismens Forklaring, hvoraf kom, at den største Del var stum, saasnt et Spørgsmaal med forandrede Ord blev fremsat.»

Gift 1) 1745 med Cecilia Cathrine Heiberg, f. 1717, † 1763, Datter af Sognepræst Christen Heiberg, se Sogndal. 2) 21. Sept. 1768 med Rebekka Christine Koren, f. 1733, døbt 5. Marts, † 16. Okt. 1809, Datter af Johan Clausen Koren, Sognepræst til Stordø, og Enke efter Arnoldus von Westen Sylow, Sognepræst til Haus.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Dithmar Kahrs, f. 14. April 1746, se Sognepræster til Strandebarm. — 2. Christen Heiberg Kahrs, f. 1750, døbt 13. Febr., deponerede fra Fredrikborgs Skole 1766, blev 24. Dec. 1777 personel Kapellan i Skudesnæs, 1788 Skibspræst paa Orlogsskibet «Den norske Løve», 24. Sept. 1790 Sognepræst til Ekersund, † 31. Dec. 1802 i Ekersund; gift 2. Sept. 1791 med Anne Maria Bull, f. 1770, † 5. Juni 1810, Datter af Sorenskriver i Ryfylke Henrik Rasmussen Bull, † 1797, og Elen Christine Motzfeldt. — 3. Jens Kahrs, f. 11. Jan. 1751; † s. A., begr. 9. Apr. — 4. Gerhard Kahrs, f. 1753 (Aarstallet er dog maaske 1758), Sognepræst til Ulvik, se der. — 5. Barbara Kahrs, f. 5. Apr. 1755, † 2. Dec. 1784; gift med Andreas Christie, pers. Kapellan i Sund, se der. — 6. Jesper Kahrs, f. 4. Aug. 1759, depon. 1778 fra Bergens Skole, blev 1779 Observator paa Runde Taarn, 5. Nov. 1781 Kopist i Rentekammeret i Kjøbenhavn, 13. Juni 1787 Foged i Romsdalen, 1804

Renteskriver, † 29. Jan. 1811; gift med Ingeborg Margrethe Jalles, f. 21. Aug. 1769, † 1844, Datter af Byfoged paa Molde Peder Jalles og Christense Wiingaard.

Af 2det Ægteskab:

7 og 8. 2 Døtre, som døde unge. — 9. Johan Arnoldus von Westen Sylov Koren Kahrs, f. 9. Mai 1772, depon. fra Bergens Skole 1792, exam. art. (3), tog 1806 juridisk Examen (3). Var først Overtелеграфbestyrer samt Krigsraad og blev 14. Marts 1816 Overvrager i Bergen, † 9. Mai 1823; gift 1813 med Ingeborg Cathrine Brun, f. 1777, † 3. Jan. 1847, Datter af Sognepræst i Fjælberg Johannes Brun og Ingeborg Cathrine Meldal.

13. Johannes Brun,

Halvbroder til Biskop J. N. Brun, født 1. Juli 1729 i Throndhjem, hvor Faderen Sven Brun var Kjøbmand og siden Landmand paa Bynæsset, Moderen Cornelia Busch. Blev Student fra Throndhjems Skole 1754. Var først Huslærer hos Sognepræst Henning Abelseth til Harham, blev 9. Marts 1764 personel Kapellan til Herø og 22. Juni 1767 i samme Stilling til Borgund, 18. April 1775 residerende Kapellan sammesteds og 13. Mai 1785 Sognepræst til Fjælberg. Blev 1802 valgt Provst i Søndhordland, hvilket Embede han nedlagde Aaret efter. Døde 15. Aug. 1807.

Var en virksom og duelig Mand, retsindig i sin Vandel, uforfærdet paa Søen og styrede selv i stormende Veir sin Baad.

Gift 1771 med Ingeborg Cathrine Meldal, f. 26. Juli 1737, † 19. Jan. 1804, Datter af Sognepræst til Borgund Augustinus Meldal og Ingeborg Grøn.

Børn:

1. Augustinus Meldal Brun, f. 15. Juli 1772, Faderens Eftermand i Fjælberg. — 2. Sven Cornelius Brun, f. 9. Juli 1774, † 11. Febr. 1842 som Oberstløjtnant i berg. Brigade, Ridder af Danebrog og Sverdord.; gift 19 Dec. 1811 med Gertrud Stub, f. 20. Juni 1781, † 2. Marts 1844, Enke efter Kjøbmand Wollert Erichsen i Bergen, Datter af Skipper Jacob Stub og Emmiche Dissingthon. — 3. Ingeborg Cathrine Brun, f. 1777, † 3. Jan. 1847; gift med ovennævnte Krigsraad, Overvrager Johan A. v. W. S. K. Kahrs.

14. Augustinus Meldal Brun.

Fornævntes Søn, f. i Borgund 15. Juli 1772; nød først Undervisning af daværende Student G. G. Castberg, senere Sognepræst til Sund, og kom derpaa i Bergens Skole, hvilken han forlod og blev privat dimitteret. Erholdt til exam. art. 1795 *haud illaud.* og til 2den Examen 1794 samme Karakter; tog 3. Mai 1799 theol. Examen med *non contemn.* Erholdt til Dimisprædiken 5. Juli 1799 *laud.* Blev 2. August samme Aar personel Kapellan hos Faderen og efter dennes Død 1807 Sognepræst. Døde 31. Marts 1833.

Var jevn og godmodig, velvillig og deltagende, derfor ogsaa yndet af Almuen. Som geistlig Taler sattes han ikke høit af Biskop Pavels, ligesom han forøvrigt som mange af den Tids Præster hældede til Rationalismen. Var

ikke uden poetiske Anlæg og har forfattet adskillige Leilighedsdigte, som til dels ere trykte, ligesom ogsaa nogle Prædikener.

Gift 1) 1799 i Kjøbenhavn med Louise Marie Løffler, født i Kjøbenhavn, † 8. Okt. 1802 uden Børn. 2) 26. Juli 1806 med Maria de Fine von Krogh, født i Jælse 26. Jan. 1779, † 5. Dec. 1833, Datter af Oberstløjtnant ved 2det vesterlehnse Regiment Bernhardus Wilhelm Gustav von Krogh og Abel Cathrine Segelcke.

Børn:

1. Johannes Brun, f. 31. Marts 1808, gik i Bergens Latinskole, men blev siden Sømand og døde 24. Juni 1831 af Kolera paa en Reise til Østersøen. — 2. Bernhardus Wilhelm Gustavus Brun, f. 29 Dec. 1812, † 12. Marts 1813. — 3. Johan Nordal Brun, f. 26. Okt. 1818, tog theol. Examen 13. Dec. 1844 med *haud ill.*, blev 1858 Stiftskapellan i Christiania Stift, 1865 Sognepræst til Aadalen og 1879 til Nøtterø. — 4. Louise Maria Brun, født 13. Juni 1810, † 2. Sept. s. A. — 5. Bernhardine Cathrine Brun, f. 24. Marts 1815, † ugift 31. Marts 1879.

15. Laurentius Stub Koren.

Født 25. Marts 1804 i Egersund, hvor Faderen Ulrik Wilhelm Koren boede som Amtmand over Stavanger Amt, Moderen Maren Laurentse Stub. Kom 1815 i Bergens Latinskole, hvorfra han blev dimitteret 1823, erholdt samme Aar til exam. art., til exam. philos. 1824 og til theol. Examen 14. Juni 1827 *haud ill.* Blev 10. Sept. 1827 Sognepræst til Vanelven, dertil indviet 24. Okt. s. A., 22. Juli 1833 til Fjælberg, 23. Juni 1843 Provst i Søndhordland, 23. Juni 1854 Sognepræst til Frederiksstad og 4. Jan. 1860 Provst i Nedre Borgeyssels Provsti. Var 1845 og 1848 Storthingsmand fra Søndre Bergenhus Amt. Erholdt 23. Marts 1880 Medaljen for Borgerdaad i Sølv for lang og nidkjær Virksomhed som Forligelseskommisær og blev 18. Oktbr. 1877 R. St. O. O. Døde i Christiania 7. Aug. 1892.

Gift 1827 med Anne Johanne Grøgaard, f. i Øiestad 1. Juni 1807, † i Fredriksstad 28. Sept. 1878, Datter af Sognepræst til Nykirken i Bergen H. J. Grøgaard, se S. 122.

Børn:

1. Maren Laurentse Stub Koren, f. 20. Marts 1829. — 2. Anne Marie Koren, f. 6. Nov. 1830. — 3. Hanne Laurentse Koren, f. 1832, † samme Aar. — 4. Hanna Laurentse Koren, f. 29. Okt. 1833, † 5. Marts 1891; gift 1865 med Skibsfører Alexander Bugge Mørch, S. af Konsul Alex. Mørch. — 5. Emma Stub Koren, f. 15 Febr. 1836. — 6. Helene Sophie Koren, f. 13. Aug. 1837, gift 1859 med Agent Stevelin Urdahl. — 7. Ida Elise Koren, f. 20. Apr. 1839. — 8. Ulrik Wilhelm Koren, Skibskaptein, f. 3 Juli 1840. — 9. Hans Jakob Grøgaard Koren, f. 26. Nov. 1842; Student 1861 og medicinsk Kandidat 29. Mai 1869 med *haud ill.*; fra 1870 Amanuensis hos Distriktslæge Buch i Farsund; gift i Christiansand 1870 med Fanny Wilhelmine Rode, Datter af Artillerikaptein Hans Henrik Albert Rode og Emilie Harriet Trepka. — 10. Peter Stuwitz Koren, f. 20. Mai 1844, Sognepræst til Glemminge; gift 1876 med Marie Rode, Søster til

hans Broderkone. — 11. Poul Frederik Koren, f. 3 Juni 1846, † 30 Marts 1891 som Agent i Fredrikstad; gift med Caroline Ramm, † 23. Dec. 1891, D. af Sagf. Ove Engelsen R. og Hanna Schou. — 12. Johan Christian Koren, Telegrafist, f. 11 Febr. 1848. — 13. Anton Wilhelm Carl Koren, f. i Fjælberg 15. Novbr. 1850, Student 1868, Cand. jur. 1872, kst. Byfoged i Molde. Ugift. — 14. Christian Erhard Koren, f. 16. Jan. 1853, Stud. 1871, cand. th. 1876, Sognepræst til Øxnæs, nu til Steigen; gift 25. Mai 1882 med Marie Hvisterdahl, D. af Agent Christian Bomhoff H. og Marie Duus.

16. Hans Christian Nimb.

Født i Lands Præstegjæld i Hamar Stift 3. Oktbr. 1811 af Forældrene Lensmand Michael Christian Nimb og Magdalene Dorothea Hals. Blev 1823 Discipel i Drammens lærde Skole, som han efter 5 Aars Skolegang forlod, for under privat Undervisning at forberedes til Universitetet. Blev 1829 Student med *haud ill.*, samme Karakter Aaret efter til 2den Examen. Studerede først Medicin, men ombyttede dette Studium med Theologi og tog theol. Examen 7. Febr. 1837 med *haud ill.* Blev derpaa Huslærer hos Provst Aabel i Land til 1842 og derefter i lignende Stilling hos Sognepræst Winsnæs i Vik indtil 1846, da han ansattes som konstitueret Andenlærer ved Stordø Skolelærerseminarium, blev 7. Mai 1857 Sognepræst til Fjælberg, hvilket Embede havde staaet ledigt fra 1854 paa Grund af Forslag til Forandring i sammes Grændser. Døde i Bergen 17. Mai 1867.

Gift 1) 13. Jan. 1846 med Anne Sophie Heiberg Daae, f. 20. Okt. 1825, † 25. Febr. 1849, Datter af Kaptein Gerhard Heiberg Daae og Christiane Sophie Fasting. 2) 1852 med Elise Benedicte Daae, Sødskendebarn til hans første Hustru, f. 15. Nov. 1830, Datter af Ludvig Daae, Sognepræst til Lærdalog Elise Benedicte Petersen.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Christiane Sophie Nimb, f. 23. Nov. 1846. — 2. Michael Christian Nimb, f. 11. Sept. 1848, Sømand.

Af 2det Ægteskab:

3. Gerhard Heiberg Daae Nimb, f. 18. Jan. 1853, † 24. Jan. samme Aar. — 4. Anne Sophie Heiberg Daae Nimb, f. 4. Marts 1854.

17. Carsten Henrik Schanche.

Sønnesøn af Sognepræsten til Hosanger af samme Navn, født 12. Septbr. 1810 i Bergen, hvor Faderen Herman Garmann Schanche var Overvrager. Moderen Cecilia Cathrine Garmann, † 1838. Blev Student 1830 og theol. Kandidat 3. Febr. 1836 (3). Var i næsten 15 Aar Lærer ved Bergens Realskole, blev 27. Novbr. 1851 Sognepræst til Sortland i Vesteraalen, 1. Sept. 1858 til Skonevik og 16. Sept. 1867 til Fjælberg, hvorfra han blev i Naade entlediget 24. Mai 1873. † 20. Mai 1886 paa Utstein Kloster.

Gift 29 Oktbr. 1850 med Anne Hedvig Lund, f. 6. Febr. 1821, † 2. Juli 1875, Datter af Eilert Gabrielsen Lund fra Farsund, Havnefoged i Bergen, og Anne Elisabeth Konow.

Børn:

1. Anne Elisabeth Schanche, f. 29. Septbr. 1851, † 11. Juli 1865. —
2. Herman Garmann Schanche, f. 19. Decbr. 1854, Student 1872, cand. jur. 1880; kst. Konsul i Bordeaux; gift med Cecilia Rosenkilde. — 3. Eilert Schanche, Agronom, f. 18. Marts 1859. — 4. Carsten Henrik Schanche, f. 15. Juli 1860, † 21. Sept. 1862. — 5. Cecilia Cathrine Garmann Schanche, f. 13. April 1865.

18. Carl Johan Peter Petersen.

Født i Christiansand 15. August 1825 af Forældrene Handelsborger Gulov Petersen, † 1875, og Hustru Caroline Elisabeth Ross, † 1868. Har gennemgaaet Christiansands Kathedralskole og blev derfra dimitteret. Ex. art. 1843 (3), ex. philos. 1844 (2), ex. theol. 24. Febr. 1848 (2), pract. 1848 (2). Var som Kandidat i 1848—49 kst. Lærer ved Christiansands Kathedralskole, 1850—51 Lærer ved Molde Middelskole, derfra tilbage til Universitetet, hvor han 1852—53 studerede Realfag og bestod Examen i den matematiske Afdeling, 1854—55 Inspektør ved Ringerikes Realskole, blev Cand. real. 5. Oktbr. 1855 (3). Udnævnt til Kateket i Farsund 25. Aug. 1855, ordineret 7. Dec. samme Aar, kaldet til Pastor for den 1ste norske evangelisk-lutherske Menighed i Chicago 1. Okt. 1860, tiltraadte dette Embede i April 1861, udnævnt til Sognepræst i Fjælberg i Bergens Stift 29. Sept. 1873, til Sognepræst i Hedrum, Larviks Provsti, Christiania Stift, 30. Sept. 1880 og til Sognepræst i Tune, Vestre Borgeyssels Provsti, Christiania Stift, 3. April 1886.

Gift i Kongsberg Kirke 17. April 1854 med Jensine P. Abildgaard, f. 17. Juli 1822, Datter af fhv. Toldinspektør paa Moss Peder Abildgaard.

Børn:

Ilive er 2 Døtre, hvoraf den ene er Lærerinde ved Folkeskolen paa Moss, og den anden er gift med Ingeniør Christopher Tullin Melby i Christiania.

Han er omtalt i skandinaviske og amerikanske Blade i Chicago som Medlem af «Chicago Relief and Aid Society» efter Chicagos Brand i Okt. 1871 og som Medlem af «Chicago Academy of Sciences» i Nov. 1871 og som Festtaler ved Nordmændenes Tusindaars-Fest i Chicago 18. Juli 1872 samt ved Indvielsen af Nordmændenes Sangforenings Fane 1872; er derhos omtalt i Luth. Kirketidende (Christiania) for 18. Okt. 1879 under Overskriften: «Kirkelige Tilstande i Fjælbergs Prgj.» og i Fædrelandet for 26. Aug. 1886 under Overskriften: «Fra Hedrum».

Af hans Skrifter mærkes: «Forsvar for den norske Alterbogs Daabsformular» (i Norske Synodes Kirketidende 1867). — «Forskjel mellem Lutheranere og Methodister» (i samme Kirketidende 1869). — En ved Pastor P. forrettet Jødedaab i Chicago i 1868 (optaget i «Missionsblad for Israel» i Christiania Novbr. 1869). — «Norway a thousand Years ago» (i Chicago-Tribune 1872). — «Arctic Discovery» (by Capt. Elling Carlsen, Tromsø). — «Notitser fra en Reise i Jødeland og Egypten» (i Luth. Kirketidende for 23. Juli, 6., 13., 20. og 27. August 1892). — «Prædikener over de 3 Textrækkers Evangelier» (Christiania 1893).

19. Johan Ludvig Frithjof Buch.

Født i Moland, Thelemarken, 17. Mai 1831 af Forældrene Sognepræst Wilhelm Henrik Buch, f. 9. Febr. 1798, † 10. Febr. 1890 i Christiania, og Louise Riis, f. 10. Juni 1801, † 26. April 1853, Søster til Stiftamtmand i

Christiania Frederik Riis, † 1846, og til Justitiarius i Bergens Stiftsoverret Boye C. Riis. Dimitteret af Faderen fik han ex. art. 1851 (4), ex. philos. 1852 (3), ex. theol. 7. Juni 1858 (3), pract. (3). Var først Huslærer og blev udnævnt til Sognepræst til Værø og Røst 24. Okt. 1863, til Saltdalen 15. Okt. 1870 og til Fjælberg 16. Febr. 1881. Herfra blev han 12. Mai 1888 forflyttet til Birid Sognekald, hvor den Ulykke rammede ham, at hans Præstegaard brændte 13. Sept. 1890. Død 26. Jan. 1892. Han var paa Værø Forligelseskommisær 1864—69.

Gift i Holden 2. Mai 1864 med Jakobine Aall, f. i Hammerfest 24. Oktober 1843, Datter af Provst og Sognepræst til Brunlaugnæs Hans Cato Aall, f. 13. April 1807, † 7. April 1862, og Karen Nikoline Harris, f. 8. April 1807, † 28. Mai 1856.

Børn:

1. Hans Cato Buch, f. 13 Apr. 1865, Stud. 1885, Cand. theol. 1891, Huslærer i Solør. — 2. Wilhelm Buch, f. 1867, Musiker. — 3. Johannes Buch, f. 1869, † 27. Jan. 1873. — 4. Charlotte Buch, f. 7. Aug. 1871, gift med Kjøbmand Caspar Fredrik Sigveland. — 5. Johannes Buch, f. 1873, Kontorist. — 6. Samuel Buch, f. 1876, Kontorist. — 7. Maria Buch, f. 1878, ugift. — 8. Judithe Beate Buch, f. 1879, † 11 Marts 1883. — 9. Gottfred Buch, f. 1880.

20. Peter Andreas de Seue.

Født paa Vestby i Rakkestad 7. Nov. 1846 af Forældrene Proprietær Niels Wilhelm de Seue, f. 30. Nov. 1799, † 1875, og Hustru Karen Marie Houmann, f. 12. Dec. 1813, † 1874. Slægten stammer fra en fransk Officer, der 1679 udvandrede fra Frankrige. Her i Landet har næsten alle dens Medlemmer været Officerer. Gik i Fredrikshalds Latinskole fra 1858—1864, de første Aar under Rektor J. L. Frølich. Fik exam. art. 1864 (2), exam. philos. 1865 (2), ex. theol. 11. Juni 1874 (2), prakt. 1875 (2). Under et Ophold i Skotland Sommeren 1875 vikarierede han for Søndagspræsten i Leith i nogle Uger, var derpaa Huslærer hos Sognepræst Kiær i Fiskum i 2 $\frac{1}{2}$ Aar, og endelig fra 1878—81 Assistent hos Søndagspræsten i London. Udnævnt til residerende Kapellan til Ramnæs i Jarlsberg 20. Aug. 1881 og til Sognepræst til Fjælberg 20. Okt. 1888. Ugift.

Se den norske Søndagsmissions Historie af J. N. Brun og Bud og Hilsen i nogle Indberetninger fra London i Aarene 1878—81.

Personelle Kapellaner.

1. Gabriel Anderssen Bang,

fra 1598—1616, se Sognepræster, S. 221.

2. Hans Mikkelsen Pintzback,

fra 1620—1621, se Sognepræsterne, S. 221.

3. Anders Olsen Horsens

fra Jylland, blev Student fra Bergens Skole 15. April 1620. Blev ifølge Klage fra Else Nilsdatter Kock indkaldt for Bergens Kapitel den 16. Juni 1624 for

Misligholdelse af det Ægteskabsløfte, han havde givet hende, men da ingen Trolovelse var indgaaet, blev han frikjendt. Blev 1626 afsat, fordi han havde besvangret Gabriel Bangs Enke, og stod de .begge 1626 aabenbar Skrifte i Fjælbergs Kirke. Ved Kongebrev af 17. Juni 1631 blev Opreisning givet ham, saa han kunde kaldes til Præst af hvilken Menighed han blev valgt.

4. Diderik Pederssen Heldtberg.

Søn af Stedets Sognepræst Peder D. Heldtberg, født 1663, dimitteret fra Bergens Skole(?) og ansattes 1689 som Kapellan, men omkom 1691 paa Søen paa en Annexreise.

5. Anders Eliassen Schonevig,

fra 1687—1702, se Sognepræsterne, S. 223

6. Lars Pedersen Werløes,

se personelle Kapellaner i Hammer.

7. Peder Hooft,

fra 1713—1722, se personelle Kapellaner til Skonevik, 186.

8. Dithmar Dithmarsen Kahrs,

fra 1770—1785, se Sognepræster til Strandebarm.

9. Augustinus Meldal Brun,

fra 1779—1807, se Sognepræsterne, S. 225.

10. Anders Oluf Daae,

fra 1871—1873, se Sognepræsterne til Manger.

C. Stordø.

Stordø Sognekald udgjorde tilforn Hovedsognet Stordø og Annexsognene Fitje og Valestrand; ved kgl. Resolution af 24. Mai 1862 blev Fitje Sogn adskilt fra Stordø, for at blive et eget Sognekald; ved kgl. Resolution af 26. Febr. 1870 blev endvidere Valestrand Sogn fraskilt og henlagt som Annex under Sveens Præstegjæld.

Sognepræster.

1. Nils Skaaning

fra Ystad i Skaane, var formodentlig den første evangeliske Sognepræst. Absalon Pederssøn kalder ham en gammel Mand, da han i Aaret 1562 lidt tilforn var bleven, det vil sige var omkommen paa Søen, formodentlig paa en af sine Annexreiser.

2. Hieronymus Nielssøn

valgtes 1562 til Sognepræst, dertil ordineret i Bergen 22. Oktbr. samme Aar. Han var Søn af Hr. Niels Grimsons og havde i 6 Aar været Hører ved Bergens Skole før sin Ansættelse paa Stordø. Døde i Slutningen af 1594.

3. Mag. Niels Pedersøn Foss.

Formodentlig fra Danmark, blev 1595 kaldet hertil som Sognepræst. Under Kaldets Ledighed havde en Johan Johansøn, født i Nærheden af Bergen, fra hvis Skole han var dimitteret og derefter havde studeret i Kjøbenhavn, erholdt kgl. Tilsagn af 31. Dec. 1594, udstedt til Lensmanden Peder Thott og Biskop Anders Foss, om at han fremfor nogen anden skulde erholde Stordø Kald, om han dertil fandtes dygtig og skikkelig og erholdt Sognemændenes Samtykke og Kaldelse. Han maa imidlertid ikke have været istand til at opfylde disse Betingelser, eftersom Mag. Foss rettelig blev kaldet og efter Ordination af Lehnsmanden fik Kollats. Der gjordes ham alligevel Modstand ved Overtagelsen af Embedet af Johan Johansøns Slægt og Venner tilligemed flere formaaende Mænd paa Stordø, der ønskede ham til Præst, og da Mag. Foss ikke i Ro og Fred kunde udføre sin Gjerning, og han derover klagede til Kongen, blev Biskopen og Lehnsmanden paalagt ved en kgl. Skrivelse af 12. Mai 1595 at sørge for, at ingen Hindringer eller Vanskeligheder gjordes ham, under Trusel af Vedkommendes Afstraffelse. Han blev 29. Jan. 1606 og 31. Jan. 1607 indkaldt for Kapitlet som beskyldt for Leiermaal. Sagens Udfald kjendes ikke.

4. Peder Pedersøn Aalborg.

Født paa St. Povels Omvendelsesdag — 25. Jan. — 1575, rimeligvis i Aalborg, hvorfra han optog sit Familienavn, og i hvis Skole han havde erholdt Undervisning af Nils Paasche, Stedets daværende Rektor, senere Biskop i Bergen, med hvem han som Sognepræst stod i et venskabeligt Forhold. Blev først Medtjener eller Kapellan hos Fornævnte, hvem han succerede antagelig 1607. Han synes at have været af et heftigt og lidenskabeligt Sind og tildels drikfældig, hvilket gav Anledning til Tvist og Trætte med flere Menighedslemmer; men hvad der især voldte hans Ulykke og hvorover der blev klaget til Kapitlet 1632, var, at han af Hævn havde afvist visse bestemte Personer fra Sakramentet,

navngivet dem fra Prædikestolen og forbandet dem og derhos tilføiet, at de som ikke sagde Amen til denne hans Forbandelse, ogsaa skulde være forbandede. Alle disse Klageposter blev befundne grundede, og ved Dom af 12. April 1634 blev han afsat og herefter betragtet som uordineret.

Han var en af den Tids faa Salmedigtere her i Landet, og forefindes af ham 2de Afskrifter af en af ham forfattet Paraphrase af Davids Salmer, den ene i de kgl. Samlinger i Kjøbenhavn, dediceret Norges Kantsler Jens Bjelke til Østraat, den anden i de Thott'ske Samlinger paa det store kgl. Bibliothek, dediceret Knud Gyldenstjerne, Befalingsmand paa Bergenhus og hans Hustru Sophie Lindenow. Dedicationerne er dateret fra den daværende Præstegaard paa Stordø Nedre-Aadland 26. Jan. 1622.

Gift 1) 3. Juli 1608 med Sara Danielsdatter, † 1613, Datter af Sognepræst Daniel Pedersen i Finnaas, S. 200. 2) med Anne Andersdatter. (Cfr. Nye kirkehist. Saml., I., S. 554 ff.)

5. Peder Monsen Schriver.

Blev Sognepræst 1634 og forblev som saadan indtil 1648. Anmeldtes 14. April 1643 for Kapitlet for i Drukkenskab at have været i Slagsmaal med Fogden i Søndhordland Christen Hansen. Under Sagens Behandling benægtede han at have været drukken og erklærede tillige, at han, siden han var bleven Præst, aldrig havde været saa beruset, at han, uden Forargelse «sit Embeds partes kunne forrette». Tilspurgt af Bispen, hvad han som Præst havde med at visitere de Skibe, som laa ved Stordø Toldsted, svarede han, at han havde gjort Ed paa at fremme Kongens Gavn og Bedste.

Han havde baade af Biskopen og Provsten tilforn været advaret om at undgaa al Trætte, hvori han havde indviklet sig med Admiral Erik Ottesen til Vatne paa Stordø, hvorfor Kapitlet forlangte af ham en skriftlig Forpligtelse til at føre et fredeligt og mere regelmæssigt Liv; men hertil var han ganske uvillig, da han erklærede, hellere at lade sig fratage Embedet, end indgaa herpaa.

Senere maa han have været uforsigtig i sine Ytringer om offentlige Angiggender, og blev han i den Anledning den 27. Jan. 1648 af Slotsherren Henrik Thott til Boltinggaard stævnet at møde for Kapitlet, for at have talt imod Øvrighedens Foranstaltninger, navnlig angaaende Rostjenesten, hvis Størrelse for hans Vedkommende var altfor høit ansat, idet han havde sagt, at det var bedre at kaste Kjolen og følge Krigen. Overbevist om at have ytret sig saaledes, bad han, at Sagen ikke maatte forfølges, og blev dette ham tilstaaet mod at han frivillig nedlagde sit Embede, søgte sin Bopæl udenfor Søndhordland og i de første Aar ikke søgte noget præsteligt Embede. Senere blev han ikke befordret, men døde i Bergen i meget høi Alder 1708. Var gift, men uden Børn. Se D. Thrap: Berg. Kirkeforhold i det 17. Aarh. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., N. R., VII, S. 138.

6. Peder Olsen Svegning

fra Danmark. (Petrus Olai Svegnius dep. nemlig fra Slagelse Skole under 21. April 1632). Han skal have studeret i Wittenberg og ved andre fremmede Universiteter. Hans første Ansættelse var som Sognepræst i Stavanger Lehn,

men da han her kom i Uenighed med Almuen om Tiendens Ydelse, blev han 1648 valgt til Sognepræst til Stordø. Men ogsaa her mødte ham Ubehageligheder. Øverste Skibshovedsmand eller Admiral Bernt Orning, der var Eier af Sædegaarden Vatne paa Stordø, ønskede at mageskifte Gaarden Tyse med Nødre Aadland, som da var Præstegaard, for at bruge den som Underbrug under Hovedgaarden Vatne. Herimod kjæmpede Præsten ivrigt, men uden Nytte, da Orning omsider erholdt sit Ønske opfyldt ved ham meddelt Mageskifteskjøde af 8. Aug. 1648. Dette gav maaske Anledning til senere Stridigheder mellem dem, der omsider havde Proces tilfølgende, idet Svegning klagede til Kapitlet over Ornings letsindige Omgang i flere Henseender, ligesom at denne foruden at han selv undlod at søge Kirken, endog lukkede Kirkens Døre, for at hindre Guds-tjenesten. Efterat Sagen i 1651 havde været behandlet i Kapitlet, og Dom var afsagt, der gik Orning imod, fandt den omsider sin endelige Afgjørelse ved Herredagsdom paa Akershus af 29. Juli 1656, ifølge hvilken Kapitlets Dom blev stadfæstet og Orning ilagt en Mulkt af 100 Rdr. til Hospitalet i Bergen, samt derhos paalagt at staa aabenbar Skrifte for Biskopen. Udfaldet af Sagen maa vel have krænket denne myndige Adelsmand, og det er saaledes ikke usandsynligt, at han for at hævne sig havde en Haand med i den mod Præsten af Almuen reiste Sag i Aaret 1668. I Klagen beskyldes han for Drukkenskab endog under sine præstelige Forretninger, ligesom ogsaa for Ulydighed mod Provst og Biskop, hvilke Beskyldninger for endel blev bevisliggjorte ved de paa Hjemthinget afgivne Prov, hvilket bevirkede, at Biskopen under 17. Mai 1669 lod Svegning suspendere og overdrog hans Kapellan at bestyre Sognepræstembedet. Under disse Omstændigheder reiste han uden Øvrighedens Til-ladelse til Kjøbenhavn, for om muligt ved at søge Kongens Naade at hindre sin Afsættelse, der ifølge Sagens Gang syntes ham temmelig vis, hvorfor ogsaa Sagen blev udsat for Kapitlet, der under 14. Dec. 1670 erklærede, at ingen Afgjørelse fortiden kunde finde Sted paa Grund af Præstens Fraværelse. Om han fik Naade, er uvist. Han gjorde imidlertid hvad han formaaede for at afbøde det Slag, der truede ham med Undergang og udgav i den Anledning sit sidste Arbeide: *Carmina ad Christianum Vtum*. Hatting paastaar rigtignok, at han ved kgl. Bevilling af 30. Novbr. 1669 afstod sit Embede til sin Kapellan mod aarlig Pension, men forudsat at Aarstallet er rigtigt, staaer dette i Strid med Kapitlets Forhandlinger. Vist er det i alle Fald, at han døde under sit Ophold i Kjøbenhavn i Slutningen af 1670 eller Begyndelsen af 1671. Se D. Thrap: Berg. Kirkeforhold i 17. Aarh. i Johnson og Casp. theol. Tidsskr., N. R., VII, S. 171.

Ligesom sin Formand i Embedet var Peder Olssen Svegning Salme-digter, og mærkeligt nok havde han ligesom denne valgt Davids Salmer til Stof for digterisk Behandling. Denne Kjærlighed til Davids Salmer synes at være eiendommelig for det 17de Aarhundrede, da der i dette Tidsrum findes et ikke lidet Tal af baade trykte og utrykte Arbeider af rimede Paraphraser over dem. Dette lader sig for endel forklare af de Tidens Forhold, nemlig det stærke Tryk, der hvilede paa Folkene ved de blodige Krige, der herjede Landene. Disse Tider var Nøds- og Sorgetider, og derfor søgte ofte Hjertet Trøst i de

dybe Toner, der lød fra Davids Harpe, hvis Klagesange og Troskvad greb Sjælene med en underlig Kraft, der fik sit Udtryk i Salmetoner. Peder Olssen Svegning har leveret en utrykt metrisk Bearbejdelse af udvalgte Davids Salmer paa Latin og Dansk, dateret fra Tyse Præstegaard 1. Mai 1656*).

Forskjellen mellem hans og Formandens Arbejder er isøinefaldende, navnlig med Hensyn til Versifikationen, der hos Svegning falder baade lettere og renere, en Følge af Anders Christensen Arrebo's Fortjenester, der ved Udgivelsen af sin metriske Paraphrase af alle Davids Salmer i Aaret 1623 havde lagt en god Grundvold, hvorpaa Efterfølgerne kunde bygge videre.

Foruden dette Udvalg udgav Svegning under sit Ophold i Kjøbenhavn 1669 en anden Samling af Salmer, kaldet «Aurora» eller «Ny Morgenrøde»; det er aandelige Salmer og Bønner paa hver Dag i Ugen, hvoraf Kingo i sin Vinterpart af Kirkesalmebogen har optaget nogle, ligesom Prøver af dem findes i Brandt og Helvegs: «Den danske Salmedigting».

Han synes at have været gift 2 Gange, men hans første Hustru kjendes ikke. Den anden var Maren Christensdatter Lind, maaske Datter af Christen Lauritsen Lind, Sognepræst til Klep paa Jæderen, f. 1645, † paa Stordø 1730, begr. 27. Apr.

Børn:

1. Sidsele Svegning, var forlovet med Nathanael Madssen, men døde før deres Ægteskab. — 2. Maren Svegning, gift med Eftermanden. Var af 1ste Ægteskab.

7. Nathanael Madssøn Melbo.

Findes inmatrikuleret fra Stavanger Skole 3. Mai 1658 som Nathanael Matthiæ Undevanus; deltog i Kjøbenhavns Forsvar og blev nok snart derpaa personel Kapellan hos Fornævnte og Sognepræst 20. Nov. 1669. Døde som saadan 1686 eller 1687.

Blev 1672 af sin Biskop ilagt en Mulkt af 20 Rdr. til Præsteenker, fordi han uden Nødvendighed havde hjemmedøbt Sorenskriver i Søndhordland Povel Trolsens Barn.

Gift 1) med Maren Pedersdatter Svegning, se ovenfor. — 2) med Sara Iversdatter Gram, f. 1652, † paa Stordø 1729, begr. 18. Jan. Datter af Foged over Søndhordland og Hardanger Iver Knudssøn Gram og Karen Andersdatter Brose, † paa Sør-Huglerø i Fjælberg 1712. Se Hr. Anders Brose til Fjælberg.

Børn:

1. Mads Melbo, var 1694 Discipel i øverste Lektie i Bergens Latinskolé. — 2. Karen Melbo. — 3. Johanne Melbo, gift med Handelsmand Mathias Ellingsen i Bekkervik, Søn af Elling Albertsen og Anne Bjørnsdatter. — 4. Inger

*) Skriftet, der findes i Kjøbenhavns Universitets Bibliothek, har følgende Titel: *Psalmorum aliquot Davidis Carmine et Rhythmo latino-danico redditorum Prodromus*. En liden Prøffve udaff Kong Davidsz Psalmer Sangviisz Efter de Melodier, som nu mest brugelige ere udsatte af Peder Oluffsøn Svegning, Sognepræst til Støren.

Melbo, † 1760, gift med Politibetjent i Bergen Søren Nielsen Borg, † 1730. — 5. Anne Melbo, gift med Løitnant i Bergen Lars Mortenssen Blix, † 1736. — 6. Iver Nathanaelssen Melbo, Student fra Bergens Skole 1695, Gjæstgiver og Handelsmand i Bekkerviken i det nuværende Præstegjæld Fitje; gift med Elen Christine Rawert fra Bergen, † 1769, Datter af Henrik Rawert og Gjertrud Wessel. — 7. Maren Melbo, gift med Løitnant Gregers Artrum(?). — 8. Sara Melbo, f. 1684, † 1751, gift 1) med Thorbjørn Larssen; 2) 1741 med Toldkontrollør i Stordø Nils Gorm, Søn af General-Toldforpagter i Bergen og Kontrollør ved Søndhordland Toldsted Nils Larsen Gorm. De 3 sidste af 2det Ægteskab.

8. Diderik Nilssen Muus.

Født 1633, Søn af Sorenskriver paa Hedemarken Nils Rasmussen Muus og Marichen Diderichsdatter. Blev Student 1653 fra Roeskilde Skole og 20. Januar 1661 personel Kapellan i Ringsaker hos Sognepræst Jens Christophersen, men blev herfra fordreven af den myndige Alf Pedersen, begik siden Leiermaal, men blev benaadet og tilladt at søge Embede i et andet Stift, hvorefter han 11. Dec. 1686 blev Sognepræst til Stordø. Døde 1706. Besad megen Færdighed i Træskjæring. (Se Klæboe: N. Folke-Kalender 1893: Hr. Alf Pedersøn til Ringsaker).

Gift 1666 med Maren Skaktavl, Datter af Lagmand Thorbjørn Thorbjørnsen og Anne Nielsdatter Krag, samt Enke efter Kapt. Mogens Handingmand, og havde Datteren Maria Benedikte (Bente Marie) Muus, gift med Eftermanden i Kaldet.

9. Jonas Olsen Hougs.

Skal være født i Haus Præstegjæld af fattige Bønderfolk og erholdt Undervisning af Stedets Sognepræst Mogens Mogensen Hammer, kom derefter i Bergens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1685(?). Blev 6. Marts 1690 personel Kapellan i Stordø med Succession. Blev Sognepræst 9. Febr. 1706 og døde som saadan 18. Febr. 1715.

Gift med Formandens Datter Marie Benedikte Muus, f. 1678, † paa Stordø 1756, begr. 8. April.

Børn:

1. Olaus Nicolaus Hougs, f. 1692, Borger i Bergen (?), gift med Susanne Olsdatter, † 1753. — 2. Magnus Hougs, f. 1693. — 3. Marie Skaktavl Hougs, født 1694, gift med personel Kapellan i Stordø Volqvart Hansen Smith, se der. — 4. Diderik Hougs, f. 1701. — 5. Peter Hougs, f. 1703.

10. Mag. Thomas Scheen.

Født 1660 i Throndhjem, hvor Faderen Sven Scheen var Kommandant paa Munkholmen. Deponerede fra Throndhjems Skole 1680 som «Thomas Suenonius», var Famulus paa det kgl. Bibliothek og, efterat have taget theol. Examen med *laudab.*, drog han tilbage til sin Fødeby, øvede sig der i at prædike baade i Byens

Kirker og paa Munkholmen. Dette gav Anledning til at han kom i nærmere Bekjendtskab med Griffenfeld, som sad der som Statsfange fra 1680—1698. Denne Lærde, for hvem han ofte prædikede, gav ham ikke alene de fornødne Vink med Hensyn til den rette Prædikemethode, men gav ham ogsaa Smag for Videnskaberne og udviklede hans Aand ved sine lærerige Samtaler. Blev 1682 resid. Kapellan til Vingelen, som den Tid laa under Tønset, 12. Marts 1687 Vicepastor til Værdalen og 1700 Magister, hvorhos han var forrettende Provst i Indherred. Da dette Kalds væsentligste Indtægter tilfaldt Lector theol. i Thronhjelm, til hvem det var beneficieret, reiste Scheen til Kjøbenhavn, for at søge bedre Befordring og erholdt 23. Juni 1705 Aurlands Sognekald i Indre Sogn. Da han imidlertid blev misfornøiet med Byttet, drog han tilbage til Værdalen og voldte Stedets Præst Thomas Jensen Collin megen Fortræd, saa at denne nødtes at søge Kongen om at blive ham kvit, hvilket ogsaa lykkedes ham, da Scheen ved et kgl. Reskript blev befalet at forføie sig til sit Kald i Sogn. Her forblev han til 1713, reiste til Kjøbenhavn efter at have faaet sin Søn adjungeret, og blev 7. Januar 1715 Sognepræst til Stordø. I dette sit Embede udviklede han sig i Stridigheder, der havde hans Afsættelse til Følge. Ved Sognepræst til Os, Provst Christopher Garmanns, Død den 2. Juli 1721, blev Søndhordlands Provsti ledigt. Den Afdøde, en af de Tidens rigeste Præster, efterlod sig en anseelig Slægt, der stod i Forbindelse med Stiftets fornemste Familier. Bergens Biskop Clemens Schmidt holdt Ligprædiken over Provst Garmann den 9. Juli i Overvær af en stor Forsamling af indbudne fornemme Gjæster. Den Afdødes Søn, General-Toldforvalter i Bergen Johan Garmann, der var gift med en Søster af Kvindherreds Sognepræst, den meget formuende Wilhelm Frimann, ønskede gjerne denne sin Svoger til Provst i Faderens Sted, men dette lod sig vanskelig gjøre paa almindelig Maade, da der i Provstiet var 3 Sognepræster, der var ældre og tillige Magistre, og en af disse maatte efter den Tids Skik ansees mest kvalificeret til at komme i Betragtning. Imidlertid fandt Biskopen paa Raad. Han indsatte nemlig strax den Afdødes Svigersøn Nils Leganger, der havde Exspektance paa Os Sognekald, i sit nye Embede, lod derpaa samme Dag de tilstedeværende 2 andre Sognepræster Johan Koren i Etne og Jesper Omsen i Finnaas, der var Svogre, den ene Sognepræst Frimanns Stedsøn, den anden gift med hans Steddatter, afgive skriftlige Vota paa Provst, og da alle disse 3 stemte paa Wilhelm Frimann, der tillige med Biskopens 2 Stemmer altsaa erholdt de fleste Stemmer, blev han samme Dag installeret som Provst i Søndhordland, uden at de øvrige Sognepræsters Stemmer i Provstiet var affordrede. Denne mindre end lovformelige Fremgangsmaade bragte Scheen i Harnisk, og hans egen ved denne Leilighed krænkede Selvfølelse lod ham se Sagen i et andet Lys, end han burde. Han indgav en Forestilling til Kongen, hvori han skarpt betonede Biskopens ved denne Leilighed udviste ulovlige Fremgangsmaade, der var fremkaldt alene af verdslige Hensyn og ikke til Guds Ære og Menighedens Opbyggelse. Han udrettede imidlertid Intet ved den indsendte Klage, hvorimod Provstevalget blev godkjendt ved kgl. Reskript. Biskop Schmidt maa imidlertid have følt sig stødt over Scheens Udtalelser og paa hans Foranledning udkom et kgl. Reskript af 2. Januar 1722, ifølge hvilket Scheen skulde i et dertil berammet Møde i Kapitlet, der blev

fastsat til den 17. Juni, modtage en Tilrettevisning af Stiftamtmanden for sit udviste Forhold mod Biskopen. Han undlod at indfinde sig til den berammede Tid og angav Sygdomsforfald, hvorhos han sendte en ny Forestilling til Kongen af 27. Juli 1722 med Gjentagelse af sin Anke over Provstevalget og Klage over den ham vederfarne Uret samt Andragende om at Sagen maatte undersøges og paakjendes for en ordentlig Ret. Dette sidste blev indvilget, og ved Reskript af 10. August blev Provsteret befalet nedsat over ham. Den faldne Dom af 3. Marts 1723 berøvede ham hans Embede og dertil maatte han betale Sagens Omkostninger med 26 Rdr. Norske Lovs 1 — 1 — 6, der handler om Ulydighed mod Kongens Befaling, gjordes her, som det synes paa en ubillig Maade, anvendelig paa ham, og derved blev han fældet. Consistorialretten, hvortil Sagen var henvist, fældte samme Dom og forøgede Sagsomkostningerne, men førend Overhofretten kunde afgiver sin Kjendelse, stod Scheen allerede for den Høiestes men ogsaa Barmhjertiges Domstol. Han døde nemlig 1724. Trættekjær, fremfusende og selvgod var han, men tillige en lærd og i sit Embede nidkjær Mand.

Gift med Lisbeth Brandahl, Datter af Peder Rasmussen Brandahl, Vicepastor til Norddalen; hun overlevede ham.

Børn:

1. Sven Scheen, Sognepræst til Aurland, se der. — 2. Peder Brandahl Scheen, f. 1700, Student fra Bergen 1720, var antaget 13. Febr. 1728 som Missionær i Grønland i Albert Tops Sted, men døde førend Reisen dertil, var gift med Enken Johanne Forenberg (Gavensdatter Wright). — 3. Absalon Scheen, var ved Faderens Død Fændrik ved bergenusiske Regiment, blev senere Løitnant og endelig Toldofficiant. — 4. Anna Birgitte Scheen, f. 1696, † 1765, gift med Kaptaintlieutenant Ahasverus Kaas (P. H. T., V, S. 262). — 5. Cathrine Magdalene Scheen, gift med Jens Krogh, personel Kapellan i Ørskog, se der. — 6. Elisabeth Cathrine Scheen, gift med Borger i Bergen Johan Danielsen, † 1718. — 7. Isabella Margrete Scheen, gift med Provst Johan Falch til Altén (senere til Aas).

II. Johan Koren.

Født 1. April 1690 i Kvindherred, hvor Faderen Claus Koren var personel Kapellan og Vicepastor. Blev 1707 Student og theol. Kandidat 1711, var derpaa Amanuensis hos Biskop Mag. Niels Smed og senere Fjerdelektiehører ved Bergens Skole, indtil han 12. April 1713 blev Sognepræst til Etne, hvorfra han 5. Aug. 1724 blev forflyttet til Stordø og derefter blev Provst i Søndhordland. Døde 26. April 1742. Han og Hustru skjænkede ved Gavebrev af 1. Aug. 1730 100 Rdr. til Christiania Latinskole, hvis Renter skulde tilfalde en fattig Discipel.

Gift med Drude Marie Smed, † i Bergen 1763, begr. 25. April, Datter af Biskop Niels Smed.

Børn:

1. Maren Koren, f. 1716, † 1717. — 2. Nils Koren, f. 1718, døbt 13. Sept., var først Skipper, senere Kjøbmand i Bergen, † 1784, begr. 6. Juli; gift 19. Jan] 1745 med Christine Theting, f. 1728, † 1779, begr. 8. Juli, Datter af Kjøbmand i Bergen Ulrik Wilhelm Theting og Regine Bessel. — 3. Claus

Wilhelm Koren, f. 1720, døbt. 29. Nov., Eier af den adelige Sædegaard Ask ved Bergen, titulær Krigsraad, † i Bergen 12. Jan. 1789; gift 9. Juli 1756 med Anne Marie Pogenberg Randulf, f. 27. Dec. 1718, † 20. Dec. 1797, Enke efter Assessor og Eier af Herlø Gods i Manger Johan Lowson (Lausen), † 1756, Datter af Mag. Johan Nilssen Randulf, Sognepræst til Nærø, og Margrethe Nilsdatter Smed. — 4. Magdalene Margrethe Koren, f. 28. Aug. 1722, † 24. Juli 1806, gift 2 Okt. 1742 med Edvard Christie, Sognepræst til Tysnæs, se der. — 5. Wilhelm Frimann Koren, f. 1723, døbt 13. Oktbr., var fra 1783—1786 Stifamtmand i Throndhjem, † i Kjøbenhavn 1788, ugift. — 6. Maren Koren, f. 1725, døbt 18. Jan., † 25. Mai 1806; gift 7. Okt. 1749 med Peter Blytt, Sognepræst til Vikør, se der. — 7. Johan Lausen Koren, f. 1726, døbt 31. Mai, Bergskriver nordenfjelds, Kammerraad, † ugift 176*. — 8. Else Koren, f. 1727, døbt. 2. Sept., † 7. Aug. 1756, gift 28. Marts 1749 med Japhet Hegelund, Sognepræst til Etne, se der. — 9. Drude Marie Koren, f. 18. Okt. 1728, † 10. Febr. 1806 uden Børn; gift 27. Sept. 1772 med Henrik Opdal Celius, Sognepræst til Skonevik, se der. — 10. Peter Frederik Koren, f. 1730, døbt 7. Okt., Byfoged og By-skriver i Christianssund, titulær Generalauditor, Eier af Reknes Gaard med underliggende Grunde; † 1791 ugift under et Besøg i Sogndal. — 11. Sara Koren, f. 6. Marts 1732, † strax. — 12. Rebekka Christine Koren, f. 1733, døbt 5. Marts, † 16. Okt. 1809; gift 1) 14. Juni 1762 med Arnoldus v. Westen Sylow, Sognepræst til Haus, se der; 2) 1768 med Dithmar Kahrs, Sognepræst til Fjælberg, se der. — 13. Peter Hoffmann Koren, f. 1734, døbt 8. Juni, † 1735. — 14. Jesper Koren, f. 1737, døbt. 10. Januar, † samme Aar. — 15. Sara Kornelia Koren, f. 1738, døbt 7. Okt., † 27. Nov. 1807; gift med David Christie, Sognepræst til Sogndal, se der.

12. Willum Schmidt.

Født 1. April 1705 i Haarlev i Sjælland, hvor Faderen Clemens Schmidt, der døde som Biskop i Bergen, da var Sognepræst. Modtog sin første Undervisning af Faderen, men senere af en af Lærerne i Bergens Skole, under Faderens Opsigt. Blev 1721 dimitteret af denne (immatrikuleret 19. Juli), tog Baccalaurensgraden 1722 og vendte 1724 tilbage som theologisk Kandidat med *laudab.* Ansattes 9. August 1728 som personel Kapellan hos Wilhelm Frimann, Sognepræst i Kvindherred, og forblev i denne Stilling, indtil han 29. Juni 1742 blev beskikket til Sognepræst paa Stordø. Døde 28. Juli 1761, efter at han i de 10 sidste Embedsaar havde lidt under Virkningerne af et Slagtilfælde, der havde lammet det halve Legeme og betaget ham Mælet, hvorfor hans personelle Kapellan overtog Kaldets Bestyrelse.

I sine Velmagtsdage skal han have været en dygtig Præst og anfører E. Pontoppidan om ham ved Visitatsen 1749, at han prædikede grundig og opbyggelig.

Gift 14. Okt. 1728 med Johanne Maria Frimann, f. 19. Febr. 1709, † 18. Mai 1770, Datter af Wilhelm Frimann i Kvindherred, se der.

Børn:

1. Dorothea Maria S., født 19. Juli 1729, † ung. — 2. Clemens S., født 15. Juli 1730, † ung. — 3. Maren S., født 15. August 1731, † ugift i Kvindherred 31. Aug. 1796. — 4. Willum S., født 30. Okt. 1732, † ugift

i Bergen 30. Nov. 1809. — 5. Clemens S., f. 14. Jan. 1734, Sognepræst til Selje, se der. — 6. Sara Sophie S, f. 14. Sept. 1735. — 7. Dorothea Maria S., f. 4. Januar 1737, † ung. — 8. Peder S., f. 28. Juli 1738. — 9. Johan S., f. 21. Juni 1740, † ung. — 10. Dorothea Maria S., f. 1742, døbt 12. Juli, † samme Aar. — 11. Dorothea Maria S., f. 1744, døbt 16. Okt., † ung. — 12. Peter Severin S., f. 1746, døbt 27. Mai, † 1751, begr. 21. Aug. — 13. Dorothea Maria S., f. 1747, døbt 13. Juli, † 1748. — 14. Johan S., f. 1749, døbt 10. Juni, Byfoged og Borgermester i Nykjøbing paa Falster.

13. Jakob Wendelboe.

Født 20. Juni 1716 i Bergen, hvor Faderen Niels Wendelboe («Vindelicius», Student 1698) var Klokker til Nykirken. Moderen Cathrine Wessel. Blev 1738 dimitteret fra Bergens Skole, immatr. 31. Juli, og ansattes 30. Sept. 1746 som personel Kapellan i Kvindherred hos Sognepræst Wilhelm Frimann og i samme Stilling 24. Marts 1752 paa Stordø i Sognepræst Schmidts Sygelighedstilstand, hvorhos han under 27. Dec. 1754 erholdt Succession paa Kaldet, som han tiltraadte 1762. Døde ugift 14. Febr. 1768. Var en stiltfærdig, men derhos melankolsk Mand, der i sine tidligere Embedsaar havde Anseelse som en jævn og opbyggelig Taler og ikke uden Lærdom, men allerede 1764, da Biskop Arentz visiterede paa Stordø, befandtes han at være baade legems- og aandssvækket i den Grad, at der ingen Sammenhæng var i hans Prædiken, alt var konfus og kastet om hinanden.

14. Hans Paludan.

Født 2. Jan. 1737 i Thorslunde paa Sjælland, hvor Faderen Jens Paludan, † 1782, var Sognepræst. Moderen Charlotte Helene Wichmann Hasebarth. Blev 1761 Lærer ved Søkadetakademiet i Kjøbenhavn, og 15. April 1768 Sognepræst til Stordø. Døde 11. Sept. 1792. Var meget afholdt baade af Almuen og sine Foresatte for sin Duelighed og Retsindighed.

Gift 1) med Christine Lønborg, f. i Aarhus 16. Marts 1735, † 6. Jan. 1784, Datter af Hans Hansen Lønborg, øverste Kapellan til Domkirken sammesteds, og hans første Hustru Anne Rasmusdatter Rodenburg. 2) med Megtele Cathrine Fleischer, f. 5. April 1739 i Kingservik, † 10. Marts 1819, uden Børn, Datter af Sorenskriver over Hardanger og Voss Johan Sechmann Fleischer, † 17. Aug. 1789, og Cathrine Knudsdatter Geelmuyden.

Børn:

1. Jens Paludan, født paa Stordø 1769, døbt 15. Marts, blev 1792 Lærer ved Waisenhuset i Kjøbenhavn, 27. Marts 1796 resid. Kapellan til Rakkestad, 3. Januar 1806 Sognepræst til Høland, 1816 Provst i Nedre Romerike og 12. Juli 1820 Sognepræst til Eker, † 29. Septbr. 1830; gift 3. Septbr. 1796 med Dorothea Cathrine Hertzberg, f. 16. Okt. 1765, † 15. Sept. 1842, se Finnaas S. 204. — 2. Anne Christense Paludan, f. 1772, døbt 8. April, † 27. Aug. 1779; gift med Kaptein i Sætaten Hans Lemming, f. 24. Sept. 1759, † 26. Juli 1829; senere gift med Johanne Christine Hertzberg, se. S. 205. — 3. Charlotte Helene Paludan, f. 1775, døbt 3. Okt., formentlig † ung.

15. Erik Olsen.

Født 29. Dec. 1761 i Bergen, hvor Faderen Ole Olsen var Skipper, senere Traktør. Moderen: Janniche Andersdatter Schram. Deponerede 1782 fra Bergens Skole og erholdt samme Aar til ex. art., til 2den Examen det følgende Aar samt til theol. Examen 6. Januar 1785 *haud illaud*. Efter i nogen Tid at have været Huslærer hos Sognepræst Jørgen Grundtvig til Ledøie og Smorum i Sjælland, blev han 1787 Kateket ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn og 23. Febr. s. A. tillige personel Kapellan hos Biskop Poul Egede, Præst til Vartou, og 25. Sept. 1789 Præst ved det almindelige Hospital i Kjøbenhavn. I denne Stilling kom han i Strid med Hospitalets Økonom eller Forstander, hvem han beskyldte for Usædelighed og Underslæb, hvoraf Følgen blev, at denne ved Dom afsattes. Som Præst gaves ham flere Gange ifølge Opfordring fra Confessionarius Bastholm Anledning til at lade sig høre for Hoffet, og denne Omstændighed har maaske givet Anledning til, at han 28. Dec. 1792, altsaa i en Alder af 32 Aar, erholdt Stordø Sognekald, som maatte ansees for at være et af de bedste i Stiftet. Ankommen hertil, var han aldeles husvild. Tyse Præstegaard havde siden Provst Johan Korens Afgang i 1742 været ubeboet, da de efterfølgende Præster havde boet paa Kaarevik, som deres private Eien- dom, og da denne nu var solgt til Foged, senere Amtmand Ulrik Wilhelm Koren, købte han af sin Formands Enke $\frac{1}{4}$ af Præstegaarden, Sæverhagen kaldet, for den Præst efter Præst gangbare Pris 60 Rdr. D. C. Da han nu betragtede sig som Gaardens Eier, lod han den bebygge og nedsatte sig der. Det Offentlige ansaa ham imidlertid ikke som Eier, da Sæverhagen hørte til Kaldets beneficerede Gods. Vel stod der i Skjødet, at han havde købt den med Odel og Herligheder, men og tillige saaledes som hans Formænd i Embedet havde eiet den. Deraf udspandt sig Proces, hvilken han tabte for alle Retter. Nu tilbød han det Offentlige, da han var tilkjendt Landskylden, enten at løse eller lade løse, men da man ikke vilde løse, fik han indrettet det saaledes, at Gaarden tilfaldt ham som Eiendom, mod at der af samme aarlig blev svaret 1 Tønde Byg til Stedets Sognepræst. Efter dette indviklede han sig efterhaanden mere og mere i Stridigheder med sin Almue, som han beskyldte for Ubillighed og Uredelighed i Ydelsen af hans præstelige Rettigheder, og man havde saaledes det mindre end hyggelige Syn at se Præsten selv procedere sin Sag for Underretten ligeoverfor sin Almue. Forholdet blev skarpere fra Begges Side, gjensidige Klager indkom til Øvrigheden, og da han ligesaalidt hjemme som under sine Forretninger lagde Baand paa sin Tilbøielighed til Drik, blev Tilstanden uholdbar. Under disse Omstændigheder søgte han Forflyttelse, men uden Nytte. Omsider forlangte han sit Forhold ligeoverfor Almuen retsligt undersøgt, hvilket indvilgedes, og Resultatet blev, at han ved alle Retter blev fældet til Embedsfortabelse paa Grund af Beruselse under Udøvelsen af kirkelige Forretninger. Høiesteretsdommen faldt 15. Jan. 1833, men Kongen formildede dog Straffen saaledes, at der tilstodes ham 200 Rdr. i aarlig Pension af Eftermanden. Denne kgl. Naade nød han ikke godt af, thi efter Naadensaarets Udløb døde han allerede 4. Febr. 1834.

Han besad mere end almindelige Evner og ansaas ifølge Biskop Pavels Vidnesbyrd for en heldig Prædikant og god Kateket.

Gift med Antonette Marie Grundtvig, f. 22. Aug. 1769, † 16. Sept. 1844, Datter af Sognepræst til Ledøie og Smørum i Sjælland Jørgen Ottesen Grundtvig og Ulrikke Eleonore Amundin.

Børn:

1. Maria Magdalena Olsen, f. 18. Sept. 1783, † ugift 16. Dec. 1864. —
2. Ole Georg Olsen, f. 7. Aug. 1788, † 18. Apr. 1868 som Eier og Bruger af Gaarden Einstavold i Valestrand; gift 1) 27. Dec. 1815 med Ingeborg Marie Juel, f. 12. Juli 1793, † 27. Dec. 1842, Datter af Sognepræst til Ly Christopher Munthe Juel og Mette Andrea Christine Munthe; 2) April 1845 med Lorentze Margrete Holtermann, f. i Bergen 17. Okt. 1799, † 7. Juli 1883, Datter af Kjøbmand Lorentz Holtermann og Anne Margrethe Blytt. — 3. Poul Nikolai Olsen, f. 25. Jan. 1790, † 24. (28.?) Marts 1852 som Kaptein i bergenske Brigade; gift 19. Marts 1827 med Inger Elisabeth Hysing, f. 3. Nov. 1797, † 4. Aug. 1875, Datter af Stiftsprovst og Sognepræst til Korskirken i Bergen Hans Augustinus Hysing og Else Elisabeth Koren. — 4. Jørgen Grundtvig Olsen, f. 16. Dec. 1795, Handelsmand i St. Martin de Ré, † ; gift 2 Gange. — 5. Janniche Helene Olsen, f. 18. Okt. 1799, † ugift 9. Okt. 1863. — 6. Ulrikke Eleonora Amundin Olsen, f. 7. Nov. 1800, † ugift 9. Sept. 1859. — 7. Frederikke Amalia Olsen, f. 7. Febr. 1803, † 15. Aug. 1885; gift 1830 med Kjøbmand, senere Mægler i Bergen Peder Holtermann, f. 25. Dec. 1802, † 26. Apr. 1860, Søn af den ovennævnte Lorentz H. — 8. Malene Margrethe Olsen, f. 27. Juli 1804, † 10. Marts 1885; gift 15. Aug. 1832 med Examinat. juris Nicolai Christian Bing, f. 24. Febr. 1798, † 1861, Søn af Sørenskriver i Søndhordland Lars Hess Bing (se Halvorsen og Dansk biografisk Lexikon) og Margrethe Cathrine Helene Profft. — 9. Rolf Andreas Olsen, f. 22. Aug. 1805, † som forhenværende Sognepræst til Askim 2. Okt. 1883. Se Sognepræsterne til Fuse, S. 258.

16. Claus Niels Holtzrod Daae,

fra 1834—1861, se Sognepræsterne til Domkirken, S. 59.

17. Johan Carsten Emil Kjerulff.

Født i Fredrikstad 22. Juli 1824 af Forældrene Sagfører og Auditor Johan Fredrik Kjerulff, f. 20. Jan. 1788, † 28. Juni 1834, og Hustru Stinchen Fredrikke Sophie Ross, f. 6. Juli 1792, † 25. Dec. 1861. Gik i Fredriksstads borgerlige Realskole under de residerende Kapellaner Lars Kr. Arup og Christian S. B. Wille som Bestyrere, fik exam. art. 1841 (2), exam. philos. 1842 (1), exam. theol. 12. Dec. 1845 (2), pract. 1849 (2). Blev Sommeren 1846 kst. og 1847 besk. Andenlærer ved Fredriksstads borgerlige Realskole, underviste derhos privat, var Revisor for Byens Regnskaber og fra 1858 Sjælesørger ved Smaalenenes Amtssygehus og Prædikant ved Sanne og Soli Sagbrug. Blev 11. Juli 1860 udnævnt til residerende Kapellan til Hammer, 21. Aug. 1862 Sognepræst til Stordø og Bestyrer af Seminariet, 6. Juni 1874 Provst i Nordre Sønd-

hordland, 3. April 1875 Sognepræst til Solum, var 1874—75 konst. Provst i Nedre Thelemarkens Provsti, blev 5. April 1879 Sognepræst til Sæm og 3. Jan. 1891 Provst i Søndre Jarlsberg.

Gift i Stokke Kirke, 13. Sept. 1853 med Anna Ulrikke Neumann Ross, f. 8. Marts 1829, † 25. Juni 1885, Datter af Sognepræst til Stokke Hans Christian Ross og Magdalene Meyer.

Børn:

4 Sønner og 1 Datter, alle døde ganske kort efter Fødselen.

Har udgivet: Foruden nogle Avisopsatser, hvoraf de betydeligste var «Om de religiøse Bevægelser i Fredrikstad» og «Er Mormonerne en kristen Sekt?», begge i Christianiaposten omkring 1850 og et Par religiøse Foredrag i kirkelige Tidender, 4 Prædikener: 1 i Eckhoffs «Vidnesbyrd» paa 15. Sønd. eft. Trinit., 1 i Hagbergs «Vidnesbyrd» paa 1ste Juledag, ogsaa optagen i «Søndagsprædikerne» V. samt 2 særskilt efter Opfordring udgivne, 1 paa 4de Sønd. eft. Trinit. 1889 og 1 paa 1ste Sønd. i Faste 1894.

18. Herman Smith Thorvildsen.

Født 21. Mai 1832 i Tvedestrand af Forældrene Kjøbmand Thor Thorvildsen og Hustru Marie Masseline Smith. Han nød privat Undervisning til sit 15de Aar, da han kom ind i Nissens Skole i Christiania, hvorfra han dimitterede 1850 og fik exam. art. (2), 1851 exam. philos. (2), 15. Juni 1855 exam. theol. (2) og 1856 den praktiske Examen (2). Samme Aar fik han Ansættelse som Hjælpelærer ved Arendals Middel- og Realskole og blev her til Slutningen af 1860, da han blev ansat som Lærer ved Stordøens Seminarium, hvortil han fik kongelig Udnævnelse 11. Okt. 1866. Her deltog han i Ledelsen af Menighedens Virksomhed for Missionen. Han blev 8. Sept. 1869 udnævnt til Sognepræst i Rendalen og hertil ordineret af Biskop Birkeland 29. Sept. 1869. 26. August 1876 forflyttedes han i samme Stilling til Stordøen og 30. Oktober 1885 til Dybvaag, hvor han døde 9. Sept. 1889.

Gift 25. April 1867 med Marie Lilloe, f. 16. Mai 1842, Datter af Kjøbmand og Fabrikbestyrer i Christianssand Peter Julius Lilloe, f. 1806, † 1878, og Hustru Elisabeth Korsvig, f. 1808, † 1864.

Børn:

1. Thoralf Thorvildsen, f. 12. Okt. 1869, Polytekniker. — 2. Julius Thorvildsen, f. 3. Juni 1870, Polytekniker. — 3. Marie Thorvildsen, f. 12. Mai 1873, † 22. Mai 1874. — 4. Wilhelm Thorvildsen, f. 9. Aug. 1874, Student fra 1894. — 5. Elisabeth Lilloe Thorvildsen, f. 29. Juni 1877, † 19. Marts 1878.

19. Jacob Kullmann.

Født i Bergen 1. Juli 1852 af Forældrene Skolelærer og Kirkesanger Ole Lars Andreas Olsen, f. 10. Jan. 1823, † 8. Dec. 1892, og Hustru Kjønnenne Bergithe Kullmann, f. 8. Mai 1817, † 26. Dec. 1862. Antog ved kgl. Resolution af 6. Juni 1891 Moderens Navn som Familienavn. Gik i Tanks Realskole fra Vaaren 1859 til Sommeren 1863 og i Bergens Kathedralskole fra 1863—1869. Fik exam. art. 1869 (2), exam. philos. 1870 (2), exam. theol. 31. Mai 1875 (2),

pract. 1876 (2). Var som Kandidat Bestyrer af Amtsskolen paa Utne i Hardanger fra 1. Juli 1876 til Vaaren 1878. Udnævntes 5. Jan. 1878 til residerende Kapellan til Kvindherred og blev 14. Mai 1886 Sognepræst til Stordøen og Lærer ved Stordøens Seminarium. Som residerende Kapellan til Kvindherred havde han en Folkehøiskole for Piger og i Forbindelse dermed en Skole til Uddannelse af Lærerinder for Folkeskolen. Han har flere Gange tildels med offentlig Understøttelse reist udenlands for at studere Skolevæsen. I 1887 og 1890 var der nedsat Seminar-Komiteer, af hvilke han var Medlem.

Gift i Gravens Kirke 8. Mai 1883 med Ingeleif Christine Mæland, f. 3. Marts 1864, Datter af Hoteleier Gunnar Mæland og Hustru Torbjørg Utne.

Børn:

1. Birger Kullmann, f. 8. Juni 1884. — 2. Torbjørg Brandt Kullmann, f. 29. Dec. 1885. — 3. Gunnar Mæland Kullmann, f. 7. Okt. 1887. — 4. Hjørdis Inga Kullmann, f. 2. Mai 1889. — 5. Olaf Kullmann, f. 2. Juli 1892.

Har udgivet: «Indberetning om en Reise i Udlandet — Vinteren 1884—85 — for at undersøge forskjellige Forhold vedkommende Folkeskolen og Seminarierne, specielt Lærerindeuddannelse». Trykt i 1886 efter Skolelovkommissionens Foranstaltning. 4to. 257 Sider.

D. Fitje.

Ved kongelig Resolution af 24. Mai 1862 blev det bestemt, at Fitje Sogn af Stordøens Præstegjæld skulde fraskilles dette og overgaa til eget Sognekald. Den ansættendes Sognepræst forpligtedes til at finde sig i, at Møgster Sogn af Sunds Præstegjæld eller en Del Gaarde af Bremnæs i Findaas forenedes med Kaldet (se Departementstidende 1862, S. 366).

Sognepræster.

1. Iver Olaus Widerøe,

1862—1870, se Sognepræsterne til Lekanger.

2. Johannes Christian Thorvald Crøger.

Født i Skien 18. Nov. 1836 af Forældrene daværende Løitnant og Lærer ved Skiens lærde Skole, senere Chef for Hedrumske Kompagni, Johan Vibe v. d. Osten Fasting Crøger, f. 20. Nov. 1795, † 1859, og Hustru Elise Caroline Raben, f. 1808, † 1880. Gjennemgik Skiens lærde Skole (Rektor Musæus, senere Rektor Hammer), hvorfra han dimitteredes 1855. Tog ex. art. 1855 (2), ex. philos.

1857 (2). Efter exam. philos. opgav han Studierne paa Grund af Sygelighed, opholdt sig i England et Aars Tid, forat lære Sproget og derefter at blive Sprog-lærer, men da han efter Hjemkomsten følte sig stærkere, tog han fat paa Theologien, hvad han væsentlig tilskriver de stærke Impulser fra den engelske Præstefamilie, i hvis Hus han boede. Tog exam. theol. 9. Decbr. 1863 (3) og pract. 1865 (2). Var som Kandidat Lærer ved en Pigeskole i Drammen, hvorefter han var ansat som Lærer ved Borgerskolen i Tønsberg (1865—70). Udnævntes 19. Sept. 1870 til Sognepræst til Fitje, 27. Juli 1878 til Sognepræst til Bø (Thelemarken), og 25. Sept. 1886 til Sognepræst til Brunlanæs.

Gift i Vaaler Kirke i Solør 24. Dec. 1865 med Johanne Marie Heidenreich, f. 19. April 1843, Datter af Sognepræst til Askim Johan Erik Heidenreich og Hustru Anne Marie Hvorup.

Børn:

1. Johan Crøger, f. 26. Dec. 1866, Student 1886, Cand. philos., bosat i Chicago som Organist og Kaabe-Tilskjærer. — 2. Elise Crøger, f. 8. Dec. 1869. — 3. Carl Crøger, f. 13. Marts 1872, Ingeniør. — 4. Cecilie Lehman Crøger, f. 19. Mai 1874. — 5. Thomas Henry Smith Crøger og 6. Christian Raben Crøger (Tvillinger), f. 22. Jan. 1876, døde 4 Maaneder gamle, 22. Mai og 2. Juni 1876.

Har udgivet i Trykken: Prædikener, optagne i Postillerne «Sandhed til Salighed», «Synd og Naade» og «Veien til Himlen».

3. Thomas Fryknell.

Født i Stavanger 24. Mai 1834 af Forældrene Marcus Christoffer Fryknell, f. 1780, † 1872, og Hustru Anna Tidesdatter, f. 1799, † 1875. Gik i Folkeskolen i Stavanger; blev 1851 optaget paa Stordøens Seminar, dimitteredes 1853, fik exam. art. 1871 (3), exam. philos. 1874 (3), exam. theol. 20. Decbr. 1877 (3), pract. 1878 (3). Var som Kandidat Lærer ved Folkeskolen i Stavanger og blev 4. Jan. 1879 udnævnt til Sognepræst til Fitje. Ugift.

Skrifter: «Vor Børnelærdoms Fremstilling af Saliggjørelsens eller Frelsens Orden i Guds Ords Lys», udkom 1889 (omtalt i N. Missionstidende).

E. Tysnæs.

Sognepræster.

1. Olaus.

Nævnes 1569 som Sognepræst til Tysnæs som nærværende paa den samme Aar i Bergen afholdte Synode. Om hvor længe han var her, havs ingen Underretning (cfr. Norske Magazin, 1. B., S. 357).

2. Rasmus Pederssøn.

Var Sognepræst her 1597. Døde 1601.

3. Jesper Madssøn,

fra 1602—1638. I Christopher Frimanns Fortegnelse paa det st. kgl. Bibliothek anføres han som Sognepræst fra 1602—1609.

4. Peder Gjebleesen

opføres af Christopher Frimann som Sognepræst i Aaret 1617.

5. Abel Rasmussen

nævnes som Sognepræst 1619 (Personalhist. Tidsskr., II, S. 256). Se de personelle Kapellaner i Hammer, hvor hans Eftermand blev ansat 1616. I hans Embedstid, nemlig 1628, forefaldt en Opstand af Bønder paa Tysnæs i Anledning af daværende Foged Søfren Bondesen's uretteligen opkrævede Skatter, og bleve Bønderne med Undtagelse af Olaf Hollekim (Hollekje) i Opdal Sogn frikjendte (cfr. Kongebrev af 14. Marts 1633, N. R. R., VI, 493).

6. Abraham Jørgenssøn (Ullensaker?).

Født omkring 1610 i Bergen, blev Student 19. Dec. 1631 og 20. Mai 1634 Baccalaureus, var derefter Fjerdelektiehører ved Bergens Skole. Blev 1636 kaldet til Sognepræst til Evindvik, dog mod Provstens Raad, da han, skjønt han havde taget sin Attestats, ikke havde sine *Testimonia publica* eller *privata*, eller havde fyldt 25 Aar, hvorfor han frivillig afstod Kaldet. (Se N. Rigsregistr. 12. Jan. 1637; Eriksen, S. 37). Blev 1638 Sognepræst til Tysnæs, var 1641 Provst i Søndhordland. † 18. Okt. 1668.

Gift med Anne Pedersdatter, der endnu levede 1702.

Børn:

1. Peder Jørgenssøn. — 2. Anne Jørgensdatter.

7. Jørgen Henrikssen Schurmann,

maaske fra Halland (Georgius Henrici Hallandus, blev 1664 Student fra Københavns Skole) blev 30. Okt. 1668 Sognepræst her. Døde pludselig 14. Okt. 1677.

Gift med Margrethe Pedersdatter Ibsen, maaske Datter af Peder Johannessen Ibsen, se personelle Kapellaner.

Børn:

1. Henrik Schurmann. — 2. Peder Jørgen Schurmann. — 3. Elisabeth Schurmann, gift med Peder Pihl i Bergen. — 4. Anne Maria Schurmann, gift Kjøbenhavn.

8. Otto Maltesen (Matthesii)

fra Bergen, blev 20. Juli 1666 Student og tog theol. Examen 6. Mai 1672 med Karakter *illum (accipimus)*. Blev 29. Novbr. 1677 Sognepræst til Tysnæs og fandtes død 1687 paa Stranden ved Onarheim, hvor han var reist for at forrette Gudstjeneste, og antog man, at han selv var Aarsag i sin Død. Han skjænkede 1684 Opdals Kirke den Prædikestol, som endnu er der.

Gift 1678 med Formandens Enke.

Børn:

1. Jørgen Otto (o: Ottesen), † ugift i Bergen 1723, tog 5. Okt. 1713 Borgerskab som Skipper. — 2. Hans Ottesen, Præst i Danmark (Johannes Ottonides, f. 1681, Student fra Bergens Skole 1702). — 3. Margrethe Ottesdatter, gift med Frederik Jensen i Finmarken.

9. Tyge Broch

fra Nordland, blev 1681 immatrikuleret fra Aarhus Latinskole og paa Grund af sin Duelighed og Lærdom i 1682 antagen til Informator for Christian Gyldenløve, en naturlig Søn af Kong Christian V og Sophie Amalia Moth. I denne Stilling forlovede han sig med Sidstnævntes Kammerpige Anne Dorothea Münnemann, ved hvis Hjælp han den 14. April 1688 blev Sognepræst til Tysnæs. Ved Tiltrædelsen af Kaldet syntes han bedre om sin Formands Enke end om sin Forlovede, hvorfor han hævede Forbindelsen og ægtede Enken, skjønt hans Biskop gjorde Indsigelse mod Ægteskabets Fuldbyrdelse. Herfor lod hans forrige Forlovede ham indkalde for Kapitlet i Bergen og ved Dom af 19. Marts 1690 blev Tyge Broch afsat fra sit Embede, navnlig fordi han mod Biskopens Indsigelse havde ladet sig vie, og Provsten Elias Eliassen, der havde forrettet Vielsen, blev ved samme Leilighed ilagt en Mulkt af 20 Rdr. til fattige Præsteenker. Han blev imidlertid 28. Marts 1691 Sognepræst i Nærstrand i Ryfylke efter den afgangne Elling Simonsen, men døde allerede 1696. (Se D. Thrap: Berg. Kirkeforhold i 17de Aarh. Johnsen og Casp.: Theol. Tidsskrift, VII, S. 105 f.).

10. Mag. Hans Mathiassen Abel.

Født ca. 1655, Student fra Throndhjem 1675, Baccalaureus 1676, blev 9. April 1687 personel Kapellan til Ulfsten og 7. Juni 1690 Sognepræst til Tysnæs, stadfæstet 30. Jan. 1700, blev Magister 19. Mai 1700, † 1723.

Gift med Clara Pedersdatter Hanning, f. 1663, † i Fane Præstegjæld 1737, begr. 25. Febr., maaske Datter af Peder Pedersen Hanning, Sognepræst til Sogndal.

Børn:

1. Christine Abel, f. 1694, † i Bergen i Cathrine Fattighus i Marts 1768, gift 8. Nov. 1724 med Helmer Lydichen, Kjøbmand i Bergen. — 2. Anne Abel, gift 1722 med Adolph Reuper, † 1739 i Bergen, begr. 10. Apr. — 3. Hans Abel, f. 20. Sept. 1698, var først personel Kapellan i Indviken og døde 1777 som Sognepræst i Jælse, se personelle Kapellaner i Indviken. — 4. Søren Abel,

f. 1699, † i Bergen som Raadmand 1746, begr. 14. Marts; gift med Margrethe Pedersdatter Hanning, f. 1706, † 1777, begr. 9. April; af deres Børn anføres Hans Mathias Abel, f. i Bergen 1738, døbt 28. Sept. † som Sognepræst i Gjerrestad, Farfader til den berømte Mathematiker Nils Henrik Abel. — 5. Jørgen Henrik Abel, f. 31. Okt. 1701, deponerede fra Bergens Skole 1722, exam. theol. 19. Marts 1725, † 1763 som Sognepræst til Bygland; gift 1729 med Huldeborg Godtzen, f. 22. Jnli 1700, Datter af Søren Godtzen, Sognepræst til Klep, og Engel Petersdatter Arentz. — 6. Esther Maria Abel, begr. 10. Juli 1758, gift 18. Juni 1738 med Kjøbmand i Bergen Johan Lærmond, døbt 8. Nov. 1711, begr. 1. Dec. 1772.

11. Jørgen Henrikssen Jestrup

fra Danmark, f. i Stege i Mai 1696, deponerede 14. Juli 1714, 18 Aar gammel, tog theol. Examen 22. Febr. 1719 med *laudab.*, blev 3. Sept. 1723 Sognepræst her, † 1731.

Gift i Kjøbenhavn 28. Juni 1724 med Anne Christine Müller, døde 1733, begr. 17. Juni paa Tysnæs.

Børn:

1. Anne Cathrine Jestrup, f. 1725, døbt 9. Juli. — 2. Jakobine Henrika Jestrup, f. 1727, døbt 4de Søndag efter Paaske 11. Mai; gift 1748 med Kjøbmand i Bergen Bernhard Julius Gottlieb Cramer, † sammesteds 1764, begr. 18. Juni, 47 Aar gammel. — 3. Anne Jestrup, f. 1729, døbt 4. Mai, † samme Aar, begr. 20. Mai. — 4 og 5. To dødfødte Sønner, begr. 13. Dec. 1730.

12. Lars Heiberg.

Født 1705 paa Gaarden Hope paa Tysnæs, hvor Faderen Oluf Larssen, f. 12. Mai 1669, † 22. Apr. 1727, boede som Foged i Søndhordland. Moderen Birgitte Andersdatter Heiberg, efter hvem Børnene optog Familienavnet. Blev privat dimitteret 1725, tog theol. Examen 9. Dec. 1727 med *non contemn.* og ansattes her som Sognepræst 19. Okt. 1731. † 1739. Han var meget drikkældig.

Gift med Anne Heiberg, f. i Sogndal 1706, døbt 29. Dec.. † 15. Juli 1756, Datter af Søren Heiberg, Sognepræst i Sogndal, og hans 2den Hustru Birgitte Margrethe Gabrielsdatter Linde. Ingen Børn. Hun blev 19. Septbr. 1741 gjengift med Kaptein, senere Major og Overkrigsraad Anton Ulrik Jakob Ely.

13. Edvard Christie.

Født 26. Okt. 1701 i Bergen, hvor Faderen David Andersen Christie var Kjøbmand og engelsk Konsul; Moderen Engel Hosewinckel, Enke efter Edvard Robertsen Dam. Opholdt sig i nogle Aar i sin Barndom i Skotland, hvorfra Farfaderen i sin Tid var indvandret til Bergen; blev 1721 dimitteret fra Bergens Skole, tog 172* theologisk Examen og ansattes 25. Juli 1728 som personel Kapellan i Vang i Valdars hos Peder Heggelund, 31. Dec. 1734 i samme Egen-

skab i Haus, blev 12. Juni 1739 Sognepræst til Tysnæs og 1752 Provst i Søndhordland. † 22. Aug. 1757 i Bergen efter kort Sygdom.

Han var en velstuderet Mand, der endog i sine sidste Leveaar syslede med litterære Arbejder. Saaledes udarbejdede han en Forklaring over de fire Evangelier, hvorom Biskop Dr. Pontoppidan fældte en høist gunstig Dom og opfordrede ham til at udgive den. Han havde ogsaa Øie for praktiske Gjøremaal; saaledes lod han opføre paa Tysnæs Præstegaard en Vindmølle, hvoraf der i 1868 endnu saaes Spor; han indrettede ogsaa en Baad, der ved en særegen Mekanisme kunde roes af 1 Mand med 3 Par Aarer. Af sin Menighed var han meget afgjort ogsaa paa Grund af sin Godgjørenhed, hvortil han rigtignok havde de bedste Evner. Hans Bo, der paa Grund af sin Størrelse og den Forbindelse, hvori det stod til hans da nyligen afdøde, yngre ugifte Broder, Kjøbmand Johan Christie i Bergen, blev behandlet af Skiftekommissarier, udgjorde i Behold 27,376 Rdr. 4 Mk 3 β, en Formue, som naturligvis ikke kunde være Frugten af hans præstelige Indtægter alene, men som for største Delen var erhvervet ved Arv og heldige Handelsforhold.

Gift 2 Gange. 1) 22. Juni 1729 med Else Ulrikke Heggelund, f. i Kjøbenhavn 5. Jan. 1713, † 1740, Datter af Sognepræst til Vang Peder Heggelund og Anne Thuresdatter. I dette Ægteskab 8 Børn. 2) 2. Okt. 1742 med Magdalene Margrethe Koren, f. i Etne 28. Aug. 1722, † paa Stordø 24. Juli 1806, Datter af Sognepræst Johan Koren til Stordø, se S. 237. I dette Ægteskab 8 Børn.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. David Werner Christie, f. i Vang 22. Aug. 1730, Sognepræst til Sogndal, se Sogndal. — 2. Peder Heggelund Christie, f. i Vang 22. Febr. 1732, † samme Aar. — 3. Peder Heggelund Christie, f. i Vang 6. Februar 1733, † 1773 som Skovfoged ved Moss; gift 1. Juni 1761 med Maren Dorothea Stolpenberg. — 4. Werner Hosewinckel Christie, f. i Vang 24. Juli 1734, † 19. Juli 1734. — 5. Henrik Christie, f. i Haus 19. Juli 1736, † 14. Marts 1814 som Handelsmand paa Handelsstedet Kvalvaag i Sunds Præstegjæld i Nordhordland, bekjendt ved sin Driftighed i at ordne Fangsten af Brygder; gift 1) 28. Apr. 1769 med Maren Sophie Agathe Sunde, f. 24. Juni 1745, † 12. Sept. 1782, Datter af Mag. Nathanael Sunde, Sognepræst til Sund, og Johanne Margrethe Seehuus; 2) med Frederikke Dorothea Zernichow, f. 1737, døbt 19. Febr., † 30. Oktbr. 1814, Datter af Kaptein Axel Reinholt Zernichow og Inger Dorothea Stockmann, samt Enke efter Overvrager i Thronhjem Peter Frederik Walseth. — 6. Engel Maria Christie, f. i Haus 6. Oktbr. 1737, † 3. Dec. 1780; gift 22. Sept. 1761 med Christen Heiberg, Sognepræst til Strandebarm, se Strandebarm. — 7. Anne Christie, f. i Haus 29. Jan. 1739, † 1741. — 8. Maren Cathrine Christie, f. paa Tysnæs 10. Apr. 1740, † paa Fane Præstegaard 28. Juli 1775; gift 4. Mai 1768 med daværende personel Kapellan i Fane Clemens Schmidt, senere Sognepræst til Selje, se Selje.

Af 2det Ægteskab:

9. Else Ulrikke Christie, f. paa Tysnæs 6. Sept. 1743, † uden Børn 1. Marts 1816; gift 31. Mai 1769 med den ovennævnte Mag. Nathanael Sunde,

Sognepræst til Sund, hun var hans 4de Hustru; hun blev gift 2den Gang med Dam Jacobsen Lau, Oplagskriver ved Bergens Toldsted, † 18. Apr. 1794. — 10. Drude Marie Christie, d. 15. Okt. 1744, † 1777; gift 20. Mai 1767 med Gerhard Heiberg, Sognepræst til Skjold, se personelle Kapellaner til Lærdal. — 11. Johan Koren Christie, d. 14. Okt. 1745, † 31. Mai 1823 som Postmester i Christianssund, var tillige Kjøbmand; gift 28. Okt. 1772 med Anne Thue Brodtkorb, f. i Christianssund 2. Nov. 1753, † i Bergen 16. Jan. 1834, Datter af Løitnant, Veier, Maaler og Vrager i Christianssund Eilert Christian Brodtkorb og Anne Thue Ross. — 12. Werner Hosewinckel Christie, f. 30. Novbr. 1746, blev Student, 1775 Konduktør i Bergens Stift, 13. Sept. 1780 titulær Cancelliraad, 13. Aug. 1783 Lagmand over Bergens Lagstol, fra hvilket Embede han aftraadte 1797, † 19. Sept. 1822 paa sin Eiendomsgaard Hop i Fane ved Bergen, hvis Marmorverk han betydelig udvidede; gift 16. Juli 1780 med Helene Margrethe Kamstrup, f. i Stavanger 1756, døbt 3. Marts, Enke efter Foged, Justitsraad Christopher Garmann paa Utstein Kloster, † 16. Marts 1829 uden Børn, Datter af Sognepræst i Stavanger, Provst Hans Kamstrup og Helene Elligers Winther. — 13. Anne Heggelund Christie, f. 12. Aug. 1748, † 1794, begr. 3. Okt.; gift 22. Aug. 1776 med Philip Fleischer, Sognepræst til Nykirken i Bergen, se S. 119. — 14. Andreas Christie, f. 15. Febr. 1750, † 1786, begr. 5. Apr., personel Kapellan til Sund, se der. — 15. Aadel Christie, f. 20. Sept. 1752, † i Bergen 2. Dec. 1838; gift 11. Juli 1770 med Johan Fritzner, Sognepræst til Fane, se der. — 16. Edvardine Magdalene Margrethe Christie, f. 5. Mai 1755, † 13. Juli 1830; gift 7. Okt. 1777 med Dr. theol. Eiler Hagerup, Biskop i Bergen, se S. 23.

14. Andreas Baar.

Født 22. August 1716 i Solum, hvor Faderen Andreas Baar, † 1760, var Sognepræst. Moderen Cecilia Andersdatter. Gik fra 1731 i Helsingørs Skole, hvorfra han 1735 blev dimitteret. Tog det følgende Aar 2den Examen (3)*) og 9. August 1740 exam. theol. (3). Blev 1. September 1741 personel Kapellan hos Faderen i Solum, i hvilken Stilling han forblev til 1752, da han reiste til Kjøbenhavn for at søge Befordring. Under sit Ophold der var han Leirpræst i 1752 og 1753 og forrettede som Hjelpepræst i Fanebjerg paa Møen og senere ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, samt endelig 1756 ved Roskilde Domkirke. Blev 18. Nov. 1757 Sognepræst til Tysnæs, hvor han døde 1792, begr. 9. Jan.

Han skildres som en meget stræng, heftig og alvorlig Mand, derhos stor og stærk, hvorfor Almuen havde megen Respekt for ham. Hans Heftighed udartede stundom til Voldsomhed, som han øvede mod sin personelle Kapellan David Christie, i hvilken Anledning der blev anlagt Sag mod ham for dertil beskikkede kongelige Kommissarier, ved hvis Dom han blev ilagt en Mulkt. Som Prædikant, siger Biskop Arentz, talte han sundt og godt, men med liden Følelse; hans Gaver var ganske gode, han havde en stærk Røst, som han brugte

*) Baccal. 1. Juli 1737 (Univ.-Matr.).

vel meget. Hans Eftermænd i Embedet skyldte ham liden Tak for hans Uvilighed til at afkjøbe Formandens Bo de Totrediedele af Præstegaarden, hvilke Præst efter Præst gennem en lang Fortid ellers pleiede at blive afhændet, men nu kom i fremmede Hænder for en høist ubetydelig Pris; ligesom han ogsaa skilte Embedet ved en ikke ringe Indtægt ved efter Overenskomst med Almuen at oppebære Korntienden i Penge og ikke *in natura*, som før var Skik, efter en Pris af 36 β pr. Vog (3: 18 Kil.). Han lever endnu i Sagnet paa Tysnæs. I sine Prædikener udtrykte han sig stundom, naar han var vred, saaledes: «Der findes ikke andet end Tyve og Kjæltringer fra Hægland til Tegland» (den inderste og den yderste Gaard i en stor Vig, der skjærer sig ind i Øen).

Gift 2 Gange. 1) med Margrethe Engebretsdatter Bomhoff, † 28. Jan. 1774, Datter af Forvalter i Thelemarken E. Bomhoff. 2) 10. Okt. 1774 med Alette Marie Geelmuyden, f. 28. Marts 1746, døbt 1. Apr., † 1806, Datter af Consistorialraad, Sognepræst til Os Gert Geelmuyden; hun blev 1795 anden Gang gift med Christian Frost Nicoll, Kaptein, † paa Terø i Kvindherred 12. Dec. 1830.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Engebret Bomhoff Baar, f. 1759, døbt 7. Juni, † ugift i fattige Omstændigheder. — 2. Maria Cecilia Margrethe Baar, f. 1761, døbt 25. Sept., † 4. Dec. 1814 i Bergen; gift i Tysnæs 6. Mai 1791 med daværende Leitnant, senere Major Hans Møinichen Geelmuyden, f. i Bergen 25. Jan. 1766, † sammesteds 28. Sept. 1848, Søn af Leitnant ved 2det Bergenhuss Regiment Gerhard Wilhelm Geelmuyden og Anne Beate Geelmuyden, Enke efter Overtoldbetjent i Bergen Hans Møinichen. (Se Elisabeth Welhaven: Fra Staden og Stranden, S. 104 ff.)

15. Andreas Doth.

Ifølge Bestallingsprotokollen blev han 27. April 1792 kaldet hertil fra Jølster, hvor han dog forblev, se der.

16. Johan Henrik Wolff,

fra 1792—1803; se Sognepræster til Manger.

17. Peder Schiøtz.

Født 18. Mai 1771 i Stavanger, hvor Faderen Søren Schiøtz, f. 7. Juli 1735, † 27. Aug. 1803, var Byfoged, senere Sørenskriver i Søndhordland, Moderen Johanne Margrethe Petersen von Fyren, Enke efter Sognepræst Henrich Andreas Magnus til Findø. Blev privat dimitteret 1788, erholdt samme Aar exam. art. (3), exam. philos. 1789 (3), exam. philol. (2), exam. theol. 24. Jan. 1792 (3). Blev 9. August 1793 Kateket ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, 31. Juli 1795 resid. Kapellan til Thingvold og 24. Febr. 1804 Sognepræst til Tysnæs, hvor han allerede døde Aaret efter den 2. Sept.

Gift 22. Aug. 1795 i Hillerød med Sophie Christine Jochel fra Frederiksborg, f. 11. Dec. 1768, † 26. Marts 1840.

Børn:

1. Søren Daniel Schiøtz, f. 13. Marts 1796, † 4. Jan. 1863; tog Præliminærexamen August 1816 med antagelig, norsk juridisk Examen 12. Sept. 1818 med bekvem. Blev 29. Nov. 1830 Foged i Jæderens og Dalernes Fogderi. Om ham og hans Forhold til Herrnhutterne se Wexels: Tidsskr. f. Kirkekronike og Theologi III, S. 207. Han var til sin Død en ivrig Lægprædikant og arbejdede meget ved Udbredelse af Traktater. Gift 1) 13. Sept. 1826 med Charlotte Petrea Rosenkilde, f. 22. Marts 1800, † 20. Mai 1850; 2) 8. Dec. 1859 med Laura Petrea Svendsen, f. 5. Sept. 1815, † 23. Mai 1878, Enke efter Kjøbmand Engel Hansen, Broder til Sognepræst Andreas Hansen, S. 93. — 2. Adamine Margrethe Schiøtz, f. 4. Marts 1798: gift 30. Juni 1850 med Stephan Due, f. 21. Okt. 1806, Privatlærer, tilhørte Brødremenigheden, eiede Gaarden Næshal. — 3. Anne Marie Schiøtz, f. 9. Juli 1799, † 15. Febr. 1800.

18. Ole Tidemand Arentz.

Født i Bergen 24. Jan. 1771. Søn af Professor F. C. H. Arentz og hans 2den Hustru Ingeborg Marie Frørup. Blev indtil sit 13de Aar undervist af Faderen, kom derefter i Latinskolen, hvorfra han dimitteredes 1788 og fik ex. art. (*haud*), ex. philos. 1789 (3), ex. theol. 29. April 1793 (3); for begge de praktiske Prøver *laudab.* Var derefter Huslærer hos Proprietær Garmann paa Mjelde i Haus Præstegjæld, indtil han 18. Juli 1794 blev personel Kapellan til Sund, 14. Nov. 1800 residerende Kapellan i Kingservik og 3. Jan. 1806 Sognepræst til Tysnæs, hvor han døde 23. April 1841.

En af hans Samtidige, der stod i nær Forbindelse med ham i hans tidlige Embedsaar, karakteriserer ham saaledes: «Godmodig, sagtmodig, kjærlig, saare ængstelig for at støde nogen; vidste ikke selv, hvorledes han bedst kunde ytre sin Velvillie mod Alle», og denne Dom om ham gjælder ogsaa hans senere Embedstid; han var sig selv lig indtil det sidste, og bevarede gjennem alle Prøvelser sit barnlige og velvillige Sind. I Kirken taledede han jævnt, rolig, belærende og fattelig, med inderlig Varme. Han var en Pryd for sin Stand.

Gift 25. Febr. 1801 med Bolette Maria Hjorthøy, f. 25. Febr. 1780, † 15. Mai 1856, Datter af Provst Hugo F. Hjorthøy paa Sund (se S. 118) og Maren Braag.

Børn:

1. Maren Marie Arentz, f. i Kingservik 2. Nov. 1801, † 27. Aug. 1882 i Bergen; gift 23. Aug. 1827 med Clamer Meltzer Gran, Kjøbmand i Bergen, f. 19. Mai 1800, † 4. Febr. 1863, Søn af Kjøbmand Jens Gran og Cathrine Lexau. — 2. Frederik Christian Holberg Arentz, f. i Kingservik 31. Jan. 1804, resid. Kapellan til Haus, se der. — 3. Hugo Laurentius Hjorthøy Arentz, f. paa Tysnæs 4. Marts 1807, druknede paa Tysnæsviken 14. Sept. 1819. — 4. Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. 23. Juli 1809; gift 23. Juli 1837 med Skibsfører i Bergen Johannes Christian Irgens, Søn af Sognepræst til Vikør Johannes Irgens, se

der. — 5. Henninge Cathrine Frederikke Holberg Arentz, f. 17. Marts 1812, ugift, sindssyg, † i Bergen 11. Jan. 1869. — 6. Ingeborg Margrethe Arentz, f. 7. Sept. 1815; gift 16. Marts 1848 med Hans Andreas Stub, Præst i Amerika, Søn af Hans Gerhard Stub, Sognepræst til Tysnæs, se nedenfor. — 7. Elisabeth Charlotte Arentz, f. 18. Marts 1819; gift 8. Apr. 1849 med Rebslager i Bergen Ole Johan Johannesen, f. 26. Mai 1819, Søn af Skibsfører Ole Johannesen og Ulrikke Eleonora Pihl. — 8. Cathrine Frederikke Laurentia Arentz, f. 2. April 1821; gift 2. Juli 1850 med Skomager Jørgen Kjeding Brinchman, f. 5. Aug. 1815.

19. Hans Gerhard Stub.

Født 6. Aug. 1776 paa Jælse Præstegaard i Ryfylke, hvor Faderen Poul Skaanevig Stub, der senere blev Sognepræst til Skonevik, da var personel Kapellan; Moderen Alida Elisabeth Abel. Kom 1789 i Bergens Skoles 3die Klasse og blev derfra dimitteret, fik 1793 exam. art. (3), 2den Examen 1794 (3). Var derefter Huslærer i 6 Aar og tog theol. Examen 28. Okt. 1802 (4). Ogsaa som Kandidat tilbragte han 5 Aar med at give Informationer; blev 19. Juni 1807 personel Kapellan hos Anders Frederiksen, Sognepræst til Søgne, forrettede senere i Vakansen i Lunde og Flekkefjord og omsider i Homedal. Ansattes 20. Febr. 1817 som residerende Kapellan i Indviken i Nordfjord, 24. April 1818 i samme Stilling i Os, blev 9. Mai 1825 Sognepræst til Kvædfjord i Senjen, men maatte paa Grund af Øiensvagthed søge sig tilbage til Os, som endnu var ubesat, hvilket indvilgedes 20. Nov. 1826. 25. Aug. 1841 blev han Sognepræst til Tysnæs. Døde af Slag 1. Dec. 1843.

Var altfor kort Tid paa Tysnæs, til at han i sin allerede fremskredne Alder og Sygelighed kunde udrette noget. Han var ellers en jævn og ligefrem Mand, uden synderlige Kundskaber.

Gift 1816 med Marthe Andrea Gjæver, f. 1789, † paa Voss 2. Marts 1874, Datter af Handelsmand paa Moursund Nils Gjæver og Marthe Bugge.

Børn:

1. Poul Skonevik Stub, f. 15. Nov. 1816, Lensmand i Finnaas; som saadan kom han i Kasseangel og flygtede til Udlandet; gift med Guriane Jonsdatter Grønnevig, f. 1818. — 2. Nils Gjæver Stub, f. 24. Sept. 1819, Gaardbruger paa Tysnæs, gift 1854 med Clara Margrethe Vilhelmine Hyll, f. i Bergen 12. Marts 1811, Datter af Frederik Severin Hyll og Mette Christine Bøschen. — 4. Henning Junghans Bugge Stub, f. 27. Marts 1821. Se Sognepræsterne til Strandebarm. — 5. Hans Andreas Stub, f. 14. Mai 1822, blev 1840 privat dimitteret, erholdt samme Aar til exam. art. *non contemn.*, til exam. philos. og 10. Dec. 1846 til exam. theol. *laudab.*; blev 1848 kaldet til Præst i Distriktet Muskego i Amerika; senere i Coon Prairie 1855—61; opholdt sig senere nogle Aar i Norge, men reiste derefter tilbage. Han maatte siden flere Gange tage længere Ophold i Fædrelandet, da hans Helbred led under Klimaet i Amerika. Senest vendte han tilbage til Norge 1891 og søgte Aaret efter Embede her i Landet, men kunde ikke opnaa det i sin høie Alder (70 Aar). 1893 drog han atter tilbage til Amerika. Under sit sidste Ophold i Norge deltog han med Iver i den indre Missions Arbeide dels i Bergen,

dels i Christiania. Hans Søn Hans Gerhard Stub er Professor i Theologi i den norsk-lutherske Synode i Madison. Gift med Ingeborg Margrethe Arentz, se S. 251. — 6. Johan Jakob Fasting Stub, f. 25. Sept. 1824, † 1. Sept. 1828. — 7. Mathilde Laurentse Stub, f. 13. Okt. 1826; gift 20. Febr. 1859 med Proprietær til Lekve Gaard paa Voss Christian Henrik Hoff Fleischer, Søn af Proprietær Johan Sechmann Fleischer. — 8. Marthe Elisabeth Stub, f. 1828, † 16. Okt. 1828.

20. Johan Frederik Voss.

Født i Bergen 20. Mai 1806 af Forældrene Kjøbmand Valentin Voss og Anne Marie Koren. Var først bestemt til Handelen, men forandrede denne Bestemmelse og kom i sit 16de Aar i Byens Latinskole, hvorfra han blev dimitteret 1828. Erholdt samme Aar til exam. art. *laudab.*, til exam. philos. samme Karakter og til exam. theol. 5. Juni 1832 *haud ill.* For begge de praktiske Prøver *laudab.* Var i flere Aar Privatlærer i Bergen og blev 29. Marts 1838 Sognepræst til Vegø paa Helgeland, 1. April 1844 til Tysnæs, 21. Juni 1856 til Hof i Jarlsberg, 6. Eebr. 1858 Provst i Nordre Jarlsberg og 6. Juni 1863 Sognepræst til Vardal. † 24. Okt. 1878.

Gift 1. Nov. 1833 med Lucie Juliane Antonetta Mohn, f. i Bergen 28. Mai 1805, † 31. Marts 1890, Datter af Kjøbmand Christian Joachim Mohn og Anne Rebekka Gørbitz. Se S. 150.

Børn:

1. Valentin Voss, f. i Bergen 21. April 1834, dimitteret fra Bergens Skole 1851, erholdt samme Aar til exam. art., til exam. philos. og 1. Dec. 1857 til exam. philolog. *laudab.*; var ansat i Fredriksstad som Overlærer, Bestyrer af sammes Borgerskole, blev 27. Novbr. 1875 Rektor ved Aalesunds offentlige Skole, blev gift 1. Nov. 1859 med Olevine Fredriksen fra Mandal, f. 6. Sept. 1837, Datter af Skibsfører Hans Jakob Fredriksen og Anne Maria Weyergang. — 2. Christian Joachim Mohn Voss, f. 17. Okt. 1835, † 12. Okt. 1880 i Christiania, blev 1854 dimitteret af Faderen, erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.*, underkastede sig siden Examen ved Aas høiere Landbrugsskole; gift med Charlotte Frederikke Semb, † 3. Jan. 1876, 23 Aar gammel, i Skaare i Werm-land, Datter af Bager Frederik Heerfordt Semb i Christiania og Eugenie Dahm, 2) 17. Febr. 1877 med Thalia Semb, f. 22. Apr. 1855, Søster af hans 1ste Hustru, der efter hans Død ægtede Agent H. C. Østrem. — 3. Peter Christiansen («Per») Voss, f. 12. Juni 1837, dimitteret 1854 fra Bergens Skole, fik til exam. art., philos. og philolog. 1861 *laudab.*; er i Forening med Cand. mag. Aars Bestyrer af en Latinskole i Christiania, R. St. O. O.; gift 1867 med Elisabeth Marie Magelssen (se personelle Kapellaner til Indviken). — 4. Anton Marius Voss, f. 12. Juli 1838, † 13. Aug. s. A. — 5. Julie Charlotte Antonette Voss, f. 14. Marts 1842, † ugift 5. Sept. 1893 i Vegø. — 6. Jacob Voss, f. paa Tysnæs 27. Mai 1845, residerende Kapellan til Haus, se der, † 15. Mai 1888.

21. Johan Frederik Lampe.

Født i Bergen 12. Jan. 1811 af Forældrene Farver Rasmus Lampe og Elisabeth Hagelien; gik indtil 1826 i Bergens Skole og erholdt siden privat

Undervisning. Tog exam. art. 1830 med *haud illaud.*, hvilken Karakter han ligeledes erholdt til exam. philos. og exam. theol. 31. Jan. 1834. Fik 2. Karakter til prakt. Blev 28. Nov. 1836 personel Kapellan hos Sognepræst Boye Lobes Junghans i Skjærstad, 12. Juni 1843 i lige Egenskab hos Sognepræst Christopher Andreas Schjelderup i Lødingen, 21. Marts 1849 Sognepræst til Kolvreid, 13. Juni 1853 Provst i Namdalen, 18. Okt. 1856 Sognepræst til Tysnæs og 18. Dec. 1869 Sognepræst til Bamble, hvor han døde 31. Marts 1888.

Han begyndte snart efter at være kommen til Tysnæs at tænke paa en ny Udgave af Hattings Præstehistorie, og da hertil foruden Hattings Manuskript ogsaa forelaa forskellige Samlinger — navnlig en af Provst N. G. A. Dahl i Evindvik — gik han til Arbeidet og syslede dermed til sin Død. Forskellige Omstændigheder bidrog til, at han ikke fik Verket udgivet, men den Kjærlighed, hvormed han omfattede det, og den Beredvillighed, hvormed han altid var tilrede med Oplysninger af sine rige Samlinger, var uforandret til hans sidste Dag.

Gift 1) 1835 med Marthe Susanne Lund, f. paa Færøerne 14. Aug. 1799, † 18. Juni 1849, Datter af Justitsraad, Borgermester i Bergen Johan Michael Lund og Anna Margrethe Djurhuus. 2) 1855 med Anne Dorothea Sørensen, f. i Bergen 8. Aug. 1825, Datter af Guldsmed Lars Henrik Sørensen og Nille Andersen.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Johan Anton Lampe, f. i Skjærstad 27. Aug. 1836, † 13. Dec. 1871 paa Kongsvinger, dimitteredes 1855 fra Bergens Skole, exam. art., philos. og theolog. 11. Dec. 1861, alt med *laudab.*, blev 17. Juni 1865 ordineret Kateket og Bestyrer af Borgerskolen paa Kongsvinger, ugift. — 2. Rasmus Marius Elias Lampe, f. 14. April 1838, se Sognepræsterne til Volden — 3. Elisabeth Margrethe Lampe, f. 24. Apr. 1840, Gymnastiklærerinde i Christiania.

Af 2det Ægteskab:

4. Maria Magdalene Lampe, f. 14. Nov. 1855; gift 24. Mai 1882 med Sognepræst til Findø Frederik Wettergreen. — 5. Joachim Lampe, f. 4. Mai 1857, har været ved Handelen og er nu Redaktør af det i Bergen udkommende Blad «Revyen». Ugift. — 6. Marthe Susanne Lampe, f. 6. Dec. 1858; gift 14. Aug. 1883 med Sagfører Halvor Linné Theodor Wettergreen, Broder til Søsteren Marias Mand. — 7. Valborg Lampe, f. 23. Mai 1860. — 8. Frederik Theodor Lampe, f. 14. Dec. 1861, Skibsfører, gift med Kaja Thorsen. — 9. Frederikke Helene Lampe, f. 25. Dec. 1864, Lærerinde ved Folkeskolen i Christiania. — 10. Ingolf Marius Lampe, f. 11. Nov. 1866, Musiker.

Om ham se: Halvorsens Forfatterlex., III, S. 415. Morgenbl. 1888, No. 184 og 87; Do. 1886, No. 210 (hans Jubilæum). Erlandsen: Tromsø, S. 137 fig. Portræt med Biografi af Sønnen Joachim Lampe i det af ham redigerede Blad «Revyen», 2. Juni 1894.

Af hans Skrifter fremhæves: Stamtavle over Familien Daae. Bergen 1862. — Fortegnelse over Kandidater, der er dimitterede fra Bergens lærde Skole 1756—1825 (Indbydelsesskrift fra Bergens Skole 1868—69). — I Bernhofts kirkelige Kalender: Erik Pontoppidan (1875). Gjeble Pederssøn (1877). — Opdagelsen af Ludv. Holbergs Fød-

selsdag skyldes ham. — I Ill. Nyhedsblad 1862, No. 13 har han ogsaa leveret adskilligt til Belysning af Pontoppidans Tid i Bergen (se ogsaa 1866, No. 15, 16, 42, 43). — I Morgenbl. 1845, No. 148: To Aktstykker om Biskop N. C. Friis (se Korskirkenes Sognepræster, S. 87).

22. Wollert Danchertsen Meyer.

Født i Bergen 14. Febr. 1820 af Forældrene Kjøbmand Johan Joachim (Jan Jochum) Meyer, f. 15. Aug. 1772, † 21. Sept. 1849, og Hustru Lydia Berentine Jordan, f. 9. Febr. 1784, † 5. Okt. 1853. Gik i Bergens Kathedralskole til 5te Klasse, blev dimitteret af Cand. theol., senere Stiftsprovst P. A. Jensen og fik exam. art. 1841 (3), exam. philos. 1842 (2), exam. theol. 10. Dec. 1846 (3), pract. 1857 (2). Blev 1847 Bestyrer af en Privatskole, 1850 Lærer ved Tank'ske Skole i Bergen, 1856 tillige ved Byens Fængsler og Forsanger i Fængselskirkerne. Den 23. Jan. 1858 blev han Stiftskapellan i Bergens Stift, 25. Jan. 1862 Sognepræst i Saltdalens Præstegjæld, 23. April 1870 Sognepræst til Tysnæs og 12. Mai 1877 Provst i Nordre Søndhordlands Provsti efter i to Aar at have været konstitueret som saadan.

Gift 1) i Bergens Domkirke 24. April 1850 med Louise Christine Grip, f. 6. Marts 1819, † 6. Nov. 1852, Datter af Regnskabsfører ved Marine-etablisementet i Bergen Rudolph Grip og Hustru Barbara Helene Alm. 2) i Bergens Korskirke 19. Sept. 1855 med Christiane Bolette Wesenberg, f. 5. Dec. 1831, Datter af Mægler Rathje Harmens Wesenberg og Hustru Christiane Bolette Meldal Reimers, Søster til Sognepræst C. F. Reimers (Se S. 92).

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Anne Meyer, f. 1. Mai 1851.

Af 2det Ægteskab:

2. Louise Christine Meyer, f. 21. Decbr. 1856, † 27. Mai 1857. — 3. Rathje Wesenberg Meyer, f. 20. Juni 1858, Stud. 1876, Cand. theol. 1882, Klasse-lærer ved Drammens høiere Almenskole. — 4. Johan Joachim Meyer, f. 29. Okt. 1860, Arkitekt i Christiania, gift med Olga Marie Bergesen. — 5. Christiane Bolette Meyer, f. 11. Okt. 1862, ugift, Bestyrerinde af det borgerlige Pigeinstitut i Bergen. — 6. Wollert Danchertsen Meyer, f. 5. Febr. 1865, stud. 1885, Cand. mag. 1891, Arkæolog. — 7. Hans Anton Meyer, f. 21. Nov. 1866, Agonom. — 8. Frithjof Meyer, f. 6. Aug. 1868, Stud. 1886, Cand. mag. 1892. — 9. Lydia Berentine Meyer, f. 18. April 1870, † 18. Okt. 1878. — 10. Lorentz Wesenberg Meyer, f. 5. Febr. 1873, Stud. 1890, Jurist.

Personelle Kapellaner.

I. Christen Var eller Varde.

Nævnes 1617 som fordem Kapellan i Tysnæs; maaske Søn af Christen Lauritsen Warde, der døde 1610 som Sognepræst i Kvindherred.

2. Peder Johannesen Ibsen,

fra 1624. Hans Datter Margrethe formentlig gift med Jørgen Henriksen Schurmann.

3. Jens Christophersen Abel,

fra 1644, † 1646.

4. Jørgen Henriksen Schurmann,

fra 1658—1668, se Sognepræsterne, S. 245.

5. Peder Brandal,

fra 1738—1740, se Sognepræster til Fane.

6. David Werner Christie,

fra 1755—1763, se Sognepræster til Sogndal.

7. Christopher Geelmuyden Heiberg,

fra 1788—1793, se residerende Kapellaner til Indviken.

8. Georg Døderlein Greve,

fra 1833—1841, se Sognepræster til Os.

IV.

Midthordlands Provsti.

A. Fuse.

Det nuværende Fuse Præstegjæld blev oprettet ved kongelig Resolution af 1. Juli 1855, idet Sognene Fuse, Haalandsdal og Strandvik blev adskilte fra Os Præstegjæld, hvortil de før hørte, for at udgjøre et særskilt Præstegjæld med Fuse som Hovedsogn, ved hvilken Leilighed Os residerende Kapellani blev nedlagt.

Sognepræster.

I. Rolf Andreas Olsen.

Født 22. Aug. 1805 paa Stordø, hvor Faderen Erik Olsen var Sognepræst, se S. 240. Han blev 1826 Student (3), fik ex. philos. 1827 (2) og ex. theol. 5. Febr. 1833 (3) samt til pract. (3). Ansattes 22. Nov. 1834 som personel Kapellan paa Næs (Øvre Romerike) hos Sognepræst Jakob Christian Finckenhagen (se Biogr. Lex.), efter hvis Død i Februar 1837 han bestyrede Embedet i Naadensaaret, hvorefter han fra 16. Sept. 1838 til 18. April 1840 var forrettende Sognepræst i Slidre og senere i Søndre Odalen. Blev 16. Nov. 1841 residerende Kapellan til Os, 1. Juli 1855 Sognepræst til Fuse og 2. April 1868 til Askim. Entlediget med Pension 5. Jan. 1878. † i Bergen 2. Okt. 1883.

Gift 19. Jan. 1843 med Mentzine Engelke Rynning, f. 17. Marts 1814, Datter af Sognepræst til Odalen Erik Christopher Blix Rynning og Pauline Bech, Biskop F. J. Bechs Datter.

Børn:

1. Antonette Maria Olsen, f. 30. Oktbr. 1843; gift 15. Apr. 1868 med Skibsfører Hartvig Mejdell fra Bergen. — 2. Erik Rynning Olsen, f. 2. Marts 1846, blev 1865 dimitt. fra Bergens Skole og fik samme Aar til ex. art. *haud ill.*,

erholdt theol. Ex. 3. Juni 1872 med *laudab.*, pract. med *laud.*, blev 12. Apr. 1873 pers. Kapellan hos sin Fader i Askim, siden Sognepræst til Siredalen, hvorfra han fik Afsked 16. Sept. 1882. — 3. Paul Bech Olsen, f. 20. Febr. 1848, kst. Politimester i Vestfinmarken, gift 1884 med Harda Sanne. — 4. Petra Frederikke Amalie Olsen, f. 10. Dec. 1849; gift med Christian Martinus Schøning, Sognepræst til Hobøl, se Hosanger. — 5. Rolf Andreas Olsen, f. 24. Nov. 1851, † 1. Jan. 1869. — 6. Mentzine Maria Olsen, f. 26. Jan. 1854; gift med Arnt Johan Schøning, Stiftsprovst i Tromsø. — 7. Pauline Erika Olsen, f. 21. Dec. 1856, † 26. Nov. 1869.

2. Jens Peter Hveding.

Født 15. Okt. 1817 paa Lindaas Præstegaard af Forældrene Sognepræst Jens Peter Hveding og Georgine Marie Barth. Fik ex. art. 1838 (3), ex. philos. 1839 (3), ex. theol. 11. Dec. 1845 (3), pract. 8. Febr. 1852 (3), var i nogle Aar Medbestyrer af en privat Skole i Bergen, og dernæst 1854 Huslærer, blev 1. Dec. 1855 udnævnt til pers. Kapellan hos Sognepræsten til Stavanger Magnus Christian Gjør. Efter dennes Forflyttelse til Hetlands Sognekald fungerede han som konstitueret, indtil han 28. Mai 1861 udnævntes til Sognepræst i det i samme Aar oprettede Hyllestads Sognekald i Ytre Sogns Provsti, hvor han boede tilleie hos en Bondefamilie, indtil Præstegaard blev indkjøbt i 1864. Den indkjøbte Embedsgaard maatte imidlertid bebygges, og ved Hjælp af offentligt Bidrag, som dog var utilstrækkeligt, lod han opføre nyt Vaaningshus, nyt Fjøs med Ladebygning over og Vandledning til Fjøset, og istandsætte og fornye endel paa den indkjøbte Gaard værende mindre Bygninger, saasom Forpagterbolig, Hestestald, Madbod og Vedbod m. fl., med hvilken Bebyggelse han først i 1866 var færdig. Disse Byggeforetagender medførte for ham ikke ubetydeligt økonomisk Tab, og dette i Forbindelse med Embedets smaa Indtægter, nødte ham til, saa nødig han end vilde, at søge Forflyttelse. 1. Okt. 1868 blev han udnævnt til Sognepræst for Fuse Menighed og tiltraadte dette Embede i Mai 1869. Han fik Afsked i Naade med Pension 22. Juni 1889, men bestyrede Embedet til sin Død 11. Aug. samme Aar paa Fuse Præstegaard. Han ligger begravet paa Fuse gamle Kirkegaard. Han var ugift.

3. Johan Henrik Rathmann Marstrander.

Født paa Brønø, Søndre Helgeland, 7. Juli 1844 af Forældrene Sognepræst, Provst Peter Marstrander, f. 20. Okt. 1808, † 24. Okt. 1873, og Hustru Elisabeth Sofie Fleischer, f. 10. Marts 1816, † 22. Febr. 1888. Gik i Bergens Latinskole og tog exam. art. 1864 (3), exam. philos. 1865 (2), exam. theol. 20. Juni 1870 (3), pract. 1871 (2). Han gik strax over i geistlig Virksomhed og blev 10. Nov. 1871 personel Kapellan hos Faderen paa Brønø, 25. Sept. 1875 Sognepræst i Velfjorden i Søndre Helgeland, 10. Juli 1880 Sognepræst til Vegø i samme Provsti og 23. Nov. 1889 Sognepræst til Fuse.

Gift i Nykirken i Bergen 27. Marts 1876 med Elisabeth Margrethe Behrens, f. 26. Febr. 1852, Datter af Seilmager og Skibsrheder Andreas Thomsen Behrens, f. 1821, † 30. Nov. 1886 i Bergen, og Hustru Wilhelmine Dominica Matzau.

Børn:

1. William Johannes Marstrander, f. 13. April 1877. — 2. Susanne Christiane Marstrander, f. 12. Sept. 1878. — 3. Andreas Thomsen Behrens Marstrander, f. 30. Aug. 1881, † 19. Jan. 1884. — 4. Peter Elisæus Marstrander, f. 15. April 1883. — 5. Edel Marstrander, f. 16. Febr. 1885, † 21. Jan. 1888. — 6. Henrik Andreas Behrens Marstrander, f. 31. Marts 1888. — 7. Edel Elisabeth Margrethe Marstrander, f. 31. Okt. 1892.

B. Os.

Sognepræster.

i. Matthias Hanssøn

fra Danmark var den sidste Abbed i Lyse Kloster. I denne Egenskab hyldede han Kong Christian III. som Norges Konge 14. Juni 1536. Han bestyrede endnu Klosteret det følgende Aar, men da Klostergodset samme Aar fik en verdslig Bestyrer i Esge Bildes Foged paa Vallen i Halland Niels Berildsøn, er han formodentlig aftraadt som Abbed og blev den første evang. Sognepræst i Os, da den sidste katholske Præst, som i 1522 nævnes med Navn Peder, rimeligvis er død paa samme Tid. Døde 1565.

Cfr. Langes Klosterhistor., 2den Udgave, S. 245, 356. Keyzers Kirkehistorie, 2den D., S. 810. Nicolaysen: Norske Magazin, 1ste B., S. 231. Paludan Müller: Grevens Feide, 1ste B., S. 395.

2. Jens Pederssøn

fra Jylland, var først Tjener hos Biskop Schjelderup i Bergen, kom siden i Byens Skole og nød Undervisning af Absalon Pederssøn. Blev 14. Nov. 1563 ordineret i Bergen som personel Kapellan til Os, hvis Sognepræstembede han erholdt 1565. † 1597.

Besad smaa Forstandsevner (*valde debilis ratione*), men havde Færdighed i Snedkerarbeide og andet saadant.

Gift 24. Juni 1565 med en Datter af Hans Pederssøn til Tjøttø paa Helgeland, hvis Søster Elisabeth Pedersdatter var den sidste Nonne i Munkeliv

Birgittinerkloster i Bergen og døde 1567. Cfr. Norske Magazin, 1ste B., S. 231, 285. Lange: De norske Klostre, S. 357.

3. Christopher Larssøn,

fra 1598—1600.

4. Samuel Loss.

Født 1565 paa Lekangers Præstegaard i Sogn, hvor Faderen Mag. Erik Loss var Sognepræst. Gik i Bergens Skole og blev Sognepræst her 1601. Ved hans Formands Død skulde Sognekaldet, der allerede tilforn i 1565 udgjorde 2 Sognekald, men som senere var slaaet sammen til et, igjen deles i Os og Fuse ifølge kongl. Skrivelse af 22. Aug. 1600, men denne Deling kom ikke istand, thi Melchior Ulfstand til Axelvold, som ved kgl. Benaadning af 5. April 1601 havde erholdt Lysekloster til Forlehnning og saaledes ogsaa var tillagt Patronatsrettigheder, kaldte Samuel Loss til Sognepræst med de samme Rettigheder, som dennes Formand havde havt, hvilket blev bekræftet af Kongen ved Skrivelse til Bergens Biskop af 20. Mai 1601. Han døde 1659 som emeritus. Skjænkede 1614 til den latinske Skole i Bergen 10 Rdlr. «som et kristeligt Taknemmelighedstegn, fordi Gud saa naadigen havde sluttet Freden».

Gift med Euphemia, Datter af Jens Sørensen, Sognepræst til Voss.

Børn:

1. Jens Loss, f. omtr. 1604, Faderens Eftermand i Embedet. — 2. Elias Loss, f. 3. Febr. 1619, deponerede fra Bergens Skole 2. Dec. 1644, fra 1645—48 Førstelektiehører ved Bergens Skole, † i Bergen 27. Febr. 1697 som geistlig Vice-Notarius. Efter en Skrivelse fra ham, dateret 30. Mai 1687, var Faderen død for ca. 29 Aar siden, altsaa maaske 1658. — 3. Niels Loss, † i Bergen 1674, gift med Margrethe Willumsdatter. — 4. Daniel Loss, levede 1679 som vanfør. — 5. Anne Loss, gift med Lyttich Hansen Ovenstad, Sognepræst til Lindaas.

Den hos Rørdam ved Kjøbenhavns Forsvar nævnte Hans Samuelsen Loss kunde godt være hans Søn, hvis han ikke hellere er identisk med den senere Præst til Eid Hr. Hans Samuelsen Bugge.

Cfr. Miltzow: Presbyt. Vos.-Hard., S. 30. Norske Magazin, 2. B., S. 631.

5. Jens Loss.

Fornævntes Søn, f. omtr. 1604, dep. 1. Aug. 1626, blev 30. Sept. 1629 residerende Kapellan til Os og fik samme Tid Ventebrev paa Sognekaldet, som han tiltraadte 1659. Døde 1668.

Miltzow kalder ham i sin Presbyterologi: «*Vir multa eruditione conspicuus, antiquæ lingvæ patriæ, ejusdemque veterum monumentorum longe peritissimus.*»

Var gift, men hans Hustru kjendes ikke.

Af hans Børn er formentlig:

1. Anders Loss, der 1663 sees at have været personel Kapellan i Os (cfr. Langes Tidsskrift for Videnskab og Litteratur, 2den Aarg., S. 347). Han var dog maaske neppe Præst, nævnes 1669 som Lagrettesmand i et Skifte i Strandviken. — 2. Samuel Loss, f. 1644, † 1704, Gaardbruger i Holmefjord i Fuse og Lensmand; gift med Kari Lauritsdatter Faaborg, † 10. Jan. 1708. — 3. Anna Loss, gift med Hans Pedersen, resid, Kapellan i Os, se de resid. Kapellaner, S. 270. — 4. Kirsten Loss, † i Bergen 1733, ugift. — 5. Niels Loss, † i Dec. 1670 og synes at have været Student, da han i Skiftet 3. Jan. 1671 benævnes hæderlig og vellærd, han boede paa Molde Gaard i Os. — 6. Henrik Loss, om hvem intet vides, og Søsteren 7. Ingeborg.

6. Christopher Garmann.

Født i 1639 Bergen, hvor Faderen Herman Garmann var Præsident og Commercedirektør. Moderen Margrethe Andersdatter Buch. Deponerede fra Bergens Skole 13. Mai 1661, blev immatrikuleret 9. Mai 1667 i Leyden. Blev 20. Juni 1668 Sognepræst her og 1703 Provst i Søndhordland. Holdt 1718 sit Jubilæum baade som Præst og Ægtemand. † 1. Juli 1721. Var en hovedrig Mand. Om hans Uenighed med den residerende Kapellan Thomas Ruus vil senere blive talt, S, 270.

Gift 1668 med Margrethe Hoffmann, † 1725, Datter af Borgermester i Bergen Søfren Jensen og hans 2den Hustru Giertrud Hansdatter.

Af deres 10 Børn kjendes:

1. Margrethe Garmann, f. 1670, døbt 6. Januar, gift 9. Juli 1690 med Peder Geelmuyden, Sognepræst til Vikør. — 2. Herman Garmann, f. 1672, Student fra 1689. — 3. Gjertrud Garmann, f. 30. Juni 1673, † 19. Marts 1726, gift med Niels Leganger, Sognepræst i Os, se nedenfor. — 4. Søren Garmann, f. 7. Oktbr. 1674, deponerede 20. Juli 1692 fra Bergens Skole, 1693 philos. og 1694 theol. Examen; reiste 1706—8 udenlands til Holland paa et kongeligt Stipendium og disputerede efter sin Hjemkomst 1709 (*de vera limitatione medicæ sententiæ*) for den medicinske Doktorgrad ved Kjøbenhavns Universitet; blev derefter praktiserende Læge i Christiania (cfr. Hundrup: Om Doctores ved Kjøbenhavns Universitet og Ingerslev: Danmarks Læger, II, S. 212). — 5. Jan eller Johan Garmann, f. 1675, døbt 3. Juledag, † 1730, begr. 27. Okt., Generaltoldforvalter i Bergen; gift 1709 med Karen Frimann, f. paa Halsnø Klostergaard 21. Marts 1683, † 19. Juni 1770, Datter af Forvalter over Halsnø Klostergoods Johan Frimann og Else Smith. — 6. Christopher Garmann, f. 1677, † 1687. — 7. Anne Maria Garmann, f. 1678, † 1679. — 8. Anne Cathrine Garmann, f. 1679, døbt 4. Søndag i Advent (21. Dec.), † 1693, begr. 20. Marts. — 9. Jens Garmann, f. 1681, † 1733, begr. 8. Febr. som personel Kapellan i Vik, se der.

7. Nils Leganger.

Født 11. Okt. 1682 i Vik i Sogn, hvor Faderen Mag. Iver Erikssen Leganger var Sognepræst. Moderen Anne Pedersdatter Finde. Deponerede fra Bergens

Skole 17. Juli 1697, tog 29. Juli 1699 theol. Ex. med *non contemn.*, hvorefter han var Huslærer hos Hans Henriksen Urdal i 2 Aar. Blev 17. Marts 1704 pers Kapellan i Os, 8. Aug. 1719 adjung. og succederende Sognepræst sammesteds og virkelig Sognepræst 1721. Til Fordel for ham og efter hans derom indgivne Ansøgning blev Os resid. Kapellani ved kgl. Rescript af 14. Juli 1736 midlertidig nedlagt mod at han skulde holde pers. Kapellan. Han forrettede alligevel alene uden saadan indtil 1742. Blev samme Aar 27. Juli Provst i Søndhordland. Døde 16. Jan. 1747. Havde et godt Ry for Retsindighed og Duelighed i sit Embede. Han efterlod sig ved Skiftets Slutning en Formue af 19,896 Rdlr., for Størstedelen Arvemidler efter sin Svigerfader Provst Garmann. Eiede flere Kongetiender baade i Os og Sogn.

Gift 1) 3. Okt. 1708 med sin Formands Datter Gjertrud Garmann, se ovenfor. 2) 18. Mai 1729 med Maria Fyren Finde, f. 1700, † paa Færstad i Os 6. Oktober 1777, Datter af Otto Finde, Sognepræst til Volden paa Søndmøre.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Iver Leganger, f. 1711, døbt 2. Juni, Student 1730, † som Sorenskriver paa Søndmøre 1751, gift 1748 med Cathrine Astrup, f. 24. Juni 1714, † i Bergen 31. Jan. 1768, Datter af Foged i Søndmøre Nicolai Astrup og Anne Elisabeth Finde.

Af 2det Ægteskab:

2. Gjertrud Garmann Leganger, f. 1730, døbt 25. Apr., † 9. Dec. 1768, gift med Hans Astrup, resid. Kapellan i Os, se S. 272. — 3. Otto Leganger, f. 1731, døbt 28. Dec., † som Student i Kjøbenhavn 7. Nov. 1749. — 4. Peder Leganger, f. 1735, døbt 29. Jan., † samme Aar, 16 Uger gl. — 5. Johan Leganger, f. 1738, døbt 30. April, † 21. Jan. 1796 som Eier af Gaarden Færstad i Os; gift med Elisabeth Cathrine Frimann Finde, f. 1759, † 11. Okt. 1791, Datter af Proprietær, Student Henrik Finde og Anne Dorothea Andersdatter Daae.

8. Gert Geelmuyden.

Født i Bergen 8. Marts 1697 af Kjøbmand, Cancelliraad og Stadshauptmand Knud Geelmuyden og Anne Beate Størch. Erholdt først privat Undervisning af Klokker til Nykirken Knud Hæsvig, kom derpaa i Byens Latinskole, hvorfra han 1714 blev dimitteret. Tog theol. Examen 2. Jan. 1716 med *haud ill.*; reiste samme Aar udenlands, opholdt sig i Amsterdam hos Farbroderen Adrian Geelmuyden, Kjøbmand sammesteds, besøgte derefter Haarlem og Leyden, hvor han blev indskreven som Student. Kom 1719 tilbage til Bergen og blev samme Aar under et Ophold i Kjøbenhavn den 11. Dec. udnævnt til personel Kapellan i Haus med Succession som Sognepræst sammesteds. Ved Sognepræstens Død 1722 tiltraadte han Sognepræstembedet i Haus, fik 30. Okt. 1738 Titel af Consistorialraad, blev 3. Marts 1747 Sognepræst til Os med Titel af *Præpositus honorarius*. Holdt 1769 sit Embedsjubilæum (se Bergens Adresseavis 1. Dec. 1769), † 3. Dec. 1780.

Som geistlig Embedsmand kan han ikke ansees som en af de værdigste i

sin lange Levealder. Foruden at han stadigen laa i Uenighed med sine personelle Kapellaner, der aldrig kunde holde længe ud hos ham, men heller opgav sin Post, stod han bestandig paa en spændt Fod med de residerende Kapellaner om Embedsindtægterne, og saavidt skjønnes uden dertil at have havt nogen skjellig Aarsag. Han voldte saaledes sine Foresatte idelig Besvær med sine mange ubeføiede Forestillinger. Pontoppidan, der mangengang mindre veiede sine Ord, men ligefrem udtalte sin Mening, beskyldte ham for Ærgjerrighed, Pengegjerrighed, Hevngjerrighed og Efterladenhed i sin Embedsgjerning, og ihvorvel de følgende Biskoper i Betragtning af hans Alder og lange Tjenestetid viste sig mere overbærende og skaansomme mod ham og udtalte sig mindre skarpt, var dog deres Dom om ham mindre end fordelagtig.

Om ham se L. Daæ: Aktmæssige Bidrag til den norske Kirkes Hist. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskr., VII, S. 367. Her meddeles, at han har skrevet en Katekismus-Forklaring under Titel: «Christendommens Prøve med Lovens Skræk ved Evangelii Trøst o. s. v.», der faar en stræng Dom af Pontoppidan. Udførligt om ham i Luth. Ugeskrift 1877, 2det Halvaar: Bergenske Kirkeforhold efter Pontoppidan. Han var en meget rig Mand, eiede efter et Dokument af 7. Juli 1774 14 Gaarde.

Gift 1) 9. Sept. 1823 med Anne Kaae, f. 1707, døbt 23. Okt., † 5. Juni 1734, Datter af Jochum Kaae, residerende Kapellan til Korskirken i Bergen og Gidsken Johanne Ehlers. 2) 6. Aug. 1737 med Maria Charlotte Lowzow, f. i Frederiksstad i Okt. 1710, † i Os 24. Marts 1769, Datter af Major Christopher Frederik von Lowzow, der døde paa Fugleberg ved Frederikshald 31. Okt. 1716, og Engel Maria von Storm, † 1758, efter anden Gang at have været gift med Præsident i Bergen Jonas Lyme.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Gerhard Geelmuyden, f. 22. Juli 1724, Sognepræst til Hammer, se der. — 2. Margrethe Geelmuyden, f. 1728, døbt 29. Sept. — 3. Joachim Christian Geelmuyden, f. 1. Febr. 1730, deponerede 1746 fra Bergens Skole, tog 19. Apr. 1749 theol. Examen med *non contemn.*, blev Førstelektiehører i Bergens Skole, tog som saadan 1750 baade Baccalaurei- og Magistergraden i Kjøbenhavn; 4. August 1752 Vice-Raadmand i Bergen og 21. Marts 1755 tillige Notarius publicus, 1758 Generaltoldforvalter i Bergens og Stavangers Lehn, 18. Okt. 1760 fraværende Doctor juris i Kjøbenhavn, 18. Mai 1763 karakteriseret og 16. Jan. 1765 virkelig Generalkrigskommissær, confirm. som virkelig Raadmand 3. Nov. 1766 og erholdt Afsked som saadan 9. Jan. 1771; blev 29. Jan. 1783 adlet med Navnet Gyldenkrantz. For Adelsdiplomet maatte han erlægge 20,000 Rdlr. til Kongen og tillige 517 Rdlr. 5 M $\mathcal{K}$ 12 β i Omkostninger, deriblandt til Cancelliet 210 Rdlr. og til Frederiks Hospital 100 Rdlr. † 28. Dec. 1795 paa sin Eienomsgaard Damsgaard ved Bergen. Gift 18. Sept. 1753 med Elisabeth Both, f. 22. Juni 1731, † 6. Mai 1800, der ved Testament af 2. Apr. samme Aar skjænkede 200 Rdlr. til Korskirkens Fattige, Datter af Kjøbmand i Bergen Hans Both og Rebekka Segermann (cfr. Hundrups Doctores). — 4. Wilhelm Adrian Geelmuyden, f. 1731, døbt 8. Juli, † 1736. — 5. Johan Geelmuyden, f. 1733, døbt 29. Apr., † ung.

Af 2det Ægteskab:

6. Anne Geelmuyden, f. 1738, døbt 21. Mai, † 21. Mai 1818, gift 1766 med Andreas Heggelund Schuus, residerende Kapellan til Lindaas. — 7. Frederikke Marie Geelmuyden, f. 1739, døbt 14. Okt., † 1742. — 8. Christopher Frederik Geelmuyden, f. 1741, døbt 2. Febr., Kaptein ved Dronningens Livregiment i Glückstadt, † 1816. — 9. Jonas Lyme Geelmuyden, f. 3. Apr. 1742, døbt 9. Mai, Kopist ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn. — 10. Nicolai Schwartz Geelmuyden, f. 17 Mai 1743, Generaladjutant, † i Kjøbenhavn 1806. Han skjænkede 1000 Rdlr. til Fattigvæsenet i Os; han var da Enkemand efter Madame Judithe Henriette Vanninau, f. Jordan, som var 70 Aar gl. ved Giftermaalet, men eiede 100,000 Rdlr. (se Nicolaysen Norske Stiftelser). — 11. Engel Maria Geelmuyden, f. 7. Febr. 1745, døbt 21. Marts, † 9. Jan. 1774; gift 25. Febr. 1762 med Kapitain Henrik Paludan, † 1790, Søn af Sorenskriver paa Ringerike Christian Paludan. — 12. Alette Maria Geelmuyden, f. 28. Marts 1746, døbt 1. April, † 28. Febr. 1813. Gift 1) 10. Okt. 1774 med Andreas Baar, Sognepræst til Tysnæs, S. 249. 2) med Kaptain Christie Frost Nicoll. — 13. Camile Beata Geelmuyden, f. 26. Apr. 1748, † ung. — 14. Canute Beate Geelmuyden, f. 18 April 1750, † sindssyg 20 December 1812.

9. Gerhard Sandberg.

Født i Trondhjem 28 Mai 1742; blev 1761 dimitteret fra sammes Skole og tog 1764 theologisk Examen med *laudab.* Blev 24. Apr. 1767 Missionær til Varanger i Finmarken; kom 1775 til Kjøbenhavn og blev af Missionskollegiet overdraget at ordne Professor Knud Leems Papirer; ansattes 16. Mai 1781 som Sognepræst i Os, hvor han døde 10 Mai 1805. Var en sagtmodig, nidkjær, duelig og godgjørende Mand, der var afholdt baade af sine Foresatte og Menigheden, af hvem han endnu omtales med dyb Agtelse og Taknemmelighed. (Om ham og hans Fortjenester af Finnemissionen se D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19de Aarh. I, S. 10; II, S. 240, 243, 244, 245, 252, 255, 284).

Gift med Inger Margrethe Segelchen, † i Bergen 15 Nov. 1826. 70 Aar gl., Datter af Guldsmed paa Molde Michael Segelchen og Christence Danielsdatter Rafnsberg.

Børn:

1 Michael Segelchen Sandberg, f. 1783, døbt 22de Sønd. eft. Tref. 16. Nov., † i Kjøbenhavn 29 Juni 1814 som Kaptein i Armeen og Bygningsskriver ved Ingeniørkorpset. — 2. Balle Johan Finkenhagen Sandberg, f. 1785, døbt 9. (16.?) Okt., † som Student 1806, begr. 21. Dec. — 3. Gerhard Sandberg, f. 29. Jan. 1787, † som Toldkontrollør i Odense, gift med Karoline Hansen. — 4. Hans Wiingaard Sandberg, d. 29. April 1788. — 5. Nicophorus Sandberg, f. 1789, døbt 27. Marts, begr. 15. Aug. s. A. — 6. Theophilus Sandberg, f. 8 Mai 1790, Guldsmed i Sønderborg paa Als. — 7. Christen Mathæus Sandberg, f. 1791, døbt 9. Juni, † 1792. — 8. Mette Christence Sandberg, f. 24. Dec. 1792, døbt 1. Jan. 1793, † i Bergen 21. Marts 1844, gift med Blokkedreier Wilhelm Gjertsen.

— 9. Daniel Rafnsberg Sandberg, f. 2. Dec. 1795, † ugift 1819 som Maler i Kjøbenhavn. — 10. Anne Sophie Sandberg, f. 1. Apr. 1797, † ugift i Z. Kaaes Stiftelse i Bergen efter 1870. — 11. Jens Borring Sandberg, f. 4. Juli 1798, † ung.

10. Christen Larsen.

Født 7 Mai 1742, døbt 15. Mai, i Bergen, hvor Faderen Lars Christensen var Skipper og Kjøbmand, † 1763. Moderen Helchie Hooft, Præstedatter fra Sparbu, f. 1717, † 1776. Se S. 186. Blev først undervist af Josva Schafner, kom derpaa i Latinskolens øverste Klasse, hvorfra han blev dimitteret 1760; tog Aaret efter 2den Examen med *haud ill.* Var derefter i 2 Aar Huslærer hos Oberstløjtnant Nicoll paa Gravdal ved Bergen. Antoges 1763 af Biskop Arentz til at holde Fredagsprædikener i Nykirken og ansattes 10. Febr. 1770 som Lærer ved Fattigskolen Bethlehem i samme Menighed; tog 1772 theol. Examen med *non. contemn.*, for Dimisprædiken *laudab.* Blev 29. Juni 1792 residerende Kapellan til Haus og 18. Okt. 1805 Sognepræst i Os. Entlediget 5. Sept. 1816 med 100 Spd. i aarlig Pension af Eftermanden, men døde allerede samme Aar.

Var engang anset for en meget heldig Taler, men Drikfældighed i Forening med ulykkelige huslige Kaar gjorde ham efterhaanden sløv og ude af Stand til med Skik at bestyre sit Embede. Alt forfaldt omsider under hans Hænder; Embedet nedværdiget, han selv vanskjøttet i Alderdommen af flere uordentlige Børn, hvorved han nedsænkedes i saa dyb en Armod, at han knap havde Hus over Hoved og Klæder at skjule sig i. Om ham se D. Thrap: Bidrag til Biskop J. N. Bruns Karakteristik i Johnson og Casp.: Theol. Tidsskrift IX, 467 f.

Gift 1768 med Judite Brunchorst, f. i Bergen 1742, † sammesteds 3 Apr. 1789, Datter af Kjøbmand Herman B. og Marie Voet.

Børn:

1. Helchie Larsen, f. i Bergen 1768, døbt 13. Oktbr., † som Fattiglem i Os. — 2. Marie Christiane Larsen, f. 1773, døbt 18 Sept., † ugift. — 3. Wenche Elisabeth Larsen, f. 1775, døbt 21. Jan., † ugift i Os. — 4. Laurits Christensen Larsen, f. 18. Aug. 1778, † 6. Septbr. 1780. — 5. Herman Larsen, f. 15. Mai 1780, † s. A. — 6. Judithe Larsen, f. 15. Okt. 1781, gift i Bergen med Daglønner Andreas Bruun.

11. Andreas Undahl Jersin.

Født 1 Febr. 1774 paa Kapellangaarden Lunde i Lekangers Præstegjæld, hvor Faderen Jacob Christian Jersin, der døde som Sognepræst til Voss, da var residerende Kapellan. Moderen Elsebe Lem. Nød først Undervisning af Broderen Georg Burchard Jersin, senere Sognepræst til Voss, kom 1790 i Bergens Latinskoles 3die Klasse, hvorfra han blev dimitteret 1794. Tog 17. Okt. s. A. exam. art. med *haud ill.*, det følgende Aar exam. philos. med samme Karakter og 16 Juli 1799 theol. Examen med *non contemn.* For den homiletiske Prøve *haud ill.* og den kateketiske *non contemn.* Blev 12 Sept. 1800 personel Kapellan hos Faderen paa Voss og forblev her til 1807; forrettede derefter som

Hjælpepræst i Ulvik og Hosanger, blev 31. Mai 1811 Sognepræst til Laurdal i Thelemarken og 20 Marts 1817 Sognepræst til Os. Døde 26 Januar 1850. Sagtmodig, men lidet begavet baade som Prædikant og Kateket.

Gift 3 Gange. 1) med Thale Helene Ravn, f. 1772 i Harham, døbt 8 Nov., † 1 Febr. 1813, Datter af personel Kapellan i Harham Peder Andreas Ravn, se denne. 2) 8. Sept. 1814 med Cathrine Knagenhjelm Schjelderup, f. 26 Jan. 1784, † 30 Mai 1840, D. af Sorenskriver i Hardanger og Voss Søren, Schjelderup og Anne Elisabeth Astrup. 3) med Gjertrud Maria Fleischer, f. 5. Juli 1779, † 11. Januar 1848, Datter af Krigsraad, Proprietær paa Voss, Herman Reinhold Fleischer og Marie Finde Astrup.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Jakob Christian Jersin, f. 7 August 1800, Stadskonduktør i Bergen, † 1. Febr. 1886, ugift. — 2. Peder Andreas Jersin, f. 20. Nov. 1801, † 10. Mai forhenv. Landhandler paa Osøren; gift med Thomine Frederike von Krogh, f. 2. Febr. 1804, † i Os 30. Mai 1851, Datter af Kaptein Frederik Stockfleth v. Krogh og Anne Marie Barth. — 3. Elsebe Lem Jersin, f. 28. Febr. 1803, † 8 Jan. 1843; gift med Kontorist Thomas Pedersen fra Mandal. — 4. Cæcilie Malene Jersin, f. 1805, † 13. Jan. 1818. — 5. Albert Gerhard Jersin, f. 7. Juni 1807, blev privat dimitteret 1829; tog samme Aar exam. art. med *non contemn.*; var sindssyg. — 6. Ludvig Gerhard Jersin, f. 1809, † 29 Dec. 1817.

Af 2det Ægteskab:

7. Søren Schjelderup Jersin, f. 19. Juni 1815, var først Landhandler i Evanger Sogn paa Voss, derefter i Mosterhavn i Finnaas og ansattes senere som Fyrforvalter paa Slotterø i Fitje; gift 31. Mai 1830 med Gustava Frederikke Fleischer, f. 28. Mai 1830, D. af Proprietær paa Voss Johan Sechmann Fleischer og Cecilie Susanne Ørum. — 8. Elise Helene Jersin, f. 10. Febr. 1817, gift med sin Fætter, Thorstein Hoel Jersin, Sognepræst til Finnø, se pers. Kapellaner i Os. — 9. Ludvig Jersin, f. 7. Mai 1819, Uhrmager i Bergen; gift med Christense Jensine Nordahl Fleischer, f. 12. Marts 1822, D. af Kjøbmand i Bergen Christian Lorentz de Ferry Fleischer, se S. 57. — 10. Hans Astrup Jersin, f. 5. Aug. 1821, † i Kristiania 5 Aug. 1842. — 11. Sebastian Frederik Meitzner J., f. 26 Febr. 1824, † 7 Juli 1863 som Landhandler paa Voss; gift med Christine Møller, f. i Nykjøbing 9. Mai 1828, † i Nykjøbing 13. Febr. 1881, Datter af Skipper Christian Møller i Nykjøbing. — 12. Ananias Christian Jersin, f. 13 Juni 1827, Bogholder i Sparebanken i Bergen, † 4. Dec. 1879, gift med Anne Marie Barth Beyer, f. 29. Nov. 1825, † 27. Apr. 1856, Datter af Boghandler i Bergen Frantz Dekke Beyer; 2den Gang 25. Sept. 1859 med hendes Søster Marie de Fine von Krogh Beyer, f. 21. Dec. 1835.

12. Georg Døderlein Greve.

Født 13 Aug. 1808 paa Gaarden Aastvet i Hammers Præstegjæld ved Bergen. Faderen Jan Greve var Student og Proprietær, Moderen Magdalene Margrethe Koren Fritznér, se S. 71. Blev først undervist af Faderen, der senere satte ham ind i Bergens Latinskole, og blev 1827 demitteret af ham. Erholdt samme Aar til exam. art. og til 2den Examen det følgende Aar *laudab.*, og til theologisk

Examen 6 Juni 1831 *hævd illaud.*; for begge de praktiske Prøver som han underkastede sig for Bergens Biskop, *laudab.* Blev 16 Januar 1833 personel Kapellan hos Scgnepræst Ole T. Arentz i Tysnæs, 29 Juli 1841 Sognepræst til Næsne i Tromsø Stift, 7 Juni 1845 Provst i Nordre Helgelands Provsti og 10 Dec. 1850 Sognepræst i Os. I hans Embedstid blev Os Sognekald delt. Han entledigedes med Pension 5 April 1873 og døde i Bergen 9. Juli 1879.

Gift 30. Mai 1838 med Ulrika Olava Olsen, f. 3. Dec. 1809, † 6. Juni 1862, Datter af Klokker i Oslo Jens Ulrik Olsen og Dorothea Sigwardt.

Børn:

1. Dorothea Greve, f. 25 Marts 1839, gift 22 August 1866 med Professor Marcus Pløen Ingstad, R. St. O. O. og Db., f. 18 August 1837. —
2. Jan Greve, f. 18 Sept. 1840, dimitteret fra Bergens Skole 1858, exam. theol. 12 Juni 1865 (2), Skolebestyrer i Bergen. —
3. Jens Ludvig Mathias Greve, f. 12 Juli 1842; dimitteret privat 1861, exam. theol. 1868, Medbestyrer i en Pigeskole i Bergen. —
4. Georg Olavus Greve, f. 13 Oktober 1843, dimitteret fra Bergens Skole 1863, samme Aar exam. art. og 1864 2den Examen, tog 1874 philol. Examen, † 27. Juli 1886 som Adjunkt paa Kongsberg, ugift. —
5. Ulrikke Arentine Greve, f. 23. Juli 1847, gift 20. Okt. 1866 med Kjøbmand i Bergen, R. St. O. O., Johan Rasch Jentoft Thesen, f. 18. Aug. 1826, † 12. Jan. 1893, Søn af Handelsmand Elias T. og Elisabeth Bergitte Isabella Testmann Jentoft. —
6. Magdalene Margrethe Koren Greve, f. 5. Dec. 1845, gift 22. Juni 1876 med Lars Hansen Tøsdal, f. 28. Juli 1843, Præst i Amerika. —
7. Cecilie Greve, † 1849 1 Aar gl. —
8. Cecilia Greve, † 1850, 1 Aar gl.

13. Bernt Christian Støp.

Født 4. Okt. 1816 paa Gaarden Eide i Skogns Præstegjæld (Alstadhaug Sogn), Nordre Trondhjems Amt, af Forældre Eskild Mogensen Støp, der eiede bemeldte Gaard tilligemed flere, og Hustru Noline Schmidt, Datter af Toldkontrollør Schmidt i Christiania. I en Alder af $8\frac{3}{4}$ Aar blev han sat i Skole i Trondhjem, i hvis lærde Skole han optoges Høsten 1829, og hvorfra han dimitteredes 1837, fik s. A. exam. art. (2) i Dec. 1838, exam. philol. og philos. (2), 1843 13. Dec. exam. theol. (2) og 1845 dens praktiske Prøver (2). Efter endt Examen forblev han i Christiania og tildels i Asker som Privatlærer og Manufactør, indtil han overtog en Lærerpост ved Trondhjems Realskole fra 1 Januar 1850. Bestyrelsen af det med denne Skole forbundne Adresse-Contoir overtog han det følgende Aar.

Medens han opholdt sig i Christiania, havde han Ansættelse som Kateket ved Akershus Fæstnings Slaveri, og under Opholdet i Trondhjem en lignende Stilling ved Tvangsarbejdsanstalten dersteds. 25 Febr. 1857 blev han udnævnt til Sognepræst til Balsfjorden, Tromsø Provsti og Stift. Her var Dissenterbevægelsen dengang paa det høieste og skaffede ham mange Kampe og Besværigheder; engang var han nær bleven dræbt, men Herren holdt sin Haand beskyttende over ham saavel da som under hans hele Ophold der. 18 Marts 1861 blev han udnævnt til Sognepræst til Røros i Søndre Trond-

hjemts Amt, hvor han forblev indtil 7 April 1874, da han tiltraadte Reisen til Os, hvortil han var bleven kaldet 29. Sept. 1873. Her døde han 27. Aug. 1877.

Gift 25 Marts 1850 med Caroline Dorothea Ellertsen, f. 8 April 1821, Datter af Proprietær i Aker Ellert Ellertsen og Marie Brochmann.

Børn:

1. Olaf Moe Støp, f. 3 Januar 1851, Ingeniør, † 16 April 1879. —
2. Carl Støp, f. 6 April 1852, Apotheker i Kopervik, gift med Frederikke f. Mannvogel. — 3. Eskild Eilert Støp, f. 19 Mai 1854, † som Sømand 6 Juni 1872. — 4. Axel Støp, f. 25 Okt. 1856, Sagfører, gift med Lise Berger. —
5. Halfdan Støp, f. 16 April 1859, Sognepræst til Bremanger, se der. —
6. Frithjof Støp, f. 14 Juli 1861, Tandlæge. — 7. Marie Nikoline Rebekka Støp, f. 14 Okt. 1863. Ugift.

14. Arnold Meyer.

Sønnesøn af Lindaaspræsten af samme Navn. Født i Bergen 15. Sept. 1811 af Forældrene Guldsmedmester, siden Bedemand til Domkirken, Wilhelm Frimann Meyer og Hustru Karen Kristine Beyer, gik i Bergens Skole fra 1825, blev privat dimitteret og fik exam. art. 1831 (3), exam. philos. 1852 (3) og exam. theol. 13. Febr. 1837 (2) samt *haud* til den prakt. Examen, var som Kandidat i flere Aar privat Lærer i Bergen og i nogen Tid Timelærer ved Realskolen, blev Sognepræst i Bø (Vesteraalen) 11. April 1846, 18. Sept. 1852 Provst i Vesteraalen, 18. Nov. 1853 Sognepræst i Eivindvik og 5. Nov. 1877 Sognepræst til Os. Han blev entlediget med Pension 31. Dec. 1883 og døde i Bergen 9. April 1889.

Gift i Bergens Domkirke 1839 med Mathilde Marie Kruse, f. 16 Jan. 1816, † 12 Marts 1854, Datter af Skibsfører, senere Kjøbmand, Johan Jakob Kruse og Synnøve Margrethe Stemann.

Børn:

1. Petra Christine Meyer, f. 29. April 1842, gift med Sognepræst til Hurum Peter Jacob Kjøss Hansen, se personelle Kapellaner til Indre Holmedal. — 2. Synnøve Margrethe Meyer, f. 20 April 1844, gift med sin Fætter, Kjøbmand J. Kruse Meyer i Bergen. — 3. Mathilde Marie Meyer, f. 1 Juni 1845, gift med Adjunkt Wilhelm Frimann Meyer, Broder til Søsterens Mand. — 4. Wilhelm Frimann Meyer, f. 25. Sept. 1846, Mølleseier i Bergen, gift med Nancy Müller, f. 20. Aug. 1847. — 5. Johanne Jakobine Meyer, f. 14. Okt. 1849, gift med Sognepræst A. H. Mowinckel, se S. 155. — 6. Cathinka Arnoldine Meyer, f. 1. Sept. 1851. — 7. Engelcke Sofie Meyer, f. 16. Nov. 1852.

15. Frederik Wille.

Født i Nøtterø Præstegjæld ved Tønsberg 16 Juni 1837 af Forældrene dengang pers. Kapellan Christian Severin Bloch Wille, f. 12. Aug. 1809, entlediget 1876 som Sognepræst til Skjeberg, † i Christiania 16. Juni 1892, og Hustru Sofie Wettergren, f. 31. Mai 1808, † i Skjeberg 1876. Han læste hjemme med Huslærere og kun 1½ Aar i Christiania i August Holths Privatinstitut; tog ex. art. 1855 (3), exam. philos. 1856 (2), exam. theol. 14 Juni 1861 (3) og pract. 1862 (3), blev strax netop 25 Aar gl. udnævnt til personel Kapellan hos den residerende

Kapellan i Ringsaker paa Hedemarken 17. Juni 1862, blev 3. Jan. 1870 Sognepræst til Fjotland, Flekkefjords Provsti, 28. Sept. 1878 Sognepræst til Vang i Valdres, 3. Mai 1884 Sognepræst til Os.

Gift i Eidsbergs Kirke 27. Decbr. 1866 med Gunhilde Jakobine Syversen, f. 27. Dec. 1845, Datter af Proprietær Peder Syversen paa Salmonrud, f. 1805, døbt 3. April, † 26. Febr. 1884, og Jeannette Emilie Roll, født 20. April 1821, † 5. April 1880.

Børn:

1. Peter Christian Wille, f. 4. April 1868, Student 1887, Theolog. —
2. Sofie Jeannette Wille, f. 14. Dec. 1869. — 3. Carl Johan Wille, f. 25. Okt. 1871, og 4. Frederik Martin Luther Wille (Tvilling), f. 25. Okt. 1871, † 17. Jan. 1873. — 5. Gunvald Fr. Arup Wille, f. 1. Marts 1876. — 6. Petra Emilie Roll Wille og 7. Christian Severin Wille (Tvillinger), f. 25. April 1879, † efter nogle Dage. — 8. Hans Wille, f. 1. Mai 1881. — 9. Gunhild Wille, f. 20. Okt. 1882. — 10. Christiane Wille, f. 3. Mai 1884, † efter 18 Dage. — 11. Sigfried Wille, f. 4. Sept. 1885. — 12. Jakob Andreas Wille, f. 7. Febr. 1890.

Har udgivet i Trykken efter Opfordring: 4 Prædikener i Samlingen over de 2 nye Evangelietexter i «Synd og Naade», udgivet i Bergen 1890 og 2 Prædikener i Aftensangs-Huspostil «Christus, vort Liv» (2den Række af vor Kirkes nye Episteltexter), udgivet i Bergen 1892.

Residerende Kapellaner.

Os residerende Kapellani, der blev nedlagt ved kongelig Resolution af 24. Jan. 1855, udgjør det nuværende Fuse Præstegjæld; det var i den sidste Halvdel af 16de Aarhundrede, som forhen omtalt et eget Sognekald. Som sammes Sognepræst nævnes 1565 Hr. Anders som tilstedeværende ved en Synode i Bergen. Ved dennes Død eller maaske noget senere blev det formodentlig lagt som residerende Kapellani under Os Sognekald.

I. Peder Bing

er den første residerende Kapellan vi har fundet nævnt. Han var her i 1613, da han 23. Marts blev indstævnet af 2 Bønder for utilbørlige Ord mod dem paa Prædikestolen 3. Adv. 1612. Det gik ud paa, at de «forsømte Kirkens Tjeneste, og at de imod deres rette Øvrigheds Forbud skal bruge deres Liner og Fiskebrug til Skade for andre, saa mange Fattige derover lider Hunger o. s. v.» En Bonde vidnede, at Hr. Peder havde brugt Ordene: «Gak af Kirken, far Djævelen i Vold tilhavs igjen.» Han slap med en alvorlig Advarsel, efter at have bedet Bønderne forskaane ham for Dom og «erklæret sig intet at vide mod dennem andet end det ærligt og godt er i alle Maader». (Se D. Thrap: Bergenske Kirkeforhold i det 17de Aarh., S. 57).

2. Søren.

Nævnes i en Erklæring af 13. Mai 1687 fra Sorenskriver Christen Bertelsen. Det siges her, at han resignerede 1647.

3. Lyttich.

Nævnes i en Erklæring af 30. Mai 1687 fra Elias Samuelsen Loss som den første Kapellan i hans Fader Samuel Loss' Tid. Da det siges, at han boede paa Fuse, maa han vel have været residerende Kapellan.

4. Jens Loss,

fra 1629—1658, se Sognepræsterne (S. 260).

5. Hans Pederssen.

Søn af Peder Rasmussen, Sognepræst i Strandebarm, var Fornævntes Eftermand og døde 1687, begravet paa Fuse 6. Juni. Efter en Erklæring af Elias Samuelsen Loss af 30. Mai 1687 havde han da boet paa Fuse i 30 Aar.

Gift med Anne Jensdatter Loss, † 1729, Datter af Formanden, og havde Datteren Maren Kruse, f. i Fuse 23. Okt. 1663, † 31. Aug. 1754, gift 24. Januar 1694 med Skrædder Rolf Greve i Bergen, † 1735, Sønnen Peder Hansen samt Elen, gift med Peder Pederssen Sønderborg, † 1706 som Forvalter over Lysekloster.

6. Thomas Ruus.

Født omtr. 1657 i Bergen, hvor Faderen Hans Thomassen Ruus døde 1669 som Byskriver. Moderen Christine Jonasdatter (Mecklenborg) blev senere gift med Borgmester i Bergen Lars Sørensen Brøgger. Han depon. fra Bergens Skole 27. Juli 1677 og blev resid. Kapellan 9. Juli 1687. Allerede Aaret efter begyndte Uenigheden mellem ham og Sognepræsten Christopher Garmann, nærmest om Embedsindtægter her, men udartede senere til personlige Sigtelser. En imellem dem 14. Marts 1689 sluttet Overenskomst med Hensyn til Fordelingen af Indtægterne samt Afholdelse af Gudstjenesterne, der havde erholdt kongelig Stadfæstelse under 21. Jan. 1691, blev misligholdt, da Sognepræst Garmann uanseet denne vedblev at forholde Kapellanen hans Rettigheder, og da denne med Alvor og Bestemthed søgte at gjøre sin Ret gjældende, frømkom Sognepræsten med Beskyldninger mod ham, der var saa nærgaaende med Hensyn til hans Levnet og Embedsforhold, at Kapitlet maatte skride ind. Under Sagen forsøgte Garmann, der var en rig og ved sin anseelige Slægt mægtig Mand, ved alle Slags Midler at faa Sagen afgjort til sin Fordel, men der blev intet bevist til Kapellanens Skade, uden alene at denne under en Visitats skulde have ytret om Sognepræsten, at han havde overtraadt Ordinansen og brugt Sakramentet som en Hedning, men da selv dette ikke nøiagtig blev bevist, blev han ved Kapitlets Dom af 14. Sept. 1698 frifunden for Garmanns Tiltale mod at gjøre ham Afbigt, navnlig for de under Visitatsen anførte Ytringer, han skulde have brugt. Derved var vel denne Sag afgjort, men Uenigheden mellem dem ikke hævet. Garmann var fremdeles uvillig til at erlægge af Kapellanlønnen og

Embedsindtægterne mere, end han fandt for godt og beholdt saaledes en Del af Kapellanens ved Hævd hjemlede Indtægter. Denne søgte derfor med Magt at erholde hvad han med det gode ikke kunde opnaa, glemte al Besindighed og gererede sig som Sognepræst i enkelte af Annexerne ved egenmægtig at udføre de Forretninger, der tilkom den ansatte Sognepræst, og tilegnede sig hvad der faldt deraf. Dette Indgreb gav Anledning til en ny Proces. Vel søgte Biskopen at mægle mellem dem, og et i den Anledning udfærdiget kgl. Rescript af 3. Okt. 1699 tilholdt denne enten at bringe Enighed tilveie, eller ordne Kapellanens Indtægter saaledes, at ingen Tvist for Fremtiden kunde opstaa, men alt var forgjæves. Kapitlets Dom faldt den 20. December samme Aar med det Udfald, at den residerende Kapellan skulde have sit Embede forbrudt. Sagen fik samme Udfald ved Overhofretten det følgende Aar, hvorimod han ved Høiesteretsdom af 13. Juli 1701 beholdt sit Embede, men maatte betale Sagens Omkostninger med 50 Rdr., erlægge en Bod af 30 Rdr. til fattige Præsteenker samt gjøre Sognepræsten Afbigt.

Ogsaa med den civile Øvrighed kom han i Strid. Daværende Sorenskriver i Søndhordland Peder Andersen Heiberg og Fogden Oluf Larssen indgav under 24. Juni 1702 en Klage over ham til Biskopen og Stiftamtmanden, som havde hans Suspension til Følge. De klagede nemlig over, at han jævnlig indfandt sig paa Thingstederne i beruset Tilstand og angreb dem paa Ære og Lempe. Beskyldningen for Drukkenskab befandtes ubevislig, saa at han ved Kapitlets Dom af 30. Juli 1703 blev frikendt, men maatte ogsaa her ydmyge sig ved at gjøre Øvrigheden Afbigt og betale Processens Omkostninger, hvorhos han alvorligen blev advaret om for Eftertiden at holde sig rolig, hvilket han ogsaa gjorde indtil sin Død 1718.

Han ansaaes for et meget lyst Hoved, var kundskabsrig, flittig og nidkjær i sit Embede, men lagde derhos megen Djærvhed og Ubesindighed for Dagen.

Gift 1) med Inger Margrethe Schreuder, f. 1669, † 1699, begr. 25. Okt., Datter af Otto Schreuder, Sognepræst til Nykirken (se S. 109). 2) med Bente Mortensdatter, der overlevede ham og blev siden gift med Niels Weinwich, Sognepræst til Voss.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Hans Ruus, f. 14. Juni 1691, † samme Aar. — 2. Otto Ruus, f. i Septbr. 1691, boede i Bergen, † 1740, gift med Martine Sørensdatter, † 1747 (Skifte 17. Marts). — 3. Lars Ruus, f. 2. Søndag i Advent 1693. — 4. Hans Ruus, f. 14. April 1695, † 1696. — 5. Anne Christine Ruus, f. i Jan. 1698, gift med Albert Topp, residerende Kapellan til Nykirken (se S. 130). — 6. Inger Margrethe Ruus, f. 1699, døbt 17. Okt., † ung.

Af 2det Ægteskab:

7. Morten Ruus, f. 9. Mai 1704, Sognepræst til Voss, se der.

7. Thomas Fasting.

Født i Bergen 1691, hvor Faderen Johan Fasting, † 1700, var Kjøbmand, Moderen Edel Thomasdatter Montagne. Deponerede 23 Juni 1710 fra Bergens

Skole, blev først Hører ved samme Skole, tog Baccalaureigraden 17. Juli 1716 og blev 11. Sept. 1718 resid. Kapellan til Os. † paa Fuse 1736, begr. 7. Juli. Ved hans Død blev, som allerede anført, Kapellaniet midlertidig nedlagt indtil 1747.

Gift i Bergen 15. Juni 1719 med Alida Maria von Krogh, f. paa Flahammer i Lyster 27. Juni 1688, † i Bergen 3. Jan. 1750, begr. 15. Jan., efter at hun 28. Dec. 1737 2den Gang var bleven gift med Christian Wilhelm Segelcke, f. i Kjøbenhavn 14. Juli 1682, † sammesteds 24. Febr. 1763, Chef for 2det Bergenhuiske Regiment, blev 1754 Generalmajor; hun var Datter af Oberst Georg Frederik von Krogh, † 4. Okt. 1721, i hans første Ægteskab med Birgitte Munthe.

Børn:

1. Georg Frederik Fasting, f. 1720, var 1753 Bogholder ved Manufakturen i Bergen og blev derefter Sorenskriver i Indre Sogn, hvor han døde i Dec. 1765, begr. 5. Jan. 1765; gift med sin Stedfaders Datter Ingeborg Dorothea Segelcke, f. 1719, † 23. Nov. 1797. — 2. Edel Maria Fasting, f. 1722, † i Bergen ugift 31. Okt. 1768. — 3. Johan Jakob Fasting, f. 17. Sept. 1723, † 25. Jan. 1790 som Generallejtant og Kommandant paa Bergenhus; gift med Christiane Sophie Spidberg, f. 1736, døbt 20. Juni, † 2. Aug. 1779, Datter af Biskop i Christianssand Jens Christian Spidberg, † 1762, og Birgitte Topdal. — 4. Bernt Christopher Fasting, f. 1725, døbt 12. Febr., † før 1750. — 5. Thomas Fasting, f. 19. Apr. 1726, † paa Landvig i Homedal 7. Juni 1812. Gjæstgiver og Gaardbruger. Gift med Margrethe Krog Kjøbmand, f. i Vestre Moland 1743, døbt 19. Febr. s. A., † paa Landvig 1803, begr. 7. Nov. s. A., Datter af Christen Kjøbmand og Karen v. Kampen. — 6. Birgitte Cathrine Fasting, f. 1727, døbt 27. Juli, † 12. Sept. 1804; gift i Bergen 2. Sept. 1762 med Apotheker Johan Carl de Besche, f. sammesteds 1737, døbt 10. Juli, † 11. Okt. 1787, Søn af Apotheker i Bergen Johan Peter de Besche, † 1746, og Rebekka von der Lippe, † 1780. — 7. Søren Christian Fasting, f. 1729, døbt 1. Juni, død som Major ved 1ste Bergenhuiske Regimente paa Gaarden Skei i Førde Præstegjæld 14. Juni 1782; gift 1) 16. Dec. 1760 med Benedikte Tyrholm, f. 10. Febr. 1734, † 1774, Datter af Provst Michael Tyrholm, Sognepræst til Vanse, og Janiche Hielm; 2) med Maren Grøn Lund, f. 1752, døbt 26. Marts, † i Førde 1807, Datter af Sognepræst Niels Lund (se der).

8. Hans Astrup.

Født 23. Mai 1719 paa Gaarden Spjelkevig paa Søndmøre, hvor Faderen Nicolai Astrup var Foged. Moderen Anne Elisabeth Finde. Kom 1733 i Bergens Skole og blev derfra dimitteret 1738; tog 11. Juli 1740 theologisk Examen (3). Ansattes 9. Febr. 1742 som personel Kapellan hos Sognepræst Niels Leganger i Os og 27. Okt. 1747 residerende Kapellan til Os. Døde 24. September 1769.

Han ansaaes for en fredsommelig og i sit Embede nidkær Mand, men havde megen Ulempe af den trættekjære Sognepræst Gert Geelmuyden.

Gift med Gertrud Garmann Leganger, f. 1730, døbt 25. April, † 9. Decbr. 1768, Datter af Sognepræst til Os Nils Leganger.

Børn:

1. Maria Finde Astrup, f. 18. Sept. 1754, † 12. Dec. 1803; gift 14. Mai 1776 med Krigsraad, Proprietær til Løkve paa Voss, Herman Reinholdt Fleischer, f. i Kingservik 2. Juli 1736, † 29. Dec. 1824, Søn af Etatsraad, Sorenskriver i Hardanger Johan Sechmann Fleischer og Cathrine Knudsdatter Geelmuyden. — 2. Anne Elisabeth Astrup, f. 6. Januar 1758, † 9. Februar 1826, gift 31. Mai 1782 med Sorenskriver i Hardanger Søren Schjelderup, f. 11. Oktober 1734, † 16. Juni 1790, Søn af Bastian Augustinussen Schjelderup, Sognepræst til Botne, † 1765, og Anne Margrethe Kraft; Student 1753, tog 1760 juridisk Examen, blev 29. Marts 1765 Sorenskriver i Sogn og 12. Juli 1775 i Hardanger og Voss. Han havde været gift 2 Gange tidligere. 1) 1766 med Anne Cathrine Hagemann, død 1772, Datter af Oberstløjtnant ved 2det Søndenfjeldske Dragonregiment Balthazar Christian Hagemann; 2) 1773 med Cathrine Knagenhjelm, † 17. Juni 1779. — 3. Drude Marie(?) Frimann Astrup, f. 1760, døbt 22. Aug., gift med Jochum Krüger, se nedenfor.

9. David Werner Christie,

fra 1769—1779, se Sognepræster til Sogndal.

10. Jochum Krüger.

Født i Bergen 1743, døbt 25. Juni, Søn af Kjøbmand sammesteds Conrad Christian Krüger og Malene Christine Stuwitz. Deponerede fra Bergens Skole 1761, tog theologisk Examen 5. Dec. 1763 med *non contemn.*, for den homiletiske Prøve *laudab.* Blev 30. Sept. 1768 personel Kapellan hos Provst Nygaard i Kvindherred og senere hos Eftermanden Prof. theol. Riese, 16. Sept. 1778 residerende Kapellan i Os, hvor han døde 8. April 1786.

Gift 1) i Rennesø 1765 med Wenche Cathrine Flor, f. 1744, døbt 18. Decbr., † 1778, Datter af Justitsraad, Toldinspektør i Bergen Christen Flor, † 1750, og hans 3die Hustru Maria Dorothea Harssøn, † 1765. 2) 1779 med Drude Frimann Astrup, † 23. Aug. 1833, se ovenfor.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Conrad Christian Krüger, f. 12. Jan. 1766, † 1794 som Student i Kjøbenhavn. — 2. Christen Flor Krüger, f. 22. Jan. 1771, blev Student 1788, theologisk Candidat 30. April 1793 med *laudab.*, † 11. Febr. 1806 som Sognepræst til Durup og Tøndering i Jylland, Viborg Stift; gift 24. Juni 1796 med Ida Sophie Birgitte Arentzen fra Kjøbenhavn (cfr. Wiberg I. 286).

Af 2det Ægteskab:

3. Hans Astrup Krüger, f. 2. April 1781, blev Student 1801 og døde 2. Mai 1855 som Proprietær til Skjørsand i Fuse Sogn og Landhandler; gift med Inger Severine Bredahl, f. i Bergen 5. November 1792, † 1866, Datter af Kjøbmand Jakob Bredahl og hans 2den Hustru Maren Christine Koren. — 4. Wenche Cathrine Krüger, f. 1782, døbt 24 Juni, † $\frac{1}{2}$ Aar gl. — 5. Arent Henrik Krüger, f. 17. Sept. 1784, ugift, eiede med Broderen en Del af Skjørsand.

11. Rasmus Henrik Tonning,

fra 1786—1793, se Sognepræster til Vikør.

12. Johan Siegfried Cammermeyer,

fra 1794—1806, se Sognepræster til Indviken.

13. Peter Johan Normann,

fra 1807—1818, se Sognepræster til Lekanger.

14. Hans Gerhard Stub,

fra 1818—1841, se Sognepræster til Tysnæs, S. 251.

15. Rolf Andreas Olsen,

fra 1841—1855, se Sognepræster til Fuse, S. 258.

Personelle Kapellaner.**1. Jens Pederссøn,**

fra 1563—1565, se Sognepræsterne, S. 259.

2. Jens Loss,

fra 1630—1645, se Sognepræsterne, S. 260.

3. Anders Loss.

Formentlig Søn af Jens Loss, Sognepræst i Os, sees at have været personel Kapellan 1663.

4. Peder Eriksen Leganger.

Søn af Erik Iversen, Sognepræst til Lekanger, f. 1638, deponerede fra Stavanger Skole 1657, deltog i Kjøbenhavns Forsvar i 1659 som Student og fik paa Grund heraf kgl. Exspektancebrev af 24. Aug. 1667 paa det første vakante Kald nordenfjelds, blev 6 April 1668 personel Kapellan i Os med Successionsret som Sognepræst, men da Christopher Garmann havde erholdt en tidligere Bevilling, blev denne tagen tilfølgende ved Sognekaldets Ledighed samme Aar. Blev senere personel Kapellan hos Laurits Lind til Haa og 20. Juni 1671 Sognepræst sammesteds og c. 1672 Provst i Jæderen. Døde paa Haa Præstegaard 11. Juni 1706.

Gift c. 1669 med Karen Lind, † 1697, begr. 30. Mai s. A., Datter af Sognepræst til Haa Laurits Lind og Margrethe Hansdatter.

Børn:

1. Margrethe Leganger, f. 1670, † i Strandebarm 1711, begravedes 16. December, gift 1695 med Johannes Galtung paa Torsnæs, Søn af Laurits Galtung til Torsnæs og 2. Hustru Barbra Grabow. — 2. Lene Leganger, født cirka 1672, † i Stavanger 1742, begravet 26. September samme Aar. Gift 1692 med Overraadmand i Stavanger Cort Høyer. — 3. Erica Maria Leganger, f. 1674, † i Stavanger 1764, begr. 3 Jan., 90 Aar gl. Gift med Thomas Jørgensen i Stavanger. — 4. Anna Leganger, f. c. 1676, † før 1733;

gift c. 1702 med Sognepræst til Haa Ludvig Schultz, døbt i Bergen 14 Okt. 1673, † i Haa 26 Juni 1733, Søn af Kjøbmand Herman Schultz og Hedvig Ludvigsdatter Munthe. — 5) Erik Leganger, f. 1679, Student fra Stavanger 1696, † i Vee 21. Mai 1740, Provst og Sognepræst der, gift i Egersund 27. November 1703 med Anna Sylvia, døbt i Ekersund 9. Marts 1679, † i Vee 1748, begravet 4. April, Datter af Sognepræst Henrik Olsen Sylvius og Anna Theophilusdatter Schanche. — 6. Lars Leganger, f. 1679 (Tvilling med forrige), Student fra Stavanger 1696, † 1719 som Kapellan til Nærstrand. Gift med Elisabeth Godtzen, døbt i Stavanger 28 April 1689, Datter af Sognepræst til Nærstrand Hans Sørensen Godtzen og Sophie Jacobsdatter Hwatz. — 7. Johanne Cathrine Leganger, f. 1692, † i Egersund 13 April 1755; gift i Ekersund 14 Nov. 1713 med Theophilus Schanche, døbt i Egersund 21 Jan. 1687, begr. der 8 Juni 1740, Søster af Søren Schanche og Amalie Gundersdatter. — 8. Karen Leganger; gift 1714 med Major Ditlev Ernst Kalensky.

5. Nils Leganger,

fra 1704—1721, se Sognepræsterne, S. 261.

6. Hans Astrup,

fra 1742—1747, se de residerende Kapellaner, S. 272.

7. Frederik Callundan.

Født i Laurvig 1720, Søn af Christen Callundan, Sognepræst til Sandeherred, og Antonette Amalie Grüner. Tog 16. Jan. 1745 theol. Examen med *laudab.*, blev 15. Marts 1748 personel Kapellan hos Consistorialraad G. Geelmuyden, med hvem han ikke kunde forliges, og forlod derfor med sin Biskops Tilladelse denne sin Stilling 1752 og reiste til Kjøbenhavn for at sollicitere. Blev 12. Juli 1754 Sognepræst til Sønderhaa og Hørsted i Viborgs Stift og 1765 Provst i Hassing Herred. † 1783. Bekjendt for sin ualmindelige Styrke; turde saaledes ikke tage Folk i Haanden af Frygt for at klemme for haardt til; korpulent og tilsidst apoplektisk og sad paa en Bænk, naar han prædikede (se Wiberg, III. S. 273).

Gift 3. Okt. 1753 i Karleby paa Falster med Anne Marie Fredrikke Hjort, f. i Kjøbenhavn 1720, † 3. Febr. 1797, Søster til Sognepræst til Karleby Peder Hjort samt Datter af Bonde Peder Jensen Hjort i Ledøie.

Havde 3 Sønner og 1 Datter, iblandt hvilke kan nævnes:

1. Christen Callundan, f. 1754, døbt 19. Juli. — 2. Frederik Grüner Callundan, f. 1755, døbt 20. April, Student fra Aalborg Skole 1774, theologisk Candidat 23. April 1778 med *non contemn.*, blev personel Kapellan 2. Decbr. 1785 og Sognepræst til Skorup og Tvilum i Aarhus Stift 25. Januar 1788, † 7. August 1822. Gift 25. April 1788 med Ingeborg Melchior, Datter af Birkeskriver Frederik Melchior og Inger Bruus.

Cfr. Falsters Geistlighed af Barfod, 1. Del, S. 175.

8. Thomas Meyer.

Født i Bergen 1721, hvor Faderen Hilbrand Meyer var Kjøbmand, Moderen Frøiche Mitzel. Var først Hører ved Latinskolen sammesteds og blev 27. Apr.

1753 personel Kapellan hos Geelmuyden i Os, men holdt det ikke længe ud i denne sin Stilling, som han forlod 1758. † i Kjøbenhavn 29. Marts 1760.

9. Christen Henriksen Ording.

Født 1723 i Laurvik, hvor Faderen Henrik Jakobsen var Skibsfører og Kjøbmand. Deponerede 1744 fra Fredriksborgs Skole. Var nogle Aar efter sin Attestats Informator i Bergen hos Kjøbmand Frimann. Blev 7. Juni 1760 personel Kapellan i Os hos Sognepræst Geelmuyden, men da de ikke kunde forenes, blev han personel Kapellan hos Andreas Bjørn, Sognepræst til Vestre Moland. Den 18. Dec. 1767 blev han Sognepræst til Finnø og 5. Mai 1779 til Bygland, hvor han døde ugift 1. August 1782.

10. Gerhard Geelmuyden,

fra 1764—1783, se Sognepræster til Hammer.

11. Thorstein Hoel Jersin.

Født paa Kapellangaarden Ullestad paa Voss 12. November 1805, hvor Faderen Georg Burchard Jersin da var residerende Kapellan, se Voss. Kom i Aaret 1818 i Bergens Skole, men udtraadte fra sammes øverste Klasse 1826 og blev privat dimitteret 1828 af daværende residerende Kapellan i Sigdal Jens Kaurin, i hvis Hus han havde opholdt sig nogen Tid og hvis Undervisning han havde nydt. Erholdt samme Aar til exam. art. *non contemn.*, til 2den Examen 1829 *haud ill.* og 4. Febr. 1834 til theologisk Examen *non contemn.*, samt *haud* til exam. pract. Blev 13. Apr. 1836 personel Kapellan hos sin Farbroder A. U. Jersin i Os, 14. Juni 1851 Sognepræst til Dverberg i Tromsø Stift og 2. Marts 1861 til Finnø i Christianssands Stift. Entledigedes med Pension 7. Dec. 1872 og † i Bergen 4. Jan. 1879.

Gift 1844 med forannævnte sin Farbroders Datter Elise Helene Jersin, f. 10. Febr. 1817; uden Børn.

12. Henrik Mohn Dahl.

Født 8. Januar 1844 i Bergen af Forældrene Henning Frimann Dahl og Hustru Margrethe Albertine Henrikke Mohn (se Sognepræsterne til Lærdal). Han var kommen ind i Bergens Skole, men blev tagen ud derfra da han var 11 Aar gammel, for at følge sin Fader til Indviken, hvor han da var bleven Sognepræst. Af Faderen blev han veiledet, til han var 16 Aar gl., forberedte sig derpaa i 2 Aar i Christiania og tog 1862 exam. art. (3), 1863 exam. philos. (3). Hans theologiske Studier blev afbrudte ved Sygelighed, men det lykkedes ham dog at faa ex. theol. 8. Juni 1868 (3). Efter denne var han nødt til at tage sig fuldstændig Hvile, saa han først i Febr. 1870 kunde tage den prakt. Examen (3). Den 1. Oktober 1870 blev han udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst G. D. Greve paa Os. Paa Grund af Sygelighed maatte han 29 Okt. 1872 tage Afsked, gjorde derpaa en Reise til Amerika, blev 1874 Lærer ved Jakob Sverdrups Folkehøiskole i Sogndal og har siden 1878 bestyret samme. Han mødte som Suppleant paa Stortinget 1885 og som Repræsentant 1889—91. Ugift.

C. Fane.

Fane Præstegjæld, hvortil fordem hørte Sognene Fane, Birkeland og Aarstad, laa i den katholske Tid allerede fra 1303 under Apostelkirken i Bergen; senere udgjorde det et af de 14 kongelige Kapeller. Ved Hovedkirken laa et Hospital (*hospitale sanctæ crucis de Fane*), hvilket har været anset for et Kloster, men kan neppe henføres dertil, om det end havde en klosterlig Indretning. Det var stiftet af Bergens Biskop Arne 1226. Efter Reformationen blev Fane Kapel og Lehn ved Kongebrev af 9 Aug. 1541 henlagt under Slotskriveren paa Bergenhus, der saaledes havde Patronatsrettighed til Kaldet. Indtil 1621 var Fane et selvstændigt Kald, men blev samme Aar ved kongeligt Rescript af 4 August lagt under Lektoratet i Bergen, og var sammes Indehaver tillige Sognepræst til Fane. Kaldet blev da bestyret af en Vicarius eller residerende Pastor, der kun havde de uvisse Indtægter, hvorimod Embedets faste Indtægter tilfaldt vedkommende Lector som Sognepræst. Denne Indretning varede indtil 1749, da Lektoratet blev nedlagt og Fane gjort til et frit Sognekald. Ved samme Leilighed blev Aarstad Sogn, hvis Kirke allerede var nedbrudt, og hvis Beboere søgte Birkelands Kirke, henlagt til Præsten ved St. Jørgens Hospital i Bergen.

Sognepræster.

I. Peder Simonssøn Krag.

Er formodentlig født i Bergen, hvor Faderen Simon Jakobssøn var Raadmand og af adelig Byrd. Moderen Karen († 1567) var fra Færøerne. Erholdt Understøttelse af sin Fader, men især af Biskop Gjeble Pederssøn til at studere ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han opholdt sig fra 1548 til 1552. Blev efter sin Hjemkomst i Novbr. 1554 Skolemester eller Rektor ved Bergens Latinskole og forblev som saadan til 18 April 1557, da han blev kaldet til Sognepræst til Fane. Vel ønskede han tillige at beholde Rektoratet, men da det ikke godt lod sig forene at bestyre begge Embeder uden til Skade for et af dem, blev dette ham nægtet af Lehnsmanden Christopher Walkendorph. Det følgende Aar reiste han ifølge Gjeble Pederssøns Anmodning og i hans Ærinde til Kjøbenhavn, for at afhandle med Kongen om Biskopens Resignation og Udvælgelse af en Eftermand, og herfra kom han tilbage det følgende Aar. Han var Kannik i Bergen og Forstander over Kapitlets Gods. Levede efter 16 Aug. 1580, paa hvilken Dag han udstedte en Skudsmaalsattest, men maa være død før 16 Juni 1589, da hans Hustru da var Enke.

Absalon Pederssøn kalder ham «en smuk lærd Mand» og han var visselig en af dem, der med Iver søgte at befæste den rene Lære. Naar han efter Suhm allerede 1546 lod opbrænde de Krykker og Stave, der i Mængde laa ved Fane Hovedkirke som Efterladenskaber fra de Halte og Vanføre, der efter den katholske Overtro vare blevne helbredede ved det undergjørende Sølvkors i Fane Kirke, da maa Tiden henlægges nogle Aar senere, eller dette være skeet under hans ubekjendte Formand i Embedet.

Gift 2 Gange. 1) med Aselin. 2) med Kirsten, der overlevede ham.
Børn:

1. En unavngiven Datter, f. 2 Juni 1564. — 2. Daniel, f. 26 Septbr. 1565. — 3. Karine, døbt 14 Septbr. 1567. — 4. Et unavngivent Barn, f. 12 Februar 1569.

2. Gjeble Pederssøn,

skal efter Hatting have været en Bondesøn fra Hammer eller Voss Præstegjæld og opkaldt efter den første evangeliske Biskop, der ogsaa skal have betænkt ham i sit Testamente. Han nævnes i en Trolddomssag 1594 og skal være død 1621. Var i Embedet 1619, se person. Tidsskr. 2 B. S. 256.

3. Mag. Jonas Sørenssen.

Født 1585, blev 11 Mai 1616 Baccalaur philos., strax derefter Rektor ved Bergens Skole og 1619 Lector theologiæ ved Bergens Kapitel eller Læsemester, Mag. 10 Mai samme Aar, 1621 tillige Sognepræst i Fane og var i denne Stilling i 32 Aar. Erholdt ved Kongebrev af 25 Mai 1639 Peder Christensen Koch som Assistent i Lectoratet med Succession paa samme efter hans Død. Døde 1651.

Gift med Dorothea Foss, Enke efter Doctor Willads Nielssen og Datter af Biskop i Bergen Anders Foss.

4. Mag. Peder Lem.

Født 10. August 1617 paa Gaarden Yttersø i Hedrums Præstegjæld, hvor Faderen Niels Pederssen Lem var Foged, Moderen Mette Petersdatter. Kom 1628 paa Sorø Skole. Blev indskreven som Student ved Rostocks Universitet Januar 1634, opholdt sig derefter i Kjøbenhavn*), hvor han tog Magistergraden 20. Mai 1645. Blev 1644 residerende Kapellan ved Domkirken i Bergen, i hvilken Stilling han tillige vikarierede for den gamle og skrøbelige Jonas Søfrensen i de 3 sidste Aar af dennes Levetid baade som Lector (kst. 27. Jan. 1648) og Sognepræst; blev 1651 Lector og Sognepræst til Fane. Døde 1663.

Gift 1646 med Abel Munthe f. 1628, † 1676, begravet 25. Februar, Datter af Biskop i Bergen Ludvig Munthe, se S. 9.

Børn:

1) Niels Lem, blev 1667 Student fra Bergens Skole, 20. Oktober 1668 indskreven som Student i Leyden, var da 22 Aar gammel, altsaa født 1646, Foged paa Nordmøre, boende paa Bremsnæs; gift med Barbara Hjort, der senere blev gift med Oberstløjtnant Tollef Nicolay Schouberg. — 2. Karen Lem, født 1647, † 1695, gift med Oberstløjtnant Christian Nielssen Holberg, † i Bergen 29. Marts 1686; blev 5. Febr. 1653 Løjtnant ved Bergenhussiske Regiment, i Septbr. 1658 Kapitain og Chef for det Søndfjordske Kompagni, 28. Mai 1660

*) Maaske den Petrus Nicolai Stavangriensis som 26. April 1634 blev imm. ved Universitetet. Faderen eiede da Halsaa ved Mandal. Ch. D.

Major ved Bergenhuisiske Regiment, 23 Marts 1667 Oberstløjtnant ved samme. Han er Ludvig Holbergs Fader. — 3. Maren eller Maria Lem, f. ca. 1655, † 1744, begr. 27. Mai, gift med Hans Hanssen Lillienskjold til Hof og Sletten, † 1703 som Amtmand i Romsdalen, Søn af Hans Hanssen, kongelig Commissarius, adlet 1676 med Navnet Lillienskjold, se om ham i Personalhist. Tidsskr. 6te Bind, S. 29 Anm. og 31. — 4. Ludvig Lem, f. 1656, † 1686, begr. 16. November, som Vice-Byskriver i Bergen og Eier af Gaarden Frønningen; gift ca. 1678 med Gjertrud de Fine, se nedenfor. — 5. Abigael eller Abel Lem, f. 1657, † 1695, begr. 11. Jan., gift med Niels Rasmussen Lindgaard, Assistentraad og Tolder i Bergen, † 1688, begr. 12. Marts. — 6. Ingeborg Lem, f. 1659? † 1695, begr. 25 Nov.; gift 1) Willum Hermansen Garmann, der døde med sin Moder ved Forlis ved Listerlandet 24 Septbr. 1669, Tiendeforvalter i Trondhjem (hans Hustru nævnes som Fadder 1669 i Norske Rigsregistr.); 2) 1670 med Overtoldbetjent i Bergen Hans Claussøn, † 1702, begr. 18 Januar. Hans beholdne Bo udgjorde 34,297 Rdr. — 7. Peder Lem, Eier af Gaarden Hop ved Bergen, f. ca. 1660, † 1703, Sk. 20. Jan. 1703, gift med Catharine de Créqui de la Roche, † 1703, Datter af Oberstløjtnant Ahasverus de Créqui de la Roche.

5. Mag. Arnoldus de Fine.

Født den 9 April 1614 i Helsingborg, hvor Faderen Mag. Hans de Fine var Sognepræst. Moderen Kirsten Knudsdatter. Farfaderen var i det 16de Aarhundrede indvandret fra Nederlandene til Danmark og var Kapelmester hos Kong Christian den 3die. Deponerede 21 Januar 1634 fra Herlufsholm Skole og lagde sig især efter Historie og Philologi. Da hans Svoger Ludvig Munthe var bleven Biskop i Bergen, fulgte han med som hans Amanuensis, men der aabnede sig snart Anledning for ham til bedre Ansættelse. Han blev nemlig Aaret efter vikarierende Conrector ved Bergens Skole og ansattes 1638 som virkelig Conrector; tog 21. Mai 1639 Magistergraden, blev 30. Aug. 1643 Vice-Lector i Bergen og 1647 Rector sammesteds og Sognepræst til Hammer. Sidstnævnte Embede blev ved Rescript af 19. August 1648 fremdeles henlagt under Rectoratet, men da dets Indehaver ikke havde Præstevielse, blev det ham paalagt at lade sig ordinere. Betjeningen af sit Præstekald overtog han for endel i Begyndelsen selv, men da dette ikke kunde ske uden til Skade for Rectoratet, blev det ved Stiftsøvrighedens Bestemmelse afgjort, at han, ligesom Tilfældet var med hans Formand, skulde lade Kaldet bestyre af en residerende Pastor. Blev 28. Mai 1663 Lector theologiæ i Bergen og Sognepræst til Fane. 5. Juli 1669 tillige Notarius i Capitlet i Bergen. Lectoratet, der ved en forbedret Indretning ved Kjøbenhavns Universitetet og navnlig ved Indførelsen af aarlige examina for de theologiske Studerende, ikke længer, som Tilfældet var ved Reformationens Indførelse, tjente som en Hjælpeanstalt til ved Skolen at uddanne Præster, havde nu kun saare liden Betydning, og dets Indehaver fik saaledes megen Tid til anden Beskjæftigelse. Dette gav maaske de Fine Anledning til at fatte det Forsæt at udarbejde en udførlig Norges Historie paa Latin, hvortil han blev opfordret

af U. F. Gyldenløve og Norges Kantsler Ove Bjelke. Til Fremme af sit Verk anholdt han om offentlig Understøttelse og tillige om Exspektance paa den første ledige Bispestol i Landet. Dette sidste blev opfyldt, thi ved Rescript af 29 Juli 1667 erholdt han den ansøgte Exspektanse, dog under Betingelse af, «at fortfare med den Norske Krønike.» Om denne skriver han, at han (1667) havde «absolveret 15 Bøger» med en Mængde Noter af franske, engelske, danske og svenske Autores. Disse skulde bringes i Harmoni og en god Overensstemmelse med Saxo Grammaticus. Bogen skulde efter Livius deles i Dekader, hvoraf den første og 5 Bøger af den anden var færdig. Han havde her «bevist Norrige at hafve været et Annex og Arfverige til Danmark — — — saa endog Harald Haarfager den store Enevoldskonge og hans Fader Haldan Svarte vare først Danske Kongers Vasaller oc Statholdere i Norge, førend Haarfager opkastede sig selv til Konge». Til Udførelse af dette Opus trængte han 2 Amanuenses, som han ikke kunde lønne. Hvis han imidlertid kunde faa Løfte paa den først ledigblivende Bispestol i Norge, vilde han selv holde dem. Da den gamle trondhjemske Biskop Mag. Erik Bredal tiltrængte en Suffragan til sit besværlige Embede blev de Fine den 11 Juli 1671 udnævnt som saadan under Navn af Vice-Superintendent med Løfte om Succession. Denne fulgte strax efter, da Biskop Bredal døde 22. Jan. det følgende Aar, og den nye Biskop overtog strax sit Embede, hvortil han ordineredes 25 Jan. 1672. Men kun et halvt Aar sad han paa Bispestolen, thi pludselig døde han 6. Nov. samme Aar i Kirkens Sakristi, efter at have ordineret 2de Præster. Hans Norges Historie blev ufuldendt og kom aldrig mere tilsyne. Hans Velynder Griffenfeld gjorde Løier med Bogen paa følgende Maade:

Arnoldus de Fine
Scriptis librum sine fine.
Dabit Deus his quoque finem.

Han ansaaes for en smagløs Mand, der aldeles ikke var voxen det historiske Arbejde han havde under Hænder, derhos skal han have været af «et fortrædeligt Sindelag», en Følge af, som der sagdes, at han «formeget havde pint sit Legeme». Var 1661 tilstede i Christiania ved Arvehyldingen som Deputeret fra Kapitlet i Bergen. Biskop Randulf skildrer ham som en meget gjerrig Mand og derhos af en listig og intrigant Karakter. (Om ham se L. Daae: Trondhjems Stifts geistlige Hist., S. 121 ff. D. Thrap: Bergenske Kirkeforhold i det 17. Aarhundrede. Johnson og Casp.: Theol. Tidsskrift, Ny Række VII, S. 185 ff.).

Gift med Maria Hoffmann, begr. i Bergen 22. Mai 1730, Datter af Borgermester i Bergen Søren Jenssen og Gjertrud Hansdatter.

Børn:

1. Kirsten de Fine, † i Bergen 30. Nov. 1717, gift 1670 med Thomas Christensen (Montagne), By- og Raadstuskriver i Bergen, † 14. Juni 1716, Søn af Borger Christen Christensen og Edel Thomasdatter Krogh. — En Søn kaldte sig de Fine og blev Stamfader for den senere Slægt af dette Navn. —
2. Gertrud de Fine, gift ca. 1678 med Vice-Byskriver i Bergen Ludvig Peder-søn Lem (se ovenfor), f. 1656, begr. 16. Nov. 1686, havde ogsaa Efterkommere

der kaldte sig de Fine. — 3. Hans de Fine, Lagmand i Nordland, omkom 19. April 1689 ved Amalienborg-Theatrets Brand i Kjøbenhavn; gift i Bergen 4. Dec. 1681 med Margrethe Smith, † i Bergen 1730, begr. 22. Mai, Datter af Raadmænd i Bergen Henning Hansen Smith og Margrethe Rasmusdatter Stoud. — 4. Søren de Fine, residerende Pastor til Fane, se denne. — 5. Henrich de Fine, hvis Barn begravedes i Bergen 21 Marts 1701. — 6. Antonette de Fine, ugift. — 7. Maren Cathrine de Fine, ugift. — 8. Barbara de Fine, var 1682 gift med Klokker Niels Klim.

6. Mag. Hans Jensen Daberg.

Blev 3 Juli 1667 personel Kapellan hos Sognepræst Anders Garmann i Hammer, men ved Kapitlets Dom af 9. Okt. samme Aar afskediget fra dette Embede, paa Grund af, at han uden sin Sognepræst's Tilladelse var reist til Bergen, samt at han havde antaget en Person til Nadveren, som denne 8 Dage iforveien havde afvist formedelst Uvidenhed i Kristendommen. Reiste derefter til Kjøbenhavn og blev 1669 Præst paa et af Kongens Skibe; erholdt 4 Juli 1670 Exspektancebevilling paa Lektoratet i Bergen og blev 1673 virkelig Lector theologiæ og Sognepræst til Fane. Døde 2. April 1684 paa Fane.

Gift 2 Gange. 1) 1670 med Anne Lerche, Datter af Hospitalspræst i Bergen Casper Johannesen Lerche (S. 164), med hvem han oprettede gjen-sidigt Testament, der blev læst for Kapitlet 5. Mai 1679. 2) med Adelus Ruus, der overlevede ham, Datter af Byskriver i Bergen Hans Thomassen Ruus.

Efterlod Datteren af 2det Ægteskab, Johanne Christine Daberg, gift med Henrik Thomassen i Bergen, † 1736.

7. Mag. Niels Smed,

fra 1684—1711, se Biskoperne (S. 13).

8. Oluf Bornemann,

fra 1711—1732, se Biskoperne (S. 16).

9. Edvard Londemann de Rosenkrone.

Født 5. Juli 1680 paa Island, hvor Faderen, Hans Villumssen Londemann, var Sysselmand i Arne Syssel, siden Tolder i Præstø; Moderen Gudrid Marcusdatter Bjarnesen, var en Søsterdatter af Thormod Torfæus. Blev 1694 sat i Kjøbenhavns Skole, Student 1698, Baccalaureus 1699, Magister 1706; senere Hører i samme Skole og 16. Febr. 1706 Sognepræst til Skelund i Viborg Stift, 1724 Provst i Ringsted Herred, erholdt 1727 Titel af Professor theologiæ, blev 11 Jan. 1732 Lector theologiæ i Bergen og Sognepræst til Fane, 26. Jan. s. A. Consistorial-Raad, 1734 Titel af Assessor i Høiesteret, fik 22. April 1735 Titel af Biskop og 29. Januar 1749 nobiliteret med Navn af Rosenkrone, som Eier af Baroniet Rosendal i Søndhordland, der ved Erektionsakt af 9. Novbr. 1749 skulde, hvis hans ægte Afkom i Tidens Løb uddøde, tilfalde Kjøbenhavns Universitet med Betingelse, af at Stamhuset ikke maatte sælges. Kjøbenhavns Universitets eventuelle Ret til dette Stamhus blev ved Opgjørelsesakten mellem Norge og Danmark af 20. Apr. 1820, overdraget til Norges Universitet. Eiede ogsaa Nøragergaard og Borglum Kloster i Jylland. † i Bergen 16 Septbr. 1749,

begr. 1. Okt. Var en god latinsk Poet; gav 9. Sept. 1746 sit Bibliothek til Sorø Akademi og 200 Rdlr. til Viborg Skole. Karakteristiske Breve fra ham i C. Bruuns Fredrik Rostgaard.

Gift 2 Gange. 1) med Maria Cristine Wielandt, Datter af islandsk Kjøbmand Peder Wielandt i Kjøbenhavn. 2) 15. Febr. 1737 med Anne Christine Nyegaard, f. 1711 † 1743, begr. 22. Apr., Enke efter Biskop Marcus Müller, S. 15, D. af Peder Nielsen Nyegaard, Sognepræst til Resen og Humlum i Ribe Stift og Gjertrud Lisbeth Jakobsdatter Jersin, Bispedatter fra Stavanger. (Gjessing: Jubellærere, I. Bd. S. 214; Chr. Bruun: Fr. Rostgaard (Anhanget)).

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Hans Christopher Londemann, Conferentsraad, † ugift 28 Novbr. 1774 i Danmark, Eier af Herregaardene Nørager, Testrup, Gunderup og Herningsholm i Nørre-Jylland. — 2. Gudrid Pernille Londemann, gift med Edvard Carl von Ducker, Kaptein ved Kronprindsens Regiment i Kjøbenhavn; levede 1772 som Enkemand i Madrid. — 3. Maria Margrethe Londemann, f. 1714, † 1762 i Juni, gift 1730 med Christian v. Hoff, Oberstløjtnant, f. 1690, † 1746. — 4. Edvardine Marie Londemann, f. 17 Okt. 1717, gift med Carl v. Calnein, Major † Juli 1769.

Af 2det Ægteskab:

5. Marcus Gerhard Londeman de Rosenkrone, f. i Bergen 1738, døbt 29 Mai, studerede ved Sorø Akademi, blev Legationssekretær ved det svenske Hof, 1772 Envoyé ved det saxiske Hof, † i Kjøbenhavn 5 Decbr. 1811, som Greve, Geheimekonferentsraad og forhenværende Statsminister, gift 28 Juni 1773 med Agnete Maria Hjelmstjerne f. 1752, † 1838, Datter af Conferentsraad Henrik Hjemstjerne og Andrea Kirstine Kjerulf (se Gjessing 1. D. S. 287). — 6. Peder Nyegaard Londemann, f. 1743, døbt 4 April, † samme Aar. — 7. Marie Christine Wielandt Londemann, f. 1740, † 23. Juli 1767, gift med Generalkrigskommissær, Eier af Herningsholm i Jylland, Marcus v. Hjelmkrone, f. 1723, † 2. Nov. 1793.

10. Peder Brandal.

Født 31 Jan. 1710 i Vanelven, hvor Faderen Rasmus Pedersen Brandal var residerende Pastor, deponerede 24 Juni 1729 (og opgives da 21 Aar gl.), blev personel Kapellan i Gloppen 14. Mai 1736, 3. Okt. 1738 i Tysnæs og 16. Dec. 1740 i Fane, blev 1741 residerende Pastor til Fane og 24. Okt. 1749 Sognepræst sammesteds. † 12 Febr. 1757.

Led i de sidste Aar af sin Levetid af Hypokondri, der gjorde ham for endel uskikket til præstelig Gjærning, men havde baade af Pontoppidan og Tidemand et godt Skudsmaal for Fromhed og Duelighed.

Gift 28 Juli 1740 med Else Margrethe Schreuder, † 1791, begr. 18 Mai i Fane 84 Aar 3 Md. og 10 Dage, Datter af Sognepræst til Gloppen Peder Schreuder, se der.

Børn:

Barbra Elisabeth Brandal, f. 1741, døbt 6 Juli, † 1749. — 2. Rasmus Brandal, f. 1742, døbt 19. Dec., † som Major i Yttre Holmedals Præstegjæld

30. Sept. 1825, gift med Abel Margrethe Meldal, se nedenfor. — 3. Peder Brandal, f. 1745, døbt 3. Marts, Sognepræst til Fane. — 4. Jens Schreuder Brandal, f. 1747, døbt 1 Nov., drukkede 1773, Kjøbmand i Bergen. — 5. Ole Mathias Brandal, f. 20. Okt. 1752, † 1753, begr. 4 Marts, 17 Uger gammel.

11. Lyder Fasting.

Født 1. Dec., døbt 4. Dec. 1714 i Bergen, hvor Faderen Claus Fasting var Borgermester, Moderen Anne Thormøhlen. Deponerede privat 1730, tog theologisk Examen 27. April 1733. Blev 5. Mai 1741 anden residerende Kapellan til Domkirken i Bergen samt Sognepræst til Askøen, 9. Juni 1747 øverste Kapellan sammesteds samt 13. Mai 1757 Sognepræst til Fane, hvor han døde 23. Jan. 1763. (Se D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19de Aarh., II, S. 306).

Han ansaaes for en retsindig og duelig Mand, men lod sig altfor meget lede af Stiftsprovsten Ole Tidemand under de Stridigheder, de begge havde i Pontoppidans Tid. Forøvrigt benyttedes han stedse som Actor ved den geistlige Ret, da han var meget lovkyndig, hvorfor der ogsaa var Tale om at gjøre ham til Provst i Nordhordland, som ogsaa hans Velynder, daværende Cancelli-assessor, Etatsraad Henrik Stampe ønskede, hvilket dog blev forhindret, for ikke at støde Sognepræst Jens Rennord, som blev valgt, skjønt mindre skikket dertil.

Gift i Bergen 18 Septbr. 1742 med sit Sødskendebarn Maria Elisabeth von Krogh, f. i Bergen 1716, døbt 1. Marts, † der 1796, begravet 21. April, Datter af Oberst Georg Frederik von Krogh, † 4. Oktober 1721, og hans 3die Hustru Maria Thormøhlen.

Børn:

1. Claus Lyder Fasting, født i Bergen 1743, døbt 13. Dec., dep. 1761, fik exam. theol. 12. Dec. 1765, blev 1778 Hører ved Bergens Latinskole og døde 3. Nov. 1827 som Klokker ved Domkirken, gift med Maria Vogt, Enke efter Stephen Andreas Røpke, † 16. Jan. 1815, 70 Aar gl. (Se Biogr. Lex., V, S. 88). — 2. Georg Frederik Fasting, f. 1745, døbt 22. Septbr., † s. A., begr. 16. Nov. — 3. Georg Frederik Fasting, f. 1746, døbt 9. Decbr., † 1751 begr. 18. Febr. — 4. Marie Elisabeth Fasting, f. 1748, døbt 12. Juli, † s. A., begr. 26. Juli. — 5. En Søn, begr. i Bergen 18. Juni 1756, 4 Aar gl. — 6. Lyder Vilhelm Fasting, f. 1754, † som sindssyg 16. Febr. 1801.

12. Johan Garmann Mariager.

Født 23. Okt. 1729 i Bergen, hvor Faderen Jens Jonssen Mariager var Sognepræst til Korskirken. Se S. 86. Blev 8. Juli 1757 Sognepræst til Lærdal, men da han her kom i Unighed med Almuen, søgte han og fik 22. April 1763 Fane Sognekald, men døde allerede 24. Juni 1764, uden Børn.

Gift 12. Dec. 1757 med Sophie Magdalene Segelcke, der 26. Juni 1766 blev igiengift med Cand. jur. David Bremer, † i Engevik i Fuse Præstegjæld 5. Dec. 1810; hun † 3. Nov. 1794, Datter af Generalmajor Christian Wilhelm Segelcke og Abel Cathrine Sørensdatter Berg.

13. Jørgen Meldal.

Født paa Tønsets Præstegaard 5. Marts 1706 af Forældre Even Stensen Meldal, Sognepræst til Tønset, og Gidsken Michaelsdatter Schjelderup. Blev 1727 Student og opgives da i Matrikullen 22 Aar gammel, og 1733 theol. Kandidat. Ansattes samme Aar 25. Juli som personel Kapellan hos Sognepræst Peter Grüner i Romedal, 11. Novbr. 1740 residerende Kapellan i Vang paa Hedemarken, 18. Okt. 1748 Sognepræst til Indviken og 16. Novbr. 1764 til Fane, hvor han døde 5. Juni 1773.

Gift 10. Aug. 1734 med Christiane Bergmann, f. 20. April 1714 paa Røraas, † 1780; i lang Tid sindssyg, Datter af Direktør ved Røraas Kobberværk Theodorus Bergmann og Abel Margrethe Frost.

Børn:

1. Theodorus Bergmann Meldal, f. i Romedal 23. Juni 1735, se resid. Kapellaner til Indviken. — 2. Gidsken Meldal, f. i Romedal 11. Jan. 1737, † ugift 14. April 1810. — 3. Abel Margrethe Meldal, f. i Romedal 24. Nov. 1738, † 24. Nov. 1816, gift med Major Rasmus Pedersen Brandal, se S. 282. — 4. Even Meldal, f. i Romedal 12. Okt. 1740, † der 31. Okt. samme Aar. — 5. Even Meldal, f. i Vang 1. Okt. 1741, Klokker i Holts Præstegjæld. — 6. Anne Margrethe Meldal, f. i Vang 16. Okt. 1742, † 13. Januar 1819, gift med Sognepræst til Daviken Claus Frimann, se der. — 7. Christiane Meldal, f. i Vang 16. Nov. 1743, † 1. Aug. 1765, gift med Rector, Professor Frederik Christian Holberg Arentz. — 8. Berent Meldal, f. i Vang 12. Dec. 1744, blev Officer. — 9. Elisabeth Susanne Meldal, f. i Vang 21. Mai 1746, † 1. Juni 1756. — 10. Bolette Rebekka Meldal, f. i Vang 2. Aug. 1747, † 1819; gift med ovennævnte Professor Arentz. — 11. og 12. (Tvillinger), dødfødt Søn og Karen Birgitte Meldal, død næstfølgende Dag 16. Mai 1748. — 13. Elen Johanne Meldal, f. i Indvigen 27. Mai 1749, gift med Arnold Meyer, Sognepræst til Lindaas, se der. — 14. Jørgen Peter Meldal, f. i Indvigen 22. Marts 1751, † som Sognepræst til Volden paa Søndmøre, se der. — 15. Michael Christian Meldal, f. i Indvigen 14. Mai 1752, † der 29. Juli 1753. — 16. En dødfødt Søn 4. Sept. 1753. — 17. Augustinus Meldal, f. i Indviken 6. Februar 1755, deponerede 1770 fra Bergens Skole, tog 16. Juli 1779 theologisk Examen med *non contemn.*, blev 13. Aug. 1783 personel Kapellan hos Henrik Wederkinch i Nykjøbing paa Falster, 15. Okt. 1784 i samme Stilling hos Provst Morten Reenberg With i Kjettinge paa Als, 28. Nov. 1792 Sognepræst i Adserballe, senere til Lysabbel paa Als, † 24. Mai 1828; gift med Nicolette Oligera Nyholm, f. 1763, † 25. Jan. 1837. — 18. Thomas Jacobus Morten, f. i Indvigen 28. Mai 1756, var Skibsfører i Bergen, gift 29. Okt. 1778 med Anne Mette Lind.

14. Peder Brandal.

Født paa Fane Præstegaard 1745, døbt 3. Marts, Søn af No. 10. Deponerede 1764 fra Bergens Latinskole, tog theologisk Examen 27. November 1771 med *non contemn.* Blev 1769 Informator for de kongelige Pager i Kjøbenhavn, men paa Grund af den ved Hofetaten foretagne Indskrænkning afskediget 1771 med

200 Rdlr. aarlig Pension; ansattes 25. Aug. 1773 som Sognepræst i Fane, hvor han døde 27. April 1788.

Gift 6. Juni 1776 med Helene Cathrine Wefling, som efter Mandens Død med sine 2 Døtre bosatte sig i Kjøbenhavn, † 1821.

Børn:

1. Elisabeth Margrethe Johanne Brandal, f. 5. Marts 1777, døbt 10. Marts.
2. Christiane Friderika Brandal, f. 3. Okt. 1780, gift med en Officer.

15. Johan Fritzner.

Født i paa Gaarden Ek i Nannestad 10. Oktober 1733 af Forældrene Major Magnus Christian Fritzner, der udmærkede sig som Cornet 1716 i Høland under Krigen med Carl XII, og Margrethe Heide, en Fogeddatter fra Øvre Romerike. Blev Student 1754 efter at have gaaet i Christiania Skole. Var fra 1755—1761 Huslærer hos Sognepræst Reimer til Løiten, blev theologisk Kandidat 1765 og 2. Okt. 1767 Sognepræst til Soggendal i Christianssands Stift, hvor han 23. Okt. 1785 blev Provst over Dalerne; blev 19. Sept. 1788 Sognepræst til Fane. Han omtales med Ros baade som Præst og Provst i Faves Christianssands Stifts geistl. Hist., S. 707, Anm. † 8. Juli 1803.

Gift 11 Juli 1770 med Aadel Christie, se Tysnæs. S. 249.

Børn:

1. Magdalene Margrethe Koren Fritzner, f. 14. Novbr. 1771, † 10. Mai 1847, gift 28. Juni 1797 med Student, Proprietær til Gaarden Aastveit i Hammers Præstegjæld ved Bergen Jan Greve, f. 19. Juli 1775, † 17. November 1840, Søn af Juveler i Bergen Arnt Greve og Cecilie Bredal. S. 71.
- 2. Margrethe Heide Fritzner, f. i Nov., døbt 10. December 1772, † i Januar 1816, gift 18. December 1788 med Skibsfører fra Bergen Christopher Heiberg, f. 1767, døbt 21. Apr., † 10. Juni 1811, se Strandebarm. Hun var Professor Dr. Christen Heibergs Moder.
- 3. Magnus Christian Fritzner, f. 8. Juli 1774, Student 1796 fra Bergens Skole, senere Kjøbmand i Bergen, hvor han døde ugift 16. August 1851.
- 4. Edvard Christie Fritzner, f. 8. Oktbr. 1775, deponerede 1797 fra Bergens Skole, blev 24. November 1821 Adjunkt ved Bergens Skole, Afsked 10. Juli 1847, † ugift 13. Juli 1857.
- 5. Werner Andreas Fritzner, f. 17. April 1777, deponerede fra Bergens Skole 1799, blev som Student 8. December 1821 Overtoldbetjent i Bergen, entlediget 7. Oktober 1854, † 24. September 1863; gift 1) 15. Juni 1811 med Cecilie Cathrine Christie, f. 21. Mai 1783, † 14. Juni 1827, D. af personel Kapellan i Sund Andreas Christie, se der og S. 249; 2) 21. Oktober 1828 med Enken efter Skipper i Bergen Frederik Nicolai Steinmetz, Birgitte Magdalene Linde, f. 21. (31.?) Okt. 1777, † 23. Juli 1873. Han var Provst Dr. Johan Fritzners Fader.
- 6. Otto Thott Fritzner, f. 1778, døbt 31. Aug., † 25. Febr. 1779.
- 7. Otto Thott Fritzner, f. 17. Sept. 1779, dep. 1799 fra Bergens Skole, blev 16. Marts 1815 Adjunkt ved Thronhjems Skole, 6. Januar 1821 Overlærer sammesteds, entlediget 24. Okt. 1838, † ugift i Christiania 7. Nov. 1860.
- 8. Edvardine Magdalene Margrethe Fritzner, f. 15. Febr. 1781, † 1. Oktbr. 1864, gift med Provst og Sognepræst til Fane Iver Munthe Daae, se nedenfor.
- 9. Anne

Margrethe Fritzner, f. 30. Juli 1782, † 15. Dec. 1862, gift 4 Dec. 1822 med Kjøbmand i Bergen Henrik Helmers, f. 6. Okt. 1784, † 20. Mai 1851, Søn af Kjøbmand Henrik Helmers og Marthe Greve. — 10. Else Ulrikke Fritzner, f. 25. April 1784, † 16. Nov. 1851, gift 31. Juli 1808 med Mønsterskriver i Bergen, titulær Krigskommissær Diderik Wibye, f. i Kjøbenhavn 13. Aug. 1778, † i Bergen 21. (11.?) Okt. 1825. — 11. Eiler Hagerup Fritzner, f. 3. Nov. 1785, † 12. Nov. s. A. — 12. Eiler Hagerup Fritzner, f. 23. Juli 1787, † 17. Marts 1871 som pensioneret Kaptein ved bergenske Infanteribrigade. — 13. Nils Dorph Fritzner, f. 26. Sept. 1788, ugift, † udenlands som Styrmand. — 14. Helene Margrethe Fritzner, f. 26. Jan. 1790, † 13. Jan. 1850, gift med Overtoldbetjent i Bergen Ludvig Daae, se nedenfor. — 15. Hans Ulrik Christian Fritzner, f. 2. Oktbr. 1791, † 1867(?) Under-toldbetjent i Bergen, gift 13. Okt. 1823 med Rasmine de Rytter, f. 7. Juli 1801, † i Juni 1874, Datter af Skibsfører Jakob de Rytter og Birgitte Lampe Broch.

16. Iver Munthe Daae.

Født 24. Juli 1771 paa Lindaas, hvor Faderen Mag. Ludvig Daae var Sognepræst, se der. Blev i Hjemmet undervist af private Lærere, nemlig Bernt Børretzen, senere Sognepræst til Etne (S. 192), og Johannes Irgens, senere Sognepræst i Vikør. Kom derpaa 1785 i Bergens Skole, hvorfra han 1788 blev dimitteret. Erholdt samme Aar exam. art., det følgende Aar 2den Examen og 20. Jan. 1791 theol. Examen, alt med *laudab.*, som han ogsaa erholdt for Dimisprædiken over 2. Cor. 7, 10. Blev 7. Sept. 1792 residerende Kapellan til Evindvik, 2. Dec. 1803 Sognepræst til Fane og 15. Juni 1835 Provst i Nordhordland. † 25. Aug. 1849. Hans Jubilæum feiredes 7. Sept. 1842 under stor Tilslutning.

Han ansaaes for en lærd Mand, men har intet udgivet. Biskop Pavels, der visiterede i Fane 1818 og 1821 fandt hans Prædiken bibelsk og praktisk, men savnede lys Orden. Han var efter samme Biskops Vidnesbyrd en af de faa ældre Præster i Stiftet, der endnu havde Sands for Videnskabelighed. Var en meget formuende Mand. Ved Gavebrev af 15. Jan. 1852 skjænkede hans Enke 200 Spdlr., hvoraf Renten aarligen skulde uddeles til 4 af Fane Præstegjælds værdige Trængende.

Gift 1) 11. Febr. 1795 med Pernille Marie Kobro, f. i Bergen 1772, † 2. Decbr. 1795 paa Barselseng, Datter af Overvrager Jens Kobro og Kirsten Sommer, Præstedatter fra Evindvik. 2) 13. Nov. 1805 med Edvardine Magdalene Margrethe Fritzner, f. 15. Febr. 1781, † 1. Okt. 1864, se S. 285.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Ludvig Daae, f. 26. Novbr. 1795, † i Juli 1865, var først Officer, senere Overtoldbetjent i Bergen, gift med Helene Margrethe Fritzner, se ovenfor.

Af 2det Ægteskab:

2. Claus Niels Holtzrod Daae, f. 20. Decbr. 1806, Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Borgen, se S. 59. — 3. Johan Fritzner Daae, f. 16. Juni 1809, † 25. Okt. 1827. — 4. Jens Kobro Daae, f. 22. Apr. 1811, se Sognepræster til Harham. — 5. Peter Kobro Daae, f. 13. Apr. 1813, † 3. Sept. 1869, Bager. — 6. Jonas Daae, f. 15. Mai 1815, Student 1837, † i Mai 1838. — 7. Drude Cathrine Daae, f. 21. Februar 1817, gift med Claus Ernst Lampe,

Sognepræst til Strandebarm, se der. — 8. Adolph Christie Fritzner Daae, f. 20. Marts 1820, Sognepræst til Lyster, se der. — 9. Aadel Christie Fritzner Daae, f. 26. Juni 1822, † 2. Apr. 1859, gift 11. Sept. 1856 med Kaptein i den bergenhuiske Brigade Melchior Michael Daae, f. 23. Mai 1815, Søn af Proprietær til Flahammer i Lyster Hans Knagenhjelm Daae og Cathrine Marie Helene Falch.

17. Hans Jensen Krog.

Født i Stavanger 27. Dec. 1808 af Forældrene Amtmand Wilhelm Frimann Krog og Drude Marie Heiberg. Efter privat Undervisning i sin Fødeby blev han dimitteret 1826, erholdt samme Aar til exam. art., til exam. philos. det følgende Aar og til exam. theol. 7. Juni 1832 *laudab.* Blev 11. Oktober 1832 personel Kapellan i Stavanger hos Sognepræst Gunder Langberg, 12. Januar 1841 residerende Kapellan til Norderhov og 5. Marts 1850 Sognepræst til Fane. Var Storthingsmand fra Søndre Bergenhus Amt i Aarene 1859 og 1862. Han tog Afsked fra 18. Jan. 1889. Han blev 6. Juni 1882 Ridder af St. Olavs Orden for fortjenstlig Embedsvirksomhed, feirede 11. Oktb. samme Aar sit Jubilæum under stor Tilslutning.

Gift 4. Sept. 1835 med Ingeborg Christine Endresen, f. 15. Sept. 1813. † 28. Sept. 1853, Datter af Skibsreheder i Aasgaardstrand Nicolai Endresen og Christine Sophie Petersen.

Børn:

1. Wilhelmine Maria Krog, f. 29. Nov. 1836, gift 16. Febr. 1858 med Johan Beer, f. 16. Juli 1836, Konsul og Kjøbmand i Flekkefjord. — 2. Nicolai Endresen Krog, f. 12. December 1838, Forst-Ingeniør, gift 8. November 1866 med Ingeborg Paasche, f. i Bergen 23. December 1841, Datter af Kjøbmand Ments Paasche og Cathrine Wallem. — 3. Christine Georgine Margrethe Krog, f. 29. Mai 1841. — 4. Wilhelm Frederik Arentz Frimann Krog, f. 1. Juli 1843, † 29. Dec. 1853. — 5. Morten Henrik Smith Krog, f. 13. Febr. 1845, Civilingeniør, gift med Gjertrud Helene Kooter, f. 8. August 1851. — 6. Drude Ulrikke Petrikke Krog, f. 18. Okt. 1847, gift 22. Mai 1868 med Christopher Nagel Janson, Cand. theol., f. 5. Mai 1841, Søn af Konsul og Kjøbmand i Bergen Helmich Janson og Constanse Fredrikke Sophie Neumann (Biskop Neumanns Datter). Drog til Amerika, sluttede sig til Unitarierne, vendte 1893 tilbage til Norge. Separeret 1894. — 7. Gerhardine Helene Fredrikke Krog, f. 7. Sept. 1851, gift 22. Nov. 1887 med Distriktslæge Einar Paasche (se Norges Læger, II, S. 176).

18. Jens Stub Irgens.

Født 26. April 1836 paa Gaarden Hammerhaug i Tysnæs Præstegjæld af Forældrene Fogedfuldmægtig Ole Irgens, senere Lensmand paa Voss, f. 1800, † 1880, og Hustru Marie Christine Stub, f. 1803, † 1878, Datter af Eidsvoldsmanden Provst J. Stub. I sit 9de Aar forlod han sit Barndomshjem og blev, efter i 2 Aar at have gaaet i en privat Skole i Bergen, optagen i Bergens Latinskole, hvorfra han i 1854 blev dimitteret til Universitetet og fik exam. art. (3), exam. philos. 1855 (2). 1856 holdt han paa Voss en liden Skole for de omkringboende Familiers Børn. 13.

Dec. 1861 fik han theologisk Embedsexamen (2), 1862 practicum (2). I 1863 blev han ansat som Lærer ved den Tankske Skole i Bergen, hvor han tillige var Lærer ved en Pigeskole. 3. April 1865 blev han udnævnt til personel Kapellan hos Provst Smitt paa Voss, hvor han tillige var Bestyrer af den høiere Almue- og Lærerskole, samt under Ledigheden konstitueret som residerende Kapellan. 27. Okt. 1866 udnævntes han til personel Kapellan hos Provst Irgens i Ullensvang, 4. Okt. 1869 til Sognepræst paa Herlø, 9. Oktbr. 1875 til Sognepræst i Kvinesdal, 19. Okt. 1877 til Provst i Flekkefjords Provsti, 28. Marts 1883 til Sognepræst i Øier, 25. Mai 1889 til Sognepræst i Fane.

Gift i Bergens Korskirke 31. Mai 1870 med Sophie Cathinka Altschwager, f. 1. April 1845, Datter af Skræddermester i Christiania Peter Mathias Altschwager og Hustru Christine Eeg.

Børn:

1. Ole Stub Irgens, f. 24. Marts 1871, † 12. Dec. 1873. — 2. Christine Irgens, Lærerinde ved Folkeskolen i Fane, f. 29. Okt. 1872. — 3. Ole Stub Irgens, f. 9. Mai 1874, Stud. phil. — 4. Harald Mathias Irgens, f. 24. Marts 1876, Tekniker. — 5. Marie Stub Irgens, f. 5. Dec. 1877. — 6. Kjeld Stub Irgens, f. 23. Mai 1879. — 7. Alf Johannes Irgens, f. 15. Juli 1882. — 8. Haakon Irgens, f. 13. Juni 1884. — 9. Jenny Cathinka Irgens, f. 12. Nov. 1889.

Han er anført i Halvorsens Forfatterlexikon, hvor tillige vil findes, hvad han har udgivet i Trykken.

Residerende Pastorer.

der bleve kaldede af vedkommende Lectores som sammes Vikarer.

I. Theophilus Theophili.

Født i Kjøbenhavn 1581 af Forældrene Claus Theophilus, der døde 2. Nov. 1604 som Professor juris og kgl. Bibliothekar, og Anne Zan, som var Enke efter en hessisk Staldmester Conrad Neid. Reiste 1600 udenlands og studerede 2 Aar i Wittenberg. Blev 1605 forskreven til Norge og kom som Huslærer til Jens Pederssøn, Sognepræst til Hammer, men da denne samme Aar døde, ansattes han som Tredie-Lectiehører ved Bergens Skole. Som saadan blev han 1611 af sin Biskop opfordret til at prædike paa Valg i Aurlands Præstegjæld i Sogn, men Provsten Hans Kruse, der som saadan skulde bestyre Valgakten, lagde ham adskillige Hindringer iveien, hvorved han blev tilsidesat for en anden, for hvem Provsten interesserede sig. I den ved denne Anledning udfærdigede Skrivelse erklæredes Theophilus at være *ineptum et imparem officio ecclesiastico*. Herover følte han sig forurettet og lod Provsten indkalde for Kapitlet 3. Marts 1612, som den, der, som det hed i Klagen, «havde forspildt hans Lykke». Sagen blev siden forliget og hævet. Han blev 1614 kaldet af Sognepræst til Korskirken i Bergen Peder Nilssøn Foss til at være hans Kapellan, ordineret dertil 21. Dec., og kom 1621 til Fane, hvor han døde 1634. Se S. 83, 96.

2. Thomas Samuelssen Uro eller **Due** (Kiøbenhavn),
fra 1634—1653, se Sognepræster til Ulvik.

3. Thomas Gilbertsen Thamson,
1653, se Hospitalspræsterne. S. 165.

4. Jørgen Pederssen,
fra 1653; maa have resigneret en Tid før sin Død 1687, da Eftermanden sees allerede da at være kaldet til Kapellan. Var formentlig ugift, hvilket ved Kongebrev af 24. Marts 1629 var gjort vedkommende Kapellaner til Pligt, da Embedets Indtægter næsten gik med til Kapellanens Underholdning, naar han var gift.

5. Adam Bernhardsen Lüntherberg (Lunthberg).
Deponerede fra Bergens Skole 20. Juli 1670 og var her fra 1686—1690. Han var 1683 Lærer for Sognepræst Jens Sørensen Hofmanns Børn.

6. Søren de Fine.

Født 1654, Søn af Biskop Arnoldus de Fine, S. 279. Han var 1669 i Mesterlektien i Bergen. Deponerede fra Throndhjems Skole 24. Juli 1676, blev Baccalaureus 15. Juni 1680, 1686 Anden-Lectiehører ved Bergens Skole, 1688 Tredie-Lectiehører, og 1690 Kapellan til Fane, hvor han døde 1725.

Gift med Abel Cathrine Munthe, † i Bergen 1727, begr. 11 Sept., Datter af Foged Christopher Geertsen (Morgenstjerne) og 2den Hustru Birgitte Munthe. (Herom se H. Munthe: Efterr. om Familien Munthe, S. 635—36).

Barn:

Maria de Fine, f. 1698, † i Vikedal 1749, begravet 3. Juni; gift 2. April 1721 med Oberst og Chef for 2det vesterlehnske Infanteri-Regimente Christopher von Krogh, født paa Flahammer i Lyster 1 Novbr. 1685, † 18 Januar 1752 paa sin Eiendomsgaard Haagenvik i Vikedals Præstegjæld, Søn af Oberst Georg Frederik von Krogh og hans første Hustru Birgitte Munthe.

7. Hans Hylling.

Født i Kjøbenhavn 28. Marts 1690 af Forældrene Laurits Hanssen Hylling, øverste Kapellan ved Frue Kirke sammesteds, og Karen Sørensdatter Bergendahl. Deponerede fra Sorø Skole 22. Juli 1710 og var 1720 Fjerde-Lectiehører ved Bergens Skole, blev 4. Sept. 1725 af Biskop Bornemann kaldet til Kapellan til Fane og confirmeredes af Kongen som saadan 30. August 1728. Døde paa Fane 1733. Broderen, Lars Hylling, deponerede samme Dag og blev 1732 Sognepræst til Finnø, hvor han døde 1735.

Gift med Maren Bugge, der 22. Marts 1720 fik Bevilling til at være sin egen Værge, † 1750, Datter af Provst Jens Bugge i Lekanger, se der.

8. Jacob Johanssen Widing,

fra 1733—1740, se Sognepræster til Daviken.

9. Peder Rasmussen Brandal,

fra 1740—1749, se Sognepræsterne. S. 282.

Personelle Kapellaner.

1. Engelbert Pedersen,

blev 16. Juni 1566 ordineret som Kapellan hos Peder Simonsen.

Gift 31. Marts 1567 med Margrethe fra Helgeland.

2. Niels Hjelt,

ordineret 28. Aug. 1569, var Bispens Dreng.

3. Niels Bugge,

ordineret 22. Sept. 1570 som Kapellan hos Peder Simonsen, se Sognepræster til Etne. S. 188.

4. Niels Nielssen.

fra 1654—1664, se personelle Kapellaner i Ulvik.

5. Andreas Heggelund Seehuus,

fra 1752—1757, se residerende Kapellaner til Lindaas.

6. Johan Sebastian Cammermeyer,

fra 1757—1765, se residerende Kapellaner til Korskirken. S. 99.

7. Clemens Schmidt,

fra 1767—1780, se Sognepræster til Selje.

8. Jens Kobro Daae,

fra 1837—1851, se Sognepræster til Harham. — Indsat her 21. Jan. 1838.

9. Niels Frederik Christian Bruun Skaar.

Født i Nordre Aurdal i Valdres 13. Aug. 1858 af Forældrene daværende personel Kapellan, senere Biskop i Tromsø og i Throndhjem Johannes Nilsson Skaar, f. 15. Nov. 1828, og Hustru Cathinka Pauline Wilhelmine Hansen, f. 30. Dec. 1829, se Sognepræster til Haus. Indsattes i Skiens Latinskole i Aug. 1866 og dimitteredes derfra 1876. Fik exam. art. 1876 (2), exam. philos. 1877 (2), exam. theol. 16. Dec. 1882 (3), pract. 1885 (3). Blev som Kandidat i Marts 1883 ansat som Lærer ved U. Pihls Pigeskole i Bergen samt Assistent ved Sømandsmissionens Sekretariat. 6. Marts 1885 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst Krog til Fane, 14. Dec. 1889 Kateket i Langesund.

Gift i Gamle Akers Kirke i Christiania 2. Febr. 1886 med Marie Elisabeth Olsen, f. 11. Novbr. 1860, Datter af Sørenskriver Thorvald Olsen, † 28. Nov. 1882, og Marie Severine Blom.

Børn:

1. Eilif Skaar, f. 27. Nov. 1886. — 2. Ingerid Skaar, f. 17. Juli 1889.
- 3. Johannes Nilsson Skaar, f. 29. Juli 1891.

Har i Huspostillen «Synd og Naade», udg. af A. Mortensen, Bergen 1890, leveret Prædiken over 2den Rækkes Evangelium paa Maria Bebudelseedag, S. 555 fig.

D. Sund.

Til det nuværende Sunds Præstegjæld med Sognene Sund, Østervold og Møgster, hørte i ældre Tider Fjelds Sogn, hvilket tillige indbefattede en Del af Askøen. Sidstnævnte Distrikt blev ifølge kongeligt Rescript af 13. Jan. 1741 gjort til et eget Sognekald under Navn af Askøens Præstegjæld, hvis Sognepræst tillige skulde være nederste residerende Kapellan til Domkirken i Bergen, og ved Benaadning af 24. April samme Aar erholdt Askøens Beboere Tilladelse at opføre egen Kirke. Da det nederste residerende Kapellani ved kongeligt Rescript af 9. Septbr. 1803 blev nedlagt, hvilket dog først blev iverksat 1812, blev samtidig dermed Fjelds Sogn fraskilt Sunds Præstegjæld og deraf tillige med Askøens Sogn dannet et særskilt Præstegjæld under Navn af Fjelds Sognekald. Imidlertid blev ved kongelig Resolution af 18. Jan. 1819 Betjeningen af Askøens Sogn midlertidig overdraget Hospitalspræsten i Bergen og Fjelds Sogn til Sognepræsten i Sund, indtil den fornødne Præstegaard kunde erhverves, hvilket først skede i 1842, fra hvilken Tid Fjelds Præstegjæld har faaet sin egen Sognepræst.

Sognepræster.

1. Anfin Rolandssøn

nævnes som Sognepræst 1587 og skal være død 1605 eller 1606. Var gift og havde Datteren Ingeborg, der blev gift med No. 3 (se nedenfor). Hans Enke, hvis Navn var Jøre Jensdatter, døde i Bergen 1637, begr. 6. Aug.

2. Morten Johannessen

anføres 1605 som Medtjener i Sund og blev formentlig Sognepræst 1606; døde 17. April 1614. I Anledning af dennes Død skrev Biskop Anders Mikkelsen Kolding til Hr. Willum (Guldager), at der er nok Ansøgere, men han under Hr. Willum kaldet bedst. Han bør derfor ile Nat og Dag til Bergen, for at træffe Bispen, førend han drager paa Visitats (Biskop Anders M. Koldings Optegnelser).

3. Willum Hansen Guldager

skal ifølge Hatting være født 1555 i Bamble Præstegjæld, hvor Faderen Hans Willumsen var Klokker, Moderen Malene Johanne Pedersdatter. Blev Informator i Bergen og ansattes 1592 som personel Kapellan i Sund, hvor han 1614 blev Sognepræst. Nævnes 12. Marts 1636 som værende Sognepræst, men skrøbelig og bedaget, medens Kapellanen forrettede. Døde 31. Mai 1636 som Emeritus, efter at han 1630 havde resigneret.

Gift med Anfin Rolandssøns Datter Ingeborg Anfinsdatter, med hvem Datteren Johanna Margrethe, gift med Eftermanden Niels Jørgensen.

4. Niels Jørgensen.

Var fra 1615 personel Kapellan i Sund og blev 1630 ved W. Guldagers Resignation Sognepræst; døde i Begyndelsen af 1640.

Gift med sin Formands Datter Johanna Margrethe. Havde Sønnen Niels, der døde som Student i Bergen 1689, begr. 6. Dec. (Nicolaus Nicolai Sundensis deponerede fra Bergens Skole 13 Apr. 1660).

5. Søren Christensen Aarvig.

Han blev 10. Mai 1630 indskreven som Student ved Leydens Universitet, var da 18 Aar gl., og 11. Juli 1631 Student ved Universitetet i Kjøbenhavn, (Severinus Christierni Bergensis). Den 3. Febr. 1640 blev han af Almuen kaldet til Sognepræst til Sund, men da han endnu ikke var fulde 25 Aar, gjordes der af Thorbjørn Eriksen, der ogsaa var med paa Valg, Indsigelse for Kapitlet mod hans Kaldelse, hvilken dog blev stadfæstet. Han var i Embedet kun $\frac{1}{4}$ Aar, da han døde samme Aar af Slagtilfælde.

6. Anfin Johannessen Breder

(Amphion Johanniss Brederus Arctander, fra Bergens Skole. Deponerede 1. Juli 1637), blev Sognepræst i Sund 1640. Tog 1674 paa Grund af Alderdomssvaghed Afsked og døde 15. Mai 1677. Se J. H. Breder: Stamtavle over Familien Breder, S. 3. Langes Tidsskr. 1848, S. 348.

Gift 1) med Kari Larsdatter. 2) med Gurine (Joran) Gertsdatter (Enke efter Borger i Bergen Morten Mikkelsen Samsø), døde i Bergen 1697, begr. 6 Aug. Uden Børn.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Hans Breder, † 7 Uger gammel. — 2. Søren Breder, Faderens Eftermand. — 3. Jørgen Breder, personel Kapellan. S. 302. — 4. Milde Cathrine Breder,

7. Søren Breder,

Førriges Søn, blev Student 18. Mai 1663 (Severinus Amphionius Brederus), kaldtes af Faderen til personel Kapellan og fulgte ham 1674, efter ved Kongebrev af 15. Aug. 1671 at have erholdt Succession paa Kaldet. † 1697. Han skjænkede 1696 en Del Jordegods, beliggende i Sønd- og Nordhordland, til St. Jørgens Hospital i Bergen.

Gift med Ida Christensdatter, Raadmand i Bergen Christen Bertelsens Datter. Hun skjænkede 1692 en Fløiels Messehagel til Kirken.

Se Familien Breder, S. 4. Frimanns Gavebrev, II, S. 121—123. N. Stiftelser, III, S. 632.

8. Mag. Nicolai Stabel,

fra 1697—1705, se Sognepræster til Evindvik.

9. Otto Frederik Warberg,

(er neppe nogen anden end den: Otto Frederici, som 14 Juli 1684 deponerede fra Christiania) fra 1705—1728. Blev 18. Mai 1705 Sognepræst (Christofer Frimann kalder ham Walberg).

Gift med Magdalene Cathrine Smith; uden Børn.

10. Henrik à Møinichen.

Født i Kjøbenhavn 1676. Faderen Jens à Møinichen døde som Sognepræst til Nykirken i Bergen, se S. 109. Deponerede fra Bergens Skole 19. Juli 1698 og blev 24. Mai 1699 Baccal. og 9. Marts 1706 Sognepræst til Ulvik i Hardanger, 13. Sept. 1728 til Sund, hvor han døde 1740.

Gift med Johanne Alida Bredal, f. 1688, † i Bergen 1746, Datter af Mag. Peder Erichsen Bredal, Sognepræst til Brønnø og 1ste Hustru Margrete Thomasdatter Meyer.

Børn:

1. Margrethe Birgitte Møinichen, † ugift i Bergen 1769, begr. 21. Jan., 61 Aar gl. — 2. Jens Møinichen, f. 1716, † 1786, Prokurator, gift med Anne Cathrine Hjermand, Præstedatter fra Haa. — 3. Malene Sophie Møinichen, gift med Kjøbmand i Stavanger Henning Smith. — 4. Peder Bredal Møinichen, Byfoged i Thronhjøm (var Byfoged 1769, cfr. Racr. 8. Dec. s. A.), gift 1) med Inger Abigael Sylow; 2) med Margrethe Bredal. — 5. Hans Møinichen, Toldbetjent i Bergen, gift 1750 med Anna Beata Geelmuyden. — 6. Jakob Møinichen, f. 1722, † 1786, Juveler i Kjøbenhavn; gift med Anne Sophie Petersen, f. 18. Juni 1743, † 16. April 1804; han er Stamfader til den nu i Danmark levende Gren af Slægten (pers. Tidskr., 2. B., S. 235). — 7. Alida Johanne Møinichen, f. 1724, † 1811, begr. 19. Okt., gift med Hans Whitte, residerende Kapellan til Nykirken i Bergen. S. 135. — 8. Christian Wilhelm Møinichen, Guldsmed, † i Bergen 1771, begr. 4. Febr. — 9. Thomas Møinichen, Styrmand. — 10. Erik Møinichen, Underofficer. — 11. Henrik Møinichen, døde i Vestindien som Barber, gift med Anna Sophie Fischer.

11. Henrik Steuner.

fra 15. Mai 1741—1747, se residerende Kapellaner til Nykirken. S. 131.

12. Henrik Mathias Gjertsen

fra Akershus Stift, er vistnok den Henricus Mathias Gerhardi, som 20 Aar gammel deponerede 1719 fra Helsingør Skole. Blev 9. Aug. 1728 (ifølge en anden Opgave kaldet 8. Juli, ord. 19. Juli 1726), personel Kapellan i Eidanger hos Sognepræst Frederik Meyer, fik derpaa Ventebrev paa Gjerpens Sognekald efter Sognepræst David Monrad, men maatte vige for dennes Søn Johan Frederik Monrad, der 1746 blev Sognepræst; blev endelig 8. Nov. 1748 ansat i Sund, hvor han døde 10. Januar 1766, i sine 10 sidste Leveaar lammet af en stærk Rørelse paa høire Side.

Gift 1) 25 Sept. 1725 med Elisabeth Monrad, f. 12. Dec. 1702, Datter af Sognepræst David Monrad i Gjerpen og Abigael Olsdr. Flor. 2) med Marthe Dorothea Næss, en Søster af Regimentsfeltskjær Henrik Frederik Næss, begr. 11. Apr. 1758, 82 Aar, 5 Uger og 2 Dage gammel.

Børn:

1. David Gjertsen, f og † i Skien 1727. — 2. David Monrad Gjertsen, personel Kapellan i Sund. S. 302. — 3. Jørgen Gjertsen, Sømand; gift 24. Sept. 1769 med Elisabeth Cathrine Petersen, der døde i Bergen, 47 Aar gammel, begr. 1 Decbr. 1786. — 4. Megtele Gjertsen, gift i Bergen med Skomager Lars Storm. — 5. Gerhard Gjertsen, Student 1755. — 6. Maaske ogsaa Johan Gjert Gjertsen, Skomager og Stamfader for en større Slægt i Bergen.

13. Mag. Nathanael Sunde.

Født 4. Dec. 1711 i Sogndals Præstegjæld, hvor Faderen Peder Sunde, der døde som Klokker paa Askøen, da var Kirkeskriver. Moderen Maren Christensdatter Gjedde. Kom 1726 ind i Bergens Skole, hvorfra han blev dimit-

teret 1734 og tog derpaa 1738 theologisk Examen med *laudab.* Var derefter i nogle Aar Huslærer hos Sognepræst Christopher Munthe i Hafslo, blev 1742 Kateket og Almueskolelærer i Nykirkens Menighed i Bergen, ansattes 22. Marts 1754 som residerende Kapellan til Sund og blev 9. Mai 1766 Sognepræst sammesteds. Tog 1769 Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet og døde 20. Januar 1786.

Var en meget velstuderet Mand og besad efter Biskop Arentz's Vidnesbyrd et lykkeligt Talent til at foredrage de guddommelige Sandheder. Var en stor Elsker af Musik, hvori han fra Ungdommen havde stor Færdighed, uddannet dertil af Cantor Peder Stub i Bergen. Ved Kong Christian VI.s Nærværelse i Bergen 1733 afsang han som Skolediscipel en Solo til Ære for Majestæten ved dennes Landstigning paa Triangelen efter en Musik, der var komponeret af Skolens Rektor Jakob Steensen.

Var 4 Gange gift. 1) 8. Septbr. 1744 med Johanne Margrethe Seehuus, f. i Bergen 1723, døbt 16. Marts, † 22. Marts 1753, Datter af Kjøbmand Richard Seehuus og Christense Cathrine Høggeiund. 1 Datter. 2) 17. Sept. 1754 med Margrethe Rødberg, † 1759, Datter af Kjøbmand i Bergen Hans Rødberg og Elsebe Reutz. 2 Børn. 3) 11. Sept. 1761 med Maria Rennord, f. i Bergen 7. Juli 1745, † uden Børn 26. Juni 1768, Datter af Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken Jens Rennord. S. 54. 4) 31. Mai 1769 med Else Ulrikke Christie, f. 6. Sept. 1743, † 1. Marts 1816, Datter af Provst Christie paa Tysnæs, se S. 248. Uden Børn. Hun blev 28. Mai 1791 gift med Dam Lau, Proviantforvalter og senere Oplagsskriver og Taxadør ved Toldstedet i Bergen, † 18. Mai 1794.

Børn af 1ste Ægteskab;

1. Maren Sophie Sunde, f. 1745, døbt 28. Juni, † 12. Sept. 1782, gift med Handelsmand Henrik Christie i Kvalvaag, se Tysnæs. S. 248.

Af 2det Ægteskab:

2. Hans Rødberg Sunde, f. 1755, døbt 25. Sept., døde som Auditør og Løitnant i Kjøbenhavn 1806. — 3. Johanne Margrethe Sunde, f. 1757, døbt 10. Marts.

14. Philip Fleischer,

fra 1787—1792, se Sognepræster til Nykirken. S. 119.

15. Hugo Frederik Hjorthøy.

1792—1812 se Sognepræster til Nykirken S. 118.

16. Andreas Dass Lund.

Født 26. Mai 1774 paa Gaarden Halvardmo i Overhaldens Præstegjæld af Kaptein Mathias Numsen Lund og Rebekka Angell Dass. Deponerede fra Thronhjems Skole, fik 29. Okt. 1795 exam. art. (3), exam. philos. 7. Apr. og 6 Okt. 1796 (2) og 2. Mai 1801 exam. theol. (4). Efter at have taget Kat. 19. Juli 1801 (4) og prædikedet til Dimis 18. Juni 1802 (3), blev han 23. Juli

1802 personel Kapellan til Overhalden, 8. Aug. 1806 Sognepræst til Kautokeino i Finmarken, fra hvilket Embede han 21. Dec. 1810 blev entlediget med Vartpenge. Kom 5. Marts 1813 til Sund, 18. Juli 1818 som residerende Kapellan til Overhalden og blev 27. Dec. 1820 ved Kaldets Deling Sognepræst samstedts. Døde 29. Juni 1829.

Biskop Pavels siger om ham ved Visitatsen i 1818: «I det 18de Aarhundredes sidste Decenniers Maner er Lund en ualmindelig heldig Prædikant, som Kateket har han ogsaa umiskjendelige Fortjenester.»

Gift 25 Mai 1809 med Hanna Petra Stub, f. 29. Jan. 1791, † 7. Apr. 1875, Datter af Provst Otto Stub, Sognepræst til Hitteren og Anna Ingeborg Cold.

Børn:

1. Otto Mathias Numsen Lund, f. 31. Jan. 1811, praktiserende Læge i Christiania til sin Død 2. Dec. 1891; gift med Emma Petersen, f. 20. Juli 1817, Datter af Statsraad Hans Chr. Petersen og Christine Marie Thrane (se Norges Læger). — 2. Anne Nicoline Lund, f. 1812, † 3. Febr. 1829. — 3. Christen Abel Lund, f. 1814, † 21. Nov. 1845 som Lensmand i Lødingen i Salten; gift med Hanna Margrete Schjelderup, Datter af Sognepræst til Lødingen Christopher A. Schjelderup. — 4. Iver Christian Lund, Bagermester i Christiania, f. 1816, † 27. Okt. 1894 (se Morgenbl. 28. Okt. 1894); gift med Marie Therese Hansen. — 5. Hans Peter Lund, f. 9. Mai 1819, Sorenskriver i Namdalen; gift med Margrethe Bolette Friis, se Førde. — 6. Andreas Dass Lund, f. 1819, Tvilling til No. 5, Sorenskriver i Gjerpen; gift med Johanne Nicoline Friis, se Førde. — 7. Rebekka Lund, f. 1826, † sindsvag 1851. — 8. Hilmar Krohg Lund, Maler og Slagter i Christiania, f. 19 Mai 1827; gift med Caroline Mathilde Hoff. — 9. Adolf Ingvald Lund, f. 25. Nov. 1829, † 21. Mai 1892 som Apotheker i Holmestrand; gift med Susanne Marie Baastad.

17. Gerhard Geelmuyden Castberg.

Født i September 1766, døbt 1. Nov., af Forældrene Isak Wilhelm Castberg, Sognepræst til Vang i Valdres, og Mette Dorothea Geelmuyden. Deponerede fra Bergens Skole 1786, tog theologisk Examen 25. Okt. 1792 med *non contemn.* Blev 17. Jan. 1794 personel Kapellan til Lyster, kom 22. Decbr. 1797 i samme Egenskab til Lærdal, blev 25. Nov. 1803 Sognepræst til Sand i Senjen, 15. Marts 1813 til det da oprettede Fjelds Præstegjæld og 26. Oktbr. 1818 til Sund, Døde 1820.

Gift 1802 med Anne Christine Blixenkroner Fleischer, f. 1782, døbt 5. Okt., † 9. Marts 1841, Datter af Sorenskriver i Sogn Michael Fleischer og Cathrine Wilhelmine Castberg.

Børn:

1. Wilhelmine Cathrine Castberg, f. 27. Febr. 1803, † i Bergen 18. Aug. 1882, ugift. — 2. Isak Wilhelm Castberg, f. 27. Dec. 1804, † 6. Dec. 1859 som Murmester i Bergen; gift 20. Apr. 1833 med Augusta Ruybrouck, f. 25. Februar 1813, Datter af Herbergerer i Bergen Frederik Johan Oem van Ruybrouck fra Neuchatel og Susanne Grøtkcher. — 3. Barbara Maria Geelmuyden

Castberg, f. 13. Oktbr. 1809, † Jan. 1878, ugift. — 4. Christine Elisabeth Castberg, f. 8. Okt. 1811, † 5. Jan. 1883, ugift. — 5. Michael Fleischer Castberg, f. 1814, døbt 25. Sept., Handelsmand i Bergen; gift 12. Dec. 1848 med Nicoline Caroline Petrine Rohleder, f. paa Røraas 19. Juli 1824, Datter af Undertoldbetjent i Bergen Christian Rohleder og Hanna Marie Alstrup. — 6. Mette Dorothea Castberg, f. 28. Juli 1817, gift 4. Apr. 1837 med Konditor i Bergen Jens Peter Vidsteen. f. 1813, † 20. Febr. 1841, Søn af Farver i Bergen Jens Peter Vidsteen og Anne Maria Bjørnsdatter.

18. Ole Bech Moss.

Født 26. Aug. 1769. Faderen Klokker Nicolai Moss. Blev Student 1791 og theologisk Candidat 16. Jan. 1795 med *haud illaud*. Ansattes 1796 som Kaldskapellan i Hof i Solør, 6. Apr. 1798 som residerende Kapellan til Land og 12. Juli 1805 til Froen, blev 22. Apr. 1812 Sognepræst til Aamlid, 1. Septbr. 1817 Sognepræst til Ly, 17. Aug. 1821 til Sund, 9. Mai 1825 Provst i Nordhordland og 27. Juli 1826 Sognepræst til Skedsmo, hvorfra han blev entlediget 23. Decbr. 1835 med en aarlig Pension af 300 Spdr. † 9. Nov. 1839.

Gift med Christine Ørbech Paus, f. 19. September 1766, † i Ly 3. Juni 1821.

Børn:

1. Hans Moss, f. 21 Aug. 1805, blev privat dimitteret 1825, tog samme Aar exam. art. med *non contemn.*, 2den Examen 1826 med *haud ill.* og theologisk Examen 9. Juni 1830 med *non contemn.*; blev 4. Okt. 1830 personel Kapellan hos Faderen i Skedsmo og 1843 residerende Kapellan i Ramnæs, entlediget 1871, † i Tønsberg 10. Aug. 1883; gift 1) med Olea Schjørn; 2) med Annette Marie Henrichsen. — 2. Just Moss, f. 28. April 1807, Sognepræst til Lyster, se der.

19. Christian Bøschen.

Født 27. Sept. 1779 i Bergen, hvor Faderen Mogens Michael Bøschen var Cand. theol. og Klokker til Korskirken, Moderen Christine Linde Knoph. Deponerede fra Bergens Skole 1798, erholdt samme Aar til exam. art., til exam. philos. og til exam. theol. 6. Okt. 1806 *non contemn.* Blev 12. Decbr. 1806 residerende Kapellan til Rødø paa Helgeland, 28. Novbr. 1816 Sognepræst til Haaland paa Jæderen, 5. Februar 1821 til Norddalen paa Søndmøre, men ved kgl. Tilladelse af 13. Aug. s. A. forblev han i sit forrige Kald, 16. Apr. 1825 til Vik i Sogn og 9. Jan. 1827 til Sund. Drukne i Puddefjorden paa en Reise til Bergen 30. Okt. 1832.

Gift 1807 med Cecilia Cathrine Heiberg Kahrs, f. 5. Sept. 1784, † i Bergen 27. Novbr. 1861, Datter af Sognepræst til Ulvik Gerhard Kahrs, se der.

Børn:

1. Michaeline Gerhardine Bøschen, f. 16. April 1808, † paa Bodø 18. Marts 1881; gift 29. Juni 1831 med Kjøbmand i Bergen Michael Bøschen Kordt (død 13. Juli 1836) Søn af Skipper Johan Diderik Kordt og Sophie Møinichen Bø-

schen. — 2. Christine Linde Bøschen, f. 7. Marts 1810, † 3. Novbr. 1855, gift 2. August 1840 med Student, Privatlærer i Farsund Johan Severin Berg, f. 14. Okt. 1808, Søn af Handelsmand i Bergen Christopher Lahnsen Berg og Anna Marie Elisabeth Lind. — 3. Mariane Cathrine Bøschen, f. 5. Mai 1811, † 5. April 1850, gift 7. Febr. 1840 med Student, siden kgl. Fuldmægtig i Kirkedepartementet Hans Claus Marius Heiberg, f. 11. April 1811, † 28. Aug. 1887, Søn af Stiftsoverretsprokurator Andreas Dankertssen Heiberg og Cathrine Maria Lem. — 4. Dithmarine Kahrs Bøschen, f. 6. Okt. 1813, ugift. — 5. Gerhard Kahrs Bøschen, f. 8. Mai 1815, Rebslager i Bergen, gift med Gurine Marie Walsen, f. 13. Jan. 1809. — 6. Johan Nordahl Brun Bøschen, f. 30. Septbr. 1816, † i Stockholm som Handelsagent 18. Dec. 1859; gift med Hildur Amanda Askengreen fra Sverrige. — 7. Cecilia Cathrine Kahrs Bøschen, f. 3. Nov. 1818, † 5. Apr. 1889, gift med Peter August Georg Lambach, forhenværende Postdampskibsexpeditør, f. 12. Sept. 1819, † 17. Nov. 1878. — 8. Christian Bøschen, f. 10. Jan. 1821, ugift. — 9. Johan Arnoldus Kahrs Bøschen, f. 13. Mai 1823, † 24. Marts 1867 som Overretssagfører i Christiansand; gift 28. Dec. 1852 med Kusinen Georgine Gerhardine Barth, f. 13. Mai 1823, † i Arendal 13. Juni 1880. — 10. Magnus Marcus Bøschen, f. 1. Aug. 1824, † 17. Sept 1866 som Landhandler i Bækkervik i Fitje Præstegjæld; gift 15. Okt. 1854 med Olche Christine Meyer, f. 15 Juni 1826, Datter af Snedker Wilken Meyer.

20. Johan Fritzner Greve,

Broder til Sognepræst G. D. Greve i Os og den residerende Kapellan til Domkirken i Bergen A. W. Greve, f. 1. Okt. 1799. Blev 1812 sat i Bergens Latinskole, hvorfra han 1818 blev dimitteret. Til exam. art. samme Aar og til 2den Examen 1819 samt til theol. Examen 14. Juni 1823 erholdt han *laudab.*, hvilken Karakter ogsaa tildeltes ham for begge de praktiske Prøver. Blev 24. Febr. 1824 residerende Kapellan til Haus, 31. Mai 1827 Sognepræst til Hosanger, 27. Dec. 1833 til Sund, 3. Aug. 1850 Provst i Nordhordland, og ved Provstiets Deling den 12. Novbr. 1856 Provst i det nyoprettede Midthordlands Provsti. 11. April 1874 ved sit Jubilæum Riddér af St. Olafs Orden for fortjenstfuld geistlig Virksomhed; Guldbryllup 30. Mai 1874. † 18. Nov. 1883.

Gift 30. Mai 1824 med Henriette Neeven, f. 28. Okt. 1803, † 5. Nov. 1880, Datter af Skibsfører i Bergen Henrik Neeven fra Holland, † 1816, og Pauline Henriksen.

Børn:

1. Jan Greve, f. 4. Mai 1825, Landhandler i Fjælbergs Præstegjæld; gift 14. Aug. 1858 med Helene Christine Lootz, f. 26. Mai 1831, Datter af Skibsfører i Bergen Salve Lootz og Christiane Helene Huun. — 2. Pauline Greve, f. 9. Okt. 1826, ugift. — 3. Magdalene Margrethe Greve, f. 5. April 1828, gift 16. Sept. 1858 med Musikus Wulf Christian Julius Fries, f. i Holsten 10. Jan. 1825; de ere bosatte i Boston. — 4. Henrik Greve, f. 7. Febr. 1830, se de residerende Kapellaner til Korskirken. S. 102. — 5. Johan Fritzner Greve, f. 12. Aug. 1832, se Sognepræster til Sogndal. — 6. Henriette Greve, f. 17. Okt.

1834. — 7. Aadel Greve, f. 25. Jan. 1837, gift 8. Mai 1862 med Dominicus Nagel Lemvig Brun, f. 30. Decbr. 1831, Student 1851, theologisk Candidat 12. Juni 1857 med *laudab.*, 1859 personel Kapellan i Stangvik, 1861 Stiftskapellan i Tromsø Stift, samme Aar Sognepræst til Balsfjorden, 17. Apr. 1880 til Hjelmeland, entlediget 28. Juni 1890, Søn af Oberstløjtnant D. N. L. Brun og Christiane Finckenhagen. — 8. Ulrikke Wibye Greve, f. 25. Juni 1840, gift 26. Okt. 1868 med Kjøbmand Harald Wesenberg, f. 11. April 1836, Søn af forhenværende Kjøbmand i Bergen Jakob Wesenberg og Christine Joachime Lootz. — 9. Maren Greve, f. 12. Nov. 1842. — 10. Cecilia Greve, f. 22. Juni 1845. — 11. Margrethe Greve, f. 18. Juni 1847, gift med Kjøbmand i Bergen Wilhelm Theting Børs Lind. — 12. Diderik Greve, f. 5. Mai 1849, † 6. Mai s. A.

21. Mathias Wilhelm Eckhoff.

Født i Christianssand 27. Jan. 1852 af Forældrene Adjunkt, nu Sognepræst til Johannes Menighed i Bergen Ernst Frederik Eckhoff, f. 2. August 1823, og Hustru Hedvig Susanne Christiane Eckhoff, f. 4. April 1830. Se S. 157. Gjennemgik Stavangers lærde Skole og blev derfra dimitteret til Universitetet 1870. Fik exam. art. 1870 (2), exam. philos. 1871 (3), exam. theol. 14. Dec. 1876 (2), pract. 1879 (2). Var som Kandidat Lærer ved en Pigeskole i Drammen fra Sommeren 1877 til Sommeren 1878. Udnævnt 22. Marts 1879 til Stiftskapellan i Bergens Stift, 9. Dec. 1882 Sognepræst til Borge i Lofoten og 13. Marts 1888 Sognepræst til Sund.

Gift 1) i Strømsø Kirke i Drammen 25. Aug. 1880 med Ferdinanda Emilie Kjerulff, f. 29. Jan. 1853, † 21. Mai 1886, Datter af Værftsskriver paa Horten, Cand. jur. Ferdinand Kjerulff og Hustru Anna Müller. 2) i Gamle Akers Kirke i Christiania 11. Septbr. 1888 med Josefine Karine Svensson, f. 16. Dec. 1862, Datter af Fabrikeier i Christiania Andreas Svensson og Hustru Karen Aalseth.

Børn:

1. Fritz Eckhoff, f. 3. Sept. 1881, † 3. Juni 1890. — 2. Anna Hermine Eckhoff, f. 14. April 1884. — 3. Ferdinand Kjerulf Eckhoff, f. 12. April 1886.

1 Bibellæsning og 2 Prædikener af ham er optagne i trykte Samlinger.

Residerende Kapellaner.

Kapellaniet blev oprettet ved Rescript af 2. Marts 1742 og nedlagt ved Rescript af 9. Sept. 1803 ved forefaldende Vakanse. Det blev paany oprettet ved kgl. Resolution af 15. Dec. 1887.

I. Jakob Jersin Nygaard,

fra 1747—1749, se Sognepræster til Kvindherred, S. 215.

2. Peder Thomassen Lund

fra Danmark, f. 1705, blev 14. Febr. 1744 Sognepræst til Aurland i Sogn og ansattes som residerende Kapellan til Sund 25. April 1750, blev Sognepræst til Faaborg 7. Dec. 1753. † 7. Nov. 1762.*)

Gift 1) med Maren Nilsdatter, med hvem han havde 2 Sønner og 2 Døttre. 2) med Mette Bruun, † 8. Mai 1792; i dette Ægteskab 3 Børn.

Cfr. Wibergs danske Præstehist., II. 331.

3. Mag. Nathanael Sunde,

fra 1754—1766, se Sognepræsterne, S. 294.

4. Johan Sebastian Cammermeyer,

fra 1766—1775, se residerende Kapellaner til Korskirken, S. 99.

S. Christian Ludvig Mossin,

Broder til Stiftsprovst Hans Mossin i Bergen, S. 55, f. 1720, blev Student 1739, privat dimitt., Baccalaureus 1740 og theologisk Candidat 1744 med *haud illaud*, var i 15 Aar Skolelærer paa Møen og blev af sin ovennævnte Broder, som daværende Sognepræst til Korskirken, 4. Nov. 1763 kaldet som hans personelle Kapellan, ved dennes Forflyttelse i 1770 som Sognepræst til Domkirken forrettede han som Hjælpepræst i Byens Kirker, indtil han 20. Sept. 1775 blev residerende Kapellan til Sund, hvor han døde 1784, begravet 23. Januar.

Som Bypræst havde han liden Anseelse, da han var meget vanskelig at forstaa og manglede aldeles udvortes Gaver. Biskop Arentz fraraadede hans Ansættelse som Landspræst i Stiftet, da hans danske Udtale vilde gjøre ham aldeles uforstaaelig og anbefalede hans Ansættelse i Danmark. Forevrigt var han aldeles ulastelig.

Gift med Dorothea Sophie Riber, formodentlig fra Danmark, † i Sund 31. Marts 1790.

Børn:

1. Peter Albert Mossin, f. 19. Nov. 1752, † 1772 som Discipel i Bergens Latinskole. — 2. Christian Vilhelm Mossin, f. 1754, begr. i Bergen 22. Jan. 1768. — 3. Anne Rebekka Mossin, f. 8. Marts 1763, † 31. Jan. 1775; gift med Frantz Henrik Blichfeldt, se Sognepræster til Volden. — 4. Birgitte Christine Mossin, f. i Bergen 8. Jan. 1766, † ugift i Bergen 30. Marts 1837, begr. 11. Marts.

6. Salve Lihme,

fra 1784—1789, se Sognepræster til Indviken.

7. Johannes Irgens.

fra 1790—1807, se Sognepræster til Vikør.

Ved Irgens's Forflyttelse nedlagdes Kapellaniet.

*) En Peder Lund, f. ca. 1707, deponerede 1732 fra Odense Skole.

8. Frederik Wilhelm Gulbransen.

Født i Christiania 11. Jan. 1858 af Forældrene Murmester Johan Martin Gulbransen, f. 12. Novbr. 1812, † 15. Aug. 1873, og Hustru Anna Christine Andersen, f. 27. Okt. 1825. Gik i Nissen's Latin- og Realskole fra 1866—1874, derefter i Gjertsens Skole, hvorfra han blev dimitteret. Fik exam. art. 1875 (3), exam. philos. 1876 (2), exam. theol. 21. Decbr. 1882 (3), pract. 1883 (2). Som Student var han Huslærer i Vaaler i Solør, 1¹/₄ Aar (1877—1878), Lærer ved Gjertsen's Skole i Christiania 2 Aar (1879—1881), og senere Privatlærer. Udnævntes 24. Sept. 1883 til personel Kapellan hos Provst Bassøe i Raade og 13. Marts 1888 til resid. Kapellan i Sund.

Gift i Gamle Akers Kirke i Christiania 25. April 1888 med Inga Johanne Hansen, f. 15. Mai 1863, Datter af Bestyrer af Institutet paa Lindern for aandssvage Børn Hans Hansen i Christiania, (f. 24 Nov. 1830) og Juliane Henriksen (f. 26 Mai 1835).

Børn:

1. Johannes Gulbransen, f. 31. Mai 1889. — 2. Juliane Gulbransen, f. 29. Juli 1893.

Han har i kirkelige og andre Blade leveret nogle Boganmeldelser m. m.

Personelle Kapellaner.

1. Willum Hanssen Guldager,

fra 1592—1605, se Sognepræsterne, S. 292.

2. Morten Johannessen,

nævnes 1605.

3. Niels Jørgensen,

fra 1615—1630, se Sognepræsterne, S. 292.

4. Anfin Johannessen Breder,

fra 1630—1636, se Sognepræsterne, S. 293.

5. Søren Christenssen,

nævnes 1641.

6. Søren Anfinen Breder,

fra 1659—1674, se Sognepræsterne, S. 293.

7. Jørgen Anfinson Breder,

Broder til Fornævnte, f. omtrent 1648, deponerede 13. Juli 1668 (Georgius Bredæus) og tog theol. Examen 15. Aug. 1671 med *mediocris*. Var først Klokker i Sund og blev siden pers. Kapellan hos Broderen. Døde i denne Stilling 1727, efter i Forveien at være entlediget.

Gift med Else Middelstorph, † 1731, begr. 16. Apr., Datter af Kjøbmand Hans Rolfsen Middelstorph og Elisabeth Jansdatter Warwich.

Børn:

1. Hans Breder, † 1757, begr. 3. Marts, som Seilmager i Bergen, tog Borgerskab 16. Juni 1729; gift 4. Febr. 1727 med Elen Fleth. — 2. Søren Breder, Skipper i Bergen, † 28. Sept. 1752, tog 14. Juni 1740 Borgerskab som Kjøbmand; gift 21. Jan. 1740 med Margrethe Heitmann. — 3. Birte Breder, gift paa Skjærgehavn i Evenvik. — 4. Elisabeth Breder, † 1749, begr. 12 Juni, gift med Skipper Albert Bringmann, f. 1700, † 1756.

8. Nicolai Hess.

Født i Bergen 13. Juli 1694, Søn af Vagtmester Mauritz Hess, f. 10. Nov. 1648, (ansat 1672 efter Maurits Würdemanns Død), og hans 2den Hustru Dorthe Hartvigsdatter v. d. Velde, gift 14. Okt. 1691, begr. 2. Jan. 1737. Hans 1ste Hustru, med hvem han blev gift 25. August 1672, var Maren Hermandsdatter Gjerding, † 6. Juni 1690. Nicolai Hess deponerede 1. Juli 1712, tog theol. Examen 11. Okt. 1718 med *laudab.*, blev 30. Juli 1728 personel Kapellan til Sund og døde som saadan 20. Juni 1733. Han var som Faderen en stor Kunstner i Bendreieri, og baade Hollændere og Engelskmænd forskrev deres Arbeide. Denne Færdighed kom ham tilpas i hans ringe Stilling.

Gift med Marie Elisabeth Köpche, f. 1698, der siden blev gift med Provst Nyegaard i Kvindherred, Datter af Stempler ved Toldboden i Bergen Jakob Köpcke og Margrethe Johansdatter Garmann fra Throndhjem.

Børn:

1. Jakob Hess, var gift i Kopervik. — 2. Otto Frederik Hess, f. 1728, † i Bergen 1774, begr. 9. Dec. — 3. Leonard Hess, Uhrmager i Bergen, f. 1726, † 18. Nov. 1808, gift 29. Jan. 1755 i Kvindherred med Anne Thomasdatter Schrøder fra Kjøbenhavn, f. 1725, † 23. Juni 1812. — 4. Margrethe Hess, gift med Thorbjørn Lande. — 5. Dorothea Hess, f. 1735, begr. 11. Nov. 1791, gift med Henrik Eliassen i Bergen.

9. Jakob Jersin Nyegaard,

fra 1733—1747, se Sognepræster til Kvindherred. S. 215.

10. David Monrad Gjertsen.

Født 1728, Søn af Sognepræst til Sund Henrik Mathias Gjertsen, blev personel Kapellan hos Faderen 27. Juni 1755, dertil ordineret i Bergen 22. Okt. samme Aar. Døde i denne Stilling 1770, begr. 31. Okt., 43 Aar og 9 uger gammel.

Gift 25. Novbr. 1756 med Birgitte Bager, f. 1728, d. 20. Juli, † i Bergen 1786, begr. 12. Apr., 56 Aar gl., Datter af Skipper Matz Bager og Anna Bergitte Larsdatter.

Børn:

1. Henrik Mathias Gjertsen, f. 20. Juni 1758, deponerede 1779 fra Bergens Skole, tog 7. April 1783 theol. Examen med *non contemn.*, blev 1787 Sognepræst til Sengeløse paa Sjælland, † 10. December 1806; gift med Anne Birgitte Maria Brønstorff. — 2. Anne Elisabeth Gjertsen, f. 1759, døbt 3. August, † 1839, gift med Thomas Jansen, Skibsfører i Bergen. — 3. Mathias Bager Gjertsen, f. 1760, døbt 6. Juli. — 4. Gerhard Gjertsen, f. 1761, døbt 13. Aug., begr. 3. Nov. 1765. — 5. Karen Margrethe Gjertsen, f. 1762, døbt 19. Nov., † 6. Aug. 1829, gift 12. Oktbr. 1798 med Bødkermester i Bergen Niels Reinertsen, f. 23. Sept. 1774, † 24. Marts 1835. — 6. David Monrad Gjertsen, f. 1764, døbt 25. Okt., † ung. — 7. Abigael Gjertsen, f. 1766, døbt 30. Aug., † 5. Juni 1834. — 8. David Monrad Gjertsen, f. 1768, døbt 1. Sept., begr. 8. Jar. 1769. — 9. David Johan Gjertsen, f. 1771, døbt 30. Marts, † 1779.

11. Andreas Christie.

Født 15. Febr. 1750, Søn af Provst Edvard Christie paa Tysnæs, deponerede 176*, blev theologisk Candidat 1774 med *haud ill.* Ansattes 17. Aug. samme Aar som personel Kapellan hos Mag. Sunde og døde som saadan, begr. 5. Apr. 1786.

Gift 13. Febr. 1776 med Barbara Kahrs, f. 9. Apr. 1755, † 2. Dec. 1784, Datter af Dithmar Kahrs, Sognepræst til Fjælberg, se der. S. 224.

Børn:

1. Rebekka Christine Kahrs Christie, f. 1777, døbt 30. Jan., † ugift i Stordø. — 2. Magdalene Margrethe Christie, f. 13. Jan. 1779, † 13. Juni 1836, gift 1801 med Foged i Søndhordland og Hardanger Hans Langsted fra Danmark, † 27. Mai 1802 paa Thingstedet Holsund, 37 Aar gl. — 3. Dithmar Kahrs Christie, f. 1781, døbt 6. Febr., † som Feldtapotheker paa Kongsvinger 1814, ugift. — 4. Cecilia Cathrine Heiberg Christie, f. 21. Mai 1783, † 14. Juni 1827, gift med Obertoldbetjent i Bergen Werner Andreas Fritzner, se S. 285.

12. Ole Tidemand Arentz,

fra 1794—1801, se Sognepræster til Tysnæs. S. 251.

13. Hugo Laurentius Hjorthøy,

fra 1803—1806, se Sognepræster til Lindaas,

14. Johan Fritzner Greve,

fra 1858—1872, se Sognepræster til Sogndal.

15. Gunvald Christian Bernhard Thorkildsen.

Født i Christianssand 19. Juli 1845 af Forældrene Bankbogholder Gunvald Thorkildsen, f. 21. Dec. 1807, † 3. Marts 1870, og Hustru Berthe Tel-

lefsen, f. 9. Marts 1809, † 7. Juli 1880. Han gennemgik Christianssands Latinskole. Fik exam. art. 1865 (3), exam. philos. 1866 (3), exam. theol. 12. Juni 1871 (2), pract. 1872 (2). Var som Kandidat Lærer ved en Pigeskole og blev 7. Sept. 1872 personel Kapellan hos Provst Greve i Sund, 19. Okt. 1877 Sognepræst til Øvrebø og 19. April 1891 til Oddernæs samt 1884 Provst i Torrisdals Provsti.

Gift i Christianssands Kirke 6. Juni 1874 med Hanna Dick, f. 13. Okt. 1850, Datter af Sigismund Christian Dick, Sognepræst til Aas, f. 13. Aug 1815, † 27. Mai 1882, og Elsebe Catharina Parelus, f. 28. Dec. 1825.

Børn:

1. Gunvald Christian Thorkildsen, f. 12. Mai 1875, Sømand. — 4. Ebba Catharina Thorkildsen, f. 30. Aug. 1876. — 3. Christian Dick Thorkildsen, f. 20. Marts 1878, Gymnasiast. — 4. Bernhard Thorkildsen, f. 12. Okt. 1879. — 5. Ida Birgitte Thorkildsen, f. 3. April 1881. — 6. Hanna Catharina Thorkildsen, f. 22. Marts 1883. — 7. Jørgen Thorkildsen, f. 7. Sept. 1884. — 8. Gunlaug Theodora Thorkildsen, f. 4. Juni 1886. — 9. Johan Fritzner Greve Thorkildsen, f. 4. Marts 1888. — 10. Aagot Thorkildsen, f. 26. Jan. 1890. — 11. Benjamin Thorkildsen, f. 20. Jan. 1892. — 12. Dagny Thorkildsen, f. 2. Juli 1894.

Han har udgivet nogle Prædikener i Postiller og religiøse Blade.

16. Johannes Siqveland.

Født i Stavanger 21. Dec. 1848 af Forældrene Kjøbmand og Borgerkaptein, siden Vare- og Vexelmægler Iver Siqveland, f. 4. Juni 1816, og Hustru Johanne Helene Moe, f. 4. April 1816, † 12. Sept. 1879. Blev i August 1855 Elev af 1ste Forberedelsesklasse af Stavanger lærde Skole, som han derefter helt gennemgik. Fik exam. art. 1868 (2), exam. philos. 1869 (2), exam. theol. 13. Dec. 1873 (3), pract. 1874 (2). Gav et Par Maaneder Privatundervisning i levende Sprog, erholdt 5. Marts 1874 Ansættelse som Assistent hos Lutherstiftelsens Sekretær Cand. P. L. Hærem i Christiania og 15. Juli 1877 som 2den Sekretær ved Lutherstiftelsen. Blev 6. Januar 1878 udnævnt til personel Kapellan hos Provst Greve til Sund og 31. Okt. 1886 Sognepræst til Stenkjær.

Gift i St. Petri Kirke i Stavanger 9. Nov. 1875 med Wilhelmine Nathalie Loss, f. i Ekersund 2. Juli 1850, † i Sund 23. Juli 1882, Datter af Skibsfører Edvard Pettersen og Anna Helvig Loss. 2) i Fosnæs 21. Juli 1884 med Magdalene Sellæg, f. paa Gaarden Alte, Vik Sogn, Fosnæs Præstegjæld, 17. Mai 1858, Datter af Handelsmand og Gaardbruger Alexander Mikael Sellæg og Karen Ursula Lund.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Anne Johanne Helene Siqveland, f. i Kristiania 14. August 1876. — 2. Wilhelmine Nathalie Siqveland, f. i Kristiania 3. Dec. 1877. — 3. Margrethe Siqveland, f. i Sund 16. Januar 1879. — 4. En dødfødt Tvillingssøster af Margrethe. — 5. Ivar Siqveland, f. i Sund 3. April 1880. — 6. Thorvald Oluf Siqveland, f. i Sund 9. April 1881.

Af 2det Ægteskab:

7. Karen Ursula Siqveland, f. i Sund 13. Januar 1886. — 8. Astrid Siqveland, f. i Stenkjær 4. Febr. 1891.

Se Biografiske Efterretninger om Studenterne fra Aaret 1868 ved E. N. Thomle. Stamtavle over Familien Siqveland.

Hvad han har skrevet findes anført i Thomles Bog om Studenterne fra 1868. Hertil kan føies: Betragtning over Evang. paa 9de Trin. i Bærøes «Søndagsbog for Ungdommen», enkelte Boganmeldelser i Lokalblade, et Foredrag mod Christopher Janson i Stenkjær Arbeidersamfund 16. Febr. 1894 i «Indthrønderen» No. 44, 45, 47, 49 og 51 for 1894. I «For Fattig og Rig» 1892. Prædiken paa 6te Trin. Det af ham redigerede Skoleblad hed «Viator» (Thomle har «Victor»).

E. Fjeld.

Oprettet ved Rescript af 9. Septbr. 1803, da ved indtræffende Vakanse Sunds residerende Kapellani skulde nedlægges, hvorimod Strudshavns og Fjelds Annexer skulde forenes til et Sognekalde under Navn af Fjeld. Ved Provst Hjorthøys Død i 1812 foregik Adskillelsen. Ved Vakansen i 1818 udkom imidlertid kongelig Resolution af 18. Januar 1819, hvorved Strudshavn indtil videre blev henlagt til Hospitalet i Bergen, af hvis Præst det skulde betjenes, og Fjeld midlertidig som Annex til Sunds Præstegjæld. Dette vedvarede indtil kongelig Resolution af 29. Decbr. 1841 bragte den ved Resolutionen af 9. Sept. 1803 forordnede Inddeling igjen i Stand.

Sognepræster.

1. Gerhard Geelmuyden Castberg,

fra 1813—1818, se Sognepræster til Sund. S. 296.

2. Claus Severin Frimann Reimers,

fra 1842—1851, se Sognepræster til Korskirken. S. 92.

3. Peter Christian Bech Lund.

Født 1. Sept. 1811 paa Sømnes i Brønø Præstegjæld af Forældrene Landhandler Erik Johan Lund og Kirsten Lind Knoph, der som Enke ægtede Handelsmand Hans Falck Greger. Blev 1832 dimitteret fra Bergens Skole. Erholdt til exam. art. samme Aar, til exam. philos. 1833, til exam. theol. 17. Okt. 1836

og for Dimisprædiken *laudab.* Var som Kandidat Bestyrer af Borgerskolen i Frederiksstads Forstad. Blev 14. Sept. 1844 Sognepræst til Vegø paa Helgeland og 18. Sept. 1852 til Fjeld. 25. Jan. 1862 til Soggendal, 15. Okt. 1868 Provst i Dalernes Provsti, 14. Marts 1871 Sognepræst i Tune, hvorfra han i Naade entledigedes med Pension 14. November 1885. Han har siden boet i Christiania.

Gift 1) med Nicoline Louise Cathrine Eilertsen, f. 1. Jan. 1811, Datter af Byskriver i Bergen Niels Trap Eilertsen, † 25. Nov. 1844, og Martine Christiane Severine Røyem, † 1853. Hun døde 8. August 1846, paa Barselseng. 2) 11. Aug. 1850 med Marie Helene Eilertsen, Søster til hans 1ste Hustru, f. 30. Nov. 1823.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Laura Christiane Lund, f. 18. Marts 1840, † i Soggendal 18. Febr. 1863. — 2. Nilsine Erika Johanne Lund, f. 6. Jan. 1842, gift 1866 med Richard Laurits Solland Jahnsen, Overtoldbetjent i Haugesund. — 3. Christian Juell Sandberg Lund, f. 20. September 1844, Kontorchef for det Bergen-Nordlandske Dampskibsselskab; gift 25. Nov. 1874 med Martha Andrea Stub, f. 8. Juni 1857, Datter af Sognepræst til Strandebarne Henning Junghans Bugge Stub og Maria Berner. — 4 og 5. Tvillinger, f. 1846.

Af 2det Ægteskab:

6. Carl Martin Lund, f. 24. Mai 1851, Student, Lærer ved Porsgrunds Middelskole, gift med Marie Laache, Biskop N. Laaches Datter. — 7. Nicoline Louise Cathrine Lund, f. 24. Mai 1854, † 16. Okt. 1861. — 8. Petra Marie Lund, f. 29. Aug. 1856.

Se Personalhist. Tidsskr., 4. B., S. 29 ff. Halvorsens Forfatterlexikon, III, S. 574.

4. Ivar Hirschholm Bentzen.

Født 16. Okt. 1812 paa Strandstødet Strømmen i Øiestad Præstegjæld af Forældrene Skibsfører Bent Pedersen Bentzen og Helene Hirschholm. Han kom først i Haandverkslære, derpaa 1829 paa et Handelskontor i Skien, begyndte i sit 19de Aar at studere og tog, privat dimitteret, exam. art. 1834 (3). Han blev immatrikuleret under Navnet Hirschholm, fik 1835 exam. philos. (3), 7. Juni 1839 exam. theol. (2), 1840 pract. (3). Efter en Reise til Paris blev han ansat ved en Almueskole i Christianssand, hvorhos han underviste i Sprog i Borgerskolen og privat. 10. April 1851 udnævntes han til personel Kapellan hos Sognepræst C. Martini i Homedal, blev 2. Dec. 1854 Sognepræst til Aamlid, 18. Juli 1863 til Fjeld, 12. Febr. 1870 til Øiestad samt 12 Februar 1878 Provst i Arendals Provsti. 13. Marts 1880 fik han Afsked i Naade med Pension og flyttede til Christiania, hvor han døde 24. Jan. 1881.

Gift 4. Juli 1848 med Caroline Nielsen, f. i Christianssand 13. Juni 1829, Datter af Hjulmager Niels Nielsen og Johanne Christine Wilhelmi.

Børn:

1. Bent Bentzen, f. 21. Febr. 1852, Læge (se Norges Læger, I, S. 53), gift 12. Mai 1885 med Karen Anker Bergh Kloumann, f. 21. Aug. 1864. —

2. Theodor Bentzen, f. 1854, Bankdirektør, gift med Kaja Kløcker. — 3. Thora Bentzen, f. 1859, gift med Murmester og Arkitekt Carl Hannibal-Hansen.

Han har i Christianssand udgivet Digtsamlinger 1857, 1860, 1870. Hans første poetiske Forsøg var skrevet i det franske Sprog. Se Halvorsens Forfatterlexikon, I, S. 204.

5. Johan Nordal Brun von der Lippe.

Født i Christianssand 16. Septbr. 1838 af Forældrene daværende Stiftsprovst, senere Biskop Jacob von der Lippe, f. 27. Septbr. 1797, † 2. Oktbr. 1878 (se Sognepræster til Skonevik S. 181), og Hustru Ingeborg Erichsen, f. 22. April 1800, † 20. Mai 1880. S. 30. Gik først i Christianssands, fra 1854 i Christiania Kathedralskole, hvortil han flyttedes, fordi Faderen satte Rektor Musæus under Provsteret. Fik exam. art. 1857 (3), exam. philos. 1858 (4), exam. theol. 7. Juni 1864 (3), pract. 1865 (2). Var som Kandidat Famulus ved Christianssands Bispekontor samt Lærer ved Pigeskolen i Christianssand. Blev 9. Juni 1866 personel Kapellan til Tvet i Christianssands Stift, 29. Decbr. 1867 ligesaa til Sørum i Christiania Stift, 13. Juli 1871 Sognepræst til Fjeld og 10. Juli 1879 til Tjøme i Christiania Stift. Han har oftere været Valgmand for Tjøme.

Gift 1) i Christianssands Domkirke 19. Mai 1865 med Martha Marie Elisabeth Holmsen, f. 21. April 1840, † 15. Febr. 1869, Datter af Sørenskriver i Eidsvold Clemens Holmsen, f. 1796, † 1862 og Noline Caroline Nilson. 2) i Sørums Kirke 26. Oktbr. 1871 med Hedvig Caroline Clementia Holmsen, forriges Søster, f. 18. Aug. 1849, † 13. Juni 1883. 3) i Trefoldighedskirken i Christiania 3. Dec. 1885 med Marie Barth, f. 7. Sept. 1853, Datter af Lensmand paa Eker Anton Barth, f. 6. Marts 1815, † 27. Nov. 1882, og Anne Cathrine Wenneberg, f. 5. Marts 1827 (se «Familien von der Lippe» af Conrad Frederik von der Lippe, Stadskonduktør i Bergen. Familien Barth ved M. Sundt., S. 103).

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Gerhard Johannes von der Lippe, f. 3. Juni 1867, † 1. Nov. s. A.

Af 2det Ægteskab:

2. Jakob von der Lippe, f. 28. Juli 1872, Løitnant i Marinen. — 3. Martha Marie Elisabeth von der Lippe, f. 1. Jan. 1874, † 17. Marts 1877. — 4. Johan Nordal Brun von der Lippe, f. 29. Novbr. 1875, Student 1894. — 5. Conrad Holmsen von der Lippe, f. 15. Nov. 1877, Sømand.

Af 3die Ægteskab:

6. Anton Barth von der Lippe, f. 8. Okt. 1886. — 7. Bergljot von der Lippe, f. 14. Juli 1889.

Har udgivet Prædikener i forskjellige Prædikensamlinger, Artikler i «Luth. Kirke-tidende» m. fl.

6. Wilhelm Frimann Koren.

Født i Selje Præstegæld 21. Febr. 1842 af Forældrene Provst Wilhelm Frimann Koren, f. 20. Aug. 1801, † 3. Mai 1891, og Hustru Alette Petronelle

Elisabeth Bøyesen, f. 1. Juni 1808, † 24. Jan. 1883. S. 68. Gik i private Skoler i Christiania og havde en Tid Undervisning i Hjemmet, blev privat dimitteret og fik exam. art. 1861 (3), exam. philos. 1864 (2), exam. theol. 8. Juni 1867 (3), pract. 1868 (3). Han blev strax personel Kapellan hos sin Fader i Selje 21. Marts 1868, 24. Marts 1874 Sognepræst til Lenvik, 29 Mai 1879 Provst i Senjen, 18. Okt. s. A. Sognepræst til Fjeld og 1. Nov. 1890 Sognepræst til Hjelmeland.

Han gjorde 1881 en Reise til det hellige Land og er den første Præst fra Bergens Stift, der har opnaaet denne Lykke. Om Reisen har han udgivet en Bog, der ikke har nogen videnskabelig Karakter, ligesom Reisen var uden videnskabeligt Formaal. Han har ogsaa besøgt Holland og Skotland.

Gift 1) i Løkanger Kirke 23. Apr. 1868 med Martha Louise Margrethe Schmidt, f. 19. Sept. 1846, † 20. Måi 1880, Datter af forhenværende Handelsmand Ole Schmidt fra Bergen, † i Bergen 1889, og Hustru Thora Andrea Frimann, f. 1820 i Kjøbenhavn, † 1850. 2) i Viks Kirke 4. Sept. 1884 med Juliane Constanse Mohn, f. 15. Juni 1849, Datter af Kjøbmand i Bergen Christian Joachim Mohn, f. 1802, og Hustru Elisabeth Rieber, f. i Würtemberg 1813, † 1892.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Thora Susanne Koren, f. 2. Febr. 1869, Diakonisse. — 2. Aletta Wilhelmine Koren, f. 6. Okt. 1870, † 20. Dec. 1874. — 3. Berta Susanne Koren, f. 25. Januar 1872. — 4. Johanne Louise Koren, f. 9. August 1873, Lærerinde. — 5. Aagot Koren, f. 17. Marts 1876, Lærerinde. — 6. Wilhelm Frimann Koren, f. 19. Marts 1877, Sømand. — 7. Johan Peter Schmidt Koren, f. 30. Juni 1878. — 8. Aletta Wilhelmine Koren, f. 20. Mai 1880.

Af 2det Ægteskab:

9. Christian Johannes Koren, f. 13. Dec. 1886. — 10. Audun Koren, f. 19. Marts 1888.

Har udgivet i Trykken foruden hvad der er anført i Halvorsens Forfatterlexikon, III, S. 348—49, i Huspostil «Synd og Naade», Bergen 1890, de nye Textrækker: Prædiken 3die Søndag i Faste, 1ste Række. Prædiken Søndag efter Jul i 2den Række. Anmeldelser af Bøger til flere Blade, navnlig «Bergens Aftenblad».

7. Thorleif Fretheim.

Født paa Fretheim i Flaam Sogn, Aurlands Præstegjæld i Sogn 14. Juni 1851 af Forældrene Gaardbruger Thorstein Guttormsen Fretheim, f. 25. Jan. 1808, † 30. Mai 1874, og Hustru Caroline Elisabeth Malene Johnsdatter Ohnstad, f. 28. Marts 1816, † 21. Sept. 1870. Fik exam. art. 1870 (4), exam. philos. 1871 (3), exam. theol. 14. Juni 1878 (3) og prakt. (3). Blev 1. Nov. 1879 personel Kapellan paa Lindaas, 22. Mai 1885 Stiftskapellan i Hamar, 25. April 1891 Sognepræst til Fjeld. Her døde han 15. Jan. 1894. Han mødte 1892—93 som Suppleant paa Stortinget for Søndre Bergenhus.

Gift i Lindaas Kirke 6. Aug. 1885 med Alette Hedvig Wilhelmine Eriksen, f. 24. Juni 1868, Datter af Landhandler Elling Eriksen † 1872 paa Fedje (Lindaas) og Hustru Bertha Opdal † 1872.

Børn:

1. Thorstein John Ohnstad Fretheim, f. 10. Mai 1886. — 2. Jakob Hveding Fretheim, f. 24. Aug. 1887. — 3. Trygve Fretheim, f. 1889. — 4. Laura Bøgh Fretheim, f. 27. Okt. 1890. — 5. Steinar Fjeld Fretheim, f. 23. Mai 1893. — 6. Thorleif Fretheim, f. 14. Aug. 1894.

8. Mads Olsen Ramstad.

Født paa Østre Toten 26. Mai 1852 af Forældrene Gaardbruger Ole Andersen f. 29. Febr. 1820, † 1. Oktbr. 1889, og Hustru Ingeborg Marie Larsdatter, f. 26. April 1826. Gik først i Almueskolen i Østre Toten og siden i Gjertsens Latinskole i Christiania fra 1869—72. Fik exam. art. 1872 (2), exam. philos. 1873 (2), exam. theol. 11. Dec. 1878 (2), pract. 1879 (3). Var som Kandidat 3die Lærer ved Dahlske Skole i Grimstad fra 1879—86. Blev 15. Okt. 1885 residerende Kapellan til Lindaas og 21. Mai 1894 Sognepræst til Fjeld.

Gift i Tune Kirke 17. Juli 1881 med Christiane Andrea Larsen, f. 27. Juni 1858, Datter af Bogholder Christian Larsen.

Børn:

1. Ingeborg Marie Ramstad, f. 18. Juni 1882. — 2. Sophie Ramstad, f. 7. Sept. 1883. — 3. Aagot Ramstad, f. 12. Febr. 1885. — 4. Gunnar Andreas Ramstad, f. 6. Dec. 1886. — 5. Peter Bernhard Ramstad, f. 26. Juli 1888. — 6. Ragna Ramstad, f. 22. Dec. 1890. — 7. Olga Christine Ramstad, f. 7. Jan. 1892.

F. Askøen.

Askøens Kald hørte oprindelig i sin Helhed til Domkirkens Landsogn. Ved Rescript af 5. Mai 1741 blev det bestemt, at det vistnok fremdeles skulde tilligge Domkirken, men som et eget Sognekald, hvis Præst skulde være den 2den residerende Kapellan ved Domkirken. Samme Aar blev Kirken bygget i Strudshavn. Denne Ordning blev bestaaende indtil det ved Rescript af 9. Sept. 1803 blev bestemt, at der ved Domkirken blot skulde være 1 resid. Kapellan, og at Askøen skulde forenes med Fjelds Sogn til et Præstegjæld. 1812 blev der Ledighed baade i Domkirkens 2det resid. Kapellani, der nu blev nedlagt, og i Sunds Sognekald. Den bestemte Forandring kunde imidlertid ikke under de vanskelige Tidsforhold sættes iverk. Det drog ud til 1819, da der ved kgl. Resolution af 13. Jan. fattedes en midlertidig Bestemmelse, hvorved Askøen blev henlagt til Hospitalet, medens Fjeld fremdeles blev ved Sunds Præstegjæld.

Først ved Resolution af 29. Decbr. 1841 blev den 1803 bestemte Ordning gennemført, og Askøen med Laxevaag blev et Annex til det nu oprettede Fjelds Præstegjæld. Denne Ordning blev bestaaende indtil 1871, da det ved kongl. Resolution af 13. April blev bestemt, at Fjelds Sognekald fra 1. Aug. 1871 skulde deles i 2: 1) Fjeld, 2) Askøen (med Laxevaag). Af Fisketiende-Godtgjørelsen henlagdes Kr. 560,00 til Fjeld og Kr. 112,00 til Askøen. Den oprindelig bestemte Husleiegodtgjørelse for Askøen Kr. 320,00 er senere forøget til Kr. 600,00. For Laxevaag blev der — væsentlig ved frivillige Bidrag — opført en Kirke paa Gaarden Damsgaards Grund. Den blev indviet af Biskop Birkeland 12. Mai 1875.

Sognepræster.

1. Lyder Fasting,

fra 1741—1747, se S. 73 og Sognepræster til Fane, S. 283.

2. Christen Mathiassen Selmer,

fra 1747—1762, se S. 73 og 98. Han var født 14. Marts og døbt 28. Marts 1718, tog theol. Ex. (*h. ill.*) 1740. Det maa her tilføies, at han var en af de Salmedigtere, den pietistiske Tid fremkaldte hos os. I Christiania udgav han 1742 en Samling «Aandelige Forlystelser i aanderige Sange» og i Bergen 1754 en anden under Titel «Christi Martyr-Sange, det er vor Herres JESU Christi blodige Lidelses og Døds Betragtning udi 36 Psalmer forfattet og benyttet paa de egentlige 6 Uger i Fasten». Hvad der giver denne en vis Interesse er, at en af dens Salmer: «Kjærligste Jesu, hvad maa jeg vel tænke, naar jeg din grundige Ydmyghed seer», er optagen i Hans Hauges «De sande Christnes udvalgte Psalmebog» 1799, 1800, 1801 som Nr. 93. Hauge har af Salmen udeladt Vers 3, 6, 9, men Vers 5: «Vandet det rinder i dybeste Dale» har været meget yndet i de gamle Haugianer-Kredse.*)

Hans første Hustru Mette Marie Piper var f. i Christiania 1713, døbt 18. Okt., gift 20. Juli 1747, begr. i Bergen 2. Sept. 1754. Hun var Datter af Peder Jansen Piper og Anna Marie Pedersdatter.

3. Johan Plathe Bruun,

1762, se S. 73 og Sognepræster til Nykirken, S. 115.

4. Jørgen Wiggers.

1763—1769, se S. 73 og øverste resid. Kapellaner til Domkirken, S. 65.

5. Claus Severin Arentz,

1769—1785, se S. 73.

*) Meddelt af H. H. Hr. Biskop J. N. Skaar.

6. Knud Geelmuyden Fleischer,

1785—1793, se Sognepræster til Domkirken S. 56.

7. Bastian Roth,

1793—1801, se S. 74.

8. Hans Augustinus Hysing,

1801—1812, se S. 74 og Sognepræster til Korskirken, S. 90.

9. Carl Martin Breien.

Født paa Jævnaker 17. Marts 1829 af Forældrene Stiftsoverretsprokurator Hans Breien og Hustru Johanne Stenersen Hammer. Blev Student fra Christiana Kathedralskole 1849 (2), fik exam. philos. 1850 (2), exam. theol. 8. Juni 1854 (2), pract. 1855 (2), var 1855—60 Lærer ved en Pigeskole i Drammen, blev 7. Juni 1862 udnævnt til Stiftskapellan i Bergen, 30. Mai 1864 til resid. Kapellan til Gausdal, 13. Juni 1871 til Sognepræst til Askøen, 26. Mai 1877 til Sognepræst til Øier og 31. August 1882 til Sognepræst til Stokke. Medens han var paa Askøen blev Laxevaags Kirke opført ved frivillige Gaver 1875. Ligeledes anlagdes en Kirkegaard udenfor Laxevaag, og Strudshavns Kirkegaard blev udvidet. Der opbyggedes 4 Skolehuse foruden de 3, som var der. Han betragter Opholdet paa Askøen som et Lyspunkt i sin præstelige Virksomhed, da det var en taknemmelig Menighed at arbejde i. Han var en af Gisle Johnsons mest hengivne Disciple og var under sit Ophold i Drammen Gjenstand for flere skarpe Avisartikler.

Gift 23. Juli 1858 med Christiane Elisabeth Eckhoff, f. 22. April 1825 paa Nærø, Søster til Sognepræst E. F. Eckhoff til Johanneskirken. S. 157.

Børn:

1. Nicoline Johanne Breien, f. i Drammen 27. April 1859. —
2. Mathilde Fredrikke Henriette Breien, f. i Drammen 2. Mai 1860, † Juli 1883. —
3. Hanna Christiane Marie Breien, f. paa Nordrehov 30. Mai 1862, †. —
4. Laura Sophie Breien, f. i Indviken 5. Mai 1864, † 5. April 1881. —
5. Christian Martin Breien, f. i Gausdal 2. Jan. 1867, † 2. Okt. s. A. —
6. Christian Martin Breien, f. i Gausdal 27. Febr. 1869, Stud. 1887.

Han har oversat Grauls Symbolik, der udkom i 3 Oplag: 1855, 1858 og 1864, udgivet en Oversættelse af den norske Kirkes symbolske Bøger og en Del Andagtsbøger. Se Halvorsen, I, S. 439.

10. Sigvald Skavlan.

Født i Stranden paa Søndmøre 27. Dec. 1839 af Forældrene Provst Aage Schavland, f. 1. Nov. 1806, † 20. Marts 1876, og Hustru Gerhardine Pauline Bergh, f. 22. Febr. 1817, † 25. Juni 1884 (se Sognepræster til Herø). Gik

i Skole i Christiania 1848 og senere i Bergens Latinskole fra 1851—58; fik exam. art. 1858 (2), exam. philos. 1859 (2), exam. theol. 11. Juni 1864 (2), pract. 1865 (2). Var som Kandidat Lærer ved Johannessens Gutteskole og ved Wexelsens Pigeskole i Thronhjøm, blev 4. Sept. 1865 ansat som Søndagspræst i Antwerpen, var fra 1. Mai 1869 Religionslærer ved Thronhjøms Døvtumme-Institut, blev 1872 Forstander for samme, 8. Okt. 1877 udnævnt til Sognepræst til Askøen, 28. Marts 1885 Provst i Midthordland, 15. August 1887 residerende Kapellan til Vor Frue Kirke i Thronhjøm og 1 Decbr. 1894 Sognepræst til samme.

Gift 1) i Strømsø Kirke 23. Aug. 1870 med Hildur Egidia Egidius, f. 17. Juni 1835, † 29. Jan. 1892, Datter af Generalkonsul i Amsterdam Georg Frederik Egidius og Karen Magdalene Thorne. 2) i Trefoldighedskirken i Christiania 7. Oktbr. 1893 med Cecilia Cathrina Larsen, f. 10. Mai 1851, Datter af Kjøbmand Peter Andreas Larsen i Christiania og Mathilde Elisabeth Gløersen.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Aage Skavlan, f. 17. Nov. 1871, † 29. Okt. 1877.

Har udgivet i Trykken forskellige Fortællinger, Opsatser, Afhandlinger, Programmer, Prædikener og Digte; desuden 1. «Via dolorosa», 2. «Eva, den første Kvinde», 3. «David, Israels Konge og Digter», 4. «Den norske Kirkes Forfatnings-Sag», 5. «Korsets Sange», 6. «Fortolkning af Jobs Bog» i Lutherstiftelsens Bibelverk.

11. Carl Ludvig Møller.

Født i Thronhjøm 17. Mai 1847 af Forældrene Kjøbmand Knud Engelbreth Møller, f. 7. Sept. 1819, † 4. Marts 1861, og Hustru Sara Marie Aas, f. 29. Mai 1819, † 14. Nov. 1891. Gik i Thronhjøms Realskole og siden i Latinskolen, hvorfra han blev dimitteret til Universitetet. Fik exam. art. 1865 (2), exam. philos. 1866 (2), exam. theol. 7. Juni 1870 (2), pract. 1873 (2). Var først ansat som Lærer ved Thronhjøms Realskole fra Høsten 1870, i samme Egenskab ved Christiania Borger- og Realskole fra Høsten 1872. Blev 23. April 1874 Stiftskapellan i Thronhjøms Stift, 23. Dec. 1877 Sognepræst til Leksviken og 21. Jan. 1888 Sognepræst til Askøen.

Gift i Petri Kirke i Stavanger 23. Aug. 1875 med Anna Svendora Svendsen, f. 24. Aug. 1855, Datter af Skipper Svend Svendsen og Hustru Anna Meling.

Børn:

1. Carl Engelbreth Møller, f. 22. Nov. 1876. — 2. Einar Møller, f. 9. Nov. 1878, † 11. Okt. 1888. — 3. Lars Sigurd Møller, f. 10. Dec. 1880, † 19. Febr. 1894. — 4. Sverre Engelbreth Møller, f. 27. Okt. 1883. — 5. Arne Olaf Møller, f. 23. Febr. 1886. — 6. Knud Engelbreth Møller, f. 23. Juli 1888. — 7. Svend Møller, 23. Juli 1888, † 3. Jan. 18**.

G. Aarstad.

Ved kgl. Resolution af 31. Juli 1886 blev bestemt, at Aarstad Landsogn, der hidtil havde været forenet med Hospitalsembedet i Bergen, fra 1. Nov. 1886 skulde fraskilles dette Embede og oprettes til et eget Præstegjæld, der henlægges under Midthordlands Provsti. Sognepræsten tillagdes den Aarstad Sogn tilkommende Fisketiende-Erstatning stor Kr. 20,00, det bevilgede Lønsbidrag Kr. 640,00, saalænge Præstegjældet kun bestaar af Aarstad Sogn, samt en Husleiegodtgjørelse af Kr. 480,00. Kirken er bygget paa Gaarden Haukeland.

Sognepræster.

I. Einar Skavlan.

Født i Herø Præstegjæld paa Søndmøre 29. Aug. 1845 af Forældrene Aage Schavland, Provst, f. 1. Nov. 1806, † 20. Marts 1876, og Hustru Gerhardine Pauline Bergh, f. 22. Febr. 1817, † 25. Juni 1884. Se Sognepræster til Herø. Gik i Bergens Latinskole, Thronhjems Realskole og Gjertsens Skole i Christiania. Fik exam. art. 1865 (3), exam. philos. 1866 (2), exam. theol. 6 Decbr. 1870 (3). og pract. i Jan. 1875 (2). Som Kandidat i 1871—73 Lærer ved en Folkehøiskole i Skodje Præstegjæld paa Søndmøre, 1874 ved Aars og Voss's Skole i Christiania. Blev 22. Marts 1875 udnævnt til personel Kapellan hos Thronhjems Domkirkes residerende Kapellan, 29. Sept. 1879 Sognepræst til Beitstaden, 16. Marts 1887 Sognepræst til Aarstad og 29. Okt. 1888 Provst i Midthordlands Provsti.

Gift i Hlade Kirke ved Thronhjem 24. Juli 1877 med Johanne Louise Brun Bomhoff, f. 28. Mai 1852.

Børn:

1. Aagot Skavlan, f. 9. Sept. 1878. — 2. Olaf Skavlan, f. 11. Jan. 1881, † 11. Okt. 1881.

Har udgivet i Trykken: Et Par Afhandlinger i «Folkevennen»: «Ulrich von Hutten» og «Biskop Laurentius Kalfsøn», 1874 og 1882. «Fra Vinterfisket» i H. Lassens «Fra Norges Natur og Folk».

V.

Osterøens Provsti.

A. Haus.

Det nuværende Haus Præstegjæld består af Haus Hovedsogn samt Arne og Gjerstad Annexsogne. Ved kgl. Resolution af 16. Jan. 1864 blev bestemt 1) at Mjælde Sogn nedlægges — dog med Bibeholdelse af Begravelsespladsen; 2) at Haus Sogn deles i 2 Sogne, saaledes at det gamle Mjælde Sogn og af Haus Gaardene Hausberg, Sundland, Askeland, Vatile, Rivenæs, Haus, Hausaasheim, Vikne, Hvidsteen, Hundhammer, Blom, Havre, Vemmevig, Skulstad, Trengereide, Riisnæs, Romslo, Songstad, Helleland, Hole, Tagvam, Thunæstvet og Thunæs kom til at udgjøre det nye Haus Hovedsogn, — medens der af den øvrige Del af Haus Sogn, derunder indbefattet Arne Fabriker, dannes et nyt Arne Sogn. (Departementstid. 1864, S. 111). Arne Kirke blev opført 1865 og indviet af Biskop Birkeland.

Sognepræster.

I. Peder.

Var formodentlig den første evangeliske Sognepræst i Haus; han døde omtrent i Slutningen af 1560 eller 1561 (cfr. Norske Magaz., 1. B., S. 224).

2. Lars Nilssøn.

Blev ansat 1560 eller 1561 og antages, at være forbleven i Embedet til Slutningen af Aarhundredet. Blev gift i Bergen 8. Febr. 1562, med hvem vides ikke (cfr. Norske Magaz., 1. B., S. 198),

3. Stephan Thomassen

var 1570 Student og erholdt som saadan af Bergens Kapitel 1 Daler og det følgende Aar 2 Daler til Hjælp under sit Studium i Kjøbenhavn. Han nævnes som Sognepræst her 1598 og døde 1609. (Christopher Frimann sætter 1610 som hans Dødsaar.)

4. Jørgen Jakobssøn

antages at have fulgt efter Fornævnte og døde i Kaldet omtr. 1646 (var i Embedet 1619, se personalh. Tidsskr., 2. B., S. 256).

5. Oluf Jensen Jampt eller Torp.

Formodentlig fra Jæmteland, var omtr. 1640 Tredielektiehører i Bergens Skole og blev derefter 1646 Sognepræst her, hvor han døde 1674. Dødsaaet er tvivlsomt, men stemmer dog med Christopher Frimann's Meddelelse.

Han efterlod sig et Manuskript, som Edvard Edvardsen har benyttet ved Affattelsen af sin Bergens Beskrivelse. Var gift og efterlod en Datter, der blev gift med Mag. Peder Nielsen Harboe, Sognepræst til Selje.

6. Mogens Hammer.

Maa efter al Rimelighed være den Magnus Magni Housensis, der depon. 13. Mai 1661, og er saaledes sandsynligvis født i Haus Præstegjæld. Den 25. Febr. 1670 søgte han Succession paa Haus Sognekald, hvor han i flere Aar havde været Kapellan og fik den 2. Juni 1670. Han siger i sin Ansøgning: «Min Fader Oluf Jonsen (sic), Sognepræst til Haus, er gammel og bedaget — har for nogle Aar siden antaget mig til Kapellan». Han har vel derfor været gift med en Datter af Formanden eller maaske været dennes Stedsøn. Han døde i Marts 1691 og skjænkede samme Aar en Sølvdisk til Bruviks Kirke. Ifølge Christopher Frimann var han Sognepræst her 1674—88. Gift med Sara Barbo. Baade han og Formanden har godt Vidnesbyrd af Biskop

7. Mag. Niels Hjermand.

Brodersøn af Mag. Christopher Pedersen Hjermand, Sognepræst til Borgund, og Søn af Lector theol. i Stavanger Mag. Jens Pedersen Hjermand og Anne Cathrine Nielsdatter. Han deponerede fra Stavangers Skole 28 Juli 1671 og tog theol. Exam. 6. Mai 1674 (?) med *illum (accipimus)*, blev 2. Mai 1691 Sognepræst til Haus og Magister 30. April 1704. † 13. Marts 1708. Han skal have været trættekjær og kunde ikke komme overens med sin Almue, med hvem han førte Sag, uvist i hvilken Anledning.

Gift 1693 med Anne Olsdatter, med hvem han havde følgende Børn:

1. Jens Hjermand, Kaptein (siges født i Egersund), gift 1) med Christense Margrethe Schwartzkopf, Præstedatter fra Manger, se der. 2) 19. Nov. 1749 med Benedicte von Hatten Nicoll, f. 22. Juni 1729, † 23. Jan. 1810. — 2. Anna Cathrine Hjermand, gift 1732 med Jens Møinichen, Student og Prokurator, Præstesøn fra Sund, se der. — 3. Anna Hjermand, levede 1724, formodentlig † ugift.

8. Claus Laurentii Schavenius,

formodentlig Søn af Laurentius Claussen Schavenius, der 1666 var Kapellan i Stavanger, hvorfra han blev Student 1676. Blev Sognepræst 26. Juni 1709. † 1722. (Christopher Frimann sætter ham fra 1709—1723).

Gift med Christinè Pedersdatter, † i Bergen 1747, 78 Aar gl., begr. 24. April (hun kaldes etsteds Clara Pedersdatter Schiønnebl).

9. Gert Geelmuyden,

fra 1722—1747, se Sognepræster til Os, S. 262.

10. Arnoldus von Westen Sylow.

Født 1707 i Throndhjem af Forældrene Peder Sylow og Birthe Maria von Westen, Søster af den bekjendte Thomas von Westen. Af denne blev han, da han i ung Alder var bleven faderløs, holdt til Bogen og indsat i Byens Skole, hvorfra han blev immatrikuleret 16. Okt. 1725 og tog Baccalaureusgraden 1728. Ved Universitetet fik han Plads paa Regensen og nød derhos godt af andre Stipendier, da han var indskreven som Missionær. Blev 18. Marts 1740 ansat som saadan i Grønland paa Kolonien «Godthaab», hvor han forblev i 7 Aar under mange Savn og Lidelser. Forlod Grønland 1746 og medtog til Kjøbenhavn 1 grønlandsk Gut og 2 Piger, som vare underviste og døbte af ham, og som ikke vilde forlade ham. To af dem døde strax efter samme steds, og den anden Pige, der fulgte med ham til Norge, levede heller ikke længe derefter. Blev 3. Marts 1747 Sognepræst til Haus. Han lod opføre den nuværende Præstebolig. † 1763.

Gift 1) i Kjøbenhavn 29. April 1740 med Karen Lund, † 1748 paa Haus, Datter af Mønsterskriver Lund ved Holmen i Kjøbenhavn: hun fulgte ham ikke til Grønland, men forblev i Norge. 2) 14. Juni 1762 med Rebekka Christine Koren, Datter af Provst Koren paa Stordø, d. 5. Marts 1733, † 16. Okt. 1809. S. 238. Begge Ægteskaber børnløse. Enken blev siden gift med Provst Kahrs i Fjælberg. S. 224.

11. Michael Stub Arentz.

Født 5. Novbr. 1738 paa Askevold, hvor Faderen Frederik Arentz, der senere blev Biskop i Bergen, da var Sognepræst. Moderen Cathrine Frederikke Holberg. Hans Fødsel kostede Moderen Livet, og hans Helbred var i Barn-

dommen meget skrøbelig, saa hans Undervisning blev forsinket, hvorfor han først i sit 14de Aar, da hans legemlige Kræfter var tiltagne, kunde erholde en mere stadig Uddannelse af Broderen, den af Bergens Skole senere fortjente Rektor F. C. H. Arentz, der 1756 dimitterede ham til Universitetet. Tog det følgende Aar 2den Examen med *laudab.* og 25. Jan. 1759 theologisk Examen med samme Karakter, som han ogsaa fik for Dimisprædiken over Math. 27, 26. Med sin yngre Broder Claus, der samtidig med ham havde taget theologisk Examen, reiste han gennem Sverige hjem og overtog sin yngste Broders Undervisning indtil 1762, da han blev Famulus hos Faderen. Aaret efter fulgte han med denne til Kjøbenhavn og overvar hans Indvielse den 9de Søndag efter Trefoldighed. Efter Hjemkomsten indgav Faderen for denne sin Søn Ansøgning om at erholde det ledige Haus Sognekalde mod af Kaldets Indtægter at yde ham 300 Rdr. aarlig og dette i Betragtning af, at Bispestolens Indtægter tilfaldt Pontoppidan. Det lykkedes, thi under 9. Sept. 1763 blev Sønnen Sognepræst til Haus paa disse anførte Vilkaar. † 18. Marts 1799.

Var med Undtagelse af de 7 første Aar i sit Embede meget sygelig, saa at han sjelden forrettede ved Annexerne, hvorfor han ogsaa i sin Embedstid havde 9 forskellige personelle Kapellaner. Havde forøvrigt megen Anseelse som Præst og Menneske. «Han gik frem for Sandheds Sag med Sagtmodighed» (J. N. Brun). Et Hyrdebrev, han tilskrev sine Menigheder 1773, er optrykt mange Gange og læses endnu meget i Bergens Stift.

Gift i Christianssand 26. Juli 1764 med Elisabeth Tidemand, f. i Laurvik 12. Aug. 1737, † 12. Decbr. 1817, Datter af Biskop Ole Tidemand, se S. 21.

Børn:

1. Cathrine Frederikke Holberg Arentz, f. 31. Okt. 1765, † 10. Marts 1772 af Børnekopper. — 2. Charlotte Eleonora Tidemand Arentz, f. 10. Sept. 1767, † i Alverstrømmen i Hammer 26. Decbr. 1830. Gift i Haus 1798 med Lensmand i Hammer Johannes Fougstad, f. paa Gaarden Fougstad (Fokstad) i Bruvik 1755, † paa sin Gaard Alverstrømmen 14. Dec. 1830; deres Søn var Carl Fougstad, Borgermester i Christiania. — 3. En dødfødt Datter 11. Nov. 1768. — 4. Frederik Arentz, f. 24. Jan. 1771, † som entlediget residerende Kapellan til Korskirken i Bergen 7. Aug. 1837, se S. 100. — 5. Cathrine Frederikke Holberg Arentz, f. 31. Mai 1773, † 15. Febr. 1790. — 6. Drude Frimann Arentz, f. 5. Juni 1774, † 1. Febr. 1775. — 7. Drude Frimann Arentz, f. 4. Dec. 1775, døbt 1. Jan. 1776, † 12. Marts 1780.

12. Johan Købke Meyer.

Født i Bergen 18. Oktbr. 1764 af Forældrene Skolelærer Henrik Georg Meyer og Anne Christine Egede, Præstedatter fra Holmedal. Kom 1777 ind i Bergens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1783. Erholdt til exam. art. *laud ill.*, til 2den Examen *laudab.* Reiste derpaa tilbage til sit Hjem og overtog en Huslærerpost hos Sognepræst til Eid i Nordfjord Samuel Leganger, hos hvem han

forblev til 1790 og derefter i lignende Stilling hos Assessor Lange i Frederiksstad; drog derefter til Kjøbenhavn 1791 og underkastede sig Aaret efter den 12. Jan. theologisk Examen med *haud ill.* Samme Aar blev han Præst paa Kysten Guinea; kom dertil om Vaaren 1793 og forblev der under megen Lidelse indtil Aug. 1796, men kom først tilbage til Kjøbenhavn i Marts 1797. Fik 2. Septbr. 1797 Afsked med 200 Rdr. D. C. i Vartpenge. Efter at have opholdt sig i Kjøbenhavn 2 Aar som Sollicitant blev han 1. Juni 1799 udnævnt til Sognepræst i Haus, hvor han døde 18. Apr. 1825.

Han havde mange Underligheder baade i det private Liv og i sin offentlige Fremtræden, hvorved han nødvendig maatte støde; lagde ofte i sin Prædiken stor Smagløshed for Dagen, men var forøvrigt en saare retsindig Mand. Pavels, der visiterede i Haus i 1818, siger, at hvad han fremførte i sin Prædiken var ganske sundt og opbyggeligt, men «det Hele var dog Kirkens Vadmæl». Ungdommen, siger han, kunde ikke alene sin Forklaring perfekt udenad, men kunde ogsaa bruge sin Forstand bedre end Mængden af Konfirmanderne fra Hovedstadens lærde Almueskoler, der fra den tidlige Ungdom havde fraadset i «Thimes første Næring for den sunde Menneskeforstand».

Gift 1) 7. Marts 1790 med Mette Sophie Leganger, f. 24. Oktbr. 1768, † 17. Marts 1817. 2) med Samueline Iverisse Leganger, f. 18. Oktbr. 1786, † i Bergen 29. Mai 1878, begge Døtre af den ovenfor nævnte Samuel Leganger, Sognepræst til Eid og Anne Laurentze Nagel. Begge Ægte-skaber uden Børn.

13. Gerhard Severin Heiberg.

Født 29. Sept. 1773 i Gloppen, hvor Faderen Johan Widing Heiberg var Sognepræst, se der. Kom 1790 i Bergens Skoles øverste Klasse og blev derfra dimitteret 1792. Erholdt samme Aar til exam. art., det følgende Aar til 2den Examen og 12. Juli 1796 til exam. theol. *haud ill.* Ansattes 28. Juli 1797 som personel Kapellan hos Provst Baade i Borgund, og i 1800 i lignende Stilling hos Sognepræst Meyer i Norddalen; blev 3. Januar 1806 Sognepræst til Lenvik i Senjen, 28. Marts 1816 til Askevold, 13. April 1822 Provst i Søndfjord, 9. Aug. 1825 Sognepræst til Haus og 6. Febr. 1827 Provst i Nordhordland. † 15. April 1834. Var en i alle Maader hæderlig og retsindig Mand.

Gift med Henrikke Finde Heiberg, f. 9. Sept. 1779, † 27. Sept. 1849, Datter af Skibsfører Dankert Dankertsen Heiberg og hans 2den Hustru Dorothea Margrethe Finde.

Børn:

1. Anne Maria Stub Heiberg, f. i Norddalen 2. Nov. 1801, † 16. Febr. 1830, gift 26. Sept. 1824 med Mads Madssen Askevold, Gaardbruger i Askevold. — 2. Dorothea Margrethe Finde Heiberg, f. 28. Juni 1802, † 8. August 1863; gift 17. April 1824 med Johan Widing Heiberg Landmark, f. 12. April 1802; tog Præliminærexamen 1821, norsk-juridisk Examen 13. Sept. 1826, blev 13. April 1833 Underretsprokurator i Søndfjord, Foged i Sogn 30. Sept. 1846, † 16.

Nov. 1878. Søn af Sorenskriver i Søndfjord Nils Landmark og Barbara Henriette Rantzow Heiberg. — 3. Johan Widing Heiberg, f. 5. Marts 1805, † 19. Mai 1828; tog Præliminærexamen 1825. — 4. Dankert Dankertsen Heiberg, f. 1. Febr. 1807, Lensmand i Mangers Præstegjæld; gift 4. Septbr. 1844 med Birgitte Elisabeth Cathrine Hjorth-Stuwitz, f. 4. Apr. 1814, Datter af Overretsprokurator i Bergen Henrik Hjorth-Stuwitz og Anna Dorothea Maria Heiberg. — 5. Lars Stub Heiberg, f. 17. Nov. 1809, † ugift paa Tromsø 13. Okt. 1839, Guldsmed. — 6. Else Margrethe Krohn Heiberg, f. 12. Juni 1812, † i Mai 1853; gift 1837 med Samuel Martin Steen, f. 1810, † 1849, begr. 11. Aug. Lensmand i Aarstad Sogn ved Bergen, Søn af Skomager i Bergen Reinhard Jørgensen Steen og Berte Susanne Samuelsdatter. — 7. Gabriel Andreas Heiberg, f. 15. Jan. 1814, Sognepræst til Helleland. Se Stryn. — 8. Lorentze Birgitte Jessen Heiberg, f. 28. Sept. 1816, † 1832. — 9. Henrikke Cecilia Heiberg, f. 9. Septbr. 1819, † 1872; gift 26. Juli 1842 med Ludvig Wiese, f. 23. Nov. 1817, † 26. April 1874; var først Forstander for Pleiestiftelsen for Spedalske i Bergen, fra 1862 ansat som Tugthusforstander i Christianssand, Søn af Havnefoged i Bergen Johan Christofer Wiese og Dorothea Margrethe Knagenhjelm. — 10. Gerhard Severin Heiberg, f. 28. Novbr. 1821, Student fra Bergens Skole 1840 med *haud ill.*, tog medicinsk Examen 14. April 1853 med *laud.*, Korpsslæge i Christianssandske Brigade. (Se Norges Læger, I., S. 436. Her opgives Provst Heibergs Fødselsdag at være 28. Aug. 1771).

14. Julius Christopher Hammer.

Født i Bergen 14. Mai 1798 af Forældrene Auktionsdirektør sammesteds Christopher Johannes Hammer*) og Mette Juliane Post. Blev 1811 sat i Bergens Skole og derfra dimitteret 1818, erholdt til exam. art. *non contemn.* til 2den Examen og til theologisk Examen 11. Juni 1824 *haud ill.* For begge de praktiske Prøver *laud.* Udnævntes 9. Mai 1825 til Sognepræst til Kinn, 17. Aug. 1830 til Strandebarm, 29. Okt. 1834 til Haus. Entlediget med Pension 10. Novbr. 1866. Var Storthingsmand fra Søndre Bergenhus Amt 1842. † i Bergen 31. Jan. 1877.

Gift 26. April 1831 med Caroline Agnete Neumann, f. 28. Juni 1804, † 31. Jan. 1854, Datter af Biskop Jacob Neumann.

Børn:

1. Christopher Johannes Hammer, f. 4. Marts 1832, se Sognepræster til Indre Holmedal. — 2. Justine Maria Agnete Hammer, f. 20. Septbr. 1833, † 4. Nov. 1861; gift med Fabrikeier i Arnevaagen ved Bergen Johan Jebsen, f. 6. April 1828 ved Als. — 3. Jakob Neumann Hammer, f. 1. Nov. 1835,

*) Christopher J. Hammer, f. 30. April 1769 paa Thoten, blev som Løitnant i det 1ste Akershusiske Infanteriregiment 17. Marts 1786 udnævnt til Generalveimester i Christianssands Stift, 1. Juli 1787 i samme Egenskab i Bergens Stift og 10. Juni 1812 Auktionsdirektør i Bergen, † 11. Aug. 1823; havde Titel af Oberstløitnant, Ridder af Danebrog og Sværdordenen.

Landhandler i Nordfjord; gift 1858 med Antonette Mathilde Osenbroch, f. 7. Okt. 1833, Datter af Traktør i Bergen Anton Magnus Osenbroch og Margrethe Cathrine Tornøe. — 4. Mette Juliane Hammer, f. i 8. Juni 1837; gift 3. Sept. 1865 med Kjøbmand i Thronhjøm Johan Christian Huun, f. i Bergen 15. Nov. 1837, Søn af Mægler Valentin Huun og Engel C. Huun. — 5. Christen Selgelcke Hammer, f. 19. April 1839, Skibsfører i Bergen; gift med Sophie Margrethe Andersen, f. 7. Juli 1841, Datter af Kjøbmand Jan Andersen og Anne Christine Madsen. — 6. Julie Caroline Margrethe Hammer, f. 5. April 1841, gift 10. April 1864 med anførte Johan Jebsen i Arne.

15. Johannes Nilsson Skaar.

Født 15. Novbr. 1828 i Vikørs Præstegjæld i Hardanger, hvor Faderen Nils Gjermundsen var Vilkaarsmand, Moderen Elsebe Thorgersdatter. Kom om Sommeren 1846 ind paa Stordø Seminarium og blev derfra dimitteret i Decbr. 1848 med «Udmærket delig». Var derefter til Julen 1851 Kontorist hos Foged Vidsteen i Søndhordland, hvorfra han reiste til Christiania, hvor han i Januar 1852 optoges som Discipel paa Heltbergs Skole, for at forberedes til Exam. art., som han 1853 underkastede sig med *haud ill.*, hvilken Karakter han ogsaa erholdt til 2den Examen det følgende Aar. Den 8. Juni 1857 underkastede han sig theol. Examen med *laudab.* og erholdt for den praktiske Prøve samme Karakter. Blev 12. Oktbr. samme Aar personel Kapellan hos Sognepræsten til Nordre Aurdal i Valdres Thorger Melby, 17. Marts 1862 residerende Kapellan i Skien, 24. Sept. 1868 Sognepræst til Haus, men ved kgl. Resolution af 24. April 1869 blev det ham tilladt at forblive i sit Embede i Skien. 24. Septbr. 1872 blev han Sognepræst til Gjerpen. Fra 1865—1869 var han Medlem af den til Bedømmelse af Landstads og Hauges Salmebøger nedsatte kgl. Kommission og tog oftere Del i den om disse Bøger førte Strid. Ligeledes var han Medlem af den til Bedømmelse af Lindeman's Koralborg under 30. Sept. 1876 nedsatte Kommission. 31. Okt. 1885 blev han udnævnt til Biskop i Tromsø og dertil indviet af Biskop Essendrop 31. Jan. 1886. 31. Aug. 1892 forflyttedes han til Thronhjøms Bispestol. Han blev 21. Jan. 1887 Ridder af St. Olafs Ordenen for fortjenstfuld Embedsvirksomhed. 4. Nov. 1893 Kommandør¹ af St. Olafs Ordenen (ligesaa). Portræt med Biografi i Skillingmagasinet, 72. Aarg., S. 541 ff.

Gift 12. Nov. 1857 med Cathinka Wilhelmine Poulina Hansen, f. 30. Dec. 1829, Datter af Løitnant Truls Hansen, f. 21. Juli 1793, † 1. Apr. 1843 som Toldbetjent paa Moss, og Christiane Frederikke Scharffenberg, f. 7. Febr. 1801, † 16. Nov. 1880.

Børn:

1. Nils Frederik Christian Bruun Skaar, f. 13. Aug. 1858, se personelle Kapellaner til Fane. S. 291. — 2. Christian Frederik Skaar, f. 25. Juli 1859, Overretssagfører i Skien, gift med Gjertrud Christiane Poulsen, f. 7. Juli 1860, Datter af Sagfører Halvor Poulsen paa Falkum og Sophie Blom. — 3. Carl Paul Caspari Skaar, f. 16. Decbr. 1860, Overretssagfører i Tromsø, gift 1) 18.

Marts 1891 med Emma Therese Johnsen Clodius, f. 16. Juli 1867, † 29. Nov. 1893. 2) med Betty Gyda Smith Clodius, f. 25. Nov. 1864. — 4. Anna Elisabeth Skaar, f. 12. Okt. 1862, gift med Cand. theol. Sven Svensen. — 5. Andreas Hauge Skaar, f. 8. Febr. 1864, † 21. Okt. 1866. — 6. Johannes Skaar, f. 18. Juni 1865, Student 1884, nu i Amerika. — 7. Andreas Hauge Skaar, f. 17. Mai 1867, † 30. Juli 1868. — 8. Paul Wilhelm Skaar, f. 17. Nov. 1869, stud. theol. — 9. Christiane Frederikke Skaar, f. 26. Aug. 1872, † 15. Apr. 1873. — 10. Catharine Hedwig Skaar, f. 11. Dec. 1874.

Biskop Skaars Forfattervirksomhed vil omhandles i Halvorsens Forfatterlexikon. I Hymnologien er han enestaaende i Skandinavien. Hans Hovedverk er «Norsk Salme-historie» i 2 Bind, udk. hos Beyer i Bergen 1879. I Johnson og Caspari's Theol. Tidsskrift har han leveret en Mængde herhenhørende Afhandlinger. Hans varme Interesse for Finnefolket under hans Episkopat i Tromsø er bekjendt. Han oprettede her den norske Finnemission, udsendte det første Hyrdebrev i Finnernes Sprog og udgav en tiden Samling af Salmer i samme.

16. Wollert Konow Luther Rolfsen.

Født 31. Okt. 1817 i Bergen af Forældrene Skibsbygmester Tønnes Rolfsen og Hustru Sophie Marie Konow. Blev privat dimitteret Student 1837 (3), fik exam. philos. 1838 (3), exam. theol. 12. Juni 1843 (3) og pract. (2). Han var i flere Aar Huslærer, bestyrede Søndre Bergenus Landbrugsskole i Kvindherred fra 1853—1862, da den blev nedlagt. Han havde imidlertid ikke lagt sin Theologi paa Hylden og øvede sig af og til i at prædike. 13. Febr. 1864 blev han udnævnt til Sognepræst i Fjotland og forflyttedes 31. Juli 1869 til Haus, hvor han døde ugift 29. Aug. 1870.

17. Johan Roggen.

Født i Bergen 18. April 1820 af Forældrene Ole Beyer Roggen, Kjøbmand, f. 6. April 1787, og Hustru Henrikke Lucie Danchertsen, f. 27. Septbr. 1791, † 23. Dec. 1879. Gik i Bergens Latinskole og blev privat dimitteret, fik exam. art. 1841 (2), exam. philos. 1842 (3), exam. theol. 4. Juni 1846 (3), pract. (3). Var som Kandidat Lærer ved Bergens Latinskole, blev 21. Marts 1849 personel Kapellan til Manger, 12. Mai 1855 i samme Stilling ved Domkirken, 10. Novbr. 1860 Sognepræst til Molde, 2. Jan. 1871 Sognepræst til Haus, 8. Juni 1887 Sognepræst til On sø, 23. Marts 1889 Provst i vestre Borge-syssels Provsti.

Gift 1) i Bergens Domkirke 13. April 1858 med Frederikke Wilhelmine Helene Falch, f. 14. Okt. 1836, † 14. Febr. 1859, Datter af Justitarius Jacob Andreas Falch og Christine Bøckmann. 2) i Haus Kirke 24. Febr. 1874 med Johanne Margrethe Hoffmann, f. 15. Juni 1828, Datter af Kjøbmand i Christiania Peter Christian Hoffmann og Beate Torkeline Røeberg. Hun var Enke efter Kjøbmand, siden Mægler Claus Jerwell (se S. 185). Ingen Børn.

Barn:

1. Helene Falch Roggen, f. 6. Febr. 1859, † 27. Mai s. A.

18. Wilhelm Magnus Landstad.

Født i Hvideseids Præstegjæld 7. Okt. 1836 af Forældrene Salmedigteren Provst Magnus Brostrup Landstad, f. 7. Okt. 1802, † 8. Okt. 1880, og Hustru Wilhelmine Marie Margrethe Lassen, f. 27. Juli 1808, † 20. Febr. 1892. Han blev undervist ved Huslærer indtil 1849, var derefter Elev af Frederikshalds Latinskole, fra hvilken han blev dimitteret til Universitetet. Fik exam. art. 1855 (2), exam. philos. 1857 (2), exam. theol. 11. Decbr. 1862 (2), pract. 1863 (3). Var som Kandidat 1863 vikarierende Lærer ved Drammens og Frederikshalds Latinskoler. Blev 1864 Andenlærer ved Stordø Seminarium (11. Oktbr. 1866 med kongelig Udnævnelse) og 2. Nov. 1867 Andenlærer ved Asker Seminarium. Den 22. Nov. 1873 udnævntes han til residerende Kapellan til Haus, blev 5. Okt. 1881 Sognepræst sammesteds og 27. Jan. 1887 valgt til Provst i Osterøens Provsti.

Gift i Fredrikshalds Kirke 9. Oktbr. 1864 med Elen Henrikka Arnesen, f. 2. Okt. 1839, Datter af Foged Haagen Arnesen og Elen Bjerk.

Børn:

1. Wilhelmine Margrethe Marie Landstad, f. 20. August 1866, † 15. Marts 1887.

Har udgivet i Trykken: Foruden enkelte Prædikener — en Betragtning om sin Datters Dødsleie, betitlet «En salig Hjemgang», 1887.

Residerende Kapellaner.

Kapellaniet blev oprettet ved Rescript af 2. Marts 1742.

---

1. Japhet Hegelund,

fra 1747—1755, se Sognepræster til Etne. S. 191.

2. Josva Schafner,

fra 1755—1772, se Sognepræster til Nykirken. S. 115.

3. Jørgen Prah!,

fra 1773—1783, se Præsterne ved St. Jørgens Hospital. S. 166.

4. Hans Bergendal,

fra 1783—1792, se Sognepræster til Hammer. S. 343.

5. Christen Larsen,

fra 1792—1805, se Sognepræster til Os. S. 265.

6. Carl Reinholdt Schönheyder.

Født 29. Juli 1776 i Kjøbenhavn, hvor Faderen Dr. theol. Johan Christian Schönheyder, senere Biskop i Throndhjem, da var Sognepræst til Trinitatiskirken. Moderen Charlotte Reinholdine von Jessen. Blev 1795 dimitteret fra Throndhjems Skole, erholdt til exam. art. *laudab.*, til 2den Examens philologiske Prøve samme Aar *haud ill.*, til den philosophiske 1797 *laud.*, som han ogsaa erholdt til theol. Examen 19. Juli 1802; for begge de praktiske Prøver *non contemn.* Blev 3. Januar 1806 residerende Kapellan til Haus, 22. April 1812 Sognepræst til Lexviken, entlediget 5. Okt. 1819. † i Throndhjem 18. Dec. 1820. (Se D. Thrap: Bidrag til d. n. Kirkes Hist. i 19. Aarh. I., S. 9.)

Som Kapellan i Haus var han lidet anset af Almuen, ligesom hans jevnlige Sygelighed var til Hinder for Udførelsen af hans Embedsforretninger.

Gift i Størdalen 13. Juli 1804 med Christiane Marie Wittrup, f. i Throndhjem 19. Marts 1779, † i Urskog 19. Oktbr. 1865, Datter af Mag. Lorents Wittrup, Sognepræst til Størdalen, og Birgitte Lucie Bull.

Børn:

1. Johan Christian Schönheyder, f. 28. Decbr. 1804 i Kjøbenhavn, deponerede fra Throndhjems Skole 1824 (2), til 2den Examen 1826 (2), juridisk Examen 1829 (2), blev 13. April 1833 Stiftsoverretsprokurator i Akershus Stift, † i Aker 16. Juli 1849; gift i Kristiania 24. Decbr. 1832 med Emerentse Johanne Blytt, f. i Throndhjem 5. Mai 1805, † i Christiania 7. Sept. 1870, Datter af Hans Blytt, resid. Kapellan til Throndhjems Domkirke. — 2. Lorentz Wittrup Schönheyder, f. 24. Febr. 1807 i Haus, depon. fra Throndhjems Skole 1825, fik til exam. art. og exam. philos. *laud.* og til theol. Examen 14. Juni 1830 *haud ill.* Blev 1830 konstitueret Adjunkt ved Throndhjems Skole, 15. Febr. 1832 personel Kapellan hos den resid. Kapellan i Throndhjem N. S. Schultz, 20. Sept. 1838 Adjunkt ved sammes Skole, 15. Juli 1840 Sognepræst til Urskog. Var Stortingsmand 1857—58. Entlediget 1. Sept. 1878, † i Christiania 14. Jan. 1890. Gift 1) i Throndhjem 5. August 1835 med Hanna Monrad Hegermann, f. 3. Marts 1805 paa Gaarden Ranum, † i Throndhjem 12. Jan. 1838, Datter af Generalmajor Frederik Christian Otto Hegermann, † 1841, og Hanna Monrad. 2) i Throndhjem 26. Mai 1839 med Louise Hegermann, Fornævntes Søster, f. i Throndhjem 14. Mai 1807, † i Urskog 8. Jan. 1873. — 3. Joachime Reinholdine Birgitte Schönheyder, f. i Haus 10. Aug. 1809, gift i Christiania 22. Mai 1840 med Cand. jur. Hans Jensenius Finne, f. i Arendal 21. Sept. 1809, † i Christiania 19. Sept. 1847. — 4. Gottlieb Anton August Fritz Schönheyder, f. i Haus 5. Aug. 1811, † paa Lillehammer 24. Febr. 1878, depon. 1831 fra Throndhjems Skole, exam. art. *laudab.*, medicinsk Examen 25. Nov. 1837 *haud illaud.*; blev 3. April 1843 Korpslæge ved Gudbrandsdalske Korps, 4. Juli 1870 Garnisons-Korpslæge ved 1ste Akershusiske Brigade, 12. Aug. 1871 national Korpslæge ved Bergenske Brigade, 6. Aug. 1873 i samme Egenskab ved 2den Akershusiske Brigade; gift paa Kongsberg 6. Sept. 1843 med Nilsine Barbarine Smith, f. paa Kongsberg 14. Marts 1810, † paa Lillehammer 10. Okt. 1880, Datter af Kjøbmand Mathias Smith og Margrethe Seeberg. — 5. Henriette Schönheyder, f. i Lexviken 25. Sept. 1813, gift i Throndhjem 10. Jan. 1841 med Foged Olaf Han-

nibal Sommerfeldt Klingenberg, f. i Molde 17. Sept. 1811, † paa Borten i Flaa 10. Marts 1873 som Foged i Guldalen, Søn af Foged Johan Nicolai Hansen Klingenberg, f. 3. Decbr 1776, † 11. Mai 1865, og Benedicte Sommerfeldt, f. 6. Nov. 1786, † 15. Juli 1874; blev Student 1831, Cand. jur. 6. Jan. 1837 med *haud*, 28. Mai 1845 Prokurator ved Underretterne i Thronhjems Stift, 6. Febr. 1858 Foged i Guldalen. — 6. Johanne Georgine Schønheyder, f. 6. Febr. 1816, gift i Urskog 28. Mai 1865 med Ragnvald Mikael Ravn Klingenberg, Broder til den ovennævnte Foged, f. i Vesø 4. Marts 1813, Toldkasserer i Mandal, † der 11. Jan. 1880.

7. Severin Hjelm Friis,

fra 1813—1819, se Sognepræster til Førde.

8. Jacob von der Lippe,

fra 1819—1821, se Sognepræster til Skonevik. S. 181.

9. Johan Fritzner Greve,

fra 1824—1828, se Sognepræster til Sund. S. 298.

10. Johan Gottlieb Thaulow.

Født 27. Dec. 1797 paa Moss, hvor Faderen Hans Henrik Thaulow, der døde som Sognepræst til Gausdal, da var Præst. Moderen Maria Magdalena Elisabeth Wilde. Blev privat dimitteret 1817; erholdt til exam. art., 2den Examen og exam. theol. 13. Juni 1827 *haud ill.* For begge de praktiske Prøver samme Karakter. Ansattes 5. Nov. 1827 som residerende Kapellan i Haus og 2. Juni 1829 til Sognepræst i Hjelmeland, hvor han døde 15. April 1858 efter et ulykkeligt Fald fra Hesten paa Hjemveien fra et af Annexerne.

Gift 28. Mai 1828 med Magdalene Margrethe Greve, f. 21. Mai 1804, † i Stavanger 22. Sept. 1880, Søster til ovennævnte J. F. Greve.

Børn:

1. Magdalene Margrethe Thaulow, f. 26. Febr. 1829; gift 23. Juni 1853 med Andreas Salomon Gjør, f. 1825, deponerede fra Stavanger Skole 1844, theol. Kandidat 7. Juni 1849, † 21. Dec. 1853 som konst. Adjunkt ved Tromsø Skole. —
2. Marie Magdalene Thaulow, f. 18. Aug. 1830, † 22. Juli 1891, gift 26. Juli 1859 med Hugo Henrik Fasting Hjorthøy, f. 8. Februar 1808, se Lindaas. —
3. Hans Henrik Thaulow, f. 20. Dec. 1832, † 23. April 1880, depon. 1851 fra Stavanger Skole, theol. Kandidat 12. Decbr. 1856 med *laudab.*, blev 1857 Time-lærer ved Stavanger Latinskole, 1864 Adjunkt ved Aalesunds Skole, 1866 Stiftskapellan i Christianssands Stift og samme Aar atter Adjunkt i Aalesund. —
4. Aadel Thaulow, f. 30. Dec. 1834, † 24. Okt. 1854. —
5. Jan Greve Thaulow, f. 28. April 1837, depon. privat 1857, Cand. jur. 1863 med *haud ill.*, 1866 Fuldmægtig hos Sorenskriveren i Ryfylke, † 8. April 1877; gift 4. Marts 1866 med Sølga Lexau, f. 15. Okt. 1842, Datter af Kjøbmand i Christiania Søren Johan Lexau og Else Cathrine Jensen. —
6. Johanne Gottliebe Thaulow, f. 27. Sept. 1842, † 19. Dec.

1855. — 7. Elisabeth Cæcilia Thaulow, f. 6. Okt. 1845, gift 6. Oktbr. 1868 med Hans Henrik Petersen, f. 25. Juli 1827, deponerede 1845 fra Thronhjems Skole, Kandidat i Philologien 5 Juni 1851 med *laudab.*, 18. Marts 1853 Adjunkt ved Thronhjems Skole, 11. Nov. 1860 Overlærer ved Drammens Skole, 24. Okt. 1863 Overlærer og 24. Okt. 1874 Rektor ved Thronhjems Skole, Søn af Stiftsprovst i Thronhjem Christian Petersen og Maria Magdalena Thaulow.

11. Frederik Christian Holberg Arentz.

Født 31. Jan. 1804 i Kinservik, hvor Faderen Ole Tidemand Arentz da var residerende Kapellan, se Tysnæs. S. 251. Kom 1818 i Bergens Skole, hvorfra han 1824 blev dimitteret. Erholdt samme Aar til exam. art. *non contemn.*, til 2den Examen *haud ill.* og til theol. Examen 17. Sept. 1828 *non contemn.* For begge de praktiske Prøver *haud ill.* Blev 9. Sept. 1829 residerende Kapellan til Haus, entlediget paa Grund af Sindssyge 11. April 1842 med en aarlig Pension af 200 Spdr. Døde i Haus 2. Febr. 1867.

Gift i Bergen 12. Mai 1829 med sit Sødskendebarn Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. i Bergen 14. Juni 1808, † paa Haus 6. Jan. 1847, Datter af Peter Arentz, resid. Kapellan til Nykirken i Bergen, se S. 132.

Børn:

1. Bolette Maria Arentz, f. 11. Aug. 1830. — 2. Peter Arentz, f. 28. Sept. 1831, † i Bergen 22. April 1854. — 3. Ovidia Arentz, f. 6. Juni 1834, † paa Tysnæs 5. Juni 1848. — 4. Laura Arentz, f. 2. Juni 1836, gift i Bergen 1. Okt. 1861 med Kjøbmand sammesteds Herman Friele, R. St. O. O., f. 27. Mai 1838, Søn af Kjøbmand Berent Friele og Albertine Henrikke Vedeler. — 5. Constance Arentz, f. 16. Nov. 1839.

12. Jacob Hveding,

fra 1844—1848, se Sognepræster til Lindaas.

13. Jørgen Johan Tandberg.

Født 3. Juni 1816 i Tønsberg, hvor Faderen Johan Christian Tandberg, f. 1786, † 1860, var Præst. Moderen: Andrea Heyerdahl Lyche, f. 1797, † 1817. Gik i Frederiksstads Skole. Blev dimitteret 1833 og erholdt s. A. til exam. art. *laudab.*, til exam. philos. *laudab. præ ceteris* og 6. Febr. 1838 til theol. Examen *laudab.*, som han ogsaa fik for begge de praktiske Prøver. Var fra 1840 Lærer ved Borgerskolen i Christiania, 1843 i Frederiksstad og 1848 Bestyrer af Borgerskolen paa Moss. Blev 2. Dec. 1848 residerende Kapellan til Haus, 8. Juni 1858 Trediepræst ved Trefoldighedskirken i Christiania og 11. Okt. 1866 residerende Kapellan ved vor Frelzers Kirke sammesteds. 23. Nov. 1872 blev han Sognepræst ved samme og Stiftsprovst. Den 21. Jan. 1874 R. St. O. O. for fortjenstlig Embedsvirksomhed. 1876 havde han næst J. Moe de fleste Stemmer til Christianssands Bispestol. Blev efter Moes Entledigelse udnævnt til Biskop i Christianssand 23. Febr. 1882 og ordineret af Biskop Essendrop 18. Mai s. A. Han døde 28. Nov. 1884 og blev begravet i Christiania 6. Dec.

samme Aar. Portræt med Biografi af D. Thrap i Skillingsmag. 1881, Nr. 1; i Bidrag til den norske Kirkes Historie i 19de Aarh., II; i «Missionsblad», udg. af Komiteen for den norske Kirkes Mission ved Schreuder, 1884, Nr. 12; cfr. Morgenbladet 29. Nov. 1884.

Gift 28. Okt. 1847, med Maria Theodora Frølich, f. paa Frederikshald 13. Marts 1828, Datter af Rector sammesteds Jens Lyster Frølich og Anine Gunhilde Dahl.

Børn:

1. Johan Christian Tandberg, f. 3. Nov. 1848, † i Marts 1850. — 2. Johan Christian Tandberg, f. 1. Nov. 1850, † i April 1851. — 3. Jens Frølich Tandberg, f. 13. Mai 1852, Kaldskapellan i Christianssand; gift med Betty Egeberg. — 4. Johan Christian Tandberg, f. 21. April 1854, Læge paa Frederikshald; gift med Olava Caroline Vogt, f. 9. Febr. 1865. — 5. Carl Wilhelm Tandberg, f. 12. Mai 1856, † 6. Juli 1857. — 6. Carl Wilhelm Tandberg, f. 4. Mai 1858, Afdelingsingeniør, ugift. — 7. En Søn, død i spæd Alder. — 8. Anine Gunhilde Tandberg, f. 9. Mai 1862, ugift. — 9. Andrea Ulrikke Tandberg, f. 13. Aug. 1864, ugift. — 10. Jørgen Theodor Tandberg, f. 22. Dec. 1867, Premierløjtnant i Artilleriet, ugift. — 11. En Datter, død strax efter Fødselen.

Han har udgivet adskillige Prædikener. Hans mærkeligste Skrift er den lille Bog: «Hvorvidt er det en Christens Pligt at bidrage til Hedningemissionens Fremme?» Hans mandige Optræden efter Biskop Schreuders Opsigelse og hvad dermed staar i Forbindelse vil finde sin Omtale hos Halvorsen og er omhandlet i ovennævnte Biografier.

14. Søren Elkjer Hertzberg,

fra 1859—1868, se Sognepræster til Bruvik, S. 330.

15. Christian Ludvig Emil Meyer,

fra 1868—1873, se Sognepræster til Nykirken, S. 126.

16. Wilhelm Magnus Landstad,

se Sognepræsterne, S. 322.

17. Jacob Voss.

Født paa Tysnæs 27. Mai 1845, Søn af Sognepræst Johan Frederik Voss, se Tysnæs. S. 253. Han blev Student 1863 (4), fik exam. phil. 1864 (2), fik exam. theol. 9. Juni 1871 (3), pract. (3). Blev 21. Juli 1873 pers. Kapellan til Tinn, 27. Febr. 1879 til Høiland og 23. Febr. 1882 resid. Kapellan til Haus. Paa Grund af Sygelighed maatte han allerede Aaret efter søge Afsked, som han fik i Naade 24. Sept. 1883. Han erholdt i Pension Kr. 1600 aarlig. Efter at have taget Afsked flyttede han til Ørskoug Præstegjæld, hvor han døde 15. Mai 1888.

Gift 23. Sept. 1880 i Høilands Kirke med Karen Larsen, f. paa Lindaas 16. Marts 1850, Datter af Kristofer Larsen, f. 16. Dec. 1810, † 3. Mai 1885, og Dorothea Martinussen, f. 8. Sept. 1811.

Børn:

1. Ragna Louise Severine Voss, f. 22. Marts 1882. — 2. Johan Frederik

Voss, f. 29. Juli 1883. — 3. Kristofer Valentin Peter Voss, f. 3. Marts 1885, † 7. Marts. — 4. Lucie Juliane Antonette Voss, f. 8. Dec. 1886.

18. Johan Joachim Meyer Marstrander.

Født i Bergen 27. Mai 1854 af Forældrene Kjøbmand Frederik Marstrander, f. 28. Septbr. 1818, † 8. Juli 1886, og Hustru Henricha Margaretha Meyer, f. 26. Febr. 1821, † 6. Okt. 1891. Gik i Bergens Latinskole fra 1864 til 1871, efter først at have gaaet i 3 Aar paa den Tankske Realskole (1861—1864), exam. art. 1871 (2), exam. philos. 1872 (1), exam. theol. 12. Dec. 1876 (2), pract. 1878 (2). Fra 20. Aug. 1877 til 24. Okt. 1877 vikarierende Lærer ved Frk. Johansens Pigeskole i Skien, fra 27. April 1878 til 20. Marts 1883 Lærer ved Frk. Ulrikke Pihls Pigeskole i Bergen. Reiste til Tyskland 12. April 1883, opholdt sig nogle Dage ved Leipzigs Universitet, immatrikuleredes 28. April 1883 ved Erlangens Universitet og vendte hjem 6. Sept. 1883. Udnævntes 28. Jan. 1884 til residerende Kapellan til Haus.

Har udgivet i Trykken: «Jesu Tid». En Fremstilling af den nytestamentlige Tids Historie. Oversat fra Tysk. Bergen 1883. — Prædikener i D. Frichs og Halvorsens Samlinger, 1ste Række, 1887; i S. Skavlans og N. A. Nicolaysens Sømandspostille 1889 samt i «For Fattig og Rig» 1892.

Personelle Kapellaner.

1. Michael Jacobssøn.

Født i Lund i Skaane, gik i Bergens Skole og var Absalon Pederssøns Discipel, blev ordineret i Bergen 4. Aug. 1560 som Kapellan til Haus hos Hr. Peder. I denne Stilling havde han et uægte Barn med en Pige fra Færø, Lagmand i Bergen Guttorm Nilssens Frilledatter. Han blev kort Tid derefter ansat som Præst i Stavanger, hvor han blev gift med Lagmand sammesteds Jens Pedersens Søster (cfr. Norske Magazin, 1ste B., S. 189, 224).

2. Peder Nielsen Harboe,

fra 1658—1667. se Sognepræster til Selje.

3. Hans Jacob Hjort,

fra 1718—1720, se Sognepræster til Ørskoug.

4. Søren Bergendal.

Født 1695 i Munke-Bjergby paa Sjælland, hvor Faderen Mag. Jens Bergendal, der senere ansattes ved Bergens Korskirke (S. 85), da var Sognepræst. Blev Student

fra Bergens Skole 14. Juli 1714 og tog theol. Examen 1716 (3). Ansattes 9. Aug. 1728 som Kapellan i Haus og blev 24. Okt. 1732 Sognepræst til Frøslev i Aalborgs Stift. Entlediget 10. Mai 1735 i saa fattige Omstændigheder, at han ikke formaaede at betale sin Kjøbmand 8 Rdr. 51 β ; der gik Dom over ham, som blev ham forkyndt 19. April 1735, men han overlevede ikke længe denne Krænkelse (cfr. Wibergs danske Præstehist., I. 400).

Gift 25. August 1728 med Anne Christine Nielsdatter Smith, f. 1713(?), † i Bergen 1767, begr. 26. Oktober.

Børn, fødte i Haus:

1. Jens Bergendal, f. 1729, døbt 5. Juni, † 1777 som Sognepræst til Fridericia — 2. Anne Helene Bergendal, f. 1730, døbt 30. Septbr., † 1790, gift med Fløtmand Peder Pedersen. — 3. Anne Cathrine Bergendal, f. 1732, døbt 8. Sept., † som Almisselem i Bergen 30. Mai 1809, gift med Gjæstgiver i Finnaas Hans Jochum Wadbech. Desuden formentlig: Maria Bergendal, f. 1725, † 1760, gift 1745 med Skipperborger Thim Pedersen.

5. Edvard Christie,

fra 1735—1738, se Sognepræster til Tysnæs. S. 247.

6. Japhet Hegelund,

fra 1740—1747, se Sognepræster til Etne. S. 191.

7. Ananias Fürstenberg,

fra 1758—1770, se Sognepræster til Ytre Holmedal.

8. Christen Smith.

Født i Bergen 9. Juli 1738 af Forældrene Kjøbmand sammesteds Christen Smith og Sophie Lampe. Blev 1748 Discipel i Bergens Skole, hvorfra han deponerede 1758, tog theol. Examen 10. Marts 1762 med *non contemn.*; blev 1. Dec. 1769 personel Kapellan til Voss og kom 3. Jan. 1771 i samme Stilling til Haus. Døde ugift 1774, begr. 13. Oktbr.

9. Christopher Garmann.

Født paa Mjelde Gaard i Haus 20. Nov. 1747. Faderen var Sorenskriver i Nordhordland Johan Garmann, † 1768, og Moderen Wenche von der Lippe. Kom 1761 i Bergens Skole og blev 1764 privat dimitteret. Var først Informator hos Stiftamtmand Christ. Petersen i Bergen og blev derefter 26. Januar 1775 personel Kapellan til Haus, 30. Juni 1779 Sognepræst til Alten-Talvik og Provst i Vestfinmarken, 4. Marts 1785 til Ytterøen ved Bytte med Thomas von Westen Hammond, 23. September s. A. Sognepræst til Alstahoug og Provst i Helgelands Provsti. † 28. Okt. 1800.

Gift med Maren Elisabeth Schanche, f. i Throndhjem 20. Novbr.

1753, † i Throndhjem 24. Mai 1817, Søster til Sognepræst C. H. Schanche i Hosanger.

Børn:

1. Johan Garmann, f. 11. Juli 1780 i Alten Talvig, deponerede 1797 fra Throndhjems Skole, erholdt samme Aar til exam. art., til 2den Examen og 17. Juli 1801 til theol. Examen *laudab.* Blev 12. Dec. 1806 residerende Kapellan til Orkedalen, 17. Okt. 1814 Sognepræst til Bynæsset. Var 1814 Storthingsmand. Døde i Throndhjem 4. Febr. 1815. Gift 1807 med Magdalene Elselene Wenzell, f. 1787. — 2. Jens Schanche Garmann, f. 29. Septbr. 1781, deponerede 1797 fra Throndhjems Skole; til theol. Examen 23. April 1803 *laudab. et quid egregie.* Reiste som Hofmester med Grev Christian Ahlefeldt-Laurvig til Kiel og Leipzig, blev paa sidstnævnte Sted 1806 Doctor philos. Udnævntes 7. Februar 1810 til residerende Kapellan ved vor Frelasers Kirke i Christiania, og døde under Badning i Christianiafjorden 15. Juni 1822. Gift 1) 8. Jan. 1811 med Anne Cathrine Angell, f. 21. Mai 1791, † 16. Sept. 1811, Datter af Major Henrik Angell og Anna Cathrine Lysholm. 2) med Marthe Maria Smith, f. 1789, † 24. April 1852, Datter af Kjøbmand i Christiania Lars Smith og Magdalene Gude. (Se Biogr. Lex.) — 3. Wenche Rebekka v. d. Lippe Garmann, f. 1783, døbt 13. Febr., † ung — 4. Margrethe Agnete Garmann, f. 15. Marts 1784, † ugift 3. Marts 1855. — 5. Christine Margrethe Garmann, f. 1785, † ugift. — 6. Wivike Lucie Garmann, † ung. — 7. Herman Christopher Garmann, Grosserer og russisk Vicekonsul i Throndhjem, f. 1786, † 23. Juni 1853; gift med Nicoline Hoë, f. 1791, † 1. Juni 1850, Datter af Grosserer Herman Hoë i Throndhjem. — 8. Maren Elisabeth Garmann, † ung. — 9. Karen Maria Garmann, † $\frac{1}{2}$ Aar gl. — 10. Maren Elisabeth Garmann, f. 29. Sept. 1791, † 1877 i Christiania, gift 25. Febr. 1816 med Bergskriver ved Meraker Værk i Størdalen Nicolai Christian Wellerop, f. 31. Okt. 1785, † 5. Decbr. 1834. — 11. Christen Heiberg Garmann, † 1817 i Vestindien paa et Handelskontor.

10. Laurits Christian Theting.

Født 13. April 1752 i Bergen, hvor Faderen John Johnsen Theting var Skræddermester. Moderen Anna Dorothea Munch. Deponerede 1772 fra Byens Skole, tog theol. Examen 22. Juni 1779 med *non contemn.*, blev 17. Nov. s. A. personel Kapellan i Haus, 16. Juli 1784 residerende Kapellan i Hemnæs og 18. Aug. 1809 Sognepræst til Rødø. Døde 23. Juli 1822.

Gift 1785 med Cathrine Johanne Baade, f. i Bjørnør 11. Juli 1758, † 24. Juni 1832, Datter af Handelsmand Johannes Baade (Bath).

Børn:

1. Johannes Theting, f. 28. Juli 1787, † 1843 som Gaardbruger i Lofoten. — 2. Anne Dorothea Theting, f. 27. Aug. 1789, † ung. — 3. Petrus Nicolaus Theting, f. 20. Dec. 1790, † 18 Aar gl. — 4. Johan Jakob Røring Theting, f. 11. Okt. 1791, † 23 Aar gl. — 5. Birgitte Maria Theting, f. 12. Okt. 1793, gift med en Gaardbruger paa Gaarden Næs i Lødingen. — 6. Christopher Garmann Theting, f. 4. Dec. 1795, Gaardbruger paa Flatø i Rødø. —

7. Anne Christine Theting, f. 19. Sept. 1797, † ugift. — 8. Frederik Christian Theting, f. 27. Aug. 1800, † 1801.

11. Albert Angell,

fra 1785—1798, se Sognepræster til Vanelven.

12. Frederik Arentz,

fra 1798—1799, se residerende Kapellaner til Korskirken. S. 100.

13. Christopher Johannes Hammer,

fra 1857—1859, se Sognepræster til Indre Holmedal.

B. Bruvik.

Blev oprettet ved kongelig Resolution af 20. Juni 1868 og bestaar af Bruviks Hovedsogn og Stamnæs Annexsogn, der begge før hørte til Haus Sognekald.

Sognepræster.

I. Søren Elkjær Hertzberg.

Født 26. Sept. 1806 i Kvindherred, hvor Faderen Peder Harboe Hertzberg var Sognepræst. S. 216. Moderen Else Marie Knagenhjelm. Efter i flere Aar at have gaaet i Bergens Skole, modtog han senere privat Undervisning af Sognepræst til Avaldsnæs, senere Biskop J. von der Lippe og blev Student 1829 (4), tog 1831 2den Examen (3) og theol. Examen 11. Sept. 1834 (4). Ansattes 15. Jan. 1835 som personel Kapellan hos Sognepræsten i Raade Johannes Irgens v. Hadeln med 80 Spdr. aarlig Løn. Her var han den meste Tid Ordfører i Formandskabet, Amtsrevisor, Forligelseskommissær og Valgmand. Da Hadeln 1844 havde erholdt Afsked, var han forrettende Præst i mange forskellige Kald i Christiania Stift, indtil han 27. Jan. 1858 blev residerende Kapellan i Haus og ved dette Kalds Deling den første Sognepræst i Bruvik 16. Juli 1868, men erholdt allerede Afsked med Pension Aaret efter den 20. Febr., da der ingen Præstegaard var og ingen midlertidig Bolig at faa, og han fandt sig for gammel og sygelig til at bygge. Han døde 6. Mai 1894.

Gift 23. Jan. 1851 med Petra Christiane Bloch, f. 11. Jan. 1812, † 17. Juli 1877 uden Børn. Datter af Kjøbmand i Drammen Søren Bloch, f. 1779, † 1842, og Anne Christine Paulsen, † 1850.

Han har udgivet Stamtavle over Slægten Hertzberg. «Trykt i Manuskript». Bergen 1882. Se denne S. 16.

2. Johannes Christian Irgens.

Født i Bergen 30. April 1837 af Forældrene Rebslagermester Johan Daniel Stub Irgens, f. 19 Aug. 1799, † 25. Jan. 1867 (se Vikør), og Hustru Susanne Møller, f. 29. Sept. 1797, † 21. Jan. 1861. Dimitteret fra Bergens Kathedralskole tog han ex. art. 1855 (2), exam. philos. 1856 (3), exam. theol. 14. Dec. 1860 (2), pract. 1866 (2). Var som Kandidat fra 1861—1866 Lærer ved Cand. theol. Holck's Pigeskole og andre Privatskoler, 1865—1869 Sekretær i (Hovedbestyrelsen for) Sømandsmissionen, 1866—1869 Kirkesanger ved Bergens Domkirke. Han blev 3. Juli 1869 Sognepræst til Bruvik, 26. Aug. 1876 Sognepræst i Ekersund, 7. Jan. 1882 Provst i Dalerne, 12. Jan. 1884 Sognepræst i Arendal, 7. April 1888 Provst i Arendals Provsti.

Han har flere Gange havt Stemmer ved Bispevalg.

Gift i Hurdals Kirke 3. Mai 1866 med Ebba Marie Fougner, f. 23. Decbr. 1842, Datter af Kjøbmand Edvard Andreas Fougner og Hustru Sara Thomine Wegner Bruun.

Børn:

1. Edvard Fougner Irgens, f. 17. Mai 1868, † 2 Dage senere. — 2. Susanne Irgens, f. 17. April 1869. — 3. Eduard Fougner Irgens, f. 11. Aug. 1870, Stud. 1888 (med.) — 4. Helga Irgens, f. 14. Mai 1872. — 5. Johannes Christian Irgens, f. 10. Juni 1873, Student 1892 og Tekniker. — 6. Johan Eyvind Irgens, f. 2. Juni 1874, † 17. Nov. 1875. — 7. Johan Eyvind Irgens, f. 26. Mai 1877, † 26. Okt. s. A. — 8. Ebba Marie Irgens, f. 21. Sept. 1878.

Han redigerede «Bud og Hilsen» fra Tidendens Begyndelse indtil Udg. af 1869; har skrevet en Del Bladartikler og meddelt nogle Prædikener i Prædikensamlinger; reviderede i 1888 efter Departementets Anmodning i Forening med nogle andre Mænd Udkastet til en Lov om Embedsgaardes Forpagtning; det udarbejdede Lovforslag trykt af Kirkedepartementet og i det væsentlige vedtaget af det.

3. Wilhelm Pohlman-Leslie Bull.

Født i Aalesund 24. Juni 1838. Søn af Toldkasserer Jens Lemvig Bull, f. 19. Febr. 1796, † i Aalesund 28. Dec. 1884, og hans 1ste Hustru Palline Sophie Mürer, f. 8. Mai 1802, † i Aalesund 1. Juni 1848. Han blev Student 1857 (3), fik exam. philos. i Dec. 1858 (3), exam. theol. 7. Dec. 1865 (3), pract. (3), var 1½ Aar Lærer ved Aalesunds lærde og Realskole, blev 22. Febr. 1868 personel Kapellan hos Sognepræst C. H. Hansen i Tvet (se Sognepræsterne til Lyster), 13. Mai 1871 Sognepræst til Værø, 10. Jan. 1877 Sognepræst til Bruvik, 18. Dec. 1882 Sognepræst til Trondenæs, hvorfra han da 8. Mai 1889 forflyttedes til Johannes Menighed i Stavanger.

Gift i Tvet 19. Juli 1871 med Ina Knudtzon Dreyer f. i Christiania 17. April 1849, Datter af Kaptein Lorentz Dreyer, f. paa Vø 31. Mai 1801, † i Tvet 12. Decbr. 1859, og Marie Margarethe Hanssen, f. i Throndhjem 29. Mai 1802, † paa Eidsvold 8. Juli 1854. Ingen Børn.

Se N. R. Bull: Stamtavle over den Thrønderske Slægt Bull. Christiania 1886, S. 16.

4. Gerhard Armauer Lampe.

Født i Bergen 8. Aug. 1840 af Forældrene Claus Ernst Lampe, Sognepræst til Strandebarm, se der, og Hustru Drude Cathrine Daae. Gik i Bergens Kathedralskole. Fik exam. art. 1860 (3), exam. philos. 1861 (3), exam. theol. 8. Dec. 1865 (3), pract. 1866 (3). Var som Kandidat Huslærer indtil han 8. Sept. 1869 blev udnævnt til Stiftskapellan i Tromsø Stift. Tog Afsked fra dette Embede 20. Febr. 1875 fra 1. Juli s. A. og tilbragte flere Aar i Tyskland og Italien. Efter sin Hjemkomst bestyrede han til forskellige Tider Kvindherred, Evindvik, Hafslo, Ullensvang, Finnaas, Haus resid. Kapellani og Hosanger, indtil han 5. Mai 1883 blev udnævnt til Sognepræst i Bruvik. Han er ugift.

C. Hosanger.

Hosanger, Mo og Sæim hørte fra gammel Tid som Annexer under Hammers Præstegjæld, men blev ved kgl. Reskript af 5. Dec. 1749 i Pontoppidans Tid fraskilt samme og gjort til et selvstændigt Embede. Ved kgl. Resolution af 13. Nov. 1880 blev Exingedalen, der tidligere var Kapelsogn under Mo, gjort til Annexsogn. Ved kgl. Resolution af 22. Nov. 1884 blev Sæims Sogn fraskilt Hosanger og tillagt Alversund. For den indre Del af Hosanger Hovedsogn blev det ved kgl. Resolution af 13. April 1891 tilladt at opføre en Kapelkirke paa Gaarden Vike. Om Kaldets Forhold til Bergens Latinskole se Hammer.

Sognepræster.

1. Benjamin Olrich,

fra 1749—1760, se Sognepræster til Askevold.

2. Lyder Johan Smith.

Født i Bergen 1724, døbt 4. Sept. Hans Forældre var Kjøbmand Otto Christensen Smith, en Byfogedsøn sammesteds, og Lisbet Marie Lydersdatter Fasting. Gik i Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes 1743. Blev som Student Huslærer hos Thomas Sommer, Sognepræst til Evindvik, hvor han forblev til 1746, tog samme Aar theol. Examen med *laudab.* Blev 2. Dec. 1747 personel Kapellan i Evindvik og 14. Marts 1760 Sognepræst til Hosanger. Døde 16. Novbr. 1772.

Han var en vel begavet Mand, flittig og nidkjær i sin Embedsførelse og efter Biskop Arentz's Vidnesbyrd en af Stiftets bedste Prædikanter.

Gift med Bodil Maria Stoltenberg, med hvem han havde Sønnen Otto, der 1774 blev Student og døde som sindsygt 1793 i Hammers Præstegjæld.

3. Carsten Henrik Schanche.

Født i Thronhjøm 9. Febr. 1744. Faderen Jens Schanche, f. 1717, † 2. Dec. 1787, var da Postkontrollør og blev senere Postmester i Christiania. Moderen Margrethe Agnete Henrikssen. Blev privat informeret og 1762 dimitteret af Anders Porsanger, senere Sognepræst til Vadsø; tog det følgende Aar 2den Examen med *laudab.* og 11. Juni 1767 theol. Examen med *haud contemn.* Lagde sig senere efter Lovkyndigheden og tog dansk juridisk Examen 20. Decbr. 1771, da han havde Haab om at blive sin Fader adjungeret i Postmesterembedet. Blev først konstitueret Kateket i Christiania og 4. Febr. 1773 Sognepræst til Hosanger, dertil indviet i Bergen 21. April s. A. Byttede dette Kald med kongelig Tilladelse med Avaldsnæs Sognekald, hvortil han blev udnævnt som Sognepræst 31. Juli 1776. Døde 7. Marts 1789.

Gift 26. Aug. 1773 i Sandvigen med Karen Maria Garmann, f. 13. Aug. 1756, † 1. Novbr. 1808, efter at hun fra 24. Mai 1805 havde været gift med Adam Jalles, Sognepræst til Torvestad; Datter af Sorenskriver i Nordhordland Johan Garmann og Wenche von der Lippe.

Børn:

1. Margrethe Agnete Schanche, f. 18. Aug. 1774 i Hosanger, gift 15. Jan. 1775 med Skibsfører Jens Christian Sartz i Østerrisør. — 2. Wenche von der Lippe Schanche, f. i Hosanger 1. Oktbr. 1775, † 27. Febr. 1856, gift i Risør 4. Aug. 1795 med Apotheker Ole Andersen Scheen i Risør, f. i Jan. 1762, † i Risør 16. Novbr. 1823. — 3. Jens Schanche, f. 7. August 1777, depon. 1795 fra Bergens Skole, tog 3. Mai 1799 theol. Examen (3). Blev 10. Aug. 1805 Førstelærer ved Realskolen i Risør, 4. Aug. 1809 ord. Kateket og 16. Juli 1813 Sognepræst i Risør, 1829 Provst i Østre Nedenæs Provsti, † 30. Nov. 1848. Gift 1) 25. Juni 1801 med Methea Dorothea Schweder; 2) med Thomine Laurentze Schlytter, f. 15. December 1789, † 4. November 1860. — 4. Johan Garmann Schanche, f. 28. August 1778, Handelsmand i Tanen i Finmarken, † der 30. Septbr. 1840, gift med Else Sophie de Wahl, f. 4. Marts 1794, Datter af Kjøbmand i Hammerfest Isak Andreas «de» Wahl og Else Sophie Schiønning*). — 5. Karen Frimann Schanche, f. 26. Nov. 1779, † 13. Marts 1812, gift 28. Jan. 1799 med Kjøbmand i Bergen Johan Weiner Krohn, Søn af Agent Hans Krohn, † 1808, og Engel Weiner. — 6. Herman Garmann Schanche, f. 6. Juni 1781, Overveier og Forligelseskommissær i Bergen, † 9. Marts 1861; gift 1) 8. Oktbr. 1804 med Engel Sophie Amalie Krohn, f. 12. Marts 1778, † paa Barselseng 5. Nov. 1804, Halvsøster til ovennævnte Johan Weiner Krohn. 2) 24. September 1805 med Cecilia Cathrine Garmann, f. 2. November 1785, † 18. Juli 1823. 3) 1824 med Judithe Frøchen, f. 7. Sept. 1792, † 29. Decbr. 1859, Datter af Kjøbmand i Bergen Jakob Krøpelien

*) Sagnet om, at de Wahl var en fransk Adelsmand, der skulde være udvandret fra Normandiet under Revolutionen, er absolut apokryft: han var født i Bergen 1749 af Forældrene Skoleholder Jørgen Brunchorst «de» Vahl og Else Margrethe Cold.

Frøchen og Karen Lampe. — 7. Anne Juliane Schanche, f. 6. Nov. 1782, † ugift 22. Okt. 1856 paa Gaarden Henningslyst ved Bergen. — 8. Henninge Margrethe Schanche, f. 12. Juni 1785, † 11. Juni 1877, gift 30. Sept. 1805 med Kjøbmand i Bergen Johan Herman Krohn, f. 22. April 1779, † 15. Mars 1854, Søn af ovennævnte Hans Krohn og hans 4de Hustru Anne Rebekka Garmann.

4. Richard Berg.

Født i Kjøbenhavn 1732. Blev 1755 dimitteret fra Frederiksborgs Skole; var i flere Aar Skolelærer i Kjøbenhavn og blev 6. Marts 1767 Sognepræst til Loppen i Finmarken, 11. Nov. 1773 til Avaldsnæs og ved Mageskifte 31. Juli 1776 Sognepræst til Hosanger. Dette Bytte blev ham ikke tilgode. Sygelighed, Uenighed med Almuen og elendige økonomiske Kaar gjorde ham Opholdet i Hosanger tungt. I Sept. 1783 erholdt han paa Grund af mislig Helbred Reisetilladelse paa 4 Maaneder til Kjøbenhavn, hvor han forblev uden Tilladelse i over 2 Aar, skjønt han af sin Biskop gjentagende blev opfordret til at vende tilbage, og da Embedets paahvilende Udredslær, der væsentlig bestod i aarlig Afgift af 120 Rdr. til Bergens Latinskole, i de 3 sidste Aar var ubetalte, blev Kaldets visse Indtægter beslaglagte, uden at disse strakte til, hvorfor det ved kgl. Reskript af 26. Aug. 1785 blev bestemt, at han for Eftertiden Intet skulde have med sit Embedes Bestyrelse at gjøre, men at samme skulde overdrages den personelle Kapellan Mathias Abel, mod at denne skulde erlægge de paa Embedet hvilende Restanceafgifter og svare Sognepræst Berg 100 Rdr. i aarlig Pension. Han døde imidlertid i Kjøbenhavn allerede 18. Sept. 1786. Han ansaaes for at være en heldig Prædikant, men var derhos heftig og overilet i sit Forhold til Almuen, hvis Uvillie han derved paadrog sig.

Gift 1) 12. Sept. 1770 i Kjøbenhavn med Anne Helene Holck, f. 1744, Datter af Eiler Peter Holck, Sognepræst til Ørlandet, og Zephora Friis.
2) 1785 med en Enke i Kjøbenhavn.

I 1ste Ægteskab 2 Børn, der overlevede Faderen; i 2det Ægteskab 1 Barn. Af disse anføres Elen Cathrine Berg, døbt i Kjøbenhavn 29. Oktober 1773; Faderen benævnes da «Præst i Grønland» og Moderen «A. H. Kolling».

5. Mathias Abel,

fra 1786—1789, se Sognepræster til Etne. S. 192.

6. Salve Lihme,

fra 1789—1798, se Sognepræster til Indviken.

7. Frants Henrik Blichfeldt,

fra 1798—1809, se Sognepræster til Volden.

8. Frederik Michaelsen Arentz,

fra 1810—1820, se resid. Kapellaner til Korskirken i Bergen. S. 100.

9. Willads Doth.

Født i Bergen 9. Nov. 1774 paa Fattigskolen «Christi Krybbe», hvor hans Fader Candidat i Theologien Peder Willadsen Doth var Lærer. Moderen Johanne Opdal Celius. Indsattes 1788 i Bergens Skole, hvorfra han 1795 blev dimitteret. Erholdt 28. Okt. s. A. til exam. art. *laudab.*, for den filosofiske Del af 2den Examen 1796 *haud ill.* og for den philologiske 6. Okt. s. A. *laudab.* Tog 17. Juli 1804 theol. Examen med *haud ill.*, for Dimisprædiken *non contemn.* og for den kateketiske Prøve *haud ill.* Blev 12. Dec. 1805 ordineret i Bergen som personel Kapellan i Førde, udnævntes 6. Juni 1816 til residerende Kapellan i Lindaas og 5. Febr. 1821 til Sognepræst i Hosanger. Blev entlediget 6. Febr. 1827 med 120 Spdr. aarlig Pension af Eftermanden i Kaldet samt Tilladelse at bruge og bebo Enkesædegaarden Volde. Døde 17. Febr. 1855.

Han var en godmodig Mand og ikke uden Kundskaber, men hans Tilbøielighed til Drik, der allerede tidlig ytrede sig, svækkede efterhaanden hans Legemskræfter og sløvede Aanden, saa at han tabte al Embedsførhed og nødedes til at søge Afsked. Menigheden følte Overbærenhed og Medynk med hans Elenighed, og da hans ydre Vilkaar var meget mislige, hjalp den ham ved frivillige Bidrag til Opførelse af et Vaaningshus paa Enkesædet.

Gift 1811 med Sophia Magdalene Flüg, fra Søndfjord, f. 29. Marts 1783, † 27. Decbr. 1855, Datter af Major Søren Jensen Flüg og Alida Maria Segelcke.

Børn:

1. Petrine Severine Doth, f. 8. Dec. 1811, gift med Guldsmed i Bergen Peter Dissingthun, Søn af Christopher Dissingthun og Juliane Maria Thomsen.
2. Andreas Emanuel Doth, f. 2. Dec. 1813, Guldsmed, opholder sig i Rusland.
- 3. Johanne Opdahl Doth, f. 21. Nov. 1820. — 4. Alida Maria Doth, f. 21. Febr. 1823, gift med Handelsmand Michael Olsen.

10. Johan Fritzner Greve,

fra 1827—1833, se Sognepræster til Sund. S. 298.

11. Johan Ludvig Heyerdahl.

Født i Christiania 6. Febr. 1805 af Forældrene Stadsveier sammesteds Christian Heyerdahl og Susanne Riis. Deponerede 1824 fra samme Bys Skole; erholdt samme Aar til exam. art. *haud ill.* og til 2den Examen *laudab.* Tog theologisk Examen 10. December 1828 med *haud ill.*, for Dimisprædiken *haud.* Blev 27. Jan. 1830 personel Kapellan hos Sognepræst Joachim Stockfleth i Skien, men da denne døde inden hans Udnævnelse, ansattes han den 6. Marts s. A. i lige Egenskab hos Sognepræsten til Eker Jens Paludan. Udnævntes 11. Juni 1834 til Sognepræst til Hosanger og 12. Juni 1843 til Aremark i Christiania Stift. Han fik Afsked med Pension 24. Juli 1876 og døde hos Datteren i Slemdal 15. Juli 1890.

Gift 29. Juli 1834 med Anna Andrea Oftedahl, f. 28. Septbr. 1816,

Datter af Stiftsprovst senere Sognepræst til Eker Laurentius Oftedahl og Anne Norberg. De holdt Guldbryllup i Christiania 29. Juli 1884.

Børn :

1. Anna Cathinka Heyerdahl, f. 15. Juli 1839, gift med Oscar Meltzer, f. 18. Dec. 1822, Toldkontrollør i Fredriksstad. — 2. Maria Heyerdahl, f. 13. Juni 1841. — 3. Fanny Andrea Heyerdahl, f. 29. Jan. 1844, gift 1870 med Edvard Christopher Stang, f. 21. Aug. 1840, Student 1860, theol. Kandidat 12. Dec. 1866 med *haud ill.*, blev 1869 personel Kapellan i Aremark og 1876 Sognepræst til Mo i Thelemarken, 1887 til Slømdal; Søn af Jens Peter Jensen, Garver paa Fredrikshald, der antog Navnet Stang, og Cathrine Maria Krogh.

12. Isach Lange Kobro.

fra 1843—1855, se Sognepræster til Manger.

13. Johan Nicolai Lieske.

Søn af Kjøbmand i Bergen af samme Navn og Maria Blaauw, f. i Bergen 30. Juli 1812. Blev privat undervist af daværende residerende Kapellan til Lindaas Jens B. Halvorsen, og senere af Rektor Holmboe i Bergen, ved hvis Latinskole han underkastede sig Tentamen og blev Student 1831 med *laudab.*, tog theol. Examen 27. Mai 1837 med samme Karakter. Efter i 9 Aar at have været Privatlærer i sin Fødeby, blev han 22. Dec. 1846 Sognepræst i Bindalen og 8. Juni 1855 til Hosanger; fik Afsked med Pension 30. Aug. 1880, † i Bergen 11. Jan. 1892.

Gift 1) 20. Aug. 1839 med Randine Christine Michelsen, f. 7. Dec. 1807, † 12. August 1867, Datter af Skomagermester Otto Nevermann Michelsen og Anne Margrethe Stichwe. 2) 7. Decbr. 1869 med Anne Margrethe Michelsen, f. 15. Sept. 1817, Søster til hans 1ste Hustru.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Maria Blaauw Lieske, f. 7. Juli 1840, gift 6. Juli 1865 med Kjøbmand Julius August Bentzon. — 2. Otto Nevermann Lieske, f. 26. Jan. 1844, Fuldmægtig hos Harper & Co. i Christchurch, New Zealand, gift 4. Dec. 1879 med en Irlænderinde. — 3. Johan Nicolai Lieske, f. 10. Marts 1846, Assistent ved Bergens Fattigvæsen, gift 25. Nov. 1876 med Amalia Constance Silchenstedt. — 4. Anna Margarethe Stichve Lieske, f. 1. Septbr. 1847, gift 12. Mai 1869 med Kjøbmand Albert Blytt, — 5. Jakob Blaauw Lieske, f. 21. Mai 1849, Gaardeier og Handelsmand paa Bremanger, gift 1. Juni 1875 med Wibecke Johanne Tornøe.

14. Christian Martinus Schøning.

Født i Stavanger 14. Juni 1847 af Forældrene Rektor senere Provst Lars Olai Schøning, f. 18. Jan. 1819, † 15. Okt. 1893, og Hustru Cathrine Helene

Norman, f. 1818. Gik i Bergens og siden i Stavanger Skole, fik herfra dimitteret exam. art. 1865 (2), exam. philos. 1866 (2), exam. theol. 14. December 1871 (2), pract. 1872 (3). Blev 3. Jan. 1874 udnævnt til Sognepræst til Rauland, 1. Novbr. 1879 til Kateket i Ekersund, 15. Juni 1882 til Sognepræst til Hosanger, blev 13. Marts 1888 Kaldskapellan paa Kongsberg og forflyttedes 14. Novbr. 1892 til Hobøl som Sognepræst.

Gift i Askim Kirke 10. Febr. 1874 med Petra Frederikke Amalie Olsen, f. 10. Decbr. 1849, Datter af Sognepræst Rolf Olsen (se S. 257).

Børn:

1. Signe Schøning, f. 26. Aug. 1876. — 2. Rolf Schøning, † spæd. — 3. Helene Schøning, f. 10. Juli 1880. — 4. Petra Schøning, f. 13. April 1883. — 5. Johanne Schøning, f. 29. April 1885. — 6. Christian Schøning, f. 19. Juli 1887.

15. Johan Lavik.

Født paa Lavik i Exingedalen i Hosanger 4. Aug. 1858 af Forældrene Gaardbruger Johannes Andersen Lavik, f. 27. Febr. 1823, † 6. Decbr. 1887, tilhørende en Slægt, der i flere hundrede Aar har boet paa Gaarden, og Hustru Kari Andersdatter Kythe, f. 29. Juli 1820, en Datterdatter af Eidsvoldsmanden Brynild Gjerager. Gik i Omgangsskolen før Konfirmationen 7. Juni 1874, i Sogndals Folkehøiskole Vinteren 1876—77, i Aars- og Voss' Skole 1878—79 og i Bergens lærde Skole 1879—80, fik exam. art. 1881 (2), exam. philos. 1882 (1), exam. theol. 16. Dec. 1886 (3), pract. Høsten 1887 (2). Var en kort Tid Redaktionssekretær i «Folkets Avis» (Vestlandspostens Christiania-Udgave), blev senere ansat i Bergens Indremission og Bestyrer af Indremissionsskolen. Blev 22. Aug. 1888 udnævnt til Sognepræst til Hosanger. (Se Luth. Kirketid. 1. Sept. 1888. Menneskevennen 1886, S. 146).

Gift i Vestre Molands Kirke 3. Juli 1888 med Gurine Andrea Gauslaa fra Lillesand, f. 29. April 1862, Datter af Smedemester og Skibsrheder Niels Christian Gauslaa og Hustru Gusta Govertsdatter.

Børn:

1. Kari Lavik, f. 21. Mai 1890. — 2. Niels Christian Lavik, f. 3. Sept. 1891. — 3. Augusta Lavik, f. 29. Nov. 1892. — 4. Dagny Lavik og Helga Lavik, Tvillinger f. 31. Juli 1894.

Personelle Kapellaner.

1. Mathias Abel,

fra 1785—1786, se Sognepræster til Etne, S. 92.

D. Hammer.

Indtil Aaret 1622 udgjorde Hammers Præstegjæld et selvstændigt Embede med sin egen Sognepræst. Til Forbedring af Rektors Løn i Bergens Skole udkom samme Aar et kongeligt Rescript af 4. Aug., der henlagde dette Sognekald til Bergens Rektorat mod at Skolens Rektor, der tillige var at betragte som Sognepræst i Kaldet, skulde holde tvende «duelige og gudfrygtige» Kapellaner, hvoraf den ene som Rektors Vicarius kaldtes Vice-Pastor. Denne Indretning tog sin Begyndelse i 1638 og varede til Aaret 1663, da det ved et kongeligt Rescript af 4. Juni fastsattes, at Hammers Sognekald skulde fraskilles Rektoratet i Bergen og udgjøre et selvstændigt Embede mod at Sognepræsten skulde afgive til Rektoren 80 Rdr. i aarlig Afgift. Da Rektoren følte sig meget brøsthøldig med en saadan Afgift, udkom et kongeligt Rescript af 12. Febr. 1685, hvorefter Hammers Sognekald ved forefaldende Ledighed igjen skulde falde tilbage under Rektoratet. Hermed havde det sit Forblivende til 1749. Skolens Rectores, som i de Tider efter den bestaaende Lovgivning altid maatte have underkastet sig theologisk Examen, var dels uden, dels med præstelig Vielse, og forrettede de i saa Tilfælde ikke sjelden som Sognepræster i Kaldet. Dette maatte have en mindre heldig Indflydelse paa Latinskolens Anliggender, ligesom Kaldets Almue ugjerne saa en saadan Indretning vedligeholdt, hvorved Embedets Indtægter kom dem tilgode, som saare lidet havde med Kaldets Bestyrelse at gjøre. Ved Rektor Høyers Død udkom et kongeligt Rescript af 5. Dec. 1749, der ikke alene delte Kaldet i to Sognekald, nemlig Hammers Sognekald med Sognene Hammer, Mæland, Alversund og Aasene Kapel, og Hosanger Sognekald med Sognene Hosanger, Sæim og Mo, men ogsaa hævede al Forbindelse med Bergens Rektorat, saa at vedkommende Sognepræster alene havde at svare respektive 180 og 120 Rdr. i aarlig Afgift til Rektor, uden at denne forøvrigt havde noget at gjøre med Embedernes Bestyrelse. Denne Afgift, der i den senere Tid erlagdes til Latinskolens Kasse, blev ved Lov af 8. Dec. 1859 ophævet og bortfaldt fra 1. Juli 1860.

Sognepræster.

I. Hans Henrikssøn

var 1527 Sognepræst ved Vor Frue eller St. Mariæ Kirke i Bergen, da han samme Aar med Kapitlets Tilladelse leiede en af Kirkens Kaalgaarde til en Kjøbmand sammesteds. Hvad Tid han ansattes som Sognepræst til Hammer er uvist. Inidlertid sees han at have været der 1558, og var han da tillige Kannik i Bergen. Han antages at være død 1562.

Gift med Gjertrud , der 1570 var gift med Anders Pederssøn Hammer, Sognepræst i Kvindherred. S. 212. Cfr. Norske Magazin, 1ste Bind, S. 366, 576, 591.

2. Jacob Christensøn

fra Viborg, havde studeret i Kjøbenhavn, Wittenberg og Paris; blev 1561 Skolemester (Rektor) ved Bergens Skole, men fratraadte denne Bestilling ved Paasketider 1562. Blev samme Aar Sognepræst til Hammer, men blev ved Kapitlets Dom af 29. Juli 1563 afsat, da han havde forfalsket et kongeligt Brev til Fordel for sig selv. Da Sagen senere ogsaa blev forhandlet ved den civile Ret, blev han den 7. Aug. s. A. dømt fra Liv, Ære og Gods, men benaadet ved Lehnsmanden Erik Rosenkrantz's Forestilling mod at erlægge en Mulkt af 100 Rdr.

Gift med Sigrid Monsdatter.

Cfr. Norske Magazin, 1ste Bind, S. 201, 203—205, 210, 212, 216—219, 221, 230, 234, 238, 268. A. C. Bang: Den norske Kirkes Hist. i 16. Aarh. S. 48 ff.

3. Mag. Jørgen Erikssøn,

fra 1564—1571, se Slotspræsterne S. 59.

4. Bertel Christoferssen Størch

var fra 1568 personel Kapellan hos Mag. Jørgen Erikssøn, medens denne var fraværende i Udlandet og blev Sognepræst her 1571. Det er maaske ham, der i nogen Tid forrettede som Slotspræst i Bergen (S. 161). Døde 1599.

Gift 8. Nov. 1571 med en Søster af Mag. Jørgen Erikssøn's første Hustru, og havde med hende Datteren Laurentia, der først blev gift med Henrik Hanssen, Sognepræst til Vikør, og efter dennes Død med Eftermanden i Vikør Bjørn Koch. Cfr. Norske Magazin, 1ste Bind, S. 399, 444. Miltzow's Presbyterol. S. 46.

5. Jens Pederssøn.

Født 1552 ved Stavanger; studerede udenlands. Blev Sognepræst 1599 og var nogen Tid Provst i Nordhordland; døde 1605.

Det maa formodentlig være denne, der af Christopher Frimann opføres som Hr. Jens 1600. Ogsaa Frimann anfører, at han var Provst. Nr. 6 har han ikke kjendt.

6. Mag. Jens Jørgensen.

Fra 1605—1608, da han blev Sognepræst i Stavanger. Er maaske Søn af Stavanger Biskop Jørgen Erikssøn og er formentlig identisk med den Jens Jørgensen, der paa Grund af Sygelighed nedlagde sit Embede omtr. 1619 og blev Kjøbmand sammesteds, da han ved kongelig Skrivelse af 2. Jan. 1620 erholdt som saadan Skattefrihed indtil en aarlig Indtægt af 200 Rdr. for sig og Hustru.

Ifølge Biskop Anders Mikkelsen Koldings Optegnelser skrev han paa sine Visitatser fra Haus Præstegjæld til Hr. Poul i Evindvik den 12. Apr. 1608 at Johannes Georgii er kaldet til Præst i Stavanger. Menigheden (i Hammer) bad Biskopen om Mag. Peter Broch, Rektor i Bergen, til Eftermand, hvilket han ei vilde negte dem.

7. Peter Broch,

fra 1608—1615, se Sognepræster til Domkirken, S. 48.

8. Anders Anderssen Buch,

se Sognepræster til Voss.

9. Jørgen Sørenssen,

fra 1615—1638. Blev ved Kongebrev af 24. Juli 1630 tilpligtet at erlægge 160 Rdr. til St. Jørgens Hospital i Bergen for Leiermaals-Forseelse med sin Tjenestepige. I hans Embedstid udkom Rescript af 4. Aug. 1621, der henlagde Hammers Sognekald til Bergens Rektorat, men det kom først ved hans Død 1638 til Anvendelse.

10. Mag. Engelbreckt Jørgensen,

fra 1638—1647, se Sognepræster til Domkirken, S. 49.

11. Mag. Arnoldus de Fine,

fra 1647—1663, se Sognepræster til Fane, S. 279.

12. Anders Garmann.

Broder til Sognepræst i Os Chr. G. (S. 261), f. i Bergen 1641 af Forældrene Herman Garmann, Generaltoldforvalter sammesteds, † 1674, og Margrethe Andersdatter Buch. Deponerede fra Bergens Skole 1657; reiste udenlands og studerede blandt andet ved Universitetet i Franeker i Holland. Ved sin rige og formaaende Fader blev han endog førend han havde opnaaet Myndighedsalder 4. Juni 1663 udnævnt til Sognepræst til Hammer, der ved Rescript af 4. Juni samme Aar blev skilt ved den Forbindelse, hvori dette Kald i længere Tid havde staaet til Rektorerne ved Bergens Skole, mod at nu Sognepræsten skulde afgive 80 Rdr. i aarlig Afgift til Forbedring af Rektorerens Løn. Den halve Afgift blev han endog i 1677 befriet for, da den blev lagt paa Sognepræsten til Manger. † 1704, begr. 26. Nov.

Gift 1) med Kirsten Smith, † 1674, begr. 14. Dec., Datter af Hans Hansen Smith, kongl. Kommissarius og Assessor i Overhofretten i Norge, adlet

1676 med Navnet Lillienskjold, † 1681, og 1ste Hustru Margrethe Jonasdatter (Mechelborg). 2) 5. April 1676 i Bergen med Thale Sophie Johannesdatter Lucht, der overlevede ham uden Børn. † i Bergen 1719.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Margrethe Garmann, begr. 3. Juni 1733, gift 1) med Peder Andersen Ulveberg i Sogndal, Søn af Anders Feddersen eller Ullenberg (Peder Andersen Ullenberg nævnes i en Krigsretssag 14. Juni 1682 som Foged i Ytre og Indre Sogn i Forening med Hans Brun (se Militærjustits). 2) med Peder Pederssen Hanning, Sognepræst til Sogndal. — 2. Anna Garmann, trolovet 17. August og gift 6. Okt. 1686 med Christen Henrikssen Urdahl, pers. Kap. til Hammer, se S. 349. — 3. Cathrine Garmann, † 30. Decbr. 1719, gift 12. Mai 1696 med Trude Henriksen Nitter, Provst og Sognepræst til Kjølving i Finmarken, Broder til Henrik Nitter, Sognepræst til Jostedal; en Søn kaldte sig Garmann. (Se D. Thrap: Efterretninger om nordenfjeldske Præster i Slutningen af 17. Aarh., S. 5. Luth. Ugeskrift 1892). — 4. Else Marie (Marie Christine?) levede 1687, † før 1731.

13. Mag. Rudolph Burennæus.

Søn af Johan Rudolph Burennæus, Landsdommer over Fyen og Lange-land, og Cathrine Bayer. Han var en Fætter til Sophie Amalie Moth, kom 1687 i Odense Skole og deponerede 1689, tog Attestats 1692, drog til Kiel, Wittenberg og andre udenlandske Universiteter til 1694, blev 1695 Konrektor i Bergen og er saaledes en af Holbergs Lærere. 19. Mai 1696 blev han Magister. Han var en vel studeret Philolog og ikke uheldig Digter i det latinske Sprog. Efter Bergens Ildebrand 19. Mai 1702 forlod Rektoren Mag. Søren Lintrup Byen, og Burennæus blev 18. Okt. 1704 udnævnt til hans Eftermand. Han havde ved Branden mistet al sin Eiendom — deriblandt et betydeligt Bibliothek — men var nu saa heldig at faa Hammer Sognekald tillagt Rektoratet, fra hvilket det havde været skilt siden 1663. Han lod sig ordinere og udførte Præstetjenesten i sit Kald paa Høitiderne og stundom ellers. Han døde 17. Jan. 1708.

Gift med Karen Edwardsdatter, † 1757, begr. 16. Septbr., Datter af den bekendte Konrektor Edvard Edwardsen, † 1695, og hans 2den Hustru Christense Ottesdatter Schreuder, † 1684. Se Biogr. Lex., III, S. 259.

Hadde mindst 3 Børn:

1. Else Margrethe B., † 1720, g. m. Sognepræst Hans Frich til Nyvaag. — 2. Christense B., g. m. Jens Brun i Bergen. — 3. Marie B., g. 1728 med Veier og Maaler Joachim Herman Petersen i Bergen.

Han udgav 1699: *Epigrammata sacro-profana et serio-jocosa.*

14. Mag. Erik a Møinichen.

Søn af Mag. Jens Mortensen Møinichen (se Sognepræsterne til Nykirken, S. 109), er født paa Bodø 1672. Deponerede fra Kjøbenhavns Skole 29. Mai 1693, blev Alumnus paa Borchs Collegium, overtog 1702 Konrektoratet ved Bergens Skole, hvis Rektor han blev efter Burennæus' Død 1708, og samme Aar Magister 16. Mai. Ogsaa han lod sig præstevie og forrettede jevnlig i Hammer, hvor han

næsten udelukkende opholdt sig de 10 sidste Aar af sit Rektorat, da han synes ganske at have opgivet Skolegjerningen. Skolens Tilstand i denne Tid var ogsaa maadelig, og det sidste Aar han levede var der kun 1 Discipel i Mesterlektionen. Han døde 1728, begr. 2. August.

Gift 24. Juli 1704 med Abel Sophie Lem, begr. Jan. 1771, Datter af Vice-Byskriver Ludvig Lem og Gertrud de Fine.

4 Børn kjendes:

1. Gjertrud Sophie M., f. 1704, † 2. Okt. — 2. Jens M., f. c. 1706, † 20. Mai 1790, Prokurator paa Vegø. g. Anna Cath. Hiermann, formentlig begr. 24. Decbr. 1743. — 3. Henrich M., Byfoged i Bergen, Eier af Alversund. 1) g. m. Beate Laxe; 2) — — Collin. — 4. Ludvig M., † ung.

Se Bernhoft: Kirkelig Kalender 1875, S. 51. Erlandsen: Tromsø, S. 115. Nyerup, S. 415, opregner Titlerne paa hans 4 udgivne Skrifter, samtlige af medicinsk Indhold.

De følgende Rektorer lod sig ikke ordinere.

15. Jens Bergendahl.

Født 3. Marts 1713 i Bergen, hvor Faderen Hans Bergendahl var Kjøbmand. Moderen Agnete Holtermann, † 1775. Blev opdragen hos Bedstefaderen Mag. Jens Bergendahl, Sognepræst til Korskirken og undervist af Kandidat Jochum Krondahl, siden af sin Farbroder Søren Bergendahl paa Haus. Kom 1730 i Bergens Skole og blev derfra dimitteret 1736; blev som Student Huslærer hos Provst Niels Leganger i Os og derefter hos Sørenskriver G. B. Jersin i Indre Sogn, indtil 1740, da han samme Aar tog theol. Examen 10. Juli med *non contemn.* Blev 2. Decbr. 1741 personel Kapellan til Lyster og 31. August 1742 ligesaa til Nykirken i Bergen. Ved Hammer Kalds Deling blev han under 5. Dec. 1749 Sognepræst her. Døde 2. Juli 1782.

Som Kapellan ved Nykirken kom han i Strid med den myndige Ole Tide- mand, som da var residerende Kapellan, men var forøvrigt en godmodig og venlig Mand, der i Hammer aagrede troligen med det ham betroede Pund.

Gift 1) 4. Febr. 1744 med Maren Hoffman Krog, † 1747, begr. 9. Jan., uden Børn, Datter af Christen Krog, personel Kapellan i Lindaas. 2) med Karen Kristine Ruus, f. 1732, døbt 22. Septbr., † 10. Sept. 1813, Datter af Morten Ruus, Sognepræst til Voss.

Børn:

1. Hans Bergendahl, f. 1752, † 25. April, Sognepræst til Hammer, se ndf. — 2. Morten Ruus Bergendahl, f. 1754, døbt 22. Sept., forlod Landet som Sømand og der hørttes ikke mere fra ham. — 3. Jens Bergendahl, f. 1756, døbt 19. Febr., residerende Kapellan til Borgund, senere Sognepræst til Flækkefjord. — 4. Maren Hoffmann Bergendahl, f. 1758, døbt 9. Mai, † ung. — 5. Thomas Nicolay Bergendahl, f. 1760, døbt 11. Febr., † s. A. — 6. Bentea Magdalena Bergendahl, f. 1765, døbt 12. Juni, † s. A. — 7. Agnete Maria Bergendahl, f. 1767, døbt 23. Januar, † ugift i Bergen.

16. Gert Geelmuyden.

Født 22. Juli 1724 paa Haus, hvor Faderen af samme Navn var Sognepræst. S. 262. Undervist i Hjemmet af forskjellige Lærere kom han 1743 i Bergens Skole og blev dimitteret af Faderen 1747, tog 16. Febr. 1751 theol. Examen med *non contemn.* Ansattes 30. Marts 1764 som Kapellan hos Faderen, der var bleven Sognepræst til Os og blev 9. Oktbr. 1782 Sognepræst til Hammer, hvor han døde 11. Juni 1787.

Var lidet duelig som Præst og derhos ufredsommelig som Kapellan i Os, hvor han boede paa Gaarden Moberg. Han blev endelig af Biskop Tidemand indstillet til Kapellan, noget som Pontoppidan flere Gange havde afværget i sin Embedstid. Da han ved Faderens Død i 1780 var ledig, og ingen Sognepræst i Stiftet vilde kalde ham, reiste hans Hustru til Kjøbenhavn, for at sollicitere for sin Mand, som da var i en Alder af 58 Aar og over 18 Aar gammel Kapellan, og det lykkedes hende omsider at opnaa sit Ønske.

Gift 1) med Else Eleonora Schenkel, Datter af en Værtshusholder Adam S., i Helsingør. 2) 6. Novbr. 1766 med Ingeborg Cecilia Møller, Hestnesøren i † 29. Juni 1795, Datter af Gjæstgiver og Handelsmand paa Nordfjord Dines Møller.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Adam Schenkel Geelmuyden, f. i Danmark 1753, Student, blev 1792 Lærer ved Fattigskolen «Betlehem» i Bergen, † 4. Juni 1805, sindssvag.

Af 2det Ægteskab:

2. Anne Dorthea Geelmuyden, f. i Os 1767, døbt 24. Septbr., gift med Gaardbruger Lars Knudssen Haaland i Alversund. — 3. Else Eleonora Schenkel Geelmuyden, f. 1772, døbt 13. Marts, † 30. Mai 1774. — 4. Gert Geelmuyden, f. 1775, døbt 11. August, skal være bleven Officier i preussisk Tjeneste og Pladsmajor i Wittenberg, var gift og efterlod sig 2 Børn. — 5. Marie Charlotte Geelmuyden, f. 1780, døbt 28. Septbr., † 10. Novbr. 1859, gift 1798 med Skipper og Lodsoldermand Meinert Petersen i Skudsnæs, f. 2. Juli 1769, † 30. Oktbr. 1858.

17. Jørgen Peter Høegh.

Født 13. April 1747 i Holmedal, hvor Faderen Hans Jørgensen Høegh, der døde som Sognepræst til Herø, var Kapellan. Blev Student 1765 og theol. Kandidat 1767. Efter at have været Huslærer paa forskjellige Steder, blev han 4. Oktbr. 1775 residerende Kapellan i Kinservik og 19. Oktober 1787 Sognepræst her, hvor han døde 24. Mai 1792. Hans Hustru var fra Danmark og hed Sofie Andrea. Hun overlevede ham uden Børn.

18. Hans Bergendahl.

Døbt 25. April 1752, Søn af den ovennævnte Jens Bergendahl. Blev 7. April 1779 personel Kapellan hos Faderen i Hammer, 3. Januar 1783 residerende Kapellan til Haus og 7. September 1792 Sognepræst her. Resignerede paa Grund af Alderdomssvaghed 16. April 1825 med 300 Spd. i aarlig Pen-

sion af Eftermanden. Døde 17. April 1830. Var lidet anseet som Præst, men venlig og godmodig.

Gift 1) med Margrethe Marie Kahrs, født i Bergen 6. Dec. 1754, begr. 23. Novbr. 1785, † uden Børn, Datter af Kjøbmand Søren Kahrs og Margrethe Marie Friele. 2) med Bergitte Friele, født 2. Marts 1755, † 6. April 1837, Datter af Daniel Friele paa Natland i Fane og Anne Clausdatter Moritz.

Børn:

1. Margrethe Marie Kahrs Bergendahl, f. 14. August 1792, † ugift. —
2. Anne Moritz Bergendahl, † spæd. — 3. Jens Andreas Bergendahl, † 3 Aar gammel.

19. Lorentz Stibolt.

Født i Kjøbenhavn 13. Jan. 1783. Faderen, Lorentz Peter Stibolt, ansattes senere som Kaptein i Marinen og døde 1788, Moderen Mette Alette Due. Kom 1793 i Trondhjems Skole, hvorfra han blev dimitteret 1798 og erholdt til exam. art. *laudab.*, 2den Examen 1799 og 1800 med Udmærkelse, og 16. Juli 1804 theol. Examen *laudab.* Indtil 1815 opholdt han sig i Danmark, dels som Huslærer i Jylland, dels som Informator i Kjøbenhavn, reiste derefter til Norge, hvor han antog en Huslærerpost hos General, Baron F. Wedel-Jarlsberg. Foretog 1817, for at hjælpe paa sin svagelige Helbred, en Sætur til St. Petersburg, Amsterdam og flere Steder. 10. Jan. 1819 ansattes han som personel Kapellan hos Provst Andreas Wulfsberg i Aamot, blev 17. August 1821 Sognepræst i Tolgen og 24. Sept. 1825 til Hammer; entlediget 29 Aug. 1832 paa Grund af Øiensvagthed. † ugift i Kristiania 26. April 1845 (drukne). Han er digterisk skildret af Elisabeth Welhaven i hendes Bog «Fra Staden og Stranden». Christiania 1881, S. 194 ff. Han var en Original, men en meget dannet Mand, behandlede det franske Sprog som sit Modersmaal og var en stor Fløitespiller. Ved Kroningen 1818 var han en af de 4 Mænd, der kastede Stene i Bispegaarden.

20. Johan Frøchen Dietrichson.

Født 17. Juni 1804 i Bergen, hvor Faderen Berent Frøchen Dietrichson var Kaptein ved Infanteriet († 1810), Moderen Susanne Elisabeth Frøchen († 1839). Han kom 1815 i Bergens Skole, hvorfra han 1823 blev Student med *haud. ill.*, tog 2den Examen med *haud.*, 10. Septbr. 1827 theol. Examen med *laudab.* og *pract.* med *laudab.* Blev 29. Januar 1828 residerende Kapellan til Indviken og 16. Jan. 1833 Sognepræst til Hammer, hvor han døde 22. Novbr. 1858. Han har gjort sig fortjent som en omhyggelig Samler og Opbevarer af alskens Brochurer, Bryllups- og Ligvers og andre Tryksager fra 18de og Begyndelsen af 19de Aarhundrede, der efter hans Død er kommen for Dagen og vil blive benyttet af vore Bibliografer.

Gift 9. April 1828 med sit Sødskendebarn Johanne Elisabeth Frøchen, f. 2. Aug. 1804, † i Kristiania 8 Nov. 1882, Datter af Kjøbmand i Bergen Berent Frøchen og Margrethe Frøchen.

13 Børn, hvoraf 9 døde i en spæd Alder; de øvrige vare:

1. Berent Frøchen, født 2. Oktbr. 1829, Student, † 27. April 1878, som Handelsmand i Bergen. — 2. Elisabeth Margrethe, f. 13. April 1831, gift 28. Juni 1853 med Kjøbmand og Fabrikeier Ole Johan Petersen, f. 12. Marts 1828. — 3. Susanne Elisabeth, f. 14. November 1832, † ugift 28. Oktbr. 1878. — 4. Johanne Elisabeth, f. 12. Novbr. 1840, † ugift, 25. April 1875.

21. Jøns Andreas Holst,

Broder til J. F. Holst, Sognepræst i Finnaas, S. 207 er født i Thronhjøm 7. Juni 1805. Gik først i Byens Realskole og begav sig derefter til Kristiania for under Veiledning af sin ovennævnte Broder at forberede sig til exam. art., som han tog 1825 med *haud ill.* Blev 1828 Adjunkt ved Trondhjems Skole, hvilken Stilling han indehavde til Midten af 1831, da han tog 2den Examen med *laudab.* og 20. November 1836 theol. Exam. med *haud ill.* Var derefter Huslærer hos Provst Johan Christian Vibe i Gausdal, indtil han 21. Jan. 1840 blev Sognepræst i Tolgen og 11. Juli 1860 i Hammer, entlediget 1. April 1878, † 4. Februar 1881 i Stange.

Gift 1) med Fredrikke Louise Vibe, f. 31. Decbr. 1810, † 1843 Søster af ovennævnte Provst J. C. Vibe, Datter af Generalkrigskommissær Niels Andreas Vibe og Margery Kjerulff. 2) 18. Febr. 1845 med Maren Kristine Elisabeth Heyerdahl, f. 9. Januar 1820, Datter af Provst og Sognepræst til Stange Hans Olai Fremming Heyerdahl og Margrethe Marie Schwabe.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Margery Holst, f. 1841, † 1844.

Af 2det Ægteskab:

2. Johan Fredrik Holst, f. 2. Decbr. 1845, Distriktslæge i Ringebo; gift 8. August 1876 med Eugenie Marie Bernhardine Bock, f. 8. August 1852. — 3. Hans Olai Holst, f. 1. August 1847, † 26. Marts 1864. — 4. Marius Holst, f. 1. Juni 1850, Student 1869, Afdelingsingeniør i Statens Veivæsen. Ugift. — 5. Marie Holst, f. 21. Marts 1832, Lærerinde ved Drammens Folkeskoler. Ugift. — 6. Halfdan Holst, f. 30. Juni 1853, Boghandler i Lillesand. Ugift. — 7. Louise Holst, f. 7. Aug. 1855, † 18. Jan. 1876. — 8. Olaf Holst, f. 7. Mai 1856. Præst ved Gaustad Sindssygeasyl. Ugift. — 9. Halvardine Rebekka Fredrikke, f. 14. Decbr. 1858. Ugift.

22. Johan Fredrik Ruge Jørstad.

Født i Faaberg 11. Januar 1842, af Forældrene Foged Østen Jørstad, f. 1793, † 1882, og Hustru Berte Marie, f. Hansen, f. 1796, † 1891. Gik først i Drammens Latinskole, senere i Kristiania Kathedralskole, hvorfra han dimitteredes 1861. Exam. art. 1861 (3), exam. philos. 1863 (3), exam. theol. 9. Juni 1868 (3), pract. 1869 (3). Virkede en kort Tid som Lærer og blev udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst til Thyrgstad, Provst Carl L. P. Wulff, 24. April 1869, forrettede 1875 i Brevik Menighed og var

konstitueret Sognepræst til Eidsvold September 1875 til Mai 1876 efter Eilert Sundts Død, forrettede derpaa i Gol Kald under Ledigheden, og beskikkedes saa til Præst blandt Arbejderne ved Smaalensbanen 1876. Blev 21. Juli 1878 Sognepræst til Hammer.

Gift 1) i Kristiania 18. April 1871 med Tina Julie, f. Borgen, f. 7. August 1847, † 28. April 1886, Datter af Garvermester Hans Arent Borgen og Hustru Ida Amalie, f. Hansen. 2) i Bergen med Charlotte Meyer.

Børn:

1. Øistein Jørstad, f. 19. Febr. 1872 i Thrygstad, cand. jur. — 2. Sigurd Jørstad, f. 3. Juni 1876 i Eidsvold.

I Bladet «Fædrelandet» er indtaget flere Gange 1877—78 Indberetninger om hans Virksomhed blandt Jernbanearbejderne.

Vice-Pastorer.

Saalænge Hammer Kald var lagt under Rektoratet i Bergen, og Sognepræsten tillige var Rektor, bleve hans vices som Sognepræst, udførte af de saakaldte Vice-Pastorer, der bleve kaldte af Rektor under Kongens Stadfæstelse, samt med Forpligtelse til at holde en Huskapellan. Af saadanne Vice-Pastorer nævnes:

1. Peder Monsen eller Mogensén,

kaldet 11. Okt. 1638 af Rektor Engelbrecht Jørgensen med kongl. Stadfæstelse af 16. Juni 1642. Ifølge den mellem dem oprettede Kontrakt, skulde Vice-Pastoren erlægge aarlig til Rektor 80 Rigsdaler i Sølv, men forøvrigt nyde de visse og uvisse Indtægter af Kaldet. Døde 1651.

2. Niels Bugge,

fra 1652—1657, se Sognepræsterne til Selje.

3. Jonas Mechlenborg.

Født i Bergen 1679, døbt 24. Juni, Søn af Jens Jonæsen, resid. Kap. til Korskirken, og Anne Zakariasdatter. S. 96. Blev 1705 Vice-Pastor, kaldet dertil af Rudolph Burenæus og forblev efter dennes Død i samme Stilling under de 2 følgende Rektorer indtil 1732, da han aftraadte, men forblev i Kaldet som Kapellan, og overtog fra 1738 sit forrige Embede, som han beholdt til sin Død 1746.

Gift med Margrethe Kirstine Smith, f. i Bergen 26. Dec. 1692, † 1732, Datter af Borgermester Christen Henningsen Smith og Anne Hansdatter Ruus. Havde Datteren Anne, f. 1715, † 18. September 1800, gift med Morten Ruus, Sognepræst til Voss (se der).

4. Morten Ruus,

fra 1732—1738, se Sognepræsterne til Voss.

5. Jens Bruun,

fra 1739—1749, se Sognepræsterne til Aurland.

Residerende Kapellaner.

Det residerende Kapellani blev oprettet ved kgl. Resolution af 21. April 1860. Ved Resolution af 22. Nov. 1884 skiltes Alversund og Mælands Sogne fra Hammer og oprettedes i Forbindelse med Sæims Sogn af Hosanger til et eget Sognekald Alversund, til hvilket den residerende Kapellan fra 1. Januar 1885 overgik.

1. Johan Carsten Emil Kierulff,

fra 1860—1862, se Sognepræsterne til Stordø. S. 241.

2. Thomas Frederik Weibye Barth.

Født 30. Nov. 1820 i Hjelmelands Præstegjæld, hvor Faderen af samme Navn da var Kompagnichef, senere Overtoldbetjent i Kristiansand og derefter i Kristiania, Moderen Anne Cathrine Sunde. Blev Student 1842 med *haud ill.* og theologisk Kandidat 30. Mai 1848 med samme Karakter. Ansattes 1850 som Lærer ved Arendals Middel- og Realskole, blev 1855 Lærer ved Kristiania Borgerskole, 1856 Lærer og Inspektør ved Almuskolerne i Frederikshald, 1861 Klokker og Almuskoleinspektør paa Kongsberg, 18. Juli 1863 residerende Kapellan i Hammer, 8. Novbr. 1870 Sognepræst til Avaldsnæs, 22. Decbr. 1871 Provst i Karmsunds Provsti, 26. Mai 1877 Sognepræst til Silgjord og 22. Mai 1885 i lige Stilling til Fjære. (Se M. Sundt: Stamtavle over Familien Barth).

Gift 16. Juli 1857 Elisabeth Nikoline Sandberg, f. 26. Septbr. 1833, Datter af Søløitnant senere Postmester i Arendal Jørgen Flood Sandberg og Laurentze Fredrikke Wille.

Børn:

1. Anne Cathrine Barth, f. og † 1858. — 2. Laurentze Fredrikke Barth, f. paa Fredrikshald 15. Oktober 1859. — 3. Thomas Fredrik Barth, f. og † paa Kongsberg 1861. — 4. Anne Cathrine Barth, f. i Alversund 7. Novbr. 1865. — 5. Elisabeth Nikoline Barth, f. sammesteds 7. August 1867, gift 16. Januar 1891 med Ragnvald Nyqvist, Læge i Kristiania. — 6. Jørgen Flood Sandberg Barth, f. i Alversund 23. Febr. 1869, Student 1867, Tekniker, ansat i Jernbanevæsenets Tjeneste. — 7. Thomas Frederik Weibye Barth, f. i Alversund 31. Marts 1870, Student 1889, Ingeniør.

2 Prædikener af ham er trykte i W. Hansteens Samlerpostille «Sandhed til Salighed» 1886.

3. Johan Einar Unger,

fra 1871—78. Se Sognepræsterne til Kvindherred. S. 218.

4. Christian Abel Isaachsen,

fra 1878—84. Se Sognepræsterne til Alversund. S. 351.

Personelle Kapellaner.**1. Christofer Andersen,**

fra 1560—1568, se Sognepræsterne i Ulvik.

2. Jakob Mand,

fra 1608—1612, se Sognepræsterne i Lindaas.

3. Abel Rasmussen,

ordineret i Bergen 25. Novbr. 1612 som Kapellan hos Peter Broch, se Sognepræsterne til Tysnæs. S. 245.

4. Knud Nielssen Bang,

ordineret 24. August 1614 som Kapellan hos Peter Broch, se Sognepræsterne til Selje.

5. Oluf Steffensen,

fra 1616; blev 1618 afsat for Leiermaal.

6. Jørgen Jakobsen,

fra 1626—1647.

7. Peder Olsen,

nævnes som Medtjener hos Peder Mogensen 1643.

8. Hans Jensen Daberg,

fra 1667, se Sognepræsterne til Fane. S. 281.

9. Erik Jensen,

fra 1668—1680.

10. Lars Michelsen (Laurentius Michaelis) Grøtcher,

f. c. 1649; Student fra Bergens Skole 1669, var nok en Søn af Tolder Lenert Larsen G. og 1ste Hustru Anna Michelsdatter. Var, samtidig med ovennævnte Erik Jensen, Kapellan, døde formentlig 1700.

Gift 15. December 1680 med Karen Hansdatter Lucht, Søster til Sognepræst Anders Garmans 2den Hustru. S. 341.

Børn:

1. Lenert Grøtcher, f. 1682, † 1683. — 2. Lenert Grøtcher, f. 1690, Student fra Bergen 1709, † 15. Marts 1717 som 1ste Lektiehorer ved Bergens Skole. Gift med Clarchie Dodt, † 1741, begr. 7. Febr.

11. Christen Urdahl.

Født 1651 i Sogn, hvor Faderen Henrik Reiersen Urdahl var Sognepræst til Aurland. Student fra Bergen 1670. Tog theol. Examen 11. Juni 1674 med *mediocris*, ansattes 1682 som Kapellan i Hammer, og døde i denne Stilling 1780, begr. 7. Novbr.

Gift 6. Oktbr. 1686 med sin Sognepræsts Datter Anne Cathrine Andersdatter Garmann.

Børn:

1. Henrik Urdahl, f. 1687, døbt 11. Oktbr. † 1688. — 2. Anders Urdahl, f. 1689, døbt 19. Juni, Student fra Bergen 1709, † ung. — 3. Kirsten Urdahl, f. 1691, døbt 17. Juni, † ung. — 4. Henrik Urdahl, f. 1693, døbt 29. Septbr., † s. A. — 5. Johanne Urdahl, f. 1695, † s. A. — 6. Hans Henrik Urdahl, f. 1696, døbt Palmesøndag (5. April), Student fra Bergen 1716, blev Klokker til Strømsø 1731. — 7. Thale Kirstine, f. 1701, gift 1) 15. Mai 1733 med Kjøbmand i Bergen Hans Hansen Rafnsberg, † 1738, Præstesøn fra Finnaas, 2) 6. Febr 1742 med Styrmand Michael Steen.

12. Lars Werlös.

Født 28. Aug. 1704 i Tingsted paa Falster, hvor Faderen Peder Lauritzen Werlös var Sognepræst; Moderen Anne Marie Plum. Deponerede 1728 fra Nykjøbing Skole, tog 29. Januar 1732 theol. Examen med *haud ill.* Blev 25. Mai 1736 personel Kapellan i Vikedal, 3. Jan. 1738 i Fjælberg og 10. April 1739 i lignende Stilling i Hammer. Døde strax efter at være gift paa Stordø, den 12. August 1740.

Gift 10. August 1740, med Anne Erlandsdatter, f. 1721, Præstedatter fra Fjælberg, (se der) der 20. Oktober 1745 blev 2. Gang gift med daværende Søløitnant Christian Nicolai Aboe, født ved Molde 18. Marts 1718 og død i Stavanger som Inrulleringschef 20. Juli 1789.

13. Benjamin Olrich,

fra 1746—1749, se Sognepræsterne til Askevold.

14. Hans Bergendahl,

fra 1779—1783, se Sognepræsterne. S. 343.

15. Hans Daae,

1831, se residerende Kapellaner til Korskirken. S. 101.

16. Rasmus Elias Marius Lampe,

fra 1865—70, se Sognepræsterne til Volden.

17. Søren Georg Daniel de Fine Krogh,

fra 1870—76, se de residerende Kapellaner til Lindaas. S. 379.

14. Hans Kristian Hoff,

fra 1877—78, se Sognepræsterne til Sunelven.

VI.

Nordhordlands Provsti.

A. Alversund.

Ved kgl. Resolution af 22. Nov. 1884 blev bestemt, at det residerende Kapellani i Hammers Præstegjæld skulde nedlægges, og Alversunds Præstegjæld oprettes fra 1. Jan. 1885. Til dette lagdes Sognene Alversund og Mæland af Hammer og Sæim af Hosanger. Sognepresten i Alversund tillagdes de indløste og uindløste Jordafgifter af Gaarde inden Præstegjældets Grændser, som tidligere havde været henhørende under Hammer og Hosangers Sogneprester, samt de indløste og uindløste Jordafgifter som indtil Resolutionen havde tilligget Hosangers Sogneprestembede i Lindaas Præstegjæld. Den tidligere Kapellangaard for Hammer Nedre Tvet blev Præstegaard for det nye Sognekald. Se Norsk Lovtidende 1884, S. 340.

Sogneprester.

I. Christian Abel Isaachsen.

Født i Mandal 14. April 1839, Søn af Prokurator Daniel Peter Christian Isaachsen, f. 16. Jan. 1802, † som entlediget Sorenskriver 23. Marts 1882, og Cecilie Marie Wattne. Han blev privat dimitteret og fik exam art. 1861 (2), exam. philos. 1862 (2), exam. theol. 10. Dec. 1869 (3), pract. (2), blev 29. Febr. 1872 udnævnt til personel Kapellan hos Sogneprest Carl Hansen til Tvet, 4. Mai 1878 til resid. Kapellan til Hammer og blev ved dette Embedes Nedlæggelse Sogneprest til det nyoprettede Alversunds Sognekald 18. Nov. 1884. Her fandt han sin Død 11. Mai 1893 paa Embedsreise, idet hans Hest løb ud og Kjøretøiet væltede.

Gift med Magdalene Dorothea Hansen, f. 2. Marts 1855, Datter af Provst Carl Hansen (se Sognepresterne til Lyster).

Børn:

1. Elisabeth Isaachsen, f. 22. Juli 1876. — 2) Olga Borghild Isaachsen, f. 7. Nov. 1879. — 3. Ragna Isaachsen, f. 6. April 1885. — 4. Herman Isaachsen, f. 2. Juni 1892.

Hvad han har skrevet findes hos Halvorsen, III, S. 106. Hans betydeligste Arbejde er «Det Skjønne i Christendommens Lys, Studier over Guds billedets Skjønheds-ide; dens Forhold til det Sande og Gode». Bergen 1889. Digte og Salmer af ham findes i forskellige Blade og i en liden Samling: «Længsel og Haab», Christiania 1871.

2. Hans Jakob Borse Geelmuyden.

Født i Alversunds Sogn 10. Decbr. 1855 af Forældrene Udskiftningsformand Knud Geelmuyden, f. 21. Okt. 1823, og Hustru Ida Wilhelmine Charlotte Amalie Kühle, f. 18. Mai 1825. Fik ex. art. 1882 (3), ex. philos. 1883 (1), ex. theol. i Dec. 1885 (2), pract. 1886 (2). Han blev derpaa udnævnt til personel Kapellan i Stokke 1886, kaldet til Sømandspræst i Buenos Ayres 1888, udnævnt til Sognepræst i Alversund 28. Okt. 1893.

Gift i Korskirken i Bergen 9. Sept. 1887 med Thora Malvine Prahls Beyer, f. 12. December 1862, Datter af Bogtrykker i Bergen Johan Jacob Dekke Beyer og Thora Malvine Prahls. Ingen Børn.

B. Herlø.

Ved kgl. Resolution af 26. Aug. 1868 blev bestemt, at Herlø Annex til Manger Præstegjæld skulde fraskilles og danne et eget Sognekald, der efter senere Resolution blev oprettet fra 1. Okt. 1869 (se Departementstidende 1869, S. 547).

Sognepræster.

1. Jens Stub Irgens,

fra 1869—1875, se Sognepræster til Fane, S. 287.

2. Wilhelm Nicolai Pedersen,

Født i Bergen 1. Nov. 1842, Søn af Kjøbmand Iver Pedersen, f. 1787 paa Rennese, † 1850, og Catharine Asbjørnsdatter, f. 1803 paa Tofte i Hallingdal. Han tog efter privat Dimission exam. art. 1864 (4), exam. philos. 1865 (3), exam. theol. 11. Juni 1870 (3), pract. 1871 (3), blev 29. April 1871 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst W. Magelssen paa Vestre Toten (se Sogndal), 3. Juli 1875 til Stiftskapellan i Bergen, 18. Febr. 1876 til Sognepræst til Herlø. Herlø

Gaard havde hans Fader kjøbt 1841, og han har nu sammen med en Søster overtaget den. Fra 1878 har han uafbrudt været Ordfører i Formandskabet, Formand i Skolekommissionen og Skolestyret og for det Meste i Fattigkommissionen. Fra 1889 har han været Formand i Søndre Bergenhus Amtsskolestyre, siden 1879 1ste Valgmand og hele sin Embedstid Formand i Herlø Missionsforening. Ugift.

C. Manger.

Sognepræster.

1. Jørgen Henrikssøn

var i den katholske Tid Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Bergen, eller maaske kun Altarpræst, og blev senere Sognepræst til Manger, hvilket han formodentlig var allerede 1522. Forblev i samme Stilling som saadan efter Reformationens Indførelse og var tillige Kannik i Bergen, hvor han residerede. † 19. Nov. 1561. Havde St. Magni Præbende, som efter hans Død ved kgl. Brev af 14. April 1563 blev given Laurits Andersen, Skriver paa Bergenhus.

Gift med Bothilde, der overlevede ham.

Cfr. Norske Magazin, 1ste Bind, S. 193, 196, 198, 257, 310, 591.

2. Hans Halvorsen Sogn,

hvis Fader Halvor Sogn, Absalon Pederssøns Farbroder, døde hos Sønnen paa Manger 3. Juni 1561, var formentlig Kapellan hos Jørgen Henrikssøn, medens denne som Canonicus residerede i Bergen. Blev Sognepræst 1561. Han nævnes som tilstede ved Synoden i Bergen 22. Juni 1569. Han antages at være død omtr. 1597.

Var 2 Gange gift; hans første Hustru maa være død 1570 i Marts; han sees 2den Gang at være gift 3. Sept. 1570, og nævnes 2 af hans Børn af 1ste Ægteskab:

1. Bothilde Hansdatter, f. 1566, døbt 19. Marts. — 2. Christine Hansdatter, f. 1570, døbt 22. Marts.

Cfr. Norske Magazin, 1ste Bind, se S. 70 og Registeret.

3. Christen Madssøn,

fra 1597—1610, da han døde.

4. Albert Albertsøn Graff

blev indskreven som Student i Rostock 1591. Han blev ordineret af Biskop Anders Foss, men hans første Ansættelse kjendes ikke. 1611 blev han Sogne-

præst til Manger. Han opgav sit Embede 16. Marts 1625 paa Grund af Uenighed med Almuen og dennes Klage over ham for Kirkeforsømmelse.

Gift med Karine Poulsdatter, Søster til Rasmus Poulsen Brandal, resid. Kapellan til Ulfsten.

5. Johan Johansen Stæckhof.

Nævnes 1625, † 1643. Erholdt 29. Dec. 1632 kgl. Konfirmation paa et Mageskifte mellem en Præsteskabet tilhørende Gaard Indre Morken og den Kirken tilhørende Indre Mangersnæs. (N. Rigsregistr., VII, S. 445).

6. Jonas Elofsøn

var antagelig fra Flakstad *) «prope Finmarchiam». Studerede i Throndhjem og Helsingør. Deponerede, i 1632 i Rostock, i Kjøbenhavn 1635, blev omtrent 1638 Fjerdelektiehører i Bergens Skole, strax derefter personel Kapellan til Nykirken, 1643 Sognepræst til Manger, hvor han døde 1666.

Gift med Margrethe Ovesdatter, der overlevede ham og ved hans Død gav 8 Kør til Manger Kirke for Vedligeholdelse af hans Gravsted. Hun var Datter af Ove Jensen, Borgermester i Bergen og Karen Mouritsdatter Bosted.

Børn:

1. Elovius. Student 1682. Han antog tilligemed sine Sødskende Familienavnet Manger og er Slægten Mangors Stamfader. — 2. Ove Manger, nævnes 1685 som Student. — 3. Hans Manger, † 1734 (begravet 18 Febr.) som Eendomsbesidder i Sogndal 78½ Aar gammel. — 4. Karen Manger, gift med Niels Pedersen Haar, f. omtr. 1668, Student 1693, Cand. theol. 11. Mai 1696, Sognepræst til Taarup i Viborg Stift 2. Sept. 1699, † 24. Juni 1712.

Efter Jonas Elofsens Død blev Enken gift med Peder Hansen Schreuder, Sognepræst til Eid (se denne).

7. Mag. Hans Hanssen Blix.

Søn af Hans Lauritzen Blix Sognepræst til Bodø og Ingeborg Svendsdatter. Student fra Throndhjem 1647. Var først personel Kapellan hos sin Fader fra 1654 til dennes Død 1666 og blev af Kongen 26. Jan. 1667 udnævnt til Sognepræst i Manger, hvor han døde 1677. Urigtig hos Erlandsen, der gjør ham til Kapellan i Gilleskaal.

Gift med Kirsten Sophius, Datter af Sognepræst til Gilleskaal Stephan Hanssen Sophius og Sara Larsdatter Krabbe; hun blev begravet samme Dag som sin Mand.

Børn:

1. Hans Blix, f. omtr. 1660, Student fra Bergen 1677, var fra 1692—1705 Foged i Sogn, fra 1700 tillige Vice-Lagmand, blev 1705 Justitiarius ved

*) Se L. Daae, Matrikler, S. 126, A. E. Eriksen, Norske Studenter, S. 45, N. Mag. I. S. 93, Hatting S. 172 (hvor han angives som født paa Søndmøre).

Overhofretten i Christiania, 15. April 1712 adlet med Navnet Blixenkroner, kommitteret i Slotsloven, Justitsraad og endelig Etatsraad; blev 1728 afsat paa Grund af Bestikkelse som Dommer og ilagt en Mulkt af 10,000 Rdr. til gudeligt Brug. Døde 1728 (cfr. Norske Saml. f. S. og H., 4de Bind, S. 312). Var 4 Gange gift. 1) med Elisabeth Munthe, f. omtr. 1666, Datter af Foged i Indre Sogn Christopher Gertssen Morgenstjerne «den Ældre» og Bispedatteren Birgitte Ludvigsdatter Munthe. 2) 1684 med Maren Hansdatter f. 1666, † 1705. Datter af den rige Overtoldbetjent i Bergen Hans Clausen og Ingeborg Pedersdatter Lem. (Dette Ægteskab nævnes ikke i Norske Saml.). 3) 8. Okt. 1709 med Maren Must, Datter af Præsident i Christiania Hans Must og Anne Andersdatter. 4) med Margrethe Alette Wind, Datter af Generalmajor Ove Wind og Alette Margrethe Dorn. — 2. Ingeborg Blix. — 3. Dorothea Blix*), født paa Mangers Præstegaard 11 Febr. 1671, † i Vik 20 Marts 1748, begravet 18. April. Gift 9. April 1704 med Sognepræst til Vik Ludvig Munthe.

8. Michael Hansen Schwartzkopf,

vistnok Søn af Hans Schwartzkopf fra Wismar, der 1629 tog Borgerskab i Bergen og Hustru Abelone. Deponerede fra Bergens Skole 3. Mai 1658. Han var først Præst paa Vardø og blev ved sin Ansættelse som Sognepræst til Manger 18. Apr. 1677 forpligtet til at udrede Halvdelen af de 80 Rdr. aarlig, som Sognepræsten til Hammer Andreas Garmann skulde afgive til Bergens Skoles Rektor. Ved Reskript af 10. Marts 1688 blev det paalagt Stiftets Præster at komme ham tilhjulpe ved denne Afgift. indtil Hammers Kald, der paa denne Tid var fraskilt Rektoratet, blev ledigt og atter kunde henlægges til samme. Han døde 1705.

Gift med en Søster til Confessionarius Dr. theol. Peder Jespersen, Datter af Sorenskriver paa Helgeland Jesper Hansen og Margrethe Pedersdatter Falch.

Børn:

1. Jesper Schwartzkopf, Student fra Bergen 1697, Sorenskriver over Hardanger, gift med Anne Cathrine Smith, f. i Bergen 18. April 1691, † 1777, begr. 4. Juli, Datter af Borgermester sammesteds Christen Henningsen Smith og Anne Hansdatter Ruus, samt gift med Løitnant Wilchen Hiermann. — 2. Hans Schwartzkopf, fra 1709—1726 Sorenskriver i Søndfjord, † 1726, gift. — 3. Isak Schwartzkopf, født paa Vardø 1685 eller 1686 depon. fra Bergens Skole 1704, theol. Examen 16. Jan. 1723 med *laudab.* blev 28. Nov. 1709 Hører ved Frederiksborgs Skole og 24. Marts 1724 Sognepræst til Kregome paa Sjælland, † 10. Marts 1754. Gift 2 Gange: 1) med Clara, † ; 2) 8. Mai 1625 med Maren Andersdatter Høier, † 1740; 3) 22. April 1741 med Helvig Christine Bruun, f. 1725, begravet 23. Oktober 1762. — 4. Apollone Schwartzkopf, gift med Eftermanden i Manger. — 5. Karen Schwartzkopf, † 1747, gift med Johan Widing, Sognepræst til Nykirken i Bergen (S. 110).

*) Kirsten Blix, g. m. Hr. Michael Snog (Se Side 129) hører neppe hid.

9. Otto Edvardssen.

Født 1670 i Bergen, hvor Faderen, den bekjendte Edvard Edvardssen, var Konrektor, † 1695, Moderen Christense Ottosdatter Schreuder. Deponerede 24. Juli 1691 og blev 1699 personel Kapellan i Manger og 15. Mai 1705 Sognepræst sammesteds. † 13. Dec. 1713.

Gift med ovennævnte Apollone Schwartzkopf, f. 1683, † i Hammers Præstegjæld 1758, begr. 13. Juli.

Børnene, der samtlige optog Moderens Familienavn, var;

1. Edvard Ottosen Schwartzkopf, f. 1700, blev Student og var senere Skolemester, Korrektør og Translatør ved Waisenhuset i Kjøbenhavn. † før 1758, bekjendt som Psalmedigter (cfr. Danske Samlinger, 4. B., S. 73). — 2. Michael Schwartzkopf, f. 1702, blev Student 1724, levede i Hammers Præstegjæld 1741, men om hans senere Liv vides Intet, da han ved Moderens Død havde været udenlands i mange Aar. — 3. Peder Jespersen Schwartzkopf, f. 1705, døbt i Lindaa 25. Okt., † i Hammers Præstegjæld 1729, begr. 23. Febr. — 4. Christense Margrethe Schwartzkopf, gift med Kaptein Jens Hjermand, formentlig Søn af Niels Hjermand, Sognepræst til Haus. S. 315. — 5. Otto Schwartzkopf, f. 1714 efter Faderens Død, var sindssyg.

10. Mag. Hans Whitte.

Født 1681 i Thronhjems Stift, hvor Faderen Hans Whitte var Vicepastor til Frosten. Moderen Lucie Stensdatter Meldal. Blev først undervist af Stedfaderen Søren Richardssen Hagerup, der succederede Faderen; kom senere i Thronhjems Skole, hvorfra han dimitteredes 1698. Blev Baccalaur. 24. Mai 1699 og tog 28. Juli 1700 theol. Examen med *haud ill.*, blev 1706 Magister ved Kjøbenhavns Universitet, holdt Forelæsninger med stort Tilløb paa Grund af sin Lærdom og gode Læregaver, samt oprettede en Skole i Kjøbenhavn, hvor ogsaa Modersmaalet, der ellers i Skolerne aldeles tilsidesattes for Latinen, kom nogenlunde til sin Ret. Blev 1710 Skibspræst paa Ostindiefareren «Engelen» og 12. Marts 1714 Sognepræst til Manger. † 10. Marts 1728. Cfr. Petersen: Literaturhist., 4, 74.

Gift 1) 1715 med Anne Maria Madssen, se Johan Madsen, Sognepræst til Lindaas, S. 366. 2) 1727 med Helene Munthe, f. 1702, † 1782, Datter af Ludvig Munthe, Sognepræst til Vik og gift 2) 20 Sept. 1735 med Krigsraad Fredrik Lorents Moduit.

Børn:

1. Hans Severin Whitte, f. i Manger 1716, døbt 20. April, deponerede 1736 fra Bergens Skole, blev 1737 Baccalaur., fik 26. Jan. 1739 ex. theol. (4), samme Aar Hører ved Bergens Skole, 18. Aug. 1747 Sognepræst i Nylarsker paa Bornholm, 26. Sept. 1760 i Aaker sammesteds; † 5. Juli 1786. Gift 11. Sept. 1748 med Cathrine Sophie Seest, f. 1728, † 1797, begr. 29. August, Datter af Jens S. Urtekræmmer i Kjøbenhavn og Johanne Cathrine Kolten. (Cfr. Hundrup: Om de philol. Candidater. — 2. Johan Whitte, f. 19. Marts 1717, residerende Kapellan til Korskirken i Bergen, S. 98. — 3. Wilhelm

Christian Whitte, f. 1718, † i Bergen som afskediget Løitnant 14. Dec. 1795; gift 1) i Lindaas 14. Mai 1772 med Ingeborg Petersen, f. 1736, † 1. Juni 1786, Datter af Branddirektør i Bergen Lorentz Petersen og Anne Kirstine Phaff. 2) med Ingeborg Pedersdatter Brudeknappen i Lindaas. — 4. Hans Mathias Whitte, f. 12. Oktbr. 1722, anden residerende Kapellan ved Nykirken i Bergen, se S. 135. — 5. Henning Frimann Whitte, † ung. — 6. Severin Hagerup Whitte, † ung. — 7. Jakob Whitte, † ung. — 8. Anne Henningia Whitte, † ung.

II. Hans Meyer.

Født 1. Novbr. 1685, Søn af Mag. Edvard Hansen Meyer, Sognepræst i Ørkedalen og Inger Iversdatter Munthe. Deponerede 1705, 20 Juni fra Throndhjems Skole og tog 1708 theol. Examen. Blev 16. Decbr. 1712 personel Kapellan i Ørkedalen og efter Faderens Død 1716 Skibspræst paa Flaaden, hvor han under Tordenskjolds Kommando overvar Blokaden af Gøttheborg og Marstrands Erobring, ved hvilken Anledning han tilligemed Flaadens Officerer tildeltes Medaillen, som blev slagen til Minde derom. Var derefter Hjælpepræst i Throndhjem og blev 14. Mai 1728 Sognepræst til Manger, hvor han døde 20. Febr. 1743.

Gift 1720 med Antonette Augusta From, Datter af Krigsbogholder, Foged i Østerdalen, Jørgen Pedersen From.

Børn:

1. Inger Maria Meyer, † 1743, gift med Jens Bruun, personel Kapellan til Hammer, senere Sognepræst i Aurland. Se der. — 2. Edvard Meyer, † ung. — 3. Jørgen Meyer, † i Bergen 1740. — 4. Edvard Meyer, f. 23. Juli 1727, Sognepræst til Norddalen. — 5. Jørgen Meyer, † ung. — 6. Ludvig Munthe Meyer, † ung. — 7. Helene Sophie Meyer, f. 1735, † paa Mille i Skonevik 26. Juli 1809, gift med Troels Christian Krog, Sognepræst til Skudesnæs, se de residerende Kapellaner til Lindaas. (Biogr. Lex.)

12. David Genrich Schindler.

Søn af Apotheker Povel Christian Schindler og Ingeborg Hedeveg Rode, f. i Kristiania, døbt 13. Febr. 1714, deponerede fra Kristiania Skole 24. Juni 1731 og tog theol. Examen 1735, blev Sognepræst til Manger 1743, men overtog ikke dette Embede, da han 11. Mai samme Aar blev ansat som Sognepræst til Hjørlande i Sjælland, hvor han døde 24. Juli 1786.

Gift 15. April 1744 med Lene Maria Bech, † 9. Februar 1782, se Wiberg I, 643.; Norges Apothekere, Kra. 1889, S. 314.

13. Wilhelm Frimann.

Født paa Selje Præstegaard i Nordfjord 4. Februar 1712 af Forældrene Sognepræst Claus Johanssen Frimann og Anne Pedersdatter Harboe. Noget over 3 Aar gammel blev han faderløs, men blev af Faderens Eftermand Søren Madssen, der ægtede Moderen, tidlig holdt til Bogen; kom 1725 til Morbroderen, Konrektor ved Bergens Skole, Jørgen Harboe, og nød senere Undervisning af

Literaten Ole Camstrup, der dimitterede ham 1729. Efter 28. Juni s. A. at have taget exam. art., drog han tilbage til Selje, da han ikke kunde blive i Kjøbenhavn efter Ildebranden 1728. Han forblev hjemme i 5 Aar og blev af Stedfaderen forberedt til theol. Examen, reiste derpaa til Kjøbenhavn, tog 2den Examen og 1735 theol. Examen. Blev 9. Jan. 1739 personel Kapellan i Selje og 11. Mai 1743 Sognepræst til Manger, indsat den 5. Novbr. af Vice-Biskop, Stiftsprovst Thanch, der ved samme Leilighed indviede den nye Mangers Hovedkirke, efterat den gamle ved Lynild var ødelagt. 1759 nedbrændte ogsaa Præstegaarden, medens han selv og Hustru var fraværende. Alt hans Indbo, hans fortrinlige Bogsamling og Embedsarkivet blev et Rov for Luerne. Han døde 21. Aug. 1789.

Han har efterladt sig et berømmeligt Eftermæle baade for Retsindighed, Embedsduelighed og Nidkjerhed. «Han prædikede», siger Biskop Arentz om ham ved Visitatsen 1769, «ret evangelisk og af en evangelisk Aand, uden at efterlade det, som hørte til Tugtelse og Opbyggelse». Var omhyggelig for Skolevæsenet og i det Hele en Fader for sin Menighed. Men desuagtet led han meget af Almuen, navnlig før og efter Bondeopløbet i Bergen 1765 i Anledning af Extraskatten, da en stor Del af Menigheden deltog heri og nærrede den urimelige Mening, at denne Skat ikke skrev sig fra Kongen, men fra Embedsmændene, hvoriblandt Præsterne, der havde med Mandtalsangivelsen at gjøre.

Gift 1) med Formandens Enke. 2) med Mette Carstine Sylow, Enke efter Rektor i Bergen Jakob Høyer, og Søster til Arnoldus v. Westen Sylow, Sognepræst i Haus, se denne. Ingen Børn.

14. Jakob Post Michelet.

Født i Kristiania Stift 20. Januar 1740 af Forældrene Oberstløjtnant ved Dragonerne Christian Frederik Michelet og Johanne Christine Augusta Holst. Deponerede 1760 fra Kristiania Skole og tog 1762 exam. theol. (2). Blev 15. Marts 1765 personelKapellan i Tune, 30. Juli 1768 residerende Kapellan samme Steds, 1773 Skibspræst, 11. Mai 1774 Sognepræst til Lærdal, 1785 Provst i Sogn og 18. Dec. 1789 Sognepræst til Manger. Døde 12. Juli 1803.

Han omtales baade i Lærdal og her med megen Agtelse for Retsindighed og Embedsdygtighed.

Gift 17. Sept. 1776 med Bergitte Elisabeth Cathrine Daae, f. i Vik 1752, døbt 3. Mai, † 1. Okt. 1821, uden Børn. (Se Sognepræst Jonas Daae til Vik).

Ved Testamente af 24. Septbr. 1821 skjænkede hun 100 Spd. til Fattigvæsenet i Manger.

15. Johan Henrik Wolff.

Født 9. Oktbr. 1747 i Bergen, hvor Faderen Frantz Wolff var Skipper, senere Kjøbmand, Moderen Engel Jakobsdatter van Erpecom. Kom 1759 i Byens Latinskole, hvorfra han blev dimitteret 1766. Tog Aaret efter 2den Examen (3)

og 29. Juni 1768 exam. theol. (4); for Dimisprædiken *haud ill.* Han var derpaa i 14 Aar Huslærer hos Sorenskriver paa Søndmøre, Cancelliraad Melchior Falch, blev 14. Aug. 1782 personel Kapellan i Kvindherred, 3. August 1787 i samme Stilling i Manger, 26. Marts 1790 residerende Kapellan i Indviken, 15. Juni 1792 Sognepræst i Jostedal, men tiltraadte ikke Embedet, da han 5. Okt. s. A. blev Sognepræst til Tysnæs, hvorfra han forflyttedes 2. Decbr. 1803 til Manger. 1804 blev han *Præpositus honorarius*. Resignerede paa Grund af Alderdomssvaghed 5. Febr. 1826 med 300 Spd. i aarlig Pension. Døde 4. Aug. 1839. Han var meget afgjort af de Menigheder, hvori han virkede. Saaledes indgav Almuen ved Indvikens Sognekalds Ledighed i 1791 Ansøgning til Kongen om at faa ham til sin Sognepræst. Biskop Irgens, der holdt sig strængt til Ancienniteten, fraraadede dette, ihvorvel han maatte erkjende hans Dygtighed og Retsind. Han fik vel ikke Embedet, men dette Almuens Vidnesbyrd skaffede ham maaske Aaret efter Tysnæs Sognekald, hvoril ældre Mænd af Biskopen vare indstillede.

Gift 29 Juli 1783 i Sogndal med Anne Margrethe Schwartz, f. 6. Oktober 1750, † 9. Marts 1825, Datter af Kjøbmand Claus Clausen Schwartz.

Børn:

1. Frantz Johan Wolff, f. i Kvindherred 20. April 1784, Undertoldbetjent i Bergen, † sammesteds 27. Juni 1868, gift med Henrikka Maria Hougs. — 2. Karen Henriette Wolff, f. 24. Januar 1786, † 7. Juli 1787. — 3. Claus Schwartz Wolff, f. 21. Mai 1788, † 18. April 1813 som Premierløjtnant, gift med Fredrikke Christiane Ellertsen, f. 22. April 1785, † 3. December 1853, Datter af Kjøbmand i Bergen Jan Wench E. og Albertine Wilhelmine Holck. — 4. Samuel Baar Wolff, f. 30. Septbr. 1791, Løjtnant, gift med Maria Nødthvedt. — 5. Christine Wolff, f. 7. Mai 1793.

I. Gabriel Heiberg.

Broder til Gerhard Heiberg, Sognepræst til Haus (S. 318), f. i Gloppen 27. Marts 1769. Han blev først undervist i Hjemmet af Student S. W. Selling og kom 1789 i Bergens Latinskole, hvorfra han 1789 dimitteredes. Erholdt samme Aar exam. art. (3), 1790 exam. phil. (3), 1792 exam. theol. (4). For Dimisprædiken *laudab.* Blev 19. Dec. 1794 personel Kapellan hos Faderen i Gloppen, 2. Okt. 1801 residerende Kapellan til Lindaas, 3. Jan. 1806 Sognepræst til Selje og 11. Mai 1826 til Manger, hvor han døde 1. Juli 1838. (Se Stamtavlen over Familien Heiberg). Han havde fortrinlige Talegaver. Biskop Pavels bemærker i sine Dagbøger om ham paa en Visitats i Selje: «Han har en særdeles klar, velklingende, bøielig Stemme; en skjøn, rigtig, afvexlende Declamation, ædel Anstand og passende Armbevægelse. I en saare eensom Afkrog er nedgravet et Talent, der vilde glimre i en Hovedstad. Prædikenen manglede den fornødne Orden.» Som Sognepræst i Selje i Krigsaaret 1810 blev han mod sin Villie tvungen til at være Divisionschef for Kystværnet dersteds, noget hvortil han var aldeles uskikket. Under denne sin Virksomhed

blev han ved Krigsretsdom ilagt en Mulkt af 500 Rdr. for i en Affære mod 7 engelske Barkasser ikke at have brugt den fornødne Konduite, hvorhos det danske Cancelli efter Kongens Befaling paalagde ham at søge et andet geistligt Embede af ikke større Indtægter end det han havde. Biskop Brun antog sig paa det varmeste hans Sag og paaviste, at Manden var straffet nok ved den faldne Krigsretsdom, og at det vilde være uretfærdigt at gaa videre. De som kjendte de lokale Forholde ved Selje, Kystværnets Armatur og det Sted paa Havet, hvor Bataillen fandt Sted, maatte tilstaa, at selv om Divisionschefen havde været en Kjeld Stub, vilde Udfaldet være blevet det samme. Havde derimod en liden Tordenskjold kommanderet vore 3 Kanonbaade, turde maaske Sagen have taget en anden og heldigere Vending. Vi Talere, sagde han tilsidst, ere mest tapre til at inspirere, naar vi vide, at vi ikke selv skulle dele Faren. Demosthenes slog Philip i alle sine Taler, men tabte Slaget, da han engang selv skulde være Anfører.» Dette hjalp og Heiberg blev siddende paa Selje.

Gift 26. Febr. 1802 med Mette Cathrine Stub, f. paa Løken i Nordfjord 12. Aug. 1782, † paa Manger 16. Marts 1843, Datter af Sorenskriver i Nordfjord Johan Daniel Stub og Mette Dorothea Heiberg.

Børn:

1. Anne Maria Heiberg, f. 13. Jan. 1803. — 2. Dorothea Christine Heiberg, f. 1804, døbt 17. Juli, † 1855; gift 16. Jan. 1828 med Christopher Mathias Rønneberg, Landhandler paa Larsnæs paa Søndmøre, f. 12. Aug. 1803, Søn af Handelsmand Rasmus Rønneberg og Gjertrud Helene Wiig. — 3. Johan Widing Heiberg, f. 1805, † 2 Aar gl. — 4. Johan Daniel Stub Heiberg, f. 24. Aug. 1806, † 1859 som Gaardbruger paa Toftevaag i Manger; gift med Berte Morken, f. 1809, Datter af Klokker i Manger Rasmus Morken. — 5. Anne Cecilia Lorentze Heiberg, f. 28. Febr. 1809, gift 10. Aug. 1837 med Mads Madsen, Kjøbmand i Bergen, f. 5. Oktbr. 1813, Søn af Kjøbmand Sivert Madsen og Maren Christiane Gurine Pedersdatter Bertelsen. — 6. Johanne Widing Heiberg, f. 13. Nov. 1813, ugift. — 7. Inger Dorothea Hertz Heiberg, f. 22. Septbr. 1815, gift med Jakob Severin Kahrs, f. 1817, † 7. Februar 1887, Landhandler paa Gaarden Floen i Manger, Søn af Proprietær til Tellevik i Hammer Christopher Kahrs og Elisabeth Svanhjem Bredal.

17. Dr. Michael Sars.

Født 30. Aug. 1805 i Bergen, hvor Faderen, Michael Sars, af tysk Herkomst var Skibsfører; Moderen Divert Henrikke Heilmann. Han var først bestemt til Handelen, men blev senere hjulpen til at søge Bergens Latinskole, hvor han som Discipel paa egen Haand begyndte at sysle med Naturvidenskaberne, hvortil han følte en uimodstaaelig Trang. Dimitteret fra denne Skole 1823 tog han exam. art. (3). Ved Universitetet fortsatte han sine naturhistoriske Studier, men maatte for en Del bane sig selv Vej. Efter 2den (3) Examen valgte han Theologien som sit Brødstudium, ikke af nogen Interesse for denne Videnskab, men som Præst mente han bedre end paa nogen anden Maade at kunne fremme den Virksomhed,

hvortil han følte sig dragen. Han tog 12. Dec. 1828 theol. Examen (2) og til pract. (2) blev 29. Nov. 1830 Sognepræst til Kinn. Allerede 1829 havde han udgivet sit første Arbejde, «Bidrag til Sedyrenes Naturhistorie», hvilket vakte Opmærksomhed, og i dette Sækkald, hvor han havde rigelig Anledning til at undersøge og granske Havets Dyreverden, navnlig den lavere, hvis Naturhistorie var ubekjendt, fortsatte han ivrigt sine Studier. Hans i 1835 forfattede «Beskrivelser og Iagttagelser over nogle levende Dyr af Polypernes, Acalephternes, Radiaternes, Annelidernes og Molluskernes Klasser» forøgede hans Anseelse baade hjemme og især i Udlandet, og nu begyndte ogsaa Staten at komme ham til Hjælp, ved nemlig i 1837 at tildele ham et Stipendium, for dermed at foretage en Reise til Frankrige og Tyskland for at udvide sine Studier i Zoologi, ved hvilken Anledning han kom i personlig Berørelse med Europas berømteste Naturforskere. Den 13. Marts 1839 blev han efter eget Ønske forflyttet som Sognepræst til Manger, hvor han fortsatte sine Undersøgelser i Dybet. I 1846 udkom hans *Fauna littoralis Norvegiæ*, der gjorde ham end mere berømt. Udlandet skattede hans Fortjenester ved efterhaanden at optage ham som Medlem af flere lærde Selskaber, ligesom Universitetet i Zürich meddelte ham Æresdiplom som Doctor philosophiæ; foretog atter ved offentlige Stipendier zoologiske Reiser i 1849 til Nordland og Finmarken, i 1851 til Triest, i 1852 og 1853 til Neapel og Sicilien og endelig i 1857 atter til Nordland og Finmarken. For aldeles at opofre sig til sin Videnskab og under Erkjendelsen af, at han ikke var paa sin rette Plads som Lærer i Kirken, ansøgte han Regjeringen om Ansættelse som overordentlig Professor ved Universitetet med en aarlig Aflønning af 1500 Spdr., hvilket blev ham bevilget og under 7. Aug. 1857 blev han udnævnt til Professor extraordinarius i Zoologi. Fra nu af overgav han sig udelukkende til sit videnskabelige Kald, foretog næsten aarlig med Stipendier videnskabelige Reiser i Fædrelandet, fortsatte Udgivelsen af sine Skrifter og befæstede sin europæiske Berømmelse. For Afgivelsen af sine videnskabelige Samlinger til det Offentlige erholdt han 4100 Spdr. Døden afbrød pludselig hans Virksomhed; efter 2 Dages Sygdom vandrede han bort den 22. Oktbr. 1860. Allerede i 1856 havde han erholdt St. Olafs Ordenens Ridderkors. Portræt m. Biografi af P. C. Asbjørnsen i Ill. Nyhedsblad 1854, No. 3, 5 og 7.

Gift 19. Aug. 1831 med Maren Cathrine Welhaven, f. 17. Aug. 1811, Datter af Joh. E. Welhaven, resid. Kap. ved Domkirken, se S. 69.

Børn:

1. Julie Henriette Sars, f. 22. Juli 1832, † 11. Septbr. 1834. — 2. Johanne Georgine Sars, f. 11. Feb. 1834, † 31. Mai 1847. — 3. Johan Ernst Welhaven Sars, f. 11. Okt. 1835, Professor i Historie ved Universitetet; ugift. — 4. Georg Ossian Sars, f. 20. Apr. 1837, Professor i Zoologi ved Universitetet; ugift. — 5. Carl Linné Sars, f. 13. Juli 1839, † 21. Nov. 1882, Student 1859. — 6. Julie Henriette Sars, f. 15. Febr. 1841, † ugift 27. Juni 1883. — 7. Elisa Margretha Sars, f. 11. Jan. 1843; gift 8. Jan. 1868 med Cand. theol. Leopold Frithjof Emil Nicolaisen, f. 15. Nov. 1833. — 8. Arthur Frederik August Sars, f. 9. Sept. 1844, † 28. Nov. 1845. — 9. Arthur Frederik August Sars, f. 18. Jan. 1847, † 25. Okt. 1859. — 10. Johanne Augusta

Sars, f. 21. Juni 1848. — 11. Maria Cathrine Sars, f. 22. Juni 1850, gift med Cand. jur. og Sanglærer Thorvald Lammers. — 12. Olaf Sars, f. 12. Dec. 1851, † 14. Dec. 1851. — 13. Olaf Sars f. 31. Marts 1853, Student 1872, ansat i Christiania almindelige Brandforsikringsselskab. — 13. Eva Helene Sars, f. 7. Dec. 1858, gift 6. Sept 1889 med Dr. Frithjof Nansen.

18. Isach Lange Kobro.

Født 18. Dec. 1810 i Bergen, hvor Faderen Thomas Sommer Kobro var Brygger, Moderen Anne Marie de Lange. Blev privat dimitteret og fik 1829 exam. art. (2), 1830 exam. philos. (2), 6. Juni 1833 exam. theol. (2) og prakt. (2). Blev 26. Juni 1837 residerende Kapellan til Hitteren, 13. Novbr. 1843 Sognepræst til Hosanger og 5. Jan. 1855 til Manger, hvorfra han entledigedes med Pension 22. Dec. 1880 og har siden opholdt sig i Christiania.

Gift 11. Aug. 1837 med Andrea Ervine Henriette Essendrop, f. 21. April 1814, Datter af Kjøbmand i Christiania Peter Essendrop og Marthe Marie Søberg. Hun er Biskop C. P. Essendrops Søster. De har holdt Guld- bryllup i Christiania 11. Aug. 1887.

Børn:

1. Thomas Sommer Kobro, f. 18. Juli 1838, Handelsfuldmægtig, gift med Bolette Ziesler. — 2. Peter Essendrop Kobro, f. 23. Juli 1840. — 3. Carl Mathias Kobro, f. 8. April 1842, Sognepræst til Vestre Moland og Provst i Vestre Nedenæs Provsti; gift med Karen Sibylla Abel. — 4. Sine Kobro, f. 20. Sept. 1843, gift med Distriktslæge Thomas Collett (se Norges Læger). — 5. Marie Kobro, f. 22. Mai 1845. — 6. Julie Kobro, f. 22. Sept. 1846. — 7. Mikael Skjelderup Kobro, f. 6. Aug. 1848, se de personelle Kapellaner. — 8. Isak Lange Kobro, f. 2. Mai 1850, gift 1. Juni 1856 med Lizzie Bacon, f. 10. Marts 1856. — 9. Joakim Ege Kobro, f. 8. April 1853, se de residerende Kapellaner til Gloppen. — 10. Thrine Kobro, f. 8. Mai 1856, † 26. Marts 1865.

19. Nicolai Martens.

Født 29. Nov. 1836 i Bergen af Forældrene Bagermester Nicolai Martens og Hustru Anna Pauline Resen Broch. Han blev Student 1855 (2), fik exam. philos. 1856 (3), exam. theol. 10. Juni 1863 (2), pract. (2). Var i nogle Aar Lærer ved Døvstummeinstituttet i Christiania, blev 1864 Timelærer ved Bergens Latinskole, 5. Juli 1867 Adjunkt i Tromsø, 6. Marts 1869 Sognepræst til Maalselven, 2. Okt. 1874 Provst i Senjen, 16. Juni 1877 Sognepræst til Hemnæs, 21. Juni 1881 til Manger, 28. Okt. 1882 Provst i Nordhordland, 3. April 1886 Sognepræst til Gjerpen. † i Sindssygdом 25. April 1890.

Gift 13. Juli 1869 med Eleonora Henrikke Clodius Gjæver, f. 9. Juni 1848, Datter af Kjøbmand paa Tromsø Hans Martinus Gjæver, f. 2. Mai 1806, † 25. Jan. 1869, og Hustru Theodora Ingeboranna Holst, f. 26. Marts 1811, † 5. Marts 1878.

Børn:

1. Johannes Martens, f. 9. Juli 1870, Cand. jur. 1894. — 2. Nicolai Theodor Martens, f. 5. Oktbr. 1871, Kontorfuldmægtig i Brüssel. — 3. Christopher Broch Martens, f. 29. Decbr. 1872, Kontorfuldmægtig paa Tromsø. — 4. Anna Broch Martens, f. 3. Mai 1875. — 5. Hans Gjæver Martens, f. 3. Sept. 1876. — 6. Eleonora Martens, f. 28. Febr. 1879. — 7. Theodora Holst Martens, f. 22. Jan. 1882, † 20. Jan. 1884. — 8. Ragnvald Martens, f. 24. Sept. 1883.

20. Anders Oluf Daae.

Født i Buksnæs i Lofoten 28. Nov. 1843 af Forældrene Provst Anders Daae, f. 18. Mai 1802, † 22. Dec. 1866 i Christiania, og Hustru Oluffa Calmeyer, f. 29. Sept. 1817, † 19. Juli 1887 i Christiania. Gik fra 1853—57 i Molde Middelskole, fra 1857—62 i Thronhjems Kathedralskole. Fik exam. art. 1862 (3), exam. philos. 1864 (3), exam. theol. 12. Decbr. 1869 (3), pract. 1870 (3). Drev som Kandidat privat Lærervirksomhed, blev 18. Febr. 1871 personel Kapellan til Fjælberg, 21. Dec. 1872 Sognepræst til Balsfjorden i Tromsø Stift, 25. Mai 1878 Sognepræst til Rindalen i Thronhjems Stift, 14. Nov. 1885 Provst i Provstiet, 17. Juli 1886 Sognepræst til Manger og 27. Jan. 1887 Provst i Nordhordlands Provsti.

Gift i Christianeunds Kirke 15. Oktbr. 1872 med Valborg Brissach, f. 23. Aug. 1844, Datter af Fyrforvalter Peter Brissach og Hustru Sara Baumann. Ingen Børn.

Personelle Kapellaner.

1. Morten Madsen

nævnes som Medtjener til Manger uden nogen Tidsbestemmelse (cfr. Norske Magazin, 1. B., S. 516, Anm.).

2. Otto Edvardssen,

fra 1683—1708, se Sognepræsterne, S. 355.

3. Edvard Meyer.

fra 1757—1770, se Sognepræster til Norddalen.

4. Arnold Arnoldssen Meyer,

fra 1771—1786, se Sognepræster til Lindaas, S. 370.

5. Johan Henrik Wolff,

fra 1787—1790, se Sognepræsterne, S. 358.

6. Frederik Holberg Arentz.

fra 1797—1804, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 66.

7. Thomas Eriksen,

fra 1831—1830, se Sognepræster til Ladvik.

8. Johan Roggen.

fra 1849—1855, se Sognepræster til Haus. S. 321.

9. Nicolai Benjamin Hans Niels Frederik Aall.

Født 12. Juni 1846, Søn af Sognepræst til Soggendal i Christianssands Stift Nicolai Benjamin Aall, f. 12. Marts 1805, † 26. Decbr. 1873, og Anna Sophie Krüger, f. 26. Jan. 1806, † 23. Juni 1889. Fik exam. art. 1864 (3), exam. philos. 1865 (2), exam. theol. 27. Mai 1873 (3), pract. (3), blev 24. Aug. 1875 udnævnt til personel Kapellan hos I. L. Kobro, men blev paa Grund af Sygelighed entlediget med Vartpenge 5. April 1879 og døde 19. Mai 1881. Ugift.

10. Mikael Skjelderup Kobro.

Født 6. Aug. 1848 paa Hosanger. Søn af Sognepræst Isach Lange Kobro (se Sognepræster til Manger, S. 362). 10 Aar gammel kom han i Bergens Latinskole, hvorfra han dimitteret, tog ex. art. 1866 (2), ex. philos. 1867 (2), ex. theol. 8. Juni 1871 (2), pract. 1872 (2). Han blev derpaa 4. Mai 1872 udnævnt til personel Kapellan hos sin Fader og ordineret 29. Mai 1872 af Biskop Birkeland. 3. Febr. 1874 forflyttedes han som Sognepræst til Karlsø, hvor han omkom ved at kuldseile paa en Reise til sit Annex Lørdagen den 14. Okt. 1876.

Gift i Christiania 21. April 1874 med Julie Essendrop, f. 11. Decbr. 1851, Datter af hans Morbroder Dr. C. P. P. Essendrop, Biskop i Christiania, Stk., St. O. O., f. 6. Juni 1818, † 18. Oktbr. 1893, og Hustru Karen Ursula Fabritius, f. 2. Sept. 1819, † 22. Mai 1889.

Børn:

1. Thrine Kobro, f. 1. Mai 1875. — 2. Reidar Kobro, f. 29. Aug. 1876. Student og Kadet 1894.

II. Joakim Ege Kobro,

se de residerende Kapellaner til Gloppen.

D. Lindaas.

Sognepræster.

1. Niels Thorvaldssen

skal have været den sidste katholske Præst paa Lindaas og forblev i Kaldet efter Reformationens Indførelse. Han er formodentlig identisk med den Hr. Niels, der 1522 nævnes som Kapellan her, og som ogsaa blev Kannik i Bergen. Ved hans Død, omtr. 1554, blev det ham tillagte Synnøve Præbende givet Latinskolen.

Cfr. Meddelelser fra det Norske Rigsarkiv, 1ste Bind, S. 263. Frimanns Gavebreve, I, S. 106.

2. Johannes eller Hans

nævnes som Præst her 1562 og som nærværende i det Præstemøde, der holdtes i Bergen den 22. Juni 1569. Han antages at være død omtr. 1585. Var gift med en Søster af Anders Pedersøns Hustru i Kvindherred. S. 212.

3. Jens Søfrenssøn

sees at være valgt til Sognepræst af Almuen 1585 eller 1586, forrettede i Formandens Naadensaar og fik ved kgl. Skrivelse af 25. April 1586 Bekræftelse paa sin Ansættelse, mod hvilken der var gjort Indsigelse. At der imidlertid har været noget iveien med hans Embede, viser en kgl. Skrivelse til Lehnsmanden paa Bergenhus Niels Bild af 5. Okt. 1587, foranlediget ved en Klage til Kongen fra Hr. Jens Søfrenssøn, hvori han anker over «at han af Had og Avind af dennem eftertragtes, som hellere skulde ham til Billighed handhave, og nu søge at skille ham ved hans Kald eller hindre ham i hans Rettighed.» Herom paalagdes Lehnsmanden at anstille de fornødne Undersøgelser for i Tilfælde af Klagerens Uskyldighed at skaffe ham Ret eller i modsat Fald at lade ham lide Straf. Udfaldet heraf kjendes ikke, og det kan heller ikke oplyses, om Jens Søfrenssøn fremdeles blev i sit Embede og hvorlænge han var der. Cfr. Norske Rigsregistranter, 2. B., S. 666 og 725.

4. Hans Nielssøn Hess.

Født paa Voss, hvor Faderen Niels Henrikssen Hess var Sognepræst. Han nævnes 1590 som Sognepræst til Lindaas og var maaske ansat der nogle Aar

i Forveien. Han formenes at have resigneret 1618. Han sees at have levet 1619, men var død før 13. April 1621. Han erholdt ved Kongebrev af 20. Juni 1610 Stadfæstelse paa den ham før af Lehnsmanden paa Bergenhus Laurits Kruse givne Tilladelse at lade holde Gjæstgiveri i Kiilstrømmen til menige veifarende Folks Gavn og Bedste.

Gift med Margrethe Albertsdatter, Søster til Albert Graff, Sognepræst i Manger. S. 353. — Gjertrud, sal. Hr. Henrik Henrikssøns til Hammer, g. m. Hr. Anders til Kvindherred, var hendes Søster (N. M. I., 366).

5. Jakob Pedersen Mand.

Blev 2. Septbr. 1608 ordineret til Kapellan hos Peder Broch i Hammer, 1612 kaldet til Sognepræst i Aurland, 1614 residerende Kapellan til Domkirken i Bergen og 1618 Sognepræst til Lindaas. † 3. Febr. 1632.

Var gift og efterlod sig 3 Sønner.

6. Lyttich Hanssen Ovenstad

Søn af en Guldsmed, blev 21. April 1621 indskrevet som Student fra Bergens Skole, blev derefter personel Kapellan hos Fornævnte og Sognepræst ved dennes Død 1632. Døde i Nov. (før den 6te) 1688. — Se L. Daae, Bygdesagn I, 48.

Gift med Anne Samuelsdatter Loss, Datter af Samuel Loss, Sognepræst i Os (S. 260). Efterlod Datteren Ingeborg, gift med Eftermanden.

7. Peder Nilssen Busch

Student fra Bergen 1646, blev personel Kapellan i Lindaas 1652. Fik 5. Feb. Succession paa Sognekaldet, som han tiltraadte 1688. † i Jan. 1699.

Gift 1) med Formandens Datter Ingeborg og 2) med Maren Jensdatter.

Børn:

1. Anne Busch, f. 8. Mai 1659, † i Bergen 3. Jan. 1731, gift i Bergen 30. Sept. 1697 med Johan Pegelau. — 2. Frederik Busch, f. 2. Mai 1663, deponerede fra Bergens Skole 16. Juli 1684, blev først Hører i Viborg, Mag. 1696, derefter 16. Juni 1700 Sognepræst til Daugbjerg i Viborg Stift, † 1741, begr. 5. Dec.; gift 1) med Dorothea Pedersdatter Hillerød, f. 1665, † 1703; 2) 11. Decbr. 1704 med Maren Thomasdatter Daugbjerg, † 1741 (cfr. Wiberg, I, S. 270). — 3. Elisabeth Busch, f. 1662, begr. 28 Juni 1746, g. m. Hans Peter Walhøven i Bergen. — 4. Ingeborg Busch, f. 26. Feb. 1667, † 18 Juli 1738, gift med Lukas Olsen Steen i Bergen.

8. Johan Madssen

fra Bergen, blev 20. Juli 1666 Student fra Bergens Skole og tog theol. Examen 30. Marts 1672 med *mediocris*. Var Famulus hos Biskop Randulf. Ansattes

13. Febr. 1682 som personel Kapellan til Lindaas med Succession og blev
25. Febr. 1699 Sognepræst. † 4. Juni 1718.

Gift 4. Marts 1691 med Anne Hansdatter, f. i Bergen 10. Sept. 1674, døbt 15. Septbr., begr. 3. Okt. 1769; hun blev 2den Gang gift 10. Decbr. 1719 med Amtmand over Smaalehnene Henning Frimann, der 1743 døde paa Frederikshald. Han havde før været Lagmand over Stavanger Lagstol. Hun var Datter af den rige Overtoldbetjent i Bergen Hans Clausen, † 1702, og hans 2den Hustru Ingeborg Pedersdatter Lem, † 1695 (se S. 279).

Børn:

1. Johan Madssen, † som Student. — 2. Ingeborg Elisabeth Madssen, ugift, (se Trif. Metr.). — 3. Mathias Madssen, f. 1703, døbt 12. Jan., Student 1724, Kapellan i Drammen. — 4. Anne Maria Madssen, † 1726, gift 1715 med Mag. Hans Whitte, † 1725, se S. 356. — 5. Abel Margrethe Madssen, begr. 6 Juli 1778, gift med Christen Trulsen Krog, personel Kapellan i Lindaas, se Kapellanerne.

9. Niels Schytte.

Født ca. 1689 paa Vegø (Helgeland), hvor Faderen Erik Nielsen Schytte, † 20 Jan. 1725, var Sognepræst. Moderen skal have været en Datter af Apotheker Arnoldus v. Westen. Student fra Bergen 1711, blev han Hører ved Skolen i Helsingør, Bacc. 1716, var først Skibspræst, ansattes her 27. Aug. 1718 og døde 4. Jan. 1739. Hans Hustru, hvis Navn ikke kjendes, døde 1765.

Børn:

1. Anne Magdalene Schytte, f. 1719, døbt 7. Sept., gift 19. Nov. 1745 med Sergeant Willum Grove i Lindaas, formentl. Søn af Kaptein Ulrik Frederik Wilhelm Grove. — 2. Else Schytte, f. 1719, † 1774, gift med Otto Sundby, Sognepræst til Aurland. — 3. Mette Sophie Schytte, døbt 26. Febr. 1721, † 10. Mai 1753, gift med Elling Rosted, Sognepræst til Tranø i Senjen. — 4. Magdalene Bredahl Schytte, f. 1722, døbt 1ste Faste, gift med Lorents Dass, Sognepræst til Thronenæs. — 5. Erika Christiane Schytte, f. 1723, døbt 3. Faste. — 6. Erik Schytte, f. 1724, døbt 5. Faste, † ung. — 7. Maren Sophie Schytte, f. 1725, døbt 21. April. — 8. Erik Schytte, f. 1726, døbt 5. Okt. — 9. Magdalene Sophie Schytte, f. 1728, døbt 25. Trin., gift med Bonden Johannes Haukaas.

10. Torjus Grøgaard,

Født i Danmark 1697, Student fra Kjøbenhavns Skole 1720, Bacc. 1721, blev 30. April 1728 personel Kapellan til Thvet i Christianssands Stift og 10. Mai 1732 i Siljord, ansattes i Lindaas 13. Marts 1739 som Sognepræst. Ikke mange Aar efter indkom der Klage over ham fra Almuen til Biskop Bornemann paa Grund af hans Drikkfædighed, hvorfor det blev paalagt ham 1743 at tage personel Kapellan, og fra 1746 blev denne ham adjungeret som Vice-Pastor. Hans Forhold blev imidlertid ikke bedre, ihvorvel den offentlige Forargelse blev hæmmet.

For at faa ham removeret, indgav Almuen 1748 paany Klage over ham til Biskop Pontoppidan, eftersom de sagde, at de ham tilfaldne Indtægter anvendtes til at fremme hans onde Tilbøielighed, medens Vicepastoren knap havde Levebrød. Biskopen forestillede Kirkekollegiet Nødvendigheden af hans Entledigelse og dette saa meget mere, som han under de personlige Forhandlinger viste sig aldeles ubodfærdig og fræk. Kollegiet befalede derpaa et Provsteforhør optaget over ham, hvorefter han i Aaret 1749 blev paalagt at afholde sig fra enhver geistlig Forretning og overlade Embedets Bestyrelse til sin Vicepastor, mod at denne havde at tilsvare ham en aarlig Pension af 225 Rdr. Han flyttede siden til Bergen, hvor han døde 30. Juni 1767.

Gift 13. Sept. 1735 med Petronelle Gertsdatter Cloumann, D. af Raadmand i Skien, Gert Hansen paa Falkum, f. 1700, † børnløs i Bergen 1763, begr. 26 Mai.

11. Jens Schreuder.

Født 10. Novbr. 1713 i Gloppen, hvor Faderen Peder Ottesen Schreuder var Sognepræst. Deponerede fra Bergens Skole 1736. Ansattes 1742 som Førstelektiehører ved samme og blev 29. Mai 1744 personel Kapellan til Lindaas, hvorefter han 15. April 1746 blev Vicepastor og succederende Sognepræst. Han var imidlertid død den 14. April samme Aar.

Gift 25. Okt. 1744 med Johanne Margrethe Norenberg, der senere blev gift med Johan Whitte, resid. Kapellan til Korskirken i Bergen. S. 98.
Børn:

1. Barbara Maria Schreuder, f. 1745, døbt 13. Marts, † i Bergen 1749, begr. 27. Sept. — 2. Jens Schreuder, f. i Bergen efter Faderens Død 1746, døbt 22. Sept., † 1747, begr. 1. Mai.

12. Jørgen Egelsdorph.

Født 6. Juli 1716 i Bergen, hvor Faderen Peder Egelsdorph var Kjøbmand, Moderen Sophie Simonsdatter Widing. Blev først undervist af Klokker til Nykirken Markus Lydersen og derefter af den bekjendte Skolemand Ole Camstrup, af hvem han blev dimitteret 1736. Tog 1737 exam. philos. (2) og 8. Marts 1740 exam. theol. (3). Blev derpaa Informator hos daværende resid. Kapellan til Nykirken Ole Tidemand og 1. Juli 1746 udnævnt til adjungeret og succederende Sognepræst til Lindaas. † 4. Febr. 1754.

Gift 30. Septbr. 1746 med Inger Callundan, f. 1721, begr. 13. Juni 1796, Søster af Biskop Tidemands Hustru.

Børn:

1. Peder Egelsdorph, f. 24. Juni 1747, blev privat dimitteret 1767. — 2. Christen Egelsdorff, f. 1748, døbt 18. Aug., † ung. — 3. Christen Egelsdorph, f. 1751, døbt 24. April, † i Bergen 1800. — 4. Ole Tidemand Egelsdorph, f. 1750, døbt 7. Jan, † 7. Febr. 1799 i Bergen. Han var Skriverkarl og senere Skoleholder, gift med Sophie Cathrine Middelthon. — 5. Gert Egelsdorph, f. 1752, døbt 10. April. — 6. Jørgen Andreas Egelsdorph, f. 31. Juli 1754 efter Faderens Død, Skolemester, gift 2. Marts 1779 med Magdalene Fasmer.

13. Mag. Ludvig Daae.

Født 9. Mai 1723 i Vik i Sogn, hvor Faderen Provst Anders Daae var Sognepræst. Blev privat dimitteret 1739, tog theol. Examen 1741 med *laudab.*, for Dimisprædiken over Ebr. 11, 14 samme Aar *haud ill.*, blev Magister philos. 1746; ansattes 14. Juli 1752 som pers. Kapellan i Lekanger, 29. Marts 1754 adjungeret og succed. Sognepræst i Lindaas, 23. Marts 1759 Sognepræst i Vikør, men erholdt samme Aar Tilladelse til at forblive i Lindaas, da Almuen indgav Ansøgning om at beholde ham og var villig at erlægge en Del af den Pension han havde at svare til Sognepræst Grøgaard. Efterat han paa egen Bekostning i 1760 havde opbygget Lindaas Præstebolig, blev den 28. Okt. 1778 ødelagt ved Vaadeild, hvorfor der ved kgl. Reskript af 9. Sept. 1779 tilstodes ham 200 Rdr. af hans eventuelle Eftermand. Han eiede den betydelige Gaard Mjellingen i Lygre Sogn, hvor han boede efter Præstegaardens Brand og døde der 18. Febr. 1786.

Enken, der efter Mandens Død havde erholdt kgl. Tilladelse at hensidde i uskiftet Bo, efterlod Børnene en stor Formue som hendes Mand havde erhvervet sig dels i Arv efter Faderen, dels ved egen Sparsommelighed. Saaledes eiede Boet 23 Gaarde i Sogn som Arv efter Faderen i Vik; dertil Hammers Hovedkirke, Kirkerne i Lindaas, nemlig Hovedkirken og Annexkirkerne Lygre, Myking og Sandnæs samt Annexkirkerne Arnefjord og Hof i Viks Præstegjæld. Disse Kirkers Salgsbeløb med Tiende m. m. udgjorde 5 738 Rdr. Boets Jordegods, hvoriblandt 31 Gaardparter i Lindaas, blev værdsat til 6 653 Rdr.

Han besad ringe Gaver for Prædikestolen, Foredraget var tørt og koldt, ligesom han ogsaa havde liden Færdighed i at katekisere. Forøvrigt ansaaes han for en retsindig Mand, der havde erhvervet sig Almuens Yndest.

Gift 10. Decbr. 1754 med Drude Cathrine Haar, f. 14. Okt. 1739, † i Febr. 1787, Datter af Johan Christopher Haar, Sognepræst til Voss.

Børn:

1. Johan Christopher Haar Daae, f. 1756, døbt i Juni, † ung. — 2. Anders Daae, f. 4. Jan. 1758, † 8. Mai 1816, Sognepræst i Lekanger. — 3. Johan Christopher Haar Daae, f. 2. Aug. 1759, † 10. Sept. 1827 som Sognepræst til Vøe, se Sognepræsterne til Norddalen. — 4. Birgitte Christine Daae, f. 1761, døbt 3. Juli, † ung. — 5. Jonas Daae, f. 1762, døbt 1. Decbr., † 1777. — 6. Christine Krag Daae, f. 1764, døbt 3. Mai, † ung. — 7. Birgitte Daae, f. 1765, døbt 25. Sept., † ung. — 8. Ove Christian Leyrdal Daae, f. 11. Apr. 1767, † 26. Januar 1840 som Sognepræst i Hafslø. — 9. Gerhard Daae, f. 1769, døbt 5. Juni, blev 1788 Fændrik, tog Afsked 1791 med Titel af Løitnant, † 23. Marts 1852 som Gaardbruger paa Frøisæt i Lindaas. Gift 1) 8. Juni 1791 med Martha Maria Brügger, † 12. Mai 1831, Datter af Major Hans Andreas Brügger og Karen Marie Tuchsén. 2) 29. Okt. 1832 med Nille Inger Gurine Arnesdatter. — 10. Iver Munthe Daae, f. 24. Juli 1771, † 25. August 1849 som Sognepræst til Fane (S. 286). — 11. Bernhardus Daae, f. 1773, døbt 11. Mai, † ung. — 12. Ludvig Daae, f. 8. Nov. 1774, † 31. Okt. 1843 som entlediget Sognepræst til Gloppen. — 13. Christen Daae,

f. 31. Mai 1776, † 21. Okt. 1854 som entlediget Sognepræst til Lindaas. — 14. Birgitte Munthe Daae, f. 1778, døbt 4. Marts, † 26. Febr. 1839; gift 1796 med Christian Brügger, Major, f. 1767, † 16. Dec. 1825 paa Lindaas, Søn af den ovennævnte Hans Andreas Brügger.

14. Jonas Hougs.

Sønnesøn af Sognepræsten af samme Navn paa Stordø (S. 235), f. i Bergen 1721, døbt 25. April, Søn af Olaus Jonassen Hougs, Borger, og Susanne Olsdatter. Mistede allerede i ung Alder sin Fader, og da Moderen var fattig, blev han først bestemt til at lære et Haandverk, men da han havde Lyst til Studeringer, sattes han i Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes 1744. Var derefter Huslærer hos Provst Christie paa Tysnæs til 1748; tog theol. Examen 19. April 1749 (4). Levede som Informator i Bergen, indtil han 1754 blev beskikket til Lærer ved Fattigskolen «Bethlehem» i Bergen. I denne Stilling forblev han i 15 Aar, til han 29. Dec. 1769 blev residerende Kupellan i Evindvik og 2. Juni 1786 Sognepræst til Lindaas, hvor han døde 10. Sept. 1791.

Gift 1) 15. Marts 1752 med Birgitte Magnus, † 1763. 2) 1765 med Marthe Marie Widerø, † 1810, 73¹/₂ Aar, Datter af Sorenskriver i Søndfjord Ouden Widerø, † 1765, og Maren Hansdatter Rue.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Oline Susanne Hougs, f. i Bergen 1752, døbt 5. Novbr., † ung. — 2. Oline Susanne Hougs, f. 1753, døbt 12. Dec. — 3. Ahasverus Magnus Hougs, f. 1755, døbt 18. Juni. — 4. Vilhelmine Christine Maria Hougs, f. 1757, døbt 5. Juni, † ugift i Bergen 22. Aug. 1810. — 6. Maria Benedicte Hougs, f. 1758, døbt 31. Dec. — 7. Jonas Hougs, f. 1761, døbt 18. Oktbr., † 1762.

Af 2det Ægteskab:

8. Odin Bartholomæus Hougs, f. 1765, døbt 22. Sept., † ugift i Bergen 16. Sept. 1805. — 9. Jonas Hougs, f. 1767, døbt 26. Febr., deponerede 1790 fra Bergens Skole, † som Student. — 10. Hans Andreas Hougs, f. 1768, døbt 20. Juli, blev 1. Jan. 1790 Kommandersergeant ved det Bergenus. Regim., tog 1792 Afsked og reiste til Slesvig, hvor han 20. Juli s. A. blev antagen som Frikorporal, blev 25. Juli 1794 Fændrik *à la suite* ved det Bergenusiske Regiment, 7. Aug. samme Aar Sekondløjtnant, 28. Marts 1806 Premierløjtnant, † 6. Febr. 1821 som Kaptein-Vagtmester paa Bergenus; gift 11. Okt. 1802 i Bergen med Engel Wolff, † 11. Apr. 1819. — 11. Carl Mikael Hougs, f. 1770, døbt 9. Mai.

15. Arnold Meyer.

Født 3. Novbr. 1743 i Bøvaagen i Mangers Præstegjæld, hvor Faderen Arnold Meyer, der senere ansattes som Mægler i Bergen, da boede. Moderen

Maren Sørensdatter Dahl, † 1776, Enke efter Gjæstgiver i Godø Sund paa Tysnæs Axel Christiansen Lamberg. Kom i Bergens Latinskole 1753 og blev derfra dimitteret 1762. Var først Huslærer og tog 4. Marts 1767 exam. theol (4). Blev 3. Febr. 1771 personel Kapellan paa Manger, 13. April 1787 residerende Kapellan til Lindaas og 6. Jan. 1792 Sognepræst sammesteds. † 4. Jan. 1815.

Gift 1) med Elen Johanne Meldal, f. 27. Mai 1749, † uden Børn (se Fane S. 284); 2) 23. Sept. 1782 med Kirsten Castberg Jæger, f. 30. April 1759, døbt 1. Sept., † 1. Juli 1815, Datter af Overtoldbetjent i Bergen Nicolay Casper Jæger, † 1785, og Øllegaard Amble, † 1772.

Børn:

1. Elen Johanne Meyer, f. paa Manger 1783, døbt 29. Juni, † ung. — 2. Vilhelm Frimann Meyer, f. paa Manger 1784, døbt 20. Decbr., var først Guldsmedmester i Bergen, siden Farver og endelig Bedemand ved Domkirken, † 15. April 1851; gift med Karen Christine Beyer. — 3. Nicolay Arnold Meyer, f. 1786, døbt 13. Sept., † ung. — 4. Niels Knag Jæger Meyer, f. 1789, døbt 19. Nov., † ung. — 5. Tyge Christopher Meyer, f. 1790, døbt 21. Apr., † ung. — 6. Øllegaard Meyer, f. 1792, døbt 28. Septbr., † 12. April 1839; gift med Handelsmand i Toftegaard i Østrem Sogn i Lindaas Christopher Kahrs.

16. Jens Peter Hveding.

Født 28. Juni 1777 paa Færøerne, hvor Faderen Jakob Hveding da var Lagmand, Moderen Aletta Maria Fersløw, Enke efter Urban Willumsen. Hendes Søn var G. Willumsen, Sognepræst til Sigdal. Blev dimitteret af Cand. Dichmann 1795; tog ex. theol. 26. Juni 1800 (4), blev strax efter Huslærer hos Provst Abel i Vandse, 19. Novbr. 1802 personel Kapellan til Skjold hos Sognepræst Andreas Dybdahl, dertil indviet 13. Jan. 1803. Da denne strax derefter døde, ansattes han i lige Egenskab 13. Marts s. A. hos Sognepræst til Hjelmeland Jens Munthe, men da denne blev entlediget 1809, opholdt han sig hos sine Forældre i Stavanger, blev derpaa Hjælpepræst hos Provst Hugo F. Hjorthøy til Sund og bestyrede efter dennes Død i 1812 det resid. Kapellani i Lindaas. Blev 29. Juni 1815 Sognepræst sammesteds, 3. Juni 1820 Provst i Nordhordland, hvilket Embede han paa Grund af Sygelighed nedlagde 9. November 1824. † 4. Oktbr. 1828.

Biskop Pavels, der visiterede i Lindaas 1820 siger i den Anledning: «Hvedings Prædiken udmærkede sig ei ved glimrende Veltalenhed enten i Materie eller Form, Udarbeidelse eller udvortes Foredrag, men ved sin jævne, simple Hjertelighed. Ungdommen hørte blandt de bedre i Stiftet.»

Gift 1802 med Georgine Marie Barth, f. 4. Jan. 1776, † 20. April 1854, Datter af Cancelliraad, Sørenskriver Georg Daniel Barth og Marie Catrine Weibye. (Se Sundt: Familien Barth).

Børn:

1. Alette Jakobine Hveding, f. 1804, † 1839, gift med Sognepræst til Skjold Jens Braage Halvorsen, se resid. Kapellaner i Lindaas. S. 376. — 2.

Georgine Maria Catrine Hveding, f. 1807, † 5. Juni 1858, gift med Guldsmed i Bergen Jan Osmundsen, † 2. Mai 1881 paa Fuse Præstegaard. — 3. Jakob Hveding, f. paa Sund 1810, se Sognepræster i Lindaas. No. 19. — 4. Georg Daniel Barth Hveding, f. 10. August 1812, † 16. Juli 1873, Farver i Bergen; gift 1) med Inger Margrethe Petersen, f. i Bergen 22. Feb. 1808, † 16. Juli 1844, Datter af Hans Petersen og Inger Margrethe Dahlgreen. 2den Gang med Divert Christine Folchedal, Enke efter Farver Nicolai Castberg Meyer, Datter af Kjøbmand i Bergen, Stadskaptein Svend Folchedal og Anne Magdalene Aarseth. — 5. Christen Hveding, f. 1815, Guldsmed, siden Gaardeier i Lindaas, † 21. Novbr. 1881 paa Fuse, ugift. — 6. Jens Peter Hveding, f. 1817, Sognepræst til Fuse, ugift, se S. 258. — 7. Karen Poulina Hveding, f. 1820, ugift.

17. Hugo Laurentius Hjorthøy.

Født 25. Sept. 1778 i Froen, hvor Faderen Hugo Frederik Hjorthøy da var Sognepræst, Moderen Maren Braag. (Se S. 118). Var først bestemt til at blive Søkadet og som saadan tidlig indskreven. For at prøve Søen gjorde han 1788 en Reise paa et Koffardiskib til Østersøen, men maatte paa Grund af svagelig Helbred opgive Søen og tage fat paa Bogen. Blev privat demitteret 1796, tog samme Aar exam. art. (3); 1797 exam. philos. (1). Var derefter Huslærer hos Claus Frimann i Daviken til 1800; tog 1801 exam. philol. (1) og 6. Juli 1803 exam. theol. (2). Blev samme Aar den 28. Okt. personel Kapellan hos sin Fader paa Sund, 30. Sept. 1806 Sognepræst til Mo i Thelemarken, 15. Januar 1816 til Soledal, 24. Febr. 1824 til Hjelmeland, 9. Febr. 1829 til Lindaas, og 17. Juli 1837 til Arendal. Entlediget 26. Septbr. 1846 med aarlig Pension af 400 Spd. Døde 1849.

Gift 1807 med Severine Petronelle Tønning, f. 28. April 1789, † 31. Decbr. 1877 i Stavanger, Datter af Sognepræst Rasmus Tønning, Sognepræst til Hjelmeland (se Vikør).

Børn:

1. Hugo Henrik Fasting Hjorthøy, f. 8. Februar 1808, † 19. Mai 1881 som Sognepræst til Skjold. Gift 26. Juli 1858 med Maria Magdalena Thaulow, f. 18. Aug. 1830, se residerende Kapellaner i Haus, S. 324. —
2. Vilhelm Hjorthøy, f. 23. Novbr. 1811, Sømand. —
3. Alida Maria Fasting Hjorthøy, f. 12. Juli 1813, gift med Provst og Sognepræst til Lindaas Jakob Hveding, se nedenfor. —
4. Peter Christian Hjorthøy, f. 13. Mai 1814, Student 1835. Byfoged i Kristianssand. —
5. Maren Frederika Braag Hjorthøy, f. 28. Febr. 1816, † 1. Marts 1882, ugift. —
6. Søren Christian Fasting Hjorthøy, † 1. Aug. 1833. —
7. Nicoline Jeannette Thyrolm Hjorthøy, f. 26. Febr. 1819, † 25. Januar 1890, gift med Juveler i Kristiania Jakob Tostrup, R. St. O. O., f. 1. Juli 1806, † 31. Jan. 1890, Guldbryllup 26. Septbr. 1889. —
8. Elise Mathea Hjorthøy, f. 12. Juni 1823, gift med Krigskommissær i Stavanger Kristofer Henrik Lintrup. Guldbryllup 27. Sept. 1894. —
9. Severine Laurentse Hjorthøy, f. 10. Oktober 1826. —
9. Thomas Dominik Hjorthøy, f. 8. Mai 1830, bor paa Nærstrand; sindssyg. Ugift.

18. Christen Daae.

Født paa Lindaas 31. Mai 1776, Søn af No. 13. Blev 1792 dimitteret fra Bergens Skole, fik exam. art. (3), 28. Okt. 1799 exam. theol. (3). For Dimisprædiken *haud ill.* og for den kateketiske Prøve *non contemn.* Blev 1801 personel Kapellan i Førde, dertil ordineret i Bergen 29. Aug. samme Aar, 5. Febr. 1802 Sognepræst til Vardø, 12. Dec. 1806 til Saltdalen, 4. Juli 1817 til Jølster og 20. November 1837 til Lindaas. Entlediget med Pension 7. August 1847. † 21. Okt. 1854 i Kristiania.

Gift 1802 Elisabeth Maria Friis, f. 4. Novbr. 1785, † i Kristiania 1855, Datter af Sognepræst Niels Friis, se Hafslo.

Børn:

1. Ludvig Daae, f. 19. Aug. 1809, Professor R. St. O. O., gift 1) 1840 med Julie Henriksen, † 1842, D. af Høker i Kristiania Gul Henriksen; 2) 1848 med Pernille Marie Kobro Daae, f. 7. Marts 1821, Datter af Professor Daaes Fætter Overtoldbetjent i Bergen Ludvig Daae og Helene Margrethe Fritzner. S. 286. — 2. Bergitte Christine Hjelm Daae, f. 5. December 1811, † i Kristiania. Ugift. — 3. Drude Cathrine Haar Daae, f. 7. December 1815, gift 1834 med Hans Gynther Magelsen, Sognepræst i Østre Aker, se Kapellaner til Indviken. — 4. Andrea Sophie Daae, f. 11. Januar 1818, † 1848. — 5. Nicoline Friis Daae, f. 9. Septbr. 1820, gift med Jens Kobro Daae, Sognepræst til Harham, se Harham og S. 286. — 6. Peter Severin Jakob Daae, f. 11. Juni 1823, Byfoged i Kristiania, R. St. O. O.; gift med Camilla Pedersen, f. 4. Nov. 1832, Datter af mekanisk Arbejder i Christiania Ole Pedersen og Randi Larsdatter. (Cfr. J. F. Lampe, Stamtavle over Familien Daae).

19. Jakob Hveding.

Søn af No. 16. Født i Sund 25. Marts 1810, kom 1822 i Bergens Skole, som han i 1826 forlod for at erholde privat Undervisning. Blev Student 1829 (2), fik exam. philos. 1830 (3), exam. theol. 10. Juni 1833 (3); for begge de praktiske prøver *laudab.* Blev 27. December 1833 personel Kapellan til Lindaas, 7. Febr. 1844 residerende Kapellan til Haus, 29. Juni 1848 Sognepræst til Lindaas og 12. Novbr. 1856 Provst i Nordhordland. Entlediget som Provst 15. Juni 1882 og som Sognepræst med Pension 17. Mai 1890. (Se Halvorsens Forfatterlexikon).

Gift 1835 med Alida Maria Fasting Hjorthøy, se ovenfor, f. 12. Juli 1813, † 6. Juni 1847.

Børn:

1. Georgine Marie Hveding, f. 15. April 1836, gift 11. Sept. 1871 med Mølleieier Christian Hagelsteen († 1887). — 2. Laura Christiane Hveding, f. 8. November 1837, gift 28. November 1865 med Ole Bøgh, Sorenskriver i Nordhordland, † 19. Juli 1872. — 3. Aletta Jakobine Hveding, f. 20. Sept. 1839.

— 4. Jensine Petra Hveding, f. 11. Decbr. 1841. — 5. Sophie Christiane Hveding, f. 10. Juli 1843. — 6. Jens Peter Hveding, f. 27. Marts 1845, † 29. Novbr. s. A. — 7. Margrethe Georga Hveding, f. 28. Juni 1846, † 5. Oktober samme Aar.

20. Anton Thorvald Bjørnstad.

Født i Christiania 29. Aug. 1842 af Forældrene Skræddermester Andreas Thorkildsen Bjørnstad, f. 18. Marts 1812, † 1842 og Hustru Anne Rebekka Jensen, f. 3. August 1815. Efter at have gjennemgaaet Almueskolen og den Biermannske Skole, fik han sin Forberedelse i Heltbergs Institut og tog. exam. art. 1862 (2), exam. philos. 1864 (3), exam. theol. 9. Decbr 1869 (3), pract. 1870 (2). Fra 1862—68; 1) Privatlærer i Christiania, 2) Huslærer paa Blakjer Skandse, 3) Timelærer i Christiania. Han var fra Decbr. 1870 til April 1872 Bestyrer af den høiere og Inspektør ved den lavere Almueskole i Langesund; 2. April 1872 til 6. Februar 1875 Kirkesanger i Mandal og Bestyrer af den høiere Almueskole; 6. Febr. 1875 udnævnt til Kateket i Ekersund og Bestyrer af den høiere Almueskole, 1. April 1878 Sognepræst til Gryten, 8. Oktbr. 1883 Sognepræst til nordre Fron, 20. Dec. 1890 til Lindaas. (Halvorsen, Forfatterlexikon I., S. 341).

Gift paa Herlø 18. Juli 1871 med Ellen Cornelia Thurine Pedersen, f. 28. Aug. 1844, Datter af Kjøbmand i Bergen Iver Pedersen og Hustru Kathrine Asbjørnsdatter Tofte. (Cfr. S. 352).

Børn:

1. Ivar Andreas Bjørnstad, f. 22. Juni 1891; Student og Tekniker. — 2. Einar Bjørnstad, f. 18. April 1874; Tekniker. — 3. Anna Rebekka Bjørnstad, f. 12. December 1875. — 4. Asbjørn Bjørnstad, f. 26. Mai 1877. — 5. Katharina Bjørnstad, f. 6. Septbr. 1879. — 6. Esther Elisabeth Lohn Bjørnstad, f. 19. April 1882. — 7. Cornelia Magdalena Rustung Bjørnstad, f. 1. Marts 1884. — 8. Thora Antonia Vilhelmine, f. 2. December 1885. — 9. Konrad Anton Lohn Bjørnstad, f. 12. 1887, † 9 Decbr. 1893.

Har udgivet, foruden det i J. B. Halvorsens Forfatterlexikon I., S. 341 anførte, 1) Theol. Tidsskrift, N. R. IX., Side 594 fig. 2) d. s. 3die Række II., Side 224 fig. 3) Luthersk Ugeskrift, 4de Række, Side 559. 4) Missionsvennen 1883, Prædiken ved Kredsmødet i Christianssund N 21. Juni 1883, Side 49.

Residerende Kapellaner.

Det residerende Kapellani i Lindaas blev oprettet ved kongl. Rescript af 2. Mats 1742, men det blev først besat ved Sognepræst Grøgaards Død i 1767. Kapellanen var tillagt 100 Rdr. af Sognepræsten i aarlig Løn.

1. Andreas Hegelund Seehuus.

Født i Bergen 1721, døbt 8. September Faderen Richard Seehuus var Kjøbmand sammesteds og Moderen Christense Cathrine Hegelund, Præstedatter fra Avaldsnæs. Blev 1752 personel Kapellan i Fane, derefter 19. August 1763 i samme Stilling i Lindaas og 20. Okt. 1768 residerende Kapellan sammesteds. † 8. August 1770.

Gift 17. Juli 1766 med Anne Geelmuyden, f. i Haus 1738, døbt 21. Mai, † 21. Mai 1818, uden Børn, Datter af Sognepræst til Os Gert Geelmuyden. Se S. 262.

2. Ananias Fürstenberg,

fra 1770—1776, se Sognepræsterne til Yttre Holmedal.

3. Albert Hatting,

fra 1776—1786, se residerende Kapellaner til Nykirken S. 132.

4. Arnold Meyer,

fra 1786—1792, se Sognepræsterne, S. 370.

5. Ole Berg,

fra 1792—1801, se Sognepræsterne til Ytre Holmedal.

6. Gabriel Heiberg,

fra 1801—1806, se Sognepræsterne til Manger, S. 359.

7. Hans Bull Motzfeldt.

Broder til Statsraad Peder Motzfeldt. Født 23. Oktbr. 1773 i Rennebo Annex til Meldalen, hvor Faderen Ulrik Anton Motzfeldt var Kaptein († 1783), Moderen Bergitte Andrea Bull († 1815). Deponerede 1792 fra Thronhjems Skole, fik exam. art. (3), 2den Examen 1793 (2) og exam. theol. 20. Oktober 1796 (3). Blev 23. Mai 1800 personel Kapellan i Surendal, 28. Marts 1806 residerende Kapellan til Lindaas, 9. Mai 1809 Sognepræst til Bo i Romsdalen og 16. Novbr. 1822 til Opdal, hvor han døde efter langvarig Sygdom 9. Sept. 1827. (Erlandsen: Thronhjem 176).

Gift 11. Decbr. 1805 med Hedevig Susanne Amalia Rosbach, f. i Thingvold 5. Marts 1782, Datter af Kaptein Detlef Rosbach og Stenette Marie Hammond.

Børn:

1. Ulrik Anton Motzfeldt, f. 4. Novbr. 1806, † som Undertoldbetjent i Drammen. — 2. Detlef Rosbach Motzfeldt, f. 20. Januar 1808, † 5. Decbr. 1844 som Proprietær paa Gaarden Thronstad i Lexviken. — 3. Stenette Maria Motzfeldt, f. 7. Juli 1809, † 11. Mai 1827. — 4. Børge Andreas Motzfeldt, f. 7. Novbr. 1810, Student 1833 (4), exam. theol. 10. Decbr. 1839 (3); blev 4 Decbr. 1843 personel Kapellan i Bodø og 1858 Sognepræst til Rødø; gift 1. Septbr. 1844 med Anne Frederikke Klingenberg Mosling, Datter af Overtoldbetjent i Levanger Abraham Drejer Mosling. — 5. Jakobine Ida Sophie Motzfeldt, f. 31. Jan. 1812. — 6. Hedvig Susanne Amalie Motzfeldt, f. 27. Jan. 1813, † 29. April 1827. — 7. Thale Abel Christine Motzfeldt, f. 1814, g. m. Proprietær Eiler Rosenvinge paa Strinden. — 8. Hans Bull Motzfeldt, f. 17. Decbr. 1815, Eier af Gaarden Mo i Fosnes. — 9. Petra Erneste Motzfeldt, f. 7. Aug. 1817, gift 1839 med Brygger Mosling i Thronhjem.

8. Poul Christian Rogert Bang.

Født 4. Marts 1781 i Odalen, hvor Faderen Peder Schvane Bang, f. 1744, var Sognepræst. Moderen Ida Johanne Poulsdatter Rogert, f. 1743, † 1800. Student 1799 (2), theol. Kandidat 3. Mai 1804 (3), blev 1805 Lærer ved Frue Fattigskole i Kjøbenhavn, 6. Oktbr. 1809 residerende Kapellan til Lindaas og 24. Jan. 1816 Sognepræst i Strø (Sjælland). † 1. Januar 1849. (Se Wiberg 3. B., S. 209. H. P. Selmer: Nekrologiske Samlinger 1848—49, S. 484).

Gift 8. December 1809 med Maren Elisabeth Gundersen, † 1847. Ingen Børn.

9. Willads Doth,

fra 1816—1821, se Sognepræsterne til Hosanger. S. 335.

10. Jens Braage Halvorsen.

Født 31. Oktbr. 1804 i Bergen, hvor Faderen Niels Halvorsen var Kjøbmand. Moderen Grethe Marie Pike. Kom 1819 i Byens Latinskole, og derfra dimitteret 1824, fik exam. art. (2), 2den Examen 1825 (3), og theol. Examen 14. Septbr. 1827 (2), pract. (2). Blev 16. Jan. 1828 residerende Kapellan til Lindaas, hvilket Embede havde staaet ledigt fra 1821 af Mangel paa Ansøgere, og 12. Oktober 1831 Sognepræst til Skjold. † 6. Marts 1847. Han var bekjendt som en ualmindelig begavet og vel studeret Præst. Patristiken var hans Hovedstudium. Han har intet ladet trykke.

Gift 1829 med Alette Jakobine Hveding, f. 1. Dec. 1804, † 11. April 1839, se ovenfor. S. 371.

Børn:

1. Jensine Petrine Halvorsen, f. 29. September 1830, ugift. — 2. Jan Halvorsen, f. 8. Juli 1831, sindssyg. — 3. Nils Halvorsen, f. 16. Juni 1833,

Student fra Bergens Skole 1852, theol. Kandidat 10. Decbr. 1858 (2), † ugift 4. Juli 1882 i Christiania som Medbestyrer af Frøken Bauers Pigeskole. — 4. Augustinus Halvorsen, f. 26. December 1835, Handelsmand i Maalselven. — 5. Christen Gottlieb Halvorsen, f. 8. Oktbr. 1836, Landhandler i Maalselven.

11. Niels Landmark,

fra 1832—1842, se Sognepræsterne til Strandebarm.

12. Peter Andreas Jensen.

Født i Bergen 22. Dec. 1812. Faderen Andreas Blomhof Jensen, Kjøbmand, siden Feierinspektør, † 1857. Moderen Serene Pedersen, † 1816. Kom 1824 i Bergens Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1831; til exam. art. (2), 1832 exam. philos. (2) og 2. Februar 1836 theol. Examen (2). Var Privatlærer i Bergen i 8 Aar, blev 8. Mai 1843 resid. Kapellan til Lindaas, 17. Mai 1848 i samme Stilling i Aker. Foretog 1851 med offentlig Understøttelse en Reise til Danmark og Tydskland, for at uddanne sig i de praktisk-theologiske Discipliner og ansattes fra Juli 1849 som Lærer i Katheketik ved det praktisk-theologiske Seminarium i Christiania, 17. Aug. 1859 Stiftsprovst og Sognepræst ved v. Frelsers Menighed i Christiania, 4. Oktober 1862 Overhofprædikant, 20. August 1863 R. St. O. O. og var tillige R. N. O. og af Carl den 13des Orden. † 15. Juni 1867. Ved Valget til Biskop i Bergen 1863 og Hamar 1864 havde han de fleste Stemmer (resp. 66, og 64), men undslog sig. Efter hans Meddelelse til nærværende Verks Udgiver havde dette sin Grund i, at Riddervold forestillede ham Vanskeligheden ved paa den Tid at faa Christiania Stiftsprovsti tilfredsstillende besat. Om hans Forfattervirksomhed henvises til Halvorsen. Hans Autobiografi i Ill. Nyhedsblad 1863 vil navnlig ved hans Skildring af Bergens By i hans Barndom altid blive af Værd for Kulturhistorien. Hans Portræt findes sammesteds.

Udmærkede sig som geistlig Taler og var en ualmindelig begavet, arbejdsfær og virksom Mand, der ogsaa udenfor sit egentlige Kalds Sysler deltog i Alt, hvad der kunde fremme sand Oplysning og Forædling. Hans Aabenhed og Hjertelighed i Forening med den Aandsfriskhed og Livlighed, han besad, vandt ham Menighedens Agtelse og Kjærlighed, som den ogsaa lagde for Dagen ved hans uventede Bortgang.

Gift 1) 1838 med Vilhelmine Dorothea Thrap, f. 29. Aug. 1816, † i Oslo 9. Oktober 1851, Datter af Raadstuskriver i Bergen Laurits Thura Thrap og Gjertrud Garmann Astrup, cfr. S. 79. 2) 27. Aug. 1854 med Mette Marie Riddervold, f. 9. August 1827, Datter af Statsraad Hans Riddervold og Anne Maria Bull.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Andreas Blomhoff Jensen, f. i Bergen 14. November 1839, Adjunkt i Arendal 1864, Dispachør 1866. Gift 11. Mai 1863 med Margrethe Dorothea Rasch. — 2. Laurits Thura Thrap Jensen, f. i Bergen 14. April 1841, Sanitets-

kaptein, flere Aar Medlem af Christiania Formandskab. Gift 14. Juli 1869 med Christiane Caspara Olberg. — 3. Dina Serena Jensen, f. i Bergen 27. Juni 1842, gift med Proprietær Hans Fougner til Sørum (Hole). — 4. Johan Ole Herman Jensen, f. 10. Marts 1844, Provst og Sognepræst til Stange. R. St. O. O. Gift med Azora Bretteville. — 5. Petra Wilhelmine Jensen, født paa Lindaas 1845, † 1849. — 6. Georg Ryg Jensen, f. paa Lindaas 19. Febr. 1847, cand. jur., Handelsmand. — 7. Laura Henriette Jensen, f. i Oslo 5. Oktober 1849, gift med Carl Eugen Schou, Verksmester paa Hjula Væveri. — 8. Ludvig Conrad Christian Wilhelm Jensen, f. i Oslo 26. Sept. 1851, † 25. Nov. 1851.

Af 2det Ægteskab:

9. Anne Marie Riddervold Jensen, f. i Oslo 19. Mai 1855, gift med Sognepræst til Risør O. Lützwow Holm. — 10. Hans Riddervold Jensen, f. i 29. Juli 1856, cand. jur., † 29. Juli 1882. — 11. Jens Lauritz Arup Jensen, f. i Oslo Oslo 3. April 1858, Læge i Tønsberg, ugift. — 12. Sara Sofie Jensen, f. i Kristiania 29. Juni 1860, gift 13. Marts 1894 med cand. med. C. Michelet. — 13. Niels Jensen, f. i Kristiania 22. Marts 1862, cand. theol., Lærer i Tønsberg. — 14. Julius Jensen, f. 14. Juli 1859, † i Amerika. — 15. Helga Jensen, f. 21. Okt. 1864, † 15. Jan. 1865.

13. Eiler Hagerup Holtermann,

fra 1848—1868, se Sognepræsterne til Etne, S. 195.

14. Georg Albert Bull.

Født i Laurvik 16. Juli 1827 af Forældrene Høiesterets-Justitiarius Georg Jacob Bull, f. i Kristiania 1. August 1785, † sammesteds 12. Decbr. 1854, og Barbara Albertine Ørsted, f. i Rudkjøbing 20. Oktbr. 1783, † i Kristiania 24. Mai 1865. Han blev efter privat Dimission Student 1846 (3), fik exam. philos. Decbr. 1847 (3), exam. theol. 12. Decbr. 1853 (3), practicum Septbr. 1854 (3). Efter at have undervist i forskellige Skoler i Kristiania blev han 27. Januar 1859 personel Kapellan hos Sognepræst til Solum, Provst B. Wettergreen, 25. Febr. s. A. ordineret af Biskop Arup, blev 7. Sept. 1865 Stiftskapellan i Bergen og 4. Juli 1868 residerende Kapellan til Lindaas, fra hvilket Embede han entledigedes 19. Septbr. 1870 paa Grund af svækket Syn.

Gift 6. September 1867 med Bodil Dorothea Holst, f. i Kjøbenhavn 26. Oktober 1827, Datter af Urtekræmmer Niels Daniel Holst, f. i Kjøbenhavn 9. April 1792, † sammesteds 9. April 1841, og Engelke Catharina Ørsted, hans Moders Halvsøster, f. i Rudkjøbing 11 Juli 1800, † i Kjøbenhavn 7. Februar 1829. Ingen Børn. Han har efter sin Entledigelse opholdt sig i Kjøbenhavn.

Se N. R. Bull: Stamtavle over den thrønderske Slægt Bull. Christiania 1886. S. 93.

15. Anton Theodor Johannes Thygesen.

Født i Skien 9. Novbr. 1835 af Forældrene Kjøbmand Søren Thygesen, f. 1807, † 18. Mai 1864, og Idunna Urania Bødtker, f. 1812. Blev Student fra Skiens Skole 1853 (3), fik exam. philos. 1854 (2), exam. theol. 15. Juni 1863 (2), pract. (2), blev 17. Mai 1865 personel Kapellan hos Sognepræst W. H. Buch i Holden, 3 Decbr. 1868 ligesaa hos H. U. Sverdrup i Balestrand, 4. Februar 1871 residerende Kapellan til Lindaas, 22. Juni 1876 Sognepræst til Rennesø, hvor han døde 8. Juni 1885.

Gift med Gundelle Margrethe Sverdrup, f. 28. Marts 1847, Datter af Sognepræst til Balestrand H. U. Sverdrup, se der.

Børn:

1. Harald Ulrik Sverdrup Thygesen, f. 18. Marts 1872. — 2. Idunna Thygesen, f. 29. Mai 1873. — 3. Søren Johan Thygesen, f. 22. Juni 1875. — 4. Karoline Rebekka Thygesen, f. 1. April 1877. — 5. Margrethe Marie Thygesen, f. 4. Marts 1879. — 6. Josefine Elise og 7. Thora Fredrikke, Tvillinger, fødte 8. Marts 1881. — 8. Gundelle Louise Thygesen, f. 5. November 1882. — 9. 1 Søn, f. 1885.

16. Søren Georg Daniel de Fine Krogh.

Født 24. Decbr. 1843 i Soggdal (Dalerne) af Forældrene Overtoldbetjent Søren Georg Daniel de Fine Krogh, † 14. Oktober 1870, og Hustru Dorothea Bing, † 24. Marts 1887. Han gik i Flekkefjords Borgerskole til sin Konfirmation, da han kom til en Slægtning i Bergen, hvor han gennemgik Latinskolens øverste Klasse og fik exam. art. 1863 (3), exam. philos. 1864 (3), exam. theol. 11. Decbr. 1869 (3), pract. 1870 (2). Blev 3. Decbr 1870 udnævnt til personel Kapellan til Hammer (ordineret af Biskop Birkeland 16. Marts 1871), 18. Mai 1876 til residerende Kapellan til Lindaas og 22. Mai 1885 i samme Stilling paa Ringsaker

Gift med Borghild Uchermann, f. 27. Decbr. 1848, Datter af praktiserende Læge Wilhelm Hansen Heiberg Uchermann, f. 28. Sept. 1817, † 29. December 1874, og hans 1ste Hustru Emilie Leganger, f. 7. September 1820, † 3. Januar 1862.

Børn:

1. Dagny Dorothea Krogh, f. paa Lindaas, 25. Septbr. 1883. — 2. Alf Vilhelm Søren Krogh, f. paa Ringsaker 18. Decbr. 1885, † 20. Marts 1886. — 3. Vilhelm Georg Fredrik Krogh, f. 15. Septbr. 1890, † 6. Mai 1893.

17. Mads Olsen Ramstad,

1885—1894, se Sognepræsterne til Fjeld. S. 309.

18. Olaf Riddervold-Olsen.

Født 19. Juli 1859 i Næs Præstegjæld, Hallingdal af Forældrene Farver Ole Olsen, f. 1829, † 29. Novbr. 1864, og Hustru Kirsti Andersdatter, f. 15. Februar 1826. Var i Christiania fra 1865, dels hos en Morbroder, dels som Pleiesøn hos nuværende Sognepræst Jul. Riddervold. Fra 1871—1874 hjemme. Begyndte sidstnævnte Aar Læsning til Artium, 2 Aar paa Gjertsens Skole, 1 Aar paa Aars & Voss Skole, hvorfra dimitteret 1877. Exam. art. 1877 (2), exam. philos. 1878 (2), exam. theol. Decbr. 1883 (3), pract. 1885 (2). Som Student 1^{1/2} Aar Huslærer i Christiania. Fra Januar 1884 til Juli 1885 Andenlærer ved Drøbaks Borgerskole. Udnævnt 3. Oktober 1885 til personel Kapellan i Ullensvang, og bestyrede dette Kald i Ledigheden fra 1. Okt. 1888 til 1. Juni 1890, 24. Mai 1890 til personel Kapellan til Strandebarm, 17. Novbr. 1894 til residerende Kapellan til Lindaas.

Gift i Christiania 16. Jan. 1894 med Henriette Marie Riddervold, f. 10. Septbr. 1874, Datter af Sognepræst Jul. Riddervold, f. 20. Marts 1842, og Henriette Marie f. Hansen, † 30. Septbr. 1874.

Personelle Kapellaner.

1. Lyttich Hanssen Ovenstad,

fra 1619—1632, se Sognepræsterne, S. 366.

2. Peder Nielssen Busch,

fra 1658—1679, se Sognepræsterne, S. 366.

3. Johan Madssen,

fra 1695—1700, se Sognepræsterne, S. 366.

4. Christen Krog.

Født 13. Mai 1686 i Ørskog, hvor Faderen Truls Christensen Krog var Sognepræst. Dep. 20. Juli 1705, tog 2. Mai 1707 theol. Examen med *haud contemn.*, blev 12. Juni 1710 personel Kapellan hos Johan Madssen til Lindaas, i hvilken Stilling han døde August 1731 i Bergen.

Gift med Abel Margrete Madssen, † 1778, Datter af Sognepræsten i Kaldet.

Børn:

1. Johan Madsen Krog, f. 1719, døbt 3. Januar, † spæd. — 2. Anne Elisabeth Krog, f. 1720, døbt 23. Februar, † ugift. — 3. Maren Hoffmann Krog, † 1747, begr. 9. Jan., gift med Jens Bergendahl, Sognepræst til Ham-

mer, se S. 342. — 4. Troels Kristian Krog, f. 1722, † 10. April 1806 som entlediget Sognepræst til Skudesnæs, gift med Helene Sophie Meyer, Datter af Hans Edvardsen Meier, Sognepræst til Manger (se Biogr. Lex.). — 5. Johan Madsen Krog, † ung. — 6. Abel Margrethe Krog, f. 1726, døbt 13. Januar, † ugift. — 7. Anne Marie Krog, † 24. Marts 1758, gift 1) med Sigvard Brarup, Sognepræst til Kinn; 2) med Hans Arentz, Provst og Sognepræst til Stavanger, senere til Øiestad. Se A. Faye: Øiestads Præster, S. 41. — 8. Henning Frimann Krog, f. 1728, døbt 6. Juni, † ung. — 9. Gjertrud Cathrine Krog, f. 1729, døbt 2. August, † ugift i Bergen 1750. — 10. Hans Mathias Krog, f. 1731, døbt 4. Mai, † ung.

5. Otto Sundby,

fra 1733—1750, se Sognepræsterne til Aurland.

6. Jens Schreuder,

fra 1745, se Sognepræsterne, S. 368.

7. Thomas von Westen Angell,

fra 1750—61, se residerende Kapellaner til Domkirken, S. 65.

8. Andreas Hegelund Seehuus,

fra 1761—67, se residerende Kapellaner. S. 375.

9. Mikael Sundt Tuchsén,

fra 1775—1785, se Hospitalspræster i Bergen, S. 167.

10. Johan Christopher Haar Daae,

fra 1785—88, se Sognepræsterne til Norddalen.

11. Albert Angell,

fra 1798—1809, se Sognepræsterne til Hjørrendfjord.

12. Jakob Hveding,

fra 1833—1844, se Sognepræsterne, S. 373.

13. Eiler Hagerup Holtermann,

fra 1845—1848, se Sognepræsterne til Etne, S. 195.

14. Thorleif Fretheim,

fra 1879—1885, se Sognepræsterne til Fjeld. S. 308.

15. Ragnvald Gjessing.

Født 19. September 1859 i Kristiania af Forældrene Mads Dahl Gjessing, f. 22. Decbr. 1814, Kasserer i Enkekassen, og Hustru Amalie Beate Just, f. 16. Febr. 1831, † 7. August 1884. Blev Student 1877 (2), fik exam. philos. 1878 (1), exam. theol. 16 December 1884 (3), blev 1885 udnævnt til personel Kapellan hos Provst J. Hveding og tiltraadte sit Embede i Novbr. Han tog Afsked fra Menigheden 12. Februar 1890, da han havde modtaget Ansættelse i Jødemissionens Tjeneste, blev efter et Ophold i Leipzig ansat i Galatz, hvor han tillige fungerede som Præst for de skandinaviske Sømænd, som ankom til Stedet.

Gift i Uranienborg Kirke i Christiania 23. Juni 1886 med Regine Eriksen, f. 15. Juli 1863 i Bergen, Datter af Seilmager Edvard Eriksen og Elisabeth Marie Waage.

Børn:

1. Rolv Gjessing, f. paa Lindaas 26. Juni 1887. — 2. Aashild Gjessing, f. paa Lindaas 13. Febr. 1889, † i Galatz Novbr. 1892. — 3. Bjarne Gjessing, f. i Galatz 13. Septbr. 1892.

16. Hans Olaus Saxlund.

Født 19. April 1865 i Tolgens Præstegjæld af Forældrene Hans Olaus Saxlund, f. 31. Jan. 1812, † 4. April 1872, som Sognepræst til nordre Odalen, og Hustru Sophie Theodora Elisabeth Petersen, f. 8. April 1825. Gik i Almueskolen i Tolgen og nordre Odalen, siden i Aars og Voss's Skole i Christiania, fik exam. art. 1883, exam. philos. 1884, exam. theol. 7. Juni 1888, pract. 1889, lapp. exam. 1893. Han var som Kandidat Lærer ved mindre Pigeskoler i Christiania samt en Tid Timelærer ved Christiania Kathedralskole. Ved kongl. Resolution af 31. Mai 1890 ansat som Hjælpepræst hos den i Naade afskedigede Sognepræst til Lindaas Jakob Hveding i dennes Naadensaar (gl. Naadensaar 17. Mai 1890—17. Mai 1891). Virkede 1892—93 som Hjælpepræst eller forrettende Sognepræst i Christiania, Tune, Id, Næs paa Romerike, Faaberg, Andenæs i Vesteraalen og Hammerfest. 8. April 1893 udnævnt til Sognepræst i Karasjok, Hammerfest Provsti.

Gift i Fredrikshald 2. Juli 1893 med Ragna Kjennerud, f. 3. Sept. 1871, Datter af Skolebestyrer Herman Konrad Kjennerud. Ingen Børn.

Han har leveret nogle Boganmeldelser og Korrespondancer, indtagne i forskellige Dagsaviser.

E. Masfjorden.

Ved kgl. Resol. af 28. August 1875 blev bestemt, at fra 1. Januar 1876 skulde Sandnæs Annex til Lindaas Præstegjæld fraskilles og overgaa til eget Sognekald under Navn af Masfjorden. (Se Departementstid. 1876, S. 601).

Sognepræster.

1. Wilhelm Frimann Koren Christie,

fra 1875—1880, se Sognepræsterne til Ladvik.

2. Thorbjørn Justus Steger Frølich.

Født i Christiania 7. Oktober 1848, Søn af Kjøbmand, senere Bankchef, R. W. O., Fritz Henrich Frølich, f. paa Hørsholm 22. Juli 1807, † i Christiania 3. Juni 1877, og Elisabeth Christine Wiborg, f. i Brevik 20. Mai 1808. Han gik i Nissens Skole og tog privat dimitteret exam. art. 1868 (3), exam. philos. 1869 (2), exam. theol. 4. Juni 1873 (3), practicum 1874 (3). Efter en Udenlandsreise opholdt han sig i Christiania, beskjæftiget med Undervisning, og var Sekretær i Lutherstiftelsen, til han i August 1875 overtog Lillehammers private Pigeskole, først som Bestyrer og snart efter som Eier. Ved Siden heraf gav han Privatundervisning og vikarierede til forskjellige Tider ved Lillehammer Skole. 16. Februar 1881 blev han udnævnt til Sognepræst til Masfjorden og ordineret 16. Marts s. A. af Biskop Essendrop. I Masfjorden var han fra 1881—86 Ordfører i Fattigkommissionen, fra 1884—91 Medlem af Formandskabet, de 5 første Aar Ordfører, fra 1884—89 først Suppleant, senere Medlem af Søndre Bergenhus Amtsskolekommission. Fra 1885—87 Forligelseskommis­sær, fra 1882—88 Valgmand og i samme Tidsrum Suppleant til Stortinget for Søndre Bergenhus Amt; 27. Januar 1892 blev han udnævnt til Sognepræst til Aadalen. Se Thomle: Studenterne fra 1868, S. 83.

Gift paa Lillehammer 14. November 1878 med Mette Johanne Hals, f. paa Lillehammer 6. Mai 1851, Datter af Overlærer Søren Brun Hals, f. 6. September 1819, og Helene Mathiesen, f. paa Linderud i østre Aker 28. Oktober 1815.

Børn:

1. Johanne Helene Solveig Frølich, f. paa Lillehammer 21. Sept. 1879. — 2. Torolf Hals Frølich, f. sammesteds 9. Februar 1881. — 3. Arnfinn Hals Frølich, f. i Masfjorden 6. August 1882. — 4. Øyvind Hals Frølich, f. sammesteds 4. Septbr. 1886. — 5. Audhild Elisabeth Hals Frølich, f. sammesteds 20. Marts 1888.

Til Lillehammer Tilskuer, Vossebladet og Søndre Bergenhus Folkeblad har han i 1881—1888 leveret forskjellige Artikler.

3. Fredrik Kristian Holberg Arentz Olsen.

Født 9. April 1853 i Kristianssand af Forældrene Adjunkt Erik Olsen, f. 2. April 1816, † 12. Aug. 1881, og Hustru Bolette Rebekka Meldal Arentz, f. 22. Februar 1815, † 18. April 1888. (Se Sognepræsterne til Jølster). Han gik i Kristianssands Latinskole fra 1862—1865, modtog senere Undervisning af Faderen og fik exam. art. 1872 (3), exam. philos. 1873 (2), exam. theol. 8. Juni 1880 (3), pract. 1881 (3). 28. Febr. 1881 blev han udnævnt til personel Kapellan til Aurland, 13. Juli 1885 til Kaldskapellan til Hvideseid og 27. Juni 1892 til Sognepræst til Masfjorden.

Gift i Nykirken i Bergen 23. August 1885 med Ulrikke Fredrikke Storm Willgohs, f. 4. Jan. 1864, Datter af Sognepræst til Beitstaden Johan Fredrik Wilgohs og Henriette Emilie Rennord. (Se personelle Kapellaner til Indre Holmedal).

Børn:

1. Sigurd Olsen, f. 12. December 1887. — 2. Elisabeth Emilie Rolland Olsen, f. 25. Mai 1891.
-

VII.

Hardanger og Voss Provsti.

A. Strandebarm.

Sognepræster.

I.*) **Anders Berntsen Søfting**

var Sognepræst til 1613, da han døde. Har maaske skrevet sig fra Aarhus Stift (Søften og Folby), hvorfra ogsaa den bekendte Familie Zeuthen.

2. **Peder Rasmussen,**

fra 1613—1648 **), blev ordineret 23. Januar 1611 som Kapellan hos forrige, hvem han fulgte som Sognepræst 1613; var før Hører ved Bergens Skole. Foruden Sønnen Hans Pedersen, der døde som residerende Kapellan til Os, var ogsaa den Jørgen Pedersen Strandebarm, der hos Rørdam (S. 158) nævnes blandt Studenterne ved Kjøbenhavns Forsvar, formentlig en Søn af ham. Sidstnævnte deponerede fra Bergens Skole 9. Mai 1656 (G. P. Strandbermensis).

3. **Rasmus Pedersen,**

Søn af Forrige, Student fra Bergens Skole 2. Dec. 1644, blev personel Kapellan hos Faderen og ved dennes Død 1648 kaldet af Almuen til Sognepræst, idet hans Bestalling den 25. Jan. 1649 blev konfirmeret af Oluf Bjelke, Lehnsmænd paa Bergenhus. Resignerede og døde 1676.

Gift med Magdalene (Christine) Lauritsdatter Galtung, som levede 1671, D. af Foged over Halsnø Kloster og Hardanger Lehn Laurits Johannessen G. og Lisbet Ottesdatter Orning af Vatne. Hun var af Adel og maa have været en mandhaftig Kvinde, da hun, efter hvad Biskop Randulf i 1668 hørte af sine Skydsfolk, der førte ham fra Strandebarm til Vikør, selv reiste med sine Folk i Præstegaardens Skov, for at lade hugge Sægtømmer.

*) Christopher Frimann anfører som Nr. 1 Hr. Mikael og som Nr. 2 Anders Søfting Han har ikke Aarstal for nogen af dem.

***) Chr. Frimann har 1649.

Børn:

1. Peder R, Student 25. Juli 1676, † 1727, boede paa Gaarden Berge i Strandebarm; gift med Margrethe Eliasdr., † 1711, D. af Elias Andersen, Sognepræst til Skonevik. Hun skilte sig fra sin Mand 1702 paa Grund hans Leiermaalsforhold. — 2. Hans R, f. 1670, † 1745, Gaardbruger paa Bue i Strandebarm. — 3. Magdalene R., gift med Povel Glad, Sognepræst til Eid. — 4. Elisabet R., gift med Søren Hess, Sognepræst til Strandebarm. — 5. Herborg R. — 6. og 7. Elen R., nævnes som Fadder i Kvindherred 1671 og 1694 og Magdalene R. 1671.

4. Søren Sørensen Hess.

Formentlig Søn af Klokker ved Domkirken i Bergen Søren H., depon. fra Bergens Skole 18. Juli 1667, tog theol. Examen 8. Nov. 1669 med *non illaudab.*, og blev samme eller følgende Aar personel Kapellan og 5. Febr. 1676 Sognepræst til Strandebarm, hvor han døde 16. Sept. 1688.

Gift 26. Nov. 1776 med den ovennævnte Elisabeth Rasmusdatter.

Børn:

1. Rasmus H., f. 1677, døbt 28. Sept., Skipperborger i Bergen fra 18. Marts 1712, gift med Mette Rytter i Bergen, begr. 15. April 1733. — 2. Søren H., f. 1678, døbt 11. Nov. — 3. Johannes H., opholdt sig 1738 i Christiania. Hans Stilling ubekjendt. — 4. Christian H., levede ved Faderens Død. — 6. Elen H., † ugift i Bergen 1738. — 6. Magdalene H., gift med Sæbjørn Ellingsen. — 7. Elisabeth H., gift med Handelsmand i Osmundvaag i Sælje Hans Bang, hvis Søn Søren Bang blev Sognepræst til Bodø, † 1775.

5. Mag. Ole Gjerdrum.

Født 12. Sept. 1654 i Gjerdrums Præstegjæld, hvor Faderen Ole Evensen var Sognepræst. Moderen Ellen Olsdatter Grue. Blev Student fra Christiania Skole 1673, var først personel Kapellan hos Faderen og blev 6. Oktbr. 1688 Sognepræst her; han ankom 9. Juni 1689 og døde 11. Marts 1732. Magister 30. Juli 1718.

Skal have været lærd, men var derhos egen og ofte besynderlig i sin Adfærd. Syslede med Medicin og Kemi, hvorved han paadrog sig Mistanke hos Almuen om, at han øvede den sorte Kunst.

Gift med Guri Søfrensdatter Pay, der døde 1724, begr. 10. Juli.

Børn:

1. Ole G., Faderens Eftermand. — 2. Søren G., Apotheker, døde udenlands. — 3. Peder G., † ung. — 4. Kirsten, f. 1686, gift med Mag. Jørgen J. Brose, Sognepræst til Kingservik. — 5. Elen G., f. 1690, døbt 23. Nov., gift med Thomas Carlsen i Bergen.

6. Ole Gjerdrum.

Forannævntes Søn, f. ca. 1687 og Student fra Bergens Skole 1707. Blev 1712 personel Kapellan hos Faderen og 1. Dec. 1721 adjungeret og succederende

Sognepræst. Overtog Sognepræstembedet 4. April 1732 og indehavde det til sin Død den 12. Mai 1748. Han eiede Præstegjældets 3 Kirker, som hans Enke 1750 solgte til Kaptein Niels Tausan.

Gift med Karen Treubler, † 1752, begr. 21. Aug., 82 Aar gl., D. af Dr. medicinæ og Stadsphysicus i Bergen Johan Frederik T. og Gjertrud Ovesdatter; de havde Datteren Guri Kirstine, f. 1713, døbt 27. Okt., der døde ung.

7, Eiler Holck Marcher.

Født 22. Septbr. 1717 i Nyker Præstegjæld paa Bornholm, hvor Faderen Hans Rasmussen Marcher*), † 1742, var Sognepræst; Moderen Elisabeth Sophie Holck, Datter af Baron og Friherre til Holckenhavn i Fyen Eiler H. Blev 1737 Student fra Helsingørs Skole og theologisk Kandidat 1741; ansattes det følgende Aar som personel Kapellan hos Christian Hansen Mossin, Sognepræst til Øster-Maria paa Bornholm og blev 19. Juli 1748 Sognepræst til Strandebarm. Døde i Oktober 1778.

Han arbeidede, siger Biskop Arentz om ham, efter den Formue, ham var givet. Som Kateket var han ved Bispevisitatsen 1764 saa aldeles bunden til Katekismi-Forklaringen, at han gik med Bogen i Haanden og veg ikke en Tøddel fra de Ord og de Spørgsmaal, deri stode. Det samme gjordes baade hos Klokker og Skoleholdere, hvilket stod mig ikke an. Jeg maatte altsaa lære dem en bedre Maade at katekisere paa.

Gift med Hedvig Clemensdr. Funch, † i Strandebarm 23. Novbr. 1789, D. af Sognepræst til Øster Maria paa Bornholm Clemens Theodorsen F. Børn:

1. Clemens Funch M., f. 11. Juli 1749, deponerede 1768 fra Bergens Skole, blev theol. Kandidat 27. Mai 1773 med *non contemn.*; blev 27. Juli 1774 personel Kapellan hos Morten Evendorph Lütz, Sognepræst til Øster-Larsker paa Bornholm, ord. 7. Okt., 8. Juli 1785 Sognepræst til Aggersborg i Aalborg Stift og 21. Juni 1799 til Kjetterup i samme Stift; entled. 4. Mai 1804; † 11. April 1808. Gift 19. Aug. 1786 med Mette Johanne Mackeprang, D. af Landphysicus paa Møen Dr. med. Marius Hansen M. og Margrethe Reimers Knudsdatter Sølling. — 2. Hans M., døbt 25. Dec. 1751, blev Student 1767 og theol. Kandidat 22. Mai 1773 med *non contemn.*, se personelle Kapellaner. — 3. Carl Christian M., døbt 15. Dec. 1753, begr. 2. Okt. 1771 og 4. Morten Andreas M., døbt 12. Nov. 1755, skal være bleven Officer, ligesom 5(?): en anden Søn Jørgen Holck M.

8. Christen Heiberg.

Født 4. Aug. 1725 i Sogndal, hvor Faderen af samme Navn var Sognepræst. Deponerede privat 1745 og fik exam. theol. 20. Juni 1748 (*non contemn.*); ansattes 3. Nov. 1758 som residerende Kapellan i Kingservik, blev 14. Decbr. 1764 Sognepræst til Jølster og 3. Febr. 1779 i Strandebarm, hvor han døde 18. Juni 1785.

*) Dennes Fader Rasmus Jensen var Præst til Vestermarie (V.-Marcher), hvoraf Navnet. Ch. D.

Gift 1) 22. Septbr. 1761 med Engel Maria Christie, f. 6. Oktober 1737, † 3. Decbr. 1780, D. af Provst Edvard Christie paa Tysnæs, se S. 248. 2) med sit Søkendebarn Karen Heiberg, f. 1728, døbt 6. Marts, † 24. Apr. 1793, uden Børn, D. af Anders Gjertsen H., Sognepræst til Grytten og Maren Christine Munthe.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Christen H., f. 26. Sept. 1762, † 30. Jan. 1800, Sømand, senere Handelsassistent paa Grønland; gift 1795 med Elisabeth Steenberg, f. 31. Aug. 1767, † 4. Febr. 1851, D. af Sognepræst til Gjerlev paa Sjælland Schach August Vilhelm S. og Johanne Gertrud Weinschenck. — 2. Edvard Christie H., f. 10. April 1764, deponerede 1785 fra Bergens Skole; var i nogle Aar Kjøbmand og Hvalfangstbestyrer paa Grønland og blev 1808 Overvrager i Thronhjelm, men døde 10. Juni 1809 paa Reisen dertil fra Kjøbenhavn; gift 1798 med Eleonora Cornelia Castonier, f. i Kjøbenhavn 24. Januar 1778, † 17. April 1822, D. af Major Carl C. fra Holsten. — 3. Magdalena Margrethe Christie H., f. 29. Sept. 1766, † 26. Okt. 1843; gift 1786 med Ditmar Kahrs, Sognepræst til Strandebarm. — 4. Christopher H., f. i Jølster 1767, † 11. Juli 1811, Skibsfører fra Bergen; gift 18. Dec. 1798 med Margrethe Heide Fritzner, f. i Nov. 1772, † 22. Jan. 1816, D. af Sognepræst F. i Fane, se S. 285. — 5. Gerhard H., † 2 Aar gl. — 6. Jesper H., f. 1772, † 29. Mai 1807 i Bergen, ugift, som Handelsbetjent. — 7. David Werner H., f. 1774, † 18** i Vestindien, ugift. — 8. Cathrine Rachlew H., † 3 Aar gl. — 9. Else Ulrikke H., f. 27. Juni 1777, † ugift i Strandebarm 6. Febr. 1865.

9. Ditmar Kahrs.

Født 14. April 1746, Søn af Sognepræst Ditmar Kahrs i Fjælberg, se S. 224. Depon. 1763, fik exam. phil. 1764 og exam. theol. 1769, prædikede til Dimis for Cramer og fik *laudab.*, blev 19. Dec. 1771 personel Kapellan hos Faderen og 2. Sept. 1785 Sognepræst her, hvor han døde 9. Juli 1825 som Jubellærer.

Biskop Pavels siger om ham ved Visitatsen i 1818: «Kahrs er en sygelig, lille, mager Mand; meget stille og beskeden i sit Væsen. Han skal besidde agtværdige Kundskaber og skrive godt for sig, men en Sendrægtigheds Aand hviler over ham i Alt, hvad han foretager sig, og nu efter at have seet ham, kan jeg saa ganske gjøre mig Begreb om, hvorledes han pusler om i Huset, eller sidder ved sin Bog og fordyber sig i den, eller synker hen i et saligt *far niente* og bortskyder al Tanke om ubehagelig Anstrængelse.»

Gift med sin Formands Datter Magdalena Margrethe Christie Heiberg, se ovenfor.

Børn:

1. Ditmar K., f. 7. Aug. 1788, † 5 Juli 1800. — 2. Christen Heiberg K., f. 5. Sept. 1790, † 29. Marts 1853, blev 1810 Løitnant i den bergenus. Brigade, 1823 Undertoldbetjent i Laurvig, 1842 Overtoldbetjent i Drøbak; gift 31. Aug. 1816 med Inger Maria Strøm, f. 15. Oktbr. 1795, † 26. Decbr. 1874, D. af Kjøbmand i Drammen Andreas S. og Sally Arboe. — 3. Engel Katrine K., f. 3. Dec. 1797, gift 15. Aug. 1843 med Snedker og Gaardbruger i Strandebarm Torjus Solberg. — 4. Ditmarine K., f. 6. Juli 1802, † ugift 27. Aug.

1875. — 5. Casper K., f. 17. Dec 1804, Landhandler paa Bakke i Strandebarm, † 19. April 1887; gift 18. Mai 1842 med Anne Jakobine Benedicte Græsvig Bentzen, f. 7. Mai 1821 paa Frederikshald, † 22. Mai 1884, D. af Kaptein Johannes B. og Elen Margrethe Ruge.

10. Bernt Henrik Vilhelm Reinertsen.

Født 16. Dec. 1781 i Bergen, hvor Faderen Isak R. var «Skriverkarl» ved Toldboden. Moderen Kirstine Gjerdrum Brose. Kom i sit 10de Aar i Byens Latinskole, hvorfra han dimitteredes 1801 (*laudab.*) og tog 22. Juli 1806 theol. Exam. (*laudab.*). Opholdt sig indtil 1809 i Bergen, hvor han gav Informationer og ansattes 15. Mai 1810 som Sognepræst i Bjørnør, blev 3. Juli 1817 Provst i Fosens Provsti, 2. Juni 1823 Sognepræst til Etne og 24. Septbr. 1825 til Strandebarm, hvor han døde 6. Febr. 1830.

Gift 21. Aug. 1810 med Elen Ege, f. i Bergen 14. Juni 1787, † 23. Apr. 1855, D. af Kjøbmand Christofer E. og Gurine Bergitte Rasmussen. Ingen Børn.

11. Julius Christopher Hammer,

fra 1830—34, se Sognepræster til Haus, S. 319.

12. Frederik Geelmuyden.

Født 5. Sept. 1805 i Bergen, hvor Faderen Sebastian White G. var Premierløjtnant, senere Underfiskeveier. Moderen Cecilie Marie Smit Olsen. Erholdt fri Undervisning af Sognepræst til St. Mariæ Kirke Peder Christiansen, af hvem han blev dimitteret 1823 til exam. art (4), fik 2den Examen 1825 (3), exam. theol. 6. Juni 1828 (3). Blev 7. Januar 1829 resid. Kapellan til Lekanger og 10. Marts 1835 Sognepræst til Strandebarm, hvor han døde 1. April 1842.

Gift med Hanna Marie Wilhelmine Geelmuyden, f. 1. Okt. 1808 † 7. Mai 1848, D. af Kjøbmand i Bergen Frederik Christian Dreyer G. og Hanna Marie Wilhelmine Geelmuyden.

Børn:

1. Sebastian Theodor G., f. 20. Sept. 1837. Se Sognepræsterne til Indviken. — 2. Fredrikke Christiane G., f. 12. Juni 1839, gift 27. Sept. 1860 med Ole Iversen Berg, Telegrafist paa Stordø, f. 1834, Søn af Sognepræst til Gildeskaal Peter Andreas Berg og Susanne Iversen. — 3. Cecilie Marie G., f. 15. April 1841, gift med Skibskaptein Jakob Lund i Bergen. — 4. Fanny Henriette G., f. 10. Oktbr. 1842.

13. Niels Landmark.

Født 22. Okt. 1803 af Forældrene Sørenskriver i Søndfjord Niels L., f. 11. Marts 1775, † 29. Okt. 1859, og 1ste Hustru Barbra Henriette Rantzow Heiberg, f. 6. Marts 1779, † 21. Mai 1828. Gik først i Bergens Latinskole, men blev siden privat undervist af daværende cand. jur. senere Overretsprokurator Carl Siewers, af hvem han blev dimitteret 1825 til exam. art. (3), fik 1826 exam. phil. (2) og exam. theol. 10. Juni 1831 (3). Blev 3. Aug. 1832 resid. Kapellan til Lindaas, 30. August 1842 Sognepræst til Strandebarm, 1. Marts 1849

Provst i Hardanger og Voss og 23. Januar 1858 Sognepræst til Fet, hvorfra han entledigedes med Pension 29. Mai 1872, † i Kristiania 23. Februar 1893.

Gift med Susanne Cathrine Hetting, f. 24. Jan. 1809, † i Kristiania 28. Marts 1881, Datter af Søkrigskommissær Gabriel H. og Ferdinanda Augusta Carisius.

Børn:

1. Gabriel Hetting L., f. 23. Dec. 1833, Student 1853, tog phil. Embedsexamen 1861 (2), Overlærer ved Christianssunds Skole. — 2. Barbra Henriette Christiane Wilhelmine L., f. 1. Jan. 1837, gift 25. Juni 1859 med Christian Bang Vidsteen, f. 11. Jan. 1832, Distriktslæge i nordre Søndhordland, Søn af Foged Ole V. og hans 2den Hustru Karen Steen. (Se Norges Læger). — 3. Nicoline L., f. 24. Juni 1839, gift 27. Juni 1868 med Johan Daniel Galtung, f. 30. Dec. 1833, Lensmand i Næs i Hallingdal. — 4. Ferdinanda Augusta L., f. 7. Juni 1841, gift 9. Okt. 1866 med Gabriel Antonio Faye, f. 21. April 1832, Lensmand i Fet, Søn af Sognepræst i Høland Gabriel Smith F. og Gjertrud Christiane Christensen.

14. Claus Ernst Lampe.

Født 21. Aug. 1807 i Bergen, hvor Faderen Johan Cramer L. var Bager. Moderen Louise Mathilde Concordia Barwig. Han mistede tidlig sine Forældre, men blev antagen i Barns Sted af Snedker i Bergen Gerhard Armauer, der var gift med hans Moders Søster. Gik først i Bergens Latinskole, men blev i 1828 dimitteret af Sognepræst P. Christiansen til ex. art. (2), fik 1829 ex. philos. (3) og ex. theol. 5. Septbr. 1833 (3). Blev 6. Mai 1834 personel Kapellan hos Sognepræst til Nykirken i Bergen Hans J. Grøgaard, og efter dennes Død bistod han i flere Aar Sognepræsten til Korskirken H. A. Hysing i hans Embedsforretninger, indtil han 21. Oktbr. 1844 blev Sognepræst til Stranden paa Søndmøre og 2. Sept. 1858 til Strandebarm, hvorfra han entledigedes med Pension 4. Mai 1878 og døde i Kristiania 6. Jan. 1894.

Gift med Drude Katrine Daae, f. 21. Febr. 1817, D. af Provst I. M. Daae paa Fane, S. 286.

Børn:

1. Gerhard Armauer L., f. 8. Aug. 1840, se Sognepræsterne til Bruvik, S. 332. — 2. Iver Munthe Daae L., f. 10. Juni 1842, Stud. 1862, Cand. theol. 1868, blev 10. Nov. 1871 Sognepræst til Maasø i Tromsø Stift, entlediget med Vartpenge 25. April 1874, † 20. Dec. 1887; gift med Anna Emilie Dorothea Forwald, f. 11. Nov. 1843, D. af Kantor, Cand. theol. Ludvig Sverre F. og Anna Andersen. — 3. Johan Ludvig L., f. 3. Dec. 1843, Skattefoged i Bergen; gift 1) 27. Okt. 1873 med Constance Fredrikke Henriette Ziesler, f. 3. Sept. 1842, † 28. Juli 1880. 2) med Christine Gundersen. — 4. Wilhelm Sophus L., f. 16. Jan. 1846, Adjunkt i Drammen, ugift. — 5. Edvardine Daae L., f. 10. Febr. 1848, gift 21. Aug. 1872 med Stadsfysikus i Bergen Ole Jakob Louis Sparre (se Norges Læger). — 6. Jonas Daae L., f. 1. Mai 1850, Fabrikbestyrer, gift 26. Juni 1878

med Kate Parr. — 7. Ludvig Daae L., f. 13. Decbr. 1852, † 15. Jan. 1870.
— 8. Louise Concordia L., f. 16. Jan. 1855, ugift. — 9. Aadel L., f. 10. Maj
1857, gift med Henrik Magnus Knudsen, Statsrevisor og Stenograf.

15. Henning Junghans Bugge Stub.

Født 27. Marts 1821 paa Fuse Præstegaard af Forældrene resid. Kapellan Hans Gerhard Stub, f. 6. Aug. 1776, † 1. Dec. 1843, og Martha Andrea f. Gjøver, f. 1789, † 1874. (Se Sognepræster til Tysnæs, S. 252). Han fik Undervisning ved Huslærere i Hjemmet og blev privat dimitteret af cand. mag. senere Lektor Henning Junghans Thue, fik ex. art. 1840 (4), ex. philos. 1841 (2), ex. theol. 3 Juni 1846 (2), pract. 1847 (2). Var som Kandidat Huslærer. Blev 30. Marts 1848 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst til Alstahaug paa Helgeland Provst Gaarder, blev 29. Marts 1862 Sognepræst til Tjotø paa Helgeland, 12. Mai 1866 Sognepræst til Næsne og 2. Marts 1876 Provst i nordre Helgelands Provsti, 26. Oktbr. 1878 til Sognepræst til Strandebarm.

Gift i Alstahaug 8. Aug. 1849 med Marie Elisa Berner, f. 2. Sept. 1819, † 18. Juli 1881, D. af Garver i Kristiania Morten B. og Martha Ritter, født Bruun.

Børn:

1. Martha Ritter S., f. 1. Mai 1851 paa Alstahaug, gift 25. Nov. 1874 med Lensmand i Melø Ivar Tønseth, f. 1845. — 2. Martha Andrea S., f. 27. Marts 1854, † 3 Mdr. gl. — 3. Hans Gerhard S., f. paa Alstahaug 13. Aug. 1855, Civilingeniør, Bestyrer af Drammens mek. Verksted, gift 27. Mai 1890 med Marie Ovidia Johannesen, Datter af Rebslager Ole Johannesen. — 4. Martha Andrea S., f. paa Alstahaug 8. Juni 1857, gift 25. Novbr. 1874 med Christian Lund, Kontorchef ved det Bergenske Dampskibsselskab. — 5. Mathilde Laurentze S., f. paa Tjotø 29. Septbr. 1863, gift 13. Juli 1887 med Julius Theodor Børresen, Sognepræst til Jostedalen.

Personelle Kapellaner.

1. Rasmus Pedersen,

fra 1645—1649, se Sognepræsterne, S. 385.

2. Søren Hess,

fra 1668—1676, se Sognepræsterne, S. 386.

3. Ole Olsen Gjerdrum,

fra 1712—1722, se Sognepræsterne, S. 386.

4. Hans Helgesen Høeg,

formodentlig fra Danmark. Født ca. 1703—1705, var først Apothekarlærling, blev 1727 (22 Aar gl.) betingelsesvis antaget som Student, tog Baccalaureus-

graden 1729, senere Feltpræst. Blev 27. Aug. 1733 personel Kapellan her og ansattes omtrent i 1744 som Sognepræst i Tinglev i Tønder Amt i Slesvig, hvor han forblev til 1763 og † i Flensborg 31. Aug. 1783.

Gift 7. Oktbr. 1733 med Guri Kristine Brose, D. af Jørgen J. B., Sognepræst til Kingservik.

Følgende af deres Børn ere fødte og døbte i Strandebarm:

1. Jørgen H., d. 6. April 1734, blev Landphysicus i nordre Sjælland, † i Kjøge 31. Juli 1813. (Person.hist. Tidsskr., 2. B., S. 332). — 2. Magnille Kristine H., f. i Febr. 1736, † s. A., begr. 14. Dec. — 3. Magnille Kristine, d. 2. Mai 1737. — 4. Jens H., d. 31. Aug. 1738. — 5. Hans Nicolay H., d. 25. Marts 1741. — 6. Frederik Carl Gram H., d. 21. Juni 1742. — 7. Ole Gjerdrum H., d. 22. April 1743.

5. Claus Pedersen Cloumann.

Født ca. 1717, Søn af Peder Hansen, Sognepræst til Holmedal, og Cecilia Schade. Dimitteret fra Bergens Skole 1739. Blev 11. Septbr. 1744 personel Kapellan her og 30. Juni 1752 Sognepræst til Hitterdal, hvor han døde som Provst 26. Juli 1783.

Gift 1) 9. Dec. 1744 med Elisabeth Faye, f. 1713, † i Strandebarm 16. Juli 1748, D. af Hans Davidsen F. og Maren Ellingsdatter. 2) 16. Aug. 1752 med Elisabeth Holtermann, f. 1716, D. af Kjøbmand i Bergen Carsten H. og Sara Davidsdatter Faye.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Ole Gjerdrum C., d. 9. Marts 1746. — 2. Peter Jørgen C., f. 14. April 1747, blev 18. Juli 1772 konst. og 7. Aug. 1777 virkelig Foged i øvre Thelemarken. Erholdt 13. Januar 1783 Karakter af virkelig Justitsraad, 28. Juni 1809 Ridder af Danebrog, og erholdt 22. Juli 1811 Afsked som Foged med sin fulde Gage i Pension «i Betragtning af hans høie Alder og udmærket gode Embedsforhold». Var 1814 Medlem af Eidsvolds Rigsforsamling fra Bratsbergs Amt. Døde 22. Dec. 1817 (Rigstidenden har 21. Dec.). Boede i lang Tid paa Moen i Hvideseid, senere paa nordre Ryen. Foged C. var gift 3 Gange. 1) med Anna Sophie Poulsen, af Cort Adelaers Slægt, D. af Sorenskriver Hch. Jørgen P. 2) Edel Poulsen, den forrige Hustrus Søster. 3) 1805 med Maren Pihl Mow, af Thomas Angells Slægt. — 3. Karen Treubler C., d. 17. Juli 1748, døde strax efter Moderen.

Af 2det Ægteskab:

4. Elisabeth Faye C., f. 1753, gift 12. December 1779 med Kontroller C. Kindt. — 5. Cecilia Maria C., f. 6. August 1754, gift med Oberstløjtnant Paludan. — 6. Claudia Elisabeth C., f. 1. Jan. 1757, † 18. Mai 1801; gift 1) med Kammerraad Antzée. 2) 20. Sept. 1794 med Kapt. Isach Dop.

6. Hans Marcher.

Født 1751, d. 25. Dec., Søn af forannævnte Sognepræst Ejler Holck M., blev privat dimitteret 1767 og theol. Kandidat 22. Mai 1773 med *non contemn.* Ansattes 8. Okt. 1777 som personel Kapellan hos Faderen og blev 11. Mai 1787

Sognepræst til Olsker og Allinge paa Bornholm; døde 1798, begr. 1. Dec.; gift med Anne Margrethe Sørensen, † 1797, med hvem 3 Sønner.

7. Olaf Riddervold-Olsen,

1890—94, se de residerende Kapellaner til Lindaas, S. 380.

B. Røldal.

Ved kgl. Resol. af 18. Decbr. 1848 erholdt Røldal — den Gang Annex til Suledal — særskilt Præst, der skulde ansættes ved Konstitution af Bergens Biskop. Den forrettende Præst i Røldal fik sig senere tilstaaet et Lønstillæg af 100 Spdr. aarlig. Ved kgl. Resol. af 10. Mai 1862 blev Røldal Sogn henlagt fra Christianssands til Bergens Stift, medens Forholdet med Hensyn til Embedets Besættelse blev uforandret. Ved Resol. af 22. Mai 1885 blev saa bestemt, at Røldals Sogn fra 1. Sept. 1885 fraskilles Suledals Præstegjæld og oprettes til eget Præstegjæld, hvis Sognepræst tilstodes — foruden de inden Præstegjældet faldende visse og uvisse Indtægter og Brugen af den opførte Præstebolig — et aarligt Lønsbidrag af Kr. 1920,00 af Oplysningsvæsenets Understøttelsesfond samt i Godtgjørelse for Afsavn af Jordvei, indtil en saadan er anskaffet, Kr. 80,00 af samme Fond. (N. Lovtid. 1885, S. 169).

I. Jan Greve.

Født paa Aastvedt i Hammers Præstegjæld 20. Dec. 1805 af Forældrene Student og Proprietær Jan Arntsen G., f. 19. Juli 1775, † 17. Nov. 1840, og Hustru Magdalene Margrethe Koren Fritzner, f. 14. Nov. 1771, † 10. Mai 1847 (se S. 71). Han gennemgik Bergens Latinskole og tog, privat dimitteret af sin Fader, ex. art. 1827 (4), ex. philos. 1828 (2), ex. theol. August 1833 (4), til den homilet. Prøve fik han *laudab.*, til den kateketiske *haud ill.* Udnævntes 13. Dec. 1834 til pers. Kapellan til Skjold i Ryfylke Provsti, i Marts 1849 til konst. Sognepræst i Røldal, 10. Nov. 1855 til Sognepræst i Tysvær, entlediget i Naade 18. Marts 1876, † 8. Febr. 1883.

Gift paa Aastvedt (i Huset) 23. Juni 1839 med Bergitte Mathea Olsen, f. 25. Apr. 1807, † 24. Marts 1862, D. af Klokker i Oslo Jens Ulrik O. og Hustru Dorothea Sigwardt, Biskop M. Sigwardts Søster.

Børn:

1. Jan G., f. 22. Apr. 1840, Fotograf i Stavanger, gift 4. Aug. 1869 med Theodora Fredrikke Hammer, f. 15. Nøv. 1843. — 2. Jens Theodor Sigwardt G., f. 9. Jan. 1843, Kjøbmand sammesteds, gift 14. Mai 1873 med Anna Jørgine Aanensen, f. 27. Febr. 1851. — 3. Arnt G., død. — 4. Arnt Ulrik G., f. 12. Aug. 1848, Sognepræst til Vanelven. — 5. Johan Henrik Fritzner G., f. 19. Apr. 1852, Trediepræst til Bragernæs, gift med Sofie Margrethe Heffermehl (se Gloppen). — 6. Dorothea Magdalene G., f. 1854, † spæd.

2. Christopher Andreas Vibe.

Født i Aafjorden 5. Marts 1826 af Forældrene Provst Johan Christian V., f. 9. Juni 1799, † 9. Okt. 1854 som Sognepræst til Eker, og Hustru Else Cathrine, f. Lange, f. 26. April 1799, † 23. Okt. 1864. Modtog sin Undervisning først af Huslærere og senere i Christiania Latinskole, fik ex. art. 1845 (3), ex. philos. 1846 (2), ex. theol. 17. Dec. 1849 (3), pract. 1851 (3). Som Kandidat bistod han Faderen paa Eker og blev 13. Okt. 1851 udnævnt til hans pers. Kapellan, 9. April 1856 konstit. som forrettende Sognepræst i Røldal, 7. Novbr. 1863 resid. Kapellan til Fredriksstad, 8. April 1870 Hofprædikant, 14. Oktbr. 1882 Sognepræst til Vestre Fredriksstad. Han er den første norske Præst, som har foretaget en Reise rundt Jorden. Han er R. W. O.

Gift i Ekers Hovedkirke 1. Juli 1856 med Hedvig Marie Elisabeth Rasch, f. 19. Okt. 1832, † 24. Nov. 1863, D. af Sorenskriver Georg Peter R. og Hustru Susanne Marie Margrethe Berg. 2) i Vestre Fredriksstad Kirke 10. Dec. 1884 med Enke Kathinka Bergitte Marie Jensen, f. Jacobsen, f. 5. Mai 1852, D. af Overlærer Andreas Jacobsen i Drammen (Strømsø) og 2den Hustru Anna Cathrine Knudsen.

Børn:

1. Marie V., f. 1861, † 1863. — 2. Johan Christian V., f. 18. Aug. 1857. — 3. Christopher Andreas V., f. 4. Jan. 1892. — 4. Nils Julius Andreas V., f. 20. Jan. 1894.

Har udgivet i Trykken en Prædiken.

3. Christian Andreas Aagaard Kiøning.

Født i Christiania 17. Jan. 1832 af Forældrene Kjøbmand Jens Christian K., f. 2. Dec. 1801, † 23. Mai 1857, og Hustru Christine Holmsen, f. 1806, † 1844. Han gik i 3 Aar i Christiania Borgerskole og 7 Aar i Latinskolen sammesteds og fik — dimitt. herfra — ex. art. 1849 (2), ex. philos. 1850 (2), ex. theol. 12. Juni 1855 (3), pract. 1857 (3), hvorefter han 21. Aug. 1857 blev pers. Kapellan i Andebo, 1. April 1864 konstitueret Præst i Røldal, 26. Marts 1870 Sognepræst til Rollag, 4. Mai 1872 Provst i Kongsberg Provsti, 30. Sept. 1876 Sognepræst til Rødenæs i Mellem-Borgesyssels Provsti, 6. Juni 1884 Sognepræst til Spydeberg i Øvre Borgesyssels Provsti.

Gift i Andebo Kirke 30. Sept. 1862 med Johanne Mathilde Otterbech, f. 30. Marts 1827, D. af Sognepræst til Andebo Jens Hovland O., og hans første Hustru Johanne Cathrine Knap. Ingen Børn.

4. Johannes Christian Irgens.

Født i Tysnæs Præstegjæld paa Fogedgaarden Hammerhoug 26. Juli 1838 af Forældrene daværende edsvoren Fuldmægtig, senere Lensmand i Voss Ole I., f. 31. Aug. 1800, † 10. Febr. 1880, og Hustru Marie Christine Stub, f. 19. Nov. 1803, † 26. Sept. 1878. Gjennemgik Bergens Kathedralskole og fik herfra dimitteret ex. art. 1858 (2), ex. philos. 1859 (3), ex. theol. 13. Juni 1865 (3), pract. 1866 (3). 5. Marts 1866 udnævnt til personel Kapellan i Aals Præste-

gjæld, Hallingdal og ordineret 23. Marts 1866 af Biskop J. L. Arup, 10. Aug. 1870 konstitueret Sognepræst i Røldal, 9. Oktbr. 1875 Sognepræst i Bjellands Præstegjæld, Mandals Provsti, 8. Jan. 1887 Sognepræst i Holmestrand, Nordre Jarlsbergs Provsti.

Gift i Vossevangens Kirke 5. Juli 1866 med Bertha Caroline Hall, f. 18. Okt. 1833, D. af Skibsfører, senere Toldbetjent Berthel Hanssen Hall og Hustru Karen Poppe:

Børn:

1. Kaja I., f. 9. April 1867, gift 29. Aug. 1893 med Fabrikeier Lorentz Wesenberg Irgens i Bergen, f. 2. Aug. 1863, Søn af Brugseier Christian Andreas I. og Ingeborg Marie Wesenberg. — 2. Ole I., f. 11. Juli 1868, 1ste Styrmand paa Dampskib fra Bergen. — 3. Marie Christine I., f. 22. Nov. 1872. — 4. Johannes Christian I., f. 9. Marts 1876.

5. Arnt Ulrik Greve.

fra 1876—1885, se Sognepræster til Vanelven.

6. Peder Ringdal.

Født i Strandens Præstegjæld 2. Septbr. 1846 af Forældrene Forpagter Salve Salvesen Slyngstad (Rødhus), † 12. Sept. 1872, og Hustru Christine Pedersdatter Ringdal, f. 2. Febr. 1814. Seminarist fra Stord. Ex. art. 1873 (4), ex. philos. 1874 (3), ex. theol. 20. Dec. 1878 (3), pract. 1879 (2). Blev 1879 Amtsskolebestyrer i Søndhordland. Blev 19. Aug. 1885 Sognepræst i Røldal, hertil ordineret 16. Okt. 1885 af Stiftsprovst C. Daae.

Gift i Vestre Akers Kirke 28. August 1882 med Ingeborg Helene Berg, D. af Carl Henrik B., Bogholder i Enkekassen, Eier af Lille-Borgen i Aker, og Andrea Udnæs.

Børn:

1. Aagot Solveig R. — 2. Bergljot Andrea R. — 3. Carl Henrik Berg R. — 4. Christiane R. — 5. Gisle Christian R. og 6. Peter Ludvig Arnold R. (Tvillinger). — 7. Elise R. — 8. Bernt Martin Bye R.

Se Stamtavle over Slægten Woxen, Chr. a 1892, S. 43.

Han har skrevet i forskjellige Blade: I Fædrelandet, f. Ex. Nekrolog over Pastor Bye i 1879, i Luth. Kirketidende under Mærket P. R. og M. Saavidt erindres, var det i Aarene 1881 og 82, i Aalesunds Blad i 1870 om Folkehøiskolesagen.

C. Ullensvang.

Ved kgl. Resol. af 6. Marts 1869 blev bestemt, at Ullensvang Sogn af Kingservik Præstegjæld fra 1. Juli 1869 overgaar til Hovedsogn i Præstegjældet, som derefter benævnes Ullensvang Præstegjæld (Dptmentstid. 1869, S. 174).

Sognepræster.

1. Lars Knudsøn,

fra 1531—1560.

2. Thure Hanssøn Smit,

Søn af Byfoged i Bergen Hans S., † 27. Marts 1565. Erholdt Understøttelse af Biskop Gjeble Pedersøn baade under sin Skolegang i Bergen og fra 1548 i 3 Aar under Opholdet ved Kjøbenhavns Universitet. Blev Sognepræst 1561 og døde 18. Septbr. 1588.

Var gift og efterlod Børn, der blev Bønder. Hustruen døde paa Barselseng 13. Jan. 1570.

Børn:

1. Ole Frøinæs, gift med Brita Omundsdatter Oppedal Midthun. — 2. Brynhilda, gift med sin Faders Tjenestedreng Rolf fra Østlandet. Boede paa Eidnæs (cfr. Joh. Joh. Aga's Slægtstavler).

3. Jakob Nilssøn Ullensvang,

fra 1588—1602. Ved hans Død blev Kinservik Sogn henlagt til Ulvik.

4. Thomas Clemetsøn,

fra 1602—1608. Ved hans Død faldt Kingservik Sogn tilbage til Ullensvang, ifølge Bestemmelse af Jørgen Brockenhus til Saxberggaard, hvilket 1621 blev stadfæstet af Kongen.

5. Jørgen Mikkelsen Kolding.

fra 1608—1619, se Sognepræster til Ulvik, Broder til Bergens Biskop Anders Mikkelsen var først Haandskriver hos Lehnsherren paa Bergenhus og blev 1601 Sognepræst i Ulvik, ved hvilken Anledning Sognet Kingservik blev forenet med Ulvik, men igjen fraskilt 1608, og blev han samme Aar befordret til Sognepræst her. † 1619. Kaldes ogsaa Jørgen Buch, se pers. Tidaskr., 2. B., S. 256.

6. Anders Jensen Brose,

fra 1619—1641, cfr. Kongebrev af 15. Nov. 1638 og 3. Jan. 1641, se Sognepræster til Fjælberg, S. 222.

7. Peder Rasmussen Løget eller Løgits.

Født 6. Febr. 1606 (Hundrup har 1601) i Slagelse, hvor Faderen Rasmus Andersen, tidligere Ridefoged paa Antvorskov, da var Raadmand. Moderen Anne Hansdatter Gammel. Blev efter Faderens Død opdraget hos Morbroderen Niels Hansen Gammel, Raadmand i Nakskov, i hvis Skole han 1615 blev indsat, men maa være kommen tilbage til Slagelse og blev derfra dimitteret 29. Mai

1623. Ansattes 3. September 1637 som personel Kapellan paa Voss og blev 1638 Sognepræst i Fjælberg. I dette sit Embede begik han 1. Sønd. i Adv. 1640 den Uagtsomhed, at han under Kommunionen uddelte Vinen først istedetfor Brødet. Ved Kapitlets Dom af 15. Jan. 1641 blev han suspenderet, indtil Kongens Kjendelse i Sagen var indhentet, hvilken faldt derhen, at han byttede sit Embede i Fjælberg med Anders Jensen Brose i Kingservik, der ikke kunde komme overens med sin Menighed. Saaledes overtog han dette sit nye Embede samme Aar og blev 1656 Provst i Hardanger. Døde 26. Decbr. 1668. Han skal have boet paa Gaarden Brovold, der ligger tæt ved Kingserviks Kirke, men flyttede senere til Ullensvang.

Gift 1) 1639 med Anne Andersdatter, † 1653, D. af Anders Jonsen, Sognepræst i Skonevik, S. 176. 2) 1654 med Margrethe Thorlaksdatter, f. 1637, † 1693, D. af Thorlak Olafsen, Sognepræst i Vikør.

I første Ægteskab havde han 6 Sønner og 5 Døtre, hvoraf antagelig den Anders Pedersen Kintzervig som 1665 deponerede fra Bergens Skole, og i andet 3 Sønner og 4 Døtre.

Af 2det Ægteskab:

1. Margrethe L., † 1693, gift 1674 med Jon Larssen Aga. — 2. Anne L., gift 1675 med Helje Olufsen Børve. — 3. Kari L., f. 1664, gift 1) 1683 med Ole Olsen Jaastad. 2) 1710 med Johannes Olsen. — 4. Ole L., Klokker i Kingservik, boende paa Helleland, gift 1684 med Marita Iversdatter Reisætter. — 5. Johanna L., gift 1688 med Anfin Aadnesen Bjørke i Kvam.

8. Henrik Tobiassen Dosen.

Født i Sorø 1634, og er da utvilsomt den «Henricus Tobia Soranus» som 13. April 1660 depon. fra Skolen i Lund; kom til Bergen som Amanuensis hos Biskop Randulf og blev 23. Jan. 1669 Sognepræst her, hvor han døde som Provst over Hardanger 13. Sept. 1691.

Gift med sin Formands Enke Margrethe Thorlaksdatter, † 1692.

Havde en Søn: Peder, som 1694 blev Student fra Bergens Skole og siges at være død som Informator hos en General i Christiania.

9. Mag. Jørgen Jensen Brose.

Sønnesøn af den ovennævnte Anders Jensen Colding eller Brose, er født 1660 paa Gaarden Fatland i Fjælberg, hvor Faderen Jens Andersen B. var Gaardbruger, Moderen Maren Larsdatter. Erholdt sin første videnskabelige Undervisning af Sognepræst i Fjælberg Peder Dideriksen Heltberg (se S. 222) og kom derefter i Bergens Skole, hvorfra han deponerede 1678. Blev Amanuensis hos Biskop Randulf i Bergen og var derpaa Huslærer i 1½ Aar hos ovennævnte sin Formand Dosen, af hvem han 1688 blev kaldet til personel Kapellan. Efter dennes Død 1691 reiste han strax til Kjøbenhavn og blev 6. Okt. samme Aar ansat som Sognepræst her; Magister 1718; blev 1723 Provst i Hardanger og døde pludselig 3. Mai 1732 just da han skulde reise til Annexet Odde i Embedsforretninger. Efterlod sig en beholden Formue af 8 974 Rdr.

Gift 1) med Birgitte Bugge, uden Børn, Datter af Mag. Samuel B., Sognepræst i Eid. 2) med Kirsten Gjerdrum, f. 1678, † 1733, D. af Sognepræst til Strandebarm Ole G., S. 386.

Børn:

1. Birgitte B., f. 1711, † 19. Mai 1772, gift 1) med Løitnant Rodtvedt (Rottwitt), † i Bergen 1733. 2) 2. Dec. 1734 med Kaptein Nils Tausan, f. 2. Juli 1699, † 28. Mai 1772. — 2. Guri Christine B., f. 25. Aug. 1714, gift 7. Okt. 1733 med Hans Helgesen Høeg, personel Kapellan i Strandebarm, S. 392. — 3. Maren B., f. 20. Febr. 1716, † 1794, gift 20. Sept. 1737 med Peder Krog Hind, f. 1713, der 20. Sept. 1743 blev Missionær og resid. Pastor til Tranø og 24. Sept. 1756 Sognepræst til Hemnæs i Tromsø Stift, † 1776, Søn af Peder H., Sognepræst til Thronenæs. — 4. Sara Helene B., f. 2. Marts 1718, † 1756, gift 1) 27. Sept. 1736 med Christian Holberg Gran, f. 1708, † 1747, begr. 21. Juni, Student fra Helsingør Skole 1729, Kontrollør ved Stordø Toldsted, Søn af Oberstløitnant Christen Sørensen G. og Edel Holberg, Søster til Ludvig H. 2) 28. Marts 1749 med Prokurator Rasmus Andersen Krag, f. 1718, † 15. Juni 1780. — 5. Anne Cathrine B., f. 19. Febr. 1721, † s. A. — 6. Ole B., f. 14. Dec. 1725, † 1. Sept. 1787 som Politimester og Borgermester i Bergen, hvor han 23. Febr. 1750 havde taget Borgerskab som Skipper. Det var denne Ole Brose, der under 7. Dec. 1764 erholdt kgl. Bevilling til alene for Bergens By og Stift at oprette et Adressekontor, og det første Nummer af de derfra udgivne Efterretninger udkom som Avis 4. Febr. 1765. Han solgte denne Rettighed til Studiosus juris Knud Geelmuyden, der ved Bevilling af 5. Sept. 1777 erholdt den oprindelig meddelte Frihed, og varede dette Privilegium indtil 1869, da samme blev indløst af den Bergenske Kommune med Tilskud af Statskassen. Gift 1) 26. Marts 1749 paa Stordø med Anne Rosenberg Krag, f. 1727, døbt 22. Jan., fra hvem han blev skilt 29. Okt. 1771, D. af Tolder ved Stordø Toldsted Anders K. og Armgaard Charlotte Hvid, f. 1696, † 1748 paa Stordø, begr. 26. Okt. 2) 19. Dec. 1771 med Enke Elsebe Maria Hass, f. Celius, f. 1. Nov. 1730, † 24. Nov. 1786, D. af Sognepræst til Skjærstad Hans David C. og Anna Cathrine Brønlund, samt Enke efter Skipper Hans Aars Hass i Røvigen.

10. Niels Jensen Winding.

Født 30. Jan. 1697 paa Herregaarden Tisle i Viborgs Stift af Forældrene Jens Nielsen W. og Cathrine Johannesdatter Foss. Gik i Viborgs og derefter i Horsens Skole, hvorfra han deponerede 1715 (siges da 20 Aar gl.). Blev 19. Nov. 1725 Sognepræst til Finnø i Christianssands Stift og 12. Juli 1732 Sognepræst her, hvor han 3. Juli 1753 tillige blev Provst. † 29. Marts 1757. Han havde giftet sig til Formue, men den stod i Huse i Kjøbenhavn, der gik tabt ved Branden 1728 til et Beløb af 2 600 Rdr. Var nidkjær i sit Embede og stræng i at overholde Orden. Hans Biografi er skreven af Dattersønnen N. Hertzberg 1829 (Johnson og Casp. Theol. Tidskr., N. R. VI, S. 155—60).

Gift 30. Juli 1729 med Johanne Christine Christiansdatter Sims, f. 1707, † 13. Novbr. 1801 paa Finnaas Præstegaard (94 Aar gl.), D. af en Kongens Murmester i Kjøbenhavn og Søsterdatter til Slotsbygmester Ole Lauritzen.

Børn, foruden 4 som † sp :

1. Ole W., f. ca. 1730 paa Finnø, omkom som Skibsfører ved Forlis paa den franske Kyst; gift 4. Aug. 1757 med Elisabeth Bryning, begr. 15. Nov. 1763.
- 2. Mariane W., f. 1731, † 22. Juli 1808, gift 12. Marts 1748 med Kjøbmand og Raadmand Jan Nielsen Weinwich i Bergen, d. 13. Okt. 1718, † 23. Jan. 1787.
- 3. Christian W., f. 1. Dec. 1733, † 1736. — 4. Anne Cathrine W., f. 25. Juni 1735, gift 21. Mai 1754 med Skibsfører i Bergen Claus Henrichsen Wolff.
- 5. Christiane W., f. 10. Sept. 1737, gift med Sognepræst til Finnaas P. H. Hertzberg, S. 203. — 6. Jens Christian W., f. 19. Dec. 1739, † 22. Marts 1805, Guldsmedsvend i Bergen. — 7. Niels Johan W., f. 24. Jan. 1741, Sømand, druknede ved at falde overbord. — 8. Søren Lintrup W., f. 23. Juli 1744, døde som Discipel i Bergens Skole. — 9. Anne Sophie W., f. 3. Mai 1746, † 21. Dec. 1831 paa Sørhaug ved Karmsund, gift med Casper Dreier, Sognepræst til Torvestad. — 10. Jan Weinwich W., f. 4. Febr. 1751, druknede som Skibsfører, gift 30. Nov. 1778 med Gjertrud Svane, f. 1751, † 3. Aug. 1781.

II. Hans Carsten Atche.

Født 15. Okt. 1708 i Stokkemark paa Lolland, hvor Faderen Mathias Carstensen A. var Sognepræst, Moderen Kirstine Margrethe Hansdatter Halsen, Blev 27. Nov. 1724 privat dimitteret (betegnes da som en «Søn» (Stedsøn) af Mag. Peder Blicher), tog 1731 theologisk Examen, kom 1735 til Bergen som Informator hos Stiftamtmand, Admiral Ulrik Kaas, blev 18. Okt. 1737 Sognepræst til Aurland, 13. Sept. 1743 til Lærdal og 8. Juli 1757 til Kingservik og Provst i Hardanger 1758, ved hvilken Anledning han havde stemt paa sig selv, men da han ogsaa havde sin Biskops Stemme, blev Valget bekræftet af Regjeringen. Døde under et Ophold i Bergen 26. Marts 1771. Om ham se R. Petersen: Thomas Kingo, S. 47, 62, 80, 110, 386.

Han var en stor og stærk Mand af et høist imponerende Udseende, hvilket i Forening med hans anerkjendte Nidkjærhed og Alvor i sin Embedsgjærning, indgød Ærbødighed hvor han traadte frem; derfor sagde Bonden om ham: «der sto slekin Agje taa hannø». Biskoperne Tidemand og Arentz yde ham megen Ros som en dygtig og erfaren Præst og Provst. Han er den første, som har dyrket Poteter i Norge.

Gift 1) 6. Apr. 1740 med Barbara Maria Leganger, f. 19. Juli 1717, † 11. Septbr. 1746 paa Barselseng; D. af Foged i Sogn Peder L. og Anne Kirstine Blixenkroner. 2) 26. Juni 1749 med Helene Sophie Lohman, † 16. April 1770, D. af Oberst og Chef for det 1ste bergenusiske Regiment Christian Frederik L. og Friderica Louise Rasmussen.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Christine Margrethe A, f. 1. April 1741, † 18. Jan. 1743. — 2. Et af de ældste Børn hed Peder og † spæd. — 3. Anne Christine A., f. 1. Jan. 1745, gift 1771 med Major Hans Knagenhjelm, f. 4. Jan. 1733, † 16. Juni 1785. — 4. Peder A., f. 11. Sept. 1746, Student 1764, var Amanuensis hos Biskop Harboe i Kjøbenhavn, med hvis Datter Charlotte Sophie, f. 11. Sept. 1758, han

blev gift 1784, blev senere Skifteskriver, Forstander og Klosterforvalter i Roskilde. — 5. Christine Margrethe A., f. 12. Okt. 1748, † 11. Sept. 1776, gift med Jens Lund, Sognepræst i Førde.

Af 2det Ægteskab:

6. Barbara Maria A., f. 1750, † ugift 28. Jan. 1771. — 7. Frederik A., f. 1756, † 1774 i Bergen som Underofficer ved Delmenhorstiske Regiment.

12. Henrik Christopher Glahn.

Født 13. Dec. 1738 i Alling Præstegaard i Aarhus Stift, hvor Faderen Adam Vilhadt G., f. 23. Nov. 1708, † 1. Dec. 1780, var Sognepræst. Moderen Inger Christine Wefling. Fik privat Undervisning først i Hjemmet og siden efter Moderens Død i Kjøbenhavn af Peder Gutfeld, som døde som Sognepræst i Skjærbæk, af hvem han blev dimitteret 1755. Tog Aaret efter ex. philos. og Baccalaurgraden og opholdt sig derefter 1½ Aar i Alling, hvor han læste med sine to Halvbrødre, og hvor Faderen, der var en dygtig Mand, veiledede ham i de theologiske Studier. Kom derefter til Kjøbenhavn, hvor hans Velynder Professor theol. Peder Holm skaffede ham Plads paa Regentens. Tog 28. Mai 1761 theol. Examen med *non contemn.*, efter Aaret iforveien at være indskreven som grønlandsk Seminarist. Læsningen af Egedernes, især Niels Egedes Beretninger, havde nemlig fra Barndommen vakt hans Lyst til at virke som Missionær paa Grønland. Som saadan blev han kaldet 4. Marts 1763, dertil ordineret den 27. derefter af Biskop Harboe og reiste nogle Dage senere. Han blev ansat ved Kolonien Holsteinborg (Sydbygden) og Amertlok og virkede med Iver i sin nye Gjerning. Da 6 Aar var omme, bestemte han sig til Hjemreisen, men da Skibet ankom fra Kjøbenhavn erholdt han Missionskollegiets Bestalling som Vice-Provst og Visitator paa Grønland med Tillæg af 100 Rdr. i hans aarlige Løn, dog erholdt han ogsaa Tilladelse at forlade sin Post, om han ønskede dette. Da han ikke følte sig dette Embede voxen, forlod han sin Stilling med 100 Rdr. i Vartpenge. I Kjøbenhavn forblev han uden Ansættelse, indtil han den 25. Juni 1771 blev Sognepræst til Kingservik, derefter 3. Juni 1778 Sognepræst i Thingsted paa Falster og erholdt 7. April 1779 Titel af Professor i det grønlandske Sprog. Aaret efter valgtes han til Provst og 7. Marts 1781 blev han Sognepræst i Nørre-Vedby ligeledes paa Falster, hvor han døde 21. Juli 1804.

Som Præst i Kingservik skildres han som en blid og venuesæl Mand, agtet og elsket af sin Menighed. Han var den første i Hardanger, der bragte Potetesavl igang, ligesom han ogsaa udvidede Frugtavlen ved Podning, noget som i den Tid var ukjendt i de Egne. Da han forlod Kingservik gav han 100 Rdr. D. C. som et Legat for Fattigvæsenet, uden at nævne sig som Giver. Som Præst i Danmark gaves ham det Vidnesbyrd, at han var en i sit Embede høit fortjent, oplyst, from og virksom Mand, som man vel tør kalde Pastor consummatus. (Se Biografisk Lex., VI, S. 96. B. Moe: Tidsskrift f. Personalhistorie, II, S. 221 ff. J. Barfod: Den falsterske Geistlighed, II, S. 165, 241 ff. Kirkehist. Saml., 4. R., I, S. 158 ff.).

Gift 14. Aug. 1771 med Gjertrud Christine Egede, f. 17. Nov. 1748, † 10. Febr. 1815, D. af Biskop Poul E. og Elisabeth Maria Frawen.

Børn:

1. Inger Christine G., f. 21. Juni 1772, † i Nykjøbing 27. Dec. 1843; gift 21. Okt. 1798 med Carl Ludvig Julius Budtz, f. 30. Juli 1775, † 17. Febr. 1816, Eier af Gaarden Elysium i Nørre-Vedby Sogn. — 2. Poulina Maria Amalia G., f. 9. Jan. 1774, † 11. Nov. 1865, gift 18. Aug. 1805 med Forstskriver Lars Bagger Ørbeck, f. i Jylland 1772, † 1. Okt. 1812. — 3. Adam Vilhadt G., f. 17. Oktbr. 1775, blev 1793 Student fra Nykjøbing Skole, tog 19. Juli 1798 theol. Examen med *laudab.*, blev 24. Mai 1805 Sognepræst til Maibølle, 6. Juni samme Aar til Taars paa Lolland og 25. Aug. 1829 til Væggerløse, hvor han 18. Sept. 1846 blev udnævnt til Konsistorialraad, † 19. April 1863; gift 23. Juni 1805 med Andrea Bredenberg, f. 31. Dec. 1778, † 9. Mai 1842, D. af Provst, Mag. Knud B. — 4. Poul Egede G., f. 28. Okt. 1778, Student 1797 fra Randers, tog 13. Mai 1803 theol. Examen med *haud ill.*, blev 13. April 1808 personel Kapellan hos Amtsprovsten i Roskilde, 2. Sept. s. A. Sognepræst til Ulsø paa Sjælland, 19. Mai 1824 resid. Kapellan for Garnisons Sogns civile Menighed i Kjøbenhavn, 1842 Ridder af Dannebrog; † 15. Juli 1846; gift 15. Mai 1808 med Bodil Marie Elisabeth Blicher, f. 10. April 1783, † 21. Febr. 1862, D. af Provst Diderik Nicolai B. i Gunsløv og Meta Poulsen. — 5. Markus G., f. 2. Jan. 1781, pensioneret Oberst, titulær Generalmajor, † 18. Aug. 1868, gift 20. Nov. 1804 med Karen Johanne Laurentze Schjøth, f. i Kjøbenhavn 29. Okt. 1784, † 26. Dec. 1873, D. af Kjøbmand Christoph S. og Johanne Cathrine Svane. — 6. Hans Egede G., f. 22. April 1783, tog pharmaceutisk Examen 1805, fik 8. Nov. 1811 Privilegium som Apotheker i Sorø, Kammerraad, † 3. Mai 1874; gift 1) 23. Novbr. 1811 med Anna Birgitte Margrethe Jenssen, f. 28. April 1784, † 17. Mai 1823. 2) 1825 med Henriette Jacobine Scharling, f. 5. Jan. 1783, † 8. Mars 1845. — 7. Gjertrud Rasch G., f. 16. Aug. 1786, † 20. Sept. 1863, gift 29. Juli 1825 med Skovrider Timm Sievers paa Falster, f. 19. Juli 1795, † 10. Okt. 1861. — 8. Tønne Bloch G., f. 2. Nov. 1788, Oberstløjtnant, Krigskommissær i Veile, † 12. Febr. 1874, gift 1. Jan. 1823 med Elisabeth Marie Salomine Fischer, f. 11. Aug. 1796, † 22. Aug. 1870. — 9. Marie Elisabeth G., f. 5. Okt. 1792, † 30. Mai 1793.

13. Christian Bolle Rørdam.

Født 22. Marts 1743 i Vigersted Præstegaard paa Sjælland, hvor Faderen Holger R. var Sognepræst, Moderen Vita Pedersdatter Bering. Deponerede 1761 fra Roskilde Skole, tog i April 1764 theol. Examen med *laudab.*, blev 1765 Notarius ved det theol. Fakultet og Alumnus paa Borchs Kollegium, 1768 Inspektør sammesteds og Dekanus paa Kommunitetet. Ansattes 5. Mai 1769 som Præst ved den lutherske Menighed paa St. Thomas i Vestindien og blev 4. Nov. 1778 Sognepræst til Kingservik samt 1792 Provst i Provstiet. † 21. Okt. 1802.

Var ifølge Biskop Irgens's Vidnesbyrd Stiftets lærdeste Theolog og forøvrigt en alvorlig Mand og saare nidkær i sin Embedsgjerning, men mere stuelærd end praktisk. (Om ham og hans Slægt se Kirkehist. Saml., III, R. 2, S. 1 ff. og 369 ff. samt S. Elvius: Danmarks Præstehistorie, Stamtavle S. 626).

Gift 15. Sept. 1769 med Maria Elisabeth Schatt, f. i Kjøge 1747,

døbt 19. Aug., † 2. Juli 1805, D. af Kjøbmand samt Tolder i Kjøge Thomas S. og Bodil Christine Einsperg.

Børn:

1. Holger (Ferdinand) R., f. 13. Aug. 1770 paa St. Croix, depon. 1789 fra Bergens Skole, tog 21. April 1795 theol. Examen med *haud ill.*, blev 30. Nov. 1798 Sognepræst i Tirstrup og Fuglslev i Aarhus Stift, 11. Mai 1807 Doctor theol. i Kiel; entlediget 10. Marts 1824, † 23. Juli s. A.; gift 1799 med Frederikke Lovise Kiær, f. i Kallundborg 24. Sept. 1778, † 27. Okt. 1820, D. af Slotspræst Michael K. og Mariane Gottlieb. — 2. Thomas Schatt R., f. paa St. Thomas 3. Febr. 1776, blev Student 1792 fra Roskilde, tog theol. Examen 1. Mai 1800 med *laudab.*, blev 30. Okt. 1801 Sognepræst i Seerup i Aarhus Stift, 25. Okt. 1805 til Ondløse, 28. Mai 1824 Provst, 27. Okt. 1826 Sognepræst i Tølløse og Aagerup i Sjællands Stift, † 18. Sept. 1831; gift 7. Mai 1801 med Cathrine Georgia Teilmann, f. 20. Juli 1777, † 31. Decbr. 1842, Farfader til Kirkehistorikerne Dr. Holger R. og Thomas Skat R., nu Biskop i Sjælland. — 3. Bolette Christine R., d. 10. Aug. 1778. — 4. Jakob R., — 5. Vitus Bering R., f. i Ullensvang 16. Febr. 1781, depon. fra Bergens Skole 1799, tog theol. Examen 22. Okt. 1807 med *laudab.*, blev 13. April 1808 personel Kapellan hos Amtsprovsten i Holbæk Amt og 13. Juli 1814 Sognepræst i Kallundborg, † 14. Sept. 1828; gift 1815 med Adelaide Hedvig Sophie Wolgand, f. 19. Marts 1798, D. af Sognepræst i Rørby Johan Samuel W. og Mette Sophie Hansen. — 6. Christian R. — 7. Boletta R.

14. Niels Hertzberg.

Født 13. Aug. 1759 paa Finnaas Præstegaard, hvor Faderen Peder Harboe H. var Sognepræst. Erholdt sin første videnskabelige Undervisning af Sognepræst til Stordø Hans Paludan og senere af Lagmand, Cancelliraad Werner Hosewinckel Christie. Kom 1774 i Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes 1778. Efter det følgende Aar at have taget 2den Examen reiste han 1779 tilbage til Hjemmet, hvor han underviste sine yngre Sødskende og øvede sig derhos i Tegning og Landmaaling, hvortil han allerede tidlig ytrede megen Lyst. Da han efterhaanden vandt Færdighed i Karttegning, blev det overdraget ham at optage et Kart over Søndmøre, der indbragte ham 40 Rdr. og med disse i Lommen reiste han 1781 tilbage til Kjøbenhavn, for at læse til theol. Examen, hvortil han dog ingen Lyst havde, da hans Hu stod til at blive Landmaaler; men da Faderen ønskede at have ham til sin Kapellan og han forgjæves havde ansøgt om en Landmaalerpost i Holsten, maatte han omsider bekvemme sig til at tage fat paa Theologien og tog Examen heri 1783 med *non contemn.*, for sin Dimisprædiken over 1. Joh. 3, 23 erholdt han *laudab.* 21. Jan. 1784 blev han kaldet til personel Kapellan hos sin Fader i Finnaas, 15. Sept. 1786 af Greve Marcus Gerhard Londemann de Rosenkrone til Sognepræst i Kvindherred og 25. Marts 1803 til Kingservik. Her mødte ham ikke liden Ulykke, da de fleste Husebygninger paa Præstegaarden ved en Orkan den 26. Dec. 1806 blev dels omstyrtede, dels meget beskadigede, ved hvilken Leilighed han med Familie som ved et Under blev frelst. Blev 1810 Provst i Provstiet, 28. Jan. 1811 Ridder af

Danebrog. Entlediget som Provst 21. Dec. 1832 og døde som Jubellærer 21. Okt. 1841, efter i flere Aar at have været blind. Han besad mange Kundskaber i forskellige Retninger og følte lige til det sidste levende Interesse for Alt, hvad der sigtede til almindelig Oplysning baade i det offentlige og sociale Liv. Saaledes var han en af de første i de Egne, der hjalp til Oprettelse af Almuebogsamlinger og Bibelselskab og forstod at sætte sig ind i Almuens Levesæt. Med mere end almindelig humanistisk Dannelse læste han ogsaa Engelsk og Fransk, hvilket sidste Sprog han ogsaa talte. Han besad praktisk Kundskab i Lægevidenskaben, og under et kort Ophold i Kjøbenhavn i 1803 besøgte han Frederiks Hospital, for at vinde større Færdighed, noget, der kom hans Menighed tilgode i de Dage, da der faa eller ingen examinerede Læger fandtes i Landdistrikterne. Han syslede ogsaa med Naturvidenskaben, anstillede meteorologiske Iagttagelser og beregnede Høiden af de skyhøie Fjelde, der omgav ham. Han førte en klar, tildels skarp og ofte original Pen, den han gjerne brugte. Menigheden, der erkjendte hans Værd baade som Menneske og Sjælesørger, saa op til ham med Agtelse og Kjærlighed, hvilket den lagde for Dagen ved i 1835 at oversende ham hans veltrufne Portræt. Var i 1814 Repræsentant ved det overordentlige Storting.

Selvbiografi i hans Oversættelse af Bretons Reiser, S. 207—86. Udførlig Biografi af D. Thrap i hans Bidrag til d.-g. Kirkes Hist., I, S. 63—87. Bidrag til hans Karakteristik i C. Hauchs «Minder fra min Barndom og Ungdom», S. 83 ff. Stamtavle over Slægten Hertzberg, S. 7—10. Se forøvrigt Halvorsen III, S. 639 ff., hvor hans Skrifter opregnes paa 3 Sider. Biogr. Lex., VII, S. 424.

Gift 1) 28. Nov. 1786 med Maria Elisabeth Weinwich, f. i Bergen 1759, døbt 17. Juni, † 28. Marts 1818, D. af Raadmand Jan Nielsen W. og Mariane Winding (se S. 398). 2) 7. Febr. 1823 med Anne Christine Egede Thomsen, f. i Bergen 18. April 1789, † i Tysnæs 20. Jan. 1860, D. af Skibsfører Jan T. og Margrethe Bolette Egede Meyer.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Christiane H., f. 1787, † ung. — 2. Mariane H., f. 1788, † 1872, gift med Nils Leganger, † 15. Nov. 1853, Eier og Bruger af Molde Gaard i Os Præstegjæld. — 3. Christiane H., f. 1790, † ung. — 4. En dødfødt Søn 1792. — 5. Christiane H., f. 1795, † ung. — 6. Johanne Margrethe H., f. 1796, gift med en Gaardbruger paa Voss. — 7. Peder Harboe H., f. 1798, † 1862, var først Sømand, senere Gaardbruger i Kinservik; gift 1) 1836 med Synva Olsdatter Ullensvang; 2) 1845 med Magnilda Tollevsdatter Kragevig, f. 1797. — 8. Nikoline Marie H., f. 1801, ugift, † paa Nymark i Tysnæs 6. Mai 1880.

Af 2det Ægteskab:

9. Marie Elisabeth Weinwich H., f. 1. Apr. 1824, † 4. Nov. 1881 af Hjerteslag, gift med Digteren, Student Claus Pavels Riis, f. 19. Febr. 1826, † 8. Okt. 1886 i Mandal, Eier og Bruger af Gaarden Nymark i Tysnæs. — 10. Niels Christian Egede H., f. 26. Okt. 1827, Student fra Bergens Skole 1846, tog theol. Examen 3. Juni 1851 med *laudab.*, blev 1853 Lærer ved Krigsskolen i Christiania, 1860 Andenlærer ved Asker Skolelærerseminarium og 1867 Bestyrer af Skolelærerseminariet i Hamar Stift, 15. Febr. 1873 Expeditionschef i Kirkedepartementet

og endelig 30. Jan. 1882 Statsraad og Kirkedepartements-Chef. Entledigedes 3. Apr. 1884. Han blev 1893 K¹. St. O. O. Gift 6. Dec. 1865 med Martha Cathrine Clausen, f. 13. Jan. 1844, D. af Artillerikaptein Konrad C. og Ambrosia Paludan Skjelderup. (Portræt med Biografi af D. Thrup i Skillingmag. 1890, Nr. 27). — 11. Johan Nicolai H., f. 18. April 1832, blev Officer 10. Dec. 1853, Oberst, R. St. O. O. og Sv. O.; gift 1878 med Menga Cathrine Hertzberg, f. 6. Okt. 1852, D. af hans Fætter Ritmester H. K. H. (Se S. 216).

15. Niels Koren.

Født 19. Septbr. 1801 paa Gaarden Helleland i Kinservik, hvor Faderen Arnoldus von Westen Sylow K. boede som Sorenskriver over Hardanger og Voss. Moderen Magdalene Margrethe Christie. Blev først undervist af Sognepræst til Ulvik F. C. Wolff og kom 1816 i Bergens Skole, hvorfra han blev dimitteret 1822, tog s. A. ex. art. med *laudab.*, tog 2den Ex. med *haud* og 11. Dec. 1827 theol. Examen med *laudab.* samt pract. med *laud.* Ansattes 3. Aug. 1832 som personel Kapellan i Kinservik og 30. Aug. 1842 som Sognepræst sammesteds. Døde ugift 4 Apr. 1862. Var Storthingsmand 1842, 45, 48, 51, 54, 57 og 58.

16. Hans Hartvig Irgens.

Født 9. Marts 1804, Søn af Sorenskriver i Indre Sogn Lars Johannes I. og Christiane Smith. Blev 1825 dimitteret fra Bergens Skole og erholdt til ex. art. (3), ex. phil. (3), ex. theol. 9. Juni 1831 (4) og prakt. (2). Ansattes 20. Sept. s. A. som personel Kapellan i Hafslo, blev 9. Aug. 1839 Sognepræst til Kinn, 1. Novbr. 1854 til Lyngdal, 1863 til Kinservik og blev 16. Febr. 1867 Provst i Provstiet, entlediget 1879, † 21. Febr. 1888.

Gift 1839 med Anne Adriane Johanne Baade, f. 17. Jan. 1818, † 1. Juli 1880, D. af Sorenskriver i Indre Sogn Andreas B. og Johanne Margrethe Magnus.

Børn:

1. Laura Christiane I., f. 10. Juni 1840. — 2. Johan Andreas I, f. 23. Febr. 1842, Kaptein og Overlæge, gift 15. Septbr. 1871 med Hanna Dedekam Kallevig, f. 27. Febr. 1844. — 3. Knud Christian Frederik I., f. 19. Dec. 1843, Fabrikeier i Christiania. — 4. Malla Olivia Andrea I., f. 17. Sept. 1847, gift 8. Sept. 1875 med Edvard Bessesen, f. 30. Apr. 1846, se Kvindherred. — 5. Hartvig I., f. 23. April 1852, Handelsmand i Antwerpen. — 6. Olga Johanne I., f. 6. Jan. 1856.

17. Julius Riddervold.

Født paa Fredrikshald 20. Marts 1842, Søn af Sognepræst siden Statsraad Hans R., f. 7. Nov. 1795, † 20. Juli 1876, og Hustru Anne Maria Bull, f. 12. Jan. 1803, † 24. Juni 1870. Gik i Nissens Latin- og Realskole og fik ex. art. 1859 (2), ex. philos. 1860 (1), ex. theol. 11. Dec. 1863 (2), pract. 1865 (2). Beskjæftigede sig som Kandidat med Skolearbeide, Manuduktion (særlig i nytestamentlig Exegese), Arbeide i den indre Mission m. m. Blev 12. Oktbr. 1872 personel Kapellan til Trefoldigheds Menighed, 13. Okt. 1880 Sognepræst til Ullensvang,

hvorfra entlediget 1. Okt. 1888, efterat have modtaget Ansættelse som Hovedlærer ved det prakt. theol. Seminarium 1. Septbr. 1888, 14. Juli 1894 Sognepræst til Hollen.

Gift 1) 24. Okt. 1866 med Enke Henriette Marie Henrichsen, f. Hansen, f. 16. Juli 1836, † 30. Sept. 1874, D. af Fyrforvalter paa Gimsø (forhen Handelsmand i Nordland) Jens Løfting Hansen og Hustru Louise Johanne Sundt. Hun var Enke efter Handelsmand Hagbarth Henrichsen. 2) i Gamle Akers Kirke 25. April 1878 med Karoline Johanne Ellingsen, f. 16. Juni 1855, D. af Kjøbmand Halvor Ellingsen (Drammen) og Hustru Pauline Catharine Bergh. (Se Fam. Bergh, i Kontratryk, Christiania 1875).

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Hans R., f. 1869. — 2. Jens Alfred R., f. Juni 1871, † 5. Jan. 1873. 3. Julius R., f. 1873. — 4. Henriette Marie R., f. 1874.

Af 2det Ægteskab:

5. Pauline Cathrine R., f. 1879. — 6. Anne Marie R. og 7. Halvor Ellingsen R. (Tvillinger), f. 1882.

Har udgivet bl. a.; 1) Johannes Evangelium, udlagt for Menigheden. 2) Pauli Brev til Ephesierne, do. do. (2det Oplag). 3) Matthæi Evangelium, do. do. (3die Oplag). 4) Speciel Sjølsorg. 5) Mit Forsvar i den mod mig af Storthingsmand Jaabæk anlagte Sag. — Det Skrift, som bragte ham i Proces, var et Aftryk (udgivet efter Opfordring) af nogle Opsatser i «Almuevennen». Opsatserne i *Almuevennen* havde Overskriften: «Jaabæk og Christendommen» og Aftrykket: «Jaabæks Angreb paa Christendommen». Processen blev vunden i 1876.

18. Olaf Olafsen.

Født paa Gaarden Soleglad i Dovre, dengang Annex til Lesje, 3. Sept. 1843, Søn af Skolelærer, senere Kirkesanger paa Veø Jørgen Olafsen Langeløkken, f. 1. Jan. 1818, † 14. Mai 1893, Storthingsmand, Indehaver af Medaillen for Borgerdaad i Sølv, og Aase Johnsdatter Hogsvold, f. 30. Dec. 1820, † 13. Mæi 1891. Han blev 1864 dimitteret fra Klæbu Seminarium med Karakteren: «meget duelig», var derpaa Elev af Heltbergs og Gjertsens Skoler og fik ex. art. 1868 (2), ex. philos. 1869 (2), ex. theol. 5. Juni 1873 (2), pract. 1874 (2). Han hjalp nu med til Bestyrelsen af Embedet for Sognepræst O. Bergesen i Brevik under Storthingstiden, reiste derpaa en kort Tid som Emissær for Lutherstiftelsen og oprettede om Høsten 1874 med Cand. theol. Ole Moe en privat Folkehøiskole paa Sandnæs (Veø), som han bestyrede, til han 18. Sept. 1876 ansattes som Bestyrer af Amtsskolen for Nordmøre (Thingvold). 30. April 1877 blev han udnævnt til Sognepræst til Eid (Romsdalen) og ordineret af Biskop Grimelund 25. Juli s. A. 10. Okt. 1883 blev han Sognepræst til Bynæsset og 23. Nov. 1889 til Ullensvang. (Se Thomle: *Studenterne fra 1868*, S. 216. O. T. Høyem: *Nes eller Bynes*, S. 226).

Gift i Thingvold 18. Okt. 1877 med Caroline Ludovica Augusta Mohr, f. i Suledal 20. Febr. 1847, D. af Sognepræst til Thingvold Jakob Andreas M., f. 30. Nov. 1813, † 27. Jan. 1884, og Wilhelmine Frederikke Søegaard, f. 22. Febr. 1814, † 21. Novbr. 1857. Ingen Børn. En Broderdatter Hjørdis O., f. 12. April 1880, har de adopteret.

Han har syslet meget med Norges Historie og med Botanik, men hvad han har udgivet har for en stor Del været af opbyggeligt Indhold. Han har udgivet Biografier af Th. Kingo, Peder Dass og H. N. Hauge. I Eckhoffs og Frichs Samlerpostiller findes Prædikener af ham. I Morgenbladet, Romsdals Budstikke og Folkebladet (T.hjem) samt Vestlandsposten har han deltaget i Behandlingen af Dagens Spørgsmaal. I Bergens Aftenblad 1892: Rejeminder fra England. I Vestlandsposten har han fra 1881 stadig leveret Boganmeldelser, i Norsk Havetidende enkelte Bidrag under Mærket O. Hvad han har skrevet opregnes hos Thomle og Halvorsen.

Residerende Kapellaner.

Ved Reskript af 2. Marts 1742 blev Kingservik resid. Kapellani oprettet, og blev der tillagt den resid. Kapellan 100 Slette-Daler af Sognepræsten i aarlig Løn samt almindeligt Høitidsoffer af Almuen. Han boede paa Gaarden Helleland, som var tillagt ham af Mensalgodset. Det ovennævnte Reskript kom først til Anvendelse 1757 efter Sognepræst Windings Død. Kapellaniet blev nedlagt ved Reskript af 30. Mai 1806 og 50 Rdr. af Kapellanlønnen henlagt til Skolevæsenet.

---

1. Christen Heiberg,

fra 1758—1764, se Sognepræster i Strandebarm, S. 387.

2. Jens Lund,

fra 1764—1775, se Sognepræster i Førde.

3. Jørgen Peder Høegh,

fra 1775—1788, se Sognepræster i Hammer, S. 343.

4. Diderik Hegermann Schnitler,

fra 1788—1795, se Sognepræster i Skonevik, S. 179.

5. Christian Arntzen.

Født 15. Marts 1759 paa Gaarden Grunder i Grue, hvor Faderen Krigsraad Ole A. var Proprietær. Moderen Karen Petersdr. Vøjen. Erholdt i Hjemmet privat Undervisning og blev Student 1781, tog 1783 theol. Examen (4), var derefter Huslærer hos Sognepræst Andreas Christian Krog i Drangedal og 1786 hos Sognepræst Morten Petersen i Sem, hos hvem han samme Aar 21. April blev personel Kapellan, ord. 19. Mai 1786; var 1789 Hjelpepræst hos Sognepræst Peder Egede i Fet og 1790 hos Ulrik Frederik Sommer i Rødenæs. 1794 bestyrede han Hitterdals Kald efter den i 1793 afdøde Sognepræst Christen Hofgaard. I September s. A. reiste han til Kjøbenhavn forat sollicitere og blev endelig 20. Marts 1795 resid. Kapellan i Kinservik. Her forblev han til 1799, da han erholdt Tilladelse at reise til Kjøbenhavn, hvor han døde Aaret efter, 29. Juli 1800. (Lassen: Norske Stamtavler, I, S. 248).

Man fortæller om ham Følgende: Pigerne paa Lotestranden i Hovedsognet skal ved Høitiderne kun have ofret ham 1 Skilling hver. I sin Afskedsprædiken,

hvori han takkede Menigheden for Samlivet, frembar han et særskilt Ønske for dem i disse Ord: «Saa vilde jeg ønske de Piger fra Lotestranden som altid ofrede mig een Skilling, at de maatte blive enlige».

Gift 27. Okt. 1796 med Anne Sophie Ravn, f. i Harham paa Søndmøre 1771, døbt 10. Aug., † i Bergen 28. Febr. 1841, efter at hun fra 28. Jan. 1813 havde været gift med daværende Prokurator, senere Raadstuskriver i Bergen Gudbrand Larsen.

Børn:

1. Karen Marthea A., f. 31. Aug. 1797, † 13. April 1798. — 2. Ole Andreas A., f. 2. Dec. 1798, † 1. Sept. 1806.

6. Ole Tidemand Arentz,

fra 1801—1806, se Sognepræster til Tysnæs, S. 251.

Ved hans Befordring blev Kapellaniet nedlagt.

Personelle Kapellaner.

1. Jørgen Jensen Brose,

fra 1688—1691, se Sognepræsterne, S. 397.

2. Anders Pedersen Heiberg.

Søn af Sorenskriver i Søndhordland Peder H. og Anne Michelsdatter Rasch, født paa Tysnæs omtr. 1700, Student fra Bergen 1719, blev 9. Aug. 1728 personel Kapellan i Kinservik og 19. Okt. 1734 Sognepræst til Vinje i Øvre Thelemarken, hvor han døde 14. Jan. 1751.

Gift 28. Juli 1734 med sit Sødskendebarn Sophie Heiberg, f. omtr. 1715, † Oktbr. 1750, D. af Christen H., Sognepræst i Sogndal, og Cathrine Rachløw.

Børn:

1. Peder H., f. omtr. 1735, † som juridisk Student. — 2. Christen H., f. 21. Febr. 1737, blev 1761 Volontør i det kgl. Rentekammer i Kjøbenhavn, hvor han 24. Okt. 1764 blev Fuldmægtig, 11. Febr. 1766 Foged i Nordhordland og Voss, 16. Nov. 1778 Amtmand over Finmarkens Amt og 13. Juni 1787 Amtmand paa Bornholm, † 21. April 1801; gift 4. Marts 1767 med Anne Margrethe Først, f. 30. Dec. 1736, † 7. Nov. 1816, D. af Sognepræst til Lille-Lyngby og Ølsted i Sjælland Iver Henriksen F. og Abel Margrethe Pedersdatter Angel. — 3. Anders H., † ung.

3. Daniel Rasmussen Blomhoff,

født ca. 1703 i Gravens Sogn i Ulvik, hvor Faderen Rasmus Jensen, † 1704 (Haukenæs kalder ham «Berghoff»), var Student og Klokker, 1725 dimitteret fra Bergens Skole, blev 30. Oktbr. 1739 personel Kapellan her og 17. April 1750 Sognepræst til Haaland i Christianssands Stift, hvor han døde ugift 1757, begr. 9. Marts i Sole Kirke.

4. Claus Severin Frimann Reimers,

fra 1830—22, se Sognepræster til Korskirken, S. 92.

5. Niels Koren.

fra 1832—42, se Sognepræsterne, S. 404.

6. Wilhelm Frimann Koren,

Broder til Sognepræst Niels Koren i Kinservik, f. 11. Marts 1803. Gik i Bergens Skole og depon. privat 1829 (*non*), 2den Ex. (*haud*), tog theol. Examen 21. Juni 1838 med *non contemn.*, for den homiletiske Prøve *laudab.* og den kateketiske *haud ill.* Var i flere Aar Veiinspektør og blev 23. Mai 1857 personel Kapellan hos sin ovenfor anførte Broder, † ugift i Christiania 11. Febr. 1866.

7. Jens Stub Irgens,

fra 1866—69, se Sognepræster til Fane, S. 287.

8. Johan Andreas Budtz Christie,

se Sognepræster til Vikør.

9. Brian*) Crone Riddervold Smith.

Født i Throndhjem 24. Sept. 1852 af Forældrene Forstander for Døvtumme-Institutet, Cand. theol. Lars Smith, f. 11. Juli 1815, † 26. Sept. 1860, og Hustru Bredine Sophie Marie Riddervold, f. 29. Mai 1823. Gik i Throndhjems Latinskeole og fik, dimitteret herfra, ex. art. 1870 (2), ex. philos. 1871 (3), ex. theol. 11. Juni 1875 (3), pract. 1876 (3). Var som Kandidat Privatlærer i Christiania. 30. Sept. 1876 udnævnt til personel Kapellan i Vardal, derpaa fra August 1880 til Oktober 1881 Hjælpepræst uden Udnævnelse hos Morbroderen Sognepræst Jul. Riddervold i Ullensvang, 5. Nov. 1881 Stiftskapellan i Throndhjems Stift. Ugift.

10. Even Evensen.

Født i Stavanger 18. April 1854 af Forældrene Forstander Ole E., f. 1822, og Hustru Marie Reinholtsen, f. 1820. Han gik i Stavanger lærde Skole, dimitteredes derfra og fik ex. art. 1873 (2), ex. philos. 1874 (2), ex. theol. 28. Mai 1878 (3), pract. 1879 (2). Var som Kandidat Lærer ved Privatskoler i Drammen og Arendal, blev 10. Okt. 1881 personel Kapellan i Ullensvang, ordineret af Biskop Hvoslef 16. Nov. s. A., 13. Juli 1885 Sognepræst i Suledal.

Gift i Arendals Kirke 14. Mai 1880 med Gunhild Margrethe Bentzen, f. 12. Jan. 1857, D. af Kjøbmand B. i Arendal og Margrethe Aanonsen.

Børn:

1. Olaf E. — 2. Einar E. — 3. Harald E. — 4. Maria E. — 5. Valborg E.

*) Ved Opkaldelse efter en Briand de Crevecœur og en Crone, begge danske.

11. Olaf Riddervold-Olsen,

fra 1885—88, se resid. Kapellaner til Lindaas, S. 380.

12. Otto Christian Christophersen.

Født i Christiania 16. Marts 1867 af Forældrene Carl Bertrand C., f. 2. Sept. 1831, † 30. Jan. 1889 som Sognepræst til Rakkestad, og Hustru Ditlovna Hald, f. 12. Juni 1832. Læste privat med Huslærer, til han i 1879 kom ind paa Christiania Kathedralskole, hvorfra ex. art. 1885 (2), ex. philos. 1886 (1), ex. theol. December 1890 (3), pract. 1891 (2). Vikarierede som Kandidat paa Skoler i Christiania og hjalp Christiania Indremission med ugentlige Bibellæsninger. Udnævntes 15. Jan. 1892 til personel Kapellan hos Sognepræst O. Olafsen i Ullensvang, men blev 18. Nov. 1894 entlediget i Naade, efter at være kaldet af Høneføselvens Indremissionskomite til Præst ved Brugene sammesteds.

Gift i Hvals, Kirke Aadalen, 3. Nov. 1892 med Ragna Lie, f. 26. Apr. 1870, D. af Overretssagfører Olaf Thorvald L. i Aadalen og Julie Rønnerud.

13. Jacob Schultz.

Født paa Horten 5. Marts 1867 af Forældrene Maskinist Ole Pedersen og Boel Johanne Bagstervold. Student 1886 fra Gundersens Skole (2), ex. phil. 1887 (1), ex. theol. 1894 (2), prakt. 1895 (2). Udnævntes 23. Febr. 1895 til personel Kapellan her, ordineret af Biskop Bugge 8. Marts.

D. Ulvik.

Peder Clausen beretter i sin Norges Beskrivelse (1632), at Eidfjord Sogn fra gammel Tid har ligget til Stavanger Stift, medens Sveen samtidig henhørte til Bergens Stift. Der har imidlertid endnu ved denne Tid været Tvist om disse Sogne, der — som det synes 1636 — begge blev lagte til det sidstnævnte Stift, hvorefter Eidfjord blev Annex til Ulvik (N. Rigsreg., VII, S. 159). Imidlertid maa Eidfjord fremdeles have været et eget Sognekald, da det sees, at Anders Anderssøn Riber er død som Sognepræst her 1688. Det blev da indberettet, at Kaldet var meget lidet — 30 Fjeldbønder — og Menigheden kunde ikke underholde en Præst, hvorfor det anbefaledes, at Sognet lagdes til Ulvik. Dette blev ved kgl. Missive af 2. Juni 1688 bifaldt.

Sognepræster.

1. Jens Larsen,

fra 1531—68. (Christopher Frimann kalder ham Johan Larsen. Han har de samme Aarstal).

2. Christopher Anderssøn

fra Jylland, blev 1564 personel Kapellan i Hammer ved Bergen og 1568 Sognepræst her. Han levede som Sognepræst i utilladeligt Samleie med en Garpe-

kone, med hvem han havde Børn. Biskopen skrev ham til 1571, at han enten maatte gifte sig med hende eller blive sagsøgt; han blev senere gift med hende. Provst 1591. † 1600. (C. Frimann har samme Navn og Aarstal).

3. Iver Olsøn Rønnestrand

Formodentlig en Bondesøn fra Rønnestrand i Eidfjorden, blev 1586 Sognepræst i Nabokaldet Eidfjorden og ansattes her 1600, men døde samme Aar eller Aaret efter. (C. Frimann sætter hans Død til 1601).

4. Jørgen Mikkelsen

fra Kolding, fra 1601—8, se Sognepræster til Kinservik, S. 396.

5. David Pedersen

fra Bergen, kaldet Crispus (se pers. Tidsskr., 2. B., S. 256), f. 1563 af fattige Forældre, blev præsteviet omtr. 1587 af Biskop Hans Mogensen i Throndhjem, og var han der i Stiftet i mange Aar Kapellan, hvorefter han i samme Egen- skab ansattes i Vik og Kvindherred og blev omsider 1608 Sognepræst til Ulvik, hvor han døde 7. Jan. 1642.

6. Otto Eriksen

fra Throndhjem var Sognepræst fra 1642 til 18. Juli 1652, da han døde.

7. Thomas Samuelsen Uro (eller Due?)

fra Kjøbenhavn, var fra 1634 residerende Pastor i Fane og blev 1652 Sognepræst her, hvor han døde 31. Okt. 1667. I Ulviks Kirke skal et derværende Maleri forestille denne Præstemand med Hustru og 7 Børn.

Gift med Anne Rasmusdatter, † 1696, begr. 25. Febr., 79 Aar gl.

Hans Kapellan Nils Nilsen, der var gift med Thomas Samuelsens Datter, anmelder i Skrivelse til Bispen af 3. Nov. 1667, at hans Svigerfader var død og efterlod sig Enke med 7 uforsørgede Børn.

Børn:

1. Daniel U., var gift og efterlod sig 3 Børn. — 2. Augustinus U., Stud. fra Bergen 1679, † 28. Marts 1697 som Kapellan i Mandal, gift med Maren Cortsdatter Wegener; efterlod 5 Børn. — 3. Dorte U., gift 1) med Nils Nilsen, personel Kapellan i Ulvik, se der; 2) med Povel Haldanger. — 4. Sofie U., † 18. Nov. 1729 i Sogndal, gift med Christen Olsen Brekke i Ytre Sogn. — 5. Karen U., var gift i Bergen. — 6. Thomas U., † paa Brakenæs i Ulvik 1698, gift 1691 med Elisabeth Jochumsdatter. — 7. Maaske ogsaa en Søn Samuel Thomassen Hardanger, var 1671 Klokker i Vik i Sogn, kun 1 Aar, hvorefter han tog Afsked.

8. Jørgen Paasche,

Halvbroder til Peder Jørgensen Finde, Sognepræst til Førde, f. i Bergen af Forældrene Raadmand Peder P. og Malena Mikkelsdatter. Blev 1643 Student fra Bergens Skole, 1648 Hører i Byens Skole, 1665 tillige Biskopens Amanuensis

og 1668, efter Expectancebrev af 17. Decbr. 1660, Sognepræst her, hvor han døde i Nov. 1668.

Gift med Enken efter Foged i Sogn Gjøde Pedersen; hun hed Christine Pedersdatter efter Nicolaysen: Norske Stiftelser, 3. B., S. 912 (hos Haukenes, S. 101, kaldes hun Kirsten Jakobsdatter), † 1704, begr. 17. Dec., 78 Aar 6 Md. gl.

Havde 7 Børn, af hvilke kjendes:

1. Peder P., Faderens Eftermand. — 2. 1716 nævnes Otto Jørgensen P., Husmand i Kinservik, gift med Inger Salomonsdatter; maaske Præstens Søn. Han nævnes ogsaa 1698 ved sin Søn Jørgens Daab, var da gift med Gudbjør Ørjansdatter, til hvem han blev viet 14. Nov. 1697.

9. Peder Jørgensen Paaske.

Født 1655, Forriges Søn, blev 1674 Student fra Bergens Skole, 1685 personel Kapellan hos sin Fader og 8. Dec. 1688 Sognepræst; † 1706, begr. 3. Febr. 50 Aar og 6 Mdr. gl. (hans Død omtales i et offentligt Dokument af 9. Marts 1706). I sin Ansøgning af 18. Nov. 1688 kalder han sig «Paaske», Faderen «Paasche». Han forlod den gamle Præstegaard Store Graven og tog Bolig paa Hagestad i Ulvik.

Var gift; hans Hustru døde 1734, begr. 18. Okt. Sønnen Ludvig P., f. ca. 1684, blev Student fra Bergen 1704, Candid. theolog., overlevede Faderen, som hvis Medhjælper han forekommer 1704 og 1706. Mon den samme, der døde 1745 i Statens Fængsel, begr. 27. Marts?

10. Henrik à Møinichen,

fra 9. Marts 1706—29, se Sognepræster til Sund, S. 293.

11. Bertel Jensen Worm.

Formodentlig født 1701 i Søndfjord, blev 22. Juli 1720 dimitteret fra Bergens Skole og 13. Sept. 1728 Sognepræst her. Paa Grund af uordentligt Levnet blev han 1739 tvungen til at bytte Embede med Sognepræsten i Høiland; han beskikkedes 13. Nov. 1739 til Sognepræst sammesteds og † 25. Dec. 1742.

Hans Hustru Cecilie Margrethe, f. 1716, † i Bergen 1765, begr. 14. Nov.

12. Hans Christian Frørup.

Angives at være født 12. Marts 1701 i Kjøbenhavn*). Privat dimitteret 1721, 8. eller 9. Sept., kaldes da baade «Norvagus» og «Bergensis». Blev 12. Juli 1732 Sognepræst til Jostedal, 27. Mai 1733 til Høiland og 13. Nov. 1739 til Ulvik. Døde i Mai 1743.

Gift med Maria Margrethe Stabel, f. 1707, † i Bergen 1777, begr. 13. Febr., D. af Mag. Nicolai S., Sognepræst i Evindvik.

Børn:

1. Nicolaus F. — 2. Nicolaus F., døde begge i ung Alder. — 3. Christian F., Sømand, død paa en Reise til Petersburg. — 4. Helene Christiane F.,

*) Han var dog rimeligvis fra Søndmøre, og en yngre Broder til Glarmester Jens Hansen Frørup (Borgerskab i Bergen 1703). Isaafald har han været en Søn af Hans Jensen F. og Sønneson af Byfoged i Bergen Jens Hansen F., f. 1609, † 1659. Ch. D.

døbt i Høiland 4. Juni 1736, † ugift i Strudshavn 1756, begr. 7. November. — 5. Rebekka Wilhelmine F., f. 1737, begr. 3. Mai 1799, gift 10. Mai 1785 med Sergeant i Vikedal Abraham Feldthuis. — 6. Ingeborg Maria F., f. 1740, † 8. Oktbr. 1767, gift med Professor, Rektor ved Bergens Skole Frederik Christian Holberg Arentz, se S. 22. — 7. Cathrine Nicolava F., f. 1741, gift 16. Marts 1774 med Søren de Fine v. Krogh, f. 11. Juni 1721, † 11. Febr. 1795. Var Chef for det 2det bergenus. Inf.-Regiment fra 1780—1789, Eier af Gaarden Haagenvik i Vikedal, Søn af Christopher v. K., Oberst og Chef for 2det vesterlenske Inf.-Regim., og Maria de Fine. — 8. Johanne Christine F.

13. Poul Schnabel.

Født i Marts 1705 i Korsør, hvor Faderen Marcus S. var Raadmand, Moderen Silla Morup. Blev fra sit 3die Aar antaget som Søn af Farbroderen Rasmus S., Sognepræst til Vemmeløv i Sjællands Stift; deponerede 21. Juli 1725 fra Slagelse Skole; 31. Mai 1726 Bacc., 22. Juli 1727 Cand. theol. (*laud*). Ansattes 25. Aug. 1741 som Kateket ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn og blev 5. Juli 1743 Sognepræst i Ulvik, 2. April 1771 Provst, død som Jubellærer 12. Nov. 1792. Han erholdt et fortrinligt Skudsmaal af sine Biskoper Pontoppidan og Arentz. Han udgav 1771 i Bergen en Prædiken om megen Regn. og Mangel paa Blæst.

Gift 1) 1744 med Maren Preus Antoniusdatter Kjerulf, † 1753, D. af Anton K., Sognepræst til Nannestad. 2) 1753 med Elisabeth Bechmann, f. 1717, † 11. Okt. 1798, D. af Kjøbmand i Kjøbenhavn Magnus B.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Marcus S., f. 21. Juli 1744, se personelle Kapellaner. — 2. Anton Rasmus S., † spæd. — 3. Anton Rasmus S., † spæd. — 4. Inger Margrethe S., † som sindssyg. — 5. Rasmus S., f. 1750, † 31. Aug. 1808 som Toldprokurør i Bergen; gift 17. Mai 1790 med Cathrine Jersin Undahl, f. 29. Sept. 1747, † 24. Dec. 1812, D. af Krigsraad Frederik U. og Maren Elisabeth Geelmuyden. — 6. Anton Erasmus S., f. 3. Juli 1751, depon. 1769 fra Frederiksborgs Skole, blev 13. Jan. 1787 resid. Kapellan til Alstahaug, 24. Juni 1808 Sognepræst til Frosten, entlediget 2. Juni 1817, † 19. Aug. 1818; gift 23. Mai 1787 med Ingeborg Dorothea Walseth, f. 8. Okt. 1761, D. af Peter Gundersen W. i Thronhjelm og Frederikke Dorothea v. Zernichow.

Af 2det Ægteskab:

7. Silla S., † 1821, gift med Ulrik Frederik Møllerup paa Rønnestrand, f. i Ulvik 29. Sept. 1765, † 1856 (efter Delgobe). — 8. Mariane Cathrine S., † 1828, gift med Eftermanden.

14. Gerhard Kahrs.

Søn af Sognepræst Ditmar K. i Fjælberg, se S. 224, f. 1758, blev 11. Aug. 1779 personel Kapellan i Ulvik og 1. Marts 1793 Sognepræst, † 9. April 1809, en Følge af Anstrængelse paa Hjemreisen over Fjeldet fra Graven, hvor en Snestorm anfaldt ham og Klokkeren Arne Brynildsen.

Gift med Mariane Cathrine Schnabel, Formandens Datter, † 1828.

Børn:

1. Elisabeth Bechmann K., † som Barn. — 2. Cecilia Cathrine Heiberg K., f. 5. Sept. 1784, gift med Christian Bøschen, Sognepræst til Sund (S. 297). — 3. Poul Schnabel K., f. 21. Dec. 1790, † 3. Sept. 1874. Guldsmed i Bergen; gift 21. April 1822 med Cathrine Maria Martens, f. i Bergen 22. Juni 1797, D. af Kjøbmand Johan M. og hans 1ste Hustru Maren Magdalene Hagelsteen. — 4. Elisabeth Bechmann K., f. 18. Okt. 1786, † 15. Febr. 1859, gift 1818 med Overtoldbetjent Georg Daniel Barth. — 5. Ditmar K., f. 1793, † som Skolediscipel i Bergen 28. Okt. 1811. — 6. Magnus Marcus K., † som Barn.

15. Frederik Christian Wolff.

Født 15. Febr. 1767, Søn af Mag. Simon W., Vicepastor til Strinden og hans 2den Hustru Susanne Pauline Collin f. Munch. Depon. 1786 fra Throindhjems Skole, tog ex. art. Aaret efter (3) og 14. Okt. 1791 ex. theol. (2). Blev 23. Marts 1792 personel Kapellan i Snaasen, 25. Nov. 1803 residerende Kapellan til Overhalden, 21. Decbr. 1808 Sognepræst til Bo i Romsdalen, men erholdt Tilladelse at forblive i sit forrige Embede, og 30. Dec. 1809 Sognepræst til Ulvik, hvor han døde 5. Juni 1816.

Gift med Hønrikke Christiane Molde, d. 3. Dec. 1765, † 26. Apr. 1832, D. af Ole M., Sognepræst til Stod og Maren Christine Preus.

Børn:

1. Simon Olaus W., f. 1796, depon. 1818 fra Bergens Skole, † 10. Dec. 1859 som Sognepræst til Saude. Han har digtet Sangen: «Hvor herligt er mit Fødeland». (Se H. Jægers Litteraturhist.). Gift 1825 med Karen Mathea Gløersen, f. Dec. 1805. † 20. Apr. 1888, D. af Major Christian G. og Karen Wetlesen. — 2. Steen Meldahl W., f. 19. Mai 1801, † 24. Dec. 1868 som Brigadelæge Bergen, gift 19. Mai 1840 med Karen Elisabeth Petersen, f. i Gran 29. Okt. 1823, D. af Kirkesanger Georg Bertram P. og Johanne Stenersen (se Norges Læger). — 3. Susanne Pauline Margrethe W., f. 1803.

16. Bendix Bendixsen Røtting.

Født 31. Okt. 1775 paa Rennesø, hvor Faderen Christian Bendix R. d. 9. Okt. 1738, † 24. August 1803, da var Sognepræst. Moderen Anne Joachimine Beenfeldt, f. 22. Januar 1749, † 1820. Kom 1791 i Frederiksborgs Skole, hvorfra han 1793 blev dimitteret. Erholdt samme Aar exam. art. (3), exam. theol. 30. Juli 1798 (4). Blev 3. Sept. 1801 personel Kapellan hos sin Fader, som da var Sognepræst i Torvestad. Ved dennes Død 1803 ansattes han i lige Stilling 20. Jan. 1804 hos Sognepræsten til Hjertdal Christian Severin Bloch, men da denne i 1807 blev nødt at resignere, begav han sig til Kjøbenhavn for at sollicitere, blev 21. Decbr. 1808 resid. Kapellan til Indviken og 16. Septbr. 1816 Sognepræst i Ulvik, hvor han døde 4. Dec. 1846.

Biskop Pavels, der visiterede her 1818, siger om hans Prædiken: «Han er en af Stiftsprovst Clausens tro Disciple. Det var en Prædiken ganske i de Dages Aand, da Marezoll og Clausen vare de to store Lys, paa hvilke de theologiske Kandidaters Øine vare henvendte, tilfredse med, naar de som Smaastjerner

kunde tindre ved Siden af dem, for engang i en mindre Sphære som Stjerner af første Størrelse at kunne udbrede deres Glands. Det er sandt, det er dog en tør, kraftløs Lære, de Mennesker forkyndte; baade over deres Dogmatik og Moral hviler en Kulde, som aldrig kan gjøre vedvarende god Virkning paa Menneskenes Hjerter. Røttings Prædiken var i sit Slags meget god.»

Gift i Kjøbenhavn med Anne Marie Wadum, der overlevede ham.

Børn:

1. Mariane Christine R., d. i Kjøbenhavn 13. Nov. 1801, † ung. — 2. Christian Ferdinand R., f. 1802, Student 1827 med *non contemn.*, studerede Theologi, blev siden Landhandler i Kopervik. — 3. Casper R., † i Ulvik. — 4. Mariane Christine R., f. 1811, døbt 16. Juni, gift med Bogtrykker Edvard Peter Sophus Petersen. — 5. Elisabeth R., gift med Ole Sjursen Gjølme. — 6. Dina R.

17. Jakob von der Lippe Parelius Frost.

Født 9. Juli 1798 i Støren, Søn af Sognepræst til Ørkedalen Jonas F. og Dorothea v. d. Lippe Parelius. Blev privat dimitteret 1821 og erholdt ex. art. (3), 2den Examen (4) og theol. Examen 13. Febr. 1825 (3) samt pract. (3). Blev 10. Juni 1826 Sognepræst til Ly, 21. Marts 1836 Sognepræst til Grong, men erholdt kgl. Tilladelse af 5. Mai s. A. at forblive i sit forhen havde Kald, 1849 til Ulvik, † 19. April 1865 paa Hagestad Præstegaard.

Gift Aug. 1826 med Cathrine Gustava Petré fra Sverige, opfostret hos Foged i Ørkedalen Jakob Johan Bendz, f. 4. Marts 1804, † 30. Aug. 1874 i Ulvik.

Børn:

1. Dorothea v. d. Lippe F., f. 1823, † 26. Febr. 1833. — 2. Dorothea v. d. Lippe F., f. 23. Marts 1834, gift 23. Septbr. 1857 med Rasmus Dahl, f. i Bergen 18. Juli 1820, Student 1840, † 26. Novbr. 1870 som Bogtrykker sammesteds, Søn af Bogtrykker Christopher D. og Christiane Margrethe Falch. — 3. Cathrine Margrethe Liljeskøld F., f. 12. Dec. 1836, † 21. Septbr. 1853. — 4. Johanne F., f. 1838, † 7. Mai 1841. — 5. Gustava Louise F., f. 7. Juli 1840, ugift. — 6. Jonas F., f. 14. Jan. 1842, Udskiftningsformand i Nordland; gift 1) 23. Marts 1865 med Valborg Olydia Jarmann, f. 30. Nov. 1845, † 11. Mai 1873, D. af Bankfuldmægtig Jens Christ. J., f. 19. Juli 1812, † 12. Mai 1886, og Dorothea Margrethe Thuesen, f. 26. Nov. 1815, † 24. Juni 1884; 2) 16. Okt. 1878 med Anna Nilssen, f. 14. Jan. 1846, D. af Kjøbmand Johan Georg N., f. 29. Dec. 1811, † 22. Juni 1877, og Maren Dorothea Schrøder, f. 10. Jan. 1820, † 13. Marts 1848. — 7. Jakob v. d. Lippe Parelius F., f. 4. Marts 1844, † s. A., 18 Uger gl. — 8. Frederikke Johanne Rambech F., f. 19. Febr. 1845, gift 27. April 1875 med Johan Iversen, Leitnant, f. 19. Juni 1845, Søn af entlediget Sognepræst Johan Klitzing I. og Julie Augusta Grüner. — 9. Jakob v. d. Lippe Parelius F., f. 19. Mai 1846, Student 1866, theol. Kandidat 1873, Præst i Iowa, derfra tilbagevendt 1882, 26. Juli 1883 Sognepræst til Bygland: gift 8. Sept. 1876 med Johanna Lucie Cold Schmidt, f. 15. Juni 1848, D. af Landhandler paa Moldøen i Selje Ole S. og Thora Andrea Frimann.

18. Rasmus Møglestue Dometius (egtl.: Dumetius).

Født i Bergen (Nykirkens S.) 6. Marts 1811 af Forældrene Skibsrheder og Kjøbmand Søren (Møglestue) D., f. 1782, † 25. Febr. 1824, og Hustru Maren Møller Laading, f. 27. Okt. 1791, † 27. Marts 1844. Dimitteret fra Bergens Latinskole fik han ex. art. 1829 (2), ex. philos. 1830 (2), ex. theol. 24. Oktbr. 1836 (2), pract. 1836 (2). Var som Kandidat Bestyrer af en Gutteskole i Bergen, blev 19. Aug. 1845 Sognepræst i Norddalen, 14. Juni 1851 Sognepræst i Næsne, 4. Nov. 1865 Sognepræst i Ulvik, blev entlediget i Naade med Pension 13. Nov. 1880 og døde i Christiania 11. Dec. 1888.

Gift i Nykirken i Bergen 10. Mai 1846 med Anne Margrethe Hedberg, f. 19. Dec. 1812, D. af Fyrinspektør Johan Hedberg og Hustru Anne Dorothea Tysland.

Børn:

1. Søren Møglestue D., f. 20. Febr. 1847, † 6. Apr. 1869 som stud. med. — 2. Martine D., f. 17. Juli 1849. † 27. Sept. 1885. — 3. Anna Dorothea D., f. 21. Marts 1853, Lærerinde ved Christiania Folkeskole. — 4. Maren Caroline D., f. 3. Marts 1855, gift 12. Okt. 1887 med Nils Krog, Stiftskapellan i Hamar.

19. Michael Nissen Luytkis Eckhoff.

Født paa Bynæsset 4. Februar 1829, Broder til Sognepræst E. F. E. til Johanneskirken i Bergen (S. 157). Gik i Ringerikes Realskole og fik ex. art. 1847 (2), ex. philos. 1848 (2), ex. theol. 1. Juni 1854 (3), pract. 1865 (3). Var som Kandidat Huslærer i 5 Aar i Stokke Præstegjæld, i 1 Aar Vikar ved Christianssands Latinskole, 2 Aar Hjælpelærer ved Kongsberg Skole og 7 Aar 2den Lærer ved Fredriksstads Realskole. Blev 27. Okt. 1866 Sognepræst til Hornindalen, 24. Okt. 1874 Sognepræst til Klep paa Jæderen og 25. Febr. 1880 til Ulvik.

Gift i Nordrehovs Kirke 29. Dec. 1859 med Hanna Grundt, f. 22. Jan. 1832, D. af Stadshauptmand og Kjøbmand Lauritz Kruse G. i Throndhjem.

Børn:

1. Nikoline Johanne E., f. 16. Okt. 1860, gift med Christopher Grude, f. 1857, Kjøbmand i Stavanger. — 2. Christian Martin E., f. 9. Dec. 1863, Kopist i Enkekassen. — 3. Laurits Frederik E., f. 14. April 1865, Cand. pharm. — 4. Mathias Wilhelm E., f. 26. Dec. 1867, Handelsbetjent. — 5. Mathilde Wilhelmine E., f. 7. Juli 1873.

Personelle Kapellaner.

I. Niels Nielsen.

Fra Bergen, først Kapellan til Fane (se S. 290), personel Kapellan hos Thomas Samuelson Uro (S. 410), med hvis Datter Dorthe han var gift. Blev skuffet i sit Haab om Succession (se Miltzow).

2. Marcus Schnabel.

Født 21. Juni 1744, depon. fra Bergen 1762, fik ex. theol. 11. Juni 1766 (4), blev 3. Jan. næstefter personel Kapellan hos Faderen (S. 411), 10. Marts 1779 resid. Kapellan i Lier, † 5. Juni 1780. Gift med Edle Johanne Margrethe Saabye, f. 1751, † 1835, D. af Sognepræst Jørgen Nilsen S. og Petronelle Hansdatter Egede.

3. Gerhard Kahrs,

fra 1779—93, se Sognepræsterne, S. 412.

4. Camillo Rantzau Bøckmann,

fra 1870—74, se Stiftskapellanerne.

5. Harald August Jørgensen.

Født 17. Aug. 1849 i Bergen, Søn af Snedkermester Hans J., f. 16. Mai 1822, og Anna Cecilie Olsen, f. 16. Mai 1822. Kom 1861 i Bergens Skole, hvorfra han dimitteredes og fik ex. art. 1868 (2), ex. philos. 1869 (2), ex. theol. 26. Mai 1873 (3), pract. 1874 (2). 19. Aug. 1874 blev han udnævnt til pers. Kapellan hos Sognepræst Dometius i Ulvik og ordineret 1. Oktbr. af Biskop Birkeland. 14. Sept. 1878 blev han udnævnt til resid. Kapellan til Værdalen, 11. Juni 1888 til Sognepræst til Namsos. Han er her Formand i Skolestyret, stiftede i Værdalen en Sogneforening til Fremme af sand Oplysning og kristeligt Liv.

Gift i Bergens Domkirke 29. April 1875 med Marianne Falck, f. 6. Jan. 1853, D. af Lensmand i Hafslo Fredrik F., f. 1. Mai 1830, og Sigrid Christiansdatter, f. 18. Jan. 1832, † 21. Aug. 1874.

Børn:

1. Sigurd J., f. i Ulvik 11. Marts 1876. — 2. Hans Falck J., f. sammesteds 20. Nov. 1877. — 3. Axel Johan Weidemann J., f. i Værdalen 27. Dec. 1878. — 4. Frederik Falck J., f. sammesteds 21. Febr. 1880. — 5. Alf J., f. sammesteds 26. Mai 1881. — 6. Harald August J., f. sammesteds 25. Mai 1883. — 7. Agnes Cecilie J., f. 14. Aug. 1884, † 15. Febr. 1892. — 8. Sigrid Ellinor J., f. sammesteds 27. Febr. 1889. — 9. Astrid Marianne J., f. i Namsos 4. Dec. 1888, † 21. Juli 1891. — 10. Carl Martel J., f. sammesteds 28. Mai 1891.

Han har udgivet en Fasteprædiken i Eckhoffs «Vidnesbyrd fra den norske Kirke», Chr. a 1885, deltaget i Udgivelsen af Dächsels Bibelværk og leveret nogle Oversættelser, Læilighedsdigte og Boganmeldelser. Se Thomle: Studenterne fra 1868, S. 149.

6. Christian Bendix Jacobsen.

Født i Haugesund 31. Juli 1850 af Forældrene Skipper og Skibsrheder Jacob Ferdinand J., f. 1808, døbt 9. Marts, † 27. Mai 1871, som var en Søstersøn af Sognepræst B. B. Røtting (se S. 413), og Hustru Cathrine Margrethe Jansen, f. 1825, † 27. Nov. 1861. Han gennemgik Stavanger Latinskole, hvorfra han 1868 dimitteredes og tog ex. art. (2), 1869 ex. philos. (1), 13. Dec. 1871 ex. theol. (3). Hans Helbred var imidlertid svækket og han overtog derfor i Forening med sine Brødre det af Faderen drevne Skibsrhederi. 1878 traadte han ud af

Forretningen og tog i Febr. 1879 den prakt. Examen (3) og blev saa 5. Apr. 1879 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst Dometius i Ulvik, dertil ordineret af Biskop Birkeland 24. Apr. 1879 i Korskirken. Paa Grund af et Halsonde maatte han søge sig entlediget 11. Sept. 1880. Da hans Helbred blev bedre, bestyrede han forskjellige Kald, indtil han 22. Jan. 1883 blev udnævnt til Sognepræst i Siredalen, hvorfra han 29. Marts 1890 forflyttedes til Heirefos. 1873 opholdt han sig 3 Maaneder i England og 1874 en Maaned i Frankrige. (Se Thomle: Studenterne fra 1868, S. 146).

Gift i Haugesund 18. Juli 1875 med Maren Cecilie Marie Eide, f. i Haugesund 25. Aug. 1853, D. af Konsul Tønnes Rolfsen Nerva E., f. 15. Nov. 1813, † 31. Jan. 1872, og Caroline Amalie Taasen, f. 20. Septbr. 1821, † 20. Oktbr. 1870.

Børn:

1. Aagot J., f. 3. Mai 1876. — 2. Carl Nerva Eide J., f. 14. Oktbr. 1877. — 3. Yngvar J., f. 6. Mai 1879. — 4. Margit J., f. 24. Juni 1885.

En Brudetale af ham blev udgiven i Stavanger 1883.

4. John Mathias Eriksen Rolness.

Født i Ibestad Præstegjæld 20. Oktbr. 1856 af Forældrene Gaardbruger Erik Johnsen, f. 1806, † 1866 og Hustru Ingeborg Kirstine Johnsdatter, † 1863. Blev optagen paa Tromsø Seminar 1873 og herfra dimitteret 1875, var derpaa Almueskolelærer i 3 Aar, tog Middelskoleexamen i 1879, exam. art. 1882 (3), ex. philos. 1883 (2), ex. theol. 11. Juni 1888 (3), pract. 1889 (3). Efter pract. var han hjemme i Nordland til Høsten 1889, opholdt sig siden i Christiania, vicarierede ved Almueskolen og Borgerskolen der og arbejdede i Christiania Indremission 1891. Udnævntes 9. April 1892 til personel Kapellan i Ulvik.

Gift i Ulvik Kirke 30. Sept. 1892 med Kaja Ryen, f. 30. Sept. 1859.

E. Vikør.

Sognepræster.

1. Lars —

2. Mikkel Nilsen

blev ansat her omtr. 1552 og tog Afsked 1598; boede derefter som Emeritus nogle Aar paa Gaarden Lepso (Laupsa) i Østensjø.

3. Johan (Galtung).

Han henføres, uvist med hvilken Hjemmel, til Galtungernes adelige Slægt, var kun i 3 Aar Sognepræst og døde 1601.

4. Peder Nilssen Foss,

fra 1601—8, se Sognepræster til Korskirken, S. 62 og 86.

5. Henrik Jensen.

Født paa Voss, hvor Faderen Jens Sørensen Landgrav var Sognepræst, blev 1605 personel Kapellan paa Voss og 1608 Sognepræst her, hvor han døde 1609; gift med Lucretia Bertelsdatter Størch, der siden ægtede Eftermanden, Datter af Sognepræst til Hammer Bertel Christofersen (S. 339).

6. Bjørn Jenssen Kock,

fra 1609—16, se resid. Kapellaner til Domkirken, S. 62.

7. Mons Abelsen.

Var promov. *baccalaureus philosophiæ*, Søn af Abel Olsen, Sognepræst til Eid i Nordfjord, blev 1612 Sognepræst til Selje, ordineret 13. Mai, men afsat fra dette sit Embede ved Kapitlets Dom af 11. Nov. 1614, fordi han før sit Giftermaal med sin Hustru Margrethe Johansdatter, havde avlet et Barn med hende og efter sin Svigermoders Raad fordulgt samme. Han fik imidlertid ved Kongebrev af 22. April 1616 Tilgivelse og Lov til atter at komme paa Valg, hvor han andetsteds troligen kunde blive kaldet, eftersom han havde afsonet sin forrige Brøde ved Erlæggelse af 200 gamle Daler til Kongen. Blev samme Aar kaldet til Sognepræst til Vikør, men igjen afsat ved Kapitlets Dom af 1. Mai 1622 paa Grund af Leiermaalsforseelse med sin Tjenestepige.

Gift med Margrethe Johansdatter, Datter af Raadmand Johan Andersen i Bergen (N. M., II, S. 539).

8. Samuel Helgesen (Samuel Eliæ Hoviensis),

1622, se Sognepræster til Hospitalet, S. 164. Var maaske fra Haavik i Moster Sogn.

9. Henrik Albertsen Graff

fra Bergen, formodentlig Broder til Albert Graff, Sognepræst til Manger. Blev i Juli 1591 indskreven som Student i Rostock (H. A. Bergensis) og kaldet omtr. 1596 til Sognepræst i Hafslø. Her udviklede han sig i Stridigheder med Jon Andersen Theiste, hvem han skal have tillagt forskellige Øgenavne. For at hævne sig paa Præsten søgte denne at bevæge Almuen til at anklage ham for adskillige Embedsforseelser, og da flere af dem vare uvillige dertil, truede han dem med, at han vilde udtage Stævning mod dem fra Oslo, hvorved de bleve nødte at møde ham der. Af Frygt herfor afsatte de paa et Thing i Hafslø Præsten af egen Myndighed uden Øvrighedens Mellemløst. Sagen kom imidlertid for Kapitlet i Bergen 1604 og her fremkom Almuen med flere Ankeposter mod deres Præst, hvilke i det væsentlige bestod i, at han havde øvet Slagsmaal, brugt utilbørlige Skjældsord og taget ulovlig Bygsel og Udfærd. Disse Sigtelser blev ogsaa beviste, og ved Kapitlet dømtes han 20. Juli 1604 fra Embedet som Sognepræst i Hafslø, men man satte det forevrigt i Kongens Vilje, om han skulde benaades.

Han synes ogsaa at have erholdt Kongens Naade, idetmindste til at blive kaldet til Præst andetsteds, thi strax efter omtr. i 1605 blev han Sognepræst til Jølster, men ogsaa her paadrog han sig Uleilighed, der havde hans Afsættelse til Følge. Han skal nemlig i Drukkenskab have talt ærerørige Ord om Foged i Søndfjord Peder Due, som ved sin Fuldmægtig Jakob Jensen anlagde Sag mod ham. Ved Hjemthingsdom af 6. April 1609 og ved Lagmandsdom af 19. Juni derefter blev han idømt sine 4 Mark, og som Følge deraf blev han af sin Biskop forbudt at gjøre Tjeneste i Kirken. Samtidig herved fremkom Fogdens Fuldmægtig med 13 Ankeposter mod ham, der af Lagthinget, hvortil han var indstevnet, blev henviste til hans rette Øvrighed, nemlig Kapitlet. De væsentligste af disse bestod i, at han i sine Prædikener havde udskjældt Almuen og visse navngivne Personer, og været sin Biskops Befaling overhørig, eftersom han efter sin Suspension havde forretet i Kirken. Heri blev det ogsaa for Kapitlet bevist, at han havde forseet sig. Han havde nemlig i en af sine Prædikener sagt: «Naar I ere i Kirken, da staa I som stumme Hunde og ville ikke sjunge, men naar I komme i Ølstuen, da sjunge I i hverandres Mund. Derfor forbyder jeg Eder at sjunge Salmer i Samkvem, men Borgestuiser og Kjæmpeviser og hvad Andet I kunne paafinde, maa I der bruge». Desuden skal han paa Prædikestolen have omtalt et Gjæstebud, hvori han havde været, og navngivet nogle Personer, som under Maaltidet havde leget med Kort og med Øl i Huer(?), idet han, som han for Retten sagde, havde straffet dem for Misbrug af Guds Gaver. Ved Kapitlets Dom af 22. Sept. s. A. erklæredes han at have forbrudt sit Embede og herefter aldrig at maatte betjene det hellige Prædikeembede, saa længe Lagmandsdommen om de 4 Marks Bøder eller Ærens Tab ikke var underkjenndt. Herom ytrede Kapitlet, at Præsten var ubilligen behandlet, da han foruden ikke at være lovlig stævnet, endog havde forlangt sin Sag henvist til Kapitlet som sit rette Værnething, uden at dette blev ham tilstaaet. Imidlertid blev Lagthingsdommen ved Herredagen 1615 paa Akershus kasseret og underkjenndt, og formodentlig blev som Følge deraf givet ham Ret til at modtage Kaldelse andetsteds som Præst. Paa Jølster var i Mellemtiden en anden Sognepræst valgt, og Henrik Albertsen blev 1622 kaldet til Sognepræst i Vikør, men aftraadte allerede det følgende Aar. Han levede endnu 1628.

Var gift og havde Børn, men deres Navne kjendes ikke, undtagen Datteren Anne. (Hans Sag er udførligen fremstillet i Johnson og Caspari, theol. Tidsskrift, N. R., IV, S. 385 ff. af D. Thrap).

10. Jakob —

var her kun 1 Aar.

11. Tollak Olsen.

Var «fra Stavanger Lehn». Depon. 8. April 1616 fra Helsingørs Skole (kaldes da: «Stavangriensis»), blev Sognepræst 1625 efter før at have været Kapellan ved Stavanger. † 11. Martis 1645. Var gift og havde Datteren Margrethe, gift med Peder Rasmussen Løget, Sognepræst i Kinservik. (Naar han andetsteds kaldes Torlak Ottesen og henregnes til Familien Orning, maa dette være urigtigt).

Miltzow kalder ham *vir pietate et candore conspicuus* og skrev følgende Distichon ved hans Død:

*Felix qui fragili tandem Torlache solutus
Carne hoc: nam terram linquis, at astra tenes.*

12. Hans Hansen

fra Bergen*) blev Sognepræst 9. April 1645 og døde 5. Septbr. 1666. Kaldet siger han ved en Angivelse af Folketallet i 1664 var saa lidet, at der ikke var, heller ikke nogensinde havde været Degn eller Klokker. Cfr. Lange's Tidsskr., 2den Aarg., S. 347.

13. Mag. Elias Hermansen Thillinger (eller Thiligner)

fra Bergen**), blev Sognepræst 1667 og døde 1689. Han skal have været en lærd Mand og efterladt i Manuscript en Veiledning til Præsteembedets rette Førelse. — Var efter Sagnet Provst i Hardanger, og eiede en Odelsjordpart i Helleland i Ullensvang, den han solgte 1678.

Gift med Sophie Frisch fra Bergen, der overlevede ham og før og efter hans Død var sindssyg. Hun var formentlig D. af Førstelektiehører i Bergen Johan Hermansen F. (N. M., II, S. 631).

Børn:

1. Herman T., der formentlig blev Gaardbruger i Vikør, † 1690. —
2. Jochum T., Student fra Bergen 1687, levede 1719 som Foged i Ryfylke. —
3. Margrethe T., † 1745, gift omtr. 1700 med Peder Christophersen Slee paa Hjelmervik i Skonevik, † 1732. —
4. Elias T., Stud. fra Bergen 1694, Baccal. 1695, 27. Mai 1701 Sognepræst i Notmark paa Als, men hans Efterfølger udnævntes allerede 27. Sept. s. A. (se Wiberg, II, S. 462).

14. Peder Geelmuyden.

I sin Ansøgning om Vikør af 7. Dec. 1689 skriver han sig «Gelmeyden». Født omtr. 1660 i Bergen, hvor Faderen Gert G., der gik under Navnet Gert Hollænder, eftersom han var indvandret fra Holland, var Kjøbmand, † 1701, begr. 21. Jan., Moderen Karen Pedersdatter Montagne, † 1701, begr. 5. Juni Blev privat dimitteret 1679, tog 1680 Bacc.-Graden og ansattes 7. Dec. 1689 som Sognepræst; valgtes senere til Provst i Hardanger og døde 21. Dec. 1723.

Gift 1) 9. Juli 1690 med Margrethe Garman, f. i Os 1670, døbt 6. Jan., † omtr. 1711, D. af Sognepræst til Os Christopher G., se S. 261. 2) med Christine Jersin, D. af Biskop i Christianssand Jakob J. og Alhed Borchardsen, samt Enke efter Lector theologiæ Mag. Michael Leigh.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Gert G., f. i Os 1691, † ung. —
2. Christopher G., f. i Vikør 15. Juni 1692, Faderens Eftermand. —
3. Herman G., f. 1694, døbt 10. Juni, Stud. fra Bergen 1713, † 1715 i Kjøbenhavn, begr. fra Trinit. Kirke. —
4. Peder G.,

*) Johannes Jani Bergensis, deponerede 1641 fra Bergens Skole. C. D.

**) Er formentlig den «Elias Hermanni» som deponerede 1653 fra Ribe Skole. En Elias Eliæ Erhardinus dep. fra Bergen 1663. C. D.

f. 1697, døbt 16. Sept., † som Student)?). — 5. Margrethe G., f. i Os 1699, døbt 27. Febr., † 1728, begr. 11. Okt.; gift 16. Febr. 1725 med Henrik Hansen Formann, Student og Eier af Lysekloster. — 6. Adrian G., f. 1701, Student 1723, † i Fuse 1734, skal have været Kjøbmand i Amsterdam og efterladt sig 2 Sønner og 1 Datter. — 7. Karen G., f. 6. Nov. 1702, † 26. Dec. s. A. — 8. Karen G., f. 1707, døbt 8. Juni, † ung. — 9. Karen G., f. 1709, døbt 11. Dec., † ugift 1728 eller 1729.

Af 2det Ægteskab:

10. Alida Margrethe G., f. 1714, døbt 20. Nov., † 1715. — 11. Alida Cathrine G., f. 1715, døbt 3. Jan., gift med Hans Jonassen Leirdal, Sognepræst til Lærdal. — 12. Gert G., f. 1717, døbt 25. April, † 15. Jan. 1775 som Lagmand og Tolder i Stavanger, blev 14. April 1759 Lagmand; gift 13. Marts 1760 med Cathrine Johanne Smith, f. i Bergen 1735, døbt 26. Aug., † 5. Febr. 1816; D. af Kjøbmand Otto Christensen S. og Maria Lydersdatter Fasting. — 13. Maria Elisabeth G., f. 1718, døbt 5. Juni, † 22. Mai 1761, gift 1745 med Krigsraad Frederik Undahl paa Damsgaard, Søn af Stiftamtmand i Bergen Andreas U., † 1728, og Cathrine Jersin, † 1751.

15. Christopher Geelmuyden,

Fornævntes Søn, f. 15. Juni 1692. Blev 18. Sept. 1713 Student og 1720 personel Kapellan hos Faderen i Vikør, hvem han efterfulgte som Sognepræst 12. Febr. 1724. Blev 5. Novbr. 1732 Provst, men derfra entlediget 1753. Døde 2. Jan. 1759.

Gift 1724 med Maria Susanne Frimann, f. 1697, † 15. Aug. 1786, D. af Claus Johansen F., Sognepræst til Selje, og Anne Harboe.

Børn:

1. Anne Margrethe G., f. 1727, † 1729. — 2. Karen G., f. 1728, † 1729. — 3. Anne Margrethe G., f. 3. Juli 1731, † 20. April 1778, gift 1) 24. Okt. 1752 med Auktionsdirektør i Bergen Joris Ross Wagener, f. 1729, † 31. Marts 1761. 2) med Severin Andreas Heiberg, f. 1726, døbt 9. Jan., † 9. Marts 1779, Proprietær til Tole Gaard i Vikør, Søn af Foged i Søndhordland, Hardanger og Halsnø Klostergoods Andreas H. og Adelus Maria Jonasdatter Ruus. — 4. Peder G., f. 1739, † 1741.

16. Peder Blydt.

Født 13. Jan. 1714 i Bergen, hvor Faderen Hans Pedersen B. var Guldsmed, Moderen Emerentze Michaelsdatter. Dimitteredes 1731 af O. Camstrup. Blev 30. Dec. 1740 personel Kapellan til Voss, 6. Nov. 1744 residerende Kapellan sammesteds, 23. Marts 1759 succederende Pastor i Lindaas, hvilket Embede han med kgl. Tilladelse ombyttede med Vikør ifølge Kaldsbrev af 28. Sept. 1759. † 1. Mai 1782. Skildres som en sagtmodig og kristeligssindet Mand, men lidet begavet baade som Taler og Kateket og siger Biskop Arentz om ham ved Visitationen 1764, at han i begge Henseender havde *lingvam præpeditam*.

Gift 1) 30. Aug. 1744 med Karen Leganger, f. 1714, † 1747, D. af Foged i Sogn Peder Iversen L. og Anne Christine Blixenkroner. 2) 2. Nov. 1749

med Maren Cathrine Koren, f. 1725, døbt 18. Jan., † 27. Mai 1806, D. af Johan K., Sognepræst til Stordø, se S. 237.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Emerentze B., f. 16. Jan. 1747, † 25. Marts 1827, gift 26. April 1780 med Andreas Doth, Sognepræst til Jølster, se der.

Af 2det Ægteskab:

2. Johan Koren B., f. 1750, † i Kjøbenhavn 29. April 1824 som Chymist ved Porcelænsfabriken dersteds; var gift. — 3. Karen Leganger B., f. 1752, † 22. Febr. 1834, gift 6. April 1780 med Salve Lihme, Sognepræst til Indviken, se der. — 4. Drude Maria B., f. 1754, † 28. Okt. 1821, gift med Guldsmed Hans Michael Blydt i Bergen. — 5. Hans B., f. 29. Dec. 1758, depon. fra Bergens Skole 1778, tog 1782 theol. Examen med *non contemn.*, blev 17. Dec. 1784 resid. Kapellan i Overhalden, 17. Juni 1803 resid. Kapellan ved Domkirken i Throndhjem, hvor han døde 10. Mai 1805; gift 17. Juli 1787 med Karen Sophie Riber Lund, f. 1. Juli 1768, † 28. Apr. 1832, D. af Kaptein i Overhalden Mathias Numsen Lund og Rebecca Angell Dass; disses Søn var M. N. Blytt, Professor i Botanik ved Christiania Universitet. — 6. Else Dorothea B., f. 4. Marts 1765, † ugift i Bergen 25. Dec. 1817.

17, Anders Schjelderup.

Født 30. Juli 1738 af Forældrene Andreas S., Sognepræst til Tønset, og Elisabeth Evensdatter Meldal. Erholdt sin første Undervisning af Faderen, men kom i sit 15de Aar til Røraas hos Sognepræst Peter Abildgaard, der forberedte ham til ex. art., som han tog 1755 og blev nogle Aar derefter theol. Kandidat med *laudab.* Blev derefter Huslærer paa Brotnov hos Generalmajor Sehested, hos hvem han i denne Stilling opholdt sig i 10 Aar. Ansattes 28. Juli 1773 som personel Kapellan hos den resid. Kapellan Grønbech i Lier og forblev hos denne som saadan til 1779, da han forlod sin Post, for i Kjøbenhavn at sollicitere, og blev endelig 14. Aug. 1782 Sognepræst til Vikør, hvor han døde 22. Juni 1793.

Gift 1782 med Dorothea Colbjørnsen, † 7. Nov. 1804, D. af Kaptein Ernst C.

Børn:

1. Elisabeth Meldal S., f. 23. Okt. 1783, † s. A. — 2. Ernst Colbjørnsen S., f. 4. Nov. 1785, † i Bergen ugift 25. Marts 1823 som Licentiat og praktiserende Læge, depon. 1803 fra Bergens Skole og tog medicinsk Examen 1807 med *haud ill.* — 3. Jens Peter S., f. 21. Juni 1786, var Sømand og for fra Udlandet, men man hørte senere aldrig fra ham.

18. Rasmus Henrik Tonning.

Født i Indvikens Præstegjæld i Nordfjord 4. Aug. 1744 af Forældrene Landhandler Peder T.*) og Else Cathrine Lund. Blev først undervist af davær. Student Theodorus Bergmann Meldal og kom 1760 i Bergens Skoles 4de Klasse, hvorfra han dimitteredes 1765; tog det følgende Aar 2den Examen med *haud ill.*

*) Familien fra «Togninggaard» i Nedstryn.

og overtog derpaa en Huslærerpost hos Sognepræst Jørgen Grundtvig i Seierø paa Sjælland, reiste siden til Norge, hvor han levede som Informator indtil 1773, da han igjen reiste til Kjøbenhavn og tog 26. Sept. 1776 theol. Ex. med *non contemn.* Blev 8. Okt. 1777 personel Kapellan hos sin Morbroder Jens Lund, Sognepræst til Førde, 14. Juli 1786 resid. Kapellan til Os, 4. Oktbr. 1793 Sognepræst til Vikør og 3. Okt. 1806 til Hjelmeland i Ryfylke, fra hvilket Embede han blev entlediget 15. Febr. 1823 med 300 Spdr. i aarlig Pension, † 14. Aug. 1835. Han var duelig og var efter Biskop Bruns Erklæring en Mand af fortrinlige Evner, men var ikke god at komme til Rette med; overmodig og i sine Domme hvas og bidende, skaffede han sig ikke faa Uvenner, hvortil endelig kom, at han gjorde altformeget af denne Verdens Gods. (Se om ham D. Thraps Bidrag til J. N. Bruns Karakteristik i Johnson og Casp. theol. Tidsskr., IX, S. 479 ff.)

Gift 1) 1780 med sit Sødskendebarn Anna Elisabeth Astrup, døde samme Aar paa Barselseng, D. af Sognepræst til Ørskog Nils A. 2) 8. Oktbr. 1783 med Alida Maria v. Krogh Fasting, f. 5. April 1765, begr. 16. Mai 1794, D. af Major i Søndfjord Søren Christian F. og Benedicte Tyrholm, S. 272.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. En Søn, der døde 6 Uger efter Fødselen.

Af 2det Ægteskab:

2. Benedicte Elisabeth T., f. 1786, † i Børnekopperne 23. Juli 1792. — 3. Else Cathrine T., f. 1787, døbt 10. Jan. — 4. Severine Petronelle T., f. 1789, døbt 4. Mai, † 31. Dec. 1877, gift 1807 med Hugo Laurentius Hjorthøy, Sognepræst til Lindaas, se S. 372. — 5. Alida Maria von Krogh T., f. 1790, døbt 23. Juni 1790. — 6. Peder Christian T., f. 17. Jan. 1792. — 7. Maria Benedicte T., f. 1794, døbt 18. Mai, † ugift 29. Oktbr. 1828 paa Hillesø ved Stavanger.

19. Johannes Christian Irgens,

Broder til Stiftsprovst i Bergen og Sognepræst til Korskirken M. F. Irgens, f. 22. Juni 1763 i Faaberg i Gudbrandsdalen. Depon. 1781 fra Bergens Skole og erholdt s. A. til ex. art. *laudab.*, til ex. theol. 1788 *haud contemn.* Blev 7. Nov. s. A. personel Kapellan hos Samuel Baar i Indviken, 13. Nov. 1789 resid. Kapellan til Sund og 20. Febr. 1807 Sognepræst til Vikør, hvor han døde 26. Juli 1829.

Gift 13. Juli 1791 med Christine Maria Stub, f. 18. Mai 1767, † 9. Juni 1852 i Tysnæs, D. af Sørenskriver i Nordfjord Johan Daniel S. og Anne Hegelund Krogh.

Børn:

1. Christiane Bang I., f. 22. Okt. 1792, † 24. Febr. 1830, gift 1822 med Foged i Søndhordland og Hardanger Ole Vidsteen, f. 20. Marts 1787 i Eids Præstegjæld i Nordfjord, hvor Faderen Ole Andreas V. var Gjæstgiver, Moderen Johanna Maria Stub; tog i 1813 norsk jurid. Examen med bedste Karakter, og havde allerede under 4. Novbr. 1811 erholdt kongl. Ansættelse som Kopist i Assignationsbogholderkontoret under Finantskassedirektionen, hvorfra han blev forflyttet under 2. Nov. 1812 i samme Stilling til Rentekammeret; erholdt Af-

sked 22. April 1814 ifølge Ansøgning paa Grund af Norges Adskillelse fra Danmark; reiste til Christiania og erholdt strax Ansættelse som Kopist i Revisionskontoret, blev 13. Aug. s. A. Fuldmægtig og 8. Jan. 1816 Revisor og Chef for samme Kontor. Udnævntes 8. Jan. 1820 til Foged i Søndhordland og Hardanger, i hvilken Stilling han forblev til 6. Dec. 1854, da han efter Ansøgning erholdt Afsked med 600 Spdr. i aarlig Pension. Blev i 1837 Ridder af Vasa og ved sin Afsked i 1854 Ridder af St. Olafs Ordenen, † 20. Dec. 1873. — 2. Anne Heggelund Krogh I., f. 25. Sept. 1793, † 14. Nov. 1796. — 3. Therese Elisabeth Sophie Margrethe I., f. 17. Marts 1795, † 8. Jan. 1797. — 4. Ole I., f. 3. April 1797, † 13. Febr. 1799. — 5. Johan Daniel Stub I., f. 19. Aug. 1798, † 23. Jan. 1867, Rebslager i Bergen; gift 15. April 1825 med Enken efter Rebslager Michael Fleischer, Susanne Møller, f. 29. Sept. 1797, † 21. Jan. 1861, D. af Jørgen Erik M. og Elisabeth Sophie f. Møller. — 6. Ole I., f. 31. Aug. 1800, † 10. Febr. 1880 i Bergen, Lensmand paa Voss, gift 22. Juli 1835 med Marie Christine Stub, f. 19. Nov. 1803, † 26. Sept. 1878, D. af Sognepræst til Veø Jens S. og Gjertrud Helene Heiberg. — 7. Johannes Christian I., f. 6. Aug. 1802, omkom ved Forlis som Skibsfører omtr. 1838; gift 23. Juli 1837 med Bolette Rebekka Meldal Arentz, D. af Ole Tidemand A., Sognepræst til Tysnæs. — 8. Anne Heggelund Krogh I., f. 20. Aug. 1805, † 8. Apr. 1892, gift med Frederik Christian Bruun, Sognepræst til Vikør.

20. Frederik Christian Bruun.

Født 15. Dec. 1803 i Christiania, hvor Faderen Frantz Gottlieb B. var Kjøbmand, Moderen Engel Christine Bruun. Blev 1822 dimitteret fra samme Bys Skole og fik ex. art. (3), ex. philos. 1823 (2), ex. theol. 15. Juni 1826 (3) og pract. (3). Ansattes 9. Febr. 1827 som personel Kapellan i Raade hos Johannes Irgens Hadeln, 8. Dec. 1829 som Sognepræst i Vikør og 29. Marts 1838 i Hurdalen, hvor han døde under Forretningen i Kirken 30. Juni 1858.

Gift 20. Apr. 1831 med Formandens Datter Anne Heggelund Krogh Irgens.
Børn:

1. Frantz Gottlieb B., f. 19. Marts 1832, tog 5. Juni 1855 theol. Ex. med *haud ill.*, blev 1859 personel Kapellan i Thvet hos Carl Hermann Hansen, 1863 Stiftskapellan i Tromsø Stift, 10. Okt. s. A. Sognepræst i Alten, entlediget med Vartpenge 9. Jan. 1869; gift 1) med Martha Dorothea Bruenech, 2) med Irma Pernille Hurup. — 2. Maria B., f. 20. Aug. 1833, † 24. Juli 1841. — 3. Johannes Irgens B., f. 23. Marts 1835, Overretssagfører i Christiania, gift med Kathinka Gløersen. — 4. Johannes Irgens Hadeln («Hans») B., f. 20. Juli 1837, Forstmester i Vaage; gift med Hanna Knudsen. — 5. Christen Engelbert B., f. 11. Dec. 1839, Rebslager i Bergen, gift 11. Febr. 1867 med Lydia Berentine Meyer, f. 4. Juli 1847, † 2. Mai 1874, D. af Kjøbmand i Bergen Gert Henrik M. og Michaeline Jørgine Fleischer. — 6. Leonhard Marius Christian B., f. 1. Juni 1843, Læge i Nannestad. — 7. Stina Marie Thomine B., f. 26. Febr. 1846, gift med Cand. theol. Johan Daniel Irgens Grieg, f. 20. Aug. 1845, † 15. Okt. 1878. — 8. Fredrikke Johanne Olave B., f. 29. Mai 1849, gift med Sognepræst til Rødø Simon Nicolai Marinus Dahl.

21. Hans Henrik Beer Jæger.

Født i Christianssand 1. Jan. 1805, Søn af Kaptein Niels Winther Luth J. og Elen Bolette Beer. Dimitt. fra Christianssands Skole og fik 1825 ex. art. (4), ex. philos. 1827 (3) og ex. theol. 15. Dec. 1829 (4) samt pract. (3). Blev 17. Aug. 1830 Sognepræst til Berg i Senjen og 13. Aug. 1838 til Vikør, hvor han døde 27. Febr. 1874.

Gift 1832 med Caroline Olevine Bergfeldt, f. i Mandal 14. Apr. 1807, D. af Skibsfører Christian B. og Helene Gabrielsdatter.

Børn:

1. Christian Frederik J., f. 6. April 1835, Sagfører i Trondenæs, † 6. Aug. 1892. — 2. Elen Bolette J., f. 18. Dec. 1836. — 3. Helene J., f. 8. Juli 1838, gift med Michael Blydt Schumann, f. 15. Dec. 1835, † 17. Okt. 1890 som udn. Byfoged i Brevik, Søn af Kjøbmand i Bergen Andreas Georg S. og Dorothea Harmens. — 4. Ditlef Ephraim J., f. 31. Juli 1840, Sorenskriver i Vesteraalen. — 5. Christiane Frederikke J., f. 7. Juli 1842. — 6. Claudine Nikoline J., f. 22. April 1844. — 7. Caroline Henriette J., f. 20. Marts 1846. — 8. Johan Frederik J., f. 6. Juli 1848. — 9. Gabrielle Jakobine J., f. 19. Aug. 1850.

22. Christian Selmer.

Født i Næs Præstegjæld paa Hedemarken 5. Febr. 1814 af Forældrene Kaptein og Landinspektør, senere Overtoldbetjent i Christiania Jens Andreas Selmer, f. 12. Aug. 1776, † i Christiania 24. Nov. 1830, og Hustru Marie Magdalene Gløersen, f. i Kjøbenhavn 24. Apr. 1784, † i Oslo 6. Sept. 1853. Efterat have nydt privat Information kom han i 1830 ind paa Overlærer Møllers Institut, hvorfra han dimitteredes og fik ex. art. 1833 (3), ex. philos. 1834 (3), ex. theol. 13. Juni 1839 (3), pract. 1841 (2) for Christianssands Biskop. Han var som Kandidat 1840 Huslærer hos Kaptein Weltzin i Lunde og 1841 hos Sognepræst Hartmann i Soggendal til Vaaren 1843, da han af Sognepræst Theodor Kjelland blev antagen og udnævntes 14. Juli 1843 til personel Kapellan i Haa og efter hans Død hos Sognepræst Aall i Soggendal 19. Aug. 1845, 13. Febr. 1856 Sognepræst til Suledals Præstegjæld, 16. Sept. 1867 til Klep, 10. Juli 1874 til Vikør, entlediget med Pension fra 14. Nov. 1885, bor i Stavanger.

Gift i Lyngdal i Aa Kirke 23. Juni 1845 med Trine Tobine Aamodt, f. 12. April 1818, D. af Provst Christen Thorén A., f. 1770, † 1836, og Ambrosia Paludan Lund, f. 4. Febr. 1792, † 1874.

Børn:

1. Gustav Ambrosius S., f. 17. April 1846, Sognepræst til Soggendal. — 2. Marie Magdalene S., f. 10. Apr. 1848, † 20. Apr. s. A. — 3. Jens Andreas S., f. og † 20. Febr. 1849. — 4. Jens Christian Thorvald S., f. 28. Febr. 1850, Sognepræst til Høgsfjord 1879 og 1885 Missionspræst i Antananarivo paa Madagaskar, gift med Ingeborg Bordoe. — 5. Anna Marie Magdalene S., f. 7. Juni 1852, † 19. Juli 1856. — 6. Johan Jørgen Emanuel S., f. 20. Febr. 1855, se de personelle Kapellaner. — 7. Anne Marie Sophie S., f. 21. Juni 1857, Lærerinde ved Folkeskolen i Stavanger.

Se Stamtavlen over de danske og norske Forgreninger af Slægten Selmer, Kjøbenhavn, Dec. 1868, S. 21.

23. Johan Andreas Budtz Christie.

Født i Bergen 4. Mai 1842 af Forældrene Toldkasserer Werner Hosewinckel Christie, f. 11. Febr. 1785, † 24. April 1872, og Hustru Hansine Langsted, f. 5. Aug. 1802, † 31. Jan. 1864. Gik i Bergens Latinskole og fik herfra dimitteret ex. art. 1860 (2), ex. philos. 1861 (2), ex. theol. 3. Juni 1867 (2), pract. 1870 (3). Var som Kandidat Timelærer ved Bergens Latinskole fra 1867 til Høsten 1869. Udnævntes 26. Febr. 1870 til personel Kapellan hos Sognepræst, Provst Hartvig Irgens i Ullensvang, fik 14. Juni 1879 Afsked med Vartpenge paa Grund af svækket Helbred, reiste saa udenlands i 11 Maaneder og foretog 1883 en Setur til Konstantinopel, blev 3. April 1886 Sognepræst til Vikør. Ugift.

Personelle Kapellaner.

1. Petrus Nikolaus Foss

anføres i Vikør Kaldsbog som Kapellan hos Johannes Galtung fra 1595—1601. Senere Sognepræst her (S. 417) og ved Bergens Korskirke (S. 83)*).

2. Christopher Geelmuyden,

fra 1720—24, se Sognepræsterne, S. 420.

3. Iver Augustinussen Meldal,

fra 1757—59, se Sognepræster til Voss.

4. Andreas Doth,

fra 1771—84, se Sognepræster til Jølster.

5. Johan Einar Unger,

fra 1864—71, se Sognepræster til Kvindherred, S. 218.

6. Jakob Andreas Wille Sandberg,

se Sognepræster til Evindvik.

7. Johan Jørgen Emanuel Selmer.

Født i Soggendals Præstegjæld 20. Febr. 1855, Søn af ovennævnte Sognepræst Christian Selmer, se S. 424. Gik i Stavanger offentlige Skole for den høiere Almendannelse, fik ex. art. 1876 (4), ex. philos. 1879 (3), ex. theol. 15. Dec. 1881 (3), pract. 1882 (3). Udnævntes 14. Okt. 1882 til personel Kapellan i Vikør, 17. Nov. 1888 til Kaldskapellan i Lyngdal, 10. Mai 1893 til Sognepræst til Kjærringø.

Gift i Valle Kirke 5. Sept. 1888 med Thora Horstad, f. 10. Aug. 1866.

Børn:

1. Christian S., f. 1889. — 2. Mikael Marius S., f. 1891. — 3. Thrine Tobine Aamodt S., f. 1893.

*) Skulde han ikke være en Søn af Sognepræsten til Voss Hr. Niels Henriksen (Hess)?
C. D.

8. Realf Ottesen.

Født i Sande Præstegjæld i Jarlsberg 9. Jan. 1860 af Forældrene personel Kapellan, senere Sognepræst til Baklandet, Otto Christian Matheus Ottesen, f. 19. Dec. 1823, † 2. Dec. 1873, og Hustru Christine Mathæa Thinn, f. 1826, † 13. Jan. 1890. Gik i Hortens Realskole, Klokker Johannesens Skole i Throndhjem, Kathedralskolens Middelskole i Trondhjem og Kathedralskolens Latingymnasium i Christiania. Fik ex. art. 1878 (2), ex. philos. 1879 (2), ex. theol. 18. Dec. 1886 (3), pract. 1887 (2). Var som Kandidat vikarierende Lærer ved flere Middelskoler i Christiania, senere konstitueret som Vikar ved Hamar Seminarium. Ifølge kgl. Resol. af 19. Juli 1888 ordineret af Stiftsprovst Winsnæs den 8. Aug. 1888 som Hjælpepræst hos Sognepræst Christie, indtil han 10. Febr. 1894 blev personel Kapellan hos ham. Ugift.

F. Ævanger.

Ved kgl. Resol. af 10. Oktbr. 1891 blev bestemt, at fra 1. Januar 1892 bliver Ævanger Sogn at fraskille Voss' Præstegjæld for at overgaa til et eget Præstegjæld. Til Embedsgaard for Sognepræsten udlægges — ved indtrædende Forpagtningsledighed — den Voss Sognekald beneficerede Gaard Væle, Gaard Nr. 58, Brugs Nr. 1, af Skyld urevideret 3 Daler 2 Ort 8 Skilling, ny revideret 5 Mark 49 Øre, med Tillæg af Jordstykket Hage- eller Haukeviken af den Voss Sognekald ligeledes beneficerede Gaard Ævangerhoug, Gaard Nr. 41, Brugs Nr. 1, af Skyld urevideret 2 Daler 3 Ort 17 Skilling, ny revideret 4 Mark 82 Øre. Ævanger Sognekald tillægges samtlige inden dets Grændser faldende visse og uvisse Indtægter, samt derhos Kr. 500,00 aarlig af de indløste Jordafgifter, som tilligger Sognepræsten i Voss, det af Ævangers Kommune bevilgede Lønsbidrag paa Kr. 280,00 aarlig og det af Oplysningsvæsenets Fond bevilgede Lønsbidrag paa Kr. 500,00 aarlig, hvilket sidste dog ved indtrædende Ledighed i Voss Sognepræstembede bliver at nedsætte med et Beløb svarende til hvad der maatte blive overført til Ævanger Sognekald af den Voss Sognepræst tillagte Erstatning af Præstegaardsfondet for frasolgte Dele af Voss Præstegaard. (Se Lovtidenden 1891, S. 489).

Sognepræster.

I. Hans Andreas Lorentzen Warholm.

Født paa Brønø 25. Jan. 1848 af Forældrene Gaardbruger Lorentz Angell Andreassen, f. 1811, † 1887, og Hustru Sirianna Jørgensdatter, f. 1807, † 1885. Han gennemgik en yderst tarvelig Almueskole, 5 à 6 Uger aarlig paa Omgang. Deltog fra Unggut til 20 Aars Alderen med sin Fader i Gaardbrug og Fiskeri

(baade i Lofoten og paa Finmarken). Optoges 1867 paa Tromsø Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1869 som Nr. 1 med Hovedkarakteren 1,48; ansattes samme Aar som Skolelærer paa Brønø, hvilken Stilling han opsagde efter 1 Aars Forløb (i 1870); var i 1871 vikarierende Lærer ved Sarpsborgs Realskole; i 1½ Aar (fra Sommeren 1871 til Udgangen af 1872) fast ansat Lærer ved Kragerø Borgerskole, hvilken Stilling han opsagde, drog til Christiania, var 1 Aar Elev af Heltbergs Skole (som efter Heltbergs Død 1873 bestyredes af Arneberg og Schou Bruun), tog ex. art. 1874 (3) og blev derpaa fast ansat Lærer ved Christiania Borger- og Realskole, hvor han forblev til Sommeren 1877. Fik ex. philos. 1875 (3). 1877—78 opholdt han sig paa Værø Præstegaard, hvor han udelukkende arbejdede med sit theologiske Studium, fortsatte dermed 1 Aar i Christiania og fik ex. theol. 6. Juni 1879 (2). Fra Høsten 1879 til Sommeren 1880 var han vikarierende Lærer ved Klæbo Seminarium, hvor han ogsaa forberedte sig til den prakt. theol. Embedsexamen, som han fik Høsten 1880 (2). Blev 14. Okt. 1880 Stiftskapellan i Tromsø Stift, 4. Mai 1885 Sognepræst i Halse (Ytre Nordmøre Provsti) og 26. Febr. 1892 Sognepræst i Ævanger.

Gift i Sørfoldens Kirke 27. Aug. 1884 med Petra Abigael Normann, f. 7. Febr. 1865, D. af Handelsmand Henrik Magnus N. og Hustru Johanna Regine Ellingsen.

Børn:

1. Zuleima W., f. 13. Juni 1885. — 2. Sigrid Anna W., f. 14. Mai 1887. — 3. Johanna Regine Normann W., f. 7. Juli 1889. — 4. Henriette Magnhild Normann W., f. 17. Mai 1891.

G. Voss.

Sognepræster.

I. Nils Henrikssøn Hess.

Født i Hessen, hvorfra han optog sit Familienavn, kom imellem Aarene 1515 og 1520 som en kundskabsrig ung Mand til Bergen, hvor han strax erholdt geistlig Ansættelse og blev derefter valgt til Kannik, i hvilken Stilling han ogsaa var Haandskriver hos den sidste katholske Biskop Olaf Thorkilsen. Blev omtr. 1523 ansat som Sognepræst til Voss og beholdt fremdeles dette sit Embede efter Reformationens Indførelse, da han var blandt de faa Geistlige, der paa den Tid besad evangelisk Lærdom, for hvis Udbredelse han ogsaa i sin senere Virksomhed ivrigt anstrængte sig. At han af sine Embedsbrødre maa være bleven betragtet som en mer end almindelig Præstemand, sees af det Hverv, der 1534 blev ham overdraget, nemlig personlig at overlevere Kong Christian III. den nylig afdøde katholske Biskop Olaf Thorkilsen's Te-

stamente med de dermed efter de Tidens Skik følgende Gaver. Under de daværende Krigsuroligheder i Grevens Feide blev han tilligemed Esge Bilde, til hvis Rejsfølge han havde sluttet sig, fangen af Lübeckerne og opbragt til Lübeck, hvorfra han først vendte tilbage i Slutningen af Aaret. Senere finder vi ham, i Aaret 1555, i Kjøbenhavn i sin Biskop Gjeble Pedersøns Ærinde med Andragende til Kongen om at indvilge i Gjebles Resignation som Biskop paa Grund af hans Sygelighed; og at Hr. Niels maatte blive hans Eftermand paa Bispestolen. Hertil var Kongen ikke at formaa, men gav Gjeble denne Udsending som hans Suffragan med Bemyndigelse til under Biskopens Sygelighed at visitere Stiftets Kirker, indtil Gjebles Død, som indtraf 2 Aar derefter. Ogsaa til Gjebles Eftermand, Dr. Jens Pedersen Schjelderup, blev Hr. Niels anbefalet af Palladius som en Mand, af hvem han, som ukjendt med de derværende geistlige Forhold, vilde kunne erholde de fornødne Oplysninger. Han resignerede kort Tid før sin Død, der indtraf 10. Aug. 1570.

Gift med Euphemia fra Færøerne, af anseet Slægt; hun overlevede ham.

Børn:

1. Hans eller Johannes H., Sognepræst til Lindaas, se S. 365. — 2. Ingeborg H., gift med Eftermanden i Kaldet.

2. Jens Søfrensen Landgrav (Johannes Severinus)

fra Jylland, kaldes ogsaa Sjællandsfar, blev 1553 personel Kapellan paa Voss hos Ovennævnte og blev ved dennes Entledigelse kaldet til Sognepræst 1570; var tillige Provst over Voss og Hardanger. † 1591. Var som sin Formand ivrig i Udbredelsen af den evangeliske Lære.

Gift med sin Formands Datter Ingeborg Hess.

Børn:

1. Henrik L., pers. Kapellan paa Voss, senere Sognepræst til Vikør, S. 418. — 2. Mads Jensen L., Sognepræst til Voss, se nedenfor. — 3. Søfren L., Borgermester i Stavanger. — 4. Niels L., blev tilligemed Broderen Mads i 1589 indskreven som Student ved Rostocks Universitet. — 5. Euphemia L., gift med Samuel Loss, Sognepræst til Os, se S. 260.

3. Erik Olssøn

skal efter Miltzow have været en Bondesøn fra Sogn og havde først været ansat som Skolemester — eller maaske blot som Locat — i Assens, hvorfra han kom som Locat i Bergens Skole og var som saadan ansat der i Aaret 1581, medens Anders Poulsøn var Skolemester. Blev formentlig dennes Eftermand og erholdt ved kgl. Ordre af 11. Juni 1592 Sognepræstembedet paa Voss, skjønt Almuen dersteds havde kaldet Mads Jensen, der først fik Kaldet efter ham. † 1594. Med sin Menighed synes han ikke at være kommen overens ifølge den gjængse Ytring, han brugte: «Du skal tro en Bonde, naar der gror Haar indeni Haanden paa hannem». (N. hist. Tidsskr., 2. R. V, S. 175 samt Dr. A. C. Bang: Den n. Kirkes H. i det 16de Aarh., S. 79).

4. Mads Jensen,

Søn af den ovennævnte Jens Søfrensen Landgrav, blev som ovenfor anført indskreven 1589 som Student ved Rostocks Universitet og blev efter sin Faders Død af Menigheden paa Voss kaldet til hans Eftermand. Imidlertid blev denne Kaldelse indtil videre sat ud af Betragtning, idet Skolemesteren i Bergen, den ovennævnte Erik Olsson, der ogsaa havde meldt sig til Kaldet, ansaaes mere skikket dertil paa Grund af sin Alder og Lærdom, hvorfor der udkom en kgl. Befaling fra Akershus af 7. Juni 1591 til Biskop Anders Foss, der just paa den Tid med flere af Landets Bisper opholdt sig i Oslo, at han i deres Nærværelse skulde overhøre Mads Jensen, for at undersøge hans Lærdom og Bekvemhed til Præsteembedet. Denne Prøve foretoges strax, og da den ikke ganske faldt ud til Fordel for Examinanden, udkom en kgl. Skrivelse af 12. Juni derefter, der erklærede Mads Jensen fortiden udygtig til at overtage Vosse Kald, hvorimod han efter 1 eller 2 Aars Ophold ved fremmede Universiteter skulde erholde det første ledige Kald. Som det synes bosatte han sig senere i Rostock, men ved Vosse Kalds Ledighed 1594 blev han paany af Almuen kaldet til Sognepræst, og Underretning om Valget meddelt Broderen Søren i Stavanger, for at denne strax kunde bekendtgjøre Valget og paaskynde hans Komme. Dette skede ogsaa, og han kom til Voss inden den i Loven fastsatte Tid. Men heller ikke denne nye Kaldelse gik af uden Vanskeligheder, thi af en kgl. Skrivelse fra Kjøbenhavn af 7. Juni 1595 sees det, at Mads Jensen, som det heder, var for nogen Uleiligheds Skyld kommen for nogen Tid siden fra sit Kald og Præsteembede, og Tjenesten at være ham forbudt, hvorfor Læsemesteren i Bergen ansøgte om at komme i hans Sted, hvorom Biskopen skulde anstille de fornødne Undersøgelser. Han maa imidlertid have faaet sit Embede tilbage, thi efter Miltzow forblev han Sognepræst paa Voss til sin Død 1618, efter at have forestaaet sit Embede med ønskeligt Held.

Gift 1) med Margrethe fra Rostock. 2) med Inger Magnusdatter, Enke efter Zakarias Poulsen, Notarius publicus i Bergen. Begge Ægteskaber børnløse.

Se Dr. A. C. Bang: D. n. Kirkes H. i det 16de Aarh., S. 79—80).

5. Mag. Anders Andersen Buck (Colding).

Søn af Bergens Biskop Anders Mikkelsen Kolding (se S. 7). Født i Kolding 9. Aug. 1589. Efter at være meddelt den almindelige videnskabelige Dan-nelse, søgte han at forøge denne ved Universiteter i Tydskland, Italien, Frankrige og England. Blev efter sin Hjemkomst kaldet til Sognepræst til Hammer 20. Aug. 1615, dertil ordineret 12. Sept. i Stavanger, da den bergenske Biskop nylig var død. 30. Nov. s. A. blev han valgt til Sognepræst ved Korskirken i Bergen og endelig den 12. April 1618 til Voss, og det følgende Aar Provst i Hardanger. Tog Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet 9. Mai 1621, efter at have ladet sig immatrikulere 24. April s. A. Han døde allerede 28. Juni 1623, kun 34 Aar gl.

Gift 1616 med Christense Madsdatter, D. af Mads Jørgensen, Foged

over Halsnø Kloster og Hardanger Lehn, og Margrethe Mikkelsdatter. (N. hist. Tidsskr., 2. R. V, S. 163). Enken blev gift med Eftermanden.

Børn:

1. Andreas B., † ung før Faderen. — 2. Andreas B., Stud. fra Bergen 1639, personel Kapellan i Strandebarm. — 3. Margrethe B., f. 16. Sept. 1618, omkom ved Forlis paa Lister 24. Sept. 1669; gift 1636 med Hermann Garmann, f. 12. Aug. 1612, † 3. April 1674 som Præsident i Bergen. — 4. Cathrine B., † 9. April 1643, gift med Elias Andersen, Sognepræst til Skonevik, se S. 177.

6. Henrik Miltzow,

hvis Farfader Byfoged i Bergen Claus Henriksen Miltzow var fra Pommern (se Hist. Tidsskr., 5. B., S. 162), er født i Bergen 20. Okt. 1599 af Forældrene Kjøbmand sammesteds Gert Clausen M. og Margrethe Iversdatter Mørck. Først undervist i Hjemmet kom han i Bergens Skole og fortsatte sine Studier ved Københavns Universitet, hvor han blev Student 1619 og Dekanus ved Komunitetet. Drog derpaa udenlands og opholdt sig ved Universiteterne i Edinburg og Rostock; lod sig i Oktober 1621 her indskrive som Student. Kom 1622 tilbage til Bergen, hvor han et Aars Tid var Hører ved sammes Latin-skole. I en Alder af 25 Aar blev han den 31. Aug. 1623 valgt til Sognepræst til Voss og fra 1642 Provst over Hardanger Provsti. Som Deputeret for det bergenske Præsteskab valgtes han 1645 til Stændermødet paa Akershus, som Statholderen Hannibal Sehested havde udskrevet. † 19. Nov. 1666. Han var en retsindig og i sit Embede nøiagtig Mand. Han lod af egne Midler istandsætte Vangens faldefærdige Kirke og lod opføre et Fattighus, til hvis Vedligeholdelse han testamenterede en Del af sine Midler. Hans Portræt hænger i Vangens Kirke. (Se Rørdam: Københavns Univ. Hist., III, S. 599. N. hist. Tidsskr., 2. R. V, S. 162—65).

Gift 1) med Formandens Enke Christense Madsdatter, med hvem han havde 6 Sønner og 1 Datter, hvoraf de 4 Sønner døde før Faderen. 2) med Christine Jakobsdatter, D. af Lagmand i Gulathing Jakob Jørgensen og Enke efter Foged paa Voss Laurits Andersen.

Af Børnene af 1ste Ægteskab kjendes følgende:

1. Gert M., Faderens Eftermand. — 2. Claus M., gift med sin Stedmoders Datter Inger Lauritsdatter, † 1700. — 3. Mads M., der i Mai 1653 blev indskrevet ved Rostocks Universitet. — 4. Margrethe M., gift med Otto Hansen Schreuder, Sognepræst til Nykirken i Bergen, se S. 109.

Af 2det Ægteskab:

5. Hilda M., gift med Axel Larsen paa Voss.

7. Mag. Gert Henriksøn Miltzow,

Fornævntes Søn, f. 16. Febr. 1629, blev 20. Dec. 1648 Student (Gerhardus Henrici) og 30. Juni 1657 Magister, efter at have studeret baade i København og ved tyske Universiteter (bl. A. Wittenberg). I Aaret 1658 blev han Faderens Kapellan, erholdt 1. Juli s. A. Succession paa Kaldet og fulgte ham 1666 i Embedet som Sognepræst. Blev 1669 Provst og døde 1688. Han forøgede det

af Faderen oprettede Fattighuses Midler ved i Aaret 1678 at lægge adskilligt Jordegods til samme. Han var en lærd og retsindig Mand, der foruden sin egen Videnskab syslede med antikvariske og historiske Studier, og hans Presbyterologia Vos-Hardangriana er en af vore Kilder. Han har ogsaa udgivet aandelige Sange, som fandtes blandt Datteren Ingers registrerede Bøger. (Se N. M. Petersen: Udsigt o. d. danske Litteraturs Hist., III, S. 58, 121. N. hist. Tidsskrift, 2. R., II, S. 132; V, S. 163, 65, 84, 86).

Gift 7. Juni 1668 med Susanna Schjelderup, D. af Biskop i Bergen Jens S., se S. 4.

Børn:

1. Jens M., Student fra Bergen 1686, Baccalaureus 1687, † som Student (se Nyerups Lex.). — 2. Henrik M., var baade lærd og rig, † 2. September 1755 i sit 70de Aar som Proprietær til Lekve paa Voss, gift 1) med Else Alstrup, f. 1670, † 12. Juni 1749, Enke efter Sorenskriver i Hardanger Mandrup Nielssen Funch og Borgermester i Bergen Hans Weiner, † 1713, D. af Hans A., Sognepræst til Hafslo, se der. 2) i sin høie Alderdom 6. Oktbr. 1751 med Inger Worm Fürstenberg, f. 18. Oktbr. 1725, † 6. Mai 1807, D. af Prokurator i Bergen Poul Jakob F. og Inger Wrangel. Henrik Miltzow's Enke blev derefter gift med Cancelliraad og Jordegodseier i Ulviks Præstegjæld Nils Griis Alstrup, f. i Bamble 1716, † i Kjøbenhavn 26. Okt. 1759, Søn af Sognepræst i Bamble Mag. Peder Hansen A. og Anne Margrethe Griis, og endelig 2. Aug. 1764 med Løitnant Niels Dahl. † 19. Sept. 1813 paa sin Eiendoms-gaard Indre Fedt i Kvindherred som karakteriseret Major. — 3. Susanne M., gift 1) med Kaptein Rasmus Stoud*), S. af Otto S., Sognepræst til Nykirken i Bergen; 2) med Oberstløitnant Nordahl, der med hende fik Gaarden Lekve. — 4. Margrethe M., † ugift i Haus 1691. — 5. Inger M., † ugift i Os. — 6. Christense M.

8. Christen Nilssen Weinwich.

Født 12. Marts 1635 i Bergen, hvor Faderen var Kjøbmand. Blev 1657 Student fra Bergens Skole, 1661 personel Kapellan paa Voss og erholdt 16. Okt. 1671 kongeligt Løfte om Succession som Sognepræst sammesteds, hvorefter han ved sin Formands Død 1688 tiltraadte Embedet. Valgtes 1691 til Provst i Hardanger, men maatte paa Grund af Alderdomssvaghed opgive Provsteembedet, og blev fra den Tid Voss Præstegjæld henlagt under Nordhordlands Provsti. Han døde 1708. Det var hos ham Holberg var Huslærer. Hans Værelse paa-vises endnu i den gamle Præstegaard.

Gift 13. Sept. 1675 med Karen Schreuder, † 1736, D. af Otto S., Sognepræst til Nykirken i Bergen, se S. 109.

Børn:

1. Niels W., Faderens Eftermand. — 2. Henrik W., Gjæstgiver paa Voss, † 1757, begr. 21. Apr., gift med Johanne Margrethe Jeffis, † 1758, begr. 14. Marts. — 3. Otto W., Kjøbmand i Bergen, hvor han tog Borgerskab 4. Aug.

*) Ikke opført S. 109.

1718 og † 1757, begr. 11. Nov., gift 1) med Janiche Sørensdatter Koch, † 15. Nov. 1719; 2) med Sophie Amalia Fürstenberg, D. af Johan Daniel F., † 1691 i Bergen. — 4. Gert W., † ugift som Skibsfører. — 5. Margrethe W., gift med personel Kapellan til Voss Marcus Davidsen Faye.

9. Niels Christensen Weinwich.

Fornævntes Søn, f. paa Voss 1676; dep. 17. Juli 1696 og tog 16. Juni 1698 theol. Examen med *non contemn.*, blev 1702 personel Kapellan (Comminister) hos sin Fader og 2. Marts 1709 hans Eftermand som Sognepræst. † 1729.

Gift 1) med Margrethe à Møinichen, † paa Barselseng 6. Jan. 1716, D. af Jens M., Sognepræst til Nykirken i Bergen, se S. 109. 2) 1720 med Bente Mortensdatter, † 1765, Enke efter resid. Kapellan i Os, Thomas Hansen Ruus, se S. 270, og D. af Morten Mogensen.

Børn af Iste Ægteskab:

1. Magdalena Henrikka W., gift med Sognepræst til Voss Morten Ruus.
- 2. Cathrine Maria W., gift østerpaa. — 3. Christen W., † 14 Aar gl. —
4. Jens W., kom østerpaa. — 5. Salomon W., † ugift som Barber i Vestindien.
- 6. Margrethe à Møinichen W., f. 1711, † ugift paa Tysnæs 1790.

Af 2det Ægteskab:

2 Børn, der døde i ung Alder.

10. Mag. Jørgen Harboe.

Født 27. Dec. 1679 paa Selje, hvor Faderen Mag. Peder Nielsen H. var Sognepræst. Depon. 22. Juli 1699 fra Bergens Skole, tog theol. Examen 8. Aug. 1701 (3), blev Hører ved Bergens Skole 18. Aug. 1704, derefter 1708 Konrektor og 16. Mai s. A. Magister. 6. Juni 1729 Sognepræst til Voss, dertil ordineret i Bergen 23. Aug. s. A. og ved Mageskifte med sin Eftermand 24. Juli 1744 Sognepræst til Graabrødre K. i Viborg, hvor han døde 12. Mai 1752. (Wiberg, III, S. 557).

Gift i Kjøbenhavn 30. Juli 1709 med Maria Elisabeth Lime, † i Viborg 30. Juni 1747.

Børn:

1. Susanne Marie H., f. 1710, † i Viborg 26. Februar 1757, ugift. —
2. Anne Elisabeth H., f. 1713, begr. 19. Febr. 1783, gift 1730 med Major Adam Otto Henrik du Wahl, Eier af Sædegaarden Hovland paa Tysnæs, begr. 5. Dec. 1768.

11. Johan Christopher Haar.

Født 1. Nov. 1705 paa Taarup Præstegaard i Viborg Stift, hvor Faderen Niels Pedersen H. var Sognepræst til Taarup og Dalsgaard. Moderen Karen Mangor. Han depon. fra Viborg Skole 1724, 15. Juli. Blev 1732 Skibspræst paa «Kronprinsen» og 1. Juli 1735 Sognepræst til Finnaas; der forblev han til 7. Febr. 1744, da han ansattes i lige Stilling i Viborg, men tiltraadte ikke dette Embede,

da han ved Mageskifte 24. Juli 1744 blev Sognepræst til Voss, hvor han døde 3. Mai 1751. Skjønt tidligere Skibspræst, var han i Finnaas meget bange paa Søen, hvorfor han lod anlægge en Ridevei til Bremnæs Kirke. I Voss laa han i Uenighed med Almuen væsentlig i Anledning af Kaldets Indtægter; var ikke afgjort af Pontoppidan, fra hvem han modtog strænge Skrivelser, da han fandtes skyldig i at have negtet Menighedslemmer Nadveren, naar de stod til Rest med sine Afgifter.

Gift med Kirsten Krag, D. af Sognepræst til Ousted og Alleslev i Sjælland Jakob Nielsen K. og Drude Margrete Huulegaard.

Børn:

1. Nils H., f. 31. Aug. 1737, † ung. — 2. Drude Cathrine H., f. 14. Okt. 1739, gift med Mag. Ludvig Daae paa Lindaas, se S. 369. — 3. og 4. Jakob H. og Niels H., Tvillinger, f. 7. Oktbr. 1740, døde nogle Dage gl. — 5. Johanne Christine H., f. 13. Dec. 1741, † ung. — 6. Niels Jakobæus H., f. 4. April 1743, † ung.

12. Morten Ruus.

Født 9. Mai 1704 paa Kapellangaarden Fuse i det daværende Os Præstegjæld, hvor Faderen Thomas R. var residerende Kapellan, se S. 270. Moderen Bente Mortensdatter. I Nekrologen i Adresseavisen i Bergen siges han født 10. Marts 1704. Blev først undervist af Thomas Fasting, Faderens Eftermand, i hvis Hus han opholdt sig fra 1719, men da Moderen Aaret efter blev gift med Sognepræst Niels Weinwich paa Voss, fortsatte han der sine Studier under Student Albert Tops Veiledning. Deponerede 16. Juni 1723 privat dimitteret af Rektor Møinichen i Bergen, tog efter et længere Ophold i Hjemmet theol. Examen 24. Sept. 1726 (3); ansattes 30. Juli 1728 som personel Kapellan hos sin Stedfader paa Voss, hvortil han blev ordineret i Vangens Kirke 24. Aug. derefter af Biskop Müller; blev 22. Febr. 1732 personel Kapellan til Hammer, 1. Aug. 1738 Sognepræst til Fjælberg, 17. Mai 1747 Provst i Søndhordland og 18. Juni 1751 Sognepræst til Voss, hvor han døde 11. Juli 1770. Han ansaaes for en ualmindelig dygtig Mand, hvilket Vidnesbyrd han erholdt af Pontoppidan, der i Almindelighed ikke var meget gavmild med Ros, ligesom han ogsaa hos de tvende følgende Biskoper fandt fuld Anerkjendelse for Taler-Begavelse, Karakterens Hæderlighed, Sagtmodighed og Lærdom. Han eiede en for de Tider udsøgt Bogsamling.

Gift 1) med Magdalene Henrikka Weinwich, † 1732, begr. 19. Marts, se ovenf. 2) med Anne Mechlenborg, † 18. Sept. 1800, D. af Jonas M., Kapellan til Hammer, se S. 346.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Karen Christine Ruus, gift med Jens Bergendahl, Sognepræst til Hammer, se S. 342.

Af 2det Ægteskab:

2. Margrethe Christine R., † ugift i Bergen 1794.

13. Even Meldal.

Født 18. April 1728 i Borgund paa Søndmøre, hvor Faderen Augustinus M. var Sognepræst. Blev Student fra Bergen 19. Dec. 1747 og theol. Kandidat 175*; ansattes 15. Sept. 1752 som personel Kapellan paa Harham, 22. Juli 1757 i lige Egenskab i Vikør, blev 23. Marts 1759 resid. Kapellan til Voss og 28. Sept. 1770 Sognepræst sammesteds. † 12. Okt. 1786.

Gift 18. Juli 1758 med Maren Diurhuus, D. af personel Kapellan til Kinn Carsten D. og Kirstine Finde.

De havde 9 Sønner og 1 Datter, hvoraf 5 Sønner døde før Faderen.

1. Else Cathrine M., f. 31. Juli 1759, † 1816, gift med Jørgen Peter Meldal, Sognepræst til Herø, se der. — 2. Augustinus M., d. 18. Nov. 1760, † 7 Uger og 3 Dage gl. — 3. Augustinus M., d. 3. Febr. 1762, † 14 Uger og 2 Dage gl. — 4. Augustinus Jakob M., f. 1763, døbt 4. Mai, opholdt sig ved Faderens Død i Kjøbenhavn. — 5. Carsten Nicolai M., d. 9. Juni 1764, † 1 Aar 4 Maaneder gl. — 6. Carsten Nicolai M., f. 1. August 1767, døbt 3. Aug., depon. 1786 fra Bergens Skole, theol. Kandidat 17. Oktbr. 1797 (3), blev 1798 Prædikant ved det Harboeske Fruekloster, 3. Mai 1799 Skibspræst, 8. Febr. 1800 Kateket ved Trinitatis Kirken i Kjøbenhavn og 31. Decbr. 1806 tillige Præst ved Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset paa Christianshavn, 23. Sept. 1808 Sognepræst til Kallehave paa Sjælland, hvor han døde 8. Mai 1833; gift 1) 1800 med Ambrosia Paludan Holfeldt, D. af Kaptein Christopher Henrik H. og Ambrosia Paludan. 2) 1816 med Birgitte Frederikke Sophie Nyholm, f. 13. Juli 1791, † 6. Dec. 1834, D. af Toldkasserer i Kjøge Johannes Schrøder N. og Anne Maria Wegge. — 7. Johan Christian M., d. 12. Sept. 1768, † 5 Maaneder og 23 Dage gl. — 8. Johan Christian M., f. 1770, døbt 14. Juni, depon. 1791 fra Bergens Skole, tog 16. Juli 1801 theol. Ex. (3), blev senere Konsul i Tripolis, entlediget 1815, † 1820. — 9. Jørgen Michael M., f. 1772, døbt 8. Okt., † som Discipel i Bergens Skole 1790.

14. Jakob Christian Jersin.

Født 21. Mai 1736, døbt 2. Juni, paa Gaarden Talle i Lyster af Forældrene Sorenskriver over Indre-Sogn Georg Burchard J. og Christine Heiberg. Blev Student fra Bergens Skole, 1762 Hører ved samme, 14. Decbr. 1764 residerende Kapellan i Lekanger, 27. Sept. 1775 Sognepræst til Herø paa Søndmøre og 19. Jan. 1787 til Voss, hvor han døde 19. Febr. 1807. Han skal have været af en bestemt og fast Karakter og siges undertiden endog med haandgribelige Grunde at have bragt de stridbare Vosser til Ro.

Gift 1) 2. April 1766 med Elsebe Lem, f. 10. Sept. 1748, † 11. Marts 1778, D. af Proprietær til Frønningen i Sogn Hans Sørensen L. og Maria Sophie Heiberg. 2) 14. Septbr. 1780 med Cecilia Petronelle Hoel, f. 1742, † 17. Febr. 1830, Enke efter Peder Andreas Ravn, personel Kapellan til Harham.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Georg Burchard J., f. 20. Jan. 1767, Sognepræst til Voss, se nedenfor. — 2. Øllegaard Margrethe J., f. 1769, † 9. Dec. 1829, gift med Peter Ulrik Magnus Hount, resid. Kapellan til Voss, se S. 440. — 3. Maria Christense J., gift i Kjøbenhavn med Oberstløjtnant Frederik Meitzner. — 4. Hans Lem J., f. ca. 1771, † 18. Decbr. 1820 som Birkedommer ved Svane Birk i Søndfjord; gift 1. eller 7. Septbr. 1800 med Wenche Karine Garmann, f. 23. Aug. 1782, † 2. Mai 1837. Hun ægtede som Enke Løjtnant, Proprietær til Amble i Sogn-dal Melchior Falch, f. 25. Aug. 1771, † 3. Febr. 1849. Hun var D. af Proprietær Johan G. og Cecilia Cathrine Kahrs. — 5. Andreas Undahl J., f. 1. Febr. 1774, Sognepræst til Os, se S. 265. — 6. Arnoldus Lem J., f. 1776, var sindssyg og opholdt sig hos Broderen paa Voss. — 7. Albert Gerhard J., f. 1777, Skriverkarl i Bergen, druknede 1802, begr. 5. Febr. — 8. Cathrine Maria J., f. 1778, † 1. Mai 1867 paa Finnø Præstegaard, gift med Kaptein i bergenusiske Regiment Christopher Ravn, f. 1769, døbt 26. Nov., † 13. Nov. 1851, Søn af personel Kapellan i Harham, den ovenfor nævnte Peder Andreas Ravn, se Harham.

Af 2det Ægteskab:

9. Elisabeth Lem J., f. 1781, † ugift paa Finnø Præstegaard 28. Mai 1867. — 10. Petronelle J., † ung.

15. Georg Burchard Jersin.

Foregaaendes Søn, f. paa Lekangers Kapellangaard 20. Jan. 1767, depon. fra Bergens Skole 1786 og tog theol. Examen 2. Mai 1793 med *haud ill.* Blev 17. Jan. 1794 personel Kapellan hos Faderen paa Voss, 30. Mai 1800 resid. Kapellan sammesteds og 8. Jan. 1808 Sognepræst. † 5. Okt. 1827. Var Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold som 2den Repræsentant fra søndre Bergenhus Amt. (Se D. Thrap: Bidrag til den norske Kirkes Hist. i 19. Aarh., I, S. 341—45. N. hist. Tidsskr., I, S. 270—72).

Hverken ualmindelige Evner, Kundskaber eller egentlig præstelig Virksomhed, ligesaa lidt som hans daværende Biskops særlige anbefaling synes at have medvirket til hans Ansættelse i Sognepræstembedet paa Voss, Stiftets største Landkald, i en saa ung Alder, men hans theologiske Retning, i Forening med den Iver for at udbrede borgerlig Oplysning blandt Almuen, der besjælede ham, hvortil endelig kom hans 14-aarige præstelige Stilling paa Voss. Som Theolog var han udpræget Rationalist og som geistlig Taler mindre begavet. Blandt hans udgivne Taler anføres her en enkelt, som ikke nævnes i Literaturlexikonet, hvilken udkom 1806 paa 6. Sønd. efter Tref.: «Om Forligelseskommissionen, som en christelig og velgjørende Indretning, og at vi bør paaskjønne, at den er det», hvilken synes at betegne hans theologiske Standpunkt. Biskop Pavels, der visiterede paa Voss 1818, og som var meget misfornøiet, siger: «Hans Prædiken bærer i meget høi Grad det Flaaheds og Sløvheds Præg, Eudaimonismen paatrykte næstforrige Decenniums homiletiske Arbejder, hvor Saltzmann's og Adler's Varme fattedes. Den handlede om Bedrageriets skade-

lige Følger, og naar jeg havde inclineret til denne Last, tror jeg ikke den Prædiken kunde afskrække mig fra at bedrage min Næste Øieblikket efter at jeg havde forladt Kirken».

Gift 27. Aug. 1795 med Maren Finde Ravn, døbt 17. Nov. 1768, † 29. Aug. 1851, hans Stedmoders Datter (se Harham).

Børn:

1. Cecilia Petronelle J., f. 10. Mai 1797, † ugift paa Vossevangen 17. Marts 1816. — 2. Christiane Margrethe J., f. 1798, † 4. Sept. 1822; gift med Overtoldbetjent i Stavanger, tidligere Kaptein-Vagtmester ved Bergenhus Fæstning Peter August Schreiber, f. 11. Decbr. 1788, † 14. Okt. 1865, Søn af Andreas Reinhard S., Sognepræst til Soderup i Sjælland og Edele Brønninge. — 3. Jakob Christian J., f. 4. Novbr. 1800, tog 1819 Præliminærexamen og 1823 norsk juridisk Embedsexamen. Blev aldrig ansat i noget Embede; boede endnu 1883 paa Klyve i Os. — 4. Sophie Elisabeth J., f. 23. Sept. 1803, † 22. Septbr. 1869, gift med ovennævnte Overtoldbetjent P. A. Schreiber. — 5. Thorstein Hoel J., f. 12. Novbr. 1805, Sognepræst til Finnø, se S. 276. — 6. Peder Andreas J., f. 16. Juli 1810, exam. med. 19. Nov. 1831, † 2. Mai 1847 som Reservelæge hos Distriktslæge Normann i Søndhordland.

3 Børn (Sophie, Sophie og Peter Andreas) døde ganske spæde.

16. Morten Wendelboe Münster.

Født i Egersund 7. Apr. 1771, døbt 12. Apr., af Forældrene daværende Foged over Jæderen, senere Amtsforsvalter paa Bornholm og derefter i Aalborg Thomas Georg M. og Dorothea Maria Wendelboe, en Præstedatter fra Moss. Er holdt Undervisning i Rønne Latinskole og blev Student 1788 med *laudab.*, blev 10. Juli 1794 theol. Kandidat med *haud ill.* Da Faderen 72 Aar gl. var fradømt sit Embede for Kasseangel paa Grund af høi Alder og utro Tjenestefolk, og sad der uden Pension med Hustru og 5 Børn, søgte Sønnen — endnu ikke 25 Aar gammel — og fik 13. Nov. 1795 det residerende Kapellani i Aas, blev 12. Mai 1809 Sognepræst i Tønsberg, 23. Dec. 1816 Provst i Jarlsbergs Provsti, 17. Aug. 1821 Sognepræst til Herø, 27. Jan. 1828 til Voss og 22. Juli 1833 Provst i Hardanger og Voss. † 13. Juli 1851. (Se Ny Illustr. Tid. 1875, No. 21).

Gift 1795 med Henriette Antonette Melchior, f. i Kjøbenhavn 24. Dec. 1770, † 8. Marts 1843 paa Voss, Datter af Politifuldmægtig i Kjøbenhavn Christian M. og Henriette Antonette Dahlmann.

Børn:

1. Henriette M., f. 5. Juli 1796, † 18. Mai 1852, ugift. — 2. Thomas Georg M., d. 22. Juli 1800, † ugift i Alexandria som Sømand 17. Jan. 1807. — 3. Christian M., f. 27. Marts 1802, blev Skibsrheder i Tønsberg, gift 3. Jan. 1829 med Martha L. Engøe, Datter af Skibsrheder Jacob E. og Petronelle Drange. (7 Børn). — 4. Maria Dorothea Sofie M., f. 7. Sept. 1803, gift med Hans Conrad Thoresen, Sognepræst til Korskirken i Bergen, se S. 91.

17. Anton Elias Smitt.

Født paa Kongsberg 1. Nov. 1805 af Forældrene Borger og Mølleieier Jonas Amundsen S. og Helene Christine Klomstad. Erholdt den første Undervisning i Byens Almueskole til sit 12te Aar og derefter til sit 16de i den der nylig oprettede Borgerskole. Professor Olafsen tog sig af den fattige, men lærelystne Gut og lærte ham Begyndelsesgrundene i Algebra og Latin. Ved Bistand af daværende Overlærer ved den i 1824 oprettede Middelskole Hans Holmboe, senere Rektor i Bergen, som var bleven opmærksom paa hans Lyst til Studeringer, der for en stor Del blev drevne paa egen Haand, erholdt han af denne gratis Undervisning i særskilte Timer og reiste i Slutningen af 1824 ifølge dennes Raad og med Tilsagn om videre Hjælp af flere Studenter til Christiania, hvor han fortsatte sine Studier under Veiledning af Studenterne J. F. Holst, F. M. Bugge, L. Aubert, R. Keyser og O. Aubert, og bragte det endelig dertil at han 1826 blev dimitteret af ovennævnte Holst og erholdt til ex. art. *haud ill.* Det følgende Aar fuldendte han 2den Examen med *laudab. præ cæteris.* I August 1829 overtog han en Huslærerpost hos Overlærer Sverdrup paa Jarlsberg, i hvilken Stilling han forblev til det følgende Aars Sommer. Blev 13. Juni 1832 theol. Kandidat med *laudab.* Ansattes 17. Juni 1833 som Kapellan *pro loco* i Land, 21. Jan. 1840 Sognepræst til Vinje, 28. Mai 1850 Provst i Øvre Thelemarkens vestfjeldske Provsti, 22. April 1852 Sognepræst til Voss og 14. Juli 1859 Provst i Hardanger og Voss, fra hvilket sidstnævnte Embede han erholdt Afsked 31. Marts 1866, † 26. Okt. 1875.

Gift 1) 8. Febr. 1834 med Livia Gundelle Margrethe Sverdrup, f. 10. Marts 1808, † 18. Okt. 1840, D. af nævnte Overlærer Jakob S. og Gundelle Birgitte Jean. 2) 6. Jan. 1842 med Gundelle Louise Sverdrup, Søster af hans første Hustru, f. 11. Dec. 1820, † 28. Sept. 1891.

Børn af 1ste Ægteskab:

1. Jakob Sverdrup S., f. 6. Jan. 1835, se de pers. Kapellaner, se S. 448. — 2. Jonas S., f. 20. Mai 1836, Landbrugsdirektør, gift 28. Jan. 1874 med Livia Gundelle Margrethe Sverdrup, f. 13. Juli 1843. — 3. Livius S., f. paa Vinje Præstegaard 8. Okt. 1840, Byfoged i Brevik, blev 1879 Storthingsmand for Nordre Bergenhus Amt, siden fra Brevik; † 4. Marts 1890, gift 1869 med Marthe Oline J. Olsen, D. af Rasmus O., Handelsmand paa Florø.

Af 2det Ægteskab:

4. Gundelle Birgitte Louise S., f. 12. Dec. 1842, ugift. — 5. Georg Christian S., f. 8. Dec. 1843, Skibsbygmester i Bergen, gift 26. Jan. 1875 med Maria Cathrine Wolff, f. 6. Oktbr. 1853, D. af Kjøbmand Claus Frants Nielsen W. og Karen Sofie Martens. — 6. Helene Christiane S., f. 12. Nov. 1845, gift med Sognepræst til Bamble Frederik Martinius Steen Berner, f. 5. Juni 1841, Søn af Sognepræst Ole Christian B. og Laura Nicoline Collin. — 7. Hanna Antonette S., f. 13. Okt. 1847, gift med Sognepræst til Hof Andreas Julius Conrad Rasmussen, f. i Eker 19. Juni 1844, se S. 449. — 8. Anton Elias S., f. 11. Sept. 1851, † 23. Dec. 1879 som Bestyrer af Folkehøiskolen i Sogndal. — 9. Elise Nikoline S., f. 11. Dec. 1854, gift med Sognepræst Harald Ulrik Sverdrup, se Sognepræster til Balestrand.

18. Wilhelm Hansteen.

Født i Christiania 15. Mai 1820 af Forældrene Høiesteretsadvokat Peter Nikolai H., f. 1792, † 1824, og Adelaide Birgitte von der Weyde Prydtz, f. 9. Okt. 1794, † 24. Febr. 1875. Gjennemgik Christiania Borger- og Latinskole og fik herfra dimitteret ex. art. 1840 (2), ex. philos. 1841 (2), ex. theol. 6. Juni 1844 (2), practicum (2). Var som Kandidat midlertidig Lærer i Drammen 1845—47, Timelærer 1847—49, konstitueret som Adjunkt i Drammen 1849—53 og hertil udnævnt 23. Marts 1852. Den 10. Juli 1862 blev han Sognepræst til Haa, 16. Novbr. 1867 Provst i Jæderens og Dalernes Provsti, 16. Septbr. 1871 Sognepræst til Mandal, 21. Jan. 1873 Provst i Mandals Provsti, 26. Okt. 1878 Sognepræst til Voss, 28. Jan. 1880 Provst i Hardanger og Voss Provsti. Den 2. Septbr. 1890 feirede han paa Voss sit 50-Aarsjubileum som Student, i hvilken Anledning han komplimenteredes af Bygdens 14 Academici.

Gift i Bragernæs Kirke 18. Decbr. 1852 med Eleonore Christine Emilie Conradi, f. 23. Decbr. 1830, D. af Carsten Balthazar C., Sorensskriver i Lier, f. 18. Dec. 1800, † 2. Juli 1862, og Jacobine Frederikke Schilling, f. 22. Aug. 1802, † 27. Aug. 1877.

Børn:

1. Carsten H., f. 14. Jan. 1854 i Drammen, † sammesteds 15. Juli 1854. — 2. Peter Nikolai H., f. 18. Oktbr. 1855 i Drammen, en Tid Sømand, nu Farmer i Dacota. — 3. Carsten H., f. 26. Sept. 1856 i Drammen, se Sognepræster til Ulfsteen. — 4. Adelaide H., f. 8. Aug. 1858 i Drammen, nu Folkeskolelærerinde paa Voss. — 5. Jakob H., f. 8. Mai 1861 i Drammen, † sammesteds 11. Dec. 1861. — 6. Axel August H., f. 7. Juni 1863 paa Haa, Stud. 1882, cand. jur. 1888, Fuldmægtig hos Kriminaldommeren i Bergen. — 7. Jacobine H., f. 18. Juli 1864 paa Haa Præstegaard, † sammesteds 13. Sept. 1864. — 8. Philip H., f. 18. Oktbr. 1866 paa Haa, Stud. 1885, Cand. med. 1892, nu konst. Distriktslæge i Berg og Torsken. — 9. Jacobine Frederikke Eleonore H., f. 8. Aug. 1868 paa Haa, † i Mandal 15. Marts 1873. — 10. Wilhelm H., f. 19. Okt. 1869 paa Haa, † i Bergen 26. Mai 1887, begr. paa Voss. — 11. Fritz Conradi H., f. 12. Juni 1874 i Mandal, Tekniker.

Se Martin J. Mathiassen Skou «Paa Fantestien», Malling, Chr. a 1893, S. 27 og 29.

I Fjellsteds Bibelværk har han oversat Hjobs Bog. Prædiken over Evangeliet paa Palmesøndag i E. F. Eckhoffs Samling «Vidnesbyrd etc.» Do. over Evangeliet paa 23de Sønd. efter Trin. 2den nye Række i A. Mortensens Huspostille «Synd og Naade», Bergen 1890.

Residerende Kapellaner.

Voss residerende Kapellani blev oprettet ved Reskript af 2. Marts 1742.

---

1. Peter Blydt,

fra 1744—1759, se Sognepræster til Vikør, S. 421.

2. Even Meldal,

fra 1759—1770, se Sognepræsterne, S. 435.

3. Edvard Meyer,

fra 1770—1785, se Sognepræster til Norddalen.

4. Jørgen Peter Meldal,

fra 1785—1788 (fratraadte 9. Trin. 1788), se Sognepræster til Volden.

5. Nicolai Astrup,

fra 1788—1792 (tiltraadte 14. Trin. 1788 og fratraadte 4. Trin. 1793), se Sognepræster til Ørskog.

6. Peter Ulrik Magnus Hount.

Født 31. Marts 1769 i Igen paa Øen Als, hvor Faderen Jakob Nielssen H. da var Diaconus, men s. A. blev Sognepræst til Søgne og døde 5. Apr. 1793 som Sognepræst til Tvet. Blev 1786 dimitt. fra Christianssands Skole (*laud*), tog 14. Oktbr. 1791 theol. Examen med *laudab.* Var en Tid derefter Alumnus paa Ehlers Kollegium og ansattes 1. Marts 1793 som residerende Kapellan til Voss, blev 21. Febr. 1800 Sognepræst til Moss, 27. Nov. 1801 til Berg i Smaalene, senere Provst over Nedre Borgevissels Provsti. Blev 9. Januar 1815 geistl. Medl. af Nordstjerneordenen for hans Fædrelandssind og Fortjenester som Formand for Bergs Præstegjælds Agerdyknings- og Industri-Selskab, hvilket Selskab var af ham grundlagt 1810. Biskop Bech omtaler ham 3. Dec. 1807 som «en vigtig Lærer uden Løn i det militær-civile Institut og en vigtig Raadgiver til Institutets Held». Var 1814 Medlem af Eidsvolds Rigsforsamling som 2den Repræsentant for Smaalenes Amt, ligesom han ogsaa var Storthingsmand fra samme Amt 1814 og 1815, da han døde i Christiania 17. Juli sidstnævnte Aar.

Var af en uforfærdet og bestemt Karakter og besad fortrinlige Evner. Han havde i 1809 ved en Opsats i Bladet «Tiden», om Norges retfærdige og billige Ønsker, nær paadraget sig offentlig Tiltale, men slap derfra ved at afgive en formildende Erklæring. Som Storthingsmand vakte han bittert Had for sine

formentlig svenske Sympatier endogsaa hos sine nærmeste Venner, hvis politiske Synsmaader han ikke kunde dele, og skjønt dette krænkede ham dybt, formaaede Intet at rokke hans Overbevisning om, at han havde valgt den rette Vei. Som Kapellan paa Voss var han meget afgjort af den forrettende Biskop Nordal Brun. Udførlig Biografi i D. Thrap's Bidrag til den n. Kirkes Hist. i 19de Aarh., I, S. 276—91. Se videre Pavels' Autobiografi, S. 29, 183—85, 233. Sammes Dagbog 21. Juli 1815 o. fl. St. B. Moe: Tidsskr. f. Personalthist., I, S. 163—64. H. Wergelands saml. Skr., IX, S. 143. Johnson og Casp.: theol. Tidsskr., IX, S. 482. Lærde Efterretninger 1797, S. 92. J. Gran: Skitser af bergenske Forhold, I, S. 33, 72 ff. N. hist. Tidsskr., I, S. 220 o. fl. St., 2den R., III, S. 83.

Gift 27. Aug. 1795 med Øllegaard Margrethe Jersin, der døde i Christiania 9. Dec. 1829, 61 Aar gl, se S. 435.

Børn:

1. Christian Frederik H., døbt 23. Aug. 1796, conf. i Berg 1811, blev Toldbetjent paa Moss og 2 Gange gift. — 2. Hanna Elisabeth H., døbt 25. Juni 1798. — 3. Else Lem H., døbt 18. Juni 1799, conf. i Berg 1813, gift 1. Juni 1819 (i Rokke) med Kjøbmand Peter Harritzlef i Fredrikshald, f. 31. Aug. 1794. — 4. Hanna Elisabeth H., f. ca. 1800, conf. i Berg 1813, † 26. Nov. 1849, gift 22. Dec. 1826 med Overtoldbetjent Christian Frederik Falch, f. 28. Okt. 1795, † 30. Aug. 1847. — 5. Sophie Wilhelmine H., f. 1801, conf. i Berg 1818, gift 2. Septbr. 1827 med Ex. juris. Georg Peter Leganger, f. 15. Juli 1801, † 29. Okt. 1870. — 6. Louise Cathrine H., f. 1. Marts 1803, † i Edsberg 19. Nov. 1831; gift i Juni 1827 med Premierløjtnant Peter Christian Hjort paa Lekum, f. 16. Febr. 1790, † 1. Jan. 1855, Søn af Proprietær Peder Jensen H. og Christine Helene Lorentsen.

7. Georg Burchard Jersin,

fra 1800—1808, se Sognepræsterne, S. 436.

8. Hakvin Hannestad.

I en Ansøgning skriver han sig: «Hagen». Født 1772 paa Gaarden Hannestad i Rendalens Præstegjæld af velstaaende Bondefolk. Blev i Hjemmet til sit 12te Aar, kom derpaa i Huset til Sognepræst Reinhardt, der forberedte ham til Universitetet; blev 1791 Student, tog 1. Nov. 1798 theol. Ex. (*hauil*). Blev 6. Juni 1800 personel Kapellan i Eidsvold hos Sognepræst Christopher Munthe Leganger og ansattes 23. Sept. 1808 som residerende Kapellan til Voss, hvor han døde 4. Juli 1815.

Gift 1807 med Ovidia Maria Bigum, f. 1785, † 21. Juni 1861, D. af Søren B., Sognepræst til Hurdalen, f. 1740, † 1800, og Ingeborg Cathrine Kloumann.

Børn:

1. Søren Hakvin H., f. paa Kattegat 7. Okt. 1808 paa Forældrenes Reise fra Kjøbenhavn, Distriktslæge i Nordhordland, siden Landphysicus i Smaalenene,

erholdt Afsked 9. Jan. 1869, † 22. Febr. 1872; gift 1837 med Maria Hasberg, f. 23. Marts 1817, † 2. Sept. 1882, D. af Bergmedicus paa Kongsberg Bernt Jørgen H. (se Norges Læger). — 2. Martin H., f. 9. Juni 1810, † i Christiania 8. Aug. 1891, blev privat dimitteret 1827, tog theol. Examen 3. Febr. 1836 med *laudab.*, ansattes 12. Jan. 1841 som resid. Kapellan til Stod, 21. Nov. 1846 Sognepræst til Hvalørne og 26. Nov. 1856 til Id; gift 14. Febr. 1842 med Anne Pauline Smith, f. 5. Jan. 1820, † i Christiania 23. Febr. 1886, D. af Sorenskriver i Rakkestad Hans Christian S. og Mette Christine Bølling. — 3. Ingeborg Cathrine H., f. 20. Aug. 1812, † 5. Okt. 1883 i Christiania; gift 1) med Ex. juris Christopher Gotthard Torp, f. 1799, der døde som Prokurator paa Kongsberg 29. Januar 1840; 2) 15. Decbr. 1840 med Professor Bernt Michael Holmboe, f. 23. Marts 1795, † 28. Marts 1850. — 4. Maria H., f. 4. April 1815, † i Christiania 10. Marts 1891, ugift.

9. Johan Balthazar Flottmann,

fra 1815—1823, se Sognepræster til Nykirken i Bergen, S. 124.

Embedet stod ledigt fra 27. Juli 1823 til 27. Dec. 1825.

10. Claus Winther Kamstrup,

fra 1825—1831, se Præster til Hospitalet i Bergen, S. 167.

11. Elias Børre Unger,

fra 1829—1831, se Sognepræster til Kvindherred, S. 217.

12. Holger Ferslew Sinding.

Født 11. Jan. 1804 i Fredriksstad, hvor Faderen Ulrik Rosing S. var Apotheker og Postmester, Moderen Mette Maria Bang. Gik først i Byens Borger-skole til sit 11te Aar; kom derefter i Huset hos resid. Kapellan til Eker Karl Wilhelm Heber og fra Høsten 1817 i Christiania Latinskole, hvorfra han dimitteredes og fik 1823 exam. art. (3), 2den Ex. (2), tog theol. Examen 5. Juni 1828 (2) og pract. (2). Blev 22. Nov. s. A. personel Kapellan hos Consistorial-raad T. Aschehoug i Rakkestad, 12. Okt. 1831 resid. Kapellan til Voss, 5. Mai 1836 Sognepræst til Aremark og 16. Febr. 1843 til Vaaler i Smaalenene, 28. Septbr. 1860 til Tune, hvor han døde 10. Novbr. 1870. Var 1848 Storthingsmand fra Smaalenene.

Gift i Bergen 10. Mai 1833 med Johanne Elisabeth Valborg Ullmann, f. i Kjøbenhavn 18. Mai 1814, † i Christiania 18. Nov. 1884.

Børn:

1. Maria Sofie S., f. 19. Dec. 1835, gift 1860 med Byfoged i Moss Frederik August Zahn Sandberg, f. 1826. — 2. Bolette Christiane S., f. 19. Apr. 1837, gift 9. Septbr. 1858 med Konsul Richard Momme Peterson paa Moss, f. 1834. — 3. Ulrik Christian S., f. 6. April 1839, Skibsfører, ugift. — 4. Niels S., f. 1841, † 1843. — 5. Valborg Johanne Frederikke S., f. 1842, † 1848.

— 6. Augusta Wilhelmine S., f. 27. Novbr. 1844, gift 1871 med Skibsfører Johan M. Nerdrum, f. 1842. — 7. Frederikke S., f. 19. Dec. 1846, gift 1877 med Sagfører i Christiania Olaf G. Madsen, f. 1852. — 8. Axel Smith S., f. 31. Aug. 1849, Student 1869 med *haud ill.*, Cand. theol. 1876. resid. Kapellan til Nannestad; gift 1877 med Augusta Meyer, f. 1851. — 9. Johanne S., f. 22. April 1851, Skolebestyrerinde i Tønsberg. — 10. Helga S., f. 3. Juli 1852, Lærerinde i Christiania. — 11. Otto Wilhelm S., f. 30. Jan. 1854, Skibsfører, gift 1882 med Anna Bendixen, f. 1856. — 12. Edele Dorothea S., f. 1855, † 1856.

13. Hans Wille.

Født 16. Decbr. 1807 i Vaale Præstegjæld, hvor Faderen Jakob Andreas W., der døde 1850 som Sognepræst til Nøtterø, da var resid. Kapellan; Moderen Marine Sofie Bloch. Blev 1828 Student (2), tog 2den Examen 1829 (1) og theol. Examen 10. Sept. 1832 (2) samt pract. (2). Blev 11. Sept. 1832 Adjunkt ved Thronhjems Skole, 14. Jan. 1837 resid. Kapellan til Voss, 17. Febr. 1844 Sognepræst til Flesberg, 20. Aug. 1851 til Sandsvær, 25. Aug. 1855 Provst i Kongsberg Provsti og 11. Jan. 1862 til Rygge. Storthingsmand 1854. † 7. Juli 1877.

Gift 1833 med Bartholomine Wettergreen, f. 25. Febr. 1807, døbt 21. Mai, † i Rygge 5. Febr. 1892, D. af Frederik W., Sognepræst til Eidsberg, † 23. Sept. 1846, og Magdalene Susanne Gram.

Børn:

1. Magdalene Susanne W., f. 24. April 1834. — 2. Jakob Andreas W., f. 18. Juli 1836, Skibsfører, † 24. Juli 1894; gift 1) med Laura Emilie Foss, f. 1842, † 24. Marts 1889. 2) med Marie Wright. — 3. Frederikke Sophie W., f. 17. Mai 1838, † 10. Febr. 1873, gift med Skibsfører Ole Foss. — 4. Hans W., f. 9. April 1840, faldt overbord som Styrmand i Nordsøen 27. Apr. 1861. — 5. Frederik W., f. 23. Aug. 1842, Kaptein i thronhj. Brigade, ugift. — 6. Marine Sophie Petrea W., f. 10. Oktbr. 1844. — 7. Christian W., f. 14. Jan. 1846, Distriktslæge, gift 19. Juni 1874 med Augusta Sørensen, f. 14. Nov. 1853, D. af Foged, siden Statsraad, Aimar August S. og Else Petrine Gudmundsen.

14. Edvard Georg Hagen.

Født i Thronhjem 24. April 1811, Søn af Kjøbmand Frederik Christian H. og Gisken Melbye. Blev 1830 Student fra Thronhjems Skole (2), fik 2den Ex. 1831 (2), theol. Ex. 27. Oktbr. 1836 (2), pract. (2). Blev 10. Juni 1837 Adjunkt ved Thronhjems Skole, 29. Aug. 1844 resid. Kapellan til Voss og 15. Okt. 1855 Sognepræst til Ytterøen, hvor han døde 28. Aug. 1871. Embedet stod efter ham ledigt til 1859.

Gift 1) 9. Juli 1838 med Olava Maria Nerdrum, f. 26. Okt. 1815, † 29. Mai 1857, D. af Bordskriver i Christiania Ole N. og Helene Maria Dyb-

wad. 2) 1859 med Anna Gjerager, D. af Gaardbruger Ole Nielsen G., f. 1815, † 22. Sept. 1892, og Brita Larsdatter Kyte, f. 1818, † 1870?

Børn:

1. Sophia Georgine Maria H., f. 8. Mai 1839, † ugift 1868. — 2. Olga Frederikke H., f. 20. Juni 1841. — 3. Frederik Christian H., f. 20. Juni 1843, Eier af Storfosens Gaard paa Ørlandet; gift med Jenny Hallén. — 4. Ole Nerdrum H., f. 16. Nov. 1846, dimitteret fra Thronhjems Skole 1864, exam. art. *laudab.*, tog 1869 Bergexamen med samme Karakter; Overstiger ved Kongsberg Sølvverk; gift 1) med Olga Sophie Sundt, † 23. Sept. 1873. 2) 24. Aug. 1882 med Roberta Maria Lorck, f. 31. Marts 1856. — 5. Anna Birgitte Eleonora H., f. 28. Jan. 1848, † 25. April 1849. — 6. Anne Birgitte H., f. 17. Mai 1850, gift 20. Marts 1876 med Anders Møen, Gaardbruger paa Ytterøen. — 7. Edvard Georg H., f. 8. Nov. 1852. — 8. Helene Maria H., f. 18. Nov. 1854, Lærerinde. — 9. Olava Maria H., f. 4. Nov. 1856, † 4. Juni 1871. — 10. Johanne H. — 11. Ivar H., f. 22. Apr. 1863, Stud. med. 1884, † 4. Juli 1886. — 12. Eiler Kaurin H., Sømand. — 13. Agnes Catharine H., Lærerinde. — 14. Sophie H., Lærerinde. — 15. Johan H., † som Skolegut.

15. Lars August Gleditsch,

fra 1859—1865, se Sognepræster til Volden.

16. Johan Michael Lund.

Født 2. Juli 1833 i Yttre Holmedal, hvor Faderen Johan Grøn Lund, f. 1. Marts 1804, † 19. Marts 1885, var Sognepræst; Moderen Cecilia Cathrine Heiberg Landmark, f. 22. Jan. 1810. Fik ex. art. 1851 (2), ex. philos. 1852 (2), ex. theol. 11. Dec. 1855 (2), pract. 1856 (2). Ansattes 11. Dec. 1858 som personel Kapellan i Vaale i Jarlsberg hos sin Fader, som da var Sognepræst der. 7. Sept. 1865 Stiftskapellan i Hamar Stift, 31. Marts 1866 resid. Kapellan til Voss, 30. Sept. 1876 Sognepræst til Vikedal og 2. Juni 1883 til Nitedal. Se Sundt: Studenterne fra 1851, S. 26.

Gift i Voss 21. Sept. 1869 med Hedvig Marie Thode, f. i Christiania 28. Okt. 1850, D. af Foged Thomas Bagge T. og Kirsten Pernille Ager.

Børn:

1. Thomas Johan L., f. 2. Juni 1872, Student 1890. — 2. Nils L., f. 29. Jan. 1878, Kontorist i Christiania. — 3. Einar L., f. 22. April 1880. — 4. Jakob Ager L., f. 4. Febr. 1882. — 5. Hjalmar L., f. 24. April 1884. — 6. Kirsten Thode L., f. 15. Mai 1886. — 7. Cecilia Cathrine L., f. 28. Aug. 1887. — 8. Halfdan L., f. 17. Marts 1890.

Han har udgivet en liden Brochure: De stærke Drikke og Drukkenskabene, Christiania 1873.

17. Wilhelm Frederik Høyer.

Født i Faaberg 16. Nov. 1848 af Forældrene senere Oberst Johannes Gottfrid H., f. 16. Septbr. 1791, † 5. Aug. 1865, og Hermans Helene Lange, f.

6. April 1804, † 21. Nov. 1881. Gik i Frederiksstads Skole indtil 1862, da Familien med en større Del af Garnisonen flyttede til Christiania; gik der paa Nissens Latin- og Realskole, hvorfra han dimitteredes til ex. art. 1866 (3), ex. philos. 1867 (2), ex. theol. 8. Juni 1872 (3), pract. 1873 (2). Blev 12. April 1873 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst, forhenv. Provst A. E. Smitt til Voss, 6. Mai 1876 Stiftskapellan i Bergens Stift, 26. Okt. 1878 residerende Kapellan til Voss, 15. Aug. 1887 Sognepræst til Hadsel.

Gift i Thronhjems Domkirke 14. Oktbr. 1876 med Ragna Anette Petersen, f. 26. Okt. 1851, D. af Lensmand i Borre og Horten Jørgen Christian P. og Maren Christiane f. Ihlen.

Børn:

1. Ragnfrid H., f. 12. Marts 1886 paa Voss. — 2. Anna H., f. 19. Dec. 1887 i Hadsel.

Har udgivet «Folkene og Missionen», 109 S., F. Beyer, Bergen 1882.

18. Ivar Hesselberg.

Født 1. Juni 1850 i Vestre Stjørdalen, Sønnesøn af Sognepræst til Aker Iver H., † 1844, og Søn af cand. theol. og Kontrollør Hans Theodor H., f. 4. Okt. 1819, og Magdalene Cathrine Jenssen, f. 8. Okt. 1828. Kom 1865 ind i Thronhjems Latinskole, blev herfra dimitteret og fik ex. art. 1868 (2), ex. philos. 1869 (1), ex. theol. 12. Dec. 1873 (3), pract. 1874 (3), blev 30. Jan. 1875 udnævnt til personel Kapellan hos Sognepræst A. B. Frost til Frosten og blev ordineret 14. April s. A. af Biskop Grimelund. Da han her 1876 blev ledig, fungerede han som Sognepræst i flere ledige Kald, indtil han 16. Marts 1878 blev udnævnt til Sognepræst i Lierne, hvorfra han 10. Dec. 1887 forflyttedes som residerende Kapellan til Voss. Han var i Lierne i 8 Aar Ordfører i Formandskabet og Fattigkommissionen, var Valgmand 1879, 1882, 1885 og Formand i Liernes Landbrugsforening. Han har virket meget for Oprettelsen af den kommunale Middelskole paa Voss og er Formand i dens Forstandskab. Se Thomle: Studenterne fra 1868, S. 122.

Gift i Stjørdalen 30. Marts 1878 med Marie Sophie Frost, f. i Thronhjem 5. Marts 1847, D. af ovennævnte Sognepræst Anton Benedict F., f. 24. Juni 1815, † 5. Juli 1875, og hans første Hustru Sara Marie Steen, f. 2. Nov. 1814, † 13. Febr. 1857.

Børn:

1. Anton Frost H., f. i Lierne 24. Jan. 1879, † 19. Nov. s. A. — 2. Maria Magdalena H., f. sammesteds 3. April 1880. — 3. Bergliot H., f. sammesteds 5. Aug. 1881. — 4. Dagny H., f. sammesteds 23. April 1883. — 5. Hans Theodor H., f. sammesteds 7. Jan. 1885. — 6. Ivar H., f. sammesteds 13. Febr. 1887.

I Vossebladet har han 1888 ladet trykke en Prædiken i Anledning af et Angreb i Bladet. En anden Prædiken er trykt 1893 i «Hordaland». Den gav Anledning til en Skriftvexel mellem H. og Folkehøjskolelærer Helleland.

Personelle Kapellaner.

1. Jens Sørensen Landgrav,

fra 1554—1570, se Sognepræsterne, S. 429.

2. Peder Hunstrup

fra Jylland var Kapellan hos Fornævnte, ordineret 3. April 1571.

3. Henrik Jensen (Voss eller Landgraf),

fra 1605—1608, se Sognepræster til Vikør, S. 418.

4. Peder Johannesen

fra Fyen, fra 1613—1615, da han døde; blev ordineret i Bergen 13. Nov. 1613.

5. Ole Hansen Skaanning,

fra 1615—1616, se Sognepræster til Aurland.

6. Jens Andersen Buch,

se Sognepræster til Eid.

7. Peder Rasmussen Løget.

fra 1637—1638, se Sognepræster til Kinservik, S. 396.

8. Caspar Hansen Lerche,

fra 1643—1648, se Hospitalspræsterne, S. 164.

9. Mag. Otto Schreuder,

fra 1648—1657, se Sognepræster til Nykirken, S. 109.

10. Gert Henriksen Miltzow,

fra 1658—1666, se Sognepræsterne, S. 431.

11. Christen Nilssen Weinwich,

fra 1661—1688, se Sognepræsterne, S. 433.

12. Peter Torbensen Arctander.

Født i Loppens Præstegjæld ca. 1652, dimitteret fra Bergens Skole 1672, var formentlig Søn af Torben Reiersen Gamst*), der var Sognepræst i Loppen fra ca. 1674—1695 (se Erlandsen: Tromsø, S. 22. D. Thrap: Efterretninger

*) Student fra Throndhjem 1644, altsaa født ca. 1624 eller endnu før.

om nordenfjeldske Præster i 17de Aarh., S. 6). Blev Kapellan 1689 og døde som saadan i Bergen 1700.

Gift med Juditte de la Roche, D. af Kaptein Christian von Alster og Karen de Créqui de la Roche; Arctanders Enke blev senere gift med Peder Lauritsen Schavenius*), der 1726 døde som Sognepræst i Overhalden.

13. Nils Christensen Weinwich,

fra 1702—1708, se Sognepræsterne, S. 433.

14. Marcus Faye,

Broder til Gert F., der døde 16. Mai 1747 som Sognepræst i Holt; er født i Bergen 30. Okt. 1683. Søn af Kjøbmand David Marcussen F., † 1718, der formentlig er den norske Stamfader for Slægten Faye i Norge og Danmark, og Lisbeth Messing, † 1725. Depon. fra Bergens Skole 16. Juli 1700, tog 16. Mai 1702 theol. Examen med *non illaudab.* Blev 1704 pers. Kapellan paa Voss og 1. Marts 1726 Sognepræst til Frue Kirke i Tønsberg, indsat af Provst Thomas Gerner, der taledede over Coloss. 4, 10: «dersom Marcus kommer til Eder, da annammer ham». Han var tro og fittig i sit Kald, siger Provst J. C. Müller om ham; holdt zirlig udarbejdede Taler og Prædikener; exemplarisk i sin Vandel og skjønt alvorlig, var han høflig og mild, ja i Selskab munter. Han døde 4. Mai 1751.

Gift 1708 med Margrethe Weinwich, se S. 433.

Børn:

1. Christense F., † 8. April 1745, gift 1737 med Jens Caspersen Müller, der døde 1. Mai 1773 som Sognepræst i Tønsberg. — 2. David F., f. 24. Jan. 1720, Stud. 22. Decbr. 1738, Bacc. 1740, † 13. Dec. 1776 som Sognepræst til Sem, gift 25. Aug. 1751 med Karen Normann, † 1801.

15. Morten Ruus,

fra 1727—1732, se Sognepræsterne, S. 434.

16. Ole Werdahl,

fra 1732—1740, se Sognepræster til Eid.

17. Peder Blydt,

fra 1740—1744, se Sognepræster til Vikør, S. 421.

18. Christen Smith,

fra 1769—1771, se personelle Kapellaner i Haus, S. 328.

19. Georg Burchard Jersin,

fra 1793—1800, se Sognepræsterne, S. 436.

*) Student fra Stavanger Skole 1680.

20. Andreas Undahl Jersin,

fra 1800—1811, se Sognepræster til Os, S. 265.

21. Hans Henrik Holck Daae,

Født 15. Febr. 1817. Søn af Ludvig D., Sognepræst til Gloppen og hans 2den Hustru Nille Susanne Holck. Han var Halvbroder til Professor Dr. Ludvig Daae's Fader. Blev dimitteret fra Bergens Skole 1836 (2), ex. philos. (3) og ex. theol. 4. Dec. 1840 (2) samt pract. (2). Blev 10. Jan. 1845 pers. Kapellan paa Voss, 5. Juni 1856 Sognepræst til Gildeskaal, 16. Februar 1867 Provst i Søndre Salten og 22. Mai 1868 Sognepræst til Vefsen, men beholdt 30. Juli s. A. Tilladelse til at forblive i sit forhen havte Embede, hvor han døde den 17. December 1884.

Gift 1851 med Karen Emerentse Blydt, f. 24. Aug. 1829, D. af Kaptein Peter Martin B., † 28. Aug. 1835, og Maria Finde Fleischer.

Børn:

1. Ludvig D, f. 31. Juli 1852. — 2. Maria Finde Fleischer D., f. 24. Aug. 1853, gift med Kjøbmand Robert Døscher i Bergen. — 3. Peter Martin Blydt D., f. 23. Okt. 1854. — 4. Nicoline Susanne Holck D., f. 2. Dec. 1855. — 5. Hans Henrik Hornemann Holck D., f. 28. Jan. 1856. — 6. Cathrine Dorothea D., f. 10. Marts 1858, † 7. Jan. 1859. — 7. Cathrine Rasmunda Arnet D., f. 5. Febr. 1859. — 8. Henrikke Margrethe Holck D., f. 5. Febr. 1860, † 26. Apr. 1882 paa Vø Præstegaard. — 9. Emma D., f. 11. Febr. 1861.

22. Jacob Sverdrup Smitt.

Født i Nordre Land 6. Jan. 1835, Søn af Provst Anton Elias Smitt (se S. 437) i hans første Ægteskab. Blev privat dimitteret og fik ex. art. 1853 (2), ex. philos. 1854 (2), ex. theol. 15. Dec. 1860 (2), pract. (2), blev 1862 personel Kapellan hos sin Fader, 14. Jan. 1866 Kateket og Førstelærer ved Borgerskolen i Hammerfest, hvor han 5. Juli 1867 blev Sognepræst og 8. Nov. 1870 Provst i Altens Provsti, 26. Aug. 1876 blev han udnævnt til Biskop i Tromsø, hvorfra han 6. Juni 1885 forflyttedes til Christianssands Bispestol. 1874—1882 repræsenterede han Finmarksbyerne, siden Tromsø og Bodø, paa Stortinget. Var fra 1867—1872 Medlem af Formandskabet i Hammerfest og senere af Repræsentantskabet sammesteds til sin Fraflyttelse fra Stedet i October 1876. Var tillige Forligelsescommissær i Hammerfest. Han blev 18. Okt. 1877 R. St. O. O. for fortjenstfuld Embedsvirksomhed. † paa Visitatsreise i Holden 6. Juni 1889.

Gift i Domkirken i Bergen 6. April 1865 med Bolette Marie Bern-tine Nicolaysen, f. i Bergen 5. Febr. 1843, D. af Mægler Lorentz N. og Hustru Sophie Aars.

Børn:

1. Anton Elias S., f. i Hammerfest 19. Mai 1867, Student 1886, Cand. med. 1893, Læge i Bergen. — 2. Lorentz Nicolaysen S., f. i Hammerfest 8. Juni 1869, † 13. August s. A. — 3. Lorentz Nicolaysen S., f. i Hammerfest 9. Sept. 1871, † 12. Novbr. s. A. — 4. Jens Holmboe S., f. i Bergen 4. Okt.

1873, stud. 1891 (med.). — 5. Sophus S., f. i Christiania 21. April 1875, Student 1893. — 6. Jacob Sverdrup S., f. i Tromsø 7. April 1877, † 13. Juni 1892. — 7. Lorentz Nicolaysen S., f. 26. Mai 1878, Gymnasiast.

23. Jens Stub Irgens,

fra 1865—1866, se Sognepræster til Fane, S. 287.

24. Andreas Julius Conrad Rasmussen.

Født paa Eker 19. Juni 1844 af Forældrene Ole R., Gaardeier og Snedkermester, og Hustru Christiane Sveaas. Gik i Christiania Borgerskole og Christiania Kathedralskole. Fik ex. art. 1861 (2), ex. philos. 1862 (2), ex. theol. 18. Decbr. 1867 (2), pract. 1868 (2). Blev 15. Oktbr. 1868 personel Kapellan paa Voss, 2. Jan. 1871 Stiftskapellan i Christianssands Stift, 30. Jan. 1875 (fra 1. April s. A.) Sognepræst til Heirefos, 13. Juli 1885 Sognepræst til Hof (Jarlsberg).

Gift i Voss Kirke 4. Juli 1871 med Hanna Antonette Smitt, f. 13. Okt. 1847, D. af Provst A. E. Smitt, se ovenfor.

Børn:

1. Christian Olaf R., f. 11. Mai 1872, † 11. Dec. 1876. — 2. Gundelle Louise R., f. 20. Jan. 1874, † 4. Dec. 1876. — 3. Gulbrand Andreas Severin R., f. 20. Sept. 1875, † 18. Dec. 1876. — 4. Antonette Elise R., f. 6. Dec. 1877. — 5. Georg Frederik R., f. 6. Juli 1880. — 6. Arne August R., f. 30. Juli 1882.

25. Frederik Martinus Steen Berner.

Født i Sundalen 5. Juni 1841 af Forældrene daværende Sognepræst til Sundalen, senere til Sogndal og tilsidst til Aas, Provst Ole Christian Berner, f. 18. Dec. 1807, † 11. Okt. 1865, og Hustru Laura Nicoline Collin. Fik ex. art. 1861 (3), ex. philos. 1862 (2), ex. theol. 1. Juni 1867 (3), pract. 1869 (2). Var som Kandidat 1867—68 Klasselærer i Arendal, 1869 Lærer ved Christiania Borgerskole. Blev 18. Marts 1871 personel Kapellan til Voss, 23. Nov. 1872 Stiftskapellan i Thronhjems Stift, 12. Febr. 1874 Sognepræst til Aaseral, 19. Juli 1878 Sognepræst til Aamlid og 22. Juni 1889 til Bamble.

Gift i Voss Kirke 29. Dec. 1872 med Helene Christine Smitt, f. 20. Nov. 1845, D. af Provst A. E. Smitt, se ovenfor.

26. Wilhelm Frederik Høyer,

fra 1873—1875, se de resid. Kapellaner, S. 444.

27. Nils Roth Heyerdahl.

Født paa Vadsø 31. Januar 1862 af Forældrene Toldinspektør i Vadsø, senere Foged i Valders og tilsidst i Laurvik Fredrik Wexels Heyerdahl, f. 7.

April 1819, † 25. Marts 1887, og Hustru Mariane Christine Neergaard, f. 25. Jan. 1830. Fik Middelskoleexamen 1878 ved S. Lands kommunale Middelskole, gennemgik derefter det 3-aarige Latingymnasium paa Aars og Voss's Skole i Christiania. Fik ex. art. 1881 (1), ex. philos. 1882 (1), ex. theol. 29. Mai 1889 (2), pract. 1890 (2). Var som Student i 2 Aar (1882—1884) Huslærer hos Sognepræst Thorvildsen paa Stordøen. Som Student og Kandidat Lærer ved Frk. Ihles Pigeskole i Christiania (3 Aar) og som Kandidat ved Fru Ragna Niensens Middelskole sammesteds ($\frac{1}{2}$ Aar). Udnævntes 29. Marts 1890 til personel Kapellan hos Provst W. Hansteen til Voss. Som personel Kapellan virkede han adskillig som Privatlærer. 1891 var han med i Stiftelsen af Voss Ungdomsforening, hvis Formand han siden har været. Fra 1. Jan. 1894 har han været Formand i Folkebibliothekets Bestyrelse.

Gift i Trefoldigheds Kirke i Christiania 19. Mai 1890 med Alette Maren Helga Henriette Aagaard, f. 20. Septbr. 1862, der i 1884 tog klassisk ex. artium (den første Kvinde) og 1885 ex. philos., begge med *laudab. præ cæteris*. Studerede en Tid nyere Philologi, tog saa 1887 Examen i Hebraisk med Karakteren 2 +, hvorpaa hun studerede Theologi i 3—4 Aar, uden dog at underkaste sig Embedsexamen; Datter af daværende Sognepræst til Berg og Torsken, senere til Vikedal og tilsidst til Strinden, nu afdøde Provst Christian August Aagaard Hansen, der ved kongelig Resolution af 1. Juni 1889 for sig og 7 Døtre erholdt Tilladelse til at antage «Aagaard» som Familienavn istedetfor «Hansen»; f. 12. Marts 1818, † 19. Febr. 1895, og Hustru Annine Dorothea Falch, f. 26. April 1821, D. af Sorenskriver Abraham Falch Muus, hvis Børn samtlige antog Navnet Falch.

Børn:

1. Mariane Christine H., f. 2. Juni 1891. — 2. Christian August Aagaard H., f. 20. Sept. 1892. — 3. Dorothea H., f. 8. Dec. 1894.

Udgav som Student et neppe nævneværdigt lidet Samlerarbejde: «Norske Songar og Kvæde, samlade av N. R. Heyerdahl», Christiania 1885, 128 Sider i lidet Format. Samling af de tildels velbekjendte Landsmaalssange til Brug ved Ungdomsskoler paa Landet o. lign. — Forskjellige Boganmeldelser i Bergens Aftenblad o. fl.

H. Vossestranden.

Ved kgl. Resolution af 10. Decbr. 1865 blev bestemt at Annexsognene Vinje og Opheim fra 1. Mai 1866 fraskilles Voss for at udgjøre et eget Præstegjæld med Opheim som Hovedsogn. Det inden det nye Præstegjæld beliggende beneficerede Gods henlagdes dertil, og de beneficerede Brug i Gaarden øvre Opheim, Matr.-No. nyt 18, gl. 316, Løbe-No. 606 og Løbe-No. 607 fra den Tid de blev bygselledige skulde udlægges til Præstegaard for det nye Kald, der fik Navnet Vossestranden. (Se Departementstidenden 1866, S. 74, 81, 97).

1. Christopher Johannes Hammer,

fra 1866—1876, se Sognepræster til Indre Holmedal.

2. Georg Vilhelm Vinsnes.

Født i Harham 23. Febr. 1839 af Forældrene Sognepræst Gabriel Hofgaard Winsnæs, f. 31. Marts 1806, † 8. Juli 1880, og Hustru Martha Wilhelmine Willumsen, f. 20. Decbr. 1814, † 7. Juni 1887. Gik 8 Aar i Lillehammers Latinskole, herfra dimitteret i 1858 (2), ex. philos. 1859 (2), ex. theol. 14. Juni 1865 (3), pract. 1868 (3). Var som Kandidat i 1½ Aar konst. Adjunkt ved Thronhjems Kathedralskole, blev 23. Jan. 1869 personel Kapellan i S. Aurdal i Valders hos Sognepræst C. Sommerfelt. Han vedblev i samme Stilling hos Eftermanden E. R. Kaurin, dertil udnævnt 31. Juli 1875. Blev 30. Apr. 1877 Sognepræst til Vossestranden. Ugift.

DIS-Danmark

